

بانک سوالات

ویژه داوطلبان آزمون کارآموزی وکالت ۱۳۹۴

ویرایش نخست - اسفند ۱۳۹۳

حاوی سوالات آزمون وکالت سال های ۱۳۷۸ تا ۱۳۹۳ و
آزمون قضاوت و کارشناسی ارشد ۱۳۹۳ به همراه پاسخنامه

تدوین محمد صادق شقایقی

منتشر شده توسط [سایت حقوقی اختبار](http://www.khtebar.com)

بسمه تعالی

بانک سؤالات ویژه داوطلبان آزمون کارآموزی وکالت ۱۳۹۳

ده عدد سکه شبیه به هم را از شماره یک یا ده شماره گذاری نمایید و آنها را در جیب فود بریزید و به هم بزنید، پس از آن سعی کنید از شماره یک تا ده را از جیب فود در آورید، (البته قبل از آنکه سعی کنید سکه دوم به بعد را در آورید، سکه قبلی را دوباره در جیب فود بیندازید). به این ترتیب امتثال اینکه شماره یک به عنوان اولین انتقاب بیرون بیاید یک بر ده است، اما امتثال اینکه در دومین انتقاب عدد دو بیاید یک بر صد است، به همین ترتیب امتثال اینکه یک، دو، سه به ترتیب بیاید یک در هزار است. به همین منوال امتثال به ترتیب بودن شماره ها کمتر می شود تا اینکه امتثال بیرون آمدن شماره ها، از یک تا ده با ده انتقاب مرتب یک بر ده میلیارد است. منظور از ذکر مثالی به این سادگی قوس صعودی احتمالات در برابر ارقام است که تراز و نمره شما را در آزمون ها نشان می دهد.

محمد صادق شقایقی

پذیرفته شده مقطع کارشناسی ارشد حقوق بین الملل دانشگاه تهران

پذیرفته شده آزمون کارآموزی وکالت ۹۳ (کانون وکلای منطقه فارس)

ویرایش نخست - اسفند ۱۳۹۳

فهرست

مقوق مدنی ۳

۵.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۳.....	۱۳۹۳
۱۰.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۲.....	۱۳۹۲
۲۰.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۱.....	۱۳۹۱
۲۸.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۰.....	۱۳۹۰
۳۱.....	کارآموزی وکالت ۱۳۸۹.....	۱۳۸۹
۳۶.....	کارآموزی وکالت ۱۳۸۸.....	۱۳۸۸
۳۹.....	کارآموزی وکالت ۱۳۸۷.....	۱۳۸۷
۴۳.....	قضاوت ۱۳۹۳.....	۱۳۹۳
۴۸.....	ارشد ۱۳۹۳.....	۱۳۹۳

آیین دادرسی مدنی ۵۳

۵۳.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۳.....	۱۳۹۳
۵۷.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۲.....	۱۳۹۲
۶۰.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۱.....	۱۳۹۱
۶۵.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۰.....	۱۳۹۰
۶۹.....	کارآموزی وکالت ۱۳۸۹.....	۱۳۸۹
۷۲.....	کارآموزی وکالت ۱۳۸۸.....	۱۳۸۸
۷۵.....	کارآموزی وکالت ۱۳۸۷.....	۱۳۸۷
۷۹.....	ارشد ۱۳۹۲.....	۱۳۹۲
۸۷.....	قضاوت ۱۳۹۳.....	۱۳۹۳

مقوق تجارت ۹۱

۹۱.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۳.....	۱۳۹۳
۹۵.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۲.....	۱۳۹۲
۹۸.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۱.....	۱۳۹۱
۱۰۸.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۰.....	۱۳۹۰
۱۱۲.....	کارآموزی وکالت ۱۳۸۹.....	۱۳۸۹
۱۱۵.....	کارآموزی وکالت ۱۳۸۸.....	۱۳۸۸

۱۱۸.....	کارآموزی وکالت ۱۳۸۷.....
۱۲۱.....	قضاوت ۱۳۹۳.....

اصول استنباط ۱۲۵

۱۲۵.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۳.....
۱۲۸.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۲.....
۱۳۱.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۱.....
۱۳۸.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۰.....
۱۴۳.....	کارآموزی وکالت ۱۳۸۹.....
۱۴۵.....	کارآموزی وکالت ۱۳۸۸.....
۱۴۸.....	کارآموزی وکالت ۱۳۸۷.....

مقوق جزای عمومی و اختصاصی ۱۵۰

۱۵۱.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۳.....
۱۵۵.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۲.....
۱۶۲.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۱.....
۱۷۱.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۰.....
۱۷۹.....	کارآموزی وکالت ۱۳۸۸.....
۱۸۳.....	کارآموزی وکالت ۱۳۸۷.....
۱۸۷.....	کارآموزی وکالت ۱۳۸۹.....
۱۹۱.....	قضاوت ۱۳۹۳.....
۲۰۲.....	ارشد ۱۳۹۳.....

آیین دادرسی کیفری ۲۱۰

۲۱۰.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۳.....
۲۱۳.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۲.....
۲۱۷.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۱.....
۲۲۴.....	کارآموزی وکالت ۱۳۹۰.....
۲۲۸.....	کارآموزی وکالت ۱۳۸۹.....
۲۳۴.....	کارآموزی وکالت ۱۳۸۸.....
۲۳۷.....	کارآموزی وکالت ۱۳۸۷.....
۲۴۰.....	قضاوت ۱۳۹۳.....

کارآموزی وکالت ۱۳۹۳

- ۱ - در صورت عدم رعایت غبطه مولی علیه توسط قیم، عمل حقوقی انجام گرفته توسط قیم، چه وضعیتی پیدا می کند؟
(۱) اگر در حدود اختیارات قانونی عمل کند، نافذ است حتی اگر غبطه رعایت نشده باشد.
(۲) اصولاً قیم بر خلاف ولی قهری، ملزم به رعایت غبطه محجور نیست.
(۳) اگر بدون عمد و تقصیر غبطه را رعایت نکند و موجب زیان محجور شود، عمل وی نافذ است.
(۴) اگر بدون عمد و تقصیر باشد، عمل وی نافذ ولی در برابر محجور، مسئول جبران ضرر است.

گزینه ۳

- ۲ - مالک با غاصب ملک خود توافق می کند که مبلغ مشخصی به عنوان اجرت المثل پرداخت شود. در صورت امتناع غاصب از پرداخت اجرت مورد توافق و طرح دعوی از سوی مالک، دعوی مزبور تابع کدام اموال است؟
(۱) در حکم منقول
(۲) منقول ذاتی
(۳) در حکم غیر منقول
(۴) غیرمنقول تبعی

گزینه ۱

اجرت المسمی مال غیر منقول، منقول می باشد (ماده ۲۰ ق.م) مشروط بر اینکه اجرت المسمی، پول یا مال منقول باشد.^۱ (توجه داشته باشید که الزام قانونی پرداخت اجرت المثل، به الزام قراردادی اجرت المسمی تبدیل شده است)

- ۳ - در مورد ارتفاق، کدام مورد صحیح است؟
(۱) در حق عبور، بین مالک و صاحب حق ارتفاق، احکام مالکیت مشاعی جاری می شود.
(۲) حق ارتفاق به صورت مستقل از ملک واجد حق ارتفاق، قابلیت معامله را دارد.
(۳) اذن ارتفاق، حق عینی ایجاد می نماید.
(۴) با وقف ملک مورد حق ارتفاق، حق ارتفاق زایل می شود.

گزینه ۲

در خصوص سوال ۳ آزمون وکالت ۹۳ :

از آن جایی که حق ارتفاق از حقوق عینی قائم به ملک در دو ملک مجاور بوده و در تعریف قانونی آن نیز به وضوح مشهود است، این حق به واسطه مالکیت بر ملکی برای مالک در ملک هم جوار ایجاد می گردد. این موضوع نشان از آن دارد که اولاً این حق وابسته به ملک اصلی بوده و با مالکیت بر ملک اصلی این حق منتقل می گردد (مستفاد از ماده ۱۰۲ قانون مدنی) ثانیاً در قانون نصی مبنی بر انتقال این حق به صورت مستقل از ملک موضوع حق ارتفاق موجود نیست و در دکترین و تالیفات حقوقی نیز بدان اشاره نشده است و رویه قضائی موجود نیز آن را نمی پسندد و در کتاب حقوق مدنی در نظم کنونی تالیف مرحوم دکتر کاتوزیان به عنوان معتبرترین نظریه عصر حاضر که جزء منابع آزمونی نیز معرفی شده است، ذیل ماده ۹۳ در بند سوم مقرر فرموده اند حق ارتفاق جدای از ملک قابل انتقال نیست. لذا ظاهراً با توجه به گزینه های دیگر تاکید بر سایر گزینه ها خود دارای اشکالاتی است و حذف سوال از آزمون به نظر به عدالت نزدیک تر خواهد بود.^۲

- ۴ - در خصوص تبدیل تعهد، کدام عبارت صحیح است؟
(۱) اگر مقصود از تعهد جدید، افزودن بر تعهد سابق باشد، تبدیل تعهد محسوب می شود.

^۱ جزوه دکتر شهبازی

^۲ نویسنده: محسن کاتوزیان - کارشناس ارشد حقوق خصوصی از دانشگاه تبریز، عضو باشگاه پژوهشگران جوان

- ۲) در مورد کلیه تعهدات قراردادی و غیر قراردادی، علی الاصول تبدیل تعهد قابل تحقق است.
 ۳) افزودن یا کاستن وثیقه های شخصی و عینی یک دین، موجب تحقق تبدیل تعهد می شود.
 ۴) همه موارد

گزینه ۲

۵ - هرگاه مدیون از مال غیر اقدام به تأدیه دین خود کند، مالک با اثبات کدام مورد، می تواند مال مورد تأدیه را از طلبکار مسترد دارد؟

- ۱) متعلق به اوست. منوط بر این که مدیون اذن در تأدیه نداشته باشد.
 ۲) متعلق به او بوده و با اذن او در اختیار مدیون بوده و مدیون اختیار تأدیه از آن مال را نداشته است.
 ۳) متعلق به اوست.
 ۴) متعلق به او بوده و با اذن او در اختیار مدیون بوده است.

گزینه ۱

در خصوص سوال ۵ آزمون وکالت ۹۳ :

به نظر می رسد طراح سوال در نظر داشته به استناد ماده ۲۷۰ قانون مدنی مبادرت به طرح سوال نماید و این امر با توجه به پاسخ اعلامی نظر فوق را تقویت می نماید و لکن گزینه اعلامی خود دارای اشکالاتی در مطابقت با متن سوال می باشد چرا که در این ماده سخن از دو شخص به نام متعهد و متعهدله به میان آمده و متعهد در مقام ایفای تعهد مالی را به متعهدله می دهد و سپس در صدد استرداد بر آمده و با ادعای عدم مالکیت در زمان تأدیه خواهان مسترد شدن مال از متعهدله می گردد با دقت به متن ماده روشن است که قانون گذار به جهت حمایت از متعهدله در برابر این ادعای متعهد به چشم تردید نگریسته و در قسمت اخیر ماده با قید مگر اینکه اثبات نماید: ۱- مال غیر با مجوز قانونی در ید او بوده است ۲- بدون اذن در تأدیه اقدام به ایفاء تعهد نموده است، ابزار فصل دعوی را در اختیار دادرس قرار داده می دهد. با صرف نظر از طرق دیگر انتقال مال دیگری به صورت سرقت، اختلاس، فضولی و غصب... در صورت مساله آزمون، شخصی که اقامه دعوی می نماید شخص سومی به نام مالک می باشد نه شخص متعهد و لذا با توجه به قواعد عمومی مواد فضولی و غصب مالک فقط نیازمند اثبات مالکیت بوده تا حمایت قانون را مطابق ماده ۳۰ قانون مدنی و اصول ۴۶ و ۴۷ قانون اساسی و همچنین قاعده تسلیط کسب نماید و اگر در مقابل این دعوی متصرف (متعهدله) بخواهد به ادامه تصرف در برابر ادعای مالک به علم و اذن مالک در هنگام تأدیه تسک جست و اقامه دلیل نماید (یعنی بگوید با اذن یا اجازه مالک مال او به عنوان محل تأدیه دین به او داده شده است) این خود ادعای دیگری است که به موجب ماده ۲۵۷ قانون مدنی می بایست متعهدله اثبات نماید، بدین ترتیب مالک بی نیاز از اثبات قسمت دوم گزینه بوده و به صرف اثبات مالکیت می تواند به استرداد مال خود در ید هر متصرفی با حمایت قانون اقدام کند. لذا با عنایت به موارد فوق گزینه ۳ صحیح خواهد بود.^۳

۶ - کدام مورد، صحیح نیست؟

- ۱) در بعضی از موارد، تعهد به ضرر ثالث ممکن است.
 ۲) تعهد به نفع ثالث، استثناء بر اصل نسبی بودن قراردادها است.
 ۳) در تعهد به نفع ثالث، قبول ثالث شرط است.
 ۴) در تملیک به نفع ثالث، قبول ثالث ضرورت دارد.

گزینه ۳

ماده ۱۹۶ - کسی که معامله می کند آن معامله برای خود آن شخص محسوب است مگر اینکه در موقع عقد، خلاف آن را تصریح نماید یا بعد، خلاف آن ثابت شود معذک ممکن است در ضمن معامله که شخص برای خود می کند تعهدی هم به نفع شخص ثالثی بنماید.

نکته ۱: تعهد به نفع شخص ثالث استثناء بر اصل نسبی بودن اثر قرارداد است لذا ایجاد آن نیاز به قبول شخص ثالث ندارد.

نکته ۲: هر گاه ثالث تعهد را قبول کند دیگر حق رد آن را ندارد.

نکته ۳: هر گاه ثالث پیش از قبول تعهد، آن را رد کند تعهد از بین نمی رود و متعهد باید آن را به سود مشروط له اجرا نماید.

نکته ۴: تعهد به نفع شخص ثالث باید تفسیر مضیق شود و شامل تملیک به سود ثالث نگردد. در تملیک به سود ثالث قبول او ضروری است.

^۳ محسن کاتوزیان - کارشناس ارشد حقوق خصوصی از دانشگاه تبریز، عضو باشگاه پژوهشگران جوان

نکته ۵: تعهد به نفع شخص ثالث ناشی از عقد می باشد ولی در مقابل ثالث در حکم ایقاع است.^۴
در خصوص گزینه ۱ باید گفت که در قرار دادهای ارفاقی یا جمعی تعهد به ضرر ثالث نیز ممکن است.

۷ - چنانچه پسری که قانوناً ملزم به انفاق پدر خویش است، با پدر نسبت به میزان نفقه توافق کند، افزایش هزینه زندگی پدر، چه اثری بر این قرارداد خواهد داشت؟

- (۱) قرارداد توسط پدر قابل ابطال است.
(۲) دادگاه به پدر حق فسخ می دهد.
(۳) قرارداد الزام آور است و دادگاه حق تجدیدنظر ندارد.
(۴) دادگاه می تواند در مبلغ نفقه تجدیدنظر کند.

گزینه ۴

۸ - در صورتی که زوجه عقد نکاح را قبل از نزدیکی و به جهت خصاء فسخ کند، مستحق کدام مهریه است؟

- (۱) نصف مهر المسمی
(۲) مهر المسمی
(۳) مهرالمثل
(۴) مستحق مهریه نیست.

گزینه ۴

ماده ۱۱۰۱ هر گاه عقد نکاح قبل از نزدیکی به جهتی فسخ شود زن حق مهر ندارد مگر در صورتی که موجب فسخ، عنن باشد که در این صورت با وجود فسخ نکاح، زن مستحق نصف مهر است.

- ۹ - در خصوص نفقه فرزند، کدام مورد صحیح است؟
(۱) نفقه فرزند بالغ و رشید، به عهده پدر نخواهد بود.
(۲) نفقه طفل متولد از زنا، به عهده پدر طبیعی است.
(۳) نفقه طفل پس از وقوع طلاق، با شخصی است که حضانت وی را به عهده می گیرد.
(۴) نفقه طفل متولد از نکاح منقطع، هیچ گاه به عهده اجداد پدری نخواهد بود.

گزینه ۲

رأی وحدت رویه شماره ۶۱۷ مورخ ۱۳۷۶.۴.۳ هیأت عمومی دیوان عالی کشور

بموجب بند الف ماده یک قانون ثبت احوال مصوب سال ۱۳۵۵ یکی از وظایف سازمان ثبت احوال ثبت ولادت و صدور شناسنامه است و مقنن در این مورد بین اطفال متولد از رابطه مشروع و نامشروع تفاوتی قائل نشده است و تبصره ماده ۱۶ و ماده ۱۷ قانون مذکور نسبت به مواردی که ازدواج پدر و مادر به ثبت نرسیده باشد و اتفاق در اعلام ولادت و صدور شناسنامه نباشد یا اینکه ابوبین طفل نامعلوم باشد تعیین تکلیف کرده است لیکن در مواردی که طفل ناشی از زنا باشد و زانی اقدام به اخذ شناسنامه ننماید با استفاده از عموماً و اطلاق مواد یاد شده و مسأله ۳ و مسأله ۴۷ از موازین قضائی از دیدگاه حضرت امام خمینی رضوان الله تعالی علیه، زانی پدر عرفی طفل تلقی و نتیجه کلیه تکالیف مربوط به پدر از جمله اخذ شناسنامه برعهده وی می باشد و حسب ماده ۸۸۴ قانون مدنی صرفاً موضوع توارث بین آنها منتفی است و لذا رأی شعبه سی ام دیوان عالی کشور که با این نظر مطابقت دارد بنظر اکثریت اعضاء هیأت عمومی دیوان عالی کشور که با این نظر مطابقت دارد بنظر اکثریت اعضاء هیأت عمومی دیوان عالی کشورموجه و منطبق با موازین شرعی و قانونی تشخیص می گردد. این رأی با ستناد ماده واحده قانون مربوط به وحدت رویه قضائی مصوب تیرماه سال ۱۳۲۸ برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاهها در موارد مشابه لازم الاتباع است.

۱۰ - با توجه به قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲، در خصوص موجبات ضمان، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) در اجتماع سبب و مباشر، میزان مسئولیت آنان بر اساس حدود تاثیر رفتار آن ها می باشد.
(۲) اثبات قاعده احسان، مانع مسئولیت متلف نیست.
(۳) در کلیه موارد موجب ضمان، دادگاه موظف است استناد نتیجه حاصله به تقصیر مرتکب را احراز نماید.
(۴) در اجتماع سبب و مباشر، فقط مباشر مسئول است مگر این که سبب اقوی از مباشر باشد.

^۴ جزوه دکتر شهبازی

گزینه ۱

- ۱۱ - چنانچه تجاوز به ملک غیر در اثر اشتباه در محاسبه ابعاد بوده و رفع تجاوز، مستلزم ورود ضرر بیشتر به متجاوز در مقایسه با ورود ضرر به مالک بوده و ضرر مالک نسبتاً جزئی باشد، حکم قضیه به کدام نحو خواهد بود؟
- ۱) پرداخت بالاترین قیمت زمین مورد تجاوز از زمان شروع تجاوز تا تاریخ صدور حکم
  - ۲) پرداخت بالاترین قیمت زمین مورد تجاوز از زمان شروع تصرف تا صدور حکم و همچنین بالاترین قیمت منافع
  - ۳) در هر صورت، خلع ید و قلع و قمع
  - ۴) پرداخت قیمت زمین در زمان صدور حکم

گزینه ۱

- ۱۲ - یک شرکت تجاری، یک آپارتمان مسکونی واقع در شهر تهران را در سال ۱۳۷۵ برای فروش محصولات شرکت به مدت یک سال اجاره نموده و سپس مورد اجاره را به مدیر عامل این شرکت اجاره می دهد. کدام مورد، صحیح است؟
- ۱) بدون پرداخت حق کسب و پیشه و تجارت، حق تخلیه آن را دارد.
  - ۲) اساساً انتقال به غیر واقع نشده است.
  - ۳) موجر با پرداخت نصف حق کسب و پیشه و تجارت، حق تخلیه ملک را دارد.
  - ۴) به جهت مسکونی بودن مورد اجاره، موضوع تابع قانون مدنی است.

گزینه ۳

- ۱۳ - چنانچه پس از ایجاب و قبول عقد هبه حیوان معین، متهب بدون اذن واهب، آن را قبض نماید و در ید متهب تلف شده باشد، در این صورت، حکم قضیه چیست؟
- ۱) تصرف متهب مالکانه است و مسئول تلف نیست.
  - ۲) متهب غاصب و ضامن تلف است.
  - ۳) متهب ضامن نیست مگر این که واهب قبض را رد نموده باشد.
  - ۴) متهب ضامن است مشروط بر این که مرتکب تقصیر نشده باشد.

گزینه ۲

- ماده ۷۹۸ هبه واقع نمی شود مگر با قبول و قبض متهب اعم از این که مباشر قبض خود متهب باشد یا وکیل او و قبض بدون اذن واهب اثری ندارد.
- ۱۴ - اگر در بیع، شرط شود که خریدار شخص معینی را به عنوان ضامن خود نسبت به پرداخت ثمن معرفی کند و این شخص معین قبل از انعقاد ضمان بمیرد، وضعیت بیع مزبور چگونه خواهد بود؟
- ۱) غیر قابل فسخ است.
  - ۲) قابل فسخ است، اگر ورثه متوفی حاضر به ضمانت خریدار نشوند.
  - ۳) باطل است.
  - ۴) قابل فسخ است.

گزینه ۴

- ۱۵ - چند نفر برای فروش ملک مشاعی خود، به یک نفر وکالت می دهند، یکی از موکلین، قبل از انجام مورد وکالت توسط وکیل، فوت می کند. وکالت چه وضعیتی پیدا می کند؟
- ۱) در خصوص متوفی باطل می شود.
  - ۲) در خصوص متوفی منفسخ می شود.
  - ۳) باطل می شود.
  - ۴) منفسخ می شود.

گزینه ۲

- ۱۶ - چنانچه در وکالت تصریح گردد وکیل کلیه اختیارات فروش و تسلیم مبیع را دارد، حال اگر وکیل مبیع را با داشتن اختیارات به غیر انتقال دهد، کدام شخص در برابر خریدار، مسئول تسلیم مبیع است؟
- ۱) علاوه بر اصیل، وکیل هم به جهت لازم الاتباع بودن آثار عقد جایز، مسئول است.

۲) علاوه بر اصیل، وکیل هم به جهت تصریح شدن به اختیار تسلیم مبیع در وکالتنامه، مسئول است.

۳) صرفاً اصیل

۴) صرفاً وکیل

گزینه ۳

۱۷ - شوهری در حال مرض، زن خود را طلاق می دهد و ده ماه پس از طلاق، به همان مرض می میرد. زن ازدواج نکرده و وارث منحصر به فرد آن متوفی می باشد. کدام مورد در خصوص زوجه، صحیح است؟

۱) فقط نصیب خود را ارث می برد.

۲) ارث نمی برد.

۳) تمام ما ترک متوفی را پس از کسر دیون و واجبات مالی ارث می برد.

۴) نصیب خود را از باب فرض و بقیه ماترک را به عنوان رد ارث می برد.

گزینه ۱

۱۸ - ورثه متوفی، زوجه و دو فرزند پسر هستند و تنها ما ترک متوفی، یک باب خانه مسکونی است. در این صورت، کدام مورد صحیح است؟

۱) هر یک از ورثه می تواند خلع ید مشاعی سایر وراث متصرف را بخواهد.

۲) زوجه حق دارد به نسبت سهم الارث، اجرت المثل خانه را از فرزندان متصرف مطالبه کند.

۳) زوجه حق دارد خلع ید مشاعی فرزندان متصرف را بخواهد.

۴) هر یک از فرزندان حق دارند خلع ید زوجه متصرف را بخواهند.

گزینه ۴

ماده ۹۴۶ - زوج از تمام اموال زوجه ارث می برد و زوجه در صورت فرزندان بودن زوج یک هشتم از عین اموال منقول و یک هشتم از قیمت اموال غیرمنقول اعم از عرصه و اعیان ارث می برد در صورتی که زوج هیچ فرزندی نداشته باشد سهم زوجه یک چهارم از کلیه اموال به ترتیب فوق می باشد.

ماده ۹۴۸ - هرگاه ورثه از اداء قیمت امتناع کنند زن می تواند حق خود را از عین اموال استیفاء کند.

۱۹ - هرگاه یکی از دو شریک مال غیر منقول قابل تقسیم، سهم مشاع خود را بدون اذن شریک و به قصد بیع به شخص ثالث منتقل نماید، وضعیت این انتقال چیست؟

۱) فابل فسخ

۲) صحیح

۳) باطل

۴) غیرنافذ

گزینه ۲

۲۰ - در مورد تأثیر قتل موصی توسط موصی له در وصیت، قانوناً کدام عبارت صحیح است؟

۱) در هر صورت، تأثیری در وصیت و تملیک موصی به ندارد.

۲) در هر صورت، مانع تملیک موصی به می شود.

۳) اگر قتل عمدی و به مباشرت و انفرادی باشد، مانع تملیک موصی به می شود.

۴) اگر قتل عمدی باشد، مانع تملیک موصی به می شود.

گزینه ۱

ماده ۸۸۰ - قتل از موانع ارث است بنابراین کسی که مورث خود را عمداً بکشد از ارث او ممنوع می شود اعم از این که قتل بالمباشره باشد یا بالتسبیب و منفرداً باشد یا به شرکت دیگری.

کارآموزی وکالت ۱۳۹۲

۱ - قیم دعوی راجع به مال منقول مولی علیه را که در دادگاه مطرح بوده، با رعایت مصلحت او به صلح خاتمه داده و در دفتر خانه اسناد رسمی، صلح نامه ای تنظیم نمود. این صلح از لحاظ حقوقی چه وضعیتی دارد؟

- (۱) با تصویب دادستان صحیح است.
- (۲) با اطلاع قبلی دادستان، صلح صحیح است.
- (۳) چون با رعایت مصلحت محجور بوده صلح صحیح است و نیازی به تصویب دادستان ندارد.
- (۴) چون دعوی در دادگاه مطرح بوده صلح صحیح نیست و فقط با رای دادگاه می توان حل و فصل نمود.

گزینه ۱

ماده ۱۲۴۲ - قیم نمی تواند دعوی مربوط به مولی علیه را به صلح خاتمه دهد مگر با تصویب مدعی العموم.

نکته: این ماده ارجاع به داور را نیز شامل می شود^۵ اما نکات انحرافی تست بررسی می شوند:

ماده ۱۲۴۱ - قیم نمی تواند اموال غیرمنقول مولی علیه را بفروشد و یا رهن گذارد یا معامله کند که در نتیجه آن خود مدیون مولی علیه شود مگر با لحاظ غبطه مولی علیه و تصویب مدعی العموم در صورت اخیر شرط حتمی تصویب مدعی العموم ملائت قیم می باشد و نیز نمی تواند برای مولی علیه بدون ضرورت و احتیاج قرض کند مگر با تصویب مدعی العموم.

نکته ۱. مگر ماده شامل صلح در مقام بیع هم می شود.

نکته ۲. در قسمت اخیر ماده تصویب دادستان جایگزین ضرورت و امتیاج نمی شود.^۶

ماده ۳۱۳ قانون امور حسبی؛ در صورتی که تمام ورثه و اشخاصی که در ترکه شرکت دارند حاضر و رشید باشند به هر نحوی که بخواهند می توانند ترکه را مابین خود تقسیم نمایند لیکن اگر مابین آنها محجور یا غایب باشد تقسیم ترکه به توسط نمایندگان آنها در دادگاه به عمل می آید.

۲ - اگر در ضمن معامله شرط شود که متعهد در هر حال مسئول پرداخت خسارت ناشی از عدم اجرای تعهد است، حتی اگر قوه قاهره مانع از انجام تعهد شده باشد، شرط مزبور از حیث حقوقی چه وضعیتی دارد؟

- (۱) شرط به لحاظ غیر ممکن بودن باطل است.
- (۲) شرط به لحاظ نامشروع بودن موضوع باطل است.
- (۳) شرط صحیح است و متعهد باید خسارت وارده را بپردازد.
- (۴) شرط باطل است اگر متعهد ثابت کند که حادثه غیر قابل پیش بینی بوده است.

گزینه ۳

۳ - اگر محجور در مقام وفای به عهد، دین خود را بپردازد، وجه پرداخت شده .....^۷

- (۱) قابل استرداد است.
- (۲) قابل استرداد نیست.
- (۳) فقط در صورتی قابل استرداد نیست که گیرنده وجه به محجور بودن پرداخت کننده جاهل باشد.
- (۴) فقط در صورتی قابل استرداد نیست که قیم یا ولی محجور آن را تنفیذ کند.

^۵ زیر نویس ذیل ماده در نظم دکتر کاتوزیان

^۶ زیر نویس ذیل ماده در نظم دکتر کاتوزیان

گزینه ۲

ماده ۲۶۹ - وفاء به عهد وقتی محقق می شود که متعهد چیزی را که می دهد مالک و یا مأذون از طرف مالک باشد و شخصاً هم اهلیت داشته باشد.

هم مدیون و هم طلبکار باید اهلیت داشته باشند با اینکه وفای به عهد واقعه ی حقوقی نیست.^۷ اگر محجوری برود دینش را بدهد، وفای به عهد صورت نگرفته است. چون قانون گفته باید اهلیت داشته باشد ولی مالی را که داده نمی شود پس گرفت، چون تهاتر می شود (محجور ذمه اش بری می شود نه با وفای به عهد بلکه با تهاتر).
مثال: من محجورم و ۱۰۰۰ تومان بدهکارم می روم و هزار تومان از پول های خودم رو به طلبکار می دهم، وفای به عهد صورت نگرفته و دین من باقی است. «۱۰۰۰ تومان باقی است و من بدهکارم»
چه کسی ۱۰۰۰ تومان را گرفت؟ طلبکار، پس باید ۱۰۰۰ تومان را به من پس بدهد. «تهاتر صورت گرفته است». ذمه ی محجور بری می شود نه به خاطر وفای به عهد، بلکه به خاطر تهاتر.^۸

- ۴ - شخصی دو کیلو شمش طلا به دیگری فروخت و در عقد بیع مقرر نمودند فروشنده ظرف مدت یک ماه آن را تسلیم نماید. در زمان تسلیم مشخص می گردد جنس یک کیلو از مبیع تسلیم شده طلا نیست. در این صورت:
- ۱) عقد بیع صحیح بوده و خریدار حق فسخ معامله را خواهد داشت.
  - ۲) مشتری می تواند بایع را به تحویل مبیع مطابق با اوصاف توافق شده الزام یا قرارداد را فسخ نماید.
  - ۳) عقد بیع نسبت به آن قسمت از مبیع که از جنس طلا نیست باطل و نسبت به قسمت دیگر به استناد خیار تبعض صفقه قابل فسخ است.
  - ۴) عقد بیع صحیح است و مشتری می تواند فروشنده را الزام نماید که تمام مبیع را از جنس طلا و مطابق با قرارداد تسلیم نماید.

گزینه ۴

اقسام عین:

- ۱) عین معین، عین خارجی، عین شخصی: عینی است که در خارج وجود دارد و قابل اشاره است مثل این میز، اون خانه، این صد کیلو برنج، این صد تا میز.
- ۲) کلی یا کلی فی الذمه: کلی مفهومی است که مصادیق زیادی دارد: در کلی باید مقدار، جنس و وصف را داشته باشیم که کلی بدست آید.^۹ مثال: صدکیلو (مقدار) برنج (جنس) دم سیاه (وصف)
- ۳) کلی در معین یا در حکم عین معین: یک سیری اجسام تجزیه پذیر (متساوی الاجزا) هستند. مثل برنج یعنی صد کیلو برنج را می توان تقسیم کنیم به دو تا پنجاه کیلو. اما یک میز یا خانه تجزیه پذیر نیست. کلی در معین یعنی شیء تجزیه پذیر داریم (عین معین) مقداری از آن را معامله می کنیم، آنرا کلی در معین گویند. مثال: هزار کیلو برنج اینجا است که صد کیلو از آن را می فروشیم کدام صد کیلو؟ معین نیست که کدام صد کیلو.

۱	عین معین	این صد کیلو برنج
۲	کلی (کلی فی الذمه)	صد کیلو برنج دم سیاه
۳	کلی در معین	صد کیلو از این هزار کیلو

^۷ اعمال حقوقی محتاج (قصد) هستند ولی وقایع چه (قصد) وجود داشته باشد چه وجود نداشته باشد واقعه محقق می شود.

^۸ جزوه دکتر شهبازی

^۹ ماده ی ۳۵۱ قانون مدنی

حالت دوم: این است که مبیع کلی است (کلی فی الذمه)، از روی نمونه فروخته شده و آن مصداقی که بایع داده مخالف نمونه است که اینجا مشتری حق فسخ ندارد. اول باید بایع را الزام کند (ماده ۴۱۴)، یعنی آن را پس بدهد و بگوید بایع برو یک مصداق مطابق نمونه بیاور.^{۱۰}

چند نکته مرتبط خیار تخلف وصف

شرط صفت دو نوع است یا راجع به مقدار است و یا راجع به وصف است. به مقدار می گویند کمیت و به وصف می گویند کیفیت. شرط صفت در کلی نیست چون در کلی همیشه مقدار معلوم است و وصف هم معلوم است. ماده اش هم ۳۵۱ است.

سؤال: امکان دارد که مقدارش معلوم نباشد؟ نه، محال است.

سؤال: امکان دارد وصفش معلوم نباشد؟ نه، محال است.

چون کلی با گفتن مقدار، جنس و وصف درست می شد. پس کلی همیشه مقدار و جنس و وصفش معلوم است پس شرط صفت در کلی اصلاً امکان ندارد. اما در مورد عین معین و کلی در معین دوتا ماده مهم داریم: ماده ۳۸۵ - اگر مبیع از قبیل خانه یا فرش باشد که تجزیه آن بدون ضرر ممکن نمی شود و به شرط بودن مقدار معین فروخته شده ولی در حین تسلیم کمتر یا بیشتر در آید در صورت اولی مشتری و در صورت دوم بایع حق فسخ خواهد داشت. دکتر شهبازی میگوید کمتر و بیشتر که نشد ملاک؛ در واقع ملاک ضرر است. یعنی آقا جان فرش ۱۳ متری به درد من نمی خورد. من گفتم ۱۲ متری.

ماده ۳۵۵ - اگر ملکی به شرط داشتن مساحت معین فروخته شده باشد و بعد معلوم شود که کمتر از آن مقدار است مشتری حق فسخ معامله را خواهد داشت و اگر معلوم شود که بیشتر است بایع می تواند آن را فسخ کند مگر اینکه در هر دو صورت طرفین به محاسبه زیاده یا نقیصه تراضی نمایند.

این دوتا ماده در مورد اشیاء تجزیه ناپذیر بود. اما اگر دعوی ما در مورد شیء تجزیه پذیر باشد ما دو تا راه حل داریم: هر گاه یک شیء تجزیه پذیر (گندم، برنج) به شرط مقدار معینی معامله بشود (گفته این گونی برنج ۱۰۰ کیلو است) و بعد معلوم شود کمتر از آن مقدار است (مثلاً گفته گونی برنج ۱۰۰ کیلو است ولی بعداً معلوم می شود که ۳۰ کیلو بوده) اینجا مشتری دو راه دارد (در تجزیه ناپذیر یک راه داشت):

- یا عقد را به استناد خیار تبعض صفقه فسخ کند (که در تجزیه ناپذیر خیار تخلف از وصف بود)
- یا از ثمنش کم کند (در تجزیه ناپذیر این راه را نداشتیم).

مثال: گفتیم برنج ۱۰۰ کیلو است ولی بعداً معلوم شد که ۸۰ کیلو است که مشتری دو راه دارد یا کل معامله را به استناد خیار تبعض صفقه فسخ کند یا ۸۰ کیلو برنج را نگاه دارد و پول بیست کیلو را پس بگیرد. ولی اگر بیشتر باشد زیادی متعلق به بایع است و کسی حق فسخ ندارد چون تجزیه پذیر است می شود آن را جدا کرد. گفته برنج ۱۰۰ کیلو است و حالا معلوم شده که ۱۲۰ کیلو است که بیست کیلو فروخته نشده دیگر و مال بایع است اگر وجدان داری برو به بایع پس بده. ماده مربوط به شیء تجزیه پذیر ۳۸۴: هر گاه در حال معامله مبیع از حیث مقدار معین بوده و در وقت تسلیم کمتر از آن مقدار در آید مشتری حق دارد که بیع را فسخ کند یا قیمت موجود را با تأدیه حصه ای از ثمن به نسبت موجود قبول نماید و اگر مبیع زیاده از مقدار معین باشد زیاده مال بایع است.

البته استثنائات بسیار مهمتری وجود دارد که به آنها می پردازیم:

^{۱۰} جزوه دکتر شهبازی

یک ماده در قانون ثبت داریم که مواد مربوط به شیء تجزیه ناپذیر رو تخصیص میزانه (یعنی ماده ۳۵۵ و ۳۸۵ ق مدنی) این ماده یک مورد خاص است که این دو ماده را تخصیص داده. طبق این ماده (۱۴۹ ثبت) هر گاه **ملکی** را (این ماده گفته ملک که شامل فرش نمی شود) با سند رسمی بفروشیم (که اگر با سند عادی بفروشیم می رود توی بحث مواد ۳۵۵ و ۳۸۵) که در سند مساحت نوشته شده و بعد **بیشتر** درآمد (شامل کمتر نمی شود) که این ماده سه قید دارد. توی سند نوشته خانه ۱۳۰ متر است که بعداً معلوم می شود که ۱۴۰ متر است که اینجا گفته کسی حق فسخ ندارد (مورد خاص یا استثناء است) که اگر قانون مدنی بود بایع حق فسخ داشت. مشتری باید برود و بر اساس قیمت روز معامله پول اضافه را بدهد. اگر بایع قبول نکرد می سپارد به صندوق ثبت (سند رسمی است) و بعد می رود تقاضای اصلاح سند را می کند. پس مواد ۳۵۵ و ۳۸۵ ق.م مورد عام را گفته و ماده ی ۱۴۹ قانون ثبت مورد خاص را گفته است.

یک ماده جدید هم داریم که تو جزوه دکتر شهبازی نیامده (ماده ۷ قانون پیش فروش ساختمان) که ما فقط عین ماده رو میاریم: ماده ۷ در صورتی که مساحت بنا براساس صورت مجلس تفکیکی، کمتر یا بیشتر از مقدار مشخص شده در قرارداد باشد، مابه‌التفاوت براساس نرخ مندرج در قرارداد مورد محاسبه قرار خواهد گرفت، لیکن چنانچه مساحت بنا تا پنج درصد (۵٪) افزون بر زیربنای مقرر در قرارداد باشد، هیچکدام از طرفین حق فسخ قرارداد را **ندارند** و در صورتی که بیش از پنج درصد (۵٪) باشد **صرفاً خریدار** حق فسخ قرارداد را دارد. چنانچه مساحت واحد تحویل شده کمتر از نود و پنج درصد (۹۵٪) مقدار توافق شده باشد، **پیش خریدار** حق فسخ قرارداد را دارد یا می‌تواند خسارت وارده را بر پایه قیمت روز بنا و براساس نظر کارشناسی از پیش فروشنده مطالبه کند.

یک نکته که تو این ماده به چشم میاد تفاوت قائل شدن بین محاسبه مابه‌التفاوت مساحت صورت مجلس تفکیکی (که به نرخ مندرج در قرارداد محاسبه میشه) و مابه‌التفاوت مساحت واحد تحویل شده است (که کمتر از ۹۵ در صد از آب در بیاد به قیمت روز محاسبه میشه).

۵ - شخصی مال غیر را بدون اذن مالک آن تصرف نمود و به دیگری فروخت، اگر مال قبل از تسلیم به خریدار و بر اثر قوه قاهره تلف گردد، مالک .....

(۱) می تواند برای عین و منافع فقط به فضول مراجعه نماید.

(۲) می تواند برای قیمت عین و منافع به هریک از فضول یا اصیل متضامناً رجوع نماید.

(۳) می تواند برای قیمت عین و منافع به اصیل نیز رجوع نماید مگر اینکه اصیل به فضولی بودن معامله جاهل باشد.

(۴) زمانی می تواند برای منافع ایام تصرف به اصیل رجوع نماید که اصیل نسبت به فضولی بودن معامله جاهل بوده باشد.

گزینه ۱

ماده ۲۵۹ - هر گاه معامل فضولی مالی را که موضوع معامله بوده است بتصرف متعامل داده باشد و مالک آن معامله را اجازه نکند متصرف ضامن عین و منافع است.

ماده ۲۶۱ - در صورتی که مبیع فضولی به تصرف مشتری داده شود هر گاه مالک معامله را اجازه نکرد مشتری نسبت به اصل مال و منافع مدتی که در تصرف او بوده ضامن است اگر چه منافع را استیفاء نکرده باشد و همچنین است نسبت به هر عیبی که در مدت تصرف مشتری حادث شده باشد.

فضول مال غیر را فروخته و مال را تحویل اصیل داده است^{۱۱} حال مالک معامله را رد کرده است. معامله الآن باطل است که هم فضول و هم اصیل به طور تضامنی در مقابل مالک مسئول هستند. یعنی مالک می تواند به هر کدام رجوع کند.

حالت اول:

مالک به اصیل رجوع کند: اصیل در معامله ی فضولی یا جاهل است و یا عالم است. مالک می تواند تمام خسارات را از اصیل بگیرد، چه اصیل عالم و چه جاهل باشد. در مقابل مالک اصیل جاهل و عالم فرقی نمی کند. مالک از اصیل خسارت ها را گرفت و رفت، اگر اصیل جاهل باشد می تواند تمام چیزی را که به مالک داده از فضول بگیرد. چیزی از جیب اصیل هدر نمی رود و همه را از فضول می گیرد. ولی اگر اصیل عالم باشد فقط ثمن اش را از فضول می گیرد و بقیه خسارات بر عهده خودش است طبق قاعده (اقدام به ضرر خویش)

حالت دوم:

مالک به فضول رجوع کند: مالک به فضول رجوع می کند و تمام خساراتش را می گیرد. مالک نمی تواند هم به فضول رجوع کند و هم به اصیل، باید به یکی از آنها رجوع کند. اگر اصیل جاهل باشد، فضول که به مالک خسارت زده حق رجوع به اصیل را ندارد و قضیه تمام می شود. ولی اگر اصیل عالم باشد و فضول به مالک خسارت بزند فضول حق رجوع به اصیل را دارد نه برای همه ی خسارت (برای یک سری چیزها که در غضب می خوانیم).

۶- در کلیه مواردی که که تقصیر موجب ضمان یا مسئولیت مدنی است، دادگاه موظف است:

- (۱) بین اضرار عمدی و غیر عمدی تفکیک قائل شود.
- (۲) استناد نتیجه حاصله به تقصیر مرتکب را احراز کند.
- (۳) بین فرض های آگاهی و عدم آگاهی مرتکب قائل به تفکیک شود.
- (۴) هر سه گزینه صحیح است.

گزینه ۲

یکی از فایده های مسئولیت قراردادی و غیر قراردادی بار اثبات است. در مسئولیت قراردادی معمولاً لازم نیست تقصیر متخلف احراز بشود (تعهد به نتیجه) ولی در مسئولیت غیر قراردادی معمولاً باید تقصیر متعهد احراز بشود (تعهد به وسیله). تفاوت: در تعهد به وسیله اگر متعهد تخلف کند، متعهد له در صورتی می تواند خسارت بگیرد که تقصیرش را ثابت کند. در تعهد به نتیجه همینکه متعهد تخلف کرد مسئول است و لازم نیست تقصیرش ثابت بشود. اگر متعهد بخواهد خسارت ندهد باید ثابت کند که قوه ی قاهره بوده است. در تعهد به وسیله بار اثبات با متعهد له است و در تعهد به نتیجه بار اثبات با متعهد است. نکته ی مهم: در امتحان گزینه ها را می بینیم اگر در همه ی گزینه ها داده بود تقصیر می فهمیم به وسیله است. اگر در گزینه ها داده بود قوه ی قاهره تعهد به نتیجه است. در اتلاف تقصیر شرط نیست، یعنی تقصیر متلف شرط نیست. چه متلف تقصیر داشته باشد و چه تقصیر نداشته باشد، مسئول است. یک نفر در خواب می زند لیوان، دیگری را می شکند که از باب اتلاف مسئول است. ولی در تسبیب طبق مواد ۳۳۳ و ۳۳۴ و ۳۳۵ تقصیر شرط است. یعنی اگر تقصیر داشته باشد مقصر و اگر تقصیر نداشته باشد، مقصر نیست.

^{۱۱} در جزوه دکتر شهبازی (نداده است) آمده! اما با توجه به ماده قانونی به نظر می رسد که اشتباه از تایپیست باشد، در زیر نویس های درنظم هم حکمی مشابه این نبود. بنابر این (داده است) صحیح است.

۷ - شخصی مالی را غصب نموده و آن را به قیمت ده میلیون ریال به ثالث فروخته است. مالک به موجب حکم دادگاه مبلغ پنجاه میلیون ریال بهای واقعی مال را از خریدار دریافت نموده است. در صورتی که مشتری از غصب آگاه بوده مراجعه او به بایع چگونه است؟

- (۱) حق مراجعه به بایع ندارد.
(۲) حق دارد ده میلیون ریال از بایع مطالبه نماید.
(۳) حق دارد ۴۰ میلیون ریال از بایع مطالبه نماید.
(۴) حق دارد ۵۰ میلیون ریال از بایع مطالبه نماید.

گزینه ۲

ماده ۳۰۸ - غصب استیلاء بر حق غیر است به نحو عدوان، اثبات ید بر مال غیر بدون مجوز هم در حکم غصب است.
ماده ۳۲۵ - اگر مشتری جاهل به غصب بوده و مالک به او رجوع نموده باشد، او نیز می تواند نسبت به ثمن و خسارات به بایع رجوع کند، اگر چه مبیع نزد خود مشتری تلف شده باشد؛ و اگر مالک نسبت به مثل یا قیمت رجوع به بایع کند، حق رجوع به مشتری را نخواهد داشت.

غاصبی مال مغضوب را به یک نفر که جاهل است منتقل می کند به واسطه ی یک معامله (معامله ی فضولی) غاصب می تواند هم فضول باشد و هم نباشد. اگر غصب کند برای خودش فقط غاصب، و اگر غصب کند و به دیگری منتقل کند هم غاصب و هم فضول. جاهل می شود در حکم غاصب.

ماده ۳۶۶ - هر گاه کسی به بیع فاسد مالی را قبض کند باید آن را به صاحبش رد نماید و اگر تلف یا ناقص شود ضامن عین و منافع آن خواهد بود.

این ماده گفته اگر کسی به بیع فاسد مالی را بگیرد (کسی، یعنی بایع یا مشتری، بایع ثمن را گرفته و مشتری مبیع را)، در حکم غاصب است، خواه عالم باشد یا جاهل. یعنی یدش ضمانی است و به آن **ضمان مقبوض به عقد فاسد** گویند. پس جاهلی که مال مغضوب را به نحوی از انحاء از غاصب می گیرد، در حکم غاصب است.
غاصب یدش ضمانی است و در هر حال مسئول است. به مسئولیت غاصب مسئولیت عینی یا مطلق یا محض گویند. غاصب نمی تواند قوه ی قاهره را مستند فعل خود قرار دهد. (مواد ۳۱۱ تا ۳۱۵)

۸ - کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) تلف مال، مانع از اعمال خیار غبن نمی گردد.
(۲) اگر قبل از اعمال خیار غبن، طرف مقابل مال را به دیگری منتقل کرده باشد، با اعمال خیار معامله دوم منحل نمی گردد.
(۳) اگر مشتری مبیع را رهن گذاشته و بایع بیع را با خیار غبن فسخ کند، رهن منحل شده و مشتری باید بدل آن را در رهن مرتهن بگذارد.
(۴) اگر بر خریدار شرط شده باشد که در مبیع تصرفات ناقله نکند و او برخلاف شرط مبیع را اجاره داده یا فروخته باشد، در صورت فسخ عقد اصلی، اجاره یا بیع او باطل خواهد بود.

گزینه ۳

۹ - در خصوص نکاح موقت کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) در صورتی که قبل از نزدیکی، شوهر تمام مدت را بذل نماید، زن مستحق مهریه نخواهد بود.
(۲) در صورتی ثبت آن الزامی است که واقعه صورت گرفته و یا زوجه باردار شده باشد و یا طرفین توافق کرده باشند.
(۳) در صورتی ثبت آن الزامی است که زوجه باردار شده باشد و یا شرط ضمن عقد شده باشد و یا طرفین توافق نموده باشند.
(۴) هر سه گزینه صحیح است.

گزینه ۳

ماده ۲۱ قانون حمایت خانواده، مصوب ۱۳۹۱، نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران در جهت محوریت و استواری روابط خانوادگی، نکاح دائم را که مبنای تشکیل خانواده است مورد حمایت قرار می‌دهد. نکاح موقت نیز تابع موازین شرعی و مقررات قانون مدنی است و ثبت آن در موارد زیر الزامی است: ۱. باردارشدن زوجه ۲. توافق طرفین ۳. شرط ضمن عقد.

۱۰ - در صورتی که زوجه غایب مفقود الاثر، به حکم دادگاه مطلقه شود؟

- (۱) طلاق بائن است و زن عده ندارد.
- (۲) زن باید عده طلاق نگهدارد و طلاق بائن است.
- (۳) زن باید عده وفات نگه دارد و زوج حق رجوع ندارد.
- (۴) زن باید عده وفات نگه دارد و زوج در صورت حضور در ایام عده، حق رجوع دارد.

گزینه ۴

۱۱ - کدام گزینه در باره ارث پدر و مادر متوفی درست نیست؟

- (۱) اگر وراثت متوفی پدر و مادر و یک دختر باشند ثلث ترکه به پدر و مادر می‌رسد.
- (۲) اگر تنها وارث متوفی پدر و مادر متوفی باشند سهم مادر سدس ترکه بوده و بقیه مال پدر است.
- (۳) اگر پدر و مادر تنها وارث متوفی باشند پدر دو برابر مادر ارث می‌برد.
- (۴) اگر وراثت متوفی پدر و مادر متوفی و دو دختر باشند پدر و مادر به اندازه هم ارث می‌برند.

گزینه ۲

ماده ۹۰۶ - اگر برای متوفی اولاد یا اولاد اولاد از هر درجه که باشند موجود نباشد هریک از ابوبین در صورت انفراد تمام ارث را می‌برد و اگر پدر و مادر میت هر دو زنده باشند مادر یک ثلث و پدر دوثلث می‌برد لیکن اگر مادر حاجب داشته باشد سدس از ترکه متعلق به مادر و بقیه مال پدر است.

هرگاه مادر در مسئله بود به این نکته توجه شود که آیا مادر حاجب دارد (یعنی میت اخوه^{۱۲} دارد) یا نه؟ مادر همیشه فرض بر است و چون متوفی اولاد و اخوه ندارد (به عبارت دیگر مادر حاجب ندارد)، مادر فرض اعلی (۳/۱) را می‌برد.^{۱۳}

۱۲- اگر مع و ثمن حال باشد و قبل از تسلیم مبیع عین معین، مشتری قسمتی از ثمن را پرداخته و بقیه آن را حواله داده باشد که بایع از شخص دیگری بگیرد و محال علیه آن را قبول نکند، در صورت عدم پرداخت بقیه ثمن توسط مشتری عقد بیع چه وضعی خواهد داشت؟

- (۱) فروشنده فقط حق فسخ معامله را خواهد داشت.
- (۲) فروشنده فقط حق مطالبه ثمن را دارد.
- (۳) چون حواله باطل است عقد بیع هم به تبع آن باطل است.
- (۴) فروشنده مخیر است بقیه بیع را مطالبه کند یا بیع را فسخ نماید.

گزینه ۴

اگر مشتری ثمن را در موعد مقرر تادیه نکند بایع حق دارد به استناد خیار تاخیر ثمن معامله را فسخ کند یا از حاکم اجبار مشتری را به تادیه ثمن بخواهد.

ماده ۴۰۷ - تسلیم بعضی ثمن یا دادن آن به کسی که حق قبض ندارد خیار بایع را ساقط نمی‌کند.

^{۱۲} اخوه یا کلاله همان برادر و خواهرهای متوفی هستند که حاجب مادر متوفی می‌شوند.

^{۱۳} جزوه (ارث) دکتر شهبازی

ماده ۴۰۸ - اگر مشتری برای ثمن ضامن بدهد یا بایع ثمن را حواله دهد بعد از تحقق حواله خیار تاخیر ساقط می شود.
ماده ۲۲۵ - حواله محقق نمی شود مگر با رضای محتال و قبول محال علیه.

خیار تأخیر ثمن فقط مربوط به بایع است، تنها خیاری که مختص به یک طرف است و طرف دیگر به هیچ وجه ندارد (تمام خیارات را به نوعی همه دارند تحت شرایطی). پس خیار تأخیر ثمن مختص بیع است و مختص بایع است. خیار تأخیر ثمن، برای اینکه بوجود بیاید، چهار شرط دارد: ۱. مبیع کلی نباشد (پس خیار تأخیر ثمن در کلی نیست و در عین معین و کلی در معین است). پس اگر مبیع کلی باشد، خیار تأخیر ثمن بوجود نمی آید. ۲. مبیع و ثمن هر دو حال باشند و هیچ کدام مؤجل نباشند. ۳. سه روز از تاریخ بیع بگذرد. پس این خیار بعد از عقد به وجود می آید یعنی بعد از سه روز. (خیار حیوان با عقد است تا سه روز ولی خیار تأخیر ثمن بعد از سه روز بوجود می آید و حالا حالاها هم هست. خیار شرط هم متصل بود و هم منفصل که متصلش با عقد بود و منفصلش بعد از عقد). ۴. در این سه روز نه بایع تمام مبیع را داده باشد (حالا یا هیچی را ندهد یا بعضی را، مهم نیست) و نه مشتری تمام ثمن را داده باشد. پس اگر هر کدام تمام را بدهند دیگر خیار نیست. (با جمع شدن این چهار شرط بایع خیار دارد). مثال: این میز را فروختم هزار تومان که شرط اول (مبیع عین معین باشد) هست و شرط دوم هم هست (مبیع و ثمن هر دو حال اند). شما می گوید بروم پول را بیاورم، من هم می گویم من میز را نمی دهم (حق حبس) تا پول را بیاوری. یعنی حالا این میز تملیک شده و اما اگر رفتی و تا سه روز نیامدی که تو ضرری نکرده ای ولی میز تو دست من است و اگر تلف شود من مقصرم که قانون گفته تا سه روز است و بعد از سه روز من حق دارم بیع را فسخ کنم و بروم که این خیار به خاطر ضرر بایع است. نکته: اگر مشتری ثمن را بدهد بایع دیگر خیار ندارد. یک سری چیزها وجود دارد که در حکم دادن ثمن است. (یعنی دادن ثمن نیست) که اگر اینها اتفاق بیفتد بایع خیار ندارد:

۱. دادن ضامن: که وقتی مشتری برای ثمن ضامن بدهد و بایع عقد ضامن را بپذیرد **چون ذمه ی بایع بری شده**، بایع خیار تأخیر ثمن ندارد (پس ضامن دادن در حکم دادن ثمن است)
۲. اگر ثمن حواله بشود: **مشتری به بایع می گوید برو ثمن را از فلانی بگیر** یا بایع به مشتری می گوید پول را به جای اینکه به من بدهی به فلانی بده چون من به او بدهکارم. پس اگر ثمن توسط هر کدام از طرفین حواله شود، بایع خیار تأخیر ثمن ندارد.^{۱۴}
دو نکته مهم:

۱. اگر بایع بنحوی از انحاء مطالبه ثمن نماید و به قرائن معلوم گردد که مقصود التزام بیع بوده است خیار او ساقط خواهد شد. (م ۴۰۳)
۲. هر حق مبنا و هدفی دارد که تنها در حدود آن قابل اجراست بنابراین اگر ثمن قبل از اعمال خیار بایع پرداخت شود حق فسخ نیز از بین می رود^{۱۵}

نکته: وثیقه در حکم پرداخت نیست زیرا هیچ مانعی ندارد که شخص دو تضمین برای وصول طلب در اختیار داشته باشد.^{۱۶}

۱۳ - در سال ۱۳۷۵ یک باب مغازه در شهر تهران با اجاره نامه عادی و با امضای دو شاهد و به مدت سه سال به اجاره واگذار شده است. در صورت انقضای مدت کدام گزینه درباره تخلیه عین مستاجر صحیح است؟
(۱) موجر به صرف انقضای مدت حق درخواست تخلیه ندارد.
(۲) موجر در صورتی حق درخواست تخلیه دارد که این حق در اجاره نامه تصریح شده باشد.
(۳) موجر حق دارد با پرداخت وجه سرقفلی به نرخ روز درخواست تخلیه عین مستاجر را بنماید.
(۴) موجر می تواند با درخواست از مرجع قضایی ظرف مدت یک هفته عین مستاجر را تخلیه نماید مشروط بر اینکه سرقفلی مستاجر را بپردازد.

^{۱۴} جزوه دکتر شهبازی

^{۱۵} عقود معین ج ۱ دکتر کاتوزیان ص ۱۰۳

^{۱۶} اعمال حقوقی دکتر کاتوزیان ص ۲۴۸ (زوال حق حبس) ش ۲۴۶

گزینه ۱

۱۴ - وکیلی که با داشتن حق توکیل وکالت را به وکیل دوم تفویض نمود و در این راستا قرارداد حق الوکاله با وکیل دوم منعقد نمود. پرداخت حق الوکاله وکیل دوم به عهده:

- (۱) وکیل اصلی است.
- (۲) موکل اصلی است.
- (۳) موکل اصلی و وکیل اصلی است.
- (۴) وکیل اول نیز می باشد مشروط بر اینکه با انعقاد وکالت دوم وکالت وکیل اول باقی بماند.

گزینه ۲

۱۵ - اگر شخصی بابت یک دین دو اتومبیل با قیمت یکسان به رهن مرتهن بگذارد و سپس نصف دین را ادا نماید:

- (۱) رهن به طور کامل باقی می ماند.
- (۲) یکی از اتومبیل ها از رهن خارج می شود.
- (۳) نصف مشاع هر دو اتومبیل از رهن خارج می شود.
- (۴) به انتخاب رهن یکی از اتومبیل ها از رهن خارج می شود.

گزینه ۱

اصل غیر قابل تجزیه بودن وثیقه رهنی است اما دکتر کاتوزیان یک استثنا آورده که ممکن است ذهن هر طراح را به خود جلب کند: هر گاه دو یا چند نفر به طور مشاع مالک مالی باشند و در برابر دیون متعددی که به دیگری دارند آن را به او رهن دهند، با اینکه یک عقد در این رابطه حکومت دارد، ظاهر این است که سهم هر مدیون رهن دین اوست و با پرداخت آن آزاد می شود.^{۱۷}

۱۶ - حسب قانون مدنی کدامیک از موارد زیر در عقد مضاربه الزامی است؟

- (۱) تعیین مدت.
- (۲) تعیین نوع تجارت.
- (۳) سهم هر کدام از طرفین در منافع.
- (۴) سهم هر کدام از طرفین در زیان های وارده.

گزینه ۳

۱۷ - چنانچه متولی برای امور موقوفه وکیل انتخاب کند و به تشخیص سازمان اوقاف وکیل قادر به انجام وظایف محوله نباشد کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) تغییر یا عزل وکیل منحصر در اختیار متولی است و هیچ مرجع دیگری حق ممنوع کردن یا عزل وکیل را ندارد.
- (۲) اگر پس از ابلاغ کتبی سازمان اوقاف متولی وکیل را عزل نکند دادگاه به درخواست سازمان حکم عزل او را صادر می کند.
- (۳) با درخواست کتبی سازمان اوقاف متولی باید وکیل را ظرف دو ماه تغییر دهد در غیر این صورت وکیل منعزل می شود.
- (۴) چنانچه پس از ابلاغ کتبی سازمان اوقاف متولی وکیل را تغییر ندهد و پس از ثبوت عدم توانایی در دادگاه وکیل مزبور از دخالت در موقوفه ممنوع می گردد.

گزینه ۴

۱۸ - در خصوص شرکت مدنی و اداره آن کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) شرکت با تلف تمام یا بعض مال الشركه مرتفع می شود.
- (۲) با فوت هریک از شرکا اذن در اداره و اشاعه زایل خواهد شد.
- (۳) مادامی اموال موضوع شرکت تقسیم نشده باشد شرکا با هیچ اکثریتی نمی توانند مال الشركه را اداره نمایند.
- (۴) به محض انحلال عقد شرکت هر شریکی می تواند بدون اذن سایر شرکا نسبت به سهم خود تصرف مادی کند.

گزینه ۴

۱۹ - کدام گزینه در خصوص اخذ به شفعه صحیح نیست؟

- (۱) نمآت منفصل قبل از اخذ به شفعه متعلق به مشتری است.
- (۲) در مقابل شریکی که با اخذ به شفعه تملک می کند بایع ضامن درک است.
- (۳) مشتری به عیبی که قبل از به شفعه در ید او حادث شده باشد ضامن نیست.

^{۱۷} عقود معین دکتر کاتوزیان جلد دو ش ۲۵۲

۴) اخذ به شفعه معاملاتی را که مشتری قبل از آن نسبت به مورد شفعه نموده است باطل می نماید.

گزینه ۲

۲۰ - در خصوص ارث کدام گزینه صحیح است؟

- ۱) فرزندان فرزندی که قاتل متوفی است از مقتول ارث نمی برد.
- ۲) فرزندان فرزند نامشروع متوفی از او ارث نمی برند.
- ۳) فرزندان فرزند کافر متوفی که مسلمان هستند از او ارث نمی برد.
- ۴) فرزندان برادر و خواهر ابی هیچ گاه به همراه اجداد ارث نمی برند.

گزینه ۲

ماده ۸۸۴ قانون مدنی؛ ولدالزنا از پدر و مادر و اقوام آنان ارث نمی برد لیکن اگر حرمت رابطه که طفل ثمره آنست نسبت به یکی از ابویین ثابت و نسبت به دیگری به واسطه اکراه یا شبهه زنا نباشد طفل فقط از این طرف و اقوام او ارث می برد و بالعکس. به عبارتی فرزندان فرزند نامشروع متوفی قائم مقام او در وراثت نمی شوند زیرا وصف نواده را که لازمه وراثت است ندارند.^{۱۸} یعنی وقتی فرزند طبیعی - ولدالزنا - از پدر ارث نمی برد، فرزند او نیز به طریق اولی ارث نخواهد برد. ایراد گزینه یک این است که اگر کسی پدر خود را کشته باشد به قائم مقامی از پدر خود ارث نمی برد، لکن فرزندان قاتل در صورتی که شرایط ارث بردن آنها فراهم باشد (یعنی نیازی به دستاویز نسل واسطه نباشد، و فی الواقع فرزندی برای مقتول نباشد) ارث خواهند برد.

ماده ۸۸۵ - اولاد و اقوام و کسانی که به موجب ماده ۸۸۰ از ارث ممنوع می شوند^{۱۹} محروم از ارث نمی باشند بنابراین اولاد کسی که پدر خود را کشته باشد از جد مقتول خود ارث می برد اگر وارث نزدیکتری باعث حرمان آنان نشود.

ایراد گزینه سه نیز از وحدت ملاک این ماده بدست می آید. (یعنی کفر نیز همانند قتل صفت وراثی را از کافر نمی گیرد و تنها مانع از تملک ماترک می شود)^{۲۰}

ایراد گزینه چهار در ماده ۹۲۵ مشخص می شود: ... اگر برای میت نه برادر باشد و نه خواهر اولاد اخوه قائم مقام آنها شده و با اجداد ارث می برند در این صورت تقسیم ارث نسبت به اولاد اخوه بر حسب نسل بعمل می آید....

یک رای وحدت مرتبط هم داریم که به درد آزمون می خوره:

رای وحدت رویه شماره ۶۱۷ مورخ ۱۳۷۶.۴.۳ هیأت عمومی دیوان عالی کشور

بموجب بند الف ماده یک قانون ثبت احوال مصوب سال ۱۳۵۵ یکی از وظایف سازمان ثبت احوال ثبت ولادت و صدور شناسنامه است و مقنن در این مورد بین اطفال متولد از رابطه مشروع و نامشروع تفاوتی قائل نشده است و تبصره ماده ۱۶ و ماده ۱۷ قانون مذکور نسبت به مواردی که ازدواج پدر و مادر به ثبت نرسیده باشد و اتفاق در اعلام ولادت و صدور شناسنامه نباشد یا اینکه ابویین طفل نامعلوم باشد تعیین تکلیف کرده است لیکن در مواردی که طفل ناشی از زنا باشد و زانی اقدام به اخذ شناسنامه ننماید با استفاده از عمو مات و اطلاق مواد یاد شده و مسأله ۳ و مسأله ۴۷ از موازین قضائی از دیدگاه حضرت امام خمینی رضوان الله تعالی علیه، زانی پدر عرفی طفل تلقی و نتیجه کلیه تکالیف مربوط به پدر از جمله اخذ شناسنامه برعهده وی می باشد و حسب ماده ۸۸۴ قانون مدنی صرفاً موضوع توارث بین آنها منتفی است و لذا رأی شعبه سی ام دیوان عالی کشور که با این نظر مطابقت دارد بنظر

^{۱۸} دکتر کاتوزیان کتاب ارث ش ۳۹ (قائم مقامی)

^{۱۹} ماده ۸۸۰ - قتل از موانع ارث است بنابراین کسی که مورث خود را عمداً بکشد از ارث او ممنوع می شود اعم از اینکه قتل بالمباشره باشد یا بالتسبیب ومنفرداً باشد یا به شرکت دیگری.

^{۲۰} دکتر کاتوزیان کتاب ارث ش ۳۹ (قائم مقامی)

اکثریت اعضاء هیأت عمومی دیوان عالی کشور که با این نظر مطابقت دارد بنظر اکثریت اعضاء هیأت عمومی دیوان عالی کشورموجه و منطبق با موازین شرعی و قانونی تشخیص می‌گردد. این رأی با ستند ماده واحده قانون مربوط به وحدت رویه قضائی مصوب تیرماه سال ۱۳۲۸ برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاهها در موارد مشابه لازم الاتباع است.

کارآموزی وکالت ۱۳۹۱

۱ - آقای «الف» (زوج) ضمن عقد نکاح و در دفترچه ازدواج به خانم «ب» (زوجه) وکالت بلاعزل با حق توکیل غیر داده است که چنانچه بدون رضایت زوجه همسر دیگری اختیار کند، زوجه می‌تواند پس از اخذ مجوز از دادگاه و انتخاب نوع طلاق خود را مطلقه نماید. در خصوص نحوه اعمال وکالت در طلاق زوجه کدام عبارت صحیح است؟

- ۱) تنها هنگامی که ازدواج دوم زوج بدون اجازه دادگاه باشد، شرط فوق قابل اعمال است.
- ۲) چنانچه ازدواج دوم زوج با اجازه دادگاه و به دلیل عدم تمکین زن بوده باشد، شرط فوق قابل اعمال نیست.
- ۳) در هر حال چنانچه ازدواج دوم زوج با اجازه دادگاه بوده باشد، شرط فوق قابل اعمال نیست.
- ۴) با عنایت به این که شرط فوق نوعی شرط نتیجه است، به محض ازدواج دوم زوج بدون رضایت زوجه، این شرط محقق می‌شود و زوجه وکیل بلاعزل زوج در طلاق خواهد شد و می‌تواند برای طلاق به دادگاه مراجعه کند.

گزینه ۲

رای وحدت رویه شماره ی ۷۱۶ هیئت عمومی دیوان عالی کشور

نظر به اینکه مطابق ماده ۱۱۰۸ قانون مدنی تمکین از زوج تکلیف قانونی زوجه است، بنابراین در صورتی که بدون مانع مشروع از ادای وظایف زوجیت امتناع و زوج این امر را در دادگاه اثبات و با اخذ اجازه از دادگاه همسر دیگری اختیار نماید، وکالت زوجه از زوج در طلاق که به حکم ماده ۱۱۱۹ قانون مدنی ضمن عقد نکاح شرط و مراتب در سند ازدواج ذیل بند ب شرایط ضمن عقد ردیف ۱۲ قید گردیده، محقق و قابل اعمال نیست، لذا به نظر اکثریت اعضاء هیأت عمومی دیوان عالی کشور رأی شعبه چهارم دادگاه تجدیدنظر استان همدان که با این نظر انطباق دارد مورد تأیید است. این رأی طبق ماده ۲۷۰ قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب در امور کیفری در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور و کلیه دادگاه ها لازم الاتباع است.

۲ - قرارداد اجاره‌ای در سال ۱۳۷۹ در بنگاه معاملات املاک تنظیم شده و به امضای موجر و مستاجر رسیده است، اما ذیل قرارداد توسط دو نفر شاهد گواهی نشده است. قرارداد یاد شده از لحاظ حقوقی چه وضعیتی دارد؟

- ۱) غیر قابل استناد است.
- ۲) تابع قانون روابط مالک و مستاجر مصوب سال ۱۳۵۶ خواهد بود.
- ۳) در محاکم پذیرفته نخواهد شد.
- ۴) صحیح و تابع قانون مدنی و قانون آیین دادرسی مدنی است.

گزینه ۴

۳ - زن و مردی با یکدیگر نامزد شده‌اند. مرد در دوران نامزدی یک حلقه انگشتر به زن هدیه می‌دهد، اما انگشتر مزبور در دست زن تلف می‌شود. متعاقب آن بر اثر فوت مرد نامزدی به هم می‌خورد. در خصوص امکان مطالبه قیمت انگشتر از سوی وراثت مرد کدام عبارت صحیح است؟

- ۱) وراثت مرد حق رجوع به قیمت آن را خواهند داشت.
- ۲) تنها در صورتی که تلف آن در نتیجه حوادث قهری باشد، وراثت مرد حق رجوع به قیمت را ندارند.
- ۳) در هیچ صورت وراثت مرد حق رجوع به قیمت انگشتر را ندارند.
- ۴) چنانچه تلف انگشتر به دلیل تقصیر زن بوده باشد، وراثت مرد حق رجوع به قیمت انگشتر را خواهند داشت.

گزینه ۳

ماده ۱۰۳۷ - هر یک از نامزدها می تواند در صورت به هم خوردن وصلت منظور هدایائی را که به طرو دیگر یا ابوبن او برای وصلت منظور داده است مطالبه کند.

اگر عین هدایا موجود نباشد مستحق قیمت هدایائی خواهد بود که عادتاً نگاه داشته می شود مگر اینکه آن هدایا بدون تقصیر طرف دیگر تلف شده باشد.

ماده ۱۰۳۸ - مفاد ماده قبل از حیث رجوع به قیمت در موردی که وصلت منظور در اثر فوت یکی از نامزدها به هم بخورد مجری نخواهد بود.

۴ - خیار شرط مختص کدام دسته از عقود است؟

- ۱) در تمام عقود، غیر از عقود جایز، امکان درج خیار شرط وجود دارد.
- ۲) خیار شرط جزو قواعد عمومی معاملات است و در تمام عقود راه دارد.
- ۳) خیار شرط مختص عقود لازم است و در تمام این عقود امکان درج خیار شرط وجود دارد.
- ۴) در تمام عقود، غیر از عقود جایز و پاره‌ای از عقود لازم، امکان درج خیار شرط وجود دارد.

گزینه ۴

در عقود لازم نکاح، وقف و ضمان امکان درج خیار شرط وجود ندارد.

۵ - ملاک و معیار تشخیص عقد بیع و معاوضه چیست؟

- ۱) بر خلاف بیع، در معاوضه برابری ارزش دو عوض لازم است.
- ۲) ملاک و معیار تشخیص بیع از معاوضه، قصد مشترک طرفین است.
- ۳) بیع مبادله کالا با پول است، ولی معاوضه مبادله کالا با کالا است.
- ۴) در بیع مبیع باید عین باشد، اما در معاوضه هر دو عوض باید عین باشد.

گزینه ۲

۶ - شخص «الف» از بانک مبلغی وام دریافت می کند و برای تضمین بازپرداخت وام، تمامی شش دانگ مغازه ملکی خود را در رهن بانک (مرتهن) قرار می دهد. بانک پس از قبض مورد رهن مجدداً آن را برای استفاده در اختیار شخص «الف» قرار می دهد، در خصوص تصرفات شخص الف (راهن) در عین مرهونه کدام عبارت صحیح است؟

- ۱) انتقال سرقفلی مال مرهون منافی حق مرتهن است.
- ۲) هرگونه تصرف مادی راهن در مال مرهون منافی حق بانک (مرتهن) است.
- ۳) تنها تصرفات ناقل ملکیت منافی حق مرتهن (بانک) است.
- ۴) با عنایت به این که تصرف راهن در مال مرهون مسبوق به اذن بانک (مرتهن) است، انتقال سرقفلی مال مرهون منافی حق مرتهن نیست.

گزینه ۱

رأی وحدت شماره ۶۲۰ مورخ ۱۳۷۶/۸/۲۰ رویه هیأت عمومی دیوان عالی کشور

مطابق مواد قانون مدنی گرچه رهن موجب خروج عین مرهونه از مالکیت راهن نمی شود لکن برای مرتهن نسبت به مال مرهونه حق عینی و حق تقدم ایجاد می نماید که می توان از محل فروش مال مرهونه طلب خود را استیفاء کند و معاملات مالک نسبت به مال مرهونه در صورتی که منافی حق مرتهن باشد نافذ نخواهد بود، اعم از اینکه معامله راهن با فعل منافی حق مرتهن باشد یا بالقوه

بنابه مراتب مذکور در جایی که بعد از تحقق رهن، مرتهن مال مرهونه را به تصرف رهن داده اقدام رهن در زمینه فروش و انتقال سرقفی مغازه مرهونه به شخص ثالث بدون اذن مرتهن از جمله تصرفاتی است که با حق مرتهن منافات داشته و **نافذ نیست** در نتیجه رأی شعبه چهاردهم دیوان عالی کشور که با این نظر موافقت دارد به اکثریت آراء صحیح و قانونی تشخیص می‌شود این رأی وفق ماده واحده قانون مربوط به وحدت رویه قضایی مصوب تیر ماه ۱۳۲۸ برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاهها در موارد مشابه لازم الاتباع است.

۷ - آقای «الف» با وجود اطلاع از علانم راهنمایی و رانندگی منصوب شده در سواره رو، شتابان و با کمال سهل‌انگاری از غیر محل خط‌کشی شده مخصوص عابران عبور می‌کند. آقای «ب» که در آن مسیر در حال رانندگی با خودروی سواری است و بیمه‌نامه شخص ثالث دارد، با رعایت کامل قوانین و مقررات و بدون این که هیچ‌گونه تقصیری مرتکب شده باشد و حتی قادر به جلوگیری از تصادف باشد با آقای «الف» برخورد می‌کند و در نتیجه آقای «الف» مصدوم می‌شود. در این حادثه چه شخص مسوول پرداخت خسارات بدنی وارد شده به آقای «الف» است؟

- ۱) بیمه‌گر مسوولیت در حدود تعهدات موضوع بیمه‌نامه مکلف به جبران خسارت آقای «الف» است.
- ۲) با توجه به تقصیر آقای «الف»، بیمه‌گر مسوولیت تنها مکلف به پرداخت پنجاه درصد از خسارات وارد شده به آقای «الف» است و مابقی با توجه به ماده ۲۶۵ قانون مجازات اسلامی به دلیل تقصیر خود وی قابل جبران نیست.
- ۳) با توجه به تقصیر آقای «الف» موضوع مشمول قاعده اقدام خواهد بود و هیچ شخص در مقابل او مسوول جبران خسارت نیست.
- ۴) با عنایت به این که آقای «ب» مرتکب هیچ تقصیری نشده است، در نتیجه بیمه‌گر وی نیز در این زمینه تکلیفی به پرداخت خسارت ندارد و خسارات بدنی آقای «الف» از محل صندوق تامین خسارت‌های بدنی موضوع قانون بیمه اجباری سال ۱۳۸۷ (در حدود تعهدات آن صندوق) جبران خواهد شد.

گزینه ۱

نظر به ماده ۵۰۴ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲، مسوولیت راننده در فرض سوال منتفی است اما مسوولیت بیمه‌گر بر مبنای تبصره ۲ ماده ۱ قانون اصلاح قانون بیمه اجباری هنوز پابرجا است، بدین جهت که مسبب حادثه مفهومی غیر از مقصر حادثه را به ذهن متبادر می‌نماید. تبصره ۲ مسوولیت دارنده وسیله نقلیه مانع از مسوولیت شخصی که حادثه منسوب به فعل یا ترک فعل او است نمی‌باشد. در هر حال خسارت وارده از محل بیمه نامه وسیله نقلیه مسبب حادثه پرداخت می‌گردد.

۸ - خانم «الف» منزل مسکونی خود را به برادرش (آقای ب) صلح می‌کند و در مقابل، برادر وی تعهد می‌کند که به مدت ۱۰ سال، هر ماه مبلغ دو میلیون تومان به عنوان نفقه به خانم «الف» پرداخت کند. ۵ سال بعد، آقای «ب» به دلیل اعسار نمی‌تواند مبلغ مورد تعهد را به خانم «ب» بپردازد، در این صورت عقد صلح چه وضعیتی پیدا می‌کند؟

- ۱) عقد صلح منفسخ می‌شود.
- ۲) اعسار آقای «ب» تاثیری در عقد صلح ندارد.
- ۳) عقد صلح به حکم قانون قابل فسخ است.
- ۴) اعسار آقای «ب» تاثیری در عقد صلح ندارد، مگر این که شرط خیار شده باشد که در این صورت عقد صلح قابل فسخ است.

گزینه ۴

ماده ۷۶۰ صلح عقد لازم است اگر چه در مقام عقود جائزه واقع شده باشد و بر هم نمی‌خورد مگر در موارد فسخ به خیار یا اقاله. ماده ۷۶۱ صلحی که در مورد تنازع یا مبنی به تسامح باشد قاطع بین طرفین است و هیچ یک نمی‌تواند آن را فسخ کند اگر چه به ادعای غبن باشد مگر در صورت تخلف شرط یا اشتراط خیار.

صلح در مورد معاملات: که نام دیگر آن صلح در مقام معامله یا صلح بدوی و ابتدائی است. صلح در مورد معامله عقدی است که به جای بعضی از اعمال حقوقی می‌آید و اثر همان عمل حقوقی را دارد ولی احکام خاص آن را ندارد. بیع اثرش تملیک است و یک

سری احکام خاص دارد حال دو نفر بیع را می خواهند و تملیک را هم می خواهند ولی آن پنج تا حکم مخصوص بیع را نمی خواهند که راهش این است که به جای بیع صلح ببندند. یعنی بگویند صلح که همان احکام بیع را دارد ولی پنج تا حکم خاص بیع را ندارد. صلح به جای همه ی عقود نمی آید. به جا بیع، معاوضه، اجاره، هبه، عاریه و ابراء می آید که اثر همان عقد (عقدی که به جای آن آمده) را دارد ولی احکام خاص آن عقد را ندارد. **صلح عقد جایز را لازم می کند. خیار مجلس، حیوان و تاخیر ثمن ویژه بیع است یعنی در صلح نیست.**

صلح در مورد دعوا: ماده ۷۶۰ صلحی که در مورد تنازع یا مبنی به تسامح باشد قاطع بین طرفین است و هیچ یک نمی تواند آن را فسخ کند اگر چه به ادعاء غبن باشد مگر در صورت تخلف شرط یا اشتراط خیار. که قاطع در این ماده یعنی لازم. در این دو ماده که صلح در مورد دعوا به دو نوع به هم می خورد: ۱. خیار شرط ۲. خیار تخلف از شرط. **صلح در مورد دعوا با دیگر خیارها به هم نمی خورد و با اقاله نیز به هم نمی خورد. یعنی تا دیروز دعوا داشتند امروز صلح میکنند، دیگه فردا نمی توانند بگویند آقا صلح به کنار، دوباره دعوا.**

۹ - تفاوت عقد اجاره با عقدی که به موجب آن شخصی حق انتفاع از مالی را به دست می آورد چیست؟

- ۱) عقد اجاره لازم است، ولی عقدی که بر اساس آن حق انتفاع ایجاد شده جایز است.
- ۲) مستاجر اصولاً طبق قانون مدنی می تواند عین مستاجره را به دیگری اجاره دهد، اما صاحب حق انتفاع نمی تواند مال موضوع حق انتفاع را به دیگری اجاره دهد.
- ۳) در اجاره، مستاجر اصولاً می تواند عین مستاجره را به دیگری واگذار کند، اما در حق انتفاع، منتفع نمی تواند حق انتفاع را به دیگری منتقل نماید.
- ۴) انتقال عین مستاجره از طرف مالک موجب بطلان اجاره نمی شود، ولی در حق انتفاع انتقال عین از طرف مالک به غیر موجب از بین رفتن حق انتفاع می شود، مگر این که حق انتفاع مدت نداشته باشد.

گزینه ۲

۱۰ - کدام عبارت صحیح است؟

- ۱) مضطر مسوولیت مدنی دارد.
- ۲) بعد از اصلاح ماده ۹۴۶ قانون مدنی در سال ۱۳۸۷، زوج و زوجه از لحاظ شرایط ارث بردن برابر شده اند.
- ۳) وصیت برای یکی از ورثه منوط به تنفیذ سایر وراثت است.
- ۴) در حقوق ایران در حقوق تجارت مسوولیت اصولاً تضامنی است، مگر این که خلاف آن شرط شود، اما در حقوق مدنی مسوولیت تضامنی وجود ندارد، مگر این که در ضمن قرارداد شرط شده باشد.

گزینه ۱

۱۱ - در خصوص مسوولیت مدنی کودک غیر ممیز کدام عبارت صحیح نیست؟

- ۱) کودک غیر ممیز در قبال ضرر و زیان ناشی از جرم مسوولیت مدنی دارد.
- ۲) چنانچه خسارات ناشی از فعل کودک غیر ممیز منحصرأ به دلیل تقصیر سرپرست کودک در نگهداری او باشد، خود کودک در هیچ فرضی تکلیفی به پرداخت خسارت ندارد.
- ۳) کودک غیر ممیز در قبال خسارات بدنی که به دیگران وارد می کند تا میزان دیه مسوولیت مدنی ندارد.
- ۴) چنانچه خسارات ناشی از فعل کودک غیر ممیز منحصرأ به دلیل تقصیر سرپرست کودک در نگهداری او وارد شده باشد و سرپرست به دلیل عدم تمکن مالی توانایی پرداخت بخشی از خسارات زیان دیده را نداشته باشد، مابقی خسارت از اموال خود کودک پرداخت می شود.

گزینه ۲

رای وحدت رویه شماره ۲ مورخ ۱۳۶۰/۱/۲۹ هیئت عمومی دیوان عالی کشور

مطابق مواد ۱۲۱۶ و ۱۱۸۳ قانون مدنی در صورتی که صغیر باعث ضرر غیر شود خود ضامن و مسئول جبران خسارت است و ولی او به علت عدم اهلیت صغیر نماینده قانونی وی می‌باشد بنا بر این جبران ضرر و زیان ناشی از جرم در دادگاه جزا به عهده شخص متهم صغیر است و محکوم به مالی از اموال خود او استیفاء خواهد شد. بنا به مراتب مذکور رأی شعبه دوم دیوان عالی کشور از نظر توجه مسئولیت جبران خسارت ناشی از جرم به شخص صغیر صحیح و منطبق با موازین قانونی است. این رأی طبق ماده واحده قانون مربوط به وحدت رویه مصوب ۱۳۲۸ در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاه‌ها لازم‌الاتباع است.

ماده ۱۱۸۳ و ۱۲۱۶ قانون مدنی و رای وحدت رویه هیئت عمومی دیوان عالی کشور مسئولیت مدنی و جبران ضرر و زیان ناشی از جرم در دادگاه جزا به عهده شخص متهم صغیر است و محکوم به مالی از اموال خود او استیفاء خواهد شد. (ولی او به علت عدم اهلیت صغیر نماینده قانونی وی می‌باشد).

در صورت تقصیر سرپرست، ضامن او بر مسئولیت صغیر و مجنون مقدم است و اقامه دعوی بر صغیر مشروط بر این است که سرپرست " استطاعت جبران تمام یا قسمتی از زیان وارده را نداشته باشد " و تنها در باره همین تقدم مشروط است که می‌توان گفت ماده ۱۲۱۶ به تخصیص بر خورده است.

اگر کودکی با اتومبیل پدر خود به دیگری زیان برساند، پدر به عنوان تقصیر در حفاظت از فرزند (م ۱ و ۷ ق. م. م.) و مالکیت و حفاظت از اتومبیل (قانون بیمه اجباری) مسئول قرار می‌گیرد و نفع زیان‌دیده در این است که به مسئولیت اخیر تکیه کند تا از اثبات تقصیر پدر معاف شود.

سرپرست صغیر غیر ممیز و دیوانه، پس از جبران خسارتی که به بار آورده اند حق رجوع به آنان را ندارد. ولی در مورد صغیر ممیز به نظر می‌رسد که حق رجوع دارد. در رابطه ی سرپرست و کودک می‌توان به ماده ۱۲۱۶ و مسئولیت شخصی او استناد کرد. در مورد اتلاف صغیر ممیز، سرپرست می‌تواند پس از جبران خسارت تمام آن را از کودک بگیرد (م ۳۳۲ ق. م) ولی هرگاه نوجوان سبب ورود خسارت شده باشد، دادگاه به نیمی از خسارت حکم می‌دهد.^{۲۱}

۱۲ - خانم «الف» که یک ایرانی غیرشيعه است و ۱۷ سال سن دارد، طبق مقررات مذهب خودش در زمينه امور مالی و غیر مالی رشيد محسوب می‌شود. آیا نامبرده می‌تواند آپارتمانی را که در مالکیت دارد بفروشد؟

(۱) موضوع تابع مقررات عام قانون مدنی است.

(۲) چنانچه خانم «الف» از دادگاه حکم رشد بگیرد معامله آپارتمان صحیح است، در غیر این صورت معامله غیر نافذ محسوب می‌شود.

(۳) با توجه به این که اهلیت جزو احوال شخصیه است، چنانچه خانم «الف» طبق مقررات مذهب خود برای معامله کردن رشيد شناخته شود، انجام معامله توسط او صحیح است، در غیر این صورت معامله غیرنافذ محسوب می‌شود.

(۴) موارد ۱ و ۲ صحیح است.

گزینه ۴

با عنایت به ماده ی واحده ی قانون اجازه ی رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیر شيعه در محاکم مصوب ۱۳۱۲ و اصل ۱۲ قانون اساسی، اهلیت جزو مصادیق احوال شخصیه ایرانیان غیر شيعه محسوب نشده است. رای وحدت رویه شماره ۳۰ مورخه ۶۴/۱۰/۳۰ هیات عمومی دیوان عدالت اداری. در خصوص ماده ۱۲۱۰ ق.م. ... افرادی که به سن ۱۸ سال می‌رسند، رشيد محسوب می‌شوند زیر این سن بایستی از دادگاه حکم رشد بگیرند.

^{۲۱} در نظم دکتر کاتوزیان توضیحات ذیل ماده ۱۲۱۶

۱۳ - شخص «الف» مبلغی به شخص «ب» بدهکار است. طلبکار (شخص ب)، بدهکار (شخص الف) را برای پرداخت بدهی تحت فشار قرار داده است. در این قضیه، چنانچه شخص «ج» حاضر شود در مقابل طلبکار متعهد به پرداخت بدهی بدهکار گردد، در این صورت رضایت چه شخصی (یا اشخاصی) ضروری است؟

- ۱) رضایت طلبکار (شخص ب) ضروری است.
- ۲) رضایت هیچ کدام از بدهکار (شخص الف) و طلبکار (شخص ب) لازم نیست.
- ۳) رضایت بدهکار (شخص الف) ضروری است.
- ۴) هم رضایت بدهکار (شخص الف) و هم رضایت طلبکار (شخص ب) ضروری است.

گزینه ۱

ممکن است شما فکر کنید مسئله به ایفای دین از جانب غیر مدیون بر می گردد (ماده ۲۶۷) اما در حقیقت تعهد پرداخت همان عقد ضمان است (بند ۲ ماده ۲۹۲)، یعنی تنها با رضایت مضمون له و ضامن منعقد می شود، اما اقاله آنها در مقابل مضمون عنه غیر نافذ است. (این تبدیل تعهد از قانون مدنی فرانسه گرفته شده)^{۲۲}

۱۴ - قتل مورث توسط وارث، در کدام مورد جزو موانع ارث است؟

- ۱) قتل عمدی فرزند توسط پدر
- ۲) سقط عمدی و غیر قانونی حمله که مرتکب جرم از وی ارث می برد.
- ۳) قتل عمدی مورث غیر مسلمان توسط وارث مسلمان.
- ۴) هر سه مورد صحیح است.

گزینه ۴

۱۵ - موجبات متعددی که شخص ممکن است به جهت تمام آن موجبات ارث ببرد، کدام است؟

- ۱) جمع شدن دو موجب نسبی
- ۲) جمع شدن دو موجب سببی
- ۳) جمع شدن دو موجب سببی و نسبی
- ۴) موارد ۱ و ۳ صحیح است.

گزینه ۴

قاعده اجتماع اسباب ارث است. اما در هیچ فرضی دو موجب سببی با هم جمع نمی شوند.^{۲۳} (ماده ۸۶۵ - اگر در شخص واحد موجبات متعدده ارث جمع شود به جهت تمام آن موجبات ارث می برد مگر اینکه بعضی از آنها مانع دیگری باشد که در این صورت فقط از جهت عنوان مانع می برد).

۱۶ - شخص «الف» به شخص «ب» وکالت می دهد تا زمین متعلق به او را بفروشد. چند روز بعد به شخص «ج» وکالت می دهد تا همان زمین را وقف کند، در این صورت وکالت او چه وضعیتی پیدا می کند؟

- ۱) منفسخ می شود.
- ۲) وکالت دوم تأثیری در وکالت اول ندارد.
- ۳) وکالت دوم اعتبار ندارد.
- ۴) هر کدام از دو وکیل زودتر اقدام به بیع یا وقف نماید عمل او نافذ است، هر چند که از وکالت دیگری مطلع باشند.

^{۲۲} Novation by substitution of a new debtor may be brought about without the assistance of the first debtor. Art. ۱۲۷۶ Translated by Professor Georges

ROUHETTE.

^{۲۳} کتاب ارث (اجتماع اسباب)، دکتر کاتوزیان ش ۴۶، ۴۷، ۴۸

گزینه ۱

۱۷ - شخص «الف» بابت باختن در گروبندی مبلغ ۱۰ میلیون تومان به شخص «ب» پرداخت کرده است، آیا شخص «الف» می‌تواند از دادگاه تقاضای استرداد این مبلغ را بنماید؟

- ۱) موضوع بستگی به علم یا جهل شخص «ب» نسبت به حکم ماده ۶۵۴ قانون مدنی دارد.
- ۲) شخص «الف» می‌تواند تقاضای استرداد مبلغ پرداخت شده را بنماید و شخص «ب» مکلف به استرداد آن است.
- ۳) موضوع بستگی به عمل یا جهل شخص «الف» نسبت به حکم ماده ۶۵۴ قانون مدنی دارد.
- ۴) با توجه به این که قمار و گروبندی باطل و دعاوی راجع به آن مسموع نیست، دعاوی استرداد این مبلغ پذیرفته نمی‌شود.

گزینه ۲

۱۸ - با عنایت به مواد قانون مدنی در خصوص عقد هبه، کدام مورد صحیح است؟

- ۱) هبه دین صحیح است.
- ۲) هبه در مواردی ایفاء است.
- ۳) هبه منفعت باطل است.
- ۴) در هبه زوج به زوجه، واهب نمی‌تواند از هبه رجوع کند.

گزینه ۱

ماده ۷۹۵ - هبه عقدی است که به موجب آن یک نفر مالی را مجاناً به کس دیگری تملیک می‌کند تملیک کننده واهب طرف دیگر را متهب، مالی را که مورد هبه است عین موهوبه می‌گویند.

ماده گفته موضوع هبه مال است حال چه مالی موضوع هبه است؟

۱. عین می‌تواند موضوع هبه قرار گیرد. یک نفر خانه اش را هبه می‌کند، ماشینش را هبه می‌کند.
۲. منفعت می‌تواند موضوع هبه قرار گیرد. یک نفر منفعت دو سال منافع خانه اش را هبه می‌کند که باید حتماً مدت بگذارد (هبه ی منفعت حتماً باید مدت داشته باشد).
۳. حق عینی به جز مالکیت نمی‌تواند موضوع هبه باشد مثلاً حق انتفاع و حق ارتفاق و حق تحجیر، این حق‌ها قابل انتقال است. اما نه با هبه. پس حقوق عینی نمی‌تواند موضوع هبه باشد چون تملیک بر این‌ها اطلاق نمی‌شود. مالکیت یا مال عین است یا منفعت.
۴. هبه ی طلب: طلب حق دینی است. آیا هبه ی طلب امکان دارد یا نه؟ که حق عینی نیست و حق مالکیت هم نیست پس امکان ندارد ولی قانون هبه ی طلب به مدیون را پذیرفته که با ابراء فرق دارد. (ماده ۸۰۶ - هرگاه داین طلب خود را به مدیون ببخشد حق رجوع ندارد). طلبکار می‌تواند طلبش را به مدیون ببخشد و بعد مالکیت ما فی الذمه رخ می‌دهد. حال ما نتیجه می‌گیریم که هبه ی طلب به غیر مدیون هم امکان دارد پس هبه ی طلب امکان دارد.

طبق ماده ی ۸۰۳ هبه علی‌الاصول نسبت به واهب جایز است یعنی واهب می‌تواند رجوع کند. قانون ۸ تا استثناء گفته که هبه نسبت به واهب لازم است که بعضی‌ها تکرار بعضی‌های دیگر است. ماده ی ۸۰۳ پنج تا را گفته، ماده ی ۸۰۵ یکی را گفته و ماده ی ۸۰۶ و ۸۰۷ هم هر کدام یکی را گفته‌اند.

۱. مال موهوبه دست متهب تلف بشود (هبه دیگر قابل رجوع نیست، صدر ماده ی ۸۰۳).
نکته: یکی از فرق‌های رجوع و فسخ این است که فسخ قائم به مال نیست. اگر مال از بین هم برود فسخ امکان دارد. ولی رجوع قائم به مال است و باید مال باشد تا رجوع انجام شود.

۲. اگر متهب پدر، مادر به بالا و اولاد به پائین باشد. به کسانی که باید نفقه می‌دادی اگر مالی هبه کنی قابل رجوع نیست. هبه بین زن و شوهر قابل رجوع است. طبق قاعده بین برادر و خواهر هم قابل رجوع است.

۳. در هبه با شرط عوض، اگر واهب شرط را گرفته باشد (متهب شرط را انجام داده باشد) واهب حق رجوع ندارد.

۴. اگر مال از ملکیت متهب خارج بشود یا متعلق حق غیر واقع بشود (مورد ۱ تلف واقعی بود و مورد ۴ تلف حکمی است) یا متهب مال را بفروشد. خانم می آید می گوید شوهرم برای من طلا خریده می خواهد رجوع کند که وکلا می گویند برو بفروش که دیگر نمی تواند رجوع کند یا رهن بگذارد که دیگر نمی تواند رجوع کند.

۵. مال موهوب تغییر کند. گندم بوده شده آرد یعنی عرفاً دیگر آن مال نباشد. این پنج مورد ماده ۸۰۳ است.

ماده ۸۰۳ - بعد از قبض نیز واهب می تواند به ابقاء عین موهوبه از هبه رجوع کند مگر در موارد ذیل:

۱. در صورتی که متهب پدر یا مادر یا اولاد واهب باشد.

۲. در صورتی که هبه معوض بوده و عوض هم داده شده باشد.

۳. در صورتی که عین موهوبه از ملکیت متهب خارج شده یا متعلق حق غیر واقع شود خواه قهراً مثل اینکه متهب به واسطه فلس محجور شود خواه اختیاراً مثل اینکه عین موهوبه به رهن داده شود.

۶. واهب یا متهب فوت کند. یکی دیگر از فرق های رجوع و فسخ این است که رجوع قائم به شخص است (مورد ۱ قائم به مال بود) باید واهب زنده باشد تا رجوع کند. اگر واهب بمیرد وراثت حق رجوع ندارند. اگر متهب بمیرد با اینکه واهب زنده است

حق رجوع ندارد، رجوع قائم به شخص است. (هم واهب و هم متهب).

ماده ۸۰۵ - بعد از فوت واهب یا متهب رجوع ممکن نیست.

۷. طبق ماده ی ۸۰۶ هبه ی طلب به مدیون نسبت به واهب لازم است. می گویند این شماره ی ۷ از مصادیق مورد ۱ است. در

هبه ی طلب به مدیون طلب از بین می رود (مالکیت ما فی الذمه) پس علت شماره ی ۷ شماره ی ۱ است. اگر مال از بین برود، هبه قابل رجوع نیست.

ماده ۸۰۶ - هرگاه داین طلب خود را به مدیون ببخشد حق رجوع ندارد.

۸. صدقه (ماده ی ۸۰۷): صدقه یک نوع هبه است ولی نسبت به واهب لازم است.

ماده ۸۰۷ - اگر کسی مالی را به عنوان صدقه به دیگری بدهد حق رجوع ندارد.

۱۹ - وصیتی که طبق مقررات فصل ششم قانون امور حسبی (مواد ۲۷۶ تا ۲۲۹) مصوب ۱۳۱۹ واقع نشده باشد، چه حکمی دارد؟

(۱) از درجه اعتبار ساقط است.

(۲) نسبت به سهم وراثی که به صحت آن اقرار نمایند، نافذ است و نسبت به سایرین فاقد اعتبار است.

(۳) تنها هنگامی اعتبار دارد که تمامی ورثه به صحت آن اقرار نمایند.

(۴) چنانچه وصیت عهدی باشد نافذ است، در غیر این صورت هنگامی اعتبار دارد که تمامی ورثه به صحت آن اقرار نمایند.

گزینه ۲

رأی وحدت رویه شماره ۵۴ مورخ ۱۳/۱۰/۱۳۵۱ رأی هیأت عمومی دیوان عالی کشور

نظر به این که از ماده (۲۹۱) قانون امور حسبی که پذیرفته شدن وصیتنامه عادی را مشروط به تصدیق اشخاص ذی نفع در ترکه دانسته است لزوم تأیید کلیه ورثه استفاده نمی شود و عدم تصدیق بعضی از وراث مانع نفوذ و اعمال وصیت در سهم وراثی که آن را قبول کرده اند نمی باشد و ماده (۸۳۲) قانون مدنی نیز مؤید این معنی است و بر طبق مواد (۱۲۷۵ و ۱۲۷۸) قانون مدنی اقرار هر کس نسبت به خود آن شخص نافذ و مؤثر است و ملزم به اقرار خود خواهد بود رأی شعبه دهم دیوان عالی کشور که وصیتنامه

عادی را در سهم وراثتی که آن را تصدیق کرده‌اند نافذ دانسته صحیحاً صادر شده است این رأی به موجب ماده واحده قانون وحدت رویه قضایی مصوب ۱۳۲۸ برای دادگاه‌ها در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

۲۰ - شخصی یک راس گاو را به دیگری می‌فروشد، یک روز پس از معامله و تسلیم مبیع، گاو در دست خریدار تلف می‌شود، در این صورت خسارات ناشی از تلف گاو را چه کسی باید متحمل شود؟

- ۱) خسارات ناشی از تلف بر عهده خریدار است.
- ۲) خسارات ناشی از تلف بر عهده فروشنده است.
- ۳) خریدار می‌تواند معامله را فسخ کند، در غیر این صورت تلف بر عهده اوست.
- ۴) تنها اگر مبیع بر اثر تعدی و تفریط فروشنده تلف شده باشد، خسارت بر عهده او قرار می‌گیرد.

گزینه ۲

یکی از قواعد فقهی و حقوقی قاعده تلف مبیع قبل از قبض است که در ماده ۳۸۷ قانون مدنی منعکس گردیده و مقرر داشته " اگر مبیع قبل از تسلیم بدون تقصیر و اهمال بایع تلف شود، بیع منفسخ و ثمن باید به مشتری مسترد گردد...". اثر اعمال و اجرای قاعده مزبور طبق ماده مذکور اینست که :

اولاً: "از تاریخ تلف مبیع، عقد منفسخ می‌شود. ثانیاً" خسارت به عهده بایع است و یکی از شرایط اجرای ماده مذکور این است که تلف مبیع قبل از تسلیم و قبض باشد و لیکن این شرط با یک استثنا مواجه است و آن در صورتی است که مبیع بعد از قبض و در مدت خیار مختص به مشتری تلف شود یعنی در این صورت گرچه مبیع بعد از تسلیم تلف شده است ولی در حکم تلف مبیع قبل از قبض است و خسارت ناشی از تلف به عهده بایع است و ماده ۴۵۳ قانون مدنی در این خصوص مقرر میدارد " در خیار مجلس و حیوان و شرط اگر مبیع بعد از تسلیم و در زمان خیار بایع یا متعاملین تلف و یا ناقص شود بر عهده مشتری است و اگر خیار مختص مشتری باشد تلف یا نقص به عهده بایع است " با توجه به صراحت مواد قانونی مذکور و ماده ۳۸۹ قانون مدنی که خیار حیوان را تا سه روز مختص و مشتری میداند لذا در سوال مطروح در آزمون سال ۹۱، نظر باینکه مبیع حیوان بوده است و در مدت خیار مختص به مشتری تلف شده است خسارت ناشی از تلف به عهده بایع است. قابل ذکر است که شارحین قانون مدنی نیز متذکر این امر و استثنا شده‌اند- دکتر کاتوزیان قانون مدنی در نظم کنونی صفحه ۳۱۴ بند ۶ حاشیه ماده ۳۸۷ دکتر سید حسن امامی حقوق مدنی جلد یک صفحه ۴۶۱ سید علی حائری شاهباغ شرح قانون مدنی جلد ۳ صفحه ۱۳۶ و ... این استثناء را فقیهان بزرگوار در یک قاعده مسلم فقهی چنین بیان فرموده‌اند (کل مبیع تلف فی زمن الخیار فهو ممن لاختیار له) یعنی هر مبیعی که در زمان خیار تلف شود تلف آن از مال کسی است که خیار ندارد.

کارآموزی وکالت ۱۳۹۰

۱ - در صورتی عقد به علت تفاسخ به هم می‌خورد که:

- ۱) عوضین موجود باشند.
- ۲) تغییری در عوضین داده نشده باشد.
- ۳) یکی از جهات قانونی برای فسخ وجود داشته باشد.
- ۴) عوضین موجود باشند و اگر تلف هم شده باشند مثل یا قیمت آن تادیه می‌شود.

گزینه ۴

۲ - کدام مورد صحیح است؟

- ۱) اقرار سفیه در امور مالی، موثر نیست.
- ۲) اقرار معلق، موثر نیست.
- ۳) اقرار ورشکسته نسبت به اموال خود به ضرر دُبان، نافذ نیست. ۴) هر سه مورد صحیح است.

گزینه ۴

۳ - در عقود، اضطرار و اکراه به ترتیب ..... عقد می‌شوند.

- (۱) موجب عدم نفوذ، بطلان
(۲) تأثیری در عقد ندارد، بطلان
(۳) موجب عدم نفوذ، عدم نفوذ
(۴) تأثیری در عقد ندارد، عدم نفوذ یا بطلان

گزینه ۴

- ۴ - اگر عقد به علت اقاله یا فسخ به هم بخورد:
(۱) شرطی که ضمن آن شده منفسخ می‌شود.
(۲) شرطی که ضمن آن شده باطل می‌شود.
(۳) شرطی که ضمن آن شده نیز اقاله یا فسخ می‌شود.
(۴) اگر به شرط عمل نشده باشد شرط باطل می‌شود و الا اثری ندارد.

گزینه ۲

- ۵ - اگر مالک برای حق انتفاع مدت معین نکرده باشد:
(۱) اثر ندارد چون باید مدت معین شود.
(۲) حبس، مطلق بوده و حق مزبور تا فوت مالک خواهد بود.
(۳) حبس، مطلق بوده و حق مزبور تا بقای مال خواهد بود.
(۴) حبس، مطلق بوده و حق مزبور تا فوت منتفع خواهد بود.

گزینه ۲

- ۶ - اتخاذ تصمیم برای اداره بخش‌های مشترک مجتمع‌های آپارتمانی اگر قراردادی بین مالکین وجود نداشته باشد:
(۱) به آرای دو سوم مالکین آپارتمان‌ها است.
(۲) به آرای اکثریت مالکین آپارتمان‌ها است.
(۳) به آرای مالکینی است که در عمل متصرف آپارتمان‌ها هستند.
(۴) به آرای اکثریت مالکینی است که مالک بیش از نصف مساحت تمام بخش‌های اختصاصی باشند.

گزینه ۴

- ۷ - موضوع اشاعه می‌تواند:
(۱) فقط عین باشد.
(۲) عین یا منافع باشد.
(۳) عین یا منافع باشد.
(۴) عین یا حق باشد.

گزینه ۴

۸ - حذف و نمره سوال بین سایر پرسش‌ها تقسیم شد.

- ۹ - در یک شرکت مدنی (غیر بازرگانی) مسئولیت شرکا نسبت به بدهی شرکت:
(۱) به نسبت و به میزان آورده است.
(۲) مسئولیت شرکا تضامنی است.
(۳) مسئولیت شرکا به میزان آورده آنها تضامنی است.
(۴) به نسبت سهم است ولی باید همه بدهی را هر کدام به نسبت سهم خود بپردازند.

گزینه ۴

- ۱۰ - ماده ۶۱۹ قانون مدنی مقرر داشته: «امین باید عین مالی را که دریافت کرده است رد نماید» با توجه به این ماده شخصی مبلغ پنج میلیون تومان چک پول ۵۰ هزار تومانی برای گذاردن در حساب سپرده خود به بانک تسلیم می‌کند و شماره چک پول‌ها را یادداشت می‌کند. آیا سپرده‌گذار می‌تواند عین چک پول‌ها را مطالبه کند؟
(۱) در صورتی که بانک عین چک پول‌ها را پس ندهد مرتکب خیانت در امانت شده است.
(۲) بانک موظف است در صورت مطالبه سپرده‌گذار، عین چک پول‌ها را به سپرده‌گذار رد کند.

- ۳) بانک تکلیفی به رد عین چک پول‌ها ندارد و می‌تواند معادل مبلغ ریالی را بازپرداخت کند.
- ۴) بانک تکلیفی به رد عین چک پول‌های سپرده شده را ندارد ولی موظف است چک پول‌های پنجاه هزار تومانی به سپرده‌گذار پس بدهد.

گزینه ۳

- ۱۱ - هرگاه در جعاله عمل دارای اجزاء متعدد بوده و هر یک از اجزا مقصود بالاصاله جاعل باشد و جعاله در اثنای عمل از ناحیه عامل فسخ شود:
- (۱) عامل مستحق هیچ‌گونه اجرتی نیست.
- (۲) عامل استحقاق تمام اجرت‌المسمی را دارد.
- (۳) عامل مستحق اجرت‌المثل عمل خود خواهد بود.
- (۴) عامل از اجرت‌المسمی به نسبت عملی که انجام داده مستحق خواهد بود.

گزینه ۴

- ۱۲ - شخصی از مردی ضمانت کرده که نفقه گذشته و نیز نفقه آینده همسر او را بپردازد. طبق قانون مدنی عقد ضمان مزبور نسبت به نفقه معوقه ..... و نسبت به نفقه آینده ..... است.
- (۱) صحیح - صحیح
- (۲) باطل - باطل
- (۳) صحیح - باطل
- (۴) باطل - صحیح

گزینه ۱

- ۱۳ - اگر کسی مالی را من غیر حق دریافت کرده باشد:
- (۱) ضامن عین و منافع است.
- (۲) در صورتی که جاهل به ضمان باشد ضامن نیست.
- (۳) در صورتی که عالم به عدم استحقاق خود باشد ضامن عین و منافع است.
- (۴) در صورتی که عالم به عدم استحقاق خود نباشد ضامن عین است ولی منافع نیست. ضامن

گزینه ۱

- ۱۴ - در عقد بیع کدام یک از موارد ذیل مانع از انتقال مالکیت به مشتری است؟
- (۱) موجد بودن مبیع
- (۲) موجد بودن ثمن
- (۳) وجود خیار فسخ برای یکی از متبایعین
- (۴) هیچ‌کدام

گزینه ۴

- ۱۵ - «تحقق ارث» و «استقرار مالکیت ورثه» نسبت به ترکه متوفی به ترتیب منوط است به:
- (۱) موت حقیقی یا فرضی مورث، قبول ترکه از ناحیه ورثه
- (۲) موت حقیقی یا فرضی مورث، موت حقیقی یا فرضی مورث
- (۳) پرداخت دیون و حقوق متعلقه به ترکه، قبول ترکه از طرف ورثه
- (۴) موت حقیقی یا فرضی مورث، پس از ادای حقوق و دیونی که به ترکه تعلق گرفته است.

گزینه ۴

- ۱۶ - به موجب ماده ۱۰۸۵ قانون مدنی: «زن می‌تواند تا مهر به او تسلیم نشده از ایفای وظایفی که در مقابل شوهر دارد امتناع کند» حق حبسی که در این ماده برای زن در نظر گرفته شده است:
- (۱) اختصاص به تمکین عام دارد.
- (۲) اختصاص به تمکین خاص دارد.

۳) مطلق وظایف شرعی و قانونی را در بر می‌گیرد.

۴) محدوده خاص نداشته و محدوده آن به صورت موردی تعیین می‌شود.

گزینه ۳

رأی وحدت رویه شماره ۷۱۸ - ۱۳۹۰/۲/۱۳ هیأت عمومی دیوان عالی کشور

مستفاد از ماده ۱۰۸۵ قانون مدنی این است که زن در صورت حال بودن مهر می‌تواند تا مهر به او تسلیم نشده از ایفاء مطلق وظایفی که شرعاً و قانوناً در برابر شوهر دارد امتناع نماید، بنابراین رأی شعبه پنجم دادگاه تجدیدنظر استان لرستان که با این نظر انطباق دارد به اکثریت آراء صحیح و قانونی تشخیص و تأیید می‌گردد. این رأی طبق ماده ۲۷۰ قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور و کلیه دادگاهها لازم الاتباع است.^{۲۴}

۱۷ - اگر در حاشیه یا ظهر سندی که در دست ابراز کننده بوده مندرجاتی باشد که از بی‌اعتباری تمام مفاد سند حکایت داشته باشد؛ کامل‌ترین پاسخ کدام است؟

۱) اگر آن مندرجات به امضا رسیده و تاریخ داشته باشد معتبر است.

۲) آن مندرجات معتبر است اگر چه دارای تاریخ و امضا نباشد.

۳) آن مندرجات معتبر است مگر این که معلوم شود به نحوی باطل شده است.

۴) آن مندرجات معتبر است مگر این که روی آن خط کشیده شده باشد.

گزینه ۳

۱۸ - کلاله امی در چه صورتی به قرابت ارث می‌برد؟

۱) در صورتی که با جده جمع شود.

۲) کلاله امی همیشه فرض بر است.

۳) در صورتی که با اخوه ابی جمع شود.

۴) در صورتی که با برادر و خواهر ابوینی جمع شود.

گزینه ۱

۱۹ - در صورتی که وراثت متوفی منحصر به یک نفر دایی امی و یک نفر خاله ابی و دو نفر خاله ابوینی باشند در این صورت ماترک متوفی به شرح زیر تقسیم می‌شود:

۱) یک سوم ترکه متعلق به دایی امی و بقیه بالسویه بین خاله‌های ابوینی تقسیم می‌شود.

۲) یک ششم ترکه متعلق به دایی امی و بقیه بالسویه بین هر سه خاله تقسیم می‌شود.

۳) یک ششم ترکه متعلق به دایی امی و بقیه بالمناصفه بین دو خاله ابوینی تقسیم می‌گردد.

۴) یک ششم ترکه به دایی امی می‌رسد بقیه بین سایرین به قاعده ذکور دو برابر اناث تقسیم می‌شود.

گزینه ۳

۲۰ - چنانچه عقد وکالت به صورت بلاعزل واقع شود و بعداً هر یک از وکیل یا موکل فوت نمایند عقد وکالت:

۱) باطل می‌شود.

۲) منفسخ می‌شود.

۳) تابع اراده وکیل است.

۴) به قوت خود باقی است.

گزینه ۲

کارآموزی وکالت ۱۳۸۹

^{۲۴} مرحوم دکتر کاتوزیان بر این اعتقاد بودند که "ایفاء وظایفی که زن در مقابل شوهر دارد" تمکین به معنی خاص است و زن می‌بایست در خانه شوهر زندگی کند و سایر تکالیف زناشویی به استثنای تمکین به معنای خاص را به جا آورد. (قانون مدنی در نظم حقوق کنونی، توضیحات ذیل ماده ۱۰۸۵)

- ۱- در ملک مشاع، هر یک از مالکان:
  - (۱) حق همه گونه تصرف و انتفاع را دارند.
  - (۲) حق هیچ گونه تصرف و انتفاع را ندارند.
  - (۳) برای تصرف، نیازمند اذن دیگران هستند.
  - (۴) مجاز به تصرف هستند ولی باید به دیگر مالکان اجرت‌المثل تصرف خود را بدهند.

گزینه ۳

- ۲- در کدام یک از موارد زیر واقف می‌تواند از وقف منتفع گردد؟
  - (۱) واقف خود را موقوف‌علیه قرار دهد.
  - (۲) واقف خود را جزء موقوف‌علیهم نماید.
  - (۳) در وقف بر مصالح عامه، خود واقف نیز مصداق موقوف‌علیهم واقع شود.
  - (۴) واقف پرداخت دیون یا سایر مخارج خود را از منافع موقوفه قرار دهد، اعم از اینکه راجع به حال حیات باشد یا بعد از وفات.

گزینه ۳

یک بحث داریم به نام وقف بر نفس یعنی خودت هم ذینفع باشی. ماده ۷۲ گفته وقف بر نفس باطل است که این در مورد وقف خاص است. مثلاً کسی که مالی را برای خود و حسن وقف می‌کند که نسبت به خود باطل و نسبت به حسن درست است و اگر کسی بر خود وقف کند تمام وقف باطل است. اما در وقف عام طبق ماده ۷۴ وقف بر نفس درست است. یعنی واقف می‌تواند خودش موقوف‌علیه باشد. مثلاً کسی دانشجوی فلسفه است و مالی را برای دانشجویان فلسفه وقف می‌کند که خود نیز می‌تواند از وقف منتفع گردد. ماده ۷۴ ایرادی دارد که وقف بر غیر محصور را نگفته است در حالیکه در وقف عام چه وقف به غیر محصور باشد چه وقف بر مصالح عامه واقف خود می‌تواند مصداق موقوف‌علیه باشد. واردین در ماده ۷۳ یعنی کسانی که به دیدن شخص می‌آیند. ماده ۷۲ - وقف بر نفس به این معنی که واقف خود را موقوف‌علیه یا جزء موقوف‌علیهم نماید یا پرداخت دیون یا سایر مخارج خود را از منافع موقوفه قرار دهد باطل است اعم از اینکه راجع به حال حیات باشد یا بعد از فوت.

ماده ۷۳ - وقف بر اولاد و اقوام و خدمه و واردین و امثال آنها صحیح است.

ماده ۷۴ - در وقف بر مصالح عامه [و غیر محصور] اگر خود واقف نیز مصداق موقوف‌علیهم واقع شود می‌تواند منتفع گردد.^{۲۵}

یعنی در ماده ۷۴ گرچه منطوق غیر صریح است، اما به دلالت التزامی اقتضایی باید وقف بر نفس، در غیر محصور را صحیح بدانیم.

- ۳- شخصی خودرو متعلق به دیگری را سرقت و رادیویی روی آن نصب کرده است، در این صورت پس از رد خودرو به مالک:
  - (۱) خودرو و رادیو متعلق به مالک است.
  - (۲) مالک باید بهای رادیو را به سارق بپردازد.
  - (۳) سارق حق دارد رادیو را از روی خودرو بردارد.
  - (۴) مالک می‌تواند با پرداخت بهای رادیو از استرداد آن خودداری کند.

گزینه ۳

ماده ۳۱۴ - اگر در نتیجه عمل غاصب قیمت مال مغضوب زیاد شود غاصب حق مطالبه قیمت زیادی را نخواهد داشت مگر اینکه آن زیادتی عین باشد که در اینصورت عین زاید متعلق به خود غاصب است.

ماده ۳۱۵ - غاصب مسئول هر نقص و عیبی است که در زمان تصرف او به مال مغضوب وارد شده باشد هر چند مستند به فعل او نباشد.

اگر زیاد شده باشد طبق ماده ۳۱۴ و اگر کم شده باشد طبق ماده ۳۱۵. اگر مال زیاد شده باشد غاصب حقی ندارد حتی اگر در اثر کار غاصب باشد مگر اینکه مالی که اضافه کرده باشد مال خود غاصب باشد که دیگر مالش را نمی‌گیریم. مثلاً کسی خانه‌ای را

^{۲۵} جزوه دکتر شهبازی

غصب کرده که پرده و لوستر که مال خودش است را نمی گیریم. اما غاصب دیوارها را نقاشی کرده که پولش را پس نمی دهیم. اگر مال کم شده باشد (ماده ۳۱۵) کم شده دو اصطلاح دارد: ۱. نقص ۲. عیب. غاصب باید کمبود را جبران کند.^{۲۶}

۴- معامله نسبت به مال غیر در حضور مالک و سکوت وی، ..... است.

- (۱) باطل
(۲) نافذ
(۳) غیرنافذ
(۴) قابل فسخ

گزینه ۳

۵- شرط تاخیر در انتقال ملکیت به خریدار در عقد بیع عین معین:

- (۱) صحیح است
(۲) باطل است، اما عقد بیع صحیح است.
(۳) چون موجب تعلیق در عقد است، باطل و مبطل عقد است.
(۴) چون مخالف مقتضای ذات عقد است، باطل و مبطل عقد است.

گزینه ۱

۶- در عقد بیع، حق حبس اختصاص دارد به مبیع:

- (۱) کلی در معین
(۲) عین معین
(۳) کلی فی الذمه
(۴) همه موارد

گزینه ۴

۷- اگر مالک عین مستاجر را به دیگری بفروشد:

- (۱) عقد اجاره باطل می شود.
(۲) عقد بیع منفسخ می شود.
(۳) عقد بیع و عقد اجاره به حال خود باقی است.
(۴) هم عقد بیع منفسخ و هم عقد اجاره باطل می شود.

گزینه ۳

۸- مغازه‌ای در سال ۱۳۷۵ اجاره داده شده است. در اثنای مدت اجاره، مستاجر مرتکب تعدی و تفریط شده است:

- (۱) موجر حق فسخ و تخلیه دارد، بدون آنکه حق کسب و پیشه پرداخت کند
(۲) موجر در صورتی حق فسخ دارد که قادر به منع مستاجر از تعدی و تفریط نباشد.
(۳) موجر فقط می تواند از طریق مراجعه به دادگاه از تعدی و تفریط مستاجر جلوگیری کند.
(۴) موجر حق فسخ دارد و می تواند با تادیه حق کسب و پیشه و تجارت تخلیه عین مستاجر را از دادگاه بخواهد.

گزینه ۱

۹- در سند قرارداد اجاره یک دستگاه آپارتمان که برای یک سال به اجاره داده شده، شخص ثالثی از مستاجر ضمانت تضامنی کرده است که در صورت تخلف مستاجر، اجاره بها را به موجر پرداخت کند. در این مورد کدام گزینه درست است؟

- (۱) بستانکار باید نخست به ضامن رجوع کند.
(۲) بستانکار باید نخست به مستاجر (بدهکار اصلی) رجوع کند.
(۳) بستانکار می تواند به مستاجر و ضامن مجتمعاً رجوع کند و هر یک از آنان مسئول پرداخت نصف اجاره بها می باشند.
(۴) بستانکار می تواند به مستاجر و ضامن مجتمعاً رجوع کرده یا پس از رجوع به یکی از آنها و عدم وصول طلب برای تمام یا بقیه طلب به دیگری رجوع کند.

گزینه ۲

۱۰- در قرارداد جعاله عامل تعهد کرده است چاهی به عمق یکصد متر در برابر دریافت ده میلیون تومان حفر کند. شخصی در این قرارداد ضامن جاعل می شود که در صورت انجام دادن عمل، مبلغ مزبور را به عامل پرداخت کند. در این مورد، تعهد ضامن از کدام یک از موارد زیر است؟

^{۲۶} جزوه دکتر شهبازی

۱) دین ثابت و مستقر است.

۲) دین ثابت و متزلزل است.

۳) دینی است که فقط سبب آن ایجاد شده است.

۴) دینی است که نه اصل آن و نه سبب آن ایجاد شده است.

گزینه ۳

۱۱- در صورت تلف عین مرهونه:

۱) اگر عین مرهونه تلف شود، رهن باید بدل آن را به رهن گذارد.

۲) اگر عین مرهونه به واسطه عمل رهن یا دیگری تلف شود، تلف کننده باید بدل آن را بدهد و بدل آن خود به خود رهن خواهد بود.

۳) اگر عین مرهونه توسط شخص ثالث تلف شود، عقد رهن منحل می شود ولی اگر از سوی رهن تلف شود بدل در رهن قرار می گیرد.

۴) اگر عین مرهونه به واسطه عمل رهن تلف شود، رهن باطل می شود، ولی اگر از سوی شخص ثالث تلف شود، بدل آن رهن قرار می گیرد.

گزینه ۲

۱۲- در صورتی که وکالتی که موکل به وکیل می دهد مطلق باشد:

۱) اختیارات وکیل محدود به اداره اموال موکل است.

۲) وکیل می تواند هر قراردادی را از سوی موکل منعقد کند.

۳) وکیل می تواند تنها وکالت در دعاوی را از سوی موکل انجام دهد.

۴) وکیل اختیار اداره اموال موکل و انعقاد هر گونه قراردادی را از سوی موکل دارد.

گزینه ۱

۱۳- شخصی برای وصول طلب خود به دیگری وکالت داده است، اگر با مراجعه وکیل بدهکار بدهی را نپردازد:

۱) وکیل حق طرح دعوی به طرفیت بدهکار را ندارد.

۲) وکیل می تواند به طرفیت بدهکار طرح دعوی کند.

۳) اگر دلایل موکل قوی باشد وکیل حق طرح دعوی را به طرفیت بدهکار دارد.

۴) وکیل باید به بدهکار اظهارنامه بدهد، اگر نپرداخت می تواند به طرفیت بدهکار طرح دعوی کند.

گزینه ۱

۱۴- صلح بلاعوض:

۱) عقد جایز است.

۲) عقد باطل است.

۳) عقد لازم است.

۴) در حکم هبه است و تمامی احکام هبه بر آن جاری می شود.

گزینه ۳

ماده ۷۵۷ - صلح بلاعوض نیز جائز است. در این ماده جایز یعنی مجاز (صحیح) نه در مقابل لازم. صلح بلاعوض عقد لازم است. صلح عقد جایز را هم لازم می کند.^{۲۷}

۱۵- در قرارداد ودیعه، پس از مطالبه مال از سوی مالک و امتناع سپرده گیر از رد مال، اگر مال تلف شود:

۱) سپرده گیر در صورت تعدی و تفریط ضامن است.

۲) سپرده گیر امین است و در هیچ صورت ضامن نیست.

۳) سپرده گیر تنها در صورت اتلاف عمدی مال ضامن است.

۴) سپرده گیر در هر حال ضامن است ولو آنکه تلف مستند به فعل او نباشد.

گزینه ۴

۱۶- شخصی فوت نموده و ماترک وی معادل یکصد میلیون تومان و بدهی وی ده میلیون تومان است. ورثه بدون پرداخت بدهی،

اموال را میان خود تقسیم کرده اند:

^{۲۷} جزوه دکتر شهبازی

- ۱) در صورتی تقسیم درست است که ورثه از وجود بدهی ناآگاه باشند.
- ۲) بستانکار در صورت امتناع ورثه از پرداخت بدهی، حق دارد از دادگاه ابطال تقسیم را درخواست کند.
- ۳) بستانکار در هر حال می‌تواند ابطال تقسیم را از دادگاه درخواست کند و طلب خود را از ماترک به دست آورد.
- ۴) خواه ورثه از وجود طلب آگاه باشند یا بعد از تقسیم معلوم شود که بر متوفی دینی بوده است، تقسیم درست است و بستانکار باید برای دریافت طلب خود به هر یک از ورثه به نسبت سهم او رجوع کند.

گزینه ۴

- ۱۷- شخصی فوت کرده و یک قطعه زمین ۱۵۰۰ متری به ورثه او که سه نفر هستند رسیده و یکی از سه وارث صغیر است :
  - ۱) تقسیم با حضور سرپرست صغیر در دادگاه انجام می‌شود.
  - ۲) تقسیم این قطعه زمین تا رسیدن صغیر به سن رشد ممنوع است.
  - ۳) اداره ثبت محل وقوع ملک با درخواست سرپرست صغیر و دو وارث دیگر زمین را تقسیم می‌کند.
  - ۴) دادگاه بدون نیاز به نصب سرپرست برای صغیر با حضور دیگر ورثه حکم به تقسیم این ملک می‌دهد.

گزینه ۱

ماده ۳۱۳ قانون امور حسبی؛ در صورتی که تمام ورثه و اشخاصی که در ترکه شرکت دارند حاضر و رشید باشند به هر نحوی که بخواهند می‌توانند ترکه را مابین خود تقسیم نمایند لیکن اگر مابین آنها محجور یا غایب باشد تقسیم ترکه به توسط نمایندگان آنها در دادگاه به عمل می‌آید.

۱۸- اگر زن از شوهر متوفای خود فرزندان داشته باشد، به میزان زیر ارث می‌برد :

- ۱) یک هشتم از بهای اموال منقول و غیرمنقول.
- ۲) یک هشتم از عین اموال منقول و یک هشتم از بهای اموال غیرمنقول.
- ۳) یک هشتم از عین اموال منقول و یک هشتم از عین اموال غیرمنقول اعم از عرصه و اعیان.
- ۴) یک هشتم از عین اموال منقول و یک هشتم از قیمت اموال غیرمنقول اعم از عرصه و اعیان.

گزینه ۴

ماده ۹۴۶ - زوج از تمام اموال زوجه ارث می‌برد و زوجه در صورت فرزندان بودن زوج یک هشتم از عین اموال منقول و یک هشتم از قیمت اموال غیرمنقول اعم از عرصه و اعیان ارث می‌برد در صورتی که زوج هیچ فرزندی نداشته باشد سهم زوجه یک چهارم از کلیه اموال به ترتیب فوق می‌باشد.

تبصره - مفاد این ماده در خصوص وراثت متوفایی که قبل از تصویب آن فوت کرده ولی هنوز ترکه او تقسیم نشده است نیز لازم‌الاجرا است. (الحاقی به موجب قانون الحاق یک تبصره به ماده ۹۴۶ قانون مدنی اصلاحی ۱۳۸۷ مصوب ۱۳۸۹)

ماده ۹۴۷ - حذف شد

ماده ۹۴۸- هرگاه ورثه از اداء قیمت امتناع کنند زن می‌تواند حق خود را از عین اموال استیفاء کند. (بموجب قانون اصلاح موادی از قانون مدنی مصوب ۱۳۸۷ / ۱۱ / ۶)

۱۹- اگر در عقد نکاح مهرالمسمی ملک غیر باشد:

- ۱) نکاح و مهر باطل است.
- ۲) به زن مهرالمثل تعلق می‌گیرد.
- ۳) زن مستحق مثل یا قیمت آن خواهد بود.
- ۴) مثل آن است که مهر تعیین نشده باشد و زوجین باید با تراضی مهر را تعیین نمایند.

گزینه ۳

۲۰- در صورت مجنون شدن مرد پس از عقد نکاح داریم:

- (۱) فقط زن حق فسخ دارد.
- (۲) زوجین حق فسخ دارند.
- (۳) فقط شوهر حق فسخ دارد.
- (۴) هیچ‌یک از زوجین حق فسخ ندارند.

گزینه ۱

کارآموزی وکالت ۱۳۸۸

۱. در عقد رهن اگر بعد از ایجاب و قبول مرتهن فوت کند:

- (۱) عقد منفسخ می شود.
- (۲) عقد قبلاً واقع شده و عین مرهونه به تصرف وراث داده می شود.
- (۳) عقدی واقع نشده و اثر ایجاب و قبول زایل می شود.
- (۴) رهن حق فسخ عقد را خواهد داشت.

گزینه ۳

۲. اتومبیلی با سرعت غیرمجاز در حال حرکت است. شخصی عمداً خود را در مسیر اتومبیل انداخته و مصدوم می شود. جبران خسارت بر عهده چه کسی است؟

- (۱) بر عهده خود مصدوم است و راننده مسوولیتی ندارد.
- (۲) مسوولیت بین دو نفر به تساوی تقسیم می شود.
- (۳) مسوولیت به نسبت میزان دخالت هر یک از طرفین بین آنها تقسیم می شود.
- (۴) راننده مسوول است چون سرعت غیر مجاز داشته است.

گزینه ۱

۳. اگر مالی که موضوع قرض است بعد از تسلیم تلف یا ناقص شود خسارت به عهده چه کسی است؟

- (۱) از مال مقترض است.
- (۲) از مال مقرض است.
- (۳) فقط در صورتی که مقترض تعدی و تفریط نموده باشد از مال مقترض خواهد بود.
- (۴) در صورتی که فقط بر اثر آفات سماوی تلف یا ناقص شود از مال مقرض خواهد بود.

گزینه ۱

۴. کدام یک از معاملات زیر معتبر است ؟

- (۱) معامله مکره
- (۲) معامله مضطر
- (۳) معامله انسان مست
- (۴) معامله انسان بی هوش

گزینه ۲

۵. اشخاصی که گاهی به فرض و گاهی به قرابت ارث می برند عبارتند از :

- (۱) پدر، مادر، زوج، زوجه و کلاله امی
- (۲) پدر، خواهر، خواهرهای ابوینی یا ابی، کلاله امی و زوج
- (۳) پدر، مادر، خواهر و خواهرهای ابی یا ابوینی و کلاله امی
- (۴) پدر، دختر و دخترها، خواهر و خواهرهای ابی یا ابوینی و کلاله امی

گزینه ۴

۶. اگر حصه یکی از دو شریک وقف باشد:

- (۱) متولی یا موقوف علیهم حق شفعه ندارند.
- (۲) فقط متولی حق شفعه دارد.
- (۳) فقط موقوف علیهم حق شفعه دارند.
- (۴) متولی و موقوف علیهم حق شفعه دارند.

گزینه ۱

ماده ۸۱۱ - اگر حصه یکی از دو شریک وقف باشد متولی یا موقوف علیهم حق شفعه ندارد. یک زمین است که سه دانگ آن وقف است و سه دانگ آن طلق است. حالا قانون گفته اگر مالک طلق بفروشد وقف حق شفعه ندارد، ولی برعکس آن را هم قبول نداریم. اگر وقف بفروشد طلق حق شفعه دارد. حق شفعه فقط مال شخص طبیعی نیست و مال شخص حقوقی هم هست. بنابراین **طلق بفروشد وقف حق شفعه ندارد ولی وقف بفروشد طلق حق شفعه دارد.**^{۲۸}

۷. کدام یک از عبارات زیر نادرست است؟

- (۱) عقد بیع معلق صحیح است.
- (۲) عقد نکاح معلق باطل است.
- (۳) عقد ضمان معلق صحیح است.
- (۴) عقد اجاره معلق صحیح است.

گزینه ۳

۸. در کدام یک از عقود زیر علم اجمالی به مورد معامله کافی است؟

- (۱) عقد جعاله
- (۲) عقد رهن
- (۳) عقد قرض
- (۴) عقد نکاح

گزینه ۱

۹. کدام یک از اعمال حقوقی زیر را نمی توان به صورت شرط نتیجه ضمن عقد آورد؟

- (۱) طلاق
- (۲) عدم عزل وکیل
- (۳) وکالت
- (۴) صلح

گزینه ۱

شرط نتیجه نباید تشریفاتی باشد، اگر تشریفاتی باشد باطل است چون شرط نتیجه باید فوری بیاید یعنی تا عقد منعقد می شود شرط نتیجه باید فوری بیاید (ماده ی ۲۳۶). اگر تشریفاتی باشد شرط باطل است ولی عقد صحیح است. مثال: زنی به شوهرش می گوید خانه ام را به تو فروختم به شرط اینکه همین الان مطلقه بشوم که نمی شود و شرط باطل است چون طلاق تشریفاتی است و فوری حاصل نمی شود بنابراین شرط باطل است. یا زن به شوهرش می گوید حاضریم خانه ام را به تو هبه کنم به شرط اینکه همین الان مطلقه بشوم که این شرط باطل است چون طلاق تشریفاتی است و فوری حاصل نمی شود اما **نکاح می تواند شرط نتیجه واقع شود چون نکاح تشریفاتی نیست.**

۱۰. چنانچه در عقد بیعی که مبیع آن کلی است جنس و مقدار مبیع ذکر شود ولی وصف آن ذکر نگردد عقد بیع چه وضعیتی دارد؟

- (۱) صحیح است.
- (۲) قابل فسخ است.
- (۳) باطل است.
- (۴) صحیح است ولی فروشنده مجبور نیست فرد اعلای آن را ایفاء کند.

گزینه ۳

۱۱. اگر بعد از عقد بیع و قبل از تسلیم در مبیع نقصی حاصل شود، بیع چه وضعیتی دارد؟

- (۱) مشتری حق فسخ دارد.
- (۲) بیع منفسخ می شود.
- (۳) مشتری فقط حق مطالبه ارش دارد.
- (۴) چون عیب باید در حین عقد موجود باشد مشتری هیچ حقی ندارد.

گزینه ۱

^{۲۸} جزوه دکتر شهبازی

۱۲. برای حداقل سن نکاح کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) برای دختر ۱۳ سال تمام قمری و برای پسر ۱۵ سال تمام قمری
- (۲) برای دختر ۱۵ سال تمام شمسی و برای پسر ۱۵ سال تمام شمسی
- (۳) برای دختر ۹ سال تمام قمری و برای پسر ۱۵ سال تمام قمری
- (۴) برای دختر ۱۳ سال تمام شمسی و برای پسر ۱۵ سال تمام شمسی

گزینه ۴

۱۳. در خصوص اجاره مال مشاع کدام یک از گزینه ها صحیح است؟

- (۱) اجاره مال مشاع و تسلیم عین مستاجر جاز است.
- (۲) اجاره مال مشاع فقط با اجازه شریک جاز است.
- (۳) اجاره مال مشاع جاز نیست.
- (۴) اجاره مال مشاع بدون اذن شریک هم جاز است.

گزینه ۴

۱۴. شخصی کالایی را خریداری کرده و پس از انجام معامله متوجه می شود که کالای خریداری شده معیوب است. خریدار پیش از اتخاذ هر گونه تصمیمی فوت می کند، در این صورت:

- (۱) ورثه فقط حق مطالبه ارش دارند.
- (۲) حق فسخ ورثه و نیز حق مطالبه ارش ساقط می شود.
- (۳) ورثه مختارند در فسخ معامله و یا مطالبه ارش
- (۴) ورثه فقط حق فسخ معامله را دارند.

گزینه ۳

۱۵. در حواله لازم است :

- (۱) محیل به محتال مدیون باشد.
- (۲) محیل به محال علیه مدیون باشد.
- (۳) محتال به محیل مدیون باشد.
- (۴) محال علیه به محیل مدیون باشد.

گزینه ۱

۱۶. اگر مشتری بعد از عقد، مبیع را اجاره داده باشد و بیع مذکور به استناد یکی از خيارات فسخ شود:

- (۱) عقد اجاره صحیح است و بایع نمی تواند فسخ یا ابطال آن را بخواهد.
- (۲) عقد اجاره باطل است و بایع می تواند حکم بر بطلان آن را از دادگاه بخواهد.
- (۳) عقد اجاره غیرنافذ است و اعتبار آن مستلزم تنفیذ از ناحیه بایع است.
- (۴) عقد اجاره صحیح است اما بایع می تواند آن را فسخ کند.

گزینه ۱

۱۷. چنانچه ولی قهری طفل رعایت غبطه صغیر را ننماید و مرتکب اعمالی شود که موجب ضرر مولی علیه است:

- (۱) دادستان می تواند منحصرأ از اقربای صغیر قییم تعیین کند.
- (۲) با درخواست یکی از اقارب وی یا درخواست رئیس حوزه قضایی پس از اثبات در دادگاه ، دادگاه ولی مذکور را عزل و راساً قییم تعیین می نماید.
- (۳) ولی قهری ملزم می شود رعایت غبطه صغیر را بنماید و جبران ضرر کند.
- (۴) دادگاه حق عزل ولی قهری را ندارد و فقط می تواند ضم امین نماید.

گزینه ۲

۱۸. کدام یک از عقود زیر لازم است؟

- (۱) عقد مزارعه
- (۲) عقد مضاربه
- (۳) عقد جعاله
- (۴) عقد وکالت

گزینه ۱

مزارعه و مساقات عقد عهدی هستند ولی مضاربه عقد اذنی است. نکات مرتبط و مهم: عقود اذنی همه جایز هستند چون اذن قابل رجوع است و همه با فوت و حجر به هم می خورند که قانونگذار سوتی داده (ماده ی ۹۵۴ قانون مدنی کلیه عقود جائزه به موت احد

طرفین منفسخ می شود و همچنین به سفته درموردی که رشد معتبر است) عقد جائز اعم است از عقد اذنی. در قانون مدنی ۵ تا عقد اذنی داریم:

۱. مضاربه   ۲. شرکت   ۳. ودیعه   ۴. عاریه   ۵. وکالت

همه ی عقود اذنی جائز اند ولی همه ی عقود جائز اذنی نیستند. (عموم و خصوص مطلق). جعاله و هبه و نامزدی (عهدی) و حبس مطلق که همه ی این عقود جائز هستند و اذنی نیستند و چند بار سؤال بوده که عقود اذنی با فوت و حجر به هم می خورند.^{۲۹} یعنی عقدی که اذنی باشد به فوت و حجر به هم می خورد نه همه ی عقود جائز.

۱۹. اگر برخورد دو وسیله نقلیه خارج از اراده راننده ها باشد:

- (۱) خسارات بالمناصفه بین طرفین تقسیم می شود.
(۲) هر کدام باید نصف خسارت دیگری را جبران کند.
(۳) هر کدام باید خسارات دیگری را جبران کند.
(۴) هیچکدام ضامن نیستند.

گزینه ۴

۲۰. اقرار سفیه در دعوای راجع به نسب و دعوای راجع به معاملات:

- (۱) در مورد اول موثر و در مورد دوم بی اثر است.
(۲) در هر دو مورد بی اثر است و موثر نیست.
(۳) در هر دو موثر است.
(۴) در مورد اول بی اثر و در دومی موثر است.

گزینه ۱

کارآموزی وکالت ۱۳۸۷

۱- اگر وکیل نسبت به مال موکل تعدی نماید .....
.....

- (۱) وکالت منفسخ و ید وکیل هم ضمانتی می شود.
(۲) دیگر وکالتی نسبت به آن مال نخواهد داشت و وکالتش منتفی می شود.
(۳) وکالت او باقی می ماند اما ید او ضمانتی می شود.
(۴) برای اجرای وکالت باید اذن مجدد بگیرد.

گزینه ۳

۲- مردی باغی را مهر همسر خود قرار می دهد. پس از شش ماه مرد، قبل از نزدیکی همسر خود را طلاق می دهد کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) با طلاق مرد مالک کل باغ و نیمی از قیمت میوه های باغ می شود.
(۲) مرد مالک نیمی از باغ می شود و نسبت به منافع شش ماهه حقی ندارد.
(۳) مرد مستحق قیمت نیمی از باغ و نیمی از منافع خواهد شد.
(۴) مرد مستحق نیمی از عین باغ و قیمت منافع شش ماهه باغ خواهد شد.

گزینه ۲

ماده ۱۰۸۲ قانون مدنی، به مجرد عقد، زن مالک مهر می شود و می تواند هر نوع تصرفی که بخواهد در آن بنماید.

۳- شخصی به طلبکار خود می گوید به فلان شخص که به من مدیون است مراجعه کن و از جانب من طلبم را وصول و سپس بابت طلب خود با من محاسبه کن، این موضوع با کدام یک از موارد ذیل قابل تطبیق است؟

- (۱) انتقال دین   (۲) انتقال طلب
(۳) حواله   (۴) وکالت در وصول و وکالت در تادیه دین

^{۲۹} جزوه دکتر شهبازی

گزینه ۴

تبدیل تعهد به اعتبار تبدیل متعهد همان انتقال دین است و تبدیل تعهد به اعتبار تبدیل متعهد له همان انتقال طلب می باشد.^{۳۰} درست است که در انتقال طلب رضایت بدهکار شرط نیست یعنی عقد بین متعهد له و ثالث بسته می شود. اما باید به فرض مسئله نیز توجه کرد، یعنی اگر در صورت سوال نگفته بود (از جانب من) گزینه درست، گزینه دو بود.

۴- کدام یک از موارد ذیل شرط صحت تهاتر است؟

- (۱) کلی بودن موضوع دو دین
(۲) اتحاد جنس دو دین
(۳) اتحاد زمان و مکان تادیه دو دین
(۴) هر سه مورد

گزینه ۴

ماده ۲۹۶ - تهاتر فقط در مورد دو دینی حاصل می شود که موضوع آنها از یک جنس باشد با اتحاد زمان و مکان تادیه ولو به اختلاف سبب.

قانونگذار یادش رفته بگوید تهاتر فقط بین دو دین کلی است. اول باید کلی باشد. من به شما هزار کیلو برنج بدهکارم به طور کلی و شما هم هزار کیلو برنج به من بدهکارید به طور کلی که می شود تهاتر که باید اوصاف آن دو هم کلی باشد. دو دین یا باید حال باشد (هر دو) یا باید مؤجل باشند در یک تاریخ. دو دین حال که مشکلی نیست. من هزار تومان بدهکارم تو هم هزار تومان، حال هر دو تهاتر می شوند. اگر هر دو دین مؤجل بود در یک تاریخ، صبر نمی کنیم تا آن تاریخ برسد. قبل از اینکه آن تاریخ برسد تهاتر می شوند. مثلاً امروز اول آذر است امروز من به شما بدهکار می شوم که اول دیماه بدهم و این مؤجل است. فردا دوم آذر شما به من بدهکار می شوی که اول دیماه پرداخت کنی که تهاتر در تاریخ دوم آذر رخ می دهد چون هر دو دین می شوند و هر دو مؤجل در یک تاریخ.

تهاتر دوتا شرط را نمی خواهد: ۱. وحدت سبب (منشأ) دو دین: در تهاتر وحدت سبب دو دین لازم نیست. یک دین ناشی از بیع است و یک دین ناشی از اجاره که تهاتر می شوند. ۲. وحدت میزان دو دین: من یک میلیون به تو بدهکارم و تو دو میلیون به من. (یک میلیون من) با (یک میلیون از دو میلیون تو) تهاتر می شود و یک میلیون می ماند.

۵- شرط فاسخ شرطی است که در صورت تحقق.....

- (۱) عقد خود به خود منحل می شود
(۲) به وسیله حکم دادگاه عقد منفسخ می شود
(۳) برای شخص ثالث مورد توافق طرفین حق فسخ ایجاد می شود
(۴) برای مشروط له حق فسخ ایجاد می کند

گزینه ۱

۶- هرگاه کسی خانه خود را به مبلغ معین بفروشد و شرط کند که خریدار هر وقت توانست ثمن را بپردازد وضعیت حقوقی عقد و شرط چیست؟

- (۱) شرط و عقد هر دو باطل است.
(۲) شرط باطل ولی عقد صحیح است
(۳) شرط و عقد هر دو صحیح است.
(۴) عقد صحیح است ولی فروشنده حق فسخ دارد

گزینه ۱

۷- ضمان درک در کدام یک از موارد ذیل جاری است؟

- (۱) مبیع کلی ما فی الذمه باشد
(۲) مبیع کلی در معین باشد
(۳) مبیع عین معین باشد
(۴) هر سه مورد

گزینه ۳

^{۳۰} جزوه دکتر شهبازی

- ۸- عدم علم ضامن به مقدار و جنس و وصف دینی که ضمانت می کند .....
- (۱) تاثیری در عقد ضمان ندارد
- (۲) موجب بطلان عقد ضمان است
- (۳) موجب عدم نفوذ عقد ضمان است
- (۴) برای ضامن حق فسخ ایجاد می کند

گزینه ۱

- ۹- نظارت در وقف چه نوع نظارتی است ؟
- (۱) صرفا استصوابی است
- (۲) بر حسب اراده واقف استصوابی یا اطلاعی است
- (۳) صرفا اطلاعی است
- (۴) همیشه هم اطلاعی و هم استصوابی است

گزینه ۲

ماده ۷۸ - واقف می تواند بر متولی ناظر قرار دهد که اعمال متولی به تصویب یا اطلاع او باشد. مرتبط: ماده ۸۵۷ - موصی می تواند یک نفر را برای نظارت در عملیات وصی معین نماید. حدود اختیارات ناظر به طریقی خواهد بود که موصی مقرر داشته است یا از قرائن معلوم شود. اطلاعی: خیلی قدرت ندارد نظارت دارد بر کارهای متولی. تخلفی دید به حاکم گزارش می دهد. استصوابی: مثل شورای نگهبان است نسبت به مجلس. یعنی متولی می خواهد تصمیمی بگیرد ناظر استصوابی باید تصویب کند. اگر ناظر استصوابی تصویب نکند متولی نمی تواند آن کار را انجام دهد. هر کار و تصمیمی که متولی بخواهد انجام دهد، باید ناظر استصوابی آن را تصویب کند. تفاوت متولی با ناظر استصوابی این است که ابتکار با متولی است یعنی تصمیمات را متولی می گیرد و ناظر نمی تواند تصمیم بگیرد یا پیشنهاد بدهد (شورای نگهبان نمی تواند پیشنهاد چیزی را بدهد). نکته: اگر یک ناظر داشتیم شک کردیم اطلاعی است یا استصوابی اصل بر این است که اطلاعی است (طبق اصل عدم زیاده). یعنی اگر شما شک کنید چیزی کم است یا زیاد کم را مطمئن هستیم پس به کم اکتفاء می کنیم که در اینجا نیز ناظر اطلاعی نسبت به ناظر استصوابی قدرت کمتری دارد.^{۳۱}

- ۱۰- خیار شرطی که به قید مباشرت و اختصاص به شخص مشروط له قرارداد شده در صورت فوت مباشر .....
- (۱) مانند همه خیارات به ورثه منتقل می شود
- (۲) چون مالی نیست به ورثه منتقل می شود
- (۳) چون مختص مشروط له و مقید به مباشرت او است به ورثه منتقل نمی شود
- (۴) چون مالی است به ورثه منتقل می شود

گزینه ۳

- ۱۱- معاملات شخص کور (نا بینا) .....
- (۱) در صورتی نافذ است که شخصا به طریقی غیر از معاینه یا به وسیله کس دیگر ولو طرف معامله جهل خود را برطرف کند
- (۲) در صورتی نافذ است که شخصا به طریقی غیر از معاینه یا به وسیله کسی دیگر غیر از طرف معامله جهل خود را برطرف کند
- (۳) در هر صورت نافذ است
- (۴) در هر صورت باطل است

گزینه ۱

- ۱۲- هرگاه در عقد شرط شود که مشروط علیه مال معین را رهن دهد و آن مال قبل از قبض تلف شود .....
- (۱) مشروط له حق مطالبه عوض رهن را دارد
- (۲) معامله منفسخ می شود
- (۳) مشروط له می تواند از اموال دیگر مشروط علیه رهن بگیرد
- (۴) مشروط له حق فسخ معامله را خواهد داشت

گزینه ۴

- ۱۳- اگر مکره پیش از اجازه یا رد فوت کند .....
- (۱) عقد باطل می شود
- (۲) اجازه یا رد با وارث است
- (۳) عقد منفسخ می شود
- (۴) ورثه حق اعلام بطلان معامله را پیدا می کنند

^{۳۱} جزوه دکتر شهبازی

گزینه ۲

۱۴- مصوبات مجلس شورای اسلامی و نتیجه ی همه پرسی پس از طی مراحل قانونی به رئیس جمهور ابلاغ می شود و چنانچه رئیس جمهور در خصوص امضاء یا ابلاغ این موارد به مجریان و صدور دستور انتشار آنها ظرف ۵ روز اقدام نکند .....

- (۱) مجلس رئیس جمهور را برای ادای توضیح احضار می کند
- (۲) به دستور رئیس مجلس شورای اسلامی روزنامه رسمی موظف است مصوبه را ظرف ۷۲ ساعت چاپ و منتشر کند
- (۳) رئیس قوه قضائیه ضمن تذکر به رئیس جمهور دستور چاپ و نشر مصوبه را به روزنامه رسمی می دهد
- (۴) به دستور مقام معظم رهبری روزنامه رسمی موظف است مصوبه را ظرف ۷۲ ساعت چاپ و منتشر کند

گزینه ۲

۱۵- کدام یک از گزینه ها صحیح است ؟

- (۱) صلح عقد لازم است اما اگر در مقام عقود جائز واقع شود آثار عقود جائز بر آن مترتب خواهد شد
- (۲) صلح عقد جائز است اما طرفین می توانند ضمن عقد خارج لازم آثار عقد جایز را از بین ببرند
- (۳) صلح عقد لازم است اگرچه در مقام عقود جائزه واقع شود و بر هم نمی خورد مگر در موارد فسخ به خیار یا اقاله
- (۴) هیچ کدام از گزینه های فوق صحیح است

گزینه ۳

صلح در مورد معاملات: که نام دیگر آن صلح در مقام معامله یا صلح بدوی و ابتدائی است. صلح در مورد معامله عقدی است که به جای بعضی از اعمال حقوقی می آید و اثر همان عمل حقوقی را دارد ولی احکام خاص آن را ندارد. بیع اثرش تملیک است و یک سری احکام خاص دارد حال دو نفر بیع را می خواهند و تملیک را هم می خواهند ولی آن پنج تا حکم مخصوص بیع را نمی خواهند که راهش این است که به جای بیع صلح ببندند. یعنی بگویند صلح که همان احکام بیع را دارد ولی پنج تا حکم خاص بیع را ندارد. صلح به جای همه ی عقود نمی آید. به جا بیع، معاوضه، اجاره، هبه، عاریه و ابراء می آید که اثر همان عقد (عقدی که به جای آن آمده) را دارد ولی احکام خاص آن عقد را ندارد. **صلح عقد جایز را لازم می کند.**

۱۶- هرگاه وصیت بر فقرا شود قبول آن چگونه است ؟

- (۱) قبول با حاکم است
- (۲) قبول شرط نیست
- (۳) قبول وصیت با تعدادی از فقرا است
- (۴) قبول وصیت با تعدادی از فقرای شهر محل وقوع وصیت است

گزینه ۲

۱۷- کدام یک از گزینه ها صحیح است؟

- (۱) عقد ضمان در حالت ضم ذمه قابل اقاله نیست
- (۲) عقد ضمان در حالت نقل ذمه قابل اقاله نیست
- (۳) هر دو حالت الف و ب قابل اقاله هستند
- (۴) هیچ یک از حالات عقد ضمان قابل اقاله نیست

گزینه ۲

۱۸- اگر کسی مال دیگری را به اشتباه و با این تصور که ملک خودش است تصرف کند:

- (۱) فقط ضامن منافع است و نسبت به عین مسئولیتی ندارد.
- (۲) فقط در صورت تعدی و تفریط ضامن است.
- (۳) ضامن نیست چون سوء نیت نداشته است.
- (۴) در هر حال ضامن عین و منافع است.

گزینه ۴

۱۹- کدام یک از عقود ذیل نسبت به یک طرف لازم و نسبت به طرف دیگر جایز است؟

- (۱) مضاربه
- (۲) صلح
- (۳) کفالت
- (۴) ضمان

گزینه ۳

۲۰- منظور ماده ی ۱۰ قانون مدنی از کلمه «قانون» در عبارت: «قراردادهای خصوصی نسبت به کسانی که آن را منعقد نموده اند در صورتی که مخالف صریح قانون نباشد نافذ است» چه قانونی می باشد؟

۱) قوانین تفسیری یا تکمیلی

۲) قانون بیان شده در شرع مقدس اسلام

۳) قانون امری

۴) کلیه قوانین شرعی و عرفی مصوب مجلس

گزینه ۳

قضاوت ۱۳۹۳

بر اساس پاسفنامه موسسه آموزش عالی فاضل

۱۶ - کدام مورد در خصوص رجوع از طلاق صحیح است؟

۱) وقوع رجوع منوط به ابلاغ اراده شوهر به زن نیست

۲) از حقوق مربوط به شخصیت نیست

۳) حق ثبت نه حکم

۴) شوهر نمی تواند برای اعلام رجوع، به دیگری وکالت دهد

گزینه ۱

ماده ۱۱۴۹ ق.م. و زیر نویس ۱ نظم کنونی دکتر کاتوزیان

۱۷ - سلب حق در کدام مورد، ممکن است؟

۱) ولایت

۲) حضانت

۳) اقامه دعوی در مورد غیر جرایم

۴) زوجیت

گزینه ۳

۱۸ - کدام مورد، در خصوص صلح، صحیح است؟

۱) صلحی که به قصد فرار از دین واقع شود، غیرنافذ است.

۲) صلح در مقام بیع، برای شریک حق شفعه ای ایجاد نمی کند.

۳) صلح دعوای بطلان می تواند باعث تنفیذ معامله باطل شود. ۴) در صلح دعوای لازم است که دعوی محقق باشد.

گزینه ۲

ماده ۷۵۸ - صلح در مقام معاملات هر چند نتیجه ی معامله را که به جای آن واقع شده است می دهد لیکن شرایط و احکام خاصه آن معامله را ندارد

ماده ۷۵۹ - حق شفعه در صلح نیست هر چند در مقام بیع باشد.

ماده ۷۶۵ - صلح دعوای مبتنی بر معامله ی باطله ، باطل است ولی صلح دعوای ناشی از بطلان معامله صحیح است.

براساس ماده ۴ قانون نحوه محکومیت های مالی معامله به قصد فرار از دین بین دوطرف نافذ است و غیر قابل استناد در برابر ثالث میباشد.

نکته: وقف به قصد فرار از دین و به ضرر دیان طبق ماده ۶۵ ق.م. غیرنافذ است.

ماده ۷۶۶ - اگر طرفین به طور کلی تمام دعوای واقعی و فرضیه خود را به صلح خاتمه داده باشند کلیه دعوای داخل در صلح محسوب است اگر چه منشأ دعوی در حین صلح معلوم نباشد مگر این که صلح به حسب قرائن شامل آن نگردد.

از این ماده استنباط می شود طرفین می توانند دعوای فرضیه خود را نیز به صلح خاتمه دهند و حتما نباید دعوا محقق گردد.

۱۹ - کدام دعوی، تابع مال منقول است؟

۱) اجرت المثل املاک

۲) تعهد به تسلیم ملک

۳) مطالبه اجاره بهای ملک

۴) تصرف

گزینه ۳

ماده ۲۰ قانون مدنی؛ کلیه ی دیون، از قبیل قرض و ثمن مبیع و مال الاجاره عین مستأجره از حیث صلاحیت محاکم، در حکم منقول است ولو این که مبیع یا عین مستأجره از اموال غیرمنقوله باشد.

۲۰ - کدام مورد، در خصوص ابراء، صحیح است؟

۱) ابراء از دینی که سبب آن ایجاد شده است، نافذ نیست.

۲) شرط عوض در ابراء، آن را معوض می کند.

۳) شرط عوض در ابراء، آن را باطل می کند. ۴) وصیت به ابراء، نیاز به قبول موصی له (بدهکار) ندارد.

گزینه ۴

۲۱ - در کدام خیار، تلف مبیع در زمان خیار مختص به مشتری، برعهده اوست؟

- (۱) حیوان
- (۲) عیب
- (۳) مجلس
- (۴) شرط

گزینه ۲

ماده ۴۵۳ - در خیار مجلس و حیوان و شرط اگر مبیع بعد از تسلیم و در زمان خیار بایع یا متعاملین، تلف یا ناقص شود بر عهده ی مشتری است و اگر خیار، مختص مشتری باشد تلف یا نقص به عهده بایع است.

۲۲ کدام مورد، صحیح است؟

- (۱) دینی که دادگاه به مدیون مهلت عادله داده است، با دین حال تهاتر نمی شود.
- (۲) اگر بعد از ضمان، مضمون له به مضمون عنه مدیون شود، موجب فراغ ذمه ضامن خواهد شد.
- (۳) دادگاه همین که بر وجود دو طلب متقابل آگاه شد، پیش از استناد یکی از دو طرف دعوی، می تواند آن دو را تهاتر کند.
- (۴) دین مربوط به انفاق، در اثر تهاتر از بین نمی رود.

گزینه ۴

ماده ۲۹۷ - اگر بعد از ضمان، مضمون له به مضمون عنه مدیون شود، موجب فراغ ذمه ی ضامن نخواهد شد. دین مربوط به انفاق در اثر تهاتر از بین نمی رود زیرا برای ادامه معاش طلبکار ضروری است. برای وقوع تهاتر و اعمال آن در دادگاه باید یکی از دو طلبکار به آن استناد کند.

۲۳ - کدام خیار، در معاوضه راه دارد؟

- (۱) غبن
- (۲) حیوان
- (۳) مجلس
- (۴) تأخیر ثمن

گزینه ۱

ماده ۴۵۶ - تمام انواع خیار در جمیع معاملات لازمه ممکن است موجود باشد مگر خیار مجلس و حیوان و تأخیر ثمن که مخصوص بیع است.

۲۴ - اجاره، در کدام مورد باطل است؟

- (۱) مبیع شرطی به وسیله خریدار
- (۲) بدون ذکر مدت، از قرار
- (۳) به مدت عمر موجر یا مستاجر
- (۴) مال کلی

گزینه ۳

ماده ۴۶۸ - در اجاره ی اشیا، مدت اجاره باید معین شود و الا اجاره باطل است.

ماده ۵۰۱ : اگر در عقد اجاره، مدت به طور صریح ذکر نشده و مال الاجاره هم از قرار روز یا ماه یا سالی فلان مبلغ معین شده باشد، اجاره برای یک روز یا یک ماه یا یک سال صحیح خواهد بود و اگر مستأجر، عین مستأجره را بیش از مدت های مزبوره در تصرف خود نگاه دارد و موجر هم تخلیه ی ید او را نخواهد موجر به موجب مواضات حاصله برای بقیه مدت و به نسبت زمان تصرف، مستحق اجرت مقرر بین طرفین خواهد بود.

ماده ۵۰۰ - در بیع شرط، مشتری می تواند مبیع را برای مدتی که بایع حق خیار ندارد اجاره دهد و اگر اجاره منافی با خیار بایع باشد باید به وسیله ی جعل خیار یا نحو آن، حق بایع را محفوظ دارد والا اجاره تاحدی که منافی با حق بایع باشد باطل خواهد بود.

ماده ۴۷۲ : عین مستأجره باید معین باشد و اجاره عین مجهول یا مردد باطل است.

۲۵ - کدام مورد، در خصوص مزارعه صحیح است؟

- (۱) عقد مزارعه، به فوت متعاملین یا احد آنها باطل می شود
- (۲) تعهد عامل به مواظبت از زراعت، از اقسام تعهد به نتیجه است
- (۳) شرط تملک تمام محصول، از اقسام شرط خلاف مقتضای ذات عقد است
- (۴) لازم است متصرف زمین، مالک آن هم باشد

گزینه ۳

ماده ۵۳۲ - در عقد مزارعه اگر شرط شود که تمام ثمره مال مزارع یا عامل تنها باشد، عقد باطل است.
ماده ۵۳۶ - هر گاه عامل به طور متعارف مواظبت در زراعت ننماید و از این حیث، حاصل کم شود یا ضرر دیگر متوجه مزارع گردد، عامل، ضامن تفاوت خواهد بود.
ماده ۵۲۹ - عقد مزارعه به فوت متعاملین یا احد آن ها باطل نمی شود مگر این که مباشرت عامل شرط شده باشد در این صورت به فوت او منفسخ می شود.
ماده ۵۲۲ - در عقد مزارعه لازم نیست که متصرف زمین، مالک آن هم باشد ولی لازم است که مالک منافع بوده باشد یا به عنوانی از عناوین از قبیل ولایت و غیره حق تصرف در آن را داشته باشد.

۲۶ - کدام ، مورد صحیح است ؟

- ۱) در اختلاف میان نماینده و اصیل، مدعی کسی است که می گوید معامله به نمایندگی واقع شده است.
- ۲) نکاح با شخص ثالث ، به صورت شرط نتیجه قابل تحقق است.
- ۳) امکان تعهد به سود ثالث ، ویژه صلح ، هبه و بیمه عمر است.
- ۴) در اختلاف میان دو طرف معامله، اثبات نمایندگی از شخص ثالث، طرف عقد را از تعهدی که پذیرفته است، معاف می کند.

گزینه ۱

ماده ۱۹۶ - کسی که معامله می کند آن معامله برای خود آن شخص محسوب است مگر این که در موقع عقد، خلاف آن را تصریح نماید یا بعد، خلاف آن ثابت شود مع ذلک ممکن است در ضمن معامله که شخص برای خود می کند تعهدی هم به نفع شخص ثالثی بنماید.

۲۷ - در خصوص اشتباه در شخص طرف معامله، کدام مورد صحیح است؟

- ۱) اگر پیشنهاد ازدواج به نامزد را دختر دیگری بپذیرد که با او شباهت اسمی دارد ، نکاح واقعی می شود.
- ۲) اشتباه در قیمت ، موجب جهل به ثمن شده و منجر به بطلان عقد می شود.
- ۳) اشتباه در وصف اساسی همسر ، موجب بطلان عقد است.
- ۴) اشتباه در وصف اساسی که انگیزه اصلی عهد بستن است، اگر در قلمرو تراضی قرار گیرد ، باعث بطلان عقد می شود.

گزینه ۴

اشتباه در وصف اساسی همسر حتی اگر شرط شده باشد موجب حق فسخ است نه بطلان (ماده ۱۱۲۸ ق.م).

۲۸ - در کدام مورد ، اصل صحت جاری نمی شود؟

- ۱) ادعا شود، در شخصیت طرف معامله اشتباه شده است
- ۲) ادعا شود، طرف قرارداد به دلیل اکراه ، مختار نبوده است
- ۳) اگر عقد با قانون مخالف باشد و تردید شود، قانون امری است یا تکمیلی
- ۴) شک در وقوع عقد و تحقق تراضی

گزینه ۴

۲۹ - اگر قدرت بر تسلیم مورد معامله، شرط صحت باشد، در مورد تردید در وجود قدرت مذکور ، معامله چه حکمی دارد؟

- ۱) باطل است، به دلیل عدم استصحاب قدرت
- ۲) باطل است، چون معامله غرری است
- ۳) صحیح است، به دلیل اصل صحت
- ۴) صحیح است، به دلیل عمومات فقهی مربوط به صحت عقد

گزینه ۲

ماده ۳۴۸ - بیع چیزی که خرید و فروش آن قانوناً ممنوع است و یا چیزی که مالیت و یا منفعت عقلایی ندارد یا چیزی که با بیع، قدرت بر تسلیم آن ندارد باطل است مگر این که مشتری، خود قادر بر تسلیم باشد.

۳۰ - پسری که به حکم قانون ملزم به انفاق به پدر خویش است ، ضمن عقد خارج لازم پرداخت مبلغ معینی را به صورت مقطوع و

- مادام العمر پدر به عنوان نفقه در مقابل وی به عهده گرفته است . کدام مورد ، به وضع حقوقی شرط مذکور اشاره دارد؟
- (۱) صحیح است و دادگاه به هیچ وجه امکان تجدید نظر در میزان مبلغ در نظر گرفته شده را ندارد.
  - (۲) چنانچه مبلغ در نظر گرفته شده در لحظه انعقاد قرار داد ، برابر یا بیش از نفقه پدر باشد ، صحیح است والا باطل است.
  - (۳) صحیح است ، ولی دادگاه در صورت تغییر فاحش شرایط ، می تواند به درخواست پدر میزان مبلغ در نظر گرفته شده را افزایش دهد.
  - (۴) باطل است.

گزینه ۳

- ۳۱ - اگر هبه بودن حلقه نامزدی یکی از نامزدها که در قبض وی است ، به عنوان شرط نتیجه در ضمن عقد خارج لازم بر نامزد دیگر شرط شده باشد و نامزدی به هم بخورد، کدام مورد در خصوص امکان یا عدم امکان استرداد هبه به وسیله مشروط علیه، صحیح است؟
- (۱) شرط باطل است، چون مالکیت نیازمند سببی غیر از شرط است.
  - (۲) مشروط علیه (واهب) حق استرداد عین موهبه را دارد ولی مشروط له حق فسخ قرارداد اصلی را نخواهد داشت.
  - (۳) مشروط علیه (واهب) حق استرداد عین موهبه را دارد و در این صورت، مشروط له می تواند قرارداد اصلی را فسخ نماید.
  - (۴) مشروط علیه (واهب) حق استرداد عین موهبه را ندارد.

گزینه ۴

- با به هم خوردن نامزدی اگر عین هدایا باقی باشد قابل استرداد است (طبق ماده ۱۰۳۷ ق.م.) در فرض سوال طرفین ضمن عقد خارج لازمی هبه بودن حلقه نامزدی را به صورت شرط نتیجه، بر یکی از نامزدها شرط کرده اند. تا زمانی که آن عقد خارج لازم باقی است شرط ضمن آن نیز باقی می ماند (مستفاد از ماده ۲۴۶ ق.م.) در صورت سوال صحبتی از به هم خوردن عقد خارج لازم نشده است بلکه در صورت سوال گفته شده نامزدی به هم بخورد. بنابراین چون عقد اصلی (عقد خارج لازم) همچنان پابرجاست امکان رجوع واهب به عین موهبه وجود ندارد.
- ۳۲ - چنانچه اکبر مرتکب قتل شبه عمد مورث خود شده باشد، کدام مورد در خصوص ارث وی از مقتول، صحیح است؟
- (۱) از کل ماترک حتی دیه ارث می برد
  - (۲) از کل ما ترک به استثنای دیه ارث می برد
  - (۳) اولاد اکبر قائم مقام وی می شوند و از مورث ارث می برند
  - (۴) ارث نمی برد

گزینه ۲

- ۳۳ - میت دارای پدر و مادر و دو برادر ابوینی است، بدون این که از ارث ممنوع باشند. سهم الارث وراث کدام است؟
- (۱) کل ماترک به تساوی بین دو برادر تقسیم می شود.
  - (۲) یک ششم از ترکه ، متعلق به مادر و بقیه مال پدر است.
  - (۳) هر یک از پدر و مادر ، یک ششم از ترکه را می برد و بقیه به تساوی بین دو برادر تقسیم می شود.
  - (۴) مادر یک سوم و پدر دو سوم از ترکه را می برد

گزینه ۲

- ۳۴ - اگر در بیع خوردو ، مبیع قبل از قبض مشتری به بایع اجاره داده شود و در خلال اجاره، خودرو تلف شود، مشتری کدام اقدام را می تواند علیه بایع انجام دهد؟
- (۱) چون بیع در اثر تلف مبیع منفسخ شده، می تواند ثمن پرداخت شده را مطالبه کند.
  - (۲) چون با تلف مبیع ، تسلیم آن متعذر شده ، خیار تعذر تسلیم خواهد شد.
  - (۳) مشتری می تواند به بایع رجوع کند ، اگر تقصیر بایع را اثبات کند.
  - (۴) اجاره دادن مبیع به بایع عرفا در حکم قبض آن است و از حیث رابطه ناشی از عقد بیع نمی تواند اقدامی انجام دهد.

گزینه ۴

- ۳۵ - در عقد اجاره صحیحی، عیبی در اثنای مدت اجاره حادث شده است با توجه به این که مستاجر در انتفاع از موضوع اجاره دچار مشکل شده است، کدام مورد صحیح است؟
- (۱) به مدت باقیمانده قابل فسخ است
  - (۲) از ابتدا قابل فسخ است

۳) نسبت به مدت باقیمانده منفسخ می شود (۴) صحیح و غیر قابل فسخ است

گزینه ۱

ماده ۴۸۰ - عیبی که بعد از عقد و قبل از قبض منفعت، در عین مستأجره حادث شود موجب خیار است و اگر عیب در اثنای مدت اجاره حادث شود نسبت به بقیه ی مدت، خیار ثابت است.

۳۶ - در کدام مورد ، عقد باطل است؟

- ۱) کریم مقداری جو از محسن قرض می کند ، به تصور این که گندم است.
- ۲) سهیلا به تصور اینکه ذمه او به ذمه مدیون ضمیمه می شود ، از مدیونی ضمانت می کند.
- ۳) کارخانه داری مقداری الیاف خریداری می کند، به تصور این که فروشنده باید الیاف را در محل کارخانه به او تحویل بدهد.
- ۴) مریم به تصور این که تعیین محل سکونت با اوست ، با حسن ازدواج می کند.

گزینه ۱

۳۷ - کدام مورد، صحیح است؟

- ۱) وصی منعزل، ضامن نیست مگر در صورت تعدی و تفریط.
- ۲) صغیر را می توان به اتفاق یک نفر کبیر، وصی قرار داد.
- ۳) قیم می تواند بر صغیر ، وصی تعیین کند.
- ۴) اگر موصی اختیارات ناظر را تعیین نکرده باشد، در حکم وصی است.

گزینه ۲

ماده ۸۵۶ - صغیر را می توان به اتفاق یک نفر کبیر وصی قرار داد. در این صورت اجرای وصایا با کبیر خواهد بود تا موقع بلوغ و رشد صغیر.
ماده ۸۶۰ - غیر از پدر و جد پدری کس دیگر حق ندارد بر صغیر وصی معین کند.
ماده ۱۱۸۸ - هر یک از پدر و جد پدری بعد از وفات دیگری می تواند برای اولاد خود که تحت ولایت او می باشد وصی معین کند تا بعد از فوت خود در نگاهداری و تربیت آن ها مواظبت کرده و اموال آن ها را اداره نماید.
ماده ۸۵۸ - وصی نسبت به اموالی که بر حسب وصیت در ید او می باشد حکم امین را دارد و ضامن نمی شود مگر در صورت تعدی و تفریط.
ماده ۸۵۷ - موصی می تواند یک نفر را برای نظارت در عملیات وصی معین نماید. حدود اختیارات ناظر به طریقی خواهد بود که موصی مقرر داشته است یا از قرائن معلوم شود.

۳۸ - در کدام مورد، مورد مالک حق رجوع دارد؟

- ۱) حبس مطلق
- ۲) حبس موبد
- ۳) رقیبی
- ۴) عمری

گزینه ۱

ماده ۴۴ - در صورتی که مالک برای حق انتفاع مدتی معین نکرده باشد حبس، مطلق بوده و حق مزبور تا فوت مالک خواهد بود مگر این که مالک قبل از فوت خود رجوع کند.

۳۹ - در مورد اقاله، در فرض قیمی بودن مال تلف شده ، بهای کدام زمان باید داده شود؟

- ۱) بالاترین قیمت از زمان عقد تا اقاله
- ۲) عقد
- ۳) اقاله
- ۴) تلف

گزینه ۳

۴۰ - کدام مورد را می توان به صورت شرط نتیجه ضمن عقد آورد؟

- ۱) طلاق
- ۲) عزل وکیل
- ۳) اقرار
- ۴) نکاح

گزینه ۲

ماده ۲۳۶ - شرط نتیجه، در صورتی که حصول آن نتیجه، موقوف به سبب خاصی نباشد آن نتیجه به نفس اشتراط، حاصل می شود.

ارشد ۱۳۹۳

۳۱ - ایفای دین به وسیله غیر مدیون .....

- (۱) مطلقاً موجب سقوط تعهد است.
(۲) در صورت مخالفت متعهد موجب سقوط تعهد نیست.
(۳) تنها با موافقت مدیون موجب سقوط تعهد است.
(۴) تنها با موافقت متعهد له موجب سقوط تعهد است.

گزینه ۱

۳۲ - کدام گزینه در مورد ایفای تعهد صحیح نیست؟

- (۱) اگر متعهد له صغیر ممیز باشد دین لزوماً باید به ولی یا قیم تادیه شود.
(۲) اگر متعهد هم به متعهد له و هم به وکیل او دسترسی دارد از نظر قانونی تادیه دین به متعهد له مقدم است.
(۳) اگر مورد تعهد در رهن دیگری باشد تسلیم آن بدون فک رهن سبب سقوط تعهد نیست.
(۴) تسلیم مورد تعهد به دادگاه بدون مراجعه به متعهد له و امتناع وی موجب برائت ذمه متعهد نیست.

گزینه ۲

۳۳ - شخص «الف» که به مدت سه سال حق انتفاع از مالی را دارد مال را به شخص ثالثی اجاره می دهد. عقد اجاره چه حکمی دارد؟

- (۱) صحیح است.
(۲) غیر نافذ است.
(۳) باطل است.
(۴) به مدت سه سال صحیح و مازاد بر آن غیر نافذ است.

گزینه ۲

۳۴ - شخص «الف» جاده عمومی را که تنها از طریق آن شخص «ب» می تواند وارد ملک خود شود می بندد و بدین وسیله عملاً مانع استفاده مالک (شخص «ب») از ملکش می شود، در این صورت مالک به استناد کدام قاعده می تواند تقاضای جبران خسارت وارد شده به خود را بنماید؟

- (۱) غصب
(۲) تسبیب
(۳) در حکم غصب
(۴) غصب یا در حکم غصب بر حسب مورد

گزینه ۲

۳۵ - هرگاه دو یا چند عامل، برخی به مباشرت و برخی به تسبیب باعث ایراد صدمه بدنی شوند و جنایت مستند به همه آنان باشد، اما تأثیر رفتار مرتکبان متفاوت باشد، هریک از عوامل به چه میزان مسؤولند؟

- (۱) به طور مساوی
(۲) بر حسب درجه تقصیرشان
(۳) به میزان تأثیر رفتارشان
(۴) تنها مباشر مسؤول است مگر اینکه سبب اقوی باشد

گزینه ۳

اصولاً در حقوق ایران پرداخت دیه به تناسب تاثیر موضوعیتی نداشته، بلکه باید همواره حکم به پرداخت دیه از سوی همه ی شرکاء بالسویه صادر شود. البته قانونگذار در ماده (۵۲۶) و ماده (۵۲۷) قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ مسئولیت به تناسب میزان تاثیر را پذیرفته که استثنا بر اصل تساوی مسئولیت ها است. ماده ۵۲۶ در خصوص اجتماع سبب و مباشر و ماده ۵۲۷ در خصوص برخوردی واسطه دو نفر با یکدیگر است. همانطور که گفتیم این دو ماده استثنا بر اصل، و متأثر از مسائل فقهی می باشند.

نظریه شماره ۷/۹۳/۱۳۰ - ۱۳۹۳/۱/۳۱

سوال) شرکتی کار نقاش و رنگ آمیز سقف سوله های خود را به پیمانکار واگذار می کند، پیمانکار مربوطه با استخدام کارگران نقاش به اجرای پیمان مباشرت می نماید در اثناء کار یکی از کارگران بدون سقف و توجه به نورگیر تعبیه شده بر روی سقف سوله که در اثر قرارگیری در معرض پدیده های جوی نظیر آفتاب و باران دچار پوسیدگی و تغییر رنگ و نهایتاً هم شکلی سایر اجزای سقف شده بر اثر شکستگی شیشه از بلندی سقوط کرده و دچار قطع نخاع و فلجی اندام تحتانی و دیه می شود، کارشناس بدوی

شرکت را به میزان ۴۰٪، کارفرما را به میزان ۴۰٪ و کارگر را به میزان ۲۰٪ مقصر اعلام می نماید. هیأت ۳ نفره با طرح این استدلال که شرکت بر لحاظ تفویض امر به پیمانکار مقصر و مسبب حادثه نیست، کارفرما را ۶۰٪ و کارگر را به جهت بی توجهی به شرایط موجود به میزان ۴۰٪ مقصر اعلام می کند. لازم به ذکر است که مسئول سوله از خطر در معرض دید کارگر او را آگاه ساخته و هشدار داده که مواظب شیشه ها باشد. هیأت ۵ نفره معتقدند که در هر صورت کارگر می بایست رعایت احتیاطات لازم را می نمود و با توجه به هشدارهای ارائه شده از ناحیه مسئول سوله و مشخص بودن وضعیت شیشه ها از زیر داخل سالن ۱۰۰٪ تقصیر را متوجه کارگر حادثه دیده می داند، هیأت ۷ نفره قائل به تقصیر ۸۰٪ کارفرمای پیمانکاری و ۲۰ درصدی کارگر حادثه دیده است. علیهذا و با عنایت به مراتب مسطوره فوق خواهشمند است بر اساس مدلول مواد ۵۲۶ و ۵۳۳ از قانون مجازات اسلامی^{۳۲} مصوب ۱۳۹۲ اظهار عقیده فرمایید چنانچه این حادثه مربوط به زمان حاکمیت قانون سابق باشد آیا همچنان همین مقررات حاکم خواهد بود؟ یا طبق قانون سابق می بایست اظهار نظر شود، اساساً در فرض سؤال تساوی تقصیرها حاکمیت دارد یا اینکه براساس درصد و نسبت اعلامی از ناحیه کارشناس ۲۰-۸۰ باید عمل کرد؟

پاسخ) فرض سؤال با ماده ۵۲۶ قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ منطبق است و چون وقوع حادثه مستند به تمام عوامل اشاره شده در استعلام است علی الاصول به طور مساوی ضامن می باشند و در صورتی که به نظر کارشناسان تأثیر رفتار آنان (مرتکبان) متفاوت باشد هر یک به میزان تأثیر رفتارشان مسئول هستند، تشخیص میزان تأثیر با لحاظ نظریه کارشناسان به عهده قاضی رسیدگی کننده است، ضمناً قبل از تصویب قانون یاد شده نیز رویه عملی در این مورد با استفاده از ملاک ذیل ماده ۱۴ قانون مسئولیت مدنی (مصوب ۷ اردیبهشت ماه ۱۳۳۹) بر اساس میزان تأثیر جاری بود.

۳۶ - کاخ گلستان واقع در تهران جزو اموال ..... است.

(۱) عمومی	(۲) دولتی
(۳) مصادره شده	(۴) اختصاصی دولتی

گزینه ۱

۳۷ - کدام گزینه صحیح نیست؟

- (۱) اگر در عقد مضاربه نوع تجارت مجهول باشد، مضاربه صحیح است.
- (۲) اگر در عقد ضمان مبلغ دین مضمون عنه مجهول باشد ضمان باطل است.
- (۳) اگر متبایعین درجه مرغوبیت مبیع را ذکر نکرده باشند بیع صحیح است.

۳۲ ماده ۵۳۳- هرگاه دو یا چند نفر به نحو شرکت سبب وقوع جنایت یا خسارتی بر دیگری گردند به طوری که آن جنایت یا خسارت به هر دو یا همگی مستند باشد، به طور مساوی ضامن میباشند.

ماده ۵۲۶- هرگاه دو یا چند عامل، برخی به مباشرت و بعضی به تسبیب در وقوع جنایتی، تأثیر داشته باشند، عاملی که جنایت مستند به اوست ضامن است و چنانچه جنایت مستند به تمام عوامل باشد به طور مساوی ضامن میباشند مگر تأثیر رفتار مرتکبان متفاوت باشد که در این صورت هریک به میزان تأثیر رفتارشان مسؤول هستند. در صورتی که مباشر در جنایت بی اختیار، جاهل، صغیر غیرممیز یا مجنون و مانند آنها باشد فقط سبب، ضامن است.

ماده ۵۲۷- هرگاه دو نفر بر اثر برخورد بی واسطه با یکدیگر کشته شوند یا آسیب ببینند، چنانچه میزان تأثیر آنها در برخورد، مساوی باشد در مورد جنایت شبه عمدی نصف دیه هر کدام از مال دیگری و در مورد خطای محض نصف دیه هر کدام به وسیله عاقله دیگری پرداخت می شود و اگر تنها یکی از آنها کشته شود یا آسیب ببیند، حسب مورد عاقله یا خود مرتکب، نصف دیه را باید به مجنی علیه یا اولیای دم او بپردازند.

۴) اگر ضامن یکی از دو دین را بدون تعیین آن بر عهده گیرد بیع باطل است.

گزینه ۲

- ۳۸ - کدام گزینه در خصوص مسؤلیت مدنی دولت در نظام حقوقی ما صحیح است؟
- ۱) دولت مسؤول کلیه زیان هایی است که مأموران او به مناسبت انجام وظیفه خود به دیگران وارد می سازند.
  - ۲) دولت مسؤول کلیه زیان هایی است که از اقدامات او یا کارکنانش، به بار می آید.
  - ۳) دولت مسؤول خسارت ناشی از کارمندان خود نیست.
  - ۴) دولت در قبال اشتباهات کارکنانش به هیچ وجه مسؤولیت ندارد.

گزینه ۳

- ۳۹ - در خصوص حق مراجعه ضامن به مضمون عنه، کدام گزینه صحیح است؟
- ۱) ضامن مأذون بدون قصد تبرع حق مراجعه به مضمون عنه ندارد.
  - ۲) ضامنی که مالک مافی الذمه خود شود حق رجوع به مضمون عنه ندارد.
  - ۳) اگر ضامن نقل ضمه به ضمه باشد، ضامن قبل از تادیه دین می تواند به مضمون عنه مراجعه نماید.
  - ۴) ضامنی که دین را تادیه نموده است تنها پس از حال شدن دین حق مراجعه به مضمون عنه را دارد.

گزینه ۴

- ۴۰ - دیه از لحاظ آثار و احکام .....
۱) تنها جنبه مدنی دارد.
۲) هم جنبه مدنی و هم جنبه کیفری دارد.
۳) در مواردی جنبه مدنی و در مواردی جنبه کیفری دارد.
۴) اگر ناشی از خطای محض باشد تنها جنبه مدنی دارد ولی اگر ناشی از شبهه عمد باشد هم جنبه مدنی دارد و هم جنبه کیفری.

گزینه ۱

- ۴۱ - اجاره کلی .....
۱) فقط اگر موضوع اجاره حیوان باشد، صحیح است.
۲) در خصوص اجاره اشیاء باطل است.
۳) صحیح است.
۴) باطل است.

گزینه ۳

- ۴۲ - کدام گزینه در مورد قبول یک عقد و اجاره یک عقد صحیح نیست؟
۱) قبول ضمنی و اجازه ضمنی هر دو صحیح و معتبر است.
۲) قبول بعد از رد و اجازه بعد از رد هر دو باطل است.
۳) قبول باید در مهلت مقرر یا به فوریت صورت گیرد ولی اجازه مهلت ندارد.
۴) قبول باید با مفاد ایجاب و اجازه باید با مفاد عقد بدون تبعیض منطبق باشد.

گزینه ۴

- ۴۳ - شخص «الف» به صورت تضامنی از شخص «ب» (مستاجر) در مقابل شخص «ج» (موجر) نسبت به پرداخت اجاره بهای یک ساله عین مستاجره ضمانت کرده است. موجر و مستاجر با هم توافق می کنند که اجاره بهای مذکور به صورت وام نزد مستاجر باشد، در این صورت تعهد تضامنی شخص الف چه وضعیتی پیدا می کند؟
۱) شخص «الف» همچنان مسؤول است.
۲) شخص «الف» تنها در صورتی مسؤول است که به این توافق رضایت داده باشد.
۳) شخص «الف» همچنان مسؤول است اما حق مراجعه به شخص ب را دارد.
۴) ذمه شخص «الف» برئ خواهد شد، مگر این که موجر و مستاجر در توافق اعطای وام به صراحت شرط کرده باشند که تعهد شخص «الف» به قوت خود باقی است.

گزینه ۴

۴۴ - کدام گزینه در خصوص تجدید نظر در قرارداد صحیح است؟

- (۱) طرفین قرارداد یا دادگاه حق تجدیدنظر در قرارداد را دارند.
- (۲) در حقوق ایران پذیرفته نشده است مگر توسط طرفین قرارداد.
- (۳) تنها در صلاحیت طرفین قرارداد است ولی استثنائاً در برخی موارد خاص دادگاه نیز صلاحیت دارد.
- (۴) در قرار دادهای اجاره بیش از سه سال و پیمانکاری بیش از پنج سال صلاحیت انحصاری با دادگاه است.

گزینه ۳

۴۵ - اگر «حسن» خانه ای را برای «علی» بدون رضایت او خریداری کند و علی قبل از اظهار نظر در باره این اقدام «حسن» فوت نموده یا محجور شود؛ معامله چه حکمی دارد؟

- (۱) منوط به اجازه یا رد وراثت یا قییم است.
- (۲) در صورت فوت عقد غیر نافذ و منوط به اجازه وارث و در صورت حجر معامله باطل است.
- (۳) بر اثر حال شدن حقوق و دیون متوفی عقد صحیح و به نفع متوفی قطعی است و در صورت حجر منوط به اجازه قییم است.
- (۴) چون حقی برای خریدار متصور نیست قابل اعمال و توارث نیست اذا به محض فوت و حجر عقد باطل می شود.

گزینه ۱

۴۶ - کدام عبارت درباره «جهت نامشروع» صحیح نیست؟

- (۱) جهت تصریح شده در عقد مبطل است.
- (۲) جهت ذکر نشده در عقد اصلاً مبطل نیست.
- (۳) جهتی که وارد قصد مشترک طرفین بشود مبطل است.
- (۴) جهتی که فقط در ذهن یکی از طرفین است مبطل نیست.

گزینه ۲

ماده ۲۱۷ - در معامله لازم نیست که جهت آن تصریح شود ولی اگر تصریح شده باشد مشروع باشد والا معامله باطل است. پس هدفی می تواند در صحت این رابطه موثر باشد که در این اراده مشترک بیاید و از ارکان معامله بشمارد. به بیان دیگر مقصودی که هریک از دو طرف پیش از عقد دارد وقتی در رابطه او و طرف مقابل موثر است که ضمن عقد بیان شود و معامله بر آن مینا صورت گیرد. ولی باید دانست که شیوه و وسیله بیان جهت اهمیتی در تاثیر آن ندارد؛ ممکن است به صورت شرط ضمن عقد بیان شود یا از او اع و احوال کار چنان بر آید چنان که به نظر عرف در حکم تصریح باشد. برای مثال شخصی که در قمارخانه ای به یکی از بازیکنان وام می دهد، دادرسی نمی تواند به این بهانه که جهت معامله در عقد تصریح نشده است، آن را درست بداند.^{۳۳}

۴۷ - اگر در هنگام عقد خریدار نمایندگی خود را از ثالث اظهار نکند و یک ماه بعد از انعقاد عقد طی نامه ای فروشنده را از این موضوع مطلع سازد، کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) ثالث حق رجوع به هیچ یک از طرفین را ندارد.
- (۲) ثالث حق رجوع به هر دو طرف و ابطال معامله را دارد.
- (۳) معامله برای ثالث محسوب است و حقوق و تعهدات ناشی از قرارداد فقط متوجه ثالث است.
- (۴) معامله برای نماینده محسوب است و حقوق و تعهدات ناشی از قرارداد متوجه اوست نه ثالث.

گزینه ۴

ماده ۱۹۶ - کسی که معامله می کند آن معامله برای خود آن شخص محسوب است مگر اینکه در موقع عقد خلاف آن را تصریح نماید یا بعد خلاف آن ثابت شود معذک ممکن است در ضمن معامله که شخص برای خود می کند تعهدی هم به نفع شخص ثالثی بنماید.

باید گفت ماده ۱۹۶ ناظر به رابطه اصیل و نماینده است. ولی در ارتباط با طرف دیگر، کسی که به نمایندگی خود در عقد تصریح نمی کند، مسوول اجرای تعهداتی است که در عقد بر عهده می گیرد.^{۳۴}

^{۳۳} اعمال حقوقی دکتر کاتوزیان

^{۳۴} اعمال حقوقی دکتر کاتوزیان ص ۱۲۰ ش ۱۲۱

- ۴۸ - هرگاه خسارت تاخیر در انجام تعهد در قرارداد تصریح شود، معذالک دادگاه برای مهلت شش ماه پس از سر رسید دین به متعهد مهلت بدهد. در طول مدت اعطایی دادگاه، متعهد به پرداخت خسارت تاخیر .....
 (۱) ملزم است (۲) ملزم نیست
 (۳) ملزم است مگر اینکه دادگاه خلاف آن را مقرر نماید. (۴) ملزم نیست مگر اینکه دادگاه خلاف آن را مقرر نماید.

گزینه ۱

ماده ۲۲۱ - اگر کسی تعهد اقدام به امری را بکند یا تعهد نماید که از انجام امری خودداری کند در صورت تخلف مسئول خسارت طرف مقابل است مشروط بر اینکه جبران خسارت تصریح شده و تعهد عرفاً به منزله تصریح باشد و یا برحسب قانون موجب ضمان باشد.
 ماده ۲۳۰ - اگر در ضمن معامله شرط شده باشد که در صورت تخلف متخلف مبلغی بعنوان خسارت تادیه نماید حاکم نمی تواند او را به بیشتر یا کمتر از آنچه که ملزم شده است محکوم کند.
 سؤال

احتراماً شخصی به پرداخت مبلغی علاوه بر خسارت تأخیر در تأدیه در حق بانک محکوم گردیده و در دادنامه صادره و اجرائیه محکوم علیه به پرداخت خسارت تأخیر تأدیه از تاریخ سررسید لغایت اجرای حکم محکوم شده است. در حین اجرای حکم تقاضای تقسیط نموده و به لحاظ عدم تمکن مالی حکم به تقسیط آن صادر شده است. حال، بانک مدعی است می بایست خسارت تأخیر در تأدیه تا اجرای کامل حکم پرداخت شود دستور فرمائید خسارت تأخیر تأدیه از تاریخ سررسید لغایت تاریخ صدور حکم اعسار بوده و یا بعد از صدور حکم اعسار نیز خسارت تأخیر به آن تعلق خواهد گرفت یا خیر.

نظریه شماره ۷/۹۲/۲۰۶۸ - ۱۳۹۲/۱۰/۳۰

در خسارت تأخیر تأدیه موضوع ماده ۵۲۲ قانون آیین دادرسی دادگاهها در امور مدنی^{۳۵} مصتوب ۱۳۷۹، در صورت اثبات اعسار مدیون (محکوم علیه) و تقسیط محکوم به، چون وی ممتنع از پرداخت و یا متمکن از پرداخت شناخته نمی شود، لذا مطالبه خسارت تأخیر تأدیه از وی جایز نیست.

- ۴۹ - در کدام مورد قرار داد باطل نیست؟
 (۱) تحویل یک شیء جدید بجای مال عتیقه.
 (۲) انعقاد عقد نکاح با مریم به جای نرگس.
 (۳) فروش مال به دو برابر قیمت واقعی.
 (۴) اختلاف طرفین در خصوص قرض بودن یا هبه بودن عقد منعقد شده.

گزینه ۳

- ۵۰ - اقاله اقاله و فسخ اقاله چه حکمی دارد؟
 (۱) فسخ اقاله باطل ولی اقاله ان صحیح است.
 (۲) اقاله اقاله باطل ولی فسخ آن صحیح است.
 (۳) هر دو صحیح است.
 (۴) هر دو باطل است.

گزینه ۴

- ۲۸۰ - در خصوص سرپرستی کودک بدون سرپرست یا بد سرپرست، کدام یک از موارد زیر صحیح است؟
 (۱) لازم است همواره دین کودک تحت سرپرستی و سرپرست یکی باشد.

^{۳۵} ماده ۵۲۲ - در دعاوی که موضوع آن دین و از نوع وجه رایج بوده و با مطالبه داین و تمکن مدیون، مدیون امتناع از پرداخت نموده، در صورت تغییر فاحش قیمت سالانه از زمان سررسید تا هنگام پرداخت و پس از مطالبه طلبکار، دادگاه با رعایت تناسب تغییر شاخص سالانه که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین می گردد محاسبه و مورد حکم قرار خواهد داد مگر این که طرفین به نحو دیگری مصالحه نمایند.

۲) چنانچه پدر کودک پیدا شود و تقاضای استرداد کودک را نماید، دادگاه باید حکم سرپرستی را لغو و تقاضای استرداد کودک را بپذیرد.

۳) دادگاه تنها در صورتی حکم سرپرستی صادر می کند که درخواست کننده سرپرستی بخش از اموال یا حقوق خود را به کودک تحت سرپرستی تملیک کند.

۴) چنانچه ولی قهری صلاحیت نگهداری کودک را نداشته باشد، سمت ولایت قهری زائل نمی شود و دادگاه تنها می تواند وظایف امین یا ناظر را که به ولی منضم شده است به سرپرست واگذار نماید.

گزینه ۴

۲۸۱ - زن و مردی پس از طلاق راجع به نحوه حضانت فرزند ۸ ساله خود قراردادی می بندند، در خصوص اعتبار این توافق کدام گزینه صحیح است؟

- ۱) چنین توافقی تابع قواعد عمومی قراردادهاست و طرفین و دادگاه ملزم به رعایت آن هستند.
- ۲) دادگاه تنها با رعایت مصلحت کودک می تواند برخلاف قرارداد در خصوص حضانت کودک تصمیم بگیرد.
- ۳) از آنجا که حضانت حکم است نه حق، چنین توافقی صحیح نیست و حضانت کودک در هر حال تابع قانون است.
- ۴) دادگاه در صورتی که مصلحت کودک یا پدر و مادر اقتضاء کند می تواند هر تصمیمی بگیرد.

گزینه ۲

سؤال مرد و زن تبعه کشور افغانستان با رضایت خویش مبنی بر این که حضانت فرزندان کمتر از سن بلوغ و بالاتر از سن بلوغ اعم از دختر یا پسر با مادر باشد اقدام به طلاق نموده اند پس از مدتی زوج به دادگاه بدوی مراجعه و تقاضای سلب حضانت اطفال را نموده است. بفرمایید چنانچه به رای صادره اعتراض و پرونده در دادگاه تجدیدنظر مطرح شود دادگاه چه تکلیفی دارد؟

شماره پرونده ۲۳۱ - ۹۳ - ۹۳

نظریه شماره ۷/۹۳/۴۵۷ - ۱۳۹۳/۲/۳۰

با توجه به فرض استعلام، مبنی بر افغانی بودن زوجین، اولاً - لازم به ذکر است که «حضانت» جزء احوال شخصیه نمی باشد. ثانیاً - با رسیدن طفل به سن بلوغ از تحت حضانت خارج می شود و با هر کدام از والدین که مایل باشد، می تواند زندگی کند. ثالثاً - با توجه به اینکه حسب استعلام، زوجین مزبور با توافق خویش حضانت فرزندان مشترک را به زوجه محول نموده و بر همین اساس اقدام به طلاق نموده اند، هرگاه زوج بر خلاف توافق خود، تقاضای سلب حضانت فرزندان را از مادر بنماید، اگر علت حادث و جدیدی برای سلب حضانت از زوجه عنوان نکرده باشد، با توجه به تعیین تکلیف این قضیه با توافق زوجین و لازم الوفا بودن توافق مزبور بر اساس ماده ۱۰ قانون مدنی، موضوع خواسته زوج محکوم به رد است.

آیین دادرسی مدنی

کارآموزی وکالت ۱۳۹۳

۲۱ - چنانچه در مرحله تجدیدنظر، قرار کارشناسی به تشخیص دادگاه صادر شود، پرداخت هزینه کارشناسی به عهده کیست و ضمانت اجرای عدم پرداخت چیست؟

- ۱) تجدیدنظرخواه - متوقف شدن تجدید نظر خواهی
- ۲) طرفین دعوی - متوقف شدن تجدید نظر خواهی
- ۳) تجدید نظر خوانده - تایید دادنامه بدوی
- ۴) دادگاه - متوقف شدن تجدید نظر خواهی

گزینه ۱

۲۲ - حکم راجع به فسخ نکاح، چنانچه مستند به نظریه یک یا چند کارشناس باشد که طرفین، رأی آن ها را قاطع دعوی قرار داده باشند، از حیث قابلیت فرجام چگونه است؟

- (۱) مطلقاً قابل فرجام است.
 (۲) مطلقاً قابل فرجام نیست.
 (۳) فقط به درخواست زوج، قابل فرجام است.
 (۴) فقط به درخواست زوج، قابل فرجام است.

گزینه ۲

- ۲۳ - حکم دادگاه نخستین، در دعوی صادر شده است که علی القاعده قابل تجدید نظر می باشد، اما مستند به اقرار در دادگاه است. در این صورت، کدام مورد صحیح است؟
 (۱) قابل تجدید نظر نیست، مگر فقط در خصوص صلاحیت دادگاه
 (۲) قابل تجدید نظر است.
 (۳) قابل تجدید نظر نیست، مگر در خصوص صلاحیت دادگاه یا قاضی صادرکننده رأی
 (۴) قابل تجدید نظر نیست، مگر فقط در خصوص صلاحیت قاضی صادرکننده رأی

گزینه ۳

- ۲۴ - چنانچه دادخواست تجدیدنظر از حیث هزینه دادرسی ناقص باشد، کدام مورد صحیح است؟
 (۱) دفتر دادگاه نخستین به دادخواست دهنده اخطار رفع نقص می کند و چنانچه ظرف ده روز نقص بر طرف نشود، دادگاه نخستین قرار رد دادخواست را صادر می نماید.
 (۲) دفتر دادگاه نخستین، قرار رد دادخواست را صادر می نماید.
 (۳) دفتر دادگاه تجدیدنظر به دادخواست دهنده اخطار رفع نقص می کند و چنانچه ظرف ده روز نقص بر طرف نشود، دادگاه تجدیدنظر قرار رد دادخواست را صادر می نماید.
 (۴) دفتر دادگاه تجدیدنظر به دادخواست دهنده اخطار رفع نقص می کند و چنانچه ظرف ده روز نقص بر طرف نشود، دادگاه نخستین قرار رد دادخواست را صادر می نماید.

گزینه ۱

- ۲۵ - در کدام صورت، داوری از بین می رود؟
 (۱) پرداخت نشدن به موقع دستمزد داور
 (۲) فوت یا حجر یکی از طرفین داوری
 (۳) عدم حصول اکثریت در صدور رأی
 (۴) عزل یا استعفای داور مشترک

گزینه ۲

- ۲۶ - چنانچه خواننده، در اولین جلسه دادرسی به واسطه کمی وقت نتواند اسناد خود را حاضر کند، کدام مورد، صحیح است؟
 (۱) خواننده می تواند درخواست تجدید جلسه را نماید و چنانچه دادگاه درخواست او را مقرون به صحت دانست، جلسه دادرسی تعیین می نماید.
 (۲) خواننده می تواند درخواست یک هفته مهلت نماید و دادگاه در هر حال، مکلف به قبول درخواست است.
 (۳) خواننده می تواند درخواست تعیین وقت احتیاطی نماید و دادگاه چنانچه درخواست او را مقرون به صحت دانست، وقت احتیاطی تعیین می نماید.
 (۴) خواننده می تواند درخواست تأخیر جلسه را نماید و چنانچه دادگاه درخواست او را مقرون به صحت دانست جلسه خارج از نوبت تعیین می نماید.

گزینه ۴

- ۲۷ - چنانچه محکوم علیه غائب خارج از مهلت مقرر قانونی وخواهی نماید کدام مورد صحیح است؟
 (۱) اگر حکم غیابی ابلاغ قانونی شده باشد و دادگاه ادعای عدم اطلاع وخواه از مفاد حکم غیابی را احراز نماید، با گرفتن تامین از وخواه قرار قبولی دادخواست وخواهی را صادر می کند.
 (۲) اگر حکم غیابی ابلاغ واقعی شده باشد و دادگاه ادعای عدم اطلاع وخواه از مفاد حکم غیابی را احراز نماید، با گرفتن تامین از وخواه قرار قبولی دادخواست وخواهی را صادر می کند.
 (۳) اگر حکم غیابی ابلاغ قانونی شده باشد و دادگاه ادعای عدم اطلاع وخواه از مفاد حکم غیابی را احراز نماید، قرار قبولی دادخواست وخواهی را صادر می کند.

۴) اگر حکم غیابی ابلاغ واقعی شده باشد و دادگاه ادعای عدم اطلاع و خواه از مفاد حکم غیابی را احراز نماید، قرار قبولی دادخواست و خواهی را صادر می کند.

گزینه ۳

۲۸ - شکایت نسبت به دستور اجرای سند رسمی، در صلاحیت کدام مرجع است؟

- (۱) دادگاه عمومی محل تنظیم سند
(۲) هیات نظارت منطقه اجرای سند
(۳) دادگاه عمومی محل اجرای سند
(۴) دادگاه عمومی محل اقامت خوانده

گزینه ۳

در مورد سوال ۲۸، نمره کسانی که گزینه "دادگاه عمومی محل اجرای سند" را انتخاب کرده باشند محاسبه می شود و برای انتخاب گزینه های دیگر نمره منفی در نظر گرفته نخواهد شد، به دلیل این که در گزینه «دادگاه عمومی محل اجرای سند»، دو کلمه «صدور دستور» جا افتاده است، چنین اتخاذ تصمیم شد که در راستای رعایت عدالت به داوطلبانی که این گزینه را انتخاب کرده باشند، نمره تعلق خواهد گرفت و به کسانی که گزینه دیگری را انتخاب کرده باشند نمره منفی تعلق نمی گیرد.^{۳۶}

۲۹ - اعتراض شخص ثالث نسبت به آرای دیوان عدالت اداری ....

- (۱) پذیرفتنی نیست.
(۲) پذیرفتنی است و در صورت تایید هیات عمومی دیوان عدالت اداری رسیدگی طبق مقررات آیین دادرسی مدنی انجام می شود.
(۳) پذیرفتنی است و رسیدگی طبق قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری انجام می شود
(۴) پذیرفتنی است و رسیدگی طبق مقررات قانون آیین دادرسی مدنی انجام می شود.

گزینه ۴

۳۰ - چنانچه در شورای حل اختلاف، دعوی متقابلی اقامه شود که از صلاحیت این شورا خارج باشد کدام مورد صحیح است ؟

- (۱) رسیدگی به هر دو دعوی اصلی و متقابل، در صلاحیت شورای حل اختلاف است
(۲) رسیدگی به هر دو دعوی اصلی و متقابل، در صلاحیت مرجع قضایی صالح است
(۳) شورای حل اختلاف به دعوی اصلی رسیدگی می نماید و دعوی متقابل را به مرجع قضایی صالح می فرستد
(۴) شورای حل اختلاف هر دو دعوا را به دادگاه تجدیدنظر استان می فرستد تا مرجع صالح را تعیین نماید.

گزینه ۲

ماده ۲۲- در مواردی که دعوی طاری یا مرتبط با دعوی اصلی از صلاحیت ذاتی شورا خارج باشد رسیدگی به هر دو دعوی در مرجع قضائی صالح به عمل می آید.

۳۱ - کدام مورد در خصوص رسیدگی در دادگاه خانواده، صحیح است ؟

- (۱) بدون تقدیم دادخواست و سایر تشریفات آیین دادرسی مدنی انجام می شود.
(۲) با رعایت کلیه تشریفات آیین دادرسی مدنی انجام می شود.
(۳) با رعایت کلیه تشریفات آیین دادرسی مدنی انجام می شود، جز تشریفات مربوط به دادرسی غیابی.
(۴) با تقدیم دادخواست و بدون رعایت سایر تشریفات آیین دادرسی مدنی انجام می شود.

گزینه ۴

۳۲ چکی به مبلغ یکصد میلیون ریال توسط شخصی که مقیم شیراز است در تهران، عهده بانکی در تبریز و در وجه شخصی صادر می شود. در صورت صدور گواهی عدم پرداخت ، دارنده چک برای دریافت وجه آن به کدام دادگاه می تواند مراجعه نماید؟

- (۱) فقط دادگاه عمومی حقوقی تهران یا تبریز
(۲) فقط دادگاه عمومی حقوقی شیراز یا تهران

^{۳۶} طرح ایراد سوالات توسط بهمن کشاورز (رییس اسکودا) در مصاحبه با ایسنا مورخ ۱۳۹۳/۰۹/۲۴

۳) دادگاه عمومی حقوقی شیراز ، تهران یا تبریز

۴) فقط دادگاه عمومی حقوقی شیراز

گزینه ۳

- ۳۳ - خواننده در پاسخ به دعوی خواهان، ضمن دعوی ماهوی ایراد می نماید. کدام مورد صحیح است؟
- ۱) چنانچه ایراد تا اولین جلسه دادرسی مطرح نشود، دادگاه در هر حال قرار رد ایراد را صادر می کند.
  - ۲) چنانچه ایراد تا پایان اولین جلسه دادرسی مطرح نشود، دادگاه در هر حال قرار رد ایراد را صادر می کند.
  - ۳) چنانچه ایراد تا اولین جلسه دادرسی مطرح نشود، دادگاه در هر حال قرار رد ایراد را صادر می کند و این قرار قابل تجدید نظر است.
  - ۴) چنانچه ایراد تا پایان اولین جلسه دادرسی مطرح نشود، دادگاه مکلف نیست بدون ورود در ماهیت راجع به آن تصمیم گیری نماید.

گزینه ۴

- ۳۴ - چنانچه دعوا در مرحله فرجامی باشد و طرفین با توافق ، تقاضای ارجاع امد به داوری را نمایند ، دیوان عالی کشور کدام اقدام را انجام می دهد ؟
- ۱) پرونده را پس از صدور قرار توقیف دادرسی به داوری ارجاع می نماید.
  - ۲) پرونده را برای ارجاع داوری، به دادگاه صادر کننده رای فرجام خواسته ارسال می نماید.
  - ۳) به تقاضا ترتیب اثر نمی دهد.
  - ۴) پرونده را به داوری ارجاع می نماید.

گزینه ۲

- ۳۵ - در خصوص تاجر ورشکسته، اگر مال توقیف شده عین معین و مورد ادعای متقاضی تامین باشد، کدام مورد صحیح است ؟
- ۱) درخواست کننده تامین نسبت به سایر طلبکاران حق تقدم دارد مشروط به آنکه ورشکستگی به تقلب یا تقصیر باشد
  - ۲) درخواست کننده تامین نسبت به سایر طلبکاران حق تقدم دارد مشروط به آنکه مال توقیف شده جزو مستثنائات دین نباشد.
  - ۳) درخواست کننده تامین نسبت به سایر طلبکاران حق تقدم دارد.
  - ۴) حق تقدمی وجود ندارد و درخواست کننده تامین نیز داخل در سایر غرماء قرار می گیرد.

گزینه ۳

- ۳۶ - در کدام یک از دعاوی زیر ، قرار تامین اتباع بیگانه قابل صدور است؟
- ۱) دعوی مستند به سند رسمی علیه تاجر
  - ۲) دعوی مستند به سند عادی علیه غیر تاجر
  - ۳) دعوی متقابل
  - ۴) دعوی راجع به برات، سفته و چک

گزینه ۲

- ۳۷ - کدام مورد، در خصوص گزارش اصلاحی دادگاه صحیح است؟
- ۱) رای تلقی نمی شود ولی مانند احکام دادگاهها به موقع اجرا گذاشته می شود.
  - ۲) رای تلقی می شود و پس از صدور و قطعیت، اعتبار امر مختومه پیدا می کند.
  - ۳) رای تلقی می شود و مانند آرای دادگاهها ، قابل تجدید و فرجام است
  - ۴) رای تلقی می شود و مانند احکام دادگاهها، به موقع اجرا گذاشته می شود.

گزینه ۱

- ۳۸ - در ارتباط با اعتراض شخص ثالث طاری، کدام مورد صحیح است ؟
- ۱) باید در دادگاهی که به دعوی اصلی رسیدگی می نماید، مطرح شود و در همین دادگاه نیز به آن رسیدگی شود مگر درجه دادگاه صادر کننده رای مورد اعتراض، بالاتر باشد
  - ۲) باید در دادگاه صادر کننده رای مورد اعتراض، مطرح شده و در همین دادگاه نیز رسیدگی شود
  - ۳) باید در دادگاهی که به دعوی اصلی رسیدگی می نماید، مطرح شود و در دادگاه صادر کننده رای مورد اعتراض، به آن رسیدگی شود

۴) باید در دادگاهی که به دعوی اصلی رسیدگی می نماید، مطرح شود و در همین دادگاه نیز به آن رسیدگی شود مگر درجه دادگاه صادر کننده رای مورد اعتراض، پایین تر باشد

گزینه ۱

۳۹ - کدام مورد، در خصوص امکان استرداد سند در دادگاه، صحیح است؟

- ۱) مطلقاً امکان پذیر نیست.
- ۲) مطلقاً امکان پذیر است.
- ۳) در صورتی که به نفع طرف مقابل دلیل باشد و او به آن استناد نماید، امکان پذیر نیست.
- ۴) در صورتی که به نفع طرف مقابل دلیل باشد و او به آن استناد نماید، امکان پذیر است.

گزینه ۳

۴۰ - در دعوی راجع به اموال غیرمنقول و در ارتباط با بهای خواسته این دعوی، کدام مورد صحیح است؟

- ۱) از حیث هزینه دادرسی، تقویم خواهان و از حیث مراحل بعدی رسیدگی، قیمت منطقه ای ملک
- ۲) از حیث هزینه دادرسی و مراحل بعدی رسیدگی، قیمت منطقه ای ملک
- ۳) از حیث هزینه دادرسی، قیمت منطقه ای ملک و از حیث مراحل بعدی رسیدگی، تقویم خواهان مگر آنکه مورد اعتراض خوانده قرار گیرد.
- ۴) از حیث هزینه دادرسی و مراحل بعدی رسیدگی، تقویم خواهان مگر آنکه مورد اعتراض خوانده قرار گیرد.

گزینه ۳

کارآموزی وکالت ۱۳۹۲

۲۱ - چنانچه خواسته دعوی پول خارجی (ارز) باشد «بهای» خواسته ..... محاسبه می گردد و در صورت ذی حق بودن خواهان، در مرحله اجرا، ..... ارز محاسبه می شود.

- ۱) بهای واقعی - بهای واقعی
- ۲) بهای واقعی - به نرخ بانک مرکزی
- ۳) به نرخ بانک مرکزی بهای واقعی - بهای واقعی
- ۴) به نرخ بانک مرکزی - به نرخ بانک مرکزی

گزینه ۳

۲۲ - دعوی راجع به مالکیت راجع به مال غیر منقول علیه شرکت ..... .

- ۱) باید در محل وقوع مال غیر منقول اقامه شود حتی اگر شرکت دولتی باشد.
- ۲) باید در مرکز اصلی شرکت اقامه شود البته اگر شرکت دولتی باشد.
- ۳) خواهان می تواند دعوی را در محل انعقاد عقد یا مرکز اصلی شرکت اقامه نماید.
- ۴) خواهان می تواند دعوی را در مرکز اصلی شرکت یا محل وقوع مال غیر منقول اقامه نماید.

گزینه ۱

۲۳ - چنانچه دادگاه نخستین به استناد نظر کارشناس حکم صادر نموده باشد؛ دادگاه تجدید نظر ..... حکم را فسخ نماید و ..... بدون جلب نظر کارشناس رای صادر نماید.

- ۱) می تواند - نمی تواند
- ۲) می تواند - می تواند
- ۳) نمی تواند - نمی تواند
- ۴) می تواند - جز با درخواست محکوم علیه نمی تواند

گزینه ۲

۲۴ - نسبت به قرار رد دعوی که دادگاه تجدیدنظر صادر می نماید، اعتراض ثالث طاری ..... و اعاده دادرسی طاری .... اعتراض ثالث اصلی ..... است.

- ۱) ممنوع - ممنوع - مجاز
- ۲) مجاز - ممنوع - ممنوع

۳ مجاز - مجاز - مجاز

۴ مجاز - ممنوع - مجاز

گزینه ۴

۲۵ - در دعوی مطالبه مهریه، زوجه ..... دعوی خود را در ..... اقامه نماید.

(۱) می تواند - دادگاه محل اقامت خود

(۲) باید - دادگاه محل اقامت خوانده

(۳) باید - محل وقوع عقد

(۴) می تواند - دادگاه محل اقامت خوانده و یا محل وقوع عقد نکاح

گزینه ۴

رای شماره ۷۰۵ مورخ ۱۳۸۶/۸/۱ وحدت رویه هیأت عمومی

« چون مطابق ماده سیزده قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹ (در دعوی بازرگانی و دعوی راجع به اموال منقول که از عقد و قرارداد ناشی شده باشد، خواهان می تواند به دادگاهی رجوع کند که عقد یا قرارداد در حوزه آن واقع شده است یا تعهد می بایست در آنجا انجام شود.) و مهر نیز از عقد نکاح ناشی شده و طبق ماده ۱۰۸۲ قانون مدنی، به مجرد عقد، بر ذمه زوج مستقر می گردد و به دلالت ماده ۲۰ همان قانون کلیه دیون از حیث صلاحیت محاکم در حکم منقول می باشد، لذا به نظر اکثریت قریب به اتفاق اعضای هیأت عمومی دیوان عالی کشور دعوی مطالبه مهریه از حیث صلاحیت دادگاه رسیدگی کننده مشمول مقررات ماده ۱۳ قانون مرقوم بوده و رأی شعبه بیست و چهارم دیوان عالی کشور که با این نظر مطابقت دارد صحیح و قانونی تشخیص می گردد. این رأی براساس ماده ۲۷۰ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸ برای کلیه شعب دیوان عالی کشور و دادگاه‌ها در موارد مشابه لازم‌الاتباع می باشد.»

۲۶ - درخواست تامین دلیل و امارات در صلاحیت .....

(۱) دادگاه است در هر حال

(۲) شورای حل اختلاف است حتی اگر در محل، دادگاه عمومی وجود داشته باشد

(۳) شورای حل اختلاف است اگر در محل، دادگاه عمومی وجود نداشته باشد

(۴) دادگاه است البته اگر ارزش موضوع بیش از پنجاه میلیون ریال باشد

گزینه ۲

۲۷ - چنانچه نسبت به رأی راجع به اصل نکاح که از دادگاه خانواده صادر می شود در مهلت مقرر تجدید نظر خواهی نشود و دادخواست فرجام نیز خارج از مهلت مقرر داده شود صدور قرار رد درخواست فرجامی با ..... و شکایت از این قرار در صلاحیت.....

(۱) دادگاه نخستین - دیوان عالی کشور است.

(۲) مدیر دفتر دادگاه نخستین - دیوان عالی کشور است.

(۳) دادگاه نخستین - دیوان عالی کشور است البته اگر محکوم علیه زوج باشد.

(۴) دادگاه نخستین - دیوان عالی کشور است البته اگر محکوم علیه زوجه باشد.

گزینه ۱

۲۸ - چنانچه دعوی در دادگاه عمومی مطرح باشد و به موجب قانونی دادگاه صلاحیت خود را از دست بدهد علی القاعده .....

(۱) در هر صورت باید قرار عدم صلاحیت صادر کند.

(۲) در صورتی باید قرار عدم صلاحیت صادر نماید که خوانده ایراد نماید

(۳) فقط چنانچه عدم صلاحیت ذاتی باشد باید قرار عدم صلاحیت صادر نماید.

(۴) در مورد عدم صلاحیت ذاتی باید قرار عدم صلاحیت صادر کند و در مورد صلاحیت محلی، بستگی به ایراد خوانده دارد.

گزینه ۳

۲۹ - چنانچه نسبت به سندی که نزد داور مطرح شده است ادعای جعل شود رسیدگی به ادعای جعل در صلاحیت .....

- (۱) در هر حال داور است
 (۲) در هر حال دادگاه است
 (۳) داور است مگر تعیین جاعل شده باشد
 (۴) دادگاه است مگر تعیین جاعل شده باشد

گزینه ۳

- ۳۰ - چنانچه حکم حضوری بر رفع تصرف عدوانی صادر شود، این حکم قطعی ..... و .....
 (۱) نیست - پس از قطعیت اجرا می شود
 (۲) نیست - تنها پس از نهایه شدن اجرا می شود
 (۳) است - پس از ابلاغ بلافاصله اجرا می شود.
 (۴) نیست - پس از ابلاغ بلافاصله اجرا می شود

گزینه ۴

- ۳۱ - چنانچه شخصی شخصی که حق ادعایی متعلق به اوست، صغیر باشد در قسمت خواهان دادخواست باید نام ..... و در ستون نماینده باید نام ..... نوشته شود.

- (۱) ولی یا قیم - صغیر
 (۲) صغیر - ولی یا قیم
 (۳) ولی یا قیم - ولی یا قیم
 (۴) صغیر - ولی یا دادستان

گزینه ۲

- ۳۲ - صدور قرار تامین خواسته پیش از فرا رسیدن موعد ادای دین .....
 (۱) در هر حال ممکن است.

- (۲) در هیچ صورتی ممکن نیست.
 (۳) در صورتی ممکن است که خواسته در مستند به سند رسمی و خواسته در معرض تضییع یا تفریط باشد.
 (۴) در صورتی ممکن است که خواسته در مستند به سند رسمی باشد و خواهان حاضر شود خسارت احتمالی را تودیع نماید.

گزینه ۳

- ۳۳ - چنانچه رای فرجام خواسته از دادگاهی صادر شده باشد که فاقد صلاحیت باشد دیوان عالی کشور در مورد عدم صلاحیت ذاتی ..... و در مورد عدم صلاحیت محلی .....

- (۱) رای را نقض می نماید - اگر ایراد شده باشد، رای را نقض می نماید.
 (۲) رای را نقض می نماید، رای را نقض می نماید.
 (۳) اگر ایراد شده باشد رای را نقض می نماید - اگر ایراد شده باشد رای را نقض می نماید.
 (۴) رای را نقض می نماید - اگر ایراد شده باشد، رای را نقض می نماید مگر در مورد دعاوی مالکیت را جع به اموال غیر منقول.

گزینه ۴

- ۳۴ - چنانچه نسبت به سند خواهان ادعای جعل شود و در اولین جلسه دادرسی اصل آن را ارائه نکند .....
 (۱) دادخواست خواهان ابطال می شود.

- (۲) در هر حال سند از عداد دلایل خارج می شود و خواهان محکوم می شود.
 (۳) خواهان باید ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ ادعای جعل اصل سند را به دفتر دادگاه تسلیم نماید البته اگر سند رسمی باشد.
 (۴) خواهان باید ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ ادعای جعل اصل سند را به دفتر دادگاه تسلیم نماید حتی اگر سند عادی باشد.

گزینه ۴

- ۳۵ - چنانچه به موجب گزارش مامور ابلاغ، خواهان در نشانی مندرج در دادخواست شناسایی نشود:
 (۱) دادگاه قرار رد دادخواست صادر می نماید.

- (۲) مدیر دفتر دادگاه قرار رد دادخواست را صادر می نماید.
 (۳) مدیر دفتر دادگاه قرار ابطال دادخواست را صادر می نماید.
 (۴) دفتر دادگاه پس از ده روز انتظار قرار رد دادخواست صادر می نماید.

گزینه ۲

- ۳۶ - توقیف دادخواست ..... و توقیف دادرسی .....
 (۱) نیازی به قرار ندارد - نیازی به قرار ندارد.

- (۲) با قرار دادگاه ممکن است - نیازی به قرار ندارد.
 (۳) نیازی به قرار ندارد - با قرار دادگاه ممکن است.
 (۴) نیازی به قرار ندارد - با قرار دادگاه ممکن است مگر جهت توقیف فوت باشد.

گزینه ۳

- ۳۷ - در دعوی حقوقی درخواست سوگند ..... و سوگند یاد کردن .....
 (۱) قابل توکیل است - قابل توکیل نیست.
 (۲) قابل توکیل است - قابل توکیل است.
 (۳) قابل توکیل است - قابل توکیل نیست، البته اگر موکل خواهان دعوی باشد.
 (۴) قابل توکیل است - قابل توکیل نیست، البته اگر موکل خواننده دعوی باشد.

گزینه ۱

- ۳۸ - چنانچه اخطار وقت جلسه به علت عدم حضور خواننده در محل، به همسایه وی ابلاغ شود .....
 (۱) ابلاغ صحیح است.
 (۲) ابلاغ صحیح نیست.
 (۳) ابلاغ صحیح است ولی قانونی است.
 (۴) تنها اگر برای اولین جلسه دادرسی بوده ابلاغ صحیح است.

گزینه ۲

- ۳۹ - اقرار در دادخواست، اقرار در دادگاه محسوب ..... و اقرار در لایحه تقدیمی به دادگاه، اقرار در دادگاه محسوب .....
 (۱) می شود - می شود.
 (۲) می شود - نمی شود.
 (۳) نمی شود - می شود.
 (۴) نمی شود - نمی شود.

گزینه ۱

- ۴۰ - چنانچه دو وکیل در پرونده دخالت داشته باشند و ابلاغ وقت حضوراً در دفتر دادگاه به یکی از آنها انجام شود و این وکیل تعهد ابلاغ به وکیل دیگر بدهد، ابلاغ .....
 (۱) نسبت به هر دو وکیل صحیح است.
 (۲) نسبت به وکیل حاضر در دفتر دادگاه صحیح و واقعی و نسبت به وکیل دیگر صحیح و قانونی است.
 (۳) نسبت به وکیل حاضر در دفتر دادگاه صحیح و واقعی و نسبت به وکیل دیگر صحیح نیست مگر خواهان دعوی صغیر باشد.
 (۴) نسبت به وکیل حاضر در دفتر دادگاه صحیح و واقعی و نسبت به وکیل دیگر صحیح نیست حتی اگر خواهان دعوی صغیر باشد.

گزینه ۴

کارآموزی وکالت ۱۳۹۱

۲۱ - اگر خوانندگان دعوا محصور و بیش از سی نفر باشند، خواهان مکلف است مشخصات .....

- (۱) همه‌ی خوانندگان را در دادخواست قید کند، و دادخواست باید به همه خوانندگان ابلاغ شود.
 (۲) همه‌ی خوانندگان را در دادخواست قید کند ولی دادخواست به معارض اصلی که خواهان مشخص کرده ابلاغ و مراتب یک نوبت آگهی می‌شود.
 (۳) همه‌ی خوانندگان را در دادخواست قید کند ولی مراتب یک نوبت در روزنامه‌ی کثیرالانتشار آگهی می‌شود.
 (۴) خواننده یا خوانندگان اصلی را قید کند و مراتب یک نوبت در روزنامه‌ی کثیرالانتشار آگهی می‌شود.

گزینه ۱

۲۲ - چنانچه دادگاه تجدیدنظر، در رسیدگی تجدیدنظر تشخیص دهد که سمت دادخواست دهنده‌ی نخستین محرز نیست باید .....
.....

- ۱) رای تجدیدنظر خواسته را فسخ و قرار رد دعوی نخستین را صادر نماید.
- ۲) رای تجدیدنظر خواسته را فسخ و پرونده را برای صدور رای شایسته به دادگاه نخستین برگرداند.
- ۳) رای تجدیدنظر خواسته را فسخ و خواهان دعوا را محکوم به بی‌حقی نماید.
- ۴) پرونده را به دفتر دادگاه تجدیدنظر برگرداند تا به دادخواست دهنده‌ی نخستین اظهار رفع نقص نماید.

گزینه ۱

۲۳ - چنانچه حکمی قطعی از دادگاه صادر شود و شخص ثالثی به آن اعتراض نماید و به تشخیص دادگاه، جبران خسارات ناشی از اجرای حکم مقدور نباشد، آنگاه:

- ۱) حکم اجرا می‌شود اما محکوم‌له مکلف به جبران خسارت می‌شود.
- ۲) دادگاه دستور لازم را برای جلوگیری از ورود خسارت به شخص ثالث صادر می‌نماید.
- ۳) دادگاه با صدور دستور موقت اجرای حکم را معلق می‌نماید به شرط آن که رئیس حوزه‌ی قضایی با آن موافقت نماید.
- ۴) دادگاه، به درخواست شخص ثالث و با گرفتن تامین متناسب، قرار تأخیر اجرای حکم را برای مدت معین صادر می‌نماید.

گزینه ۴

۲۴ - چنانچه دارنده‌ی چک برای مطالبه‌ی وجه آن علیه صادر کننده اقامه‌ی دعوا نماید و خوانده سند را اصیل نداند در این صورت خوانده .....

- ۱) تنها می‌تواند ادعای جعل نماید و بار اثبات اصالت سند به عهده‌ی خواهان است.
- ۲) می‌تواند ادعای جعل نماید و یا اصالت سند را انکار نماید و در هر حال بار اثبات اصالت سند به عهده‌ی خواهان است.
- ۳) تنهای می‌تواند اصالت سند را انکار نماید و بار اثبات اصالت سند به عهده‌ی خواهان است.
- ۴) می‌تواند ادعای جعل نماید که بار اثبات جعلیت به عهده‌ی خوانده است. و یا اصالت سند را انکار نماید که بار اثبات اصالت به عهده‌ی خواهان است.

گزینه ۴

۲۵ - دعوی ابطال دستور اجرای سند رسمی در صلاحیت .....

- ۱) هیئت نظارت استان
- ۲) شورای عالی ثبت
- ۳) دادگاه محل صدور دستور اجرا
- ۴) دادگاه محل اقامت متعهد سند

گزینه ۳

۲۶ - چنانچه شخصی ملک خود را برای مدت دو سال به فرمانداری شهری اجاره دهد اما مستاجر پس از پایان مدت اجاره، به دستور وزیر کشور، از تخلیه ملک خودداری نماید، مالک، برای تخلیه ملک باید به ..... مراجعه نماید.

- ۱) دیوان عدالت اداری
- ۲) شورای حل اختلاف محل اقامت خوانده
- ۳) دادگاه عمومی محل وقوع ملک
- ۴) شورای حل اختلاف مستقر در دیوان عدالت اداری

گزینه ۳

پاسخ اداره حقوقی قوه قضائیه به سوال ذیل جواب فرض مسئله را بدست می‌دهد

خواهشمند است ارشاد فرمائید مصادیق و موارد اعمال تبصره یک ماده ۱۰ قانون دیوان عدالت اداری کدامند؟ و در صورت طرح دعوای منطبق با تبصره مذکور در محاکم عمومی دادگستری مراجع مذکور چه تصمیمی باید اتخاذ نمایند؟

نظریه شماره ۷/۹۲/۱۹۶۸ - ۱۳۹۲/۱۰/۹

۱- تبصره ۱ ماده ۱۰ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۰/۹/۲۲ که تعیین میزان خسارات وارده از ناحیه مؤسسات و اشخاص مذکور در بندهای ۱ و ۲ این ماده را پس از صدور رأی در دیوان بر وقوع تخلف، در صلاحیت دادگاه عمومی دانسته است، ناظر به خساراتی است که ناشی از تصمیمات و اقدامات اداری مزبور ایجاد می‌شود و گرنه به عنوان مثال اگر در اثر تخلف قراردادی اداره دولتی، به طرف قرارداد خسارتی وارد آید، احراز وقوع چنین تخلفی با دادگاه رسیدگی کننده می‌باشد.

۲- با توجه به این که در تبصره یک ماده ۱۰ قانون صدرالذکر، تعیین میزان خسارت وارده از ناحیه مؤسسات و اشخاص مذکور در بندهای ۱ و ۲ این ماده پس از صدور رأی در دیوان به وقوع تخلف با دادگاه عمومی است، بنابراین اگر قبل از صدور رأی در دیوان مزبور به وقوع تخلف، در دادگاه عمومی، طرح دعوای مطالبه خسارت شود این دعوی قابل استماع نمی‌باشد.

۲۷- دعوایی به خواسته‌ی اثبات نسب اقامه می‌شود و شخصی به عنوان ثالث وارد دعوا می‌شود و محکوم می‌گردد. حکم محکومیت در دادگاه تجدیدنظر استان استوار می‌شود، در این صورت یا علی‌القاعده شخص ثالث می‌تواند نسبت به این حکم ..... نماید.

(۱) تنها فرجام خواهی	(۲) فرجام خواهی و اعاده‌ی دادرسی
(۳) تنها اعاده‌ی دادرسی	(۴) اعتراض ثالث و فرجام خواهی

گزینه ۲

۲۸- چنانچه صدور قرار کارشناسی به درخواست خواهان باشد دستمزد کارشناس ..... و اگر توزیع (تودیع) ننماید دادگاه باید ..... نماید.

(۱) به عهده‌ی خواهان - قرار توقیف دادرسی صادر	(۲) به عهده‌ی خواهان - کارشناسی را از عداد دلایل خارج
(۳) به عهده‌ی خواهان - قرار ابطال دادخواست صادر	(۴) بالسویه به عهده‌ی طرفین - قرار توقیف دادرسی صادر

گزینه ۲

۲۹- چنانچه خواهان در اولین جلسه‌ی دادرسی درخواست تامین خواسته نماید و خوانده در همین جلسه نسبت به مستند دعوا ادعای جعل نماید صدور قرار تامین خواسته، پیش از روشن شدن جعلیت یا اصالت سند ..... و اجرای قرار تامین خواسته تا آن زمان .....

(۱) مجاز - مجاز است.	(۲) مجاز - ممنوع است.
(۳) ممنوع - مجاز است.	(۴) مجاز - بستگی به نظر دادگاه دارد.

گزینه ۱

۳۰- حذف و نمره سوال بین سایر پرسش ها تقسیم شد.

۳۱- چنانچه در پی «ایراد تامین دعوای واهی» خواهان تامینی را که دادگاه تعیین نموده در مهلت مقرر ندهد دادگاه، به درخواست خوانده، باید .....

(۱) قرار رد دادخواست صادر نماید که قطعی است.
(۲) قرار رد دادخواست صادر نماید که می‌تواند تنها قابل تجدیدنظر باشد.
(۳) حکم بر بطلان دعوا صادر نماید که می‌تواند تنها قابل تجدیدنظر باشد.

۴) قرار رد دادخواست صادر نماید که می‌تواند قابل تجدیدنظر و اعتراض ثالث باشد.

گزینه ۴

۳۲ - چنانچه دعوایی غیر مالی در دادگاه عمومی مطرح شود و خوانده در جلسه‌ی دادرسی حاضر نشود و لایحه ندهد و وکیل نیز معرفی ننماید و محکوم شود این حکم نسبت به خوانده .....

۱) در هر حال حضوری است.

۲) غیابی است مگر اخطاریه به خوانده ابلاغ قانونی شده باشد.

۳) غیابی است مگر اخطاریه به خوانده ابلاغ واقعی شده باشد.

۴) غیابی است مگر اخطاریه و حکم به خوانده ابلاغ واقعی شده باشد.

گزینه ۳

۳۳ - چنانچه موضوع دعوا عین معین باشد و در اجرای قرار تامین خواسته توقیف شده باشد و حکم به استرداد آن نیز صادر شده باشد خواهان نسبت به این مال، در برابر بستانکاران ..... و محکوم به محول (مشمول) مستثنیات دین .....

۱) حق تقدم دارد - می‌باشد.

۲) حق تقدم ندارد - می‌باشد.

۳) حق تقدم دارد به شرط آن که خوانده تاجر ورشکسته نباشد - نمی‌باشد.

۴) حق تقدم دارد اگر چه خوانده تاجر بوده و ورشکسته شده باشد - نمی‌باشد.

گزینه ۴

۳۴ - دعوایی اقامه می‌شود و دادگاه عمومی، به علت عدم توجه دعوا به خوانده، حکم بر بطلان دعوا صادر می‌نماید، چنانچه از این رای تجدیدنظرخواهی شود، دادگاه تجدیدنظر باید رای را .....

۱) قرار تلقی و آن را فسخ نماید.

۲) در هر حال فسخ و خود رسیدگی نماید.

۳) قرار تلقی رای را استوار نماید.

۴) قرار تلقی و حسب مورد آن را فسخ یا استوار نماید.

گزینه ۴

زیرا چنانچه به نظر دادگاه نخستین دعوا متوجه خوانده نباشد باید قرار رد دعوا صادر نماید(بند ۴ موضوع ماده ۸۴ ق.آ.د.م). اما چنانچه دادگاه نخستین در همین فرض بر خلاف قانون، حکم بر بطلان دعوا صادر کند، چون دادگاه تجدید نظر مرجع عالی است و اعمال دادگاه نخستین را بازبینی نموده و تصمیم شایسته اتخاذ می‌نماید، باید (حکم بر بطلان دعوا) را قرار تلقی نماید. در این صورت، چنانچه طبق محتویات پرونده دعوا متوجه خوانده نباشد قرار را استوار می‌نماید و چنانچه طبق محتویات پرونده دعوا متوجه خوانده باشد و تشخیص دادگاه نخستین برخلاف محتویات پرونده باشد، قرار را فسخ می‌نماید. بنابراین دادگاه تجدید نظر در هر حال رای را قرار تلقی و حسب مورد آن را فسخ یا استوار می‌نماید.

۳۵ - چنانچه خوانده دعوا شرکت خصوصی باشد و در نشانی تعیین شده در دادخواست شناخته نشود .....

۱) مفاد دادخواست یک نوبت در روزنامه‌ی رسمی آگهی شود.

۲) مفاد دادخواست یک نوبت در روزنامه‌ی رسمی منتشر می‌شود.

۳) دادخواست باید به آخرین محل سکونت مدیر شرکت ابلاغ شود.

۴) دادخواست باید به آخرین محلی که به اداره‌ی ثبت شرکت‌ها معرفی شده ابلاغ شود.

گزینه ۴

۳۶ - چنانچه در جریان رسیدگی به دعوایی که در دادگاه عمومی اقامه شده به موجب قانون بعدی، مرجع دیگری ذاتاً صالح شود دادگاه عمومی باید .....
.....

- (۱) در هر حال به رسیدگی ادامه دهد.
- (۲) به رسیدگی ادامه دهد مگر در قانون ترتیب دیگری مقرر شده باشد.
- (۳) در هر حال قرار عدم صلاحیت صادر نماید.
- (۴) قرار عدم صلاحیت صادر نماید مگر در قانون ترتیب دیگری مقرر شده باشد.

گزینه ۴

۳۷ - چنانچه خواهی دعوا مطالبه‌ی یکصد تن گندم باشد که یکصد میلیون ریال تقویم شده باشد و به موجب قراردادی که در کرمانشاه منعقد شده باید در تهران تحویل شود، خواهان می‌تواند دعوا را تنها در دادگاه عمومی ..... اقامه نماید.

- (۱) کرمانشاه یا تهران
- (۲) کرمانشاه یا محل اقامت خوانده
- (۳) تهران یا محل اقامت خوانده
- (۴) کرمانشاه، تهران یا محل اقامت خوانده

گزینه ۴

۳۸ - چنانچه مالک باغی در تصرفات مالک منزل مسکونی مجاور اخلاص جزئی ایجاد نموده باشد بی‌آنکه در منزل مسکونی تصرف کرده باشد عمل مالک باغ ..... است، .....
.....

- (۱) مزاحمت - مگر منزل مسکونی سند مالکیت داشته باشد.
- (۲) مزاحمت - حتی اگر منزل مسکونی سند مالکیت نداشته باشد.
- (۳) در هر حال ممانعت از حق.
- (۴) ممانعت از حق - حتی اگر منزل مسکونی سند مالکیت داشته باشد.

گزینه ۲

۳۹ - درخواست صدور دستور موقت در دعوی متقابل ..... است و در دعوی جلب ثالث اصلی .....
.....

- (۱) مجاز - مجاز
- (۲) ممنوع - مجاز
- (۳) مجاز - ممنوع
- (۴) ممنوع - ممنوع

گزینه ۱

۴۰ - چنانچه طرفین قرارداد برای رسیدگی به اختلاف احتمالی شخص معینی را به دادرسی (داوری) انتخاب نمایند که به طور مطلق از دادرسی (داوری) ممنوع است، در صورت بروز اختلاف ناشی از قرارداد بین طرفین، دعوا .....
.....

- (۱) در صلاحیت داور است.
- (۲) در صلاحیت داور است به شرط آن که به صلاحیت داور ایراد نشود.
- (۳) در صلاحیت دادگاه است.
- (۴) در صلاحیت دادگاه است به شرط آن که به صلاحیت دادگاه ایراد نشود.

گزینه ۳

کارآموزی وکالت ۱۳۹۰

۲۱ - در مواردی که دادگاه دعوی معترض ثالث را وارد تشخیص می‌دهد:

- ۱) چنانچه حکم معترض عنه غیر قابل تفکیک باشد نسبت به الغاء آن اقدام می‌نماید.
- ۲) چنانچه حکم معترض عنه قابل تفکیک باشد نسبت به الغاء آن اقدام می‌نماید.
- ۳) چنانچه حکم معترض عنه قابل تفکیک باشد نسبت به نقض آن و صدور حکم جدید اقدام می‌نماید.
- ۴) چنانچه حکم معترض عنه قابل تفکیک نباشد نسبت به الغاء آن و صدور حکم جدید اقدام می‌نماید.

گزینه ۱

۲۲ - زمان سپردن تامین مناسب در اجرای حکم غیابی ..... است.

- ۱) زمان صدور اجراییه
- ۲) زمان درخواست اجراییه
- ۳) زمان اعلام ختم عملیات اجرایی
- ۴) زمان شروع عملیات اجرایی

گزینه ۴

۲۳ - درخواست ابطال رای داور:

- ۱) در صورت سپردن تامین مناسب از موجبات توقف اجرای رای داور است.
- ۲) دادگاه در صورت وجود جهات قانونی ابطال - مکلف به توقف اجرای رای داور است.
- ۳) در صورت قوی بودن دلایل خواهان و سپردن تامین مناسب از موجبات توقف اجرای رای داور است.
- ۴) در صورتی که درخواست ابطال مستند به اسناد تجاری باشد دادگاه مکلف به توقف اجرای رای داور است.

گزینه ۲

۲۴ - دادگاه بدوی در دعوی الزام به تنظیم سند رسمی یک دستگاه اتومبیل به ارزش خواسته بیست و یک میلیون ریال حکم به بی‌حقی خواهان صادر می‌نماید:

- ۱) این حکم مطلقاً قابل فرجام نیست.
- ۲) این حکم پس از انقضای مهلت تجدیدنظر قابل فرجام است.
- ۳) این حکم پس از تایید توسط دادگاه تجدیدنظر استان، قابل فرجام است.
- ۴) این حکم قبل از انقضای مهلت تجدیدنظر و در صورت اسقاط حق تجدیدنظر قابل فرجام است.

گزینه ۱

۲۵ - در صورتی که درخواست تجدیدنظر خارج از مهلت تقدیم شود و یا در مهلت قانونی رفع نقص نشود:

- ۱) دادگاه بدوی قرار رد درخواست تجدیدنظر را صادر می‌کند و این قرار قطعی است.
- ۲) دفتر دادگاه بدوی قرار رد درخواست را صادر می‌کند و این قرار قابل اعتراض در همان دادگاه بدوی است.
- ۳) دادگاه بدوی قرار رد درخواست تجدیدنظر را صادر می‌کند و این قرار قابل اعتراض در دادگاه تجدیدنظر است.
- ۴) دفتر دادگاه تجدیدنظر قرار رد درخواست را صادر می‌کند و این قرار قابل اعتراض در دادگاه تجدیدنظر است.

گزینه ۳

۲۶ - کدام عبارت صحیح است؟

- ۱) اموال منقول خارج از محل کار یا محل سکونت محکوم علیه در صورتی قابل توقیف است که دلایل و قرائن کافی بر احراز مالکیت او در دست باشد.
- ۲) چنانچه عین محکوم به غیرمنقولی در تصرف ثالث باشد و متصرف نسبت به آن ادعای حقی از عین یا منافع نماید این امر مانع عملیات اجرایی نیست.
- ۳) اموال منقولی که داخل محل سکونت یا محل کار محکوم علیه باشد در صورتی توقیف می‌شود که دلایل و قرائن کافی بر احراز مالکیت او در دست باشد.

۴) مال منقولی که در تصرف کسی غیر از محکوم‌علیه باشد در صورتی قابل توقیف نیست که متصرف نسبت به آن ادعای مالکیت نماید و دلایلی نیز ارائه نماید.

گزینه ۱

- ۲۷ - قبول یا رد درخواست دستور موقت:
- ۱) قابل اعتراض، تجدیدنظر و فرجام است.
  - ۲) فقط قبول دستور موقت قابل تجدیدنظر و فرجام است.
  - ۳) فقط رد دستور موقت قابل تجدیدنظر و فرجام است.
  - ۴) قبول یا رد قابل فرجام نمی‌باشد اما ضمن تجدیدنظرخواهی نسبت به اصل رای قابل اعتراض است.

گزینه ۴

- ۲۸ - کدام عبارت در مورد تعرض به اصالت اسناد عادی صحیح است؟
- ۱) اظهار کننده تردید بایستی بر طبق اظهار خود دلیل بیاورد.
  - ۲) منکر اصالت سند بایستی بر طبق اظهار خود دلیل بیاورد.
  - ۳) در صورت انکار، ارائه کننده سند عادی بایستی برای اثبات اصالت سند دلیل بیاورد.
  - ۴) در صورت ادعای جعل، ارائه کننده سند بایستی برای اثبات اصالت آن دلیل بیاورد.

گزینه ۳

- ۲۹ - چنانچه دعوی در دیوان عالی کشور تحت رسیدگی باشد:
- ۱) اگر درخواست اعاده دادرسی شود دیوان عالی کشور وفق مقررات به آن رسیدگی می‌نماید.
  - ۲) درخواست اعاده دادرسی نسبت به حکم صادره از دادگاه تا زمانی که در دیوان عالی کشور رای صادر نشده پذیرفته نمی‌شود.
  - ۳) اگر درخواست اعاده دادرسی شود درخواست به دادگاه صادر کننده حکم ارجاع می‌شود ولی مانع ادامه رسیدگی در دیوان عالی کشور نمی‌شود.
  - ۴) اگر درخواست اعاده دادرسی شود درخواست به دادگاه صادر کننده حکم ارجاع می‌شود و در صورت قبول درخواست، رسیدگی در دیوان تا صدور حکم متوقف می‌شود.

گزینه ۴

- ۳۰ - اگر دو نفر وکیل مجتمعاً وکالت را به عهده داشته باشند و یکی از آنها بدون عذر موجه در جلسه دادرسی حاضر نشود و لایحه هم نفرستد:
- ۱) دادگاه جلسه دادرسی را تجدید می‌کند.
  - ۲) دادگاه با استماع مدافعات وکیل حاضر، به دعوی رسیدگی می‌کند.
  - ۳) دادگاه بدون توجه به اظهارات وکیل حاضر، رسیدگی را ادامه می‌دهد.
  - ۴) دادگاه به وکیل غایب مهلت مناسبی برای ارسال لایحه اعطا می‌نماید.

گزینه ۳

- ۳۱ - در دعوی مطالبه مهریه:
- ۱) دادگاه محل وقوع عقد نکاح صالح است.
  - ۲) دادگاه محل اقامت زوج صالح است.
  - ۳) دادگاه محل اقامت زوجه صالح است.
  - ۴) گزینه یک و دو صحیح است.

گزینه ۵

ماده ۱۲ قانون حمایت خانواده مصوب ۱/۱۲/۱۳۹۱، در دعاوی و امور خانوادگی مربوط به زوجین، زوجه می‌تواند در دادگاه محل اقامت خواننده یا محل سکونت خود اقامه دعوی کند مگر در موردی که خواسته، مطالبه مهریه غیرمنقول باشد. تا قبل از تصویب این قانون گزینه ۴ صحیح بود.

نظریه مشورتی اداره حقوقی قوه قضائیه - ۷/۹۲/۸۱۹ - ۱/۵/۹۲

۲. با توجه به صراحت ماده ۱۲ قانون حمایت خانواده مصوب ۹۱/۱۲/۱ و ذکر مورد استثناء آن آیا اختیار زوجه در مراجعه به دادگاه محل تنظیم سند ازدواج جهت مطالبه مهریه چنانچه آن محل غیر از محل اقامت خوانده یا سکونت خود زوجه باشد منتفی است و به عبارتی آیا این ماده مقررات ماده ۱۳ قانون آیین دادرسی مدنی و رای وحدت رویه شماره ۷۰۵-۸۶/۸/۱ را در مورد دعاوی خانوادگی نسخ کرده است؟

۲. امتیاز و اختیاری که در ماده ۱۲ قانون حمایت خانواده در طرح دعاوی و امور خانوادگی به زوجه داده است مغایرتی با مقررات ماده ۱۳ قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب در امور مدنی و رأی شماره ۷۰۵-۸۶/۸/۱ هیأت عمومی دیوانعالی کشور ندارد زیرا طبق مقررات اخیرالذکر، خواهان می تواند در دعاوی راجع به اموال منقول که از عقود و قراردادهای ناشی شده است به دادگاهی رجوع کند که عقد یا قرارداد در حوزه آن واقع شده است و با توجه به کلمه " خواهان می تواند " که در تمام این مقررات به کار رفته است حاکی از اختیار خواهان و قابل جمع بودن این مقررات است که خواهان مختار است به دادگاه محل سکونت خود یا خوانده (طبق ماده ۱۲ قانون حمایت خانواده) یا دادگاهی که عقد نکاح در حوزه آن واقع شده در مواردی که دعوی راجع به اموال منقول ناشی از عقد نکاح باشد مراجعه نماید، بدیهی است در مواردی که دعوا مربوط به مطالبه مهریه باشد و مهریه نیز مال غیرمنقول باشد به صراحت قسمت اخیر ماده ۱۲ قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱/۱۲/۱ در محل استقرار مال غیرمنقول اقامه دعوی به عمل می آید.

۳۲ - در مواردی که قرار کارشناسی به تشخیص دادگاه تجدیدنظر صادر می شود و دادگاه نیز نمی تواند بدون نظر کارشناس رای صادر نماید:

- ۱) عدم پرداخت هزینه کارشناسی موجب تایید رای بدوی به لحاظ فقد دلیل می شود.
- ۲) عدم پرداخت هزینه کارشناسی توسط تجدیدنظرخواه موجب توقف رسیدگی تجدیدنظر می شود.
- ۳) عدم پرداخت هزینه کارشناسی توسط تجدیدنظرخواه موجب ابطال دادخواست تجدیدنظر می شود.
- ۴) عدم پرداخت هزینه کارشناسی توسط تجدیدنظرخواه موجب خروج کارشناسی از عداد دلایل تجدیدنظرخواه و صدور قرار رد دعوی تجدیدنظر می شود.

گزینه ۲

- ۳۳ - چنانچه پس از ابلاغ اوراق دادرسی به خواننده در نشانی معین، خواننده نشانی خود را تغییر دهد:
- ۱) خواننده مکلف است نشانی جدید خود را به دفتر دادگاه اطلاع دهد و الا ابلاغ اوراق به نشانی سابق معتبر خواهد بود.
  - ۲) برای خواهان اخطار رفع نقص جهت تعیین نشانی جدید خواننده ابلاغ می شود و در صورت عدم رفع نقص در مهلت مقرر دادخواست او ابطال می شود.
  - ۳) به خواهان اخطار رفع نقص جهت تعیین نشانی جدید ابلاغ می شود و در صورت عدم رفع نقص در مهلت قانونی قرار رد دادخواست او صادر می شود.
  - ۴) خواهان مکلف است تغییر نشانی را به دادگاه اطلاع دهد و الا جلسه دادرسی به دلیل گواهی مامور ابلاغ مبنی بر تغییر نشانی تجدید خواهد شد.

گزینه ۱

- ۳۴ - چه اشخاصی را مطلقاً نمی توان به عنوان داور انتخاب نمود؟
- ۱) مدیر دفتر دادگاه
  - ۲) کسانی که در دعوی ذینفع باشند.
  - ۳) کارمندان دولت در حوزه ماموریت آنان
  - ۴) کسانی که خود یا همسرانشان وارث یکی از اصحاب دعوی باشند.

گزینه ۱

- ۳۵ - مقررات آیین دادرسی مدنی اقتضای کدام یک از موارد ذیل را دارد؟
- ۱) پس از ختم دادرسی دعوت از طرفین مجاز است.

- ۲) پس از ختم دادرسی دادگاه می‌تواند رای صادر کند.
 ۳) پس از اعلام ختم مذاکرات، دادگاه تکلیفی در صدور رای ندارد.
 ۴) پس از ختم دادرسی، دادگاه می‌تواند ارجاع امر به کارشناس نماید.

گزینه ۳

- ۳۶ - در ایراد امر مطروحه:
 ۱) محاکم باید هم‌عرض باشند.
 ۲) رابطه عرضی یا طولی محاکم ارتباطی به امر مطروحه ندارد.
 ۳) پرونده در دادگاهی که موخر در ثبت ارجاع است رسیدگی می‌گردد.
 ۴) تاریخ ثبت ارجاع تاثیری ندارد و باید پرونده به دادگاه عالی ارجاع شود.

گزینه ۱

۳۷ - هرگاه کسی مال غیرمنقول مغضوب را از غاصب بخرد در دعوی مطالبه اجرت‌المثل ایام تصرف مشتری کدام دادگاه ذیصلاح است؟

- ۱) دادگاه حوزه اقامت مشتری
 ۲) دادگاه محل اقامت غاصب
 ۳) دادگاه محل وقوع عقد بیع
 ۴) دادگاه محل وقوع مال غیرمنقول

گزینه ۴

اجرت المثل مال غیر منقول، غیر منقول است؛ اما اجرت المسمی (اجرت قراردادی) مال غیر منقول، منقول است؛ به رای وحدت داریم که کارش درسته:

رای وحدت رویه شماره ۳۱ مورخ ۱۳۶۳/۹/۵ هیأت عمومی دیوان عالی کشور

نظر به این که صلاحیت دادگاه محل وقوع مال غیر منقول موضوع ماده ۲۳ قانون آیین دادرسی مدنی (در دعاوی راجعه به غیر منقول اعم از دعوی مالکیت و سایر حقوق راجعه به آن) حتی در صورت مقیم نبودن مدعی و مدعی علیه در حوزه محل وقوع مال غیر منقول استثنایی بر اصل صلاحیت دادگاه محل اقامت خوانده موضوع ماده ۲۱ قانون فوق‌الاشعار می‌باشد و با عنایت به این که با تعاریفی که از اموال غیر منقول و اموال منقوله در مواد ۱۲ الی ۲۲ قانون مدنی به عمل آمده از ماده ۲۰ آن چنین استنباط می‌شود که قانون‌گذار بین دعوی مطالبه **وجوه** مربوط به غیر منقول ناشی از عقود قراردادهای و دعوی مطالبه وجوه مربوط به غیر منقول و نیز اجرت‌المثل آن در غیر مورد عقود و قراردادهای قائل به تفصیل شده و دعاوی قسم اول را منطوقاً از حیث صلاحیت محاکم در حکم منقول و دعاوی قسم دوم را مفهوماً از دعاوی راجعه به غیر منقول دانسته است که نتیجتاً دعاوی اخیرالذکر تحت شمول حکم ماده ۲۳ قانون آیین دادرسی مدنی قرار می‌گیرد بنا به مراتب در اختلاف نظر حاصله بین شعب ۳ و ۲۱ دیوان عالی کشور از یک طرف و ۱۳ و ۲۲ دیوان عالی کشور از طرف دیگر احکام صادره از شعب ۱۳ و ۲۲ که در مسیر استنباط مذکور قرار دارد مورد تأیید می‌باشد این رأی بر طبق قانون مربوط به وحدت رویه قضایی مصوب تیر ماه ۱۳۲۸ برای شعب دیوان عالی کشور و برای دادگاهها در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

۳۸ - اگر در ایران از مدرک حقانیت مکتوم محکوم علیه حکمی در تاریخ ۱۳۹۰/۶/۲۳ اطلاع حاصل شود اما آن مدرک در تاریخ ۱۳۹۰/۶/۲۴ واصل گردد، آخرین موعد اقدام به اعاده دادرسی ..... است.

- ۱) ۱۳۹۰/۷/۱۲
 ۲) ۱۳۹۰/۷/۱۳
 ۳) ۱۳۹۰/۷/۱۴
 ۴) ۱۳۹۰/۷/۱۵

گزینه ۲

۳۹ - در دعوی مالی غیرمنقول:

- ۱) ارزش خواسته از نظر هزینه دادرسی و صلاحیت طبق ارزش معاملاتی املاک تقویم و پرداخت می‌شود.
 ۲) ارزش خواسته از نظر صلاحیت همان است که خواهان در دادخواست تعیین می‌نماید.
 ۳) ارزش خواسته از نظر صلاحیت طبق ارزش معاملاتی املاک در هر منطقه تقویم و پرداخت می‌شود.
 ۴) ارزش خواسته از نظر هزینه دادرسی همان است که خواهان در دادخواست تعیین می‌نماید.

گزینه ۲

- ۴۰- کدام عبارت در خصوص اوقات رسیدگی دادگاه صحیح نیست؟
- ۱) رسیدگی به دعاوی تصرف عدوانی، ممانعت از حق و مزاحمت خارج از نوبت به عمل می‌آید.
  - ۲) در صورت تشخیص رئیس دیوان عالی کشور رسیدگی به پرونده در شعبه مرجوع‌الیه خارج از نوبت به عمل می‌آید.
  - ۳) رسیدگی به قراردادهای عدم صلاحیت در دادگاه تجدیدنظر استان و دیوان عالی کشور در وقت فوق‌العاده به عمل می‌آید.
  - ۴) در صورتی که خوانده به واسطه کمی مدت نتواند در اولین جلسه دادرسی اسناد خود را حاضر نماید و تاخیر جلسه را درخواست نماید، دادگاه در صورت احراز صحت با تعیین جلسه خارج از نوبت نسبت به موضوع رسیدگی می‌نماید.

گزینه ۳

کارآموزی وکالت ۱۳۸۹

۲۱- اگر به موجب قراردادی که در اصفهان منعقد شده، شخصی یک باب آپارتمان واقع در تهران و یک دستگاه خودرو خریداری نماید و فروشنده مقیم کرج باشد، دعاوی تحویل و تسلیم آپارتمان و خودرو که به موجب یک دادخواست مطرح شده در صلاحیت چه دادگاهی است؟

- ۱) دادگاه عمومی اصفهان که محل وقوع عقد است.
- ۲) دادگاه عمومی تهران که محل وقوع آپارتمان است.
- ۳) دادگاه عمومی کرج که محل اقامت فروشنده (خوانده) است.
- ۴) هر یک از دادگاه‌های عمومی تهران و اصفهان و کرج صالح به رسیدگی هستند.

گزینه ۲

تعهد یا دینی که موضوع آن به طور مستقیم مال غیر منقول باشد (مانند تعهد به تسلیم ملک) به تابعیت از موضوع آن غیر منقول است.^{۳۷}

ماده ۱۲ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹؛ دعاوی مربوط به اموال غیر منقول اعم از دعاوی مالکیت، مزاحمت، ممانعت از حق، تصرف عدوانی و سایر حقوق راجع به آن در دادگاهی اقامه می‌شود که مال غیر منقول در حوزه آن واقع است، اگرچه خوانده در آن حوزه مقیم نباشد.

فورمول:

چهارتا دین داریم که غیر منقول تبعی اند؛^{۳۸} یعنی به تبع مالی که غیر منقول است غیر منقول محسوب می‌شوند:

۱. تعهد (دین) به انتقال مال غیر منقول؛ مثلاً قولنامه انتقال مال غیر منقول.
۲. تعهد به تسلیم مال غیر منقول؛ مثلاً فرض سوال پرسیده شده.^{۳۹}
۳. تعهد به جبران خسارت وارد شده بر مال غیر منقول؛ مثلاً خسارت تخریب.
۴. تعهد به دادن اجرت المثل مال غیر منقول؛ مثلاً اجرت المثل تصرف عدوانی.

۲۲- کدام بیان صحیح است؟

- ۱) تنظیم قرارداد با دولت حتی به صورت موردی ممنوع است.
- ۲) وکیل می‌تواند ضمن اشتغال به وکالت، در استخدام دولت نیز باشد.

^{۳۷} زیرنویس ۲ ذیل ماده ۲۰ درنظم دکتر کاتوزیان

^{۳۸} جزوه دکتر شهبازی

^{۳۹} انتقال یک عمل حقوقی است اما تسلیم یک عمل مادی است.

- ۳) وکیل نمی‌تواند در استخدام دولت باشد ولی می‌تواند با دولت، قرارداد مشاوره حقوقی داشته باشد.
- ۴) وکیل نمی‌تواند حتی به عنوان مشاور حقوقی از دولت حقوق دریافت کند اما می‌تواند قرارداد وکالت موردی با دولت تنظیم کند.

گزینه ۳

- ۲۳- چنانچه رای دادگاه غیابی بوده و مفاد رای از طریق آگهی در روزنامه ابلاغ شده باشد، تاریخ ابلاغ چه زمانی است؟
- ۱) تاریخ انتشار آگهی
- ۲) یک هفته پس از انتشار آگهی
- ۳) یک ماه پس از انتشار آگهی
- ۴) تاریخ اطلاع محکوم‌علیه از مفاد رای

گزینه ۱

- ۲۴- در مرحله واخواهی، واخوانده:
- ۱) حق جلب شخص ثالث را ندارد.
- ۲) باید در اولین جلسه رسیدگی به اعتراض، دادخواست جلب شخص ثالث را به دادگاه تقدیم کند.
- ۳) باید ظرف سه روز از تاریخ ابلاغ وقت رسیدگی به واخواهی دادخواست جلب ثالث را تقدیم دارد.
- ۴) باید در اولین جلسه رسیدگی به اعتراض، جهات و دلایل خود را اظهار کرده و ظرف سه روز دادخواست جلب ثالث را تقدیم دارد.

گزینه ۴

- ۲۵- کدام عبارت صحیح است؟
- ۱) رای رفع تصرف عدوانی پس از قطعیت لازم‌الاجرا است
- ۲) رای رفع تصرف عدوانی قبل از قطعیت و پس از صدور اجراییه قابل اجرا است.
- ۳) رای رفع تصرف عدوانی قبل از قطعیت و به دستور مرجع صادرکننده قابل اجرا است.
- ۴) رای رفع تصرف عدوانی فقط پس از قطعیت و بعد از صدور اجراییه لازم‌الاجرا است.

گزینه ۳

- ۲۶- استرداد سند در جریان دادرسی:
- ۱) مطلقاً مجاز است.
- ۲) در صورتی مجاز است که سند به نفع طرف مقابل باشد.
- ۳) در صورتی مجاز نیست که به نفع طرف مقابل دلیل نباشد و او به آن استناد نکرده باشد.
- ۴) در صورتی مجاز نیست که به نفع طرف مقابل دلیل باشد و او (طرف مقابل) به آن سند استناد کرده باشد.

گزینه ۴

- ۲۷- حذف و نمره سوال بین سایر پرسش‌ها تقسیم شد.
- ۲۸- دلایلی که برای اثبات ایقاعات اقامه می‌شود تابع قوانین چه زمانی است؟

- ۱) زمان اقامه دعوا
- ۲) زمان انشاء ایقاع
- ۳) زمان رسیدگی به دعوا
- ۴) تشخیص قوانین حاکم بر دعوا بر عهده دادگاه است.

گزینه ۲

- ۲۹- در دعاوی مالی غیرمنقول و خلع ید از اعیان غیرمنقول:
- ۱) از نظر صلاحیت، ارزش خواسته مطابق قیمت منطقه‌ای املاک در هر منطقه خواهد بود.
- ۲) از نظر صلاحیت، ارزش خواسته همان است که خواهان در دادخواست خود تعیین می‌کند.
- ۳) از نظر هزینه دادرسی و صلاحیت، ارزش خواسته باید مطابق قیمت منطقه‌ای محاسبه شود.
- ۴) از نظر هزینه دادرسی، ارزش خواسته همان است که خواهان در دادخواست خود تعیین کرده است.

گزینه ۲

- ۳۰- در کدامیک از صورت‌های زیر، شخص می‌تواند به عنوان ثالث به حکم اعتراض کند؟
- (۱) در صورتی که در دادرسی منتهی به رای صادره با هیچ سمتی دخالت نداشته باشد.
  - (۲) در صورتی که در دادرسی منتهی به رای صادره در دادگاه حاضر نشده و لایحه‌ای نیز تقدیم نکرده باشد.
  - (۳) در صورتی که در دادرسی منتهی به رای صادره به عنوان اصحاب دعوا دخالت نداشته باشد.
  - (۴) در صورتی که در دادرسی منتهی به رای صادره خود یا نماینده‌اش به عنوان اصحاب دعوا دخالت نداشته باشد.

گزینه ۴

- ۳۱- در مرحله تجدیدنظر کدامیک از موارد زیر ادعای جدید محسوب می‌شود؟
- (۱) طرح دعوی مرتبط با خواسته اصلی
  - (۲) تغییر عنوان خواسته از اجرت‌المثل به اجرت المسمی
  - (۳) مطالبه ضرر و زبانی که در جریان دعوا به خواسته تعلق گرفته است.
  - (۴) مطالبه اجاره‌بهای ملک که در جریان رسیدگی، موعد آن رسیده و پرداخت نشده است.

گزینه ۱

- ۳۲- چنانچه شعبه دیوان عالی کشور قرار ابطال دادخواست تایید شده توسط دادگاه تجدیدنظر را نقض نماید:
- (۱) پرونده به شعبه بدوی صادرکننده قرار ارجاع می‌گردد.
  - (۲) شعبه دیوان رأساً مبادرت به رسیدگی ماهوی می‌نماید.
  - (۳) پرونده به شعبه هم‌عرض دادگاه تجدیدنظر ارجاع می‌گردد.
  - (۴) پرونده به شعبه تجدیدنظر تاییدکننده قرار ارجاع می‌گردد.

گزینه ۱

- ۳۳- اگر کسی که باید سوگند یاد کند، برای قبول یا رد سوگند مهلت بخواهد، دادگاه چه تصمیمی اتخاذ خواهد کرد؟
- (۱) دادگاه باید به او مهلت دهد.
  - (۲) دادگاه نمی‌تواند به او مهلت دهد.
  - (۳) دادگاه مطلقاً می‌تواند به او مهلت دهد.
  - (۴) دادگاه می‌تواند به او مهلت دهد، به میزانی که موجب ضرر طرف مقابل نگردد.

گزینه ۴

- ۳۴- کدامیک از عبارات زیر صحیح است؟
- (۱) پس از انکار یا تردید نسبت به سند، ادعای جعلیت مسموع نیست.
  - (۲) پس از ادعای جعلیت سند، انکار یا تردید نسبت به آن سند، مسموع نیست.
  - (۳) در صورت انکار یا تردید نسبت به یک سند همراه با ادعای پرداخت وجه آن، ادعای اخیر مسموع نخواهد بود.
  - (۴) بعد از ادعای جعلیت سند، در صورتی که نسبت به آن سند، انکار یا تردید شود فقط به ادعای اخیر رسیدگی می‌شود.

گزینه ۲

- ۳۵- حذف و نمره سوال بین سایر پرسش‌ها تقسیم شد.
- ۳۶- کدامیک از موارد زیر در خصوص دعوی اعسار، (از پرداخت محکوم‌به و هزینه دادرسی) صحیح نیست؟
- (۱) دعوی اعسار یک دعوی غیرمالی است.
  - (۲) امکان استفاده از حکم اعسار متوفی برای وراث وی وجود ندارد.
  - (۳) معافیت از هزینه دادرسی باید برای هر مرحله به طور مجزا تحصیل شود.
  - (۴) امکان رسیدگی به دادخواست اعسار از پرداخت محکوم‌به قبل از حبس محکوم‌علیه منع قانونی ندارد.

گزینه ۳

- ۳۷- کدام بیان در مورد دستور موقت صحیح است؟
- (۱) در صورتی که طرف دعوا تامین مناسب بدهد، دادگاه باید از دستور موقت رفع اثر نماید.

- (۲) در صورتی که طرف دعوا تامین مناسب بدهد، دادگاه نباید از دستور موقت رفع اثر نماید.
- (۳) در صورتی که طرف دعوا تامین مناسب بدهد، دادگاه در صورت مصلحت از دستور موقت رفع اثر می‌نماید.
- (۴) در صورتی که درخواست‌کننده دستور موقت ظرف مدت بیست روز از تاریخ صدور دستور موقت دعوی ماهوی طرح ننماید، دادگاه راساً از دستور موقت رفع اثر می‌نماید.

گزینه ۳

۳۸- عدم تهیه وسیله اجرای قرار معاینه محل یا تحقیق محلی:

- (۱) در صورتی که اجرای قرارهای مذکور را دادگاه لازم بداند قرار رد دعوی بدوی صادر می‌گردد.
- (۲) در صورتی که اجرای قرارهای مذکور را دادگاه لازم بداند قرار ابطال دادخواست بدوی صادر می‌گردد.
- (۳) در صورتی که اجرای قرارهای مذکور به درخواست خواهان باشد موجب صدور قرار ابطال دادخواست بدوی می‌گردد.
- (۴) در صورتی که اجرای قرارهای مذکور به درخواست تجدیدنظرخواه باشد قرار ابطال دادخواست تجدیدنظرخواهی صادر می‌گردد.

گزینه ۲

۳۹- کدام یک از عبارات زیر صحیح نیست؟

- (۱) فوت محکوم‌علیه در جریان اجرای حکم موجب توقف عملیات اجرایی می‌شود.
- (۲) درخواست تحریر ترکه می‌تواند از موجبات تعلیق عملیات اجرایی در طول مدت تحریر ترکه باشد.
- (۳) درخواست رفع اختلاف نسبت به مفاد حکم تحت هیچ شرایطی نمی‌تواند از موجبات صدور قرار تأخیر اجرای حکم توسط دادگاه باشد.
- (۴) دادخواست شخص ثالثی که اموال محکوم‌علیه نزد او توقیف شده است مبنی بر تلف مال بدون تعدی و تفریط او، می‌تواند از موجبات صدور قرار توقیف عملیات اجرایی باشد.

گزینه ۳

۴۰- اگر خواهان برای اثبات ادعای خود اقامه بینه نماید، دادگاه با چه تکلیفی مواجه است؟

- (۱) دادگاه باید مطابق بینه حکم صادر نماید.
- (۲) دادگاه باید در صورت عدم بینه معارض، حکم صادر نماید.
- (۳) دادگاه باید در صورت عدم بینه معارض، چنانچه دعوا بر میت نباشد، حکم صادر نماید.
- (۴) دادگاه باید در صورت عدم بینه معارض، چنانچه دعوا بر محجور نباشد، حکم صادر نماید.

گزینه ۳

کارآموزی وکالت ۱۳۸۸

۲۱. کدام گزینه صحیح نیست؟

- (۱) مرجع اعاده دادرسی اصلی دادگاه صادر کننده حکم است. (۲) اعتراض ثالث طاری به موجب دادخواست است.
- (۳) هیچ یک از قرارها قابل اعاده دادرسی نیست. (۴) اعتراض شخص ثالث مهلت ندارد.

گزینه ۲

۲۲. کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) چنانچه دادخواست تجدید نظر خارج از مهلت داده شود به موجب قرار دادگاه صادرکننده رای بدوی رد می‌شود.
- (۲) رای دادگاه تجدیدنظر در هیچ صورتی غیابی محسوب نمی‌شود.
- (۳) ادعای جدید در مرحله تجدید نظر مسموع است.
- (۴) چنانچه دادخواست تجدیدنظر خارج از مهلت داده شود به موجب قرار دادگاه تجدید نظر رد می‌شود.

گزینه ۱

۲۳. ایرادات و اعتراضات باید ..... به عمل آید مگر اینکه سبب ایراد متعاقباً حادث شود.
- (۱) بعد از اولین جلسه دادرسی
(۲) قبل از جلسه رسیدگی
(۳) تا اولین جلسه دادرسی
(۴) تا پایان اولین جلسه دادرسی

گزینه ۴

۲۴. وکیلی که به دادگاه دادخواست تقدیم کرده:
- (۱) تا قبل از اعلام ختم دادرسی می تواند استعفا بدهد.
(۲) باید در زمانی استعفا دهد که موجب تجدید جلسه نشود در غیر این صورت دادگاه به این علت جلسه را تجدید نخواهد کرد.
(۳) در صورتی استعفایش پذیرفته می شود که به اطلاع موکل رسانده باشد.
(۴) هر زمان بخواهد می تواند استعفا دهد و استعفایش موجب تجدید جلسه خواهد شد.

گزینه ۲

۲۵. دعاوی راجع به ترکه متوفی تا زمانی که ترکه تقسیم نشده است:
- (۱) در دادگاه آخرین محل اقامت متوفی در ایران اقامه می شود.
(۲) اگر خواسته راجع به مال غیرمنقول باشد در دادگاه محل وقوع مال اقامه می شود.
(۳) اگر خواسته راجع به دین باشد در دادگاه محل اقامت خواننده اقامه می شود.
(۴) در دادگاه محل اقامت ورثه اقامه می شود.

گزینه ۱

۲۶. دادگاه در چه صورتی به نظریه کارشناسی ترتیب اثر نمی دهد؟
- (۱) فقط در صورتی که با اوضاع و احوال محقق و معلوم موضوع دعوی مطابقت نداشته و مورد اعتراض هم قرار گرفته باشد.
(۲) در صورتی که خواننده به آن اعتراض کرده باشد.
(۳) در صورتی که با اوضاع و احوال منطبق نباشد.
(۴) در صورتی که مورد اعتراض خواهان قرار گیرد.

گزینه ۳

۲۷. حداقل فاصله زمانی تاریخ ابلاغ احضاریه به گواه با جلسه رسیدگی چند روز است؟
- (۱) سه روز
(۲) پنج روز
(۳) هفت روز
(۴) ده روز

گزینه ۳

۲۸. چنانچه پس از تردید یا انکار سند خواننده نسبت به همان سند ادعای جعل نماید دادگاه به کدام یک رسیدگی خواهد کرد؟
- (۱) به انکار یا تردید و جعل هر سه رسیدگی خواهد کرد.
(۲) فقط به انکار یا تردید رسیدگی خواهد نمود.
(۳) فقط به ادعای جعل رسیدگی می کند.
(۴) دادگاه مخیر است به هر کدام از ادعاها رسیدگی کند.

گزینه ۳

۲۹. در صورتی که محکوم علیه غیابی بخواهد درخواست جلب ثالث کند باید:
- (۱) از محکوم علیه غیابی دادخواست جلب ثالث پذیرفته نمی شود.
(۲) دادخواست اعتراض (واخواهی) را همراه با دادخواست جلب ثالث توأمأً به دفتر دادگاه تسلیم می کند.
(۳) در جلسه ی اول که به منظور رسیدگی به واخواهی تعیین شده است جهات و دلایل را اظهار و ظرف ۳ روز دادخواست به دادگاه بدهد.
(۴) ضمن دادخواست واخواهی (اعتراض) درخواست جلب ثالث کند.

گزینه ۲

۳۰. در صورتی که مال غیر منقولی به نحو اشتراک در تصرف چند نفر باشد و بعضی از آنان مانع تصرف بعضی دیگر شود عمل آنان....

- (۱) در حکم تصرف عدوانی است و مضمون مقررات راجع به دعاوی تصرف عدوانی در قانون آیین دادرسی مدنی است.
- (۲) در صورتی عدوانی محسوب می شود که سهم هر یک معلوم باشد.
- (۳) تصرف عدوانی تلقی نمی شود زیرا هر یک از آنان در اجزای مال سهیم هستند.
- (۴) در حکم تصرف عدوانی است اما چون مالکیت طرفین مشاعی است دعوی رفع تصرف عدوانی مسموع نیست.

گزینه ۱

۳۱. هر گاه پس از صدور دستور موقت ادعای خواهان رد شود:
  - (۱) خواننده می تواند ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ رای نهایی برای مطالبه خسارت طرح دعوا کند.
  - (۲) خواننده می تواند ظرف ۱۰ روز از تاریخ ابلاغ رای نهایی مطالبه ی خسارت کند و این درخواست تابع تشریفات آیین دادرسی مدنی نیست.
  - (۳) خواننده می تواند ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ رای نهایی برای مطالبه خسارت دعوا طرح کند.
  - (۴) خواننده می تواند ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ رای نهایی مطالبه خسارت کند و این درخواست تابع تشریفات آیین دادرسی مدنی نیست.

گزینه ۱

۳۲. احکام مستند به اقرار در دادگاه :
  - (۱) مطلقاً قابل درخواست تجدید نظر است.
  - (۲) مطلقاً قابل درخواست تجدید نظر نیست.
  - (۳) با رعایت حد نصاب قابل تجدید نظر است.
  - (۴) قابل درخواست تجدیدنظر نیست مگر در خصوص صلاحیت دادگاه یا قاضی صادر کننده حکم.

گزینه ۴

۳۳. چنانچه پس از درخواست اعاده دادرسی پرونده با قبول درخواست اعاده دادرسی در دادگاه مطرح شود، کدام یک از گزینه های زیر درست است؟
  - (۱) فقط دعوی ورود ثالث پذیرفته می شود.
  - (۲) غیر از طرفین دعوی شخص دیگری به هیچ عنوان نمی تواند داخل در دعوا شود.
  - (۳) طبق قواعد عمومی آیین دادرسی مدنی امکان اقامه دعوی طاری وجود دارد.
  - (۴) فقط دعوی متقابل پذیرفته می شود.

گزینه ۲

۳۴. آیا تصمیم دادگاه در مورد اعتراض ثالث اجرایی که مستند به حکم قطعی یا سند رسمی نباشد (موضوع ماده ۴۷ قانون اجرای احکام مدنی) قابل تجدید نظر است؟
  - (۱) بله، در همان دادگاه
  - (۲) بله در دیوان کشور
  - (۳) بله در دادگاه تجدیدنظر استان
  - (۴) خیر

گزینه ۳

- رای وحدت رویه شماره ۷۲۵ - ۲۰/۴/۱۳۹۱ هیأت عمومی دیوان عالی کشور
- به نظر اکثریت قریب به اتفاق اعضای هیأت عمومی دیوان عالی کشور، احکام دادگاه ها در مقام رسیدگی به شکایت مذکور در قسمت اخیر فراز اول ماده ۱۴۷ قانون اجرای احکام مدنی مصوب ۱۳۵۶ و تعیین تکلیف نهایی آن، مطابق مقررات کلی آیین دادرسی، قابل تجدیدنظر بوده و رأی شعبه نهم دادگاه تجدیدنظر استان گلستان که بر این اساس صادر گردیده است صحیح و قانونی تشخیص می گردد. این رأی مطابق ماده ۲۷۰ قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب در امور کیفری، برای کلیه دادگاه ها و شعب دیوان عالی کشور در موارد مشابه لازم الاتباع است.

۳۵. در صورتی که دعوا قبلاً در دادگاه دیگری اقامه و مطرح رسیدگی باشد و با ایراد سبق طرح دعوی توسط خواننده در جلسه اول مواجه شود:

- (۱) دادگاه قرار عدم استماع دعوی صادر می کند.
- (۲) دادگاه از رسیدگی به دعوی خودداری و پرونده را به دادگاهی که دعوی در آن مطرح است ارسال می کند.
- (۳) دادگاه قرار رسیدگی توأمان صادر می کند.
- (۴) دادگاه قرار رد دعوی صادر می کند.

گزینه ۲

۳۶. از دادگاه بدوی حکمی مبنی بر رفع تصرف عدوانی صادر شده است ، این حکم :
- (۱) پس از ابلاغ قابل اجراست.
  - (۲) بلافاصله قابل اجراست
  - (۳) فقط پس از قطعیت قابل اجراست
  - (۴) بلافاصله پس از صدور و با اخذ تامین از محکوم له قابل اجراست.

گزینه ۲

۳۷. در صورتی که طرف دعوی تامینی بدهد که متناسب با موضوع دستور موقت باشد:
- (۱) دادگاه مکلف به رفع از اثر دستور موقت است.
  - (۲) دادگاه در صورت مصلحت می تواند از دستور موقت رفع اثر نماید.
  - (۳) دادگاه نمی تواند در هیچ حالتی از دستور موقت خود رفع اثر کند .
  - (۴) دادگاه فقط در صورت رضایت خواهان دستور موقت ، از آن لغو اثر می کند.

گزینه ۲

۳۸. ثالثی که به درخواست یکی از اصحاب دعوی جلب به دادرسی می شود چه موقعیتی در دادرسی دارد؟
- (۱) موقعیت خوانده
  - (۲) موقعیت خواهان
  - (۳) موقعیت گواه
  - (۴) موقعیت خواهان یا خوانده حسب مورد

گزینه ۱

۳۹. چنانچه پس از صدور قرار تامین خواسته ظرف مهلت مقرر اقامه دعوی نشود:
- (۱) چنانچه مستند صدور قرار تامین سند رسمی باشد مجاز به رفع اثر نیست.
  - (۲) دادگاه به درخواست خوانده از قرار تامین رفع اثر می کند.
  - (۳) دادگاه مجاز به رفع اثر از قرار تامین نیست.
  - (۴) دادگاه راساً از قرار تامین رفع اثر می کند.

گزینه ۲

۴۰. دلایلی که برای اثبات ضمان قهری اقامه می شود تابع کدام قانون است؟
- (۱) قانون زمان اجرای حکم
  - (۲) قانون زمان طرح دعوی
  - (۳) قانون حاکم بر زمان تحقق واقعه ی موجب ضمان
  - (۴) قانون زمان صدور حکم

گزینه ۲

کارآموزی وکالت ۱۳۸۷

- ۲۱- اگر دادگاه عمومی قرار عدم صلاحیت به شایستگی اداره ثبت محل صادر نماید پرونده را باید به ...
- (۱) دادگاه تجدید نظر استان بفرستد
  - (۲) سازمان ثبت بفرسد
  - (۳) دیوان عالی کشور بفرستد
  - (۴) اداره ثبت محل بفرستد

گزینه ۳

رأی وحدت رویه شماره ۶۶۰ مورخ ۱۹/۱/۱۳۸۲ هیئت عمومی دیوان عالی کشور

دادگاههای عمومی و انقلاب و نظامی از حیث درجه برابری بنا بر این در صورت حدوث اختلاف بین آنها در مورد صلاحیت بر طبق ماده ۲۸ قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی^{۴۰} دیوانعالی کشور حل اختلاف می نماید. و هرگاه این دادگاهها به صلاحیت مراجع غیرقضائی از خود نفی صلاحیت کنند و یا خود را صالح بدانند بلحاظ برتری اعتبار قضائی آنها نسبت به مراجع غیرقضائی نیازی به حدوث اختلاف نبوده و پرونده مستقیماً برای تشخیص صلاحیت به دیوانعالی کشور ارسال می شود. بنا به مراتب رأی شعبه دوم دیوانعالی کشور که با این نظر مطابقت دارد صحیح و خالی از اشکال است. علیهذا مستنداً بماده ۲۷۰ قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری در موارد مشابه برای دادگاهها و شعب دیوانعالی کشور لازم الاتباع است.

۲۲- اگر خواسته پول خارجی باشد ارزیابی آن .....

- (۱) باید توسط خواهان تقدیم شود
(۲) به نرخ رسمی بانک مرکزی جمهوری اسلامی انجام می شود
(۳) باید توسط کارشناس تقویم شود
(۴) توسط خواهان به قیمت بازار تقویم می شود

گزینه ۲

۲۳ - چنانچه قاضی مجتهد باشد و قانون را مخالف شرع بداند :

- (۱) پرونده را به دیوان عالی کشور ارسال می نماید تا حل اختلاف شود
(۲) باید بر اساس اجتهاد خود رای صادر کند و رای قابل تجدید نظر است
(۳) باید بر اساس اجتهاد خود رای صادر نماید و رای قطعی است
(۴) پرونده به شعبه دیگری جهت رسیدگی ارجاع خواهد شد

گزینه ۴

۲۴ - اگر علی که مقیم تهران است خانه ای واقع در شیراز را به شخصی که مقیم قم است بفروشد برای طرح دعوا مطالبه ثمن در کدام یک از دادگاههای عمومی باید اقامه دعوا نماید ؟

- (۱) تهران
(۲) شیراز
(۳) قم
(۴) هر کدام که دسترسی دارد

گزینه ۳

رأی وحدت رویه شماره ۳۱ مورخ ۱۳۶۳/۹/۵ هیأت عمومی دیوان عالی کشور

نظر به این که صلاحیت دادگاه محل وقوع مال غیر منقول موضوع ماده ۲۳ قانون آیین دادرسی مدنی (در دعوی راجعه به غیر منقول اعم از دعوی مالکیت و سایر حقوق راجعه به آن) حتی در صورت مقیم نبودن مدعی و مدعی علیه در حوزه محل وقوع مال غیر منقول استثنایی بر اصل صلاحیت دادگاه محل اقامت خوانده موضوع ماده ۲۱ قانون فوق الاشعار می باشد و با عنایت به این که با تعاریفی که از اموال غیر منقول و اموال منقوله در مواد ۱۲ الی ۲۲ قانون مدنی به عمل آمده از ماده ۲۰ آن چنین استنباط می شود که قانون گذار بین دعوی مطالبه وجوه مربوط به غیر منقول ناشی از عقود قراردادهای و دعوی مطالبه وجوه مربوط به غیر منقول و نیز اجرت المثل آن در غیر مورد عقود و قراردادهای قائل به تفصیل شده و دعوی قسم اول را منطوقاً از حیث صلاحیت محاکم در حکم منقول و دعوی قسم دوم را مفهوماً از دعوی راجعه به غیر منقول دانسته است که نتیجتاً دعوی اخیرالذکر تحت شمول حکم ماده

^{۴۰} ماده ۲۸ - هرگاه بین دادگاههای عمومی، نظامی و انقلاب در مورد صلاحیت، اختلاف محقق شود همچنین در مواردی که دادگاهها اعم از عمومی، نظامی و انقلاب به صلاحیت مراجع غیر قضائی از خود نفی صلاحیت کنند و یا خود را صالح بدانند، پرونده برای حل اختلاف به دیوان عالی کشور ارسال خواهد شد. رأی دیوان عالی کشور در خصوص تشخیص صلاحیت، لازم الاتباع می باشد.

۲۳ قانون آیین دادرسی مدنی قرار می‌گیرد بنا به مراتب در اختلاف نظر حاصله بین شعب ۳ و ۲۱ دیوان عالی کشور از یک طرف و ۱۳ و ۲۲ دیوان عالی کشور از طرف دیگر احکام صادره از شعب ۱۳ و ۲۲ که در مسیر استنباط مذکور قرار دارد مورد تأیید می‌باشد این رأی بر طبق قانون مربوط به وحدت رویه قضایی مصوب تیر ماه ۱۳۲۸ برای شعب دیوان عالی کشور و برای دادگاهها در موارد مشابه لازم‌الاتباع است.

- ۲۵ - تاریخ رسید دادخواست به ..... تاریخ اقامه دعوا محسوب می شود
- (۱) دادگاه
(۲) دفترکل (واحد رایانه)
(۳) معاون ارجاع
(۴) دفتر دادگاه مرجوع الیه

گزینه ۴^۱

۲۶ - اگر دادگاه از خواهان توضیح بخواهد و خواهان با ابلاغ اخطاریه در دادگاه حاضر نشود و توضیح ندهد خواننده نیز حضور نداشته باشد:

- (۱) دادگاه دستور جلب خواهان را به دادرسی صادر می کند تا او برای ادای توضیح حاضر شود
(۲) دادگاه قرار ابطال دادخواست را صادر می کند
(۳) دادگاه حکم به محکومیت خواننده صادر می کند
(۴) دادگاه قرار رد دعوا را صادر می کند

گزینه ۲

۲۷ - دعوای ورود ثالث تا چه زمانی قابل طرح است؟

- (۱) تا سه روز پس از اولین جلسه دادرسی
(۲) تا اولین جلسه دادرسی
(۳) تا قبل از اعلام ختم دادرسی در مرحله بدوی و تجدیدنظر
(۴) تا قبل از اعلام ختم دادرسی در مرحله بدوی

گزینه ۳

۲۸ - چنانچه خواهان در دعوای مطروحه ذینفع نباشد دادگاه قرار ..... صادر می نماید

- (۱) عدم استماع دعوی
(۲) سقوط دعوی
(۳) عدم توجه دعوی
(۴) رد دعوی

گزینه ۴

۲۹ - چنانچه در قضیه مطروحه اصلاً قانونی وجود نداشته باشد وظیفه قاضی چیست؟

- (۱) باید حکم به رد دعوا صادر نماید
(۲) باید با مصالحه فصل خصومت کند

^{۴۱} احتراماً، پیرو نامه ۴۴۵۹ مورخ ۱۳۸۷/۹/۱۶، با اعلام ابقاء دو مورد اعلام شده در نامه مذکور، خواهشمند است مقرر فرمایند در تصحیح پاسخ نامه های آزمون تغییرات ذیل ملحوظ شود:

۱- در سوال ۲۵ (تاریخ رسید دادخواست به ... تاریخ اقامه دعوی محسوب می شود) به داوطلبانی که گزینه «۲» یا «۴» را انتخاب کرده باشند، نمره کامل داده شود.

۳) باید به داوری ارجاع دهد

۴) باید به استناد منابع معتبر اسلامی و اصول حقوقی که مغایر با موازین شرعی نباشد حکم مقتضی صادر کند

گزینه ۴

۳۰- اگر پس از ابلاغ دادخواست و ضمائم آن خوانده دعوی محل اقامت خود را تغییر دهد:

۱) ابلاغ از طریق درج آگهی در روزنامه رسمی انجام می گیرد

۲) اخطاریه ها و اوراق قضائی به همان محل سابق برای ابلاغ فرستاده می شود

۳) خواهان باید ظرف یک ماه نشانی جدید خوانده را تعیین کند

۴) ابلاغ از طریق آگهی در روزنامه محلی صورت می گیرد

گزینه ۲

۳۱- دادگاه حداکثر ظرف مهلت چند روز پس از اعلام ختم دادرسی باید مبادرت به صدور رای نماید؟

۱) بیست روز

۲) پنج روز

۳) یک هفته

۴) ده روز

گزینه ۲

۳۲- دادگاه ..... کارشناس غیر رسمی تعیین نماید .

۱) می تواند

۲) نمی تواند

۳) با تراضی طرفین دعوا می تواند

۴) به درخواست یکی از طرفین دعوا می تواند

گزینه ۳

۳۳- احمد و علی و محمد به طرفیت حسن و زهرا دعوای الزام به تنظیم سند رسمی طرح کرده اند دادخواست باید در چند نسخه

تقدیم شود؟

۱) سه نسخه

۲) یک نسخه

۳) دو نسخه

۴) چهار نسخه

گزینه ۱

۳۴- تجدیدنظر خواهی از کدام حکم مانع اجرا نیست؟

۱) رفع تصرف عدوانی

۲) الزام به تصمیم مبیع

۳) الزام به تنظیم سند رسمی

۴) خلع ید

گزینه ۱

۳۵- آراء صادره از حیث قابلیت اعتراض و تجدید نظر و فرجام تابع چه قانونی است؟

۱) قانون مجری در زمان صدور آنان، مگر اینکه آن قوانین خلاف شرع شناخته شود.

۲) قانون زمان تقدیم دادخواست بدوی

۳) قانون زمان اعتراض یا تجدید نظر یا فرجام

۴) قانون لاحق

گزینه ۱

۳۶- دعوای بازرگانی و دعوی راجع به اموال منقول که از عقود و قراردادهای ناشی شده باشد در صلاحیت کدام یک از مراجع زیر

است؟

۱) دادگاه محل اقامت خوانده و خواهان

۲) دادگاه محل وقوع عقد و محل اجرای تعهد

۳) دادگاه محل اقامت خوانده

۴) گزینه های ۲ و ۳

گزینه ۴

۳۷- اگر دادخواست تجدیدنظر مسترد شود .....

۱) دادگاه بدوی قرار رد دادخواست تجدید نظر را صادر می کند

- (۲) مرجع تجدیدنظر قرار رد دادخواست تجدیدنظر را صادر می کند
 (۳) دادگاه تجدیدنظر قرار ابطال دادخواست تجدید نظر را صادر می کند
 (۴) دادگاه تجدیدنظر قرار سقوط دعوی را صادر می کند

گزینه ۳

- ۳۸- هرگاه طرف مقابل به وجود سندی نزد خود اعتراف کند ولی از ابراز آن استنکاف نماید.
 (۱) دادگاه می تواند آن را از جمله قرائن مثبت بداند
 (۲) دادگاه می تواند آن را از جمله دلایل بداند
 (۳) دادگاه طرف را مکلف به ارائه می کند
 (۴) دادگاه سند را از عداد دلایل خارج می کند

گزینه ۱

۳۹- اعاده دادرسی اصلی به کدام مرجع تقدیم می شود؟

- (۱) فقط از طریق رئیس کل دادگستری استان
 (۲) فقط به دیوان عالی کشور
 (۳) فقط به مرجع تجدیدنظر
 (۴) به دادگاهی که صادر کننده حکمی است که نسبت به آن اعاده دادرسی تقاضا می شود

گزینه ۴

۴۰- فوت احد از متداعیین موجب ..... است.

- (۱) توقیف دادرسی است
 (۲) زوال دادرسی است
 (۳) ختم دادرسی است
 (۴) تجدید جلسه رسیدگی است

گزینه ۱

ارشد ۱۳۹۲

نوشته سیاهوش هوشیار

۱۵۶- تکلیف ملکی که یک واحد دولتی و یک شرکت خصوصی مشاعا مالک آن می باشند و به موجب تصمیم قطعی اداره ی ثبت غیر قابل افراز تشخیص داده شده، چیست؟

- (۱) دیوان عدالت اداری دستور فروش آن را صادر می نماید.
 (۲) به درخواست هر یک از شرکا دادگاه عمومی محل وقوع ملک دستور فروش آن را صادر می نماید.
 (۳) به درخواست هر یک از شرکا ملک را اداره ثبت می فروشد تا پول آن تقسیم شود.
 (۴) به درخواست هر یک از شرکا دادگاه عمومی محل اقامت شریک متقاضی افراز، دستور فروش آن را صادر می نماید.

گزینه ۲

ماده ی ۱۲ قانون آیین دادرسی کیفری،^{۴۲} شماره ۴۰۳ جلد نخست دوره بنیادین استاد دکتر شمس و ماده ۵۹۴ قانون مدنی و ماده ۳۱۷ قانون امور حسبی، مباحث: صلاحیت مراجع قضاوتی و اداری تقسیم مال مشترک (حقوق مدنی) بررسی:

طراح در متن سوال یکی از طرفین دعوا را یک "واحد دولتی" عنوان کرده است و گزینه ی یک را در میان پاسخ ها قرار داده است تا داوطلب را به این اشتباه دچار کند که رسیدگی به این دعوا در صلاحیت دیوان عدالت اداری قرار دارد، ولی داوطلب باید بداند که دعاوی از این دست از جمله امور مربوط به تصدی دولت است و تنها دعاوی مردم در مورد امور حاکمیتی دولت در صلاحیت دیوان عدالت اداری قرار می گیرد.^{۴۳}

^{۴۲} "دعاوی مربوط به اموال غیر منقول ... در دادگاهی اقامه می شود که مال غیر منقول در حوزه ی آن واقع است، اگر چه خوانده در آن حوزه مقیم نباشد."

^{۴۳} شماره ۱۰۵ جلد نخست دوره بنیادین

طراح سوال گزینه ی دو را به این منظور بین پاسخ ها به داوطلب ارائه کرده است تا احتمالاً ذهن داوطلب را منصرف به بحث افراز توسط اداره ثبت کند، در حالی که می دانیم اداره ثبت صالح به افراز ملکی است که جریان ثبتی آن خاتمه یافته^{۴۴}، گرچه از ظاهر سوال می توان برداشت کرد که ملک ثبت شده است (چون اداره ثبت غیر قابل افراز بودن آن را اعلام کرده است)، ولی نکته اینجاست که اساساً در فرض سوال این ملک غیر قابل افراز بیان شده است، با توجه به این فرض رسیدگی به امر تقسیم ملک مورد دعوا از امور ماهوی و در صلاحیت دادگاه قرار می گیرد، غیر از اینکه از ملاک ماده ی ۵۹۴ قانون مدنی می توان استفاده کرد که در مورد مال مشترک غیر قابل تقسیم دادگاه حکم به فروش و تقسیم قیمت می دهد همین طور مفاد ماده ۳۱۷ قانون امور حسبی که فروش مال مشترک غیر قابل تقسیم را توصیه کرده است.

طراح در گزینه ی چهار تلاش کرده است تا داوطلب را به سوی استفاده از قاعده ی صلاحیت مراجع رسیدگی سوق دهد، در حالی داوطلبان با کمی دقت می توانند تشخیص بدهند که موضوع سوال شامل حکم استثنائی ماده ی ۱۲ قانون آیین دادرسی مدنی در مورد صالح بودن دادگاه محل وقوع مال غیر منقول است.^{۴۵}

۱۵۷- چنانچه وزیر دادگستری از رفتار و اعمال منافی حیثیت و شئون قضایی دادرسی اطلاع پیدا نماید، برای تعقیب انتظامی وی پرونده به چه مرجعی فرستاده می شود؟

- (۱) دادسرای دیوان عالی کشور
(۲) دادسرای کارکنان دولت
(۳) دادسرای انتظامی قضات
(۴) مستقیماً به دادگاه عالی انتظامی قضات

گزینه ۴

مستندات: ماده ۲۱ قانون متمم سازمان دادگستری و اصلاح قسمتی از لایحه قانونی اصول تشکیل دادگستری و استخدام قضات مصوب ۱۳۳۵^{۴۶} مباحث: مراجع انتظامی و مجازات های انتظامی دادرسان
بررسی:

شاید بتوان گفت طراح در این سوال کج سلیقه به خرج داده است و می شد از این بحث سوال فنی تر و زیباتری طرح کرد، با توجه به تصویب قانون نظارت بر رفتار قضات سال ۱۳۹۰ که مورد توجه داوطلبان و دانشجویان است و طرح سوال بر مبنای نکته ای از قانون مصوب ۱۳۳۵ جالب به نظر نمی رسد. در قانون نظارت بر رفتار قضات عملاً نامی از وزیر دادگستری برده نشده است و جایگاه خاصی برای وزیر در نظر گرفته نشده است، و دادگاه عالی انتظامی اصولاً به تخلفات مستقیم رسیدگی نمی کند و تخلفات باید در دادسرای انتظامی تعقیب شوند. ولی عین عبارت متن سوال از ماده ی ۲۱ قانون متمم سازمان دادگستری^{۴۷} و ... مصوب ۱۳۳۵ است و به نظر می رسد منظور طراح سوال هم به همین مطلب بوده است. توضیح اینکه ذیل بند ۸ ماده ۵۶ قانون نظارت بر رفتار قضات بندهای (ج)، (و) و (ه) ماده ۱ و مواد ۲ و ۳ قانون متمم سازمان دادگستری و ... نسخ صریح شده است و بر همین مبنای به نظر می رسد سایر مواد آن قانون از جمله ماده ی ۲۱ همچنان معتبر و مجری هستند.

۱۵۸- چنانچه امری در دادگاه عمومی حقوقی مطرح شود و دادگاه آن را در صلاحیت مرجعی غیر قضایی بداند، باید ...
(۱) قرار رد دعوا صادر کند.

(۲) قرار عدم صلاحیت صادر کند و پرونده را به همان مرجع غیر قضایی بفرستد.

(۳) قرار عدم استماع دعوا صادر کند.

(۴) از خود نفی صلاحیت کند و پرونده را برای تشخیص صلاحیت به دیوان عالی کشور بفرستد.

^{۴۴} به موجب قانون افراز و فروش املاک مشاع مصوب ۱۳۵۸ - شماره ۶۷ جلد نخست دوره بنیادین

^{۴۵} شماره ۴۰۳ جلد نخس دوره بنیادین

^{۴۶} شماره ۱۵۹ جلد نخست دوره بنیادین استاد دکتر شمس

^{۴۷} شماره ۱۵۹ جلد نخست دوره بنیادین چاپ ۱۳۸۸

گزینه ۴

مستندات: ماده ۲۸ قانون آیین دادرسی مدنی، ماده ۱۶ قانون اصلاح پاره ای از قوانین دادگستری، رای وحدت رویه شماره ۶۶۰، شماره ۴۵۸ جلد نخست دوره بنیادین استاد دکتر شمس مباحث: صلاحیت ذاتی مراجع، صلاحیت های دیوان عالی کشور، اختلاف در صلاحیت مراجع.

بررسی:

طبق نص ماده ۲۸ قانون آیین دادرسی مدنی در چنین مواردی دادگاه باید از خود نفی صلاحیت کند و پرونده را به دیوان عالی کشور ارسال کند. در مورد ماده ی ۲۸ تذکر دو نکته لازم است، اول اینکه در متن ماده به نفی صلاحیت دادگاه به صلاحیت "مراجع غیر قضایی" اشاره شده است که "مراجع غیر دادگستری" صحیح تر است چرا که معنا را به مراجع قضایی غیر دادگستری چون اداره ی ثبت نیز گسترش می دهد. نکته ی دوم در ماده ی ۲۸ عبارت "برای حل اختلاف" در مورد بخش آخر ماده مصداق ندارد زیرا اصولا اختلافی در صلاحیت (بخش اول ماده ۲۸) رخ نداده است و دیوان عالی کشور به عنوان "تعیین مرجع صالح" ایفای نقش می کند. "قرار رد دعوا" که در گزینه ی یک آورده شده است در فرض مسئله موضوعیت ندارد.^{۴۸} عمل دادگاه در این مورد را "قرار عدم صلاحیت"^{۴۹} که در گزینه ی ۲ آورده شده است هم نمی توان تلقی کرد چون اصولا ممکن است مرجع قضایی در موردی که خود را نسبت به مرجع غیر دادگستری صالح بداند پرونده را به دیوان عالی کشور احاله کند. "قرار عدم استماع دعوا"^{۵۰} هم که در گزینه ی ۴ آمده است صحیح نیست، زیرا قرار عدم استماع دعوا یکی از قرار های قاطع دعواست و در جایی صادر می شود که دعوا اصولا از لحاظ قانونی قابل رسیدگی نباشد.

۱۵۹- دعوایی به خواسته ی یکصد میلیون ریال اجاره بهای ملکی تجاری که در تهران واقع است و علیه خوانده ای می باشد که مقیم کرمان است در چه مرجعی باید اقامه شود؟

- (۱) دادگاه عمومی حقوقی کرمان
(۲) شورای حل اختلاف تهران
(۳) دادگاه عمومی حقوقی تهران
(۴) دادگاه عمومی حقوقی محل انعقاد قرارداد اجاره

گزینه ۱

مستندات: شماره ۳۸۷ جلد نخست دوره بنیادین استاد دکتر شمس، ماده ۱۱ قانون آیین دادرسی مدنی. مباحث: صلاحیت نسبی (محلی)، اصل صلاحیت دادگاه محل اقامت خوانده

بررسی:

می دانیم که اصل بر صلاحیت دادگاه محل اقامتگاه خوانده است، در مواجهه با سوالاتی از این دست که در بحث صلاحیت نسبی طرح شده اند باید در جستجوی موارد استثنا بر اصل باشیم و اگر موردی یافت نشد به اصل عمل کنیم و دادگاه محل اقامت خوانده را صالح بدانیم. "شورای حل اختلاف تهران" که گزینه ی ۲ است صحیح نیست، چون بهای خواسته یکصد میلیون ریال است و از صلاحیت ذاتی شورای حل اختلاف (بیست میلیون ریال در روستا ها و پنجاه میلیون ریال در شهر ها) خارج است. "دادگاه عمومی تهران" که گزینه ی ۳ است هم صحیح نیست، زیرا در صورتی دادگاه تهران به عنوان دادگاه محل وقوع مال غیر منقول می توانست صالح باشد که دعوا "مربوط به اموال غیر منقول" می بود (ماده ۱۲ قانون آیین دادرسی مدنی - شماره ۴۰۳ جلد نخست دوره بنیادین) در حالی که سواى اینکه دعوای اجاره بها مربوط به اموال غیر منقول (دعاوی تصرف، مالکیت، حق ارتفاق و انتفاع) تلقی نمی شود، بلکه دعوای مطالبه "مال الاجاره" به صراحت ماده ۲۰ قانون مدنی از حیث صلاحیت محاکم در حکم منقول است. گزینه ی ۴ هم صحیح نیست، چون در صورتی حکم استثنایی صلاحیت دادگاه محل انعقاد قرارداد می تواند جریان پیدا کند که دعوای ناشی از عقد و قرارداد "راجع به اموال منقول" باشد (ماده ۱۳ قانون آیین دادرسی مدنی) بنا براین وقتی می بینیم حکمی استثنایی بر فرض مسئله حاکم نمی شود به اصل متوسل می شویم و دادگاه محل اقامت خوانده را صالح می دانیم.

^{۴۸} شماره ۳۳۰ جلد نخست دوره بنیادین

^{۴۹} شماره ۳۴۵ جلد نخس دوره بنیادین

^{۵۰} شماره ۳۳۲ جلد نخست دوره بنیادین

۱۶۰- آرای قطعی هیئت تشخیص و هیئت حل اختلاف کارگر و کارفرما در کجا اجرا می شود و مشمول چه مقرراتی است؟

- (۱) اجرای ثبت - مقررات اجرایی ثبت
(۲) اجرای وزارت کار - قانون اجرای احکام مدنی
(۳) اجرای دادگستری - قانون اجرای احکام مدنی
(۴) اجرای وزارت کار - مقررات اجرایی وزارت کار

گزینه ۳

مستندات: ماده ۱۶۶ قانون کار جمهوری اسلامی مصوب ۱۳۶۹^{۵۱}، ماده ۴ آیین نامه طرز اجرای آرای قطعی هیأت های تشخیص حل و اختلاف موضوع ماده (۱۶۶) قانون کار^{۵۲}، مباحث: حقوق کار، اجرای احکام مدنی
بررسی:

طبق ماده ۱۶۶ قانون کار جمهوری اسلامی آرای قطعی مراجع حل اختلاف کار (شامل هیات های تشخیص و حل اختلاف) توسط اجرای احکام دادگستری اجرا می شود و طبق ماده ۴ آیین نامه ی اجرایی ماده ی ۱۶۶ این آرا طبق قانون اجرای احکام مدنی اجرا می شوند. شاید انتظار این حد از تسلط به حقوق کار از داوطلبی که تنها ۲ واحد درس حقوق کار در دوره ی کارشناسی گذرانده است غیر منصفانه باشد، ولی داوطلبی که مباحث مربوط به مراجع قضایی و اداری را مطالعه کرده باشد با روش معکوس و رد کردن سایر گزینه می تواند به گزینه ی صحیح دست پیدا کند.

گزینه های دو و چهار را همان ابتدا می توانیم کنار بگذاریم، چون اساساً مرجعی به عنوان " اجرای وزارت کار " وجود خارجی ندارد و نمی تواند هم وجود داشته باشد، زیرا می دانیم دادرسی و اجرای احکام که مستلزم تصرف در دارایی و حقوق مردم است جز به حکم قانون و به طور عام توسط دادگاه یا سایر مراجعی که طبق قوانین خاص صلاحیت صدور یا اجرای احکام (مانند اجرای ثبت) را یافته اند ممکن نیست.

" اجرای ثبت " که در گزینه ی یک آمده است هم صحیح نیست چون اجرای ثبت در موارد خاص و منصوص قانونی از جمله اجرای اسناد رسمی (ماده ۹۲ و ۹۳ قانون ثبت^{۵۳} و^{۵۴}) صلاحیت خواهد داشت.

- ۱۶۱- چنانچه اصل دعوا در دادگاه تهران اقامه شده باشد و خواهان مایل باشد پس از اقامه ی دعوا، دستور موقت بگیرد و موضوع دستور موقت در مقر دادگاه بوشهر باشد، درخواست دستور موقت باید به کدام دادگاه داده شود؟
- (۱) دادگاه بوشهر
(۲) خواهان بین دادگاه تهران و بوشهر حق انتخاب دارد.
(۳) دادگاه تهران
(۴) باید از دادگاه تهران درخواست شود مگر دعوا مالی نباشد.

گزینه ۱

مستندات: مواد ۳۱۱ و ۳۱۲ قانون آیین دادرسی مدنی، شماره ۱۸۶ جلد سوم دوره بنیادین استاد دکتر شمس. مباحث: دادرسی فوری (دستور موقت)، صلاحیت نسبی (محلی) مراجع
بررسی:

اصل در مورد مرجع صالح رسیدگی به درخواست صدور دستور موقت دادگاه در حال رسیدگی به دعوا یا صالح به رسیدگی به اصل دعواست.^{۵۵} ولی بر این اصل استثنایی وارد شده است، که هرگاه موضوع درخواست دستور موقت در مقر دادگاه دیگری واقع شده

^{۵۱} ماده ۱۶۶ قانون کار جمهوری اسلامی مصوب ۱۳۶۹: "آراء قطعی صادره از طرف مراجع حل اختلاف کار ، لازم الاجراء بوده و بوسیله اجرای احکام دادگستری به مورد اجراء گذارده خواهد شد . ضوابط مربوط به آن به موجب آئین نامه ای خواهد بود که به پیشنهاد وزارتین کار و امور اجتماعی و دادگستری به تصویب هیات وزیران می رسد."

^{۵۲} متن ماده ۴ آیین نامه: ترتیب اجرای آرای قطعی هیات های تشخیص و حل اختلاف، تابع احکام و مقررات اجرای احکام مربوط به محاکم دادگستری است.

^{۵۳} ماده ۹۲ قانون ثبت: "مدلول کلیه اسناد رسمی راجع به دیون و سایر اموال منقول بدون احتیاج حکمی از محاکم عدلیه لازم الاجرا است ..."

^{۵۴} ماده ۹۳ قانون ثبت: "کلیه اسناد رسمی راجع به معاملات املاک ثبت شده مستقلاً و بدون مراجعه به محاکم لازم الاجرا است."

^{۵۵} ماده ۳۱۱ قانون آیین دادرسی مدنی؛ شماره ۱۸۵ جلد سوم دوره بنیادین

باشد درخواست باید از همان دادگاه محل دیگر انجام شود حتی اگر صالح به رسیدگی به اصل دعوا هم نباشد.^{۵۶} بنا بر این گزینه یک، یعنی دادگاه بوشهر که محل وقوع مال مورد درخواست دستور موقت است صالح خواهد بود.

۱۶۲- چنانچه حکم غیابی علیه دو نفر صادر و به هر دو ابلاغ قانونی شود و اجراییه به هر دو ابلاغ واقعی شود، گرفتن تامین از محکوم له برای اجرای حکم ..... .

(۱) الزامی است.

(۲) ممنوع است.

(۳) مجاز است.

(۴) بستگی به مالی یا غیر مالی بودن دعوا دارد.

گزینه ۲

مستندات: تبصره ۲ ماده ۳۰۶ قانون آیین دادرسی مدنی، شماره ۳۹۱ جلد دوم دوره بنیادین استاد دکتر شمس. مباحث: حکم غیابی و حضوری، ابلاغ واقعی و قانونی، اجرای حکم غیابی
بررسی:

تبصره ۲ ماده ۳۰۶ قانون مدنی تصریح دارد بر اینکه اجرای حکم غیابی منوط به معرفی ضامن یا اخذ تامین است مگر اینکه " دادنامه یا اجرائیه " به محکوم علیه ابلاغ واقعی شده باشد.

از مفهوم مخالف تبصره فوق می توان استفاده کرد که هرگاه دادنامه یا اجرائیه ابلاغ واقعی شده باشند اجرای حکم غیابی منوط به اخذ تامین یا ضامن نخواهد بود و از آنجا که اخذ تامین یا ضامن تصرف در حقوق مردم است حتی دادگاه هم جز با حکم قانون نمی تواند نسبت به آن اقدام کند و در غیر مواردی که قانون تجویز کرده است ممنوع خواهد بود.

۱۶۳- حکم وقفیت ملک که از دادگاه تجدید [نظر] استان صادر شده در چه صورتی نهایی می شود؟

(۱) فقط در دیوان عالی کشور ابرام شود.

(۲) در دیوان عالی کشور ابرام شود یا مهلت فرجام آن سپری شود.

(۳) همان حکم دادگاه تجدیدنظر نهایی است.

(۴) فقط ریاست قوه ی قضائیه آن را مغایر شرع تشخیص ندهد.

گزینه ۲

مستندات: ماده ۳۶۸ قانون آیین دادرسی مدنی، شماره ۳۰۴ جلد دوم دوره بنیادین، شماره ۵۱۸ جلد دوم دوره بنیادین، مباحث: تقسیم بندی احکام (نهایی و قطعی)، آرا قابل فرجام خواهی
بررسی:

در برابر این سوال فقط داوطلبی که تفاوت حکم قطعی و نهایی را مطالعه نکرده باشد ممکن است دچار اشکال شود. می دانیم هر حکم حضوری که از دادگاه تجدید نظر صادر شود قطعی است^{۵۷} ولی ممکن است نهایی نباشد، در تعریف حکم نهایی خوانده ایم که حکمی نهایی است که قابل فرجام خواهی در دیوان عالی کشور نباشد.^{۵۸}

برای اینکه حکمی قابل فرجام خواهی نباشد یعنی نهایی باشد، یا باید ذاتا قابل فرجام خواهی نباشد یا مهلت فرجام خواهی آن سپری شده باشد، ولی می دانیم که به حکم بند الف ماده ۳۶۸ قانون آیین دادرسی مدنی احکام راجع به وقف صادره از دادگاه تجدید نظر استان ذاتا قابل فرجام خواهی هستند.^{۵۹}

نهایتا می توان گفت در مورد حکم راجع به وقفیت که از دادگاه تجدید نظر صادر شده است یا باید فرجام خواهی صورت گرفته باشد و دیوان عالی کشور رسیدگی و رای نهایی را صادر کرده باشد یا اینکه اصولا محکوم علیه از فرجام خواهی منصرف شده و در مهلت ۲۰ روزه پس از ابلاغ رای صادر شده از دادگاه تجدید نظر برای فرجام خواهی اقدام نکرده باشد که به طور خودکار حکم نهایی خواهد شد.

^{۵۶} ماده ۳۱۲ قانون آیین دادرسی مدنی؛ شماره ۴۲۳ جلد نخست و شماره ۱۸۶ جلد سوم دوره بنیادین

^{۵۷} شماره ۳۰۳ جلد دوم دوره بنیادین

^{۵۸} شماره ۳۰۴ جلد دوم دوره بنیادین

^{۵۹} شماره ۵۱۸ جلد دوم دوره بنیادین

۱۶۴- دعوای نسب (اثبات نسب) اقامه می شود. در جریان دادرسی خواهان فوت می نماید. در این صورت دادگاه چه رأی باید صادر نماید؟

- (۱) قرار اناطه
(۲) قرار توقیف دادرسی
(۳) قرار سقوط دعوا
(۴) حکم بر بی حقی خواهان

گزینه ۲

مستندات: ماده ۱۰۵ قانون آیین دادرسی مدنی، شماره ۲۴۵ جلد دوم دوره بنیادین استاد دکتر شمس، شماره ۱۲۷ جلد سوم دوره بنیادین استاد دکتر شمس. مباحث: توقیف دادرسی، دعاوی قابل انتقال به وراثت بررسی:

برای رسیدن به پاسخ این سوال داوطلب باید ابتدا مضمون ماده ۱۰۵ قانون آیین دادرسی مدنی را مطالعه کرده باشد و بداند که در صورت فوت (یا محجور شدن یا زوال سمت) یکی از اصحاب دعوا، دادگاه باید دادرسی را برای تعیین جانشین به طور موقت متوقف کند. مطلبی که ممکن است داوطلب را در رسیدن به پاسخ این سوال با مشکل مواجه کند وارد شدن به تفصیلی است که استاد دکتر شمس ذیل شماره ۱۲۷ جلد سوم دوره بنیادین در مورد حکم ماده ۱۰۵ به آن پرداخته اند، ایشان به درستی حکم ماده را مختص موردی دانسته اند که دعوا قابلیت انتقال به ورثه را داشته باشد و اگر دعوا قابلیت انتقال به ورثه متوفی را نداشته باشد عملاً دعوا ساقط می شود (چون اصل حق از بین می رود) و فوت زوج یا زوجه در دعوای تمکین یا طلاق را برای موردی که دعوا قابلیت انتقال ندارد مثال زده شده است ولی در مورد دعوای نسب هر چند ممکن است در نگاه اول دعوا دارای جنبه ی قائل به شخص خواهان به نظر برسد ولی با کمی دقت می بینیم که اثبات نسب دارای آثاری از جمله در مورد توارث خواهد بود که می تواند وراثت متوفی را ذینفع و ذیحق در داخل شدن به دعوی کند.

۱۶۵- حکم طلاق از دادگاه خانواده صادر می شود. این حکم را دادگاه تجدید نظر فسخ و قرار رد دعوی نخستین صادر می نماید.

این رای در دیوان عالی کشور نقض می شود. در این صورت رسیدگی پس از نقض به چه دادگاهی باید ارجاع شود؟

- (۱) همان شعبه دادگاه تجدید نظر
(۲) دادگاه هم عرض دادگاه تجدید نظر
(۳) همان شعبه دادگاه نخستین
(۴) دادگاه هم عرض دادگاه نخستین

گزینه ۱

مستندات: بند الف ماده ۴۰۱ قانون آیین دادرسی مدنی، شماره ۵۰۳ جلد دوم دوره بنیادین استاد دکتر شمس، شماره ۵۷۴ جلد دوم دوره بنیادین استاد دکتر شمس. مباحث: فسخ حکم تجدید نظر خواسته، نقض قرار در دیوان عالی کشور، دادگاه مرجوع الیه پس از نقض رای در دیوان

بررسی:

دادگاه تجدید نظر می تواند اگر دعوای نخستین را اساساً مردود بداند یا دادرسی را مردود تشخیص دهد حکم بدوی را نقض و قرار رد دعوا صادر کند،^{۶۱} اگر این قرار به تبع اصل دعوا قابل فرجام خواهی باشد و از آن فرجام خواهی شود و دیوان عالی کشور قرار صادره از دادگاه تجدید نظر را نقض کند به تصریح بند الف ماده ی ۴۰۱ قانون آیین دادرسی مدنی پرونده برای رسیدگی ماهوی باید به دادگاه تجدید نظر (دادگاه صادر کننده ی قرار رد دعوا) ارجاع دهد.^{۶۲}

۱۶۶- چنانچه فصل اختلاف از طریق داوری در سند رسمی پیش بینی شده باشد و داور رای صادر نماید این رای چگونه اجرا می شود؟

- (۱) به دستور دادگاه در اجرای ثبت
(۲) به دستور رئیس ثبت در اجرای ثبت

^{۶۰} شماره ۲۴۵ جلد دوم دوره بنیادین

^{۶۱} شماره ۵۰۳ جلد دوم دوره بنیادین

^{۶۲} شماره ۵۷۴ جلد دوم دوره بنیادین

گزینه ۳

مستندات: ماده ۴۸۸ قانون آیین دادرسی مدنی، شماره ۳۳۶ جلد سوم دوره بنیادین استاد دکتر شمس، شماره ۵۰۳ جلد سوم دوره بنیادین استاد دکتر شمس. مباحث: قرارداد داوری، اجرای رای داور
بررسی:

اصولا شکل تنظیم قرارداد داوری موضوعیت ندارد (شماره ۳۳۶ جلد سوم دوره بنیادین)، قرارداد داوری به هر شکلی می تواند تنظیم شود و شکل تنظیم اثر مستقیمی در آثار آن نخواهد داشت. به تصریح ماده ی ۴۸۸ قانون مدنی دادگاه ارجاع کننده ی دعوا به داوری یا دادگاهی که صلاحیت رسیدگی به اصل دعوا را دارد مکلف است طبق رای داور برگ اجرایی صادر کند، قسمت آخر همین ماده اجرای رای را برابر مقررات قانونی اعلام کرده است که البته تاکید بی فایده ای است و به هر حال اجرائیه صادره باید توسط اجرای احکام دادگستری و طبق قانون اجرا شود.

اصولا اجرای احکام دادگستری توسط قسمت اجرای احکام اجرا خواهد شد و گزینه های ۱ و ۲ که به اجرای ثبت اشاره دارند مردود هستند، گزینه ی ۴ هم از ان جهت که داور صلاحیت و موقعیت دستور به تشکیلات دادگستری را ندارد مردود است.

۱۶۷- چنانچه خواسته ی خواهان از اموال مثلی (برای نمونه طلا) باشد بهای خواسته در دادخواست ..... تعیین شود و محکوم به ..... وجه نقد باشد.

- (۱) باید - می تواند
- (۲) نباید - می تواند
- (۳) باید - نمی تواند
- (۴) نباید - نمی تواند

گزینه ۳

مستندات: بند ۳ ماده ۵۱ قانون آیین دادرسی مدنی، بند ۴ ماده ۶۲ قانون آیین دادرسی مدنی، شماره ۲۷ جلد دوم دوره بنیادین استاد دکتر شمس. شماره ۲۴ جلد دوم دوره بنیادین استاد دکتر شمس. مباحث: بهای خواسته (تقویم)، خواسته
بررسی:

به تصریح بند ۳ ماده ۵۱ قانون آیین دادرسی مدنی در تمام دعاوی مالی باید بهای خواسته در دادخواست معین شود مگر اینکه ممکن نباشد، اصولا برای تعیین هزینه دادرسی و الصاق تمبر به دادخواست که برای به جریان افتادن دادخواست ضروری است نیاز به این داریم که مبلغی به عنوان بهای خواسته در دادخواست وجود داشته باشد. در این دعوا هم از آنجا که خواسته مقداری طلاست و مشخصا دعوا مالی است خواهان باید در دادخواست مبلغی را به عنوان بهای خواسته قید کند.

در قسمت دوم سوال هم دادگاه اول تکلیف دارد که نسبت به تمام خواسته حکم صادر کند و دوم اینکه نمی تواند خارج از محدوده ی خواسته ای که خواهان در دادخواست طرح کرده است و رسیدگی بر آن مبنا انجام شده است حکم صادر کند.

نکته ای که در این سوال ممکن است داوطلب را دچار اشکال کند خلط "خواسته" و "بهای خواسته" است، خواسته با بهای خواسته به جز در حالتی که خواسته مبلغی وجه رایج باشد متفاوت هستند. خواسته چیزی است که خواهان طی دادخواست از دادگاه رسیدگی به آن را مطالبه می کند و دادگاه هم فقط در محدوده ی خواسته حق دارد رسیدگی و حکم صادر کند، مثلا در فرض این سوال، خواهان مقداری طلا از کسی مطالبه کرده است، ولی بهای خواسته مبلغی است که در دادخواست تنها برای دو منظور نوشته می شود اول تعیین هزینه ی دادرسی بر اساس آن و دوم تعیین قابلیت شکایت از رای که صادر خواهد شد. بنا بر این در فرض این سوال دادگاه فقط می تواند در صورت ذی حق بودن خواهان، خوانده را به تحویل همان مقدار طلا که خواهان مطالبه کرده و در جریان دادرسی مستحق بودن او نسبت به آن مقدار ثابت شده است محکوم کند.

۱۶۸- چنانچه اصل دعوایی حقوقی در صلاحیت دادگاه انقلاب تهران باشد و موضوع قرار تامین خواسته مال منقولی باشد که در مقر دادگاه انقلاب شیراز است. صدور قرار تامین خواسته .....

(۱) در صلاحیت هر یک از دادگاه های انقلاب تهران و شیراز به انتخاب خواهان.

(۲) در صلاحیت دادگاه انقلاب تهران است.

(۳) در صلاحیت دادگاه انقلاب شیراز است.

(۴) ممکن نیست.

گزینه ۲

مستندات: ماده ۱۱۱ قانون آیین دادرسی مدنی، شماره ۲۶۶ جلد سوم دوره بنیادین استاد دکتر شمس. مباحث: دادگاه صالح برای صدور تامین خواسته

بررسی:

به صراحت ماده ۱۱۱ قانون آیین دادرسی مدنی دادگاه صالح به رسیدگی به درخواست تامین خواسته خواهد بود، اگر دعوا هنوز طرح نشده باشد خواهان باید درخواست تامین خواسته را همراه دادخواست تقدیم کند و اگر دادرسی در جریان است باید درخواست خود را به دادگاه رسیدگی کننده به اصل دعوا تسلیم کند.^{۶۳}

در ارتباط با این سوال ممکن است داوطلب دچار خلط بحث تامین خواسته و دستور موقت بشود، اگر خواهان درخواست صدور دستور موقت می داشت باید درخواستش را به دادگاه انقلاب شیراز تسلیم می کرد.

در این سوال نکته ای هم هست که ذکر آن خالی از فایده نیست، و آن هم اینکه صلاحیت دادگاه انقلاب به طور معمول در ارتباط با امور کیفری است ولی دو نوع صلاحیت در امور حقوقی برای دادگاه انقلاب وجود دارد یکی دعاوی مربوط به اصل ۴۹ قانون اساسی (بند ۶ ماده ۵ ق.ت.د.ع.و.ا) و دیگری دعاوی مربوط به اموالی که توسط این دادگاه صادره شده است (طبق رای وحدت رویه شماره ۵۸۱)۶۴.

۱۶۹- چنانچه قرار اتیان سوگند بتی صادر شود و مدعی علیه سوگند یاد نماید آیا مدعی می تواند پس از اتیان سوگند ادعای خود را با دلیل اثبات نماید؟

(۱) نمی تواند.

(۲) تنها در دعوی بر (وراث) میت می تواند.

(۳) می تواند.

(۴) تنها در دعوی بر (وراث) میت نمی تواند.

گزینه ۱

مستندات:

ماده ۱۳۳۱ قانون مدنی، شماره ۳۲۸ کتاب ادله اثبات دعوی استاد دکتر شمس، مباحث: سوگند بتی، دلایل منافی با سوگند

بررسی:

^{۶۳} شماره ۲۶۶ جلد سوم دوره بنیادین

^{۶۴} رأی شماره: ۵۸۱-۱۳۷۱/۲/۱۲: "دادگاههای انقلاب اسلامی که به فرمان مبارک امام راحل رضوان الله تعالی علیه و مصوبه بیست و هفتم خرداد ماه ۱۳۵۸ شورای انقلاب تشکیل شده اند بر طبق اصل یکصد و شصت و یکم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و تحت نظارت دیوان عالی کشور به جرایمی که در اصل چهل و نهم قانون اساسی و قانون حدود صلاحیت دادرسی و دادگاههای انقلاب مصوب یازدهم اردیبهشت ماه ۱۳۶۲ مجلس شورای اسلامی معین شده رسیدگی می نمایند و صلاحیت آنها نسبت به صلاحیت دادگاههای عمومی دادگستری اعم از حقوقی و کیفری از نوع صلاحیت ذاتی است. احکام صادره از دادگاههای انقلاب در بعضی موارد علاوه بر جنبه کیفری و مجازات مرتکب واجد جنبه حقوقی هم می باشد و اموال نامشروع او را نیز شامل می شود. در چنین موردی هر نوع ادعای حقی که از طرف اشخاص حقیقی یا حقوقی نسبت به این اموال عنوان شود ولو به ادعای خارج بودن آن مال از دارایی نامشروع محکوم علیه باشد رسیدگی آن بر حسب شکایت شاکی و طبق ماده ۸ و تبصره ماده ۵ قانون نحوه اجرای اصل چهل و نهم قانون اساسی مصوب ۱۷ مردادماه ۱۳۶۳ با دادگاه صادر کننده حکم می باشد و دادگاه انقلاب پس از رسیدگی اگر صحت ادعا را تشخیص دهد بر طبق ذیل اصل چهل و نهم قانون اساسی مال را به صاحبش رد می کند، والا به بیت المال می دهد."

به تصریح ماده ۱۳۳۱ قانون مدنی "قسم قاطع دعواست و هیچ گونه اظهاری که منافی قسم باشد از طرف پذیرفته نخواهد بود"، جلوه ی اصلی "سوگند قاطع دعوا" همان سوگند بتی است، بنا بر این پس از اتیان سوگند و اثبات حق طرف نمی تواند با دلایل دیگری حق خود را بر خلاف ان اثبات کند. هر چند حکمی که به استناد سوگند بتی صادر می شود می تواند حسب مورد قابل تجدید نظر و یا فرجام خواهی هم باشد ولی حتی در همان مراحل هم دلیلی خلاف حکم مستند به سوگند بتی پذیرفته نمی شود و فقط می توان حالتی را برای تغییر حکم فرض کرد که در آن کسی که سوگند خورده است خود اقرار کند که حق با طرف مقابل است و از سوگند خود برگردد.^{۶۵}

۱۷۰- بازداشت مال غیر منقولی که سابقه ی ثبت ندارد در اجرای احکام مدنی .....

(۱) مجاز نیست.

(۲) تنها در صورتی مجاز است که حکم نهایی بر مالکیت محکوم علیه صادر شده باشد.

(۳) در هر حال مجاز است.

(۴) در صورتی مجاز است که ملک در تصرف محکوم علیه باشد و یا حکم نهایی بر مالکیت او صادر شده باشد.

گزینه ۴

مستندات: ماده ۱۰۱ قانون اجرای احکام مدنی، مباحث: اجرای احکام مدنی، توقیف مال غیر منقول فاقد سابقه ی ثبتی بررسی:

به صراحت ماده ی ۱۰۱ قانون اجرای احکام مدنی^{۶۶}، مال منقول فاقد سابقه ی ثبتی فقط در یکی از دو صورتی که یا در تصرف مالکانه ی محکوم علیه باشد یا حکم نهایی بر مالکیت او صادر شده باشد قابل توقیف است، یعنی ممکن است حکمی هم بر مالکیت محکوم علیه از دادگاه صادر نشده باشد و فقط به این عنوان که تصرفات او بر ملک مورد نظر مالکانه است ملک را می توان توقیف کرد.

همین طور اگر حکمی بر مالکیت محکوم علیه صادر شده باشد ولی نهایی نشده باشد، مال توقیف می شود ولی محکوم له حق تصرف ندارد و مال تا زمان نهایی شدن حکم در توقیف می ماند.

قضاوت ۱۳۹۳

بر اساس پاسفنامه مؤسسه آموزش عالی فاضل

۶۱- اطلاعات حاصل از تحقیق و معاینه محل ، به ترتیب چه نوع اماره ای است؟

(۱) اولی اماره قضایی و دومی اماره قانونی

(۲) اولی اماره قانونی و دوم اماره قضایی

(۳) هر دو اماره قضایی

(۴) هر دو اماره قانونی

گزینه ۳

۶۲- دادگاه آلمان، حکم بر خلع ید اکبر از پلاک ثبتی ۵۶ واقع در بخش دو تهران را صادر کرده است. کدام مورد صحیح است؟

(۱) اگر محکوم علیه و محکوم له هر دو ایرانی باشند ، قابل اجرا است.

^{۶۵} شماره ۳۲۸ کتاب ادله اثبات دعوا

^{۶۶} ماده ی ۱۰۱ قانون اجرای احکام مدنی: توقیف مال غیرمنقولی که سابقه ی ثبت ندارد به عنوان مال محکوم علیه وقتی جایز است که محکوم علیه در آن، تصرف مالکانه داشته باشد. و یا محکوم علیه، به موجب حکم نهایی، مالک، شناخته شده باشد. در موردی که حکم بر مالکیت محکوم علیه صادر شده ولی به مرحله ی نهایی نرسیده باشد توقیف مال مزبور در ازای بدهی محکوم علیه جایز است ولی ادامه ی عملیات اجرایی، موکول به صدور حکم نهایی است.

(۲) حکم، مطلقاً قابل اجرا نیست.

(۳) حکم، به شرط داشتن رابطه متقابل با کشور آلمان قابل اجرا است.

(۴) اگر یکی از محکوم علیه و محکوم له تبعه خارجی باشند، قابل اجرا نیست.

گزینه ۳

۶۳ - کدام مورد، در خصوص قطعیت آرا دادگاه ها صحیح است ؟

- (۱) اصل بر قطعیت قرارها است بر خلاف احکام
(۲) اصل بر قطعیت احکام است بر خلاف قرارها
(۳) اصل بر عدم قطعیت است
(۴) اصل بر قطعیت است

گزینه ۲

۶۴ - اگر لایحه ای که خواهان با پست ارسال کرده، در روز جلسه دادرسی به دادگاه نرسد و دادگاه هم نتواند به دلیل عدم اخذ

توضیح از خواهان یا خوانده در ماهیت دعوا رسیدگی کند، کدام تصمیم اتخاذ خواهد شد ؟

- (۱) قرار ابطال دادخواست.
(۲) قرار رد دادخواست.
(۳) قرار عدم استماع دعوا.
(۴) قرار صادر نمی شود و حتماً باید به خواهان فرصت ارائه دلیل داده شود.

گزینه ۴

۶۵ - در اثناء رسیدگی، وکیل خواهان استعفای خود را به دادگاه تقدیم می کند. وظیفه دادگاه چیست ؟

- (۱) مراتب را به خواهان اعلام می کند و دادرسی به مدت ده روز متوقف می شود.
(۲) به رسیدگی خود ادامه می دهد.
(۳) مورد از مصادیق توقیف دادرسی بوده و پرونده از آمار کسر و بایگانی می شود تا خواهان وکیل جدید معرفی کند.
(۴) به خواهان اخطار می کند یا شخصاً یا توسط وکیل جدید دادرسی را تعقیب کند و دادرسی حداکثر تا یک ماه متوقف می شود.

گزینه ۴

ماده ۳۹ - در صورتی که وکیل استعفای خود را به دادگاه اطلاع دهد، دادگاه به موکل اخطار می کند که شخصاً یا توسط وکیل جدید، دادرسی را تعقیب نماید و دادرسی تا مراجعه موکل یا معرفی وکیل جدید حداکثر به مدت یک ماه متوقف می گردد...

۶۶ - در دعوی مطرح شده در یکی از شعب دیوان عالی کشور، یکی از مستشاران، مشمول قاعده رد دادرسی است. وظیفه دادگاه چیست ؟

- (۱) از رسیدگی امتناع کرده و پرونده را به شعبه اول ارجاع می دهد
(۲) با دو عضو دیگر، رای خود را صادر می کند
(۳) از رسیدگی امتناع کرده و پرونده را به شعبه دیگر ارجاع می دهد
(۴) با دعوت از یکی از مستشاران شعب دیگر، به پرونده رسیدگی می کند

گزینه ۴

۶۷ - به موجب دادنامه غیر قطعی، اصغر (مقیم خارج از کشور) و بهرام (مقیم داخل کشور) به انجام تعهدی محکومیت یافته اند.

مهلت تجدید نظر خواهی از حکم کدام است ؟

- (۱) برای هر دو نفر بیست روز
(۲) برای هر دو نفر دو ماه
(۳) برای اصغر دو ماه و برای بهرام بیست روز
(۴) برای اصغر دو ماه و برای بهرام یک ماه

گزینه ۲

۶۸ - با صدور قرار تامین خواسته، عین مال موضوع دعوی توقیف شده است. اگر رای دادگاه مبتنی بر استرداد عین مال باشد، در

کدام صورت، عین مال به محکوم له منتقل می شود ؟

- (۱) محکوم علیه تاجر ورشکسته نباشد

- (۲) از مستثنیات دین نباشد
 (۳) اعسار محکوم علیه پذیرفته نشده باشد
 (۴) در هر صورت، حتی اگر آن مال از مصادیق مستثنیات دین باشد

گزینه ۴

- ۶۹ - مرجع اعاده دادرسی از رای قطعی دادگاه بدوی، کدام است ؟
 (۱) دادگاه بدوی صادر کننده رای قطعی
 (۲) شعبه هم عرض دادگاه بدوی صادر کننده رای قطعی
 (۳) دادگاه تجدید نظر استان
 (۴) دیوان عالی کشور

گزینه ۱

- ۷۰ - محکوم علیه در مهلت تجدید نظر خواهی، محجور می شود. کدام مورد در خصوص تجدید نظر خواهی، صحیح است ؟
 (۱) دادستان به نمایندگی از محجور تجدید نظر خواهی می کند.
 (۲) مهلت تجدید نظر خواهی از زمان رفع حجر شروع می شود.
 (۳) مهلت تجدید نظر خواهی از تاریخ تعیین قیمت شروع می شود.
 (۴) مهلت تجدید نظر خواهی از تاریخ ابلاغ حکم به قیمت شروع می شود.

گزینه ۴

- ۷۱ - تعیین میزان خسارت وارد شده از ناحیه دستگاه های دولتی به دلیل تصمیمات اشتباه آنان، چگونه است ؟
 (۱) همزمان با صدور رای در دیوان عدالت اداری، راجع به خسارت نیز حکم مقتضی صادر میشود.
 (۲) پس از تصدیق خسارت در دیوان عدالت اداری، با دادگاه عمومی است.
 (۳) همزمان با صدور رای در دیوان عدالت اداری، و به شرط مطالبه شاکی، حکم مقتضی صادر میشود.
 (۴) خواهان می تواند در دیوان عدالت اداری و یا مستقلا در دادگاه های عمومی صالح، طرح موضوع کند.

گزینه ۲

خواهشمند است ارشاد فرمائید مصادیق و موارد اعمال تبصره یک ماده ۱۰ قانون دیوان عدالت اداری کدامند؟ و در صورت طرح دعوای منطبق با تبصره مذکور در محاکم عمومی دادگستری مراجع مذکور چه تصمیمی باید اتخاذ نمایند؟

شماره پرونده ۱۰۵۵ - ۱۷ - ۹۲

نظریه شماره ۷/۹۲/۱۹۶۸ - ۱۳۹۲/۱۰/۹

۱- تبصره ۱ ماده ۱۰ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری^{۶۷} مصوب ۱۳۹۰/۹/۲۲ که تعیین میزان خسارات وارده از ناحیه مؤسسات و اشخاص مذکور در بندهای ۱ و ۲ این ماده را پس از صدور رأی در دیوان بر وقوع تخلف، در صلاحیت دادگاه عمومی دانسته است، ناظر به خساراتی است که ناشی از تصمیمات و اقدامات اداری مزبور ایجاد می شود و گرنه به عنوان مثال اگر در اثر تخلف قراردادی اداره دولتی، به طرف قرارداد خسارتی وارد آید، احراز وقوع چنین تخلفی با دادگاه رسیدگی کننده می باشد.

۲- با توجه به این که در تبصره یک ماده ۱۰ قانون صدرالذکر، تعیین میزان خسارت وارده از ناحیه مؤسسات و اشخاص مذکور در بندهای ۱ و ۲ این ماده پس از صدور رأی در دیوان به وقوع تخلف با دادگاه عمومی است، بنابراین اگر قبل از صدور رأی در دیوان مزبور به وقوع تخلف، در دادگاه عمومی، طرح دعوای مطالبه خسارت شود این دعوی قابل استماع نمی باشد.

^{۶۷} تبصره ۱ - تعیین میزان خسارات وارده از ناحیه مؤسسات و اشخاص مذکور در بندهای (۱) و (۲) این ماده پس از صدور رأی در دیوان بر وقوع تخلف با دادگاه عمومی است.

- ۷۲ - خواهان پس از ختم مذاکرات، از دعوای خود به کلی صرف نظر می کند. دادگاه کدام تصمیم را اتخاذ می کند ؟
- (۱) به استرداد دعوا ترتیب اثر نمی دهد.
  - (۲) خوانده را به منظور اعلام رضایت یا عدم رضایت نسبت به استرداد دعوا از ناحیه خواهان ، دعوت می نماید.
  - (۳) قرار سقوط دعوا صادر میکند.
  - (۴) قرار رد دعوا صادر میکند.

گزینه ۳

- ۷۳ - در دعوای بر میت پس از اقامه بینه، کدام مورد صحیح است ؟
- (۱) سوگند خواهان الزامی است و در صورت امتناع از سوگند، حق وی ساقط می شود.
  - (۲) سوگند خواهان الزامی است و در صورت امتناع از سوگند ، ناگل محسوب شود.
  - (۳) سوگند خواهان اختیاری است و عدم سوگند ، قرینه بر عدم استحقاق است.
  - (۴) اگر مستند دعوی خواهان، سند رسمی باشد، سوگند اختیاری است.

گزینه ۱

اگر مستند دعوی سند رسمی باشد که توان اثبات وجود حق را دارد اختیاری است (دکتر شمس ج ۳ پیشرفته ش ۴۶۵) ۷۴ گزارش اصلاحی در دادگاه تجدید نظر تنظیم شده و یکی از طرفین، مدعی بطلان آن است. کدام مرجع صالح به رسیدگی است ؟

- (۱) دادگاه عمومی با رعایت صلاحیت محلی و نسبی
- (۲) دادگاه تجدید نظر صادر کننده گزارش اصلاحی
- (۳) در صورت تنظیم در دادگاه، قابل ابطال نیست
- (۴) دادگاه تجدید نظر هم عرض دادگاه صادر کننده گزارش اصلاحی

گزینه ۳

۷۵ - حمید بر علیه کریم اقامه دعوا کرده و کریم محکوم شده است. پس از صدور رای، حمید می خواهد با تسلیم دادخواست تجدید نظر خواهی، محکوم به را از عین مال به بهای آن تبدیل کند. کدام مورد صحیح است؟

- (۱) چون ادعای جدید است، مسموع نیست.
- (۲) اگر مال قیمی باشد، امکان پذیر است.
- (۳) چنین تقاضایی مسموع نیست.
- (۴) چون ادعای جدید نیست، مسموع است.

گزینه ۴

ماده ۳۶۲ - ادعای جدید در مرحله تجدیدنظر مسموع نخواهد بود ولی موارد زیر ادعای جدید محسوب نمی شود:

- ۱ - مطالبه قیمت محکوم به که عین آن، موضوع رأی بدوی بوده و یا مطالبه عین مالی که قیمت آن در مرحله بدوی مورد حکم قرار گرفته است.
- ۲ - ادعای اجاره بهاء و مطالبه بقیه اقساط آن و اجرت‌المثل و دیونی که موعد پرداخت آن در جریان رسیدگی بدوی، رسیده و سایر متفرعات از قبیل ضرر و زیان که در زمان جریان دعوا یا بعد از صدور رأی بدوی به خواسته اصلی تعلق گرفته و مورد حکم واقع نشده یا موعد پرداخت آن بعد از صدور رأی رسیده باشد.
- ۳ - تغییر عنوان خواسته از اجرت‌المسمی به اجرت‌المثل یا بالعکس.

۷۶ - اگر تبعه بیگانه خواهان باشد، در کدام صورت، معاف از دادن تامین است ؟

- (۱) دعوا مستند به سند لازم الاجرا باشد
- (۲) اگر کشور متبوع او رفتار متقابل داشته باشد
- (۳) اگر مستند دعوا سند تجاری باشد
- (۴) دعوای جلب ثالث باشد

گزینه ۲

۷۷ - در صورتی که رای داور، مخالف با آنچه که در دفتر املاک است باشد، چگونه عمل می شود؟
(۱) طرفین دعوا باید تقاضای رسیدگی ماهوی از دادگاه کنند

- ۲) در صورت عدم قبول طرف دعوا ، دادگاه باید رسیدگی ماهوی کند
 ۳) دادگاه وارد رسیدگی ماهوی می شود
 ۴) رای باطل است و قابلیت اجرایی ندارد

گزینه ۴

- ۷۸ - چنانچه اجرائیه ثبتی مبنی بر پرداخت مهریه توسط زوج صادر شده و زوج مدعی اعسار باشد، چه اقدامی می تواند انجام دهد؟
 ۱) دادگاه عمومی محل اقامت زوج صالح بوده و باید دعوی اعسار در آنجا مطرح شود
 ۲) دادگاه محل وقوع اداره ثبت به دعوی اعسار رسیدگی می کند.
 ۳) به لحاظ عدم طرح دعوی مطالبه مهریه در دادگاه ، اساسا امکان طرح دعوی اعسار وجود ندارد
 ۴) به لحاظ صدور اجرائیه در اداره ثبت ، موضوع اعسار در اداره ثبت مطرح و رئیس اتخاذ تصمیم می کند

گزینه ۱

- ۷۹ - میان مریم و احمد در خصوص اصل نکاح اختلاف است. چنانچه مریم مدعی زوجیت و احمد منکر آن باشد، نکاح چگونه ثابت می شود؟

- ۱) گواهی یک مرد توأم با سوگند گواه
 ۲) صرفا با گواهی دو مرد
 ۳) گواهی دو مرد و یا یک مرد و دو زن
 ۴) گواهی یک مرد، توأم با سوگند مریم

گزینه ۳

- ۸۰ در جریان اجرای حکم خلع ید، مشخص می شود به غیر از محکوم علیه، اشخاص دیگری نیز متصرف محل هستند. چه باید کرد؟
 ۱) مأمور اجرا از دادگاه صادر کننده حکم کسب تکلف می کند
 ۲) فقط شخص محکوم علیه از محل خلع ید می شود
 ۳) کلیه متصرفین از محل خلع ید می شوند، هر چند خوانده دعوا نبوده اند
 ۴) حکم صادره بدون توجه به متصرفین صادر شده و قابلیت اجرا ندارد

گزینه ۳

- ماده ۴۳ - در مواردی که حکم خلع ید علیه متصرف ملک مشاع بنفع مالک قسمتی از ملک مشاع صادر شده باشد از تمام ملک خلع ید می شود، ولی تصرف محکوم له در ملک خلع ید شده مشمول مقررات املاک مشاعی است.

حقوق تجارت

کارآموزی وکالت ۱۳۹۳

- ۴۱ - کدام مورد صحیح است؟
 ۱) ثبت اسم تجارته اجباری است و اسم تجارته قابل انتقال نیست.
 ۲) ثبت اسم تجاری اختیاری است مگر اینکه وزارت دادگستری آن را الزامی کند و پس از ثبت، اسم تجارته قابل انتقال می باشد.
 ۳) ثبت اسم تجارته اختیاری است و اسم تجارته قابل انتقال است.
 ۴) ثبت اسم تجارته اجباری است و اسم تجارته قابل انتقال است.

گزینه ۲

- ۴۲ - کدام عبارت، صحیح است؟
 ۱) دفتر تجارته غیر تاجر در مقابل تاجر، سندیت دارد

- (۲) دفتر تجارنی تاجر در مقابل غیر تاجر، سندیت دارد
- (۳) دفتر تجارنی در دعوی صاحب دفتر علیه تاجر دیگر، مطلقاً دلیل محسوب می شود.
- (۴) دفتر تاجر در مقابل غیر تاجر، فقط ممکن است جزو قرائن و امارات قبول شود.

گزینه ۴

- ۴۳ - در شرکتهای سهامی، اگر قسمتی از تعهد موسسین به صورت غیر نقد باشد، کدام مورد صحیح است؟
- (۱) مدارک مالکیت را در نزد همان بانکی که برای پرداخت مبلغ نقدی حساب باز شده است، تودیع و گواهی بانک را به مرجع ثبت شرکتهای تسلیم نماید.
- (۲) عین آنرا در نزد یکی از بانکها تودیع و گواهی بانکی را به ضمیمه اظهارنامه و ضمائم آن به هیات موسس تسلیم نماید.
- (۳) باید عین آن یا مدارک مالکیت آن را در همان بانکی که برای پرداخت نقدی حساب باز شده است، تودیع و گواهی بانک را به ضمیمه اظهارنامه و ضمائم آن به هیات موسس تسلیم نماید.
- (۴) باید عین آن یا مدارک مالکیت آنرا در همان بانکی که برای پرداخت مبلغ نقدی حساب باز شده است، تودیع و گواهی بانک را به ضمیمه اظهارنامه و ضمائم آن، به مرجع ثبت شرکتهای تسلیم نماید

گزینه ۴

- ۴۴ - سود قابل تقسیم، کدام است؟
- (۱) از درآمد حاصل همان سال، کلیه هزینه ها و استهلاکات و اندوخته قانونی کسر، بقیه بین سهامداران تقسیم خواهد شد.
- (۲) سود خالص سال مالی شرکت منهای زیانهای سال قبل و اندوخته قانونی بعلاوه سود قابل تقسیم سالهای قبل که تقسیم نشده است.
- (۳) در آمد حاصل در همان سال مالی منهای کلیه هزینه ها و استهلاکات و هزینه ها.
- (۴) از سود خالص، یک بیستم به عنوان اندوخته قانونی کسر، بقیه بیت سهامداران تقسیم شود.

گزینه ۲

- ۴۵ - کدام مورد، صحیح است؟
- (۱) در شرکتهای سهامی، انتقال سهام می تواند با موافقت یکی از مجامع عمومی و یا هیات مدیره باشد
- (۲) در شرکتهای سهامی، انتقال سهام با موافقت مجمع عمومی عادی امکان پذیر خواهد شد
- (۳) در شرکتهای سهامی عام، انتقال سهام نباید مشروط به موافقت مدیران شرکت و همچنین نباید با موافقت مجمع عمومی باشد
- (۴) در شرکتهای سهامی عام، انتقال سهام نباید مشروط به موافقت مدیران ولی با موافقت مجمع عمومی فوق العاده باشد .

گزینه ۳

- ۴۶ - کدام مورد، در خصوص فوت یکی از شرکای شرکت با مسئولیت محدود، صحیح است؟
- (۱) از موارد انحلال شرکت نیست مگر در اساسنامه پیش بینی شده باشد.
- (۲) از موارد انحلال شرکت است، مگر خلاف آن در اساسنامه شرکت پیش بینی شده باشد.
- (۳) به هر حال از موارد انحلال شرکت است.
- (۴) نمی تواند از موارد انحلال شرکت محسوب شود.

گزینه ۱

- ۴۷ - در صورتی که یکی از شرکای شرکت نسبی ورشکسته شود، اخراج آن شریک از شرکت، مشروط بر کدام مورد است؟
- (۱) تقاضای طلبکاران مبنی بر اخراج، مورد موافقت دیگر شرکا قرار گیرد.
- (۲) همه شرکای دیگر وجوهی معادل سهم الشرکه آن شریک در شرکت را نقداً پرداخت کنند.
- (۳) دادگاه در این خصوص حکم دهد.
- (۴) طلبکاران شریک ورشکسته تقاضا کنند.

گزینه ۲

- ۴۸ - هرگاه شرکت سهامی، مبلغ پرداخت نشده سهام را مطالبه کند و ظرف مهلت مقرر این پرداخت صورت نگیرد شرکت می تواند کدام اقدام را در خصوص این گونه سهام انجام دهد؟
- (۱) باطل کند.
- (۲) به هر کس که خریدار باشد، بفروشد.
- (۳) فقط از طریق بورس به فروش رساند.
- (۴) از طریق بورس یا مزایده بفروشد.

گزینه ۴

- ۴۹ - تعهد پرداختی به مبلغ یک صدیورو به زبان انگلیسی و با رعایت سایر شرایط شکلی سفته تنظیم می شود. محل صدور و محل پرداخت، تهران است. در اینصورت سند مزبور کدام وضعیت زیر را دارد؟
- (۱) فقط به دلیل استفاده از پول خارجی سفته محسوب نمی شود.
- (۲) به دلیل استفاده از پول و زبان خارجی سفته محسوب نمی شود.
- (۳) سفته محسوب می شود.
- (۴) فقط به دلیل استفاده از زبان خارجی سفته محسوب نمی شود.

گزینه ۳

- ۵۰ - دارنده چک علیه صادر کننده و ظهرنویس چک اقامه دعوا نموده و صدور قرار تامین خواسته علیه هر دو رادرخواست می نماید. در اینصورت، دادگاه در مورد چه کسانی قرار تامین صادر می نماید؟
- (۱) علیه صادر کننده و ظهر نویس به اندازه مبلغ چک
- (۲) علیه هر مسئول به اندازه نصف مبلغ چک
- (۳) فقط علیه یک مسئول به انتخاب خواهان
- (۴) فقط علیه صادر کننده

گزینه ۱

- ۵۱ - احمد سفته ای در وجه بهرام صادر نموده و بهرام نیز آن را در وجه جواد ظهرنویسی می کند. در این صورت از نظر اثباتی، جواد در برابر احمد، دارنده با حسن نیت محسوب ..... .
- (۱) می شود، مگر این که وجود ایراد در رابطه احمد و بهرام ثابت شود.
- (۲) می شود، مگر این که تحصیل مجرمانه سند توسط بهرام ثابت شود.
- (۳) می شود، مگر این که خلاف آن ثابت شود.
- (۴) نمی شود، مگر این که خلاف آن ثابت شود.

گزینه ۳

- ۵۲ - اکبر براتی در وجه بهروز و عهده جمشید صادر میکند و جمشی نیز آن را قبولی مینویسد. در این صورت اصولاً ایراد اکبر مبنی بر بدهکار نبودن به بهروز در برابر بهروز قابل استناد ..... ایراد جمشید مبنی بر بدهکار نبودن به اکبر، در برابر بهروز قابل استناد ..... .
- (۱) است و همچنین - است.
- (۲) نیست و همچنین - نیست.
- (۳) نیست اما - است.
- (۴) است اما - نیست.

گزینه ۴

- ۵۳ - در چارچوب حقوق اسناد تجارتي، محال علیه برات در مقابل دارنده، در کدام صورت مسئول است؟
- (۱) برات را قبولی نویسی کرده و از آن رجوع ننموده باشد.
- (۲) برات را قبولی نویسی کرده باشد.
- (۳) به صادر کننده بدهکار بوده و برات را قبولی نویسی کرده باشد.
- (۴) به صادر کننده بدهکار باشد، ولو این که قبولی ننوشته باشد.

گزینه ۲

- ۵۴ - بهنام بابت خرید کالا از جواد، چک در وجه حامل صادره از سوی اسماعیل را در وجه جمال ظهرنویسی بدون قید و شرط نموده و تسلیم می کند. در این صورت انتقال سند ..... .
- (۱) محقق شده اما در صورت برگشت بهنام مسئول نیست.

- (۲) محقق نشده و قهرا مسئولیت بهنام نیز منتفی است.
 (۳) محقق شده و بهنام نیز در صورت برگشت، به عنوان ظهرنویس مسئول است.
 (۴) محقق شده و بهنام نیز در صورت برگشت، به عنوان ضامن مسئول است.

گزینه ۳

- ۵۵ - پس از اقامه دعوی و به مجرد تقاضای دارنده براتی که به علت عدم تأدیه، اعتراض شده است، دادگاه چه تکلیفی دارد؟
 (۱) دعوت از خواننده دعوی و ابلاغ فوری تقاضای خواهان
 (۲) تکلیفی به قبول تقاضای خواهان ندارد.
 (۳) معادل وجه برات را از وجوه نقد خواننده به عنوان تأمین توقیف کند.
 (۴) معادل وجه برات را از اموال خواننده به عنوان تأمین توقیف کند.

گزینه ۴

- ۵۶ - کدام مورد، در خصوص برواتی که وجه آن در ایران باید به روئیت یا بی وعده از روئیت پرداخت شود در صورتیکه دارنده برات ظرف مهلت یک سال از تاریخ برات قبولی یا پرداخت آن را مطالبه نکند، صحیح است؟
 (۱) فقط حق رجوع به ظهر نویسان را از دست میدهد.
 (۲) حق رجوع به ضامنان سند را از دست می دهد.
 (۳) حق رجوع به ظهرنویسان و برات دهندهای که وجه برات را به محال علیه رسانیده، نخواهد داشت.
 (۴) حق رجوع به کلیه امضاء کنندگان برات را از دست می دهد.

گزینه ۳

- ۵۷ - تاجری که حکم ورشکستگی او صادر شده، در دوره توقف، خانه خود را وقف امور خیریه کرده است. طبق قانون تجارت کدام مورد در خصوص عقد وقف، صحیح است؟
 (۱) باطل است.
 (۲) صحیح است.
 (۳) غیر نافذ است.
 (۴) قابل فسخ است.

گزینه ۱

- ۵۸ - کدام مورد، از موارد ورشکستگی به تقصیر نیست؟
 (۱) اگر دفاتر خود را موقوف نموده و یا به طریق مواضعه و معاملات صوری، از بین برده باشد.
 (۲) اگر به قصد تأخیر انداختن ورشکستگی خود، خریدی بالاتر از مظنه روز کرده باشد.
 (۳) اگر محقق شود مخارج شخصی یا مخارج خانه تاجر در ایام عادی، نسبت به درآمد او فوقالعاده بوده است.
 (۴) اگر یکی از طلبکاران را پس از تاریخ توقف بر سایرین ترجیح داده و طلب او را پرداخته باشد.

گزینه ۱

- ۵۹ - کدام مورد از موارد بطلان قرارداد ارفاقی نیست؟
 (۱) پس از تصدیق قرارداد ارفاقی، مشخص شود که در اعلام میزان دارایی، حيله به کار رفته و مقدار حقیقی اعلام نشده است.
 (۲) پس از تصدیق قرارداد ارفاقی، مشخص شود که در اعلام مقدار قروض، حيله به کار رفته و مقدار حقیقی اعلام نشده است.
 (۳) محکومیت تاجر به ورشکستگی به تقلب
 (۴) عدم اجرای شرایط قرارداد ارفاقی توسط تاجر ورشکسته

گزینه ۴

- ۶۰ - تاجری ورشکسته، مدعی اعاده اعتبار است. داخواست خود را به کدام مرجع باید تسلیم کند؟
 (۱) دادگاه تجدیدنظر استان
 (۲) دادگاه صادر کننده حکم ورشکستگی
 (۳) رئیس دادگستری
 (۴) اداره تصفیه امور ورشکستگی

کارآموزی وکالت ۱۳۹۲

۴۱ - کدام گزینه صحیح نیست؟

- (۱) گواهی بانک محال علیه دایر بر عدم تادیه وجه چک به منزله واخواست است.
- (۲) واخواست برات و سفته به ترتیبی که در ماده ۲۸۰ قانون تجارت قید شده ارتباطی با چک پیدا نمی کند.
- (۳) واخواست برات و سفته به ترتیبی که در ماده ۲۸۰ قانون تجارت قید شده، در مورد چک هم جاری است.
- (۴) دارنده چک می تواند بدون توجه به محل استقرار بانک محال علیه، در دادگاه محل صدور چک دعوی مطالبه را طرح نماید.

گزینه ۳

رأی وحدت رویه شماره ۵۳۶ مورخ ۱۳۶۹/۷/۱۰ هیأت عمومی دیوان عالی کشور

قانون صدور چک مصوب ۱۳۵۵ در مادتين ۲ و ۳ و قانون تجارت بشرح مواد ۳۱۰ تا ۳۱۵ شرایط خاصی را در مورد چک مقرر داشته که از آن جمله کیفیت صدور چک و تکلیف دارنده چک از لحاظ موعد مراجعه به بانک و اقدام بانک محال علیه به پرداخت وجه چک یا صدور گواهی عدم تادیه وجه آن و وظیفه قانونی بانک دایر به اخطار مراتب به صادر کننده چک می باشد. مسئولیت ظهرنویس چک موضوع ماده ۳۱۴ قانون تجارت هم بر اساس این شرایط تحقق می یابد و واخواست برات و سفته به ترتیبی که در ماده ۲۸۰ قانون تجارت قید شده ارتباطی با چک پیدا نمی کند بنابراین گواهی بانک محال علیه دایر به عدم تادیه وجه چک که در مدت ۱۵ روز به بانک مراجعه شده به منزله واخواست می باشد و رأی شعبه ششم دیوان عالی کشور که هیأت عمومی حقوقی دیوان عالی کشور هم با آن موافقت داشته صحیح و منطبق با موازین قانونی است این رأی بر طبق ماده واحده قانون وحدت رویه قضایی مصوب ۱۳۲۸ برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاهها در موارد مشابه لازم الاتباع است

رأی وحدت رویه شماره: ۶۶۹ مورخ ۱۳۸۳/۷/۲۱ هیأت عمومی دیوان عالی کشور

در رویه متداول سیستم یکپارچه بانکها، به دارنده چک اختیار داده شده است که علاوه بر شعبه افتتاح حساب، وجه آن را از سایر شعب نیز مطالبه نماید. بنابراین، در صورت مراجعه دارنده چک در مهلت مقرر به شعب دیگر و صدور گواهی عدم پرداخت از بانک مرجع الیه، بزه صدور چک بلا محل محقق و دادگاه محل وقوع جرم، صالح به رسیدگی خواهد بود و به عقیده اکثریت اعضای هیأت عمومی دیوان عالی کشور رأی شعبه سی و پنجم دیوان عالی کشور که با این نظر انطباق دارد، صحیح و موافق موازین قانونی تشخیص می گردد. این رأی براساس ماده ۲۷۰ قانون آیین دادرسی دادگاه عمومی و انقلاب در امور کیفری، برای کلیه شعب دیوان عالی کشور و دادگاهها در موارد مشابه، لازم الاتباع می باشد.

۴۲ - انتخاب نخستین گروه از مدیران و بازرسان در شرکت ..... انجام می گیرد.

- (۱) سهامی عام و خاص به اتفاق و در مجمع عمومی موسس
- (۲) سهامی عام و خاص در مجمع عمومی موسس با دو سوم آراء حاضر
- (۳) سهامی خاص با اکثریت آراء مطلق موسسین و سهامی عام با دو سوم آراء حاضر مجمع عمومی موسس
- (۴) سهامی عام در مجمع عمومی موسس با دو سوم آراء حاضر در شرکت سهامی خاص به اتفاق آراء موسسین

^{۶۸} طرح ایراد سوالات توسط بهمن کشاورز (ریاست محترم اسکودا) در مصاحبه با ایسنا مورخ ۱۳۹۳/۰۹/۲۴

گزینه ۴

۴۳ - عدم انعکاس واگذاری سهام شرکت های سهامی در دفتر ثبت سهام:

- (۱) موجب بطلان نقل و انتقال و عدم استناد به آن می باشد.
- (۲) در مقابل ثالث و شرکت بی اعتبار ولی در رابطه طرفین معتبر می باشد.
- (۳) در هر حال بی اعتبار است مگر آنکه اساسنامه شرکت ترتیب دیگری مقرر کرده باشد.
- (۴) موجب غیر نافذ بودن عمل حقوقی بوده و اعتبار آن مشروط به تنفیذ هیات مدیره است.

گزینه ۲

۴۴ - مطابق مقررات داوری تجاری بین المللی ایران:

- (۱) با وصف بطلان قرارداد اصلی، شرط داوری ضمن آن باطل خواهد بود
- (۲) داور نمی تواند در خصوص بطلان یا نفوذ شرط داوری اظهار نظر نماید.
- (۳) داور در مورد وجود یا اعتبار موافقت نامه داوری یا قرارداد اصلی صلاحیت اظهار نظر دارد.
- (۴) تصمیم داور در خصوص بطلان و ملغی الاثر بودن قرارداد اصلی به منزله عدم اعتبار شرط داوری است.

گزینه ۳

۴۵ - چنانچه معلوم گردد تاجر ورشکسته:

- (۱) پس از تاریخ توقف با ترجیح یکی از طلبکارها بر سایرین طلب او را پرداخته باشد ورشکسته به تقصیر می گردد.
- (۲) پیش از توافق میان بستانکاران تبعیض قائل شده، ورشکسته به تقصیر می گردد.
- (۳) دفاتر خود را مطابق قانون تنظیم ننموده باشد ورشکسته به تقلب می گردد.
- (۴) پس از توقف، به قصد به تاخیر اداختن ورشکستگی خود خریدی پایین تر یا فروشی بالاتر از مظنه روز کرده باشد ورشکسته به تقصیر محسوب می شود.

گزینه ۱

۴۶ - در تصفیه اختیاری شرکت های تجاری، کدامیک از موارد زیر جزو وظایف و اختیارات متصدیان تصفیه محسوب نمی شود؟

- (۱) انجام معاملات جدید برای بازپرداخت کامل آورده شرکا
- (۲) انجام معاملات جدید برای اجرای تعهدات شرکت
- (۳) وصول مطالبات از طریق طرح دعوی یا غیر آن
- (۴) تقسیم دارایی شرکت بین شرکا

گزینه ۱

۴۷ - تاریخ توقف شرکتی که حکم ورشکستگی آن پس از انحلال صادر شده .....:

- (۱) همان تاریخ انحلال است.
- (۲) همان تاریخ صدور حکم است.
- (۳) حتماً در فاصله انحلال تا صدور حکم است.
- (۴) ممکن است قبل از انحلال باشد.

گزینه ۴

۴۸ - دادخواست اعاده اعتبار تاجر ورشکسته باید به چه مرجعی داده شود؟

- (۱) عضو ناظر
- (۲) رئیس دادگستری شهرستان محل صدور حکم توقف
- (۳) اداره تصفیه امور ورشکستگی
- (۴) دادستان حوزه قضایی دادگاه صادر کننده حکم توقف تاجر

گزینه ۴

۴۹ - اگر معامله با موافقت آمر اقاله شود حق العمل کار .....

- (۱) مستحق تمام اجرت است.
- (۲) مستحق اجرت نمی باشد.
- (۳) نصف اجرت را دریافت می کند.
- (۴) اجرتی را که عرف محل مقرر می کند دریافت می کند.

گزینه ۱

۵۰ - در مورد اثر طلبکار نبودن صادر کننده برات از محال علیه به هنگام صدور برات کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) موجب سلب عنوان برات از سند می گردد مگر اینکه طلب بعداً به وجود آید.
- (۲) موجب سلب عنوان برات از سند نمی گردد.

- ۳) موجب سلب عنوان برات از سند می گردد.
 ۴) فقط در صورت آگاهی دارنده، عنوان برات از سند سلب می گردد.

گزینه ۲

- ۵۱ - «الف» سفته ای در وجه «ب» یا به حواله کرد صادر نموده و «ب» نیز آن را در وجه «ج» ظهر نویسی می نماید. در این صورت ایراد «الف» مبنی بر اینکه صدور سند در وجه «ب» مبتنی بر اشتباه در شخصیت طرف بوده است. در صورتی در برابر ج قابل استناد است که «ج» ...
- ۱) از وقوع اشتباه پس از دارنده شدن آگاه شود.
 ۲) از وقوع اشتباه مطلقاً آگاه نباشد.
 ۳) از وقوع اشتباه هنگام دارنده شدن آگاه باشد.
 ۴) تاجر بوده و از وقوع اشتباه هنگام دارنده شدن آگاه باشد.

گزینه ۳

- ۵۲ - در مورد برات ذمه شخص حقیقی ورشکسته کدام گزینه صحیح است؟
- ۱) حکم اعاده اعتبار قانونی موجب برات ذمه از مانده دیون است.
 ۲) ختم عملیات تصفیه امور ورشکسته موجب برات ذمه از مانده دیون است.
 ۳) حکم اعاده اعتبار اعم از حقی یا قانونی موجب برات ذمه از مانده دیون است.
 ۴) ختم عملیات تصفیه یا حکم اعاده اعتبار موجب برات ذمه از مانده دیون نیست.

گزینه ۴

- ۵۳ - چنانچه پس از انحلال ارادی شرکت تجاری حکم ورشکستگی آن صادر شود ....
- ۱) دیون و مطالبات ورشکسته حال می شود.
 ۲) دیون و مطالبات ورشکسته حال نمی شود.
 ۳) فقط دیون ورشکسته حال می شود.
 ۴) فقط مطالبات ورشکسته حال می شود.

گزینه ۳

- ۵۴ - در مورد ترتیب تقسیم اموال ورشکسته در تصفیه اختصاری، کدام گزینه صحیح است؟
- ۱) موثق ها، طلبکارهای عادی، متاز ها
 ۲) ممتازها، موثق ها، طلبکارهای عادی
 ۳) موثق ها، ممتازها، طلبکارهای عادی
 ۴) ممتازها، طلبکارهای عادی، موثق ها

گزینه ۳

- ۵۵ - اصولاً دلالت در برابر آمر مسئول اجرای تعهدات ثالث .....
 ۱) نیست اما در برابر ثالث مسئول اجرای تعهدات آمر است.
 ۲) نیست همچنان که در برابر ثالث مسئول اجرای تعهدات آمر نیست.
 ۳) است اما در برابر ثالث مسئول اجرای تعهدات آمر نیست.
 ۴) است همچنان که در برابر ثالث مسئول اجرای تعهدات آمر نیست.

گزینه ۲

- ۵۶ - شرکت تجاری در فاصله توقف تا صدور حکم ورشکستگی .....
 ۱) اصولاً حق تصرف در اموال خویش را دارد.
 ۲) فقط حق تصرف مادی در اموال خویش را ندارد.
 ۳) اصولاً حق تصرف در اموال خویش را با اجازه مدیر تصفیه دارد.
 ۴) فقط حق تصرف حقوقی در اموال خویش را ندارد.

گزینه ۱

- ۵۷ - کدام یک از اسناد زیر از مزایای اجرای اسناد رسمی برخوردار هستند؟
- ۱) فقط چک های ریالی عهده بانک های دولتی و خصوصی ایرانی
 ۲) چک های ریالی و ارزی صادره عهده بانک های دولتی و خصوصی ایرانی
 ۳) فقط چک های صادره عهده بانک های دولتی
 ۴) چک های صادره عهده بانک های ایرانی و خارجی

گزینه ۲

۵۸ - کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) لاقل یک شریک شرکت تضامنی باید تاجر باشد.
- (۲) همه شرکای شرکت تضامنی ممکن است تجاری باشند.
- (۳) لاقل یک شریک شرکت تضامنی باید شخص حقیقی باشد.
- (۴) همه شرکای شرکت تضامنی باید شخص حقیقی باشند.

گزینه ۲

۵۹ - در مورد شمول مقررات ورشکستگی بر شرکت های بیمه کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) فقط بیمه های خصوصی مشمول مقررات ورشکستگی هستند.
- (۲) بیمه ها مشمول مقررات ورشکستگی هستند.
- (۳) بیمه ها مشمول مقررات ورشکستگی نیستند.
- (۴) فقط بیمه های دولتی که خصوصی سازی شده اند از شمول مقررات ورشکستگی خارج هستند.

گزینه ۲

۶۰ - در مورد اوراق مشارکت که توسط شرکت سهامی عام صادر می گردد کدام گزینه درست است:

- (۱) سود اوراق مشارکت و سود سهام مساوی است.
- (۲) سود اوراق مشارکت و سود سهام ممکن است مساوی باشد.
- (۳) سود اوراق مشارکت همواره از سود سهام بیشتر است.
- (۴) سود اوراق مشارکت همواره از سود سهام کمتر است.

گزینه ۲

کارآموزی وکالت ۱۳۹۱

بر اساس مصاحبه استاد فرمانکایان با رادیه مقوق

۴۱ - اصولاً حق العمل کار در برابر طرف معامله مسوول اجرای تعهد آمر ..... در برابر آمر مسوول اجرای تعهدات طرف معامله .....

- (۱) نیست اما - است
- (۲) است همچنانکه - است
- (۳) است اما - نیست
- (۴) نیست همچنانکه - نیست

گزینه ۳

"حق العمل کار کسی است که به اسم خود ولی به حساب دیگری (آمر) معاملاتی کرده ... (ماده ۳۵۷ قانون تجارت) چون طبق این ماده حق العملکار به اسم خود معامله می نماید و طرف معامله با وی به عنوان اصیل در ارتباط است و با آمر ارتباطی ندارد و آمر هیچگونه نقشی در انعقاد معامله ندارد؛ همه تکالیف و تعهدات نسبت به طرف معامله برعهده حق العملکار است. قسمت دوم سوال مستنبط از بند اول ماده ۳۶۷ می باشد: "حق العمل کار در مقابل آمر مسئول پرداخت وجوه و یا انجام سایر تعهدات طرف معامله نیست"

توضیح اسکودا: حق العمل کاری در واقع نوعی نمایندگی است که در آن نماینده ، یعنی حق العمل کار مسولیت اجرای تعهدات منوب عنه (آمر) در برابر طرف معامله را می پذیرد و از همین روست که در تعریف نهاد مذکور گفته شده حق العمل کار به نام خود و به حساب آمر معامله می کند. بنابر این گزینه ۳ صحیح است.

۴۲ - انتخاب اولین مدیران شرکت سهامی .....

- (۱) در مجمع عمومی موسس صورت می‌پذیرد
(۲) خاص لزوماً در مجمع عمومی موسس صورت می‌پذیرد
(۳) خاص ممکن است در مجمع عمومی موسس صورت پذیرد (۴) عام باید در صورتجلسه‌ای قید و به امضاء کلیه سهامداران برسد

گزینه ۳

مستندا به مواد لایحه اصلاحی قانون تجارت از جمله ماده ۱۶ در شرکت سهامی عام تشکیل مجمع عمومی موسس الزامی است؛ پس گزینه ۴ صحیح نیست.

ماده ۱۶ - پس از گذشتن مهلتی که برای پذیرهنویسی معین شده است و یا در صورتی که مدت تمدید شده باشد مؤسسين حداکثر تا یک ماه به تعهدات پذیرهنویسان رسیدگی و پس از احراز این که تمام سرمایه شرکت صحیحاً تعهد گردیده و اقلأ سی و پنج درصد آن پرداخت شده است تعداد سهام هر یک از تعهدکنندگان را تعیین و اعلام و مجمع عمومی موسس را دعوت خواهند نمود. اما طبق ماده ۲۰ همان قانون صرف تسلیم مدارک امضا شده مورد نیاز به مرجع ثبت شرکت ها جهت ثبت شرکت سهامی خاص کفایت می کند. این امر به آن معناست که تشکیل یا عدم تشکیل مجمع عمومی موسس در شرکت سهامی خاص موضوعیت ندارد و انتخاب اولین مدیران که به موجب صورت جلسه ای است که به امضای سهامداران رسیده باشد؛ می تواند در قالب مجمع عمومی موسس باشد یا اینکه صرفاً صورتجلسات بصورت دستگردان بدون تشکیل مجمع امضا شوند. پس گزینه های ۱ و ۲ که الزام به تشکیل مجمع عمومی موسس دارند صحیح نمی باشند و گزینه ۳ منطبق بر مفاد ماده ۲۰ لایحه اصلاحی می باشد. ماده ۸۲ نیز تشکیل مجمع عمومی موسس را الزامی نمی داند پس می تواند تشکیل بشود یا نشود.

ماده ۲۰ - برای تأسیس و ثبت شرکت‌های سهامی خاص فقط تسلیم اظهارنامه به ضمیمه مدارک زیر به مرجع ثبت شرکت‌ها کافی خواهد بود:

- ۱ - اساسنامه شرکت که باید به امضاء کلیه سهامداران رسیده باشد.
  - ۲ - اظهارنامه مشعر بر تعهد کلیه سهام و گواهینامه بانکی حاکی از تأدیه قسمت نقدی آن که نباید کمتر از سی و پنج درصد کل سهام باشد. اظهارنامه مذکور باید به امضای کلیه سهامداران رسیده باشد. هرگاه تمام یا قسمتی از سرمایه به صورت غیر نقد باشد باید تمام آن تأدیه گردیده و صورت تقویم آن به تفکیک در اظهارنامه منعکس شده باشد و در صورتی که سهام ممتازه وجود داشته باشد باید شرح امتیازات و موجبات آن در اظهارنامه منعکس شده باشد.
  - ۳ - انتخاب اولین مدیران و بازرسی یا بازرسان شرکت که باید در صورتجلسه‌ای قید و به امضای کلیه سهامداران رسیده باشد.
  - ۴ - قبول سمت مدیریت و بازرسی با رعایت به قسمت اخیر ماده ۱۷.
  - ۵ - ذکر نام روزنامه کثیرالانتشاری که هر گونه آگهی راجع به شرکت تا تشکیل اولین مجمع عمومی عادی در آن منتشر خواهد شد.
- تبصره - سایر قیود و شرایطی که در این قانون برای تشکیل و ثبت شرکت‌های سهامی عام مقرر است در مورد شرکت‌های سهامی خاص لازم‌الرعایه نخواهد بود.

۴۳ - در شرکت سهامی خاص، نصاب جلسه مجمع عمومی عادی به طور فوق‌العاده عبارت است از:

- ۱) حضور دارندگان بیش از نصف سهامی که حق رای دارند. (۲) حضور دارندگان بیش از نصف سرمایه شرکت.
- ۳) حضور بیش از نصف دارندگان سهامی که حق رای دارند. (۴) نصف به علاوه یک سهامداران شرکت.

گزینه ۱

طبق قانون تجارت در مجامع ملاک تعداد افراد نیست بلکه میزان سهام است. مثلاً ۱۰۰ نفر که مجموعاً دویست سهم دارند حق رای کمتری نسبت به یک نفر با ۲۵۰ سهم دارند. پس گزینه ۳ و ۴ حذف می شوند چون بجای سهام از تعداد سهامداران صحبت شده است.

گزینه ۲ نیز مشخص نکرده است که این نصف آیا حق رای دارد یا نه. بطور مثال در مجمع عمومی عادی بطور فوق‌العاده برای تصمیم گیری در مورد برخی موضوعات، برخی از سهامداران حق رای ندارند و ... (موارد متعددی هست)

پس گزینه یک صحیح است (ماده ۸۴ لایحه اصلاحی) البته منظور طراح در اولین دعوت است؛ چرا که اگر در جلسه اول این نصاب حاصل نشد در دعوت دوم بیش از یک سوم سهام دارای حق رای ملاک است.

موردی که اتخاذ تصمیم در شرکتهای سهامی با اکثریت عددی سر و کار داریم، (نه اکثریت سرمایه ای) تصمیمات هیات مدیره است

ماده ۸۴ - در مجمع عمومی فوق العاده دارندگان بیش از نصف سهامی که حق رأی دارند باید حاضر باشند. اگر در اولین دعوت حد نصاب مذکور حاصل نشد مجمع برای بار دوم دعوت و با حضور دارندگان بیش از یک سوم سهامی که حق رأی دارند رسمیت یافته و اتخاذ تصمیم خواهد نمود به شرط آن که در دعوت دوم نتیجه دعوت اول قید شده باشد.

مجمع عمومی فوق العاده	مجمع عمومی عادی	مجمع عمومی مؤسس	
دارندگان بیش از نصف سهام	دارندگان بیش از نصف سهام	لااقل نصف پذیره نویسان	جلسه اول
دارندگان بیش از یک سوم سهام	هر عده	لااقل یک سوم پذیره نویسان	جلسه دوم
-	-	لااقل یک سوم پذیره نویسان	جلسه سوم
دو سوم آراء ماضر	دارندگان بیش از نصف سهام	دو سوم آراء ماضر	اتخاذ تصمیم

۴۴ - طبق مقررات فعلی، مجمع عمومی عادی شرکت سهامی باید ..... برای رسیدگی به ترازنامه و حساب سود و زیان سال مالی قبل تشکیل شود.

۱) ظرف مدت ۴ ماه از تاریخ پایان سال مالی شرکت

۲) ظرف مدت سه ماه از تاریخ پایان سال مالی شرکت

۳) ظرف مدت ده ماه از تاریخ پایان سال مالی شرکت

۴) در هر موقعی که در اساسنامه پیش بینی شده که ممکن است ۵ ماه یا بیشتر از پایان سال مالی شرکت باشد.

گزینه ۱

باید توجه داشت که حقوق تجارت فقط شامل قانون تجارت نمی شود و بسیاری از احکام حقوق تجارت در قوانین دیگر لحاظ شده است. برای مثال قوانین برنامه توسعه در سالهای گذشته مکرر مقررات قانون تجارت را هم اصلاح کرده اند. در متن سوال هم به مقررات فعلی توجه داده شده است تا مشخص شود که ممکن است پاسخ در قانون دیگری باشد. با توجه به نص ماده ۱۵۵ قانون مالیاتهای مستقیم گزینه ۱ صحیح است و اداره ثبت شرکتهای نیز حتی اگر تشکیل مجمع ۱ روز پس از ۴ ماه از پایان سال مالی بوده باشد از ثبت آن خودداری می کند ولو آنکه در اساسنامه ترتیب دیگری مقرر شده باشد.

ماده ۱۵۵ - سال مالیاتی عبارت است از یک سال شمسی که از اول فروردین ماه هر سال شروع و به آخر اسفند ماه همان سال ختم می شود لکن در مورد اشخاص حقوقی مشمول مالیات که سال مالی آنها به موجب اساسنامه با سال مالیاتی تطبیق نمی کند درآمد سال مالی آنها به جای سال مالیاتی مبنای تشخیص مالیات قرار می گیرد و موعد تسلیم اظهارنامه و ترازنامه و حساب سود و زیان و سر رسید پرداخت مالیات آنها چهار ماه شمسی پس از سال مالی می باشد.

۴۵ - شرکت سهامی خاص می تواند ..... شرکت، سهام ممتاز ترتیب دهد.

- (۱) با تصویب کلیه سهامداران
 (۲) با تصویب بیش از نصف سهامداران
 (۳) فقط با تصویب مجمع عمومی
 (۴) با تصویب دارندگان بیش از نصف سهام

گزینه ۱

ماده ۴۲ - هر شرکت سهامی می‌تواند به موجب اساسنامه و هم چنین تا موقعی که شرکت منحل نشده است طبق تصویب مجمع عمومی فوق‌العاده صاحبان سهام سهام ممتاز ترتیب دهد.

توجه: در این ماده دو راهکار مشخص شده

۱- به موجب اساسنامه که مستلزم امضای همه سهامداران است. اساسنامه قبل از امضای کلیه سهامداران از سوی ثبت شرکت‌ها پذیرفته نیست.

۲- به موجب تصویب مجمع عمومی فوق‌العاده که این مجمع تنها حق تغییر مواد اساسنامه را دارد. این مجمع نصاب مربوط به خود را دارد. (مواد ۸۳-۸۴-۸۵)

ماده ۸۳ - هر گونه تغییر در مواد اساسنامه یا در سرمایه شرکت یا انحلال شرکت قبل از موعد منحصراً در صلاحیت مجمع عمومی فوق‌العاده می‌باشد.

ماده ۸۴ - در مجمع عمومی فوق‌العاده دارندگان بیش از نصف سهامی که حق رأی دارند باید حاضر باشند. اگر در اولین دعوت حد نصاب مذکور حاصل نشد مجمع برای بار دوم دعوت و با حضور دارندگان بیش از یک سوم سهامی که حق رأی دارند رسمیت یافته و اتخاذ تصمیم خواهد نمود به شرط آن که در دعوت دوم نتیجه دعوت اول قید شده باشد.

ماده ۸۵ - تصمیمات مجمع عمومی فوق‌العاده همواره به اکثریت دو سوم آراء حاضر در جلسه رسمی معتبر خواهد بود.

۴۶ - تاجر ورشکسته به عنوان مدیر عامل یک شرکت سهامی خاص انتخاب شده است. در این حالت، تصمیمات وی ..... معتبر است.

- (۱) فقط در مقابل اشخاص ثالث
 (۲) در مقابل صاحبان سهام و اشخاص ثالث
 (۳) فقط در مقابل صاحبان سهام
 (۴) فقط در مقابل هیات مدیره همان شرکت

گزینه ۲

فورمول: چه کسی انتخاب می‌کند؟

ماده ۱۲۶ لایحه اصلاحی قانون تجارت. چون هیات مدیره موظف به پذیرفتن عواقب تصمیمات خود است اینگونه ایرادات که ناشی از قصور یا تقصیر هیات مدیره است دامنگیر اشخاص ثالث نمی‌شود و این تصمیمات به حقوق آنها لطمه ای نمی‌زند. نکته دقیق در این زمینه عدم ورود خسارت و لطمه به حقوق سهامداران است. باید توجه داشت حقوق سهامداران نیز باید توسط هیات مدیره حفظ شود و استناد به ایراد ماده ۱۱۱ در مقابل صاحبان سهام نیز معتبر نیست، چون این از وظایف هیات مدیره است که مدیرعامل انتخاب کند و عواقب این تصمیم متوجه خود مدیران است و نه سهامداران و اشخاص ثالث (ماده ۱۳۵ لایحه اصلاح)

ماده ۱۱۱ - اشخاص ذیل نمی‌توانند به مدیریت شرکت انتخاب شوند:

- ۱ - مجبورین و کسانی که حکم ورشکستگی آنها صادر شده است.
- ۲ - کسانی که به علت ارتکاب جنایت با یکی از جنحه‌های ذیل به موجب حکم قطعی از حقوق اجتماعی کلاً یا بعضاً محروم شده باشند در مدت محرومیت: سرقت - خیانت در امانت - کلاهبرداری - جنحه‌هایی که به موجب قانون در حکم خیانت در امانت یا کلاهبرداری شناخته شده است - اختلاس - تدلیس - تصرف غیر قانونی در اموال عمومی.
- تبصره - دادگاه شهرستان به تقاضای هر ذینفع حکم عزل هر مدیری را که برخلاف مفاد این ماده انتخاب شود یا پس از انتخاب مشمول مفاد این ماده گردد صادر خواهد کرد و حکم دادگاه مزبور قطعی خواهد بود.

ماده ۱۲۶ - اشخاص مذکور در ماده ۱۱۱ نمی‌توانند به مدیریت عامل شرکت انتخاب شوند و هم چنین هیچ کس نمی‌تواند در عین حال مدیریت عامل بیش از یک شرکت را داشته باشد. تصمیمات و اقدامات مدیر عاملی که برخلاف مفاد این ماده انتخاب شده است در مقابل صاحبان سهام و اشخاص ثالث معتبر و مسئولیت‌های سمت مدیریت عامل شامل حال او خواهد شد.

ماده ۱۳۵ - کلیه اعمال و اقدامات مدیران و مدیر عامل شرکت در مقابل اشخاص ثالث نافذ و معتبر است و نمی‌توان به عذر عدم اجرای تشریفات مربوط به طرز انتخاب آنها اعمال و اقدامات آنان را غیر معتبر دانست.

مرتبط

ماده ۱۱۸ لایحه اصلاح: جز درباره موضوعاتی که به موجب مقررات این قانون اخذ تصمیم و اقدام در باره آنها در صلاحیت خاص مجامع عمومی است مدیران شرکت دارای کلیه اختیارات لازم برای اداره امور شرکت می‌باشند. مشروط بر آنکه تصمیمات و اقدامات آنها در حدود موضوع شرکت باشد.

محدود کردن اختیارات مدیران در اساسنامه یا به موجب تصمیمات مجامع عمومی، فقط از لحاظ روابط بین مدیران و صاحبان سهام معتبر بوده و در مقابل اشخاص ثالث باطل و کان لم یکن است.

فورمول: تصمیمات در مقابل اشخاص ثالث معتبر است، اما محدودیتها خیر

محدود کردن اختیارات مدیر عامل شرکت سهامی در مصوبات هیئت مدیره در مقابل اشخاص ثالث معتبر است، چرا که این محدودیت‌ها به موجب ماده ۱۲۸ لایحه اصلاح در روزنامه رسمی منتشر می‌شود.^{۶۹}

۴۷ - در صورتی که شرکت سهامی ورشکست شود، مدیرانی که ورشکستگی شرکت معلول تخلف آنان است، ..... مسوول پرداخت باقیمانده دیون شرکت هستند.

(۱) منفرداً	(۲) منفرداً یا مشترکاً
(۳) متضامناً	(۴) منفرداً یا متضامناً

گزینه ۴

ماده ۱۴۳ - در صورتی که شرکت ورشکسته شود یا پس از انحلال معلوم شود که دارایی شرکت برای تأدیه دیون آن کافی نیست دادگاه صلاحیت‌داری می‌تواند به تقاضای هر ذینفع هر یک از مدیران و یا مدیر عامل را که ورشکستگی شرکت یا کافی نبودن دارایی شرکت به نحوی از انحاء معلول تخلفات او بوده است منفرداً یا متضامناً به تأدیه آن قسمت از دیونی که پرداخت آن از دارایی شرکت ممکن نیست محکوم نماید.

مواد ۱۴۲ و ۱۴۳ بصورت تطبیقی مطالعه شوند. ضمن اینکه توجه شود که مسئولیت فقط متوجه افرادیست که ورشکستگی و ... معلول تخلف آنهاست و نه همه مدیران الزاماً (ممکن است تنها یک نفر از مدیران متخلف باشد). برای همین منفرداً یا متضامناً ذکر شده است. ضمن اینکه این افراد مسئول پرداخت باقیمانده دیونی هستند که از سرمایه شرکت تأدیه نشده است.

«چون مسئولیت تضامنی از مسئولیت عادی سخت تر است، قانونگذار آن را فقط به موردی اختصاص داده است که تخلف موجب ورشکستگی شرکت قبل از انحلال، یا عدم قدرت آن به پرداخت بعد از انحلال شده باشد».^{۷۰}

۴۸ - شرکت سهامی خاص می‌تواند با تصویب مجمع عمومی ..... و رعایت سایر شرایط مربوط، به شرکت سهامی عام تبدیل شود.

(۱) فوق‌العاده	(۲) فوق‌العاده یا مجمع عمومی عادی به طور فوق‌العاده
(۳) عادی به طور فوق‌العاده	(۴) فوق‌العاده که لزوماً با حضور تمام سهامداران تشکیل شود

^{۶۹} فرحناکیان فرشید ساده ساز حقوق تجارت توضیحات مربوط به سوالات ذیل ماده ۱۲۵

^{۷۰} اسکینی - ربیعا شرکت های تجاری جلد دوم چاپ دوازدهم ص ۲۱۱

گزینه ۱

وجه ممیز مجمع عمومی عادی و مجمع عمومی فوق العاده قلمروی صلاحیت آنها در تصمیم گیری های شرکت است. مجمع عمومی عادی اعم از اینکه سالانه تشکیل شود و یا حسب نیاز بیش از سالی یکبار و اصطلاحاً به طور فوق العاده تشکیل شود همچنان مجمع عمومی عادی بوده و صلاحیت تصمیم گیری درباره تبدیل شرکت را ندارد. به عبارت دیگر کلمه فوق العاده در مجمع عمومی فوق العاده است. این امر از بدیهیات حقوق شرکتهاست. پرسش ۵۰- توجه به این مهم ضروریست که سهام شرکت متعلق به سهامداران است و اموال شرکت متعلق به شرکت سهامی ورشکسته. در ورشکستگی، آنچه که تحت سلطه مرجع تصفیه در می آید اموال شرکت است و نه سهام شرکت که متعلق به سهامداران است. بدیهیست که در شرایط عادی نیز نقل و انتقال سهام تحت سلطه سهامداران است و نه شرکت.

این مورد از موارد تغییرات اساسنامه است که فقط در صلاحیت مجمع عمومی فوق العاده می باشد و لاغیر- ماده ۸۳ لایحه و ماده ۲۷۸ لایحه در مطالعه اینگونه سوالات برای درک بهتر شما باید اختیارات مجامع رو بصورت تطبیقی بخونید. این سوال رو میشه طبق ماده ۲۷۸ پاسخ داد. چون صریحاً گفته شده. اما اگر بدونید که مثلاً تغییر مواد اساسنامه (نوع شرکت در عنوان و یکی از مواد اساسنامه ذکر می شود) در اختیار چه مجمعی است خیلی راحت تر قادر خواهید بود پاسخ بدین. ماده ۸۳ - هر گونه تغییر در مواد اساسنامه یا در سرمایه شرکت یا انحلال شرکت قبل از موعد منحصراً در صلاحیت مجمع عمومی فوق العاده می باشد.

ماده ۲۷۸ - شرکت سهامی خاص در صورتی می تواند به شرکت سهامی عام تبدیل شود که اولاً موضوع به تصویب مجمع عمومی فوق العاده شرکت سهامی خاص رسیده باشد ثانیاً سرمایه آن حداقل به میزانی باشد که برای شرکت های سهامی عام مقرر شده است و یا شرکت سرمایه خود را به میزان مذکور افزایش دهد. ثالثاً دو سال تمام از تاریخ تأسیس و ثبت شرکت گذشته و دو ترازنامه آن به تصویب مجمع عمومی صاحبان سهام رسیده باشد. رابعاً اساسنامه آن با رعایت مقررات این قانون در مورد شرکت های سهامی عام تنظیم یا اصلاح شده باشد.

۴۹- در شرکت با مسوولیت محدود، تعداد آرای هر شریک، ..... است که در شرکت دارد .....

(۱) به تعداد سهمی - و اساسنامه نمی تواند خلاف آن را مقرر کند.

(۲) به نسبت سهمی - و اساسنامه نمی تواند خلاف آن را مقرر کند.

(۳) به تعداد سهمی - مگر در اساسنامه ترتیب دیگری مقرر شده باشد.

(۴) به نسبت سهمی - مگر در اساسنامه ترتیب دیگری مقرر شده باشد.

گزینه ۴

ماده ۱۰۷ - هریک از شرکاء به نسبت سهمی که در شرکت دارد دارای رای خواهد بود مگر اینکه اساسنامه ترتیب دیگری مقرر داشته باشد.

۵۰ - در طول تصفیه شرکت سهامی ورشکسته، نقل و انتقال سهام ..... است.

(۱) مجاز (۲) ممنوع اما صحیح

(۳) ممنوع و باطل (۴) فقط بین خود سهامداران مجاز

گزینه ۱

طبق ماده ۴۱۸ و مفاد قانون ادره تصفیه و ... شخص حقیقی یا حقوقی ورشکسته از مداخله در اموال خود ممنوع است - به استثنای قرارداد ارفاقی

اما بحث این سوال فرض مذکور نیست. چرا که سهام درای ارزش معاملاتی است و هرکس این سهام را در دست داشته باشد می تواند آنرا خرید و فروش کند. اگر سهام مربوط به شرکت ورشکسته باشد خب قاعدتاً قیمت نازلتری خواهد داشت. پس ورقه سهام به خودی خود قابل نقل و انتقال است و فقط خود شرکت است که نمی تواند معاملات انجام دهد اما سهام شرکت که در دست افراد است قابل نقل و انتقال است.

ماده ۴۱۸ - تاجر ورشکسته از تاریخ صدور حکم از مداخله در تمام اموال خود حتی آنچه که ممکن است در مدت ورشکستگی عاید او گردد ممنوع است. در کلیه اختیارات و حقوق مالی ورشکسته که استفاده از آن موثر در تادیه دیون او باشد مدیر تصفیه قائم مقام قانونی ورشکسته بوده و حق دارد بجای او از اختیارات و حقوق مزبوره استفاده کند.

۵۱ - در تصفیه ارادی شرکت سهامی عام .....

- ۱) طلبکاران شرکت و سهامداران بر یکدیگر تقدمی ندارند.
- ۲) فقط سهامداران ممتاز نسبت به طلبکاران شرکت دارای حق تقدم هستند.
- ۳) طلبکاران شرکت نسبت به سهامداران، دارای حق تقدم هستند.
- ۴) طلبکاران شرکت و سهامداران به اندازه مبلغ اسمی سهم بر یکدیگر تقدمی ندارند.

گزینه ۳

طبق ماده ۲۲۴ دیون شرکت به این ترتیب پرداخت می شود: هزینه تصفیه-انجام تعهدات و پرداخت دیون-پرداخت مبلغ اسمی سهام-پرداخت سود احتمالی طبق ترتیب فوق طلبکاران بر سهامداران حق تقدم دارند چون پرداخت دیون(حق طلبکاران) قبل از پرداخت مبلغ اسمی سهام و سود(حق سهامداران) ذکر شده است توجه داشته باشید که گرچه بعضاً این موارد از بدیهیات به نظر می رسند اما در مواردی می شود که اگر به دقت قانون رو تجزیه و تحلیل نکرده باشید دچار اشتباه می شوید برای سهولت در این امر توصیه می شود صرفاً به مطالعه قانون بسنده نکنید و کتاب اسکینی و ساده ساز فرحناکیان رو حتماً بخونید ماده ۲۲۴ - پس از ختم تصفیه و انجام تعهدات و تادیه کلیه دین دارائی شرکت بدوایه مصرف بازپرداخت مبلغ اسمی سهام به سهامداران خواهد رسید و مازاد به ترتیب مقرر در اساسنامه شرکت و در صورتی که اساسنامه ساکت باشد به نسبت سهام بین سهامداران تقسیم خواهد شد.

۵۲ - شخص «الف» سهم‌الشرکه خود در یک شرکت نسبی را به شخص «ب» منتقل می‌نماید. در این صورت نسبت به مطالباتی که اشخاص ثالث قبل از نقل و انتقال سهم‌الشرکه از شرکت داشته‌اند .....

- ۱) «الف» و «ب» مسوولیتی ندارند.
- ۲) فقط «ب» با سایر شرکا متناسباً مسوول است.
- ۳) فقط «الف» با سایر شرکا متناسباً مسوول است.
- ۴) «الف» و «ب» متضامناً به نسبت سهم‌الشرکه موضوع انتقال مسوول هستند.

گزینه ۲

ماده ۱۸۸ - هرکس بعنوان شریک ضامن در شرکت نسبی موجودی داخل شود به نسبت سرمایه که در شرکت می گذارد مسوول قروضی هم خواهد بود که شرکت قبل از ورود او داشته اعم از اینکه در اسم شرکت تغییری داده شده باشد یا نشده باشد قرار شرکاء برخلاف این ترتیب نسبت به اشخاص ثالث اثر ندارد.

۵۳ - مقنن دارنده چک را از تودیع خسارات احتمالی برای صدور قرار تامین خواسته معاف نموده است، زیرا .....

- ۱) چک سندی رسمی
- ۲) چک در حکم اسناد رسمی لازم‌الاجرا
- ۳) بدهکاری صادر کننده چک مسلم
- ۴) احتمال بدهکار بودن صادر کننده چک زیاد

گزینه ۴

در بسیاری موارد برای فهم و اجرای صحیح قانون گریزی از کاوش در قصد مقنن نیست و آثار اساتید حقوق مملو از اینگونه کاوش هاست. قراردادن چک در حکم اسناد رسمی لازم‌الاجرا فقط برای تسری قابلیت اجرای اسناد رسمی به چک بوده است و نمی توان به این استناد، دیگر آثار سند رسمی را به چک تسری داد (رجوع شود به مفهوم الحاق حکمی). بنابراین تامین خواسته بدون تودیع خسارات احتمالی منوط خاص خود را دارد که به آسانی قابل کشف است و چیزی جز احتمال جدی بدهکاری صادر کننده نیست.

چک سند عادی است. اما وجود چک در دست یک نفر قرینه ای بر بدهکار بودن صادرکننده چک است. این بدهی قطعی نیز نمی باشد. این امر ناشی از وصف تجریدی اسناد تجاری است.

در ماده ۱۱۰ آ.د.م نیز خواهان در دعاوی مستند به اسناد تجاری و ... از تودیع خسارت احتمالی معاف شده است.

" ماده ۱۱۰ - در دعوایی که مستند آنها چک یا سفته یا برات باشد و همچنین در مورد دعاوی مستند به اسناد رسمی و دعاوی علیه متوقف، خوانده نمی تواند برای تامین خسارات احتمالی خود تقاضای تامین نماید."

ضمن اینکه مفاد ماده ۱۹ و مفهوم مخالف قسمت اول ماده ۱۷ و ماده ۱۵ و ... قانون چک دارنده چک راطلبکار و صادرکننده را بدهکار فرض کرده اند

ماده ۱۵: دارنده چک می تواند وجه چک و ضرر و زیان خود را در دادگاه کیفری مرجع رسیدگی مطالبه نماید.

ماده ۱۷: وجود چک در دست صادرکننده دلیل پرداخت وجه آن و انصراف شاکی از شکایت است مگر خلاف این امر ثابت گردد.

ماده ۱۹: در صورتی که چک به وکالت یا نمایندگی از طرف صاحب حساب اعم از شخص حقیقی یا حقوقی صادر شده باشد، صادرکننده چک و صاحب امضا متضامناً مسول پرداخت وجه چک بوده و اجراییه و حکم ضرر و زیان بر اساس تضامن علیه هر دو نفر صادر می شود...

۵۴ - در مورد اثر توقیف شدن موجودی حساب جاری یا بسته بودن آن هنگام صدور چک، کدام عبارت صحیح است؟

۱) موجب سلب عنوان چک از سند می شود.

۲) موجب سلب عنوان چک از سند نمی گردد.

۳) فقط بسته بودن حساب، موجب سلب عنوان چک از سند می شود.

۴) فقط توقیف شدن موجودی، موجب سلب عنوان چک از سند می گردد.

گزینه ۲

چک در هر صورت چک است و قانون چک بر آن مترتب می باشد. خواه صادرکننده مطلع باشد خواه نباشد. حساب مسدود باشد یا توقیف و ...

ماده ۱۰ قانون صدور چک پس از ذکر کلمه علم به بسته بودن حساب از وصف چک استفاده کرده است. پس حتی اگر حساب مسدود باشد نیز عنوان چک بر آن صادق است.

ماده ۱۴ این قانون نیز به همین صورت

ماده ۱۰: (اصلاحی ۱۳۷۲/۸/۱۱) هر کس با علم به بسته بودن حساب بانکی خود مبادرت به صدور چک نماید عمل وی در حکم صدور چک بی محل خواهد بود و به حداکثر مجازات مندرج در ماده ۷ محکوم خواهد شد و مجازات تعیین شده غیرقابل تعلیق خواهد بود.

ماده ۱۴: (اصلاحی ۱۳۷۲/۸/۱۱) صادرکننده چک یا ذینفع با قائم مقام قانونی آنها با تصریح به اینکه چک مفقود یا سرقت یا جعل شده یا از طریق کلاهبرداری یا خیانت در امانت یا جرائم دیگری تحصیل گردیده می تواند کتبا دستور عدم پرداخت وجه چک را به بانک بدهد. بانک پس از احراز هویت دستور دهنده از پرداخت وجه آن خودداری خواهد کرد و در صورت ارائه چک بانک گواهی عدم پرداخت را با ذکر علت اعلام شده صادر و تسلیم می نماید.

دارنده چک می تواند علیه کسی که دستور عدم پرداخت داده شکایت کند و هرگاه ادعایی که موجب عدم پرداخت شده ثابت گردد دستور دهنده علاوه بر مجازات مقرر در ماده ۷ این قانون به پرداخت کلیه خسارات وارده به دارنده چک محکوم خواهد شد...

۵۵ - شخص «الف» چکی را در وجه شخص «ب» یا به حواله کرد او صادر نموده و «ب» نیز آن را در وجه شخص «ج» ظهرنویسی می نماید. در این صورت ایراد «الف» مبنی بر بدهکار نبودن به «ب» و وقوع اشتباه در صدور چک در صورتی در برابر «ج» قابل استناد است که «ج» .....

۱) از وقوع اشتباه مطلقاً آگاه نباشد.

۲) پس از دارنده شدن به هر نحو از وقوع اشتباه آگاه شده باشد.

۳) هنگام دارنده شدن از وقوع اشتباه آگاه بوده است.

۴) از وقوع اشتباه فقط به وسیله «الف» و هنگام دارنده شدن آگاه بوده باشد.

گزینه ۳

به استناد وصف تجریدی اسناد تجاری، اصل عدم توجه اینگونه ایرادات است چون اسناد تجاری سوای ارتباط صادرکننده و گیرنده موجد وجود طلب هستند و گیرنده موظف به تحقیق در اینگونه مسایل نیست.

اما در این سوال در گزینه ۳ آمده است: «ج» هنگام دارنده شدن از وقوع اشتباه آگاه بوده است. در این صورت خب طبیعی است که چون ج با وجود آگاهی از اشتباه به ضرر خود اقدام کرده است؛ ایراد در مقابل وی نیز قابل استناد است

۵۶ - سفته صادره از سوی شرکت «الف» پنج ماه پس از سررسید وخواست می گردد. در این صورت به لحاظ فاصله پنج ماهه میان صدور و ارائه .....

۱) هیچ یک از مسوولین سفته بری الذمه نمی شوند.

۲) فقط ظهرنویسان و نمایندگان شرکت صادرکننده بری الذمه می شوند.

۳) فقط ظهرنویسان و ضامین آنها بری الذمه می شوند.

۴) ظهرنویسان و ضامین آنها و ضامین صادرکننده بری الذمه می شوند.

گزینه ۳

ماده ۲۸۹ - پس از انقضاء مواعد مقرر در مواد فوق دعوی دارنده برات بر ظهرنویس ها و همچنین دعوی هریک از ظهرنویس ها بر ید سابق خود در محکمه پذیرفته نخواهد شد.

ماده ۲۴۹ - ..... ضامنی که ضمانت برات دهنده یا محال علیه یا ظهرنویسی را کرده فقط باکسی مسئولیت تضامنی دارد که از او ضمانت نموده است.

از آنجا که مسوولیت ضامن همان مسوولیت مضمون عنه خود می باشد بنابراین مراجعه به ضامن صادرکننده ای که وجه برات را به براتگیر رسانده و **ضامن ظهرنویس** مقید به رعایت مواعد قانونی است. اما مراجعه به ضامن صادر کننده ای که وجه را به براتگیر نرسانده است و ضامن برات گیر مقید به رعایت مواعد قانونی نمی باشد.^{۷۱}

۵۷ - در مورد برات ذمه شخص حقیقی ورشکسته، کدام عبارت صحیح است؟

۱) حکم اعاده اعتبار موجب برات ذمه از مانده دیون است.

۲) ختم عملیات تصفیه امور ورشکسته موجب برات ذمه از مانده دیون نیست.

۳) فقط حکم اعاده اعتبار حقی موجب برات ذمه از مانده دیون است.

۴) ختم عملیات تصفیه یا حکم اعاده اعتبار موجب برات ذمه از مانده دیون نیست.

گزینه ۴

در صورت شخص بدهکار باید دیون خود را پرداخت کند. قاعدتا عملیات تصفیه اگر خاتمه پیدا کند نیز احتمال اینکه همه دیون پرداخت نشده باشند و دارایی شخص متوقف کفاف همه بدهی را نداده باشد وجود دارد؛ پس ختم عملیات تصفیه الزاما موجب برات ذمه نیست.

^{۷۱} رأی وحدت رویه شماره ۵۹۷ مورخ ۱۳۷۴/۲/۱۲ هیأت عمومی دیوان عالی کشور؛ مهلت یک سال مقرر در ماده ۲۸۶ قانون تجارت، جهت استفاده از حقی که ماده ۲۴۹ این قانون برای دارنده برات یا سفته منظور نموده، در مورد "ظهرنویس" به معنای مصطلح کلمه بوده و ناظر به شخصی که ظهر سفته را به عنوان "ضامن" امضاء نموده است نمی باشد زیرا با توجه به طبع ضامن و مسئولیت ضامن در هر صورت (بنا بر قول ضم ذمه به ذمه یا نقل آن) در قبال دارنده سفته یا برات، محدودیت مذکور در ماده ۲۸۹ قانون تجارت درباره ضامن مورد نداشته، بنا بر این رأی شعبه بیست و سوم دیوان عالی کشور که بر این اساس صادر گردیده صحیح و منطبق با موازین قانونی است. این رأی طبق ماده واحده "قانون مربوط به وحدت رویه قضایی" مصوب ۱۳۲۸ برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاهها در موارد مشابه لازم الاتباع است.

همچنین حکم اعاده اعتبار ممکن است حقی یا قانونی باشد. پس اگر اعاده اعتبار قانونی باشد ملازمه ای با برائت ذمه مدیون ندارد و ممکن است با حصول شرایط قانونی و درحالی که هنوز مدیون است اعاده اعتبار گرفته باشد.

ماده ۵۶۱ - هرتاجر ورشکسته که کلیه دیون خود را با متفرعات و مخارجی که به آن تعلق گرفته است کاملاً بپردازد حقا اعاده اعتبار می نماید.

ماده ۵۶۵ - تجار ورشکسته در دو مورد ذیل پس از اثبات صحت عمل در مدت پنج سال از تاریخ اعلان ورشکستگی می توانند اعتبار خود را اعاده نمایند :

۱ - تاجر ورشکسته که تحصیل قرارداد ارفاقی نموده و تمام وجوهی را که به موجب قرارداد بعهدہ گرفته است پرداخته باشد ، این ترتیب در مورد شریک شرکت ورشکسته که شخصا تحصیل قرارداد ارفاقی جداگانه نموده است نیز رعایت می شود.

۲ - تاجر ورشکسته که کلیه طلبکاران ذمه او را بری کرده یا به اعاده اعتبار اورضایت داده اند.

بدین ترتیب نه ختم عملیات تصفیه و نه صدور حکم اعاده اعتبار (قانونی) لزوماً موجب برائت ذمه از مانده دیون نیستند.

۵۸ - کدام عبارت صحیح است ؟

(۱) شرکت های تضامنی تاجر هستند و مشمول مقررات ورشکستگی نیز هستند.

(۲) شرکت های تضامنی تاجر نیستند و از شمول مقررات ورشکستگی نیز خارج هستند.

(۳) شرکت های تضامنی تاجر هستند اما از شمول مقررات ورشکستگی خارج هستند.

(۴) شرکت های تضامنی، تاجر نیستند اما شرکت های تضامنی که موضوع آنها تجاری است، مشمول مقررات ورشکستگی هستند.

گزینه ۱

۵۹ - با صدور حکم ورشکستگی ..... ورشکسته حال می شود.

(۱) فقط دیون

(۲) فقط مطالبات تجاری

(۳) مطالبات و دیون

(۴) مطالبات تجاری و دیون

گزینه ۱

ماده ۴۲۱ ق.ت- همین که حکم ورشکستگی صادر شد قروض موجب با رعایت تخفیفات مقتضیه نسبت به مدت قروض حال مبدل می شود.

۶۰ - در مورد ترتیب تقسیم اموال ورشکسته، کدام مورد صحیح است ؟

(۱) اول هزینه های ورشکستگی و ممتازها، دوم غرما

(۲) اول هزینه های ورشکستگی، دوم ممتازها، سوم غرما

(۳) اول ممتازها، دوم غرما، سوم هزینه های ورشکستگی

(۴) اول ممتازها، دوم هزینه های ورشکستگی، سوم غرما

گزینه ۲

ماده ۴۶ - وقتی که پول حاصله از فروش در دسترس اداره قرار گرفت و صورت بستانکاران قطعی گردید اداره صورتی از حاصل دارایی و حساب نهایی آن تنظیم خواهد نمود.

هزینه توقف که به موجب آیین نامه تعیین می شود و هزینه تصفیه قبلاً موضوع می شود صورت تقسیم و حساب نهایی در مدت ده روز در دسترس بستانکاران قرار گرفته و مراتب به اطلاع آنها خواهد رسید به علاوه خلاصه از صورت مربوط به سهم هر یک برای آنها فرستاده خواهد شد.

ماده ۵۸ - بستانکارانی که دارای وثیقه اند نسبت به حاصل فروش مال مورد وثیقه در برگ تقسیم حاصل فروش مقدم بر سایر بستانکاران قرار داده می شوند.

طلب هایی که دارای وثیقه نیست و همچنین باقی مانده طلبهایی که دارای وثیقه بوده و تمام آن از فروش وثیقه پرداخت نشده به ترتیب طبقات زیر بریکدیگر مقدمند و در تقسیم نامه حاصل فروش اموال متوقف این تقدم رعایت و قید می شود.

طبقه اول

الف - حقوق خدمه خانه برای مدت سال آخر قبل از توقف.

ب - حقوق خدمتگزاران بنگاه ورشکسته برای مدت شش ماه قبل از توقف.

ج - دستمزد کارگرانی که روزانه یا هفتگی مزد می‌گیرند برای مدت سه ماه قبل از توقف.

طبقه دوم

طلب اشخاصی که مال آنها به عنوان ولایت یا قیمومت تحت اداره ورشکسته بوده نسبت به میزانی که ورشکسته از جهت ولایت و یا قیمومت مدیون شده است. این نوع طلب در صورتی دارای حق تقدم خواهد بود که توقف در دوره قیمومت یا ولایت و یا در ظرف یک سال از انقضای آن اعلام شده باشد.

طبقه سوم

طلب پزشک و داروفروش و مطالباتی که به مصرف مداوای مدیون و خانواده‌اش در ظرف سال قبل از توقف رسیده است.

طبقه چهارم

الف - نفقه زن مطابق ماده ۱۲۰۶ قانون مدنی.

ب - مهریه زن تا میزان ده هزار ریال به شرط آنکه ازدواج اقلأ پنج سال قبل از توقف واقع شده باشد و نسبت به مازاد جزء سایر دیون محسوب می‌شود.

طبقه پنجم

سایر بستانکاران.

کارآموزی وکالت ۱۳۹۰

۴۱ - کسبه جزء، .....

- ۱) مشمول مقررات حقوق تجارت نیستند.
- ۲) بازرگان به شمار آمده ولی از داشتن دفاتر تجاری معافند.
- ۳) بازرگان محسوب شده و بدون استثنا مشمول همه تکالیف تجار می‌باشند.
- ۴) در گذشته بازرگان به حساب می‌آمدند، اما در حال حاضر دیگر تاجر تلقی نمی‌شوند.

گزینه ۲

- ۴۲ - ارسال کننده می‌تواند مادام که مال التجاره در ید متصدی حمل و نقل است آن را با پرداخت مخارجی که متصدی مزبور کرده و خسارات او، پس بگیرد مگر در صورتی که:
- ۱) مال التجاره به مقصد نرسیده باشد.
  - ۲) بارنامه به مرسل‌الیه تسلیم نشده باشد.
  - ۳) قبل از وصول مرسل‌الیه ورشکسته شده باشد.
  - ۴) متصدی حمل و نقل به مرسل‌الیه اعلام کرده باشد که مال التجاره به مقصد رسیده و باید آن را تحویل بگیرد.

گزینه ۴

- ۴۳ - کدام یک از موارد زیر در خصوص ضمانت تجاری صحیح است؟
- ۱) ضامن صرفاً در صورت پرداخت دین به مضمون‌له، بری‌الذمه می‌شود.
  - ۲) در صورت استنکاف مضمون‌له از دریافت طلب، ضامن فوراً و به خودی خود بری‌الذمه می‌شود.
  - ۳) در صورت استنکاف مضمون‌له از دریافت طلب ضامن به هیچ وجه بری‌الذمه نمی‌شود.
  - ۴) هیچ کدام

گزینه ۲

- ۴۴ - شرکت‌های تعریف شده در حقوق تجارت ایران عبارتند از:
- ۱) سهامی، با مسئولیت محدود، تضامنی، نسبی، مختلط سهامی، مختلط غیرسهامی
  - ۲) سهامی، با مسئولیت محدود، تضامنی، مختلط سهامی، مختلط غیرسهامی، تعاونی

- ۳) سهامی، با مسئولیت محدود، تضامنی، نسبی، مختلط سهامی، مختلط غیرسهامی، تعاونی
 ۴) سهامی، با مسئولیت محدود، تضامنی، نسبی، مختلط سهامی، مختلط غیرسهامی، تعاونی، تعاونی سهامی عام

گزینه ۴

۴۵ - ادغام شرکت‌های تجاری در نظام حقوقی ایران:

- ۱) هنوز به رسمیت شناخته نشده است.
- ۲) تنها در مورد شرکت‌های دولتی پذیرفته شده است.
- ۳) تنها در مورد شرکت‌های تعاونی به رسمیت شناخته شده است.
- ۴) به موجب قوانین برنامه پنج ساله توسعه اقتصادی، اجتماعی تجویز شده است.

گزینه ۴

۴۶ - در صورت ورشکستگی شرکت نسبی:

- ۱) شرکا نیز ورشکسته اعلام خواهند شد.
- ۲) مطلقاً امکان ورشکستگی شرکا وجود ندارد.
- ۳) تحت شرایط خاص در صورتی که شریک یا شرکا در خارج از شرکت تاجر باشند امکان صدور حکم ورشکستگی آنان وجود دارد.
- ۴) گزینه ۲ و ۳ صحیح است.

گزینه ۳

۴۷ - معیار رای‌گیری در مجمع عمومی عادی شرکت سهامی ..... و در شرکت مسئولیت محدود ..... می‌باشد.

- ۱) میزان آرای حاضر - میزان آرای حاضر
- ۲) تعداد سهامداران حاضر - تعداد شرکای حاضر
- ۳) اکثریت آرای حاضر - دارندگان بیش از نیمی از کل سرمایه شرکت
- ۴) دارندگان بیش از نیمی از کل سرمایه شرکت - اکثریت آرای حاضر

گزینه ۳

۴۸ - بانک الف با اخذ وثایق ملکی به شرکت پارس یک فقره وام اعطا نموده است. به علت عدم پرداخت دیون توسط شرکت، بانک از طریق اجرائیه ثبتی در صدد وصول مطالبات خویش است. قبل از خاتمه عملیات اجرائیه ثبتی، حکم ورشکستگی شرکت صادر می‌شود؛ در این صورت:

- ۱) عملیات اجرائیه ثبتی متوقف نمی‌شود و دایره اجرا باید مراتب را به اداره تصفیه اطلاع دهد.
- ۲) صدور حکم ورشکستگی مانع ادامه عملیات اجرائیه ثبت نیست، زیرا بانک طلبکار دارای وثیقه است.
- ۳) عملیات اجرائیه ثبتی متوقف می‌شود و دایره اجرا باید پرونده اجرائیه را به اداره تصفیه ارسال نماید.
- ۴) مدیر تصفیه شرکت باید جهت توقیف عملیات اجرائیه ثبتی تقاضای صدور دستور موقت نماید و مادام که دستور موقت صادر نشده است نمی‌توان مانع ادامه عملیات اجرائیه شد.

گزینه ۳

۴۹ - شرکت‌های تضامنی و نسبی از هر جهت تابع قواعد یکسانند مگر از جهت:

- ۱) تعداد شرکا
- ۲) تعداد مدیران
- ۳) میزان مسئولیت شرکا
- ۴) سه مورد ۱ و ۲ و ۳

گزینه ۳

۵۰ - بازرسان شرکت سهامی عام از جهت شرایط انتخاب مشمول:

- ۱) آیین‌نامه اجرائیه تبصره ماده ۱۴۴ لایحه اصلاح قانون تجارت ۱۳۴۷ می‌باشند.
- ۲) آیین‌نامه اجرائیه قانون استفاده از خدمات تخصصی و حرفه‌ای حسابداران ۱۳۷۲ می‌باشند.
- ۳) موارد ۱ و ۲ می‌باشند.
- ۴) قانون تجارت ۱۳۱۱ می‌باشند.

گزینه ۲

۵۱ - کدام عبارت صحیح است؟

- ۱) مدیرعامل شرکت تنها با مصوبه مجمع عمومی عادی حق اخذ وام از شرکت برای خود دارد.
- ۲) مدیرعامل در حدود اختیارات تفویضی توسط مجمع عمومی عادی نماینده شرکت محسوب شده و حق امضا دارد.
- ۳) در صورتی که شخصی مدیریت عاملی بیش از یک شرکت را عهده‌دار باشد به حکم دادگاه از سمت خود عزل و کلیه اقدامات او ابطال می‌گردد.
- ۴) مدیرعامل شرکت در صورت تخلف از مقررات قانونی و اساسنامه در مقابل شرکت و اشخاص ثالث حسب مورد مسئولیت انفرادی و اشتراکی دارد.

گزینه ۴

۵۲ - مدیر یک شرکت با مسئولیت محدود که به موجب اساسنامه، بدون تصویب مجمع عمومی شرکا مجاز به انجام عمل حقوقی بیش از پانصد میلیون ریال نبوده است، باعث انعقاد قراردادی به نمایندگی از شرکت تعهد به پرداخت مبلغ یک میلیارد ریال نموده است:

- ۱) شرکت در برابر متعهدله هیچ مسئولیتی ندارد.
- ۲) مدیرعامل شخصاً مسئول پرداخت مبلغ مورد تعهد می‌باشد.
- ۳) شرکت نسبت به کل مبلغ قرارداد در برابر متعهدله مسئول پرداخت است.
- ۴) شرکت تا میزان پانصد میلیون ریال مسئول بوده و نسبت به مازاد آن معامله غیرنافذ است.

گزینه ۴

۵۳ - در صورت صدور چک از حساب مشترک، کلیه صادرکنندگان:

- ۱) بر پایه توافق میان خود مسئول پرداخت می‌باشند.
- ۲) بالمناصفه - بالسویه دارای مسئولیت هستند.
- ۳) بر اساس قرارداد گشایش حساب با بانک مسئولیت دارند.
- ۴) به صورت تضامنی و هر یک نسبت به کل مبلغ چک مسئولیت دارند.

گزینه ۲

نکته انحرافی: ماده ۱۹ قانون صدور چک: در صورتی که چک به وکالت یا نمایندگی از طرف صاحب حساب اعم از شخص حقیقی یا حقوقی صادر شده باشد، صادرکننده چک و صاحب امضا متضامناً مسول پرداخت وجه چک بوده و اجراییه و حکم ضرر و زیان بر اساس تضامن علیه هر دو نفر صادر می‌شود. به علاوه امضاکننده چک طبق مقررات این قانون مسولیت کیفری خواهد داشت مگر اینکه ثابت نماید که عدم پرداخت مستند به عمل صاحب حساب یا وکیل یا نماینده بعدی او است، که در این صورت کسی که موجب عدم پرداخت شده از نظر کیفری مسوول خواهد بود.

وکالت در کاردکس بانک، نمایندگی در صدور چک است^{۷۲}

سؤال) حساب مشترک بانکی بین پدر و پسر برای گردش مالی یک دهنه مغازه نزد بانک افتتاح شده است. در زمان افتتاح حساب در کاردکس بانک تفویض وکالت نمودند که با امضاء هر یک از طرفین قابل برداشت می‌باشد. آیا این نوع حساب مشترک مشمول ماده ۱۹ قانون صدور چک به واسطه تفویض وکالت برای مسولیت تضامنی قرار می‌گیرد؟

شماره پرونده ۱۴۷۶ - ۸۸ - ۹۲

نظریه شماره ۷/۹۲/۱۹۴۱ - ۷/۱۰/۱۳۹۲

^{۷۲} منتشر شده در روزنامه رسمی مورخ ۱۷ تیر ۱۳۹۳

اگر یکی از صاحبان حساب مشترک به دیگری برای صدور چک وکالت داده باشد، موضوع مشمول ماده ۱۹ قانون صدور چک خواهد بود و صادرکننده و صاحب حساب مشترک متضامناً مسئول پرداخت وجه چک خواهند بود.

۵۴ - مبدا محاسبه خسارت تاخیر تادیه چک از تاریخ ..... می باشد.

- (۱) صدور چک
(۲) ثبت دادخواست مطالبه وجه
(۳) صدور گواهینامه عدم پرداخت
(۴) مقرر در قانون آیین دادرسی مدنی

گزینه ۱

۵۵ - اوراق مشارکت:

- (۱) تنها در نظریه شورای نگهبان پذیرفته شده و به صورت رویه بانکها در آمده است.
(۲) در کنار اوراق قرضه و به موجب قانون خاص جزء ابزارهای مالی محسوب می شود.
(۳) در قانون خاص پیش بینی شده و در صورت تعارض، مقررات اوراق قرضه را نسخ نموده است.
(۴) در لایحه اصلاح قانون تجارت مصوب ۱۳۴۷ پیش بینی و جایگزین اوراق قرضه شده است.

گزینه ۳

۵۶ - واخواست (اعتراض عدم پرداخت) برات ظرف مدت ..... از تاریخ سررسید بایستی صورت گیرد.

- (۱) ۱۰ روز (۲) ۱۵ روز (۳) ۱۰ ماه (۴) در خارج ۶ ماه و در ایران ۳۰ روز

گزینه ۱

۵۷ - دارنده چک برای وصول وجه آن از طریق اجرای ثبت علیه ..... می تواند اقدام نماید.

- (۱) فقط صادر کننده
(۲) صادر کننده و ضامن
(۳) صادر کننده و ظهرنویسان
(۴) صادر کننده و ظهرنویس و ضامن

گزینه ۱

۵۸ - در صورتی که تاجر ورشکسته اقرار به وقفیت مال خود نماید:

- (۱) وقف قابل فسخ است.
(۲) اقرار او نافذ است.
(۳) وقف غیر نافذ است.
(۴) اقرار او نافذ نیست.

گزینه ۴

۵۹ - به محض صدور حکم توقف تاجر:

- (۱) دعوی علیه تاجر به طرفیت مدیر تصفیه اقامه و دعوای موجود نیز به طرفیت شخص اخیر ادامه خواهد یافت.
(۲) دعوی علیه تاجر به طرفیت ناظر تصفیه اقامه ولی دعوای موجود به طرفیت مدیر تصفیه ادامه می یابد.
(۳) دعوی علیه تاجر به طرفیت مدعی العموم اقامه ولی دعوای موجود به طرفیت خود تاجر پیگیری خواهد شد.
(۴) دعوی علیه تاجر به طرفیت مدیر تصفیه اقامه ولی دعوای موجود به طرفیت خود تاجر ادامه خواهد یافت.

گزینه ۱

۶۰ - مرور زمان دعوای راجع به چک که از طرف تاجر یا برای امور تجارتي صادر شده باشد ..... .

- (۱) پس از انقضای پنج سال از تاریخ صدور چک است.
(۲) پس از انقضای ده سال از تاریخ صدور گواهینامه عدم پرداخت است.
(۳) پس از انقضای ده سال از تاریخ آخرین تعقیب قضایی است.
(۴) پس از انقضای پنج سال از تاریخ صدور گواهی عدم پرداخت است مگر اینکه ظرف این مدت رسماً اقرار به دین شود.

گزینه ۴

کارآموزی وکالت ۱۳۸۹

۴۱ - کدام یک از عبارات ذیل صحیح نمی‌باشد؟

- ۱) تسهیل نقل و انتقال اموال غیرمنقول تجاری محسوب می‌شود.
- ۲) معاملات غیرمنقول تجاری محسوب نمی‌شوند ولو آنکه بین تجار انجام شود.
- ۳) خرید اراضی و تفکیک آن توسط تاجر، به قصد فروش تجاری محسوب می‌شود.
- ۴) احداث ساختمان، به منظور فروش یا اجاره توسط شرکت‌های با مسئولیت محدود، عمل تجاری است.

گزینه ۳

۴۲ - محموله‌ای جهت حمل از گمرک بوشهر به قصد ارسال به تهران به بنگاه باربری (الف) تحویل داده شده که در مسیر تلف گردیده است. بنا به فرض فوق کدام یک از موارد ذیل صحیح است؟

- ۱) بنگاه باربری ضامن تلف کالا است حتی اگر تلف ناشی از حوادث قهریه باشد.
- ۲) بنگاه باربری در هر حال با اثبات عدم تقصیر خود در تلف کالا، از مسئولیت مبری است.
- ۳) بنگاه باربری با اثبات اینکه تلف کالا ناشی از قصور ارسال کننده بوده از مسئولیت مبری است.
- ۴) چنانچه ثابت شود تلف کالا ناشی از تقصیر راننده حامل کالا بوده، صرفاً وی مسئول جبران خسارت است.

گزینه ۳

۴۳ - انتشار اعلامیه پذیرهنویسی توسط شرکت‌های سهامی عام، منوط به صدور مجوز توسط ..... می‌باشد.

- ۱) فقط اداره ثبت شرکت‌ها.
- ۲) فقط سازمان بورس و اوراق بهادار.
- ۳) سازمان بورس و اوراق بهادار و اداره ثبت شرکت‌ها.
- ۴) اداره ثبت شرکت‌ها (در مورد شرکت‌های پذیرفته نشده در بورس).

گزینه ۳

۴۴ - شرکت با مسئولیت محدود (الف) ثبت شده به شماره ۱۵۱۹ متعهد به پرداخت یک فقره سفته در حق (ب) می‌باشد. در

صورتی که دارایی شرکت کفاف پرداخت سفته را ندهد، کدام یک از موارد ذیل صحیح است؟

- ۱) شرکاء شرکت به نسبت سهم الشرکه خود مسئول پرداخت وجه سفته می‌باشند.
- ۲) شرکاء شرکت به میزان آورده خود باید وجه سفته را پرداخت نمایند.
- ۳) مدیران شرکت بطور تضامنی با شرکت مسئول پرداخت وجه سفته می‌باشند.
- ۴) شرکاء شرکت هیچ‌گونه مسئولیتی در قبال پرداخت وجه سفته نخواهند داشت.

گزینه ۴

۴۵ - در ضمانت تجاری:

- ۱) مضمون له باید بدو به مدیون اصلی و سپس به ضامن رجوع کند.
- ۲) مضمون له حتی در صورت فقدان توافق می‌تواند بطور همزمان به مدیون اصلی و ضامن رجوع نماید.
- ۳) مضمون له در صورت وجود توافق می‌تواند بطور همزمان به مدیون اصلی و ضامن رجوع کند.
- ۴) مضمون له صرفاً با رجوع به ضامن یا مضمون عنه و عدم وصول طلب خود می‌تواند برای تمام یا بقیه طلب به دیگری مراجعه نماید.

گزینه ۲

۴۶ - در خصوص مبلغ برات کدام عبارت صحیح نمی‌باشد؟

- ۱) در خصوص تعارض میان مبلغ به حروف و رقم، مبلغ کمتر ملاک است.
- ۲) عدم قید مبلغ برات موجب خروج سند از شمول اسناد تجاری است.

- ۳) عدم قید مبلغ برات با حروف موجب خروج سند از شمول اسناد تجاری نیست.
- ۴) در خصوص تعارض میان مبلغ به حروف و مبلغ به رقم، مبلغ ذکر شده به حروف ملاک است.

گزینه ۱

- ۴۷ - کدام یک از موارد ذیل در خصوص استحقاق دلال به دریافت حق الزحمه صحیح نمی باشد؟
- ۱) دلال در صورتی که معامله با وساطت او تمام شده باشد مستحق دریافت حق الزحمه است.
- ۲) هرگاه معامله مشروط به تحقق شرط باشد دلال صرفاً پس از حصول شرط مستحق دریافت حق الزحمه است.
- ۳) در صورتی که معامله به واسطه اعمال خیار غبن فسخ شود حق مطالبه حق الزحمه از دلال سلب نمی شود.
- ۴) حق الزحمه دلال به نسبت مساوی به عهده طرفین معامله است مگر آنکه خلاف آن توافق شده باشد.

گزینه ۴

- ۴۸ - یک فقره چک با ظهرنویسی به عنوان وکالت در اختیار تاجر قرار گرفته است. در صورت ورشکستگی تاجر، کدام مورد صحیح نمی باشد؟
- ۱) در صورت وصول وجه چک توسط تاجر، صاحب سند برای دریافت وجه آن باید در ردیف غرماء قرار گیرد.
- ۲) در صورت اثبات اینکه ظهرنویسی به عنوان وکالت بوده است، ظهرنویس حق مراجعه به مدیر تصفیه را خواهد داشت.
- ۳) در صورت عدم وصول وجه چک و بقاء آن در ید تاجر، صاحب چک می تواند لاشه چک را از مدیر تصفیه مسترد نماید.
- ۴) در صورت وصول وجه چک توسط تاجر، صاحب چک در ردیف غرماء قرار نمی گیرد و می تواند کل مبلغ چک را از مدیر تصفیه وصول نماید.

گزینه ۴

- ۴۹ - کدام یک از موارد ذیل صحیح است؟
- ۱) در مورد شرکت های منحل، دعوی باید به طرفیت مدیر تصفیه شرکت اقامه گردد.
- ۲) در مورد شرکت های ورشکسته، دعوی باید به طرفیت شرکت ورشکسته اقامه گردد.
- ۳) در مورد شرکت های ورشکسته و منحل دعوی باید به طرفیت مدیر تصفیه اقامه گردد.
- ۴) در مورد شرکت های ورشکسته دعوی به طرفیت مدیر تصفیه و در مورد شرکت های منحل، دعوی به طرفیت شرکت منحل باید اقامه گردد.

گزینه ۴

- ۵۰ - در شرکتهای سهامی:
- ۱) مدیران مطلقاً حق انجام معامله شخصی با شرکت تحت مدیریت خود را ندارند.
- ۲) مدیران به شرط رعایت صرفه و صلاح و پس از اخذ مجوز از مجمع عمومی حق انجام معامله با شرکت تحت مدیریت خود را دارند.
- ۳) مدیران به شرط رعایت صرفه و صلاح شرکت و با نظارت و اجازه بازرس حق انجام معامله با شرکت تحت مدیریت خود را دارند.
- ۴) هیچکدام

گزینه ۴

- ۵۱ - صدور برات سازشی از اموری است که:
- ۱) دادگاه می تواند تاجر را محکوم به ورشکستگی به تقصیر نماید.
- ۲) دادگاه باید تاجر را محکوم به ورشکستگی به تقصیر نماید.
- ۳) دادگاه می تواند تاجر را محکوم به ورشکستگی به تقلب نماید.
- ۴) دادگاه باید تاجر را محکوم به ورشکستگی به تقلب نماید.

گزینه ۲

- ۵۲ - چنانچه زیان های وارده در شرکت سهامی موجب از بین رفتن ۶۰٪ سرمایه شود:
- ۱) مجمع عمومی فوق العاده باید تشکیل شود و شرکت را منحل کند یا سرمایه را به میزان موجود کاهش دهد.

- ۲) هیات مدیره باید با کسب مجوز از مجمع عمومی عادی نسبت به ترمیم سرمایه تا میزان مقرر قانونی اقدام نماید.
- ۳) سهامداران به نسبت سهامشان باید ظرف ۶۰ روز سرمایه از دست رفته را تا حد سرمایه ثبت شده نقداً به شرکت پرداخت نمایند.
- ۴) مجمع عمومی فوق العاده باید بلافاصله جهت تکمیل و ترمیم سرمایه از بین رفته افزایش سرمایه را تا حد سرمایه ثبت شده تصویب نماید.

گزینه ۱

- ۵۳ - کدام یک از موارد ذیل، طلبکار با حق الویت محسوب می‌شوند؟
- ۱) بانک‌ها در خصوص مطالبه اصل وام و خسارات تاخیر تادیه ایام بعد از توقف
- ۲) وزارت دارایی در مورد وصول مالیات و جرایم متعلقه تاجر ورشکسته
- ۳) بستانکارانی که بعد از تاریخ توقف، اموال تاجر را توقیف نموده‌اند.
- ۴) هیچکدام

گزینه ۴

- ۵۴ - کدام یک از عبارات ذیل صحیح نمی‌باشد؟
- ۱) ضامن صرفاً با مضمون عنه خود مسئولیت تضامنی دارد.
- ۲) ضمانت ضامن برات مفقود شده، در صورت عدم تعیین مدت ضمان، سه سال است.
- ۳) در صورت سقوط حق رجوع دارنده به ظهرنویس، ضامن ظهرنویس مذکور بری‌الذمه می‌گردد.
- ۴) دارنده سند تجاری موظف است ظرف یکسال از تاریخ اعتراض مبادرت به طرح دعوی به طرفیت ضامن نماید.

گزینه ۴

- ۵۵ - در صورت مرور زمان تجاری، کدام یک از موارد ذیل صحیح است؟
- ۱) دارنده حق مطالبه وجه آن را به هیچ عنوان نخواهد داشت.
- ۲) دارنده صرفاً حق مراجعه به صادرکننده سند تجاری را خواهد داشت.
- ۳) دارنده حق مراجعه به کسانی که به ضرر او استفاده بلاجهت کرده‌اند را خواهد داشت.
- ۴) دارنده حق مطالبه وجه آن را از تمام مسئولین سند، به عنوان یک سند معرف دین خواهد داشت.

گزینه ۳

- ۵۶ - در مورد قرارداد ارفاقی کدام عبارت صحیح نمی‌باشد؟
- ۱) پس از تصدیق قرارداد ارفاقی توسط دادگاه بطلان آن مطلقاً قابل قبول نیست.
- ۲) معاملات تاجر ورشکسته پس از تصدیق قرارداد ارفاقی توسط دادگاه تحت شرایطی قابل ابطال است.
- ۳) حکم ورشکستگی تاجر ورشکسته‌ای که قرارداد ارفاقی را منعقد کرده تحت شرایطی قابل صدور است.
- ۴) در صورت عدم اجرای قرارداد ارفاقی توسط تاجر، هر یک از طلبکاران که قرارداد ارفاقی را منعقد نموده‌اند از دادگاه درخواست فسخ قرارداد ارفاقی را بنمایند.

گزینه ۱

- ۵۷ - کدام عبارت صحیح نمی‌باشد؟
- ۱) اختراعی قابل ثبت است که حاوی ابتکار جدید و دارای کاربرد صنعتی باشد.
- ۲) افشاء اختراع در ظرف مدت ۶ ماه قبل از تاریخ تقاضا مانع ثبت خواهد بود.
- ۳) طرح‌ها و قواعد یا روش‌های انجام کار تجاری، به عنوان اختراع قابل ثبت نمی‌باشد.
- ۴) حقوق ناشی از اختراع ثبت شده در صورت فوت صاحبان حق به ورثه منتقل می‌شود.

گزینه ۲

- ۵۸ - کدام مورد ذیل صحیح است؟
- ۱) در شرکتهای سهامی خاص نقل و انتقال سهام بانام در اداره ثبت شرکتهای به عمل می‌آید.

۲) در شرکتهای سهامی خاص نقل و انتقال سهام بانام بدون دخالت اداره ثبت شرکتهای و توسط خود شرکت صورت می‌گیرد.
۳) در مورد شرکتهای سهامی خاص نقل و انتقال سهام بانام پس از ثبت در دفاتر شرکت، در اداره ثبت شرکتهای ثبت و آگهی می‌شود.

۴) در شرکتهای سهامی خاص نقل و انتقال سهام بانام پس از تنظیم سند رسمی در دفترخانه اسناد رسمی، در اداره ثبت شرکتهای ثبت و آگهی می‌شود.

گزینه ۲

۵۹ - کدام عبارت صحیح نمی‌باشد؟

- ۱) مدت استفاده از حق تقدم در خرید سهام جدید در افزایش سرمایه شرکتهای سهامی کمتر از ۶۰ روز نخواهد بود.
- ۲) در شرکتهای سهامی عام حداکثر یک دهم و در شرکتهای سهامی خاص حداکثر یک دوم سود خالص به عنوان پاداش مدیران منظور می‌شود.
- ۳) فاصله بین نشر دعوت‌نامه مجمع عمومی و تاریخ تشکیل آن در شرکتهای سهامی حداقل ده روز و حداکثر چهل روز خواهد بود.
- ۴) هیات مدیره شرکت سهامی مکلف است هر سال یک بیستم از سود خالص را به عنوان اندوخته قانونی منظور نماید تا زمانی که اندوخته قانونی به یک دهم سرمایه شرکت بالغ گردد.

گزینه ۲

۶۰ - کدام بیان صحیح می‌باشد؟

- ۱) اداره تصفیه می‌تواند به حساب تاجر از بانکها و موسسات اعتباری وام اخذ نماید.
- ۲) اداره تصفیه به هیچ وجه حق دریافت وام به حساب تاجر از بانکها و موسسات اعتباری را ندارد.
- ۳) اداره تصفیه فقط می‌تواند به حساب تاجر وام بدون بهره از بانکها و موسسات اعتباری اخذ نماید.
- ۴) اداره تصفیه بعد از صدور حکم ورشکستگی فقط حق دریافت مطالبات تاجر و پرداخت و تصفیه بدهیهای تاجر را دارد.

گزینه ۱

کارآموزی وکالت ۱۳۸۸

۴۱. به موجب قانون صدور چک در صورت صدور چک به وکالت مسوولیت پرداخت وجه آن به عهده کیست؟

- ۱) فقط وکیل
- ۲) فقط موکل
- ۳) وکیل و موکل بالمناصفه
- ۴) وکیل و موکل متضامناً

گزینه ۴

۴۲. در مورد سفته ای که فاقد امضاء متعهد (صادر کننده) است ظهر نویسان چه مسوولیتی دارند؟

- ۱) به دلیل فقدان امضای صادر کننده چنین سفته ای هیچ اعتباری ندارد.
- ۲) متعهد به علت فقدان امضاء مسوول نیست اما ظهرنویسان در برابر دارنده مسوول هستند.
- ۳) در صورت اعتراض عدم تادیه و طرح دعوی در مهلت قانونی ظهرنویسان مسوولیت دارند.
- ۴) بر اساس اصل استقلال امضاءها در برابر دارنده مسوولیت تضامنی دارند.

گزینه ۱

۴۳. داشتن کدام یک از دفاتر زیر برای تاجر الزامی نیست؟

- ۱) دفتر دارایی
- ۲) دفتر روزنامه
- ۳) دفتر کپی
- ۴) دفتر ترازمالی ماهانه

گزینه ۴

۴۴. در شرکت سهامی عام امضاء ورقه تعهد سهم :

- ۱) به خودی خود مستلزم قبول تصمیمات هیات مدیره است.
- ۲) منحصرأ مستلزم قبول تصمیمات مجامع عمومی است.

- ۳) به خودی خود مستلزم قبول اساسنامه و تصمیمات مجامع عمومی است.
 ۴) به خودی خود مستلزم قبول تصمیمات مجامع عمومی و هیات مدیره است.

گزینه ۳

۴۵. آیا درخواست ورشکستگی بعد از انحلال شرکت امکان پذیر است؟
 (۱) خیر، چون بعد از انحلال شخصیت حقوقی شرکت از بین می رود.
 (۲) بله، چون شرکت تا ختم تصفیه دارای شخصیت حقوقی است.
 (۳) در شرکت های تضامنی امکان پذیر نیست.
 (۴) در شرکت های سهامی امکان پذیر نیست.

گزینه ۲

۴۶. در صورتی که مرسل الیه مخارج و سایر وجوهی را که متصدی حمل و نقل بابت مال التجاره مطالبه می نماید قبول نکند، در این فرض متصدی حمل و نقل دارای چه حقی است؟

- (۱) تملک
 (۲) حبس
 (۳) ترهین
 (۴) فروش

گزینه ۲

۴۷. شرکت سهامی چه زمانی شخصیت حقوقی پیدا می کند؟

- (۱) پس از تعهد کلیه سهام شرکت
 (۲) پس از قبول سمت مدیران و بازرسان
 (۳) پس از ثبت و اعلان در جراید
 (۴) پس از ثبت و اعلان در روزنامه رسمی

گزینه ۲

۴۸. انتخاب اشخاص حقوقی به عنوان مدیر شرکت های سهامی :

- (۱) فقط در موارد خاص امکان پذیر است.
 (۲) در هر حال امکان پذیر است.
 (۳) به هیچ وجه امکان پذیر نیست.
 (۴) در صورت تصویب مجمع عمومی فوق العاده امکان پذیر است.

گزینه ۲

۴۹. قائم مقام تجارتي در چه صورتی منعزل است؟

- (۱) با جحر رئیس تجارت خانه
 (۲) با فوت رئیس تجارت خانه
 (۳) با انحلال شرکت تجاری
 (۴) هر سه مورد صحیح است.

گزینه ۳

۵۰. اگر مال التجاره تلف یا گم شود متصدی حمل و نقل در چه صورتی مسوول است؟

- (۱) در صورتی که ثابت کند تعدی و تفریط نکرده است، مسوول نیست.
 (۲) در صورتی مسوول است که نتواند ثابت کند که تلف مربوط به حوادثی بوده که هیچ متصدی مواظبی نمی توانست از آن جلوگیری کند.
 (۳) در صورتی مسوول است که ثابت شود تعدی و تفریط کرده است.
 (۴) مطلقا مسوول است.

گزینه ۲

۵۱. معاملات تاجر ورشکسته در فاصله بین صدور حکم راجع به تصدیق قرارداد ارفاقی و حکم بر بطلان یا فسخ آن:

- (۱) در صورتی که ضرر وارد شود حتی بدون قصد اضرار هم باطل است.
 (۲) در صورتی که به قصد اضرار به طلبکاران باشد و واقعا هم ضرر وارد شود باطل است

۳) در هر حال صحیح است.

۴) مطلقاً باطل است.

گزینه ۲

۵۲. چنانچه شرکتی تجاری تشکیل شود و امور تجاری خود را به صورت یکی از شرکت های مذکور در قانون تجارت درنیاورد تابع چه مقرراتی است؟

(۱) تابع مقررات شرکت های سهامی خاص است.

(۲) تابع مقررات قانون مدنی است.

(۳) تابع احکام راجع به شرکت های تضامنی است و شرکت تضامنی محسوب می شود.

(۴) تابع اساسنامه شرکت است هرچند منطبق با هیچ یک از شرکت های قانونی نباشد.

گزینه ۳

۵۳. مطابق قانون تجارت در شرکت های سهامی انتقال سهام با نام چگونه صورت می گیرد؟

(۱) با ثبت در دفتر سهام شرکت

(۲) با سند رسمی

(۳) با قبض و اقباض

(۴) با پشت نویسی ورقه سهام

گزینه ۱

۵۴. تغییر و اصلاح طرح اساسنامه با چه مرجعی است؟

(۱) مجمع عمومی فوق العاده

(۲) مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده

(۳) مجمع عمومی موسس

(۴) مجمع عمومی عادی

گزینه ۳

۵۵. اگر کسی که برات در وجه او صادر شده است بدون نوشتن هیچ مطلبی فقط پشت سند را امضاء کند و آن را در اختیار دیگری قرار دهد:

(۱) ظهر نویسی دلالت بر وثیقه گذاشتن سند دارد.

(۲) ظهر نویسی حاکی از انتقال سند است.

(۳) ظهر نویسی دلالت بروکالت دادن به گیرنده جهت وصول دارد.

(۴) ظهر نویسی ضمانت تلقی می گردد.

گزینه ۲

۵۶. در صورتی که تاریخ توقف تاجر در حکم ورشکستگی قید نشده باشد تاریخ توقف تاجر چه زمانی محسوب می شود؟

(۱) تاریخ قطعیت حکم ورشکستگی

(۲) تاریخ شروع به اجرای حکم ورشکستگی

(۳) تاریخ طرح دعوی در محکمه

(۴) تاریخ صدور حکم ورشکستگی

گزینه ۴

۵۷. آیا در اجرای چک از طریق ثبت می توان علیه ظهرنویس اقدام کرد؟

(۱) خیر

(۲) بله ، اگر مدت ۱۵ روز از صدور گواهی عدم پرداخت نگذاشته باشد.

(۳) بله ، اگر مدت ۶ ماه از زمان صدور گواهی عدم پرداخت نگذاشته باشد.

(۴) بله ، زیرا وی (ظهر نویس) مسئولیت پرداخت وجه چک را پذیرفته است.

گزینه ۱

۵۸. مسئولیت موسسین شرکت سهامی نسبت به اعمال و اقداماتشان به منظور تاسیس و ثبت شرکت چگونه است؟

(۱) تضامنی

(۲) به نسبت مبلغ پذیری نویسی شده

(۳) به تساوی

(۴) به نسبت سهام

گزینه ۱

۵۹. کسی که چک پس از ارائه به بانک و صدور گواهی عدم پرداخت (برگشت) به وی منتقل شده است:

- (۱) مطلقاً حق تعقیب کیفری ندارد.
- (۲) فقط حق دارد از طریق اجرای ثبت تقاضای صدور اجرائیه کند.
- (۳) چنانچه انتقال با سند رسمی باشد از کلیه ی حقوق قانونی بهره مند است.
- (۴) در صورتی که انتقال قهری باشد از کلیه حقوق قانونی بهره مند است.

گزینه ۴

۶۰. کدام گزینه در مورد مطالبه ی وجه برات صحیح است؟

- (۱) دادگاه می تواند به مدیون مهلت بدهد ولی مجاز به قرار اقساط نیست.
- (۲) دادگاه نمی تواند بدون موافقت طلبکار به مدیون مهلت بدهد.
- (۳) دادگاه راساً می تواند مهلت عادلانه بدهد.
- (۴) دادگاه می تواند به درخواست مدیون مهلت عادلانه یا قرار اقساط بدهد.

گزینه ۲

کارآموزی وکالت ۱۳۸۷^{۷۳}

۸۱- محدود کردن اختیارات مدیرعامل شرکت سهامی در مصوبات هیات مدیره .....

- (۱) نسبت به اشخاص ثالث معتبر است
- (۲) نسبت به اشخاص ثالث معتبر نیست
- (۳) در روابط بین شرکت و مدیرعامل معتبر است و در برابر اشخاص ثالث معتبر نیست
- (۴) در روابط بین هیات مدیره و مدیرعامل معتبر و در برابر اشخاص ثالث فاقد اعتبار است

گزینه ۳

۸۲- کدامیک از اشخاص ذیل تاجر نیست؟

- (۱) دلال
- (۲) حق العمل کار
- (۳) کسبه جزء
- (۴) قائم مقام تجارتي

^{۷۳} نامه شماره ۴۴۹۵ مورخ ۱۳۸۷/۹/۲۳

از: اتحادیه سراسری کانون های وکلای دادگستری ایران (اسکودا)
به: ریاست محترم دفتر آزمون سازی سازمان سنجش آموزش کشور

در باره: کلید سوالات آزمون ورودی ۱۳۸۷ اسکودا

احتراماً، پیرو نامه ۴۴۵۹ مورخ ۱۳۸۷/۹/۱۶، با اعلام ابقاء دو مورد اعلام شده در نامه مذکور، خواهشمند است مقرر فرمایند در تصحیح پاسخ نامه های آزمون تغییرات ذیل ملحوظ شود:

- ۱- در سوال ۲۵ (تاریخ رسید دادخواست به ... تاریخ اقامه دعوی محسوب می شود) به داوطلبانی که گزینه «۲» یا «۴» را انتخاب کرده باشند، نمره کامل داده شود.
- ۲- در سوال ۱۰۰ (مرجع اتخاذ تصمیم در مورد انحلال پیش از موعد شرکت سهامی کدام است؟) به داوطلبانی که گزینه «۴» را انتخاب کرده باشند، نمره کامل داده شود.
- ۳- نمره سوال ۱۱۶ (کدام گزینه درست است؟) بین سایر سوالات تقسیم شود.
- ۴- نمره سوال ۱۱۹ (شرط در ... به معنی الزام و التزام است) بین سایر سوالات تقسیم شود.

با تقدیم احترام

رئیس اتحادیه

بهمن کشاورز

گزینه ۴

۸۳- کدام گزینه در مورد چک صحیح است؟

- (۱) چک سند رسمی است
(۲) چک تمام خصوصیات سند لازم الاجرا را دارد
(۳) چک از حیث اجرا مانند سند رسمی است
(۴) همه موارد

گزینه ۳

۸۴- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) وصول وجه چک از ظهرنویس از طریق اجرای ثبت میسر است
(۲) در صورت عدم انطباق امضاء وفق گواهی عدم تادیه، ثبت از اجرا امتناع می کند
(۳) در اجرای ثبت امکان بازداشت مدیون وجود ندارد
(۴) در اجرای ثبت مقررات مستثیات دین در مورد مدیون رعایت می شود

گزینه ۱

۸۵- هرگاه تاجری در دوران توقف معامله معوض نماید:

- (۱) معامله باطل و بلا اثر است
(۲) معامله معتبر و صحیح است
(۳) معامله از سوی مدیر تصفیه قابل ابطال است
(۴) معامله غیرنافذ و منوط به تنفیذ مدیر تصفیه است

گزینه ۲

۸۶- طرح دعوا علیه شرکتهای منحل که عملیات تصفیه آنها خاتمه یافته است:

- (۱) ممکن نیست
(۲) ممکن است
(۳) اگر مدیر تصفیه هنوز مفاصا حساب نگرفته باشد ممکن است (۴) اصولاً ممکن است مگر در موارد استثنایی

گزینه ۲

۸۷- سود قابل تقسیم در شرکت سهامی به موجب مصوبه ..... تقسیم می شود

- (۱) مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده
(۲) مجمع عمومی موسس
(۳) مجمع عمومی عادی
(۴) مجمع عمومی فوق العاده

گزینه ۳

۸۸- در شرکت های سهامی مسئولیت صاحبان سهام محدود است به .....

- (۱) مبلغ اسمی سهام
(۲) مبلغ واقعی سهام
(۳) مبلغی که مدیر عامل تعیین می کند
(۴) مبلغی که مجمع عمومی فوق العاده تعیین می کند

گزینه ۱

۸۹- در اولین مجمع عمومی عادی شرکتهای سهامی رسمیت یافتن جلسه مجمع منوط است به حضور حداقل .....

- (۱) بیش از نصف صاحبان سهام دارای حق رای
(۲) دوسوم صاحبان سهام مذکور
(۳) هر تعدادی که باشند
(۴) بیست درصد صاحبان سهام مذکور

گزینه ۱

۹۰- اگر شریک جدیدی به عنوان شریک ضامن وارد شرکت نسبی شود، مسئولیت وی .....

- (۱) مشترک است^{۷۴}
(۲) تضامنی و نامحدود است
(۳) نسبی و تضامنی است
(۴) به اندازه سرمایه ای است که به شرکت آورده است

گزینه ۳

۹۱- قرارداد دلالی اصولاً تابع مقررات راجع به .....

- (۱) حق العمل کاری
(۲) اجاره اشخاص

^{۷۴} از نظر استاد فرحناکیان گزینه یک صحیح است، در واقع ورود شریک ضامن در شرکت نسبی فرض محال است (ساده ساز ص ۱۲۵)

گزینه ۳

- ۹۲- در شرکت های سهامی تغییر و تبدیل سهام از بانام به بی نام در صلاحیت کدام رکن است؟
 (۱) مجمع عمومی عادی
 (۲) مجمع عمومی فوق العاده
 (۳) هیات مدیره
 (۴) مجمع عمومی عادی به طور فوق العاده

گزینه ۳

- ۹۳- در شرکت سهامی معاملات بازرس با شرکت .....
 (۱) بدون اجازه هیات مدیره ممنوع است
 (۲) درست است
 (۳) ممنوع است
 (۴) بدون تصویب مجمع عمومی ممنوع است

گزینه ۳

- ۹۴- در شرکت با مسئولیت محدود شرکاء نسبت به قروض و تعهدات شرکت .....
 (۱) مسئولیت تضامنی دارند
 (۲) مسئولیت نسبی دارند
 (۳) مسئولیت مشترک دارند
 (۴) هیچکدام

گزینه ۴

- ۹۵- در صورتیکه دارنده چک سند مذکور را گم کند .....
 (۱) مفقود کننده چک (ذی حق) می تواند پس از اثبات اینکه چک متعلق به اوست با دادن ضامن تادیه وجه آن را به موجب امر محکمه مطالبه کند.
 (۲) باید صرفاً طبق ماده ۱۴ قانون اصلاح قانون صدور چک اقدام و با مسدودکردن حساب پرداخت چک را غیرممکن کند
 (۳) پرداخت وجه چک با دادن ضامن صورت می گیرد
 (۴) صادرکننده وظیفه دارد چک دیگری به همان مبلغ در وجه چنین دارنده ای صادر کند

گزینه ۱

- ۹۶- کدام گزینه صحیح است؟
 (۱) در شرکتهای سهامی عام و خاص نقل و انتقال سهام نمی تواند منوط به موافقت مجمع عمومی صاحبان سهام باشد.
 (۲) در شرکتهای سهامی عام نقل و انتقال سهام می تواند منوط به موافقت مجمع عمومی صاحبان سهام باشد ولی در شرکتهای سهامی خاص نمی تواند
 (۳) در شرکتهای سهامی چه عام و چه خاص نقل و انتقال سهام می تواند منوط به موافقت مجمع عمومی صاحبان سهام باشد
 (۴) در شرکتهای سهامی عام نقل و انتقال سهام نمی تواند منوط به موافقت مجمع عمومی صاحبان سهام باشد ولی در شرکتهای سهامی خاص می تواند

گزینه ۴

- ۹۷- در صورتی که متصدی حمل و نقل، حمل و نقل کننده ی دیگری را مامور حمل کالا کرده باشد و در این حالت در نتیجه تقصیر حمل کننده ی مامور به مال التجاره خسارتی وارد آید.....
 (۱) صاحب مال التجاره مخیر است طبق قواعد مربوطه به هر کدام یا هر دو مجتمعاً رجوع کند.
 (۲) صاحب مال التجاره برای جبران خسارت فقط حق رجوع به حمل کننده ی مامور را دارد.
 (۳) صاحب مال التجاره برای جبران خسارت فقط حق رجوع به متصدی حمل و نقل را دارد.
 (۴) صاحب مال التجاره باید اول به متصدی حمل و نقل و سپس در صورت عدم امکان جبران خسارت توسط او به حمل کننده ی مامور، رجوع کند

گزینه ۱

- ۹۸- معامله ی بین تاجر با غیر تاجر .....
 (۱) تجارتي نیست

۲) در صورتی که برای رفع حوائج تجارتي تاجر باشد، تجارتي است

۳) تجارتي است

۴) در صورت درج مراتب در قرارداد تجارتي است

گزينه ۲

۹۹- کدام دفتر از جمله دفاتر تجاري نيست؟

۱) درآمد

۲) دارايي

۳) کپيه

۴) کل

گزينه ۱

۱۰۰- مرجع اتخاذ تصميم در مورد انحلال پيش از موعد شرکت سهامی کدام است؟

۱) مجمع عمومی فوق العاده

۲) مجمع عمومی عادی

۳) دادگاه صلاحیت دار

۴) گزينه های (۳ و ۴)

گزينه ۴

قضاوت ۱۳۹۳

بر اساس پاسفنامه مؤسسه آموزش عالی فاضل

۴۱- اعمال شرکت سهامی، در کدام صورت تجارتي است؟

۱) اگر برای حوائج شخصی نباشد.

۲) هر عملی را که انجام دهد.

۳) وقتی که مربوط به غیر منقول نباشد.

۴) هر عملی را که انجام دهد، بجز اعمال مدنی.

گزينه ۲

ماده ۲ لایحه اصلاحی ۱۳۴۷: شرکت سهامی شرکت بازرگانی محسوب می شود ولو این که موضوع عملیات آن امور بازرگانی نباشد.

۴۲- حق العمل کار، مأمور به خرید کالایی شده است که مظنه بازاری دارد. وی آن کالا را از خود خریداری می کند. در صورتی که

آمر از امر خود رجوع کند، حکم این معامله کدام است؟

۱) اگر حق العمل کار قبل از ارسال خبر انجام معامله، از رجوع مطلع شود، نمی تواند شخصاً فروشنده واقع شود.

۲) اگر خبر پس از انجام معامله به اطلاع حق العمل کار برسد معامله نافذ و در غیر این صورت، فضولی است.

۳) معامله صحیح است و حق العمل کار خود، طرف معامله محسوب می شود.

۴) معامله فضولی و غیر نافذ است.

گزينه ۱

ماده ۳۷۶ قانون تجارت ۱۳۱۱: اگر آمر از امر خود رجوع کرده و حق العمل کار قبل از ارسال خبر انجام معامله از این رجوع

مستحضر گردد دیگر نمی تواند شخصاً خریدار یا فروشنده واقع شود.

ماده ۳۷۳- اگر حق العمل کار مأمور به خرید یا فروش مال التجاره یا اسناد تجارتي و یا س ایر اوراق بهاداری باشد که مظنه بورسی

یا بازاری دارد می تواند چیزی را که مأمور به خرید آن بوده خود شخصاً به عنوان فروشنده تسلیم بکند و یا چیزی را که مأمور به

فروش آن بوده شخصاً به عنوان خریدار نگاه دارد مگر اینکه آمر دستور مخالفی داده باشد.

۴۳- کدام دعوا تجارتي است؟

۱) موضوع اختلاف تجارتي است

۲) طرفین آن تاجر هستند

۷۵ (اصلاحیه شماره ۴۴۹۵ مورخ ۱۳۸۷/۹/۲۳ - گزينه ۴ نمره کامل دارد)

۳) موضوع اختلاف تجارتي و خوانده آن تاجر است

۴) موضوع اختلاف تجارتي و خواهان آن تاجر است

گزینه ۱

۴۴ - حداقل سرمایه در شرکت های تعاونی، چه میزان است؟

- ۱) به تشخیص وزارت تعاون ، کار و امور اجتماعی تعیین می شود
- ۲) نباید کمتر از ده درصد سرمایه گذاری مورد نیاز برای فعالیت موضوع تعاونی باشد
- ۳) پنج میلیون ریال
- ۴) یک میلیون ریال

گزینه ۲

تبصره ۳ ماده ۳ اصلاح آیین نامه اجرایی قانون بخش تعاون

۴۵ - در هنگام تاسیس شرکتی ، تمامی مبلغ اسمی سهم توسط سهامداران پرداخت نشده است. شرکت مبلغ پرداخت نشده سهام را مطالبه می کند اما تعدادی از سهامداران، مبلغ مزبور را در موعد مقرر پرداخت نمی کنند. کدام مورد، در صوص سهامداران مزبور صحیح است؟

- ۱) حق حضور در مجامع عمومی صاحبان سهام را دارند، اما حق رای و سایر حقوق سهامداری را ندارند
- ۲) صرفا حق حضور و رای آنان در مجامع صاحبان سهام ، معلق می شود
- ۳) حق حضور و رای در مجامع عمومی صاحبان سهام را ندارند و حق ایشان نسبت به دریافت سود و حق تقدم در خرید سهام (در صورت افزایش سرمایه)، معلق می شود.
- ۴) حق حضور و رای در مجامع عمومی صاحبان سهام را دارند ، اما حق ایشان نسبت به دریافت سود و حق تقدم در خرید سهام (در صورت افزایش سرمایه) معلق می شود.

گزینه ۳

ماده ۳۷ لایحه ۱۳۴۷ : دارندگان سهام مذکور در ماده ۳۵ حق حضور و رأی در مجامع عمومی صاحبان سهام شرکت را نخواهند داشت و در احتساب حد نصاب تشکیل مجامع عمومی تعداد این گونه سهام از کل تعداد سهام شرکت کسر خواهد شد. به علاوه حق دریافت سود قابل تقسیم و حق رجحان در خرید سهام جدید شرکت و هم چنین حق دریافت اندوخته قابل تقسیم نسبت به این گونه سهام معلق خواهد ماند.

۴۶ - مدیر شرکت سهامی در هنگام انتخاب، مالک تعداد سهام لازم به عنوان وثیقه نیست او ظرف مدت یک ماه، تعداد سهام لازم را به عنوان وثیقه تهیه نکرده و به صندوق شرکت نمی سپارد. وضعیت مدیریت وی، کدام است؟

- ۱) هر ذینفع می تواند عزل او را از دادگاه بخواهد
- ۲) مستعفی محسوب می شود.
- ۳) انتخاب چنین شخصی به عنوان مدیر واجد اثر قانونی نیست
- ۴) تاثیری در سمت وی ندارد و تنها می توان الزام وی به تهیه سهام وثیقه را تقاضا کرد

گزینه ۲

ماده ۱۱۵ لایحه ۱۳۴۷ : در صورتی که مدیری هنگام انتخاب مالک تعداد سهام لازم به عنوان وثیقه نباشند و هم چنین در صورت انتقال قهری سهام مورد وثیقه و یا افزایش یافتن تعداد سهام لازم به عنوان وثیقه، مدیر باید ظرف مدت یک ماه تعداد سهام لازم به عنوان وثیقه را تهیه و به صندوق شرکت بسپارد وگرنه مستعفی محسوب خواهد شد.

۴۷ - مدت مدیریت مدیران شرکت سهامی دو سال است .....

- ۱) حتی اگر اساسنامه خلاف آن را پیش بینی کرده باشد.
- ۲) مشروط به این که اساسنامه بیشتر از آن پیش بینی نکرده باشد.
- ۳) صرف نظر از اینکه اساسنامه چه مقرر کرده باشد.

۴) یا کمتر از آن، حسب تصمیم مجمع عمومی.

گزینه ۱

ماده ۱۰۹ لایحه ۱۳۴۷

۴۸ - یک شخص حقوقی در هیات مدیره یک شرکت سهامی خاص، عضو است. شخص حقیقی که به نمایندگی از شخص حقوقی مزبور در هیات مدیره انجام وظیفه می کند تخلفی می کند که سبب خسارت شرکت سهامی خاص می شود. مسئولیت مدنی عمل بر عهده کیست؟

- (۱) نماینده و شخص حقوقی متبوع ، مشترکا
(۲) نماینده و شخص حقوقی متبوع ، متضامنا
(۳) صرفا نماینده مزبور
(۴) صرفا شخص حقوقی

گزینه ۲

۴۹ - احمد براتی را به سررسید ۹۲/۲/۱۰ در وجه بهرام و عهده جواد که همزمان با صدور قبول کرده صادر می کند. سند با ظهر نویسی در اختیار داود و نهایتا حمید قرار می گیرد. جواد وجه سند را در تاریخ ۹۲/۲/۹ به داود پرداخت می کند. در صورتی که معلوم شود امضای داود توسط وهاب جعل شده است، کدام مورد در خصوص مسئولیت و حق رجوع، صحیح است؟

- (۱) جواد باید مجددا ، وجه برات را به داود بپردازد و به وهاب رجوع کند.
(۲) جواد بری الذمه است و داود صرفا حق دارد به وهاب رجوع کند
(۳) جواد بری الذمه است و داود حق دارد به نحو تضامن ، به احمد ، بهرام و حمید رجوع کند
(۴) جواد باید مجددا وجه برات را به داود بپردازد و حق دارد به نحو تضامن ، به احمد و بهرام رجوع کند

گزینه ۱

۵۰ - براتی به دلیل عدم پرداخت ، مورد اعتراض قرار گرفته است. شخص ثالثی وجه برات را از طرف یکی از ظهرنویسان می پردازد کدام مورد صحیح است ؟

(۱) ظهرنویس های بعد از او، بری می شوند.
(۲) هیچ یک بری نمی شوند و ثالث به عنوان دارنده برات، تمام حقوق و وظایف دارنده برات را دارد.
(۳) ظهرنویس های قبل از او، بری می شوند.
(۴) تمام ظهرنویس ها بری الذمه می شوند.

گزینه ۱

ماده ۲۷۲ ق.ت. ۱۳۱۱ : اگر وجه برات را شخص ثالث از طرف برات دهنده پرداخت تمام ظهرنویسها بری الذمه می شوند و اگر پرداخت وجه از طرف یکی از ظهرنویسها به عمل آید ظهرنویسهای بعد از او بری الذمه اند.

۵۱ - حسن چکی در وجه یک شرکت تضامنی صادر و شرکت آن را با ظهر نویسی به جواد انتقال داده است. در صورتی که جواد بخواهد همزمان اقامه دعوی کند، کدام اشخاص در مقابل وی مسئولیت تضامنی دارند.

- (۱) حسن و شرکا شرکت تضامنی
(۲) حسن ، حسن ، شرکت تضامنی و شرکا شرکت تضامنی
(۳) شرکت تضامنی و شرکا آن
(۴) حسن و شرکت تضامنی

گزینه ۴

۵۲ - کدام شرکت می تواند دادخواست اعسار از پرداخت هزینه های دادرسی را تقدیم کند

- (۱) هر شرکتی بجز شرکت تضامنی یا نسبی
(۲) هیچ شرکتی
(۳) تنها شرکت سهامی و ان هم اگر از نوع تعاونی باشد
(۴) هر شرکتی ، مشروط بر آنکه دعوا جنبه مدنی داشته باشد

گزینه ۲

۵۳ - کدام اشخاص ، مشمول مقررات ورشکستگی هستند ؟
(۱) فقط شرکت های دولتی و خصوصی

۲) فقط شرکت های تجارتي خصوصی

۳) شرکت های تجارتي و اتحاديه های تعاوني

۴) شرکت های تجارتي و اتحاديه های تعاوني، اگر به کار تجارتي بپردازد

گزينه ۳

اتحاديه های تعاوني علی رغم این که تاجر نیستند اما مشمول مقررات ورشکستگي می شوند.

۵۴ - کدام مورد در خصوص وضعیت اقرار تاجر ورشکسته مبنی بر بدهکار بودن، صحیح است؟

(۱) مطلقا، غير نافذ است.

(۲) مطلقا، باطل است

(۳) صحیح است و مقرله سهم گرمایی می برد

(۴) صحیح است ، ولی مقرله سهم گرمایی نمی برد

گزينه ۱

۵۵ - احسان در دوران توقف، یک دستگاه اتومبیل به عنوان هبه به بهروز می دهد. اگر اتومبیل در سانحه رانندگي تلف شود، در

خصوص مسئولیت بهروز، کدام مورد صحیح است؟

(۱) فقط در خصوص عین، مسئولیت دارد

(۲) مطلقا مسئولیت ندارد

(۳) ضامن عین و منافع است

(۴) فقط ضامن منافع قبل از تلف است

گزينه ۳

ماده ۴۲۳ ق.ت. ۱۳۱۱

۵۶ - مبلغ سفته ای به یورو است. اگر در دادگاه ایران علیه متعهد سفته ، اقامه دعوی شود ، دادگاه در مورد محکوم به به ، کدام

پول

حکم می دهد؟

(۱) معادل ریالی مبلغ سفته مطابق نرخ رسمی بانک مرکزی

(۲) به یورو به میزان تعیین شده در سفته

(۳) اگر محل پرداخت آن ایران نباشد ، به یورو به میزان تعیین شده در سفته

(۴) اگر محل پرداخت سفته ایران باشد ، معادل ریالی مبلغ سفته مطابق نرخ رسمی بانک مرکزی

گزينه ۲

ماده ۲۵۲ ق.ت. ۱۳۱۱

۵۷ - کدام مورد، در خصوص ماهیت تعهد براتی صحیح است؟

(۱) نوعی عقد مشروط است

(۲) مبتنی بر تعهد یک جانبه است

(۳) مبتنی بر تشریفات شکلی نیست

(۴) مبتنی بر تشریفات قبض است

گزينه ۲

۵۸ - کدام مورد، در خصوص کاهش سرمایه در شرکت های سهامی، صحیح است؟

(۱) هیات مدیره حداکثر ظرف یک ماه قبل از اقدام به کاهش سرمایه، باید تصمیم مجمع عمومی در این مورد را در روزنامه رسمی و روزنامه کثیرالانتشار آگهی کند.

(۲) کاهش اختیاری سرمایه ، منوط به موافقت دارندگان اوراق قرضه و بستانکارانی است که منشا طلب آنها قبل از تایخ نشر آخرین آگهی مربوط به کاهش سرمایه باشد.

(۳) کاهش اختیاری سرمایه از طریق کاهش بهای اسمی سهام شرکا یا تعداد آن ها صورت می گیرد.

(۴) کاهش اختیاری سرمایه ، منوط به موافقت دارندگان دو سوم سهام شرکت است.

گزينه ۱

ماده ۱۹۲ لایحه ۱۳۴۷

۵۹ - مسئولیت حقوقی صدور سفته تجاری توسط مدیر شرکت متوجه کیست؟

(۱) شرکت و مدیر ، مسئولیت عرضی دارند

(۲) فقط مدیر

۳) فقط شرکت

۴) شرکت و مدیر، مسئولیت تضامنی دارند

گزینه ۳

۶۰ - مرور زمان تعقیب کیفری و حقوقی چک پرداخت نشدنی، به ترتیب کدام است؟

۱) شش ماه از تاریخ گواهی عدم پرداخت - سه سال

۲) شش ماه از تاریخ صدور - دو سال

۳) شش ماه از تاریخ صدور یا از تاریخ گواهی عدم پرداخت - سه سال

۴) شش ماه از تاریخ صدور یا از تاریخ گواهی عدم پرداخت - پنج سال

گزینه ۴

ماده ۳۱۸ ق.ت. ۱۳۱۱ : دعاوی راجعه به برات و فته طلب و چک که از طرف تجار یا برای امور تجارتي صادر شده پس از انقضای پنج سال از تاریخ صدور اعتراضنامه و یا آخرین تعقیب قضایی در محاکم مسموع نخواهد بود مگر اینکه در ظرف این مدت رسماً اقرار به دین شده باشد که در این صورت مبدأً مرور زمان از تاریخ اقرار محسوب است. در صورت عدم اعتراض مدت مرور زمان از تاریخ انقضاء مهلت اعتراض شروع می شود.

ماده ۱۱ قانون صدور چک ۱۳۸۳ : جرائم مذکور در این قانون بدون شکایت دارنده چک قابل تعقیب نیست و در صورتیکه دارنده چک تا شش ماه از تاریخ صدور چک برای وصول آن به بانک مراجعه نکند یا ظرف شش ماه از تاریخ صدور گواهی عدم پرداخت شکایت ننماید دیگر حق شکایت کیفری نخواهد داشت.

اصول استنباط

کارآموزی وکالت ۱۳۹۳

۶۱ - کدام مورد، حکم تکلیفی است؟

۱) لزوم عقد بیع و اجاره

۲) باطل بودن معاملات مجنون

۳) موظف بودن تجار به داشتن دفاتر تجاری

گزینه ۳

۶۲ - کدام مورد، حکم وضعی است؟

۱) اباحه تصرفات مالک

۲) عدم نفوذ صلح با اکراه

۳) ممنوعیت تفتیش عقاید

گزینه ۲

۶۳ - استعمال لفظ در کدام مورد، مجازی است؟

۱) زوجه در مورد زوجه منقطعه

۲) فرزند در مورد فرزند طبیعی (نامشروع)

۳) صداق در مورد مهریه

گزینه ۴

۶۴ - کدام مورد، از موضوعات عرفی است؟

۱) بیع

۲) لعان

۳) قرابت رضاعی

گزینه ۱

۶۵ - کدامیک از علایم زیر، دلیل حقیقی بودن استعمال کلمه «تعهد» در موردی است که مدیون به اراده خود، چیزی را بر عهده گرفته باشد؟

- (۱) صحت سلب
- (۲) عدم صحت سلب
- (۳) اطراد
- (۴) تبادل

گزینه ۳

۶۶ - کدام مورد، مثالی برای لفظ مترادف است؟

- (۱) رجم و سنگسار
- (۲) محاربه و افساد فیالارض
- (۳) دادگاه و مرجع قضایی
- (۴) قاضی و حاکم شرع

گزینه ۱

۶۷ - کدام مورد، بیان کننده حکم وضعی است؟

- (۱) قاضی موظف است کوشش کند حکم وضعی را در قوانین مدونه بیابد.
- (۲) ضابطین دادگستری، نتیجه اقدامات خود را به اطلاع مراجع قضایی صالح می رسانند.
- (۳) طفل باید مطیع ابوبین باشد.
- (۴) عاقد باید عاقل، بالغ و قاصد باشد.

گزینه ۴

۶۸ - در کدام مورد، دلالت از باب تنبیه و ایفاء است؟

- (۱) دلالت بر طلب و بدهی قبلی در جایی که مدعی علیه در پاسخ به ادعای طلب به مدعی بگوید: (من طلب تو را پرداخت کرده ام).
- (۲) دلالت ماده ۶۹۱ ق.م. بر باطل بودن ضمان به علت فقدان سبب.
- (۳) «ماده ۶۹۱ ق.م.: ضمان دینی که هنوز سبب آن ایجاد نشده است باطل است»
- (۴) دلالت ماده ۹۵۴ ق.م. بر انفساخ عقد جایز به جنون.
- (۳) «ماده ۹۵۴ ق.م.: کلیه عقود جایزه به موت احد طرفین منفسخ می شود و همچنین به سفته در مواردی که رشد معتبر است»
- (۴) دلالت ماده ۸۲۱ ق.م. بر اینکه اهمال و مامله در تأدیه ثمن از طرف شفیع حق شفعه او را ساقط می کند.
- (۳) «ماده ۸۲۱ ق.م.: حق شفعه فوری است»

گزینه ۲

۶۹ - در کدام مورد، وصف دارای مفهوم است؟

- (۱) کودکی که به حد بلوغ نرسیده، میرا از مسئولیت کیفری است.
- (۲) صفت «تجارتی» در عبارت «در صورتی که برات متضمن یکی از شرایط اساسی مقرر در فقرات ۲ تا ۸ ماده ۲۲۵ نباشد، مشمول مقررات راجع به بروات تجاری نخواهد بود».
- (۳) هر کس حق دارد شغلی را که بدان مایل است، برگزیند.
- (۴) اسناد از حیث تنظیم، تابع قانون محل تنظیم خود هستند.

گزینه ۴

۷۰ - عام در کدام مورد، بدلی است؟

- (۱) هر یک از زن و مرد، می تواند برای عقد نکاح، وکالت به غیر دهد.
- (۲) تابعیت کشور ایران، حق مسلم هر فرد ایرانی است.
- (۳) هر کس به جان رهبر و هر یک از رؤسای قوای سه گانه و مراجع بزرگ تقلید سوء قصد نماید، چنانچه محارب شناخته نشود، به حبس از ۳ تا ۱۰ سال محکوم خواهد شد.
- (۴) هرگاه تمام شرکا به تقسیم مال مشترک راضی باشند، تقسیم به نحوی که شرکا تراضی نمایند، به عمل می آید.

گزینه ۳

۷۱ - در خصوص تعارض قاعده ید با استصحاب، کدام مورد صحیح است؟

(۱) قاعده ید مقدم است، خواه اماره باشد یا اصل.
(۳) قاعده ید مقدم است، اگر اصل باشد.

(۲) استصحاب مقدم است، خواه قاعده ید اماره باشد یا اصل.
(۴) قاعده ید مقدم است، اگر اماره باشد.

گزینه ۱

۷۲ - انصراف در کدام مورد، مانع اطلاق است؟

- (۱) انصراف تعهد به دین مالی
(۲) انصراف ملک به مال غیر منقول
(۳) انصراف مسلمان به شیعه در ایران
(۴) انصراف پدر به پدر مشروع

گزینه ۲

۷۳ - در کدام مورد، قیاس از نوع منصوص العله است؟

- (۱) قیاس موصی له به وارث و حکم به محرومیت او از موصی به
«ماده ۸۸۵ ق.م.: قتل از موانع ارث است. بنابراین کسی که مورث خود را عمدتاً بکشد از ارث او ممنوع می شود...»
(۲) قیاس قاضی در حالت پریشانی فکری به قاضی عصبانی، در منع از صدور حکم
«لا یقضی القاضی و هو غضبان».
(۳) قیاس ثمن عین معین به مبیع معین و حکم به انفساخ عقد بیع در فرض تلف شدن ثمن
«ماده ۳۸۷ ق.م.: اگر مبیع قبل از تسلیم بدون تقصیر و اهمال از طرف بایع تلف شود بیع منفسخ و ثمن باید به مشتری مسترد گردد...»
(۴) قیاس ایقاع، به معامله و حکم به بطلان ایقاع محجوران
«ماده ۲۱۲ ق.م.: معامله با اشخاصی که بالغ یا عاقل یا رشید نیستند به واسطه عدم اهلیت باطل است».

گزینه ۴

۷۴ - تقدم ماده ۱۲۸۱ ق.م. بر ماده ۱۲۷۵، از کدام باب است؟

- «ماده ۱۲۸۱ ق.م.: قید دین در دفتر تجار، به منزله اقرار کتبی است».
«ماده ۱۲۷۵ ق.م.: هر کس اقرار به حقی غیر کند، ملزم به اقرار خود خواهد بود».
(۱) حکومت
(۲) ورود
(۳) تخصص
(۴) تخصیص

گزینه ۱

۷۵ - مطابق اصل ۷۷ قانون ق.ا. «عهدنامه ها، مقاوله نامه ها، قراردادها و موافقتنامه های بین المللی باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد». براساس نظریه تفسیری شورای نگهبان، «... قراردادهایی که برای انجام معامله با شرکتهای خارجی دارای شخصیت منعقد می شود، خود به خود مشمول اصل ۷۷ ق.ا. نبوده، یعنی قرارداد بین المللی محسوب نمی شود... و نیاز به تصویب مجلس ندارد...».

بنابراین، اینگونه قراردادها از کدام باب، از اصل ۷۷ ق.ا. خارج هستند؟

- (۱) تخصص
(۲) ورود
(۳) حکومت
(۴) تخصیص

گزینه ۱

۷۶ - تقدم ماده ۱۵۸ ق.م. بر ماده ۱۵۷ ق.م.، از کدام باب است؟

ماده ۱۵۷ ق.م.: «هرگاه دو زمین در طرف نهر محاذی هم واقع شوند و حق تقدم یکی بر دیگری محرز نباشد و هر دو در یک زمان بخواهند آب ببرند و آب کافی برای هر دو نباشد، باید برای تقدم و تأخر در بردن آب به نسبت حصه قرعه زده و اگر آب کافی برای هر دو باشد، به نسبت حصه تقسیم می کنند».

ماده ۱۵۸ ق.م.: «هرگاه تاریخ احیاء اراضی اطراف رودخانه مختلف باشد، زمینی که احیاء آن مقدم بوده است، در آب نیز مقدم می شود بر زمین متأخر در احیاء، اگر چه پایین تر از آن باشد».

- (۱) تخصیص
(۲) تخصص
(۳) ورود
(۴) حکومت

گزینه ۳

۷۷ - مراد از مقتضی در بحث استصحاب، کدام است؟

- (۱) سبب
(۲) استعداد و قابلیت
(۳) مقتضی حکم
(۴) علت

گزینه ۲

۷۸ - قاعده تقدیم اهم بر مهم، مربوط به کدام مورد است؟

- (۱) دو دلیل متعارض
(۲) افراد واجب متخیر
(۳) دو حکم متزاحم
(۴) دوران بین محذورین

گزینه ۳

۷۹ - در کدام مورد باید حکم به تشکیل قرارداد کرد؟

- (۱) بعد از ایجاب فروشنده، دو حادثه رخ می دهد: ایجاب متقابل از طرف مشتری و قبول بدون قید و شرط او، ولی تاریخ قبولی بدون قید و شرط مجهول است.
(۲) در قرارداد مکاتبه ای فروشنده به خریدار یک هفته مهلت میدهد تا نامه قبولی را ارسال کند. خریدار نامه مزبور را ارسال می کند، ولی معلوم نیست قبل از انقضای مهلت مقرر بوده یا بعد از آن.
(۳) بعد از ایجاب فروشنده، دو حادثه رخ می دهد: رجوع از ایجاب و قبولی از سوی مخاطب، ولی هر دو مجهولالتاریخند.
(۴) بعد از ایجاب فروشنده، دو حادثه رخ میدهد: قبول ایجاب و رد آن، ولی تاریخ رد ایجاب مجهول و تاریخ قبول معلوم است.

گزینه ۴

۸۰ - دلیل عدم حجیت استصحاب قهقری، کدام است؟

- (۱) عدم فعلیت شک و یقین
(۲) تقدم زمان مشکوک بر متیقن
(۳) تعدد متیقن و مشکوک
(۴) وحدت زمان متیقن و مشکوک

گزینه ۲

کارآموزی وکالت ۱۳۹۲

۶۱ - طبق ماده ۱۲۰۰ قانون مدنی: «نفقه ابوبین با رعایت الاقرب فالاقرب به عهده اولاد و اولاد اولاد است.» حکم مصداق کدام گزینه است؟

- (۱) واجب کفایی
(۲) واجب عینی
(۳) واجب تعیینی
(۴) واجب غیری

گزینه ۱

۶۲ - مطابق ماده ۶۵ قانون مدنی: «صحت وقفی که بعلت اضرار دیان واقف واقع شده باشد منوط به اجازه دیان است» اناطه صحت چنین وقفی به اجازه دیان مصداق کدام گزینه است؟

- (۱) حکم وضعی
(۲) حکم تکلیفی
(۳) واجب اصلی
(۴) واجب تخییری

گزینه ۱

۶۳ - مطابق قانون رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیر شیعه، ایرانیان غیر شیعه ای که مذهب آنان به رسمیت شناخته شده در احوال شخصیه تابع مقررات مذهب خود می باشند. ماده ۵ قانون مدنی نیز مقرر داشته است: «کلیه سکنه ایران اعم از اتباع داخله و

خارج مطیع قوانین ایران خواهند بود مگر در مواردی که قانون استثناء کرده باشد. اگر دادرس در این که مسائل جهیزیه، جزء احوال شخصی است یا نه شک کند، در رسیدگی به دعوی جهیزیه زن غیر شیعه ایرانی ساکن کشور چه مقرراتی را باید اعمال کند؟ (۱) چون قدر متیقن این است که زوجه از اقلیت های مذهبی است پس دادرس باید مطابق مقررات مذهب زوجه به دعوايش رسیدگی کند.

(۲) دادرس باید جهیزیه را خارج از قدر متیقن «احوال شخصی» قرار داده و به دستور ماده ۵ قانون مدنی، قوانین ایران را در باره او اجرا کند.

(۳) چون قدر متیقن این است که زوجه از اقلیت های مذهبی است و از طرفی در قانون به صراحت جهیزیه از مصادیق احوال شخصی اعلام نشده پس دادرس هم مجاز به اعمال قوانین ایران است و هم مقررات مذهب زوجه.

(۴) چون در رابطه با اقلیت های مذهبی، اصل، لزوم رعایت مقررات مذهب آنان است از آنجا که قانونی به صراحت احکام راجع به جهیزیه را از این قاعده مستثنی نکرده، دادرس باید مقررات مذهبی آنان را در خصوص جهیزیه اعمال کند.

گزینه ۲

۶۴ - در ماده ۵۶۱ قانون مدنی که می گوید: «جعل عبارت است از التزام شخصی به اداء اجرت معلوم در مقابل عملی اعم از اینکه طرف معین باشد یا غیرمعین» دلالت کلمه «جعل» بر «التزام شخصی به اداء اجرت معلوم در مقابل عمل...» مصداق کدام نوع دلالت است؟

(۱) التزام	(۲) تضمین
(۳) اقتضاء	(۴) مطابقه

گزینه ۴

۶۵ - برابر ماده ۲۶۷ قانون مدنی: «... کسی که دین دیگری را ادا می کند اگر به اذن باشد حق مراجعه به او دارد والا حق رجوع ندارد». و بابر ماده ۳۰۶ همان قانون: «اگر کسی اموال غایب یا محجور و امثال آنها را بدون اجازه مالک یا کسی که حق اجازه دارد اداره کند ..... اگر عدم دخالت یا تأخیر در دخالت موجب ضرر صاحب مال باشد دخالت کننده مستحق اخذ مخارجی خواهد بود که برای اداره کردن لازم بوده است» در رابطه با این دو حکم، کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) ماده ۳۰۶ ناسخ حکم ماده ۲۶۷ در رابطه با غایب و محجور نمی باشد.
- (۲) ماده ۳۰۶ می تواند مخصص قاعده عام مندرج در ماده ۲۶۷ قرار گیرد.
- (۳) حکم خاص ماده ۲۶۷ منافاتی با حکم عام مندرج در ماده ۲۶۷ ندارد.
- (۴) به مصداق قاعده «الجمع مهمما امکن اولی من الطرح» می توان بین حکم دو ماده قائل به جمع شد.

گزینه ۳

۶۶ - از ماده ۸۸۹ قانون مدنی مقرر داشته: «در بین وراث طبقه اولی اگر برای میت اولادی نباشد اولاد اولاد او هر قدر که پائین بروند قائم مقام پدر یا مادر خود بوده و با هریک از ابویین متوفی که زنده باشد ارث می برند...» می فهمیم که اگر برای میت اولادی باشد، اولاد اولاد او قائم مقام پدر یا مادر خود نمی شود. این حکم مصداق کدام گزینه است؟

(۱) دلالت اقتضاء	(۲) منطوق غیر صریح
(۳) مفهوم مخالف حصر	(۴) مفهوم مخالف شرط

گزینه ۴

۶۷ - در رابطه با ماده ۸۷۴ قانون مدنی که مقرر داشته: «اگر اشخاصی که بین آنها توارث باشد بمیرند و تاریخ فوت یکی از آنها معلوم و دیگری از حیث تقدم و تاخر مجهول باشد فقط آنکه تاریخ فوتش مجهول است از آن دیگری ارث می برد» کدام گزینه صادق است؟

(۱) حکم ظاهری و اصل احتیاط	(۲) حکم واقعی اولی و اصل استصحاب
(۳) حکم ظاهری و اصل تأخر حادث	(۴) حکم نفس الامری و اصل استصحاب

گزینه ۳

۶۸ - ماده ۶۲ قانون مدنی مقرر داشته: «اگر موقوف علیهم غیر محصور یا وقف بر مصالح عامه باشد متولی وقف والا حکم قبض می کند» در آن معلوم نشده که منظور از حاکم چه کسی است، مصداق کدام گزینه است؟

- (۱) مجمل
(۲) مبتین
(۳) ظاهر
(۴) مأول

گزینه ۱

۶۹ - طبق ماده ۶۹۴ قانون مدنی: «علم ضامن به مقدار و اوصاف و شرایط دینی که ضمانت آن را می نماید شرط نیست بنابراین اگر کسی ضامن دین شخص بشود بدون اینکه بداند آن دین چه مقدار است ضامن صحیح است...» جواز انعقاد چنین عقدی مستند به کدام گزینه است؟

- (۱) اصله الجواز
(۲) اصله الاباحه
(۳) اصله السلامه
(۴) اصله الصّحه

گزینه ۴

برابر ماده ۱۱۸۰ قانون مدنی: «طفل صغير تحت ولایت قهری پدر و جد پدری خود می باشد و همچنین است طفل غیر رشید یا مجنون در صورتی که عدم رشد یا جنون او متصل به صغر باشد» قائل شدن به ولایت قهری پدر و جد پدری برای سفیه یا مجنونی که به سن بلوغ رسیده به حکم کدام اصل است؟

- (۱) احتیاط
(۲) اشتغال
(۳) استصحاب
(۴) تخییر

گزینه ۳

۷۱ - با توجه به ماده ۳۳ قانون مدنی که مقرر داشته است: «نما و محصولی که از زمین حاصل می شود مال مالک زمین است... مگر اینکه نما یا حاصل از اصله یا حبه غیر حاصل شده باشد...» کدام گزینه نادرست است؟

(۱) قسمت ذیل ماده مخصص متصل حکم عام موجود در صدر ماده است.
(۲) لفظ عام در جمله «مگر اینکه نما یا حاصل از اصله یا حبه غیر حاصل شده باشد» ابتدائاً ظهوری در عام پیدا نمی کند.
(۳) این دلیل عام است و از آنجا که دلیل خاص به آن متصل شده است عام با دلیل خاص تخصیص خورده است.
(۴) در چنین جملاتی، که خاص مجمل است به دلیل عام سرایت می کند و فرقی بین مخصص و منفصل از این حیث وجود ندارد.

گزینه ۲

۷۲ - مطابق ماده ۱۱۴ قانون مدنی: «هیچ یک از شرکاء نمی تواند دیگری را اجبار بر بنا و تعمیر دیوار مشترک نماید مگر اینکه دفع ضرر به نحو دیگر ممکن نباشد» حکم صدر و ذیل ماده در خصوص عدم جواز شریک بر بنا و تعمیر دیوار مشترک به ترتیب مصداق کدام گزینه است؟

- (۱) حکم اولی که مبتنی بر تسلیط است - حکم ثانوی
(۲) حکم ثانوی که مبتنی بر تسلیط است - حکم اولی
(۳) حکم اولی - حکم ثانوی که مبتنی بر تسلیط است.
(۴) حکم ثانوی - حکم اولی که مبتنی بر تسلیط است.

گزینه ۱

۷۳ - مطابق اصول ۱۵۶ و ۳۵ قانون اساسی قوه قضائیه مسئول تحقق بخشیدن به عدالت و احیای حقوق عامه و گسترش عدل و آزادی های مشروع است و اگر متداعیین توانایی انتخاب وکیل نداشته باشند باید برای آنها امکانات تعیین وکیل، فراهم گردد. تعیین وکیل تسخیری در موارد لزوم، مصداق کدام گزینه است؟

- (۱) مقدمه وجوب
(۲) مقدمه واجب
(۳) واجب مطلق
(۴) واجب عینی

گزینه ۲

۷۴ - مطابق ماده ۳۱ قانون مدنی: «هیچ مالی را از تصرف صاحب آن نمی توان بیرون کرد مگر به حکم قانون» استنباط همین حکم در مورد «عدم جواز سلب مالکیت بدون حکم قانون»، مصداق کدام گزینه است؟

(۱) مفهوم حصر
(۳) مفهوم استثناء

(۲) مفهوم مخالف
(۴) قیاس او لولویت

گزینه ۴

۷۵ - با توجه به ماده ۱۰۹ قانون مدنی: «دیواری که مابین دو ملک واقع است مشترک مابین صاحب آن دو ملک محسوب می شود مگر اینکه قرینه یا دلیلی بر خلاف آن موجود باشد» کدام گزینه درست است؟

- (۱) مخصص منفصل لبی است
(۲) مخصص متصل لفظی است
(۳) مخصص منفصل عقلی است
(۴) مخصص متصل معنوی است

گزینه ۲

۷۶ - برابر ماده ۳۰ قانون مدنی: «هر مالکی نسبت به مایملک خود حق همه گونه تصرف و انتفاع دارد مگر در مواردی که قانون استثناء کرده باشد» واژه «قانون» در این ماده مصداق کدام گزینه است؟

- (۱) مطلق
(۲) عام
(۳) مخصص (به فتح صاد)
(۴) مقید (به فتح یاء)

گزینه ۱

۷۷ - طبق ماده ۴۳۵ قانون مدنی: «خیار عیب بعد از علم به آن فوری است» در مورد این ماده کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) واجب مضیق
(۲) واجب موسع
(۳) واجب غیر موقت
(۴) واجب مشروط

گزینه ۳

۷۸ - ماده ۱۴۷ قانون مدنی می گوید: «هرکس مال مباحی را با رعایت قوانین مربوطه به آن حیازت کند مالک آن می شود» از این عبارت فهمیده می شود که علت مالک شدن، حیازت مال مباح است. این امر مصداق کدام گزینه است؟

- (۱) مدلول مطابقی
(۲) مدلول تضمنی
(۳) منطوق صریح است
(۴) دلالت تنبیه و ایما

گزینه ۴

۷۹ - برابر ماده ۶۶ قانون آ.د.م: «در صورتی که دادخواست ناقص باشد و دادگاه نتواند رسیدگی کند جهات نقض را قید نموده، پرونده را به دفتر اعاده می دهد. موارد نقض طی اختاریه به خواهان ابلاغ می شود.» این عبارت مصداق کدام گزینه است؟

- (۱) امر با ماده و مفید معنای وجوبند
(۲) خبر در مقام انشاء بوده و دلالت بر وجوب می کنند
(۳) جملات انشایی و نص در جواز هستند
(۴) خبر و معنای امر از آنها فهمیده نمی شود

گزینه ۲

۸۰ - با توجه به ماده ۴۹۰ همان قانون، مستأجر باید در صورت عدم تعیین موعد، مال الاجاره را نقداً بپردازد. کدام گزینه درست است؟

- (۱) امر وضعاً دلالت بر فور می کند
(۲) امر اطلاقیاً دلالت بر تراخی می کند
(۳) امر وضعاً دلالت بر فور می کند مگر قرینه برخلاف باشد
(۴) امر وضعاً دلالتی بر فور یا تراخی نمی کند مگر با وجود قرینه

گزینه ۳

کارآموزی وکالت ۱۳۹۱

۶۱ - با توجه به ماده ۸۴۲ قانون مدنی که می گوید: «ممکن است مالی را که هنوز موجود نشده است وصیت نمود.» کدام عبارت درباره قیاس «تملیک رایگان مال آینده» به «وصیت به مالی که هنوز موجود نشده» غلط است؟

- (۱) قیاس مزبور، قیاس منصوص العله نیست.
- (۲) چنین قیاسی، مصداق قیاس به مقیاس علیه استثنایی بوده و درست نمی‌باشد.
- (۳) در این قیاس، دلالت تنبیه و ایما، وجود ندارد.
- (۴) با توجه به مجانی بودن وصیت و استفاده از وحدت ملاک حکم مذکور، تملیک رایگان مال آینده هم درست است.

گزینه ۴

۶۲ - ماده ۸۸۲ قانون مدنی می‌گوید: «بعد از لعان، زن و شوهر از یکدیگر ارث نمی‌برند.» از اینکه قانون‌گذار، حکم قانونی «ارث نبردن زن و شوهر» را در این ماده به موضوع لعان ربط داده است. فهمیده می‌شود که علت این حکم، لعان است. این امر مصداق ..... می‌باشد.

- (۱) دلالت اقتضاء
- (۲) دلالت اشاره
- (۳) منطوق صریح
- (۴) دلالت تنبه و ایما

گزینه ۴

دلالت تنبیه در کتب اصول یعنی هر گاه جمله دارای قیدی باشد و این قید، علت حکم باشد. اگر بخواهیم این تعریف ساده بیان نماییم می‌گوییم: دلالت تنبیه یعنی متکلم جمله ای را می‌گوید که در آن جمله حکم را بیان می‌کند ولی علت این حکمی که صادر کرده را بیان نمی‌کند. در این ماده، حکم، ارث نبردن زن و شوهر است و مقنن این را گفته است ولی علت این حکم را نگفته است. حال برای این که ما بفهمیم که علت این حکم چیست، یک قید در این ماده آورده (یعنی لعان کردن)؛ که ما با این قید، می‌فهمیم که علت این حکم که صادر کرده، لعان کردن است.

۶۳ - ماده ۵۲۲ ق.آ.م. «تمکن مدیون» را شرط تحقق التزام به تادیه خسارت قرار داده است. اگر در پاسخ به این سوال که: «منظور از «تمکن» تمکن مالی است یا تمکن مادی و معنوی دیگر را نیز شامل می‌شود؟» گفته شود: قانونگذار با آوردن واژه «تمکن» به همهی این موارد توجه داشته، کدام مورد صادق خواهد بود؟

- (۱) عموم
- (۲) تقیید
- (۳) اطلاق
- (۴) عموم مستفاد از اطلاق

گزینه ۴

عام عبارت است از لفظی که دلالت بر شمول مدلول آن به همه مصادیق خود می‌نماید یعنی همه مصادیق خود را فرا می‌گیرد.^{۷۶} عموم، وصف عام است و عام، اسمی است که در وضع واحد برای افراد هم جنس نا محصور مقرر شده باشد مانند مردان که شامل هر مرد است.^{۷۷} اطلاق عبارت قانون یا سند و یا الفاظ عقود، عبارت از حالتی است که تصریح به عموم و شمول و یا به اختصاص (ضد شمول) نداشته باشد.^{۷۸} یکی از بحث‌های راجع به الفاظ و کلماتی که دلالت بر عموم دارند این است که آیا الفاظی داریم که مختص به عموم باشد و بر فرض وجود، این الفاظ چند قسمند و نحوه دلالتشان بر عموم، چگونه است؟ بدون شک، الفاظی مخصوص عموم وجود دارد اما در این رابطه پنج نظریه وجود دارد که اکثر علمای اصول (مشهور) معتقدند برای عموم، الفاظی هست که اختصاص به عموم دارند. مطلب دیگر اینکه الفاظ دلالت کننده بر عموم، خود به دو دست اند:

- (۱) الفاظی که به ماده خود دلالت بر عموم دارند و برای عموم، وضع شده اند مانند لفظ کل و جمیع
- (۲) اموری که به توسط هیات دلالت بر عموم می‌کنند، مثل: الف) نکره در سیاق نهی. ب) نکره در سیاق نفی ج) جمع محلی به الف و لام. د) مفرد محلی به الف و لام. و اما کیفیت دلالت اینها بر عموم به سه شکل می‌تواند باشد: برخی از این کلمات دلالتشان بر

^{۷۶} پاورقی مقدمه عمومی علم حقوق از استاد دکتر لنگرودی، شماره ۳۹۹ به نقل از فوائد الاصول میرزای نائینی صفحه ۳۱۹

^{۷۷} مبسوط در ترمینولوژی حقوق از استاد دکتر لنگرودی، جلد ۴، شماره ۹۹۴۱

^{۷۸} مبسوط در ترمینولوژی حقوق از استاد دکتر لنگرودی، جلد ۱، شماره ۱۷۳۴

عموم، به وضع است، بعضی دیگر دلالتشان بر عموم به حکم عقل است و برخی دیگر به توسط اطلاق و مقدمات حکمت. کلمه اطلاق به معنای ارسال یعنی رها بودن و شیوع یعنی توسعه و گسترش داشتن و اسم مفعول آن مطلق؛ در مقابل مقید (به معنای قید داشتن و محدود بودن حالات یا اوصاف) است مانند قانون مدنی یا مجازات زندان که مدنی قید برای قانون و زندان قید برای مجازات است و تقابل ما بین اطلاق و تقیید هم به تعبیر اهل منطق، تقابل عدم و ملکه است چون اطلاق، عدم ملکه است و تقیید، ملکه یعنی امر وجودی است.

در تعریف مطلق گفته شده لفظی است که دلالت می کند بر معنایی که شایع است و توسعه دارد در جنس خودش یعنی قابل صدق است بر افراد کثیره ای از افراد کلی خودش. مطلب مهم در اینجا توجه به معنای شیوع است چون یک مرتبه، شیوع، استغرافی است یعنی بالفعل شامل تمام افراد یک ماهیت می شود و یک مرتبه شیوع، اطلاقی است یعنی قابل صدق و انطباق بر هر فردی از افراد است و لو بالفعل شامل تمام افراد نباشد، در مبحث اطلاق و مطلق، مراد از شیوع، همین معنای دوم است و الا شیوع به معنای اول، مربوط به عام است نه مطلق.

یکی از تفاوت‌های عام با مطلق این است که عموم عام ناظر بر افراد است ولی شیوع مطلق، ناظر بر احوال فرد. لفظ مطلق هم مثل عام دلالت بر جمیع افراد می کند منتهی همانگونه که گفته شد دلالت عام بر افراد، به وضع است در حالی که دلالت مطلق بر افراد و مصادیق به واسطه مقدمات حکمت یا عقل است.^{۷۹}

در مانحن فیه، کلمه ای نظیر کل، جمیع، همه و امثال اینها که برای دلالت بر عموم وضع شده باشند وجود ندارد پس نمی تواند مصداق عموم به معنای مشروحه فوق باشد اما در عین حال هیچ قیدی هم در عبارت دیده نمی شود که بتوان تمکن را به تمکن مالی یا تمکن مادی و معنوی دیگر منحصر دانست و به مقدمات حکمت معلوم می شود همه انواع تمکن تحت شمول حکم ماده ۵۲۲ ق.آ.د.م قرار دارند. پس عمومی که استنباط می شود مستفاد از اطلاق کلمه تمکن است و این امر به معنای درست بودن گزینه «عموم مستفاد از اطلاق» می باشد.

البته لفظ عموم اشتباه است. باید گفت: شمول مستفاد از اطلاق (نه عموم مستفاد از اطلاق). زیرا تمکن ادات عمومی ندارد تا عام باشد و با توجه به مقدمات حکمت اطلاقش فهمیده می شود.^{۸۰}

۶۴ - برابر ماده ۵۹۵ قانون مجازات اسلامی، توافق بر دریافت مبلغی زائد بر مبلغ پرداختی، ربا محسوب و جرم شناخته می شود اگر با نپرداختن دین در موعد مقرر در نتیجه تقصیر بدهکار و از باب تسبیب، ضرری بر طلبکار وارد شده و این مبلغ را که مشارالیه از باب تاخیر تادیه از مدیون اخذ می کند مصداق «مازاد بر بدهی» و «ربا» ندانیم، این موضوع نمونه‌ای از ..... است.

- (۱) خروج تخصیصی یا حکمی
(۲) خروج تخصصی نه موضوعی
(۳) خروج تخصصی یا موضوعی
(۴) خروج تخصیصی یا موضوعی

گزینه ۳

تخصیص در جایی است که قانون عامی داریم و از این قانون عام، یک یا چند فرد را خارج می کنیم اما در این تست می بینیم که از قانون اول، فردی یا افرادی را خارج نکرده ایم؛ بلکه، دومی کلاً از اولی (یعنی ربا) بیرون است و این حالت تخصیص است و نه تخصیص. حال که فهمیدیم که این تست تخصیص است و نه تخصیص؛ می گوییم: نکته ی دوم این است که تخصیص؛ در ارتباط با موضوع است و نه حکم.

۶۵ - برابر ماده ۶۰۱ قانون مدنی: «هرگاه بعد از تقسیم معلوم شود که قسمت به غلط واقع شده است، تقسیم باطل می شود.» این ماده بیانگر ..... است.

^{۷۹} فرهنگ تشریحی اصطلاحات اصول از استاد عیسی ولایی به نقل از اجود التقریرات مرحوم خوئی، صفحه ۴۴۰

^{۸۰} بدایع البحوث فی علم اصول؛ آیت الله سیفی مازندرانی، جلد سوم؛ مبحث العام و الخاص

(۱) واجب اصلی
(۳) حکم وضعی

(۲) واجب تخییری
(۴) حکم تکلیفی

گزینه ۳

احکام تکلیفی به طور مستقیم به رفتار یا کردار انسان مکلف مربوط می شوند مانند (زوجیت) احکام وضعی به طور مستقیم به رفتار یا کردار انسان مکلف مربوط نمی شوند مانند (ملکیت)

در تست هر گاه با حکم تکلیفی و وضعی مواجه شدید؛ ببینید در تست عناوین (وجوب؛ حرمت، استحباب؛ کراحت، اباحه) وجود دارد یا خیر؟ اگر که بود؛ حکم ما حکم تکلیفی است و در غیر این صورت، حکم، حکم وضعی است. در این ماده، حکم، باطل است است می باشد که در این ۵ مورد موجود نیست و در نتیجه حکم وضعی است.^{۸۱}

۶۶ - برابر ماده اول قانون افراز و فروش املاک مشاع: «افراز املاک مشاع که جریان ثبتی آنها خاتمه یافته... با واحد ثبتی محلی خواهد بود که ملک مذکور در حوزه آن واقع است.» مطابق ماده ۳۱۳ قانون امور حسبی در هر جا که میان شرکاء، غایب یا محجوری باشد تقسیم باید در دادگاه انجام پذیرد. راجع به نسبت بین ماده ۳۱۳ ق.ا.ح و حکم ماده اول قانون افراز و فروش املاک از جهت تقسیم املاک مشمول این قانون، کدام عبارت غلط است؟

(۱) خاص و مخصص آن است.
(۲) خاص است ولی ناسخ آن نیست.
(۳) قاعده الجمع مهما امکن اولی من الطرح، قابل اعمال است.
(۴) قاعده الجمع مهما امکن اولی من الطرح قابل اعمال نیست.

گزینه ۴

۶۷ - ماده ۵۶۱ قانون مدنی مقرر می‌دارد: «جعل عبارت است از التزام شخصی به اداء اجرت معلوم در مقابل عملی اعم از اینکه طرف معین باشد یا غیرمعین.» اگر کسی در اجرای این ماده، برای یافتن اتومبیل گمشده خود با تعیین اجرت، اعلان عمومی کند، موضوع مصداق عام ..... است.

(۱) بدلی
(۲) مجموعی
(۳) افرادی
(۴) استغراقی

گزینه ۱

عام بدلی یعنی حالتی که حکم بر روی یک نفر غیر معین از افراد عام باشد. در این جا، حکم بر بروی یک نفر غیر معین است.

اگر منظور همه افراد به تعداد افراد باشد	افراد	۱۰۰ مالط اطاعت	۱۰۰ مالط عمیان	اگر هر یک از صد فرد این قسم از عام موضوع حکم را انجام ندهند اطاعت صورت نگرفته
اگر منظور همه افراد باهم و مجموعاً باشد	مجموعی	۱ مالط اطاعت	۱۰۰ مالط عمیان	اگر هر یک از صد فرد این قسم از عام موضوع حکم را انجام ندهند اطاعت صورت نگرفته
اگر منظور یک فرد غیر معین از همه عام باشد	بدلی	۱۰۰ مالط اطاعت	۱ مالط عمیان	اگر هیچ یک از افراد این قسم از عام موضوع حکم را انجام ندهند اطاعت صورت نگرفته
اگر منظور هر فرد از افراد عام باشد	استغراقی	۱ مالط اطاعت	۱ مالط عمیان	اگر هیچ یک از افراد این قسم از عام موضوع حکم را انجام ندهند اطاعت صورت نگرفته

۶۸ - از ماده ۸۰۳ قانون مدنی که می‌گوید: «بعد از قبض نیز واهب می‌تواند با بقاء عین موهوبه از هبه رجوع کند...» برمی‌آید که تلف عین موهوبه، حق رجوع را از بین می‌برد. این حکم مصداق ..... است.

(۱) مفهوم موافق
(۲) منطوق صریح

^{۸۱} کفایة الاصول، آخوند خراسانی؛ همین مبحث.

گزینه ۳

مفهوم مخالف قضیه ای است که حکم آن نفیاً و اثباتاً در منطوق ذکر نشده باشد. مثال: اینکه می گوئیم اگر کالایی را فروختیم تسلیم آن به خریدار لازم است، که از آن استفاده می شود؛ در صورت عدم فروش آن تکلیفی به تسلیم نداریم.^{۸۲} مثال؛ ماده ۶۹۱ ق.م می گوید: ضمان دینی که هنوز سبب آن ایجاد نشده است، باطل است. مفهوم مخالف آن این است که ضمان دینی که سبب آن ایجاد شده باطل نیست. ماده ۳۶۰ ق.م. هر چیزی که فروش آن مستقلاً جایز است، استثناء آن از مبیع نیز جایز است. مفهوم مخالف آن است، چیزی که مستقلاً قابل فروش نیست، استثناء آن از مبیع جایز نیست؛ از قبیل حق ارتفاق.

۶۹ - برابر ماده ۸۲۵ قانون مدنی: «وصیت بر دو قسم است: تملیکی و عهدی» حکم این ماده، مصداق ..... است.

(۲) موول

(۱) نص

(۴) متشابه

(۳) ظاهر

گزینه ۱

اگر متکلم کلمه یا جمله ای را بیان کند و آن کلمه یا جمله فقط یک معنا داشته باشد، یعنی وقتی یک کلمه یا یک جمله را بشنویم، فقط یک معنا از آن به ذهنمان برسد؛ به آن کلمه یا جمله نص می گوئیم.

۷۰ - با توجه به ماده ۶۱۲ قانون مدنی که بیان داشته: «امین باید مال ودیعه را به طوری که مالک مقرر نموده حفظ کند.» کدام عبارت غلط است؟

(۱) اگر انجام کار مشخصی بر عهده امین باشد و اختلاف شود که آن اقدام خاص رعایت شده است یا نه، اثبات عدم انجام با مالک است، چون او به عنوان مدعی باید دلیل بیاورد.

(۲) اگر انجام کار مشخصی بر عهده امین باشد و اختلاف شود که آن اقدام خاص رعایت شده است یا نه، اثبات انجام با امین (متعهد) است، چون اوست که به عنوان مدعی باید دلیل بیاورد.

(۳) اگر انجام کار مشخصی بر عهده امین باشد و اختلاف شود که آن اقدام خاص رعایت شده است یا نه، اثبات انجام با امین (متعهد) است، چون اوست که بر خلاف اصل عدم، ادعا می کند.

(۴) اگر اقدام مشخصی که به عنوان تعهد به نتیجه بر دوش امین نهاده شده است جنبه منفی داشته باشد (یعنی خودداری از انجام کار معین باشد) اثبات تعدی امین بر عهده مالک است، زیرا ادعای مالک با اصل عدم، تعارض دارد و باید اثبات شود.

گزینه ۱

۷۱ - مطابق ماده ۲۲ قانون ثبت اسناد و املاک، نقل و انتقال املاک ثبت شده باید به موجب سند رسمی باشد. اگر شخصی به وکالت از مالک بخواهد به نقل و انتقال چنین ملکی بپردازد، وکالت وکیل هم باید با سند رسمی باشد نه عادی، در رابطه با استنباط این حکم کدام عبارت صحیح است؟

(۱) این حکم، مصداق مقدمه واجب است و رسیدن به هدفهای تنظیم سند انتقال با رسمی بودن وکالتنامه‌ی مبنای آن سند ملازمه دارد.

(۲) استنباط این حکم بر اساس دلالت مطابقی ماده مزبور است، چون دادن وکالت، جدای از تنظیم سند انتقال بوده و ارتباطی بدان ندارد.

(۳) استنباط این حکم بر اساس دلالت مطابقی ماده مزبور است چون دادن وکالت، مقدمه تنظیم سند انتقال و امضای آن از سوی وکیل است.

(۴) استنباط این حکم بر اساس دلالت التزامی است چون دادن وکالت، جدای از تنظیم و امضای سند انتقال به وسیله وکیل بوده و ارتباطی بدان ندارد.

گزینه ۱

^{۸۲} کتاب اصول فقه، چاپ دوم، موسسه فرهنگی طرح نوین اندیشه - حسن فدائی

- ۷۲ - با توجه به ماده ۶۸۰ قانون مدنی که مقرر می‌دارد: «تمام اموری که وکیل قبل از رسیدن خبر عزل به او در حدود وکالت خود بنماید نسبت به موکل نافذ است» کدام عبارت در باره نفوذ اعمال وکیل معزولی که از عزل خود بی‌خبر می‌باشد، درست است؟
- (۱) حکمی غیر استثنایی و مصداق احکام اولیه است.
  - (۲) حکمی استثنایی و مصداق احکام ثانوی است که در نتیجه اعمال قاعده لاضرر در رابطه وکیل و موکل اجرا می‌شود.
  - (۳) حکمی غیراستثنایی و مصداق احکام ثانوی است.
  - (۴) حکمی استثنایی و مصداق احکام اولیه است که در نتیجه اعمال قاعده لاضرر در رابطه وکیل و موکل اجرا می‌شود.

گزینه ۲

- صحت معاملات وکیل در این فرض از باب احکام ثانوی است. زیرا در واقع وکیل تصرف در مال غیر نموده است و آنچه که صحت تصرفاتش را ثابت می‌کند؛ قاعده ی نفی ضرر است.
- ۷۳ - با توجه به ماده ۶۶۴ قانون مدنی که می‌گوید: «وکیل در محاکمه، وکیل در قبض حق نیست مگر اینکه قرائن دلالت بر آن نماید...» کدام عبارت صحیح است؟
- (۱) نیابت داشتن، مصداق سلطه و ولایت وکیل بر موکل نبوده و مغایرتی با اصل عدم ولایت ندارد.
  - (۲) وکالت نداشتن در قبض برای وکیل در محاکمه، مصداق اکتفا به قدر متیقن در مقام تمیز لوازم و مقدمات وکالت است.
  - (۳) وکالت نداشتن در قبض برای وکیل در محاکمه، ارتباطی به اکتفا به قدر متیقن در مقام تمیز لوازم و مقدمات وکالت نداشته بلکه مستند به اصل عدم سلطه و ولایت است.
  - (۴) موارد ۱ و ۲ صحیح است.

گزینه ۲

- قاعده ی الاقتصار " فیما اذا خالف القاعدة علی مورد النص و المتیقن " صحیح است.
- ۷۴ - برابر تبصره ۱ ماده ۲۰ قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب، «... دادگاه کیفری استان در رسیدگی به جرایم مطبوعاتی و سیاسی با حضور هیات منصفه تشکیل خواهد شد.» متن این ماده .....
- (۱) جمله خبری و فاقد معنای امر است.
  - (۲) امر با ماده و مفید معنای وجوب است.
  - (۳) جمله انشایی و ظاهر در جواز است.
  - (۴) خبر در مقام انشاء و آكد در افاده معنای امر است.

گزینه ۴

- فهم عرفی از کلام باعث می‌شود که آن خطاب انشایی باشد یا اخباری.
- ۷۵ - برابر ماده ۱۰۱۰ ق.م: «اگر ضمن معامله یا قراردادی طرفین معامله یا یکی از آنها برای اجرای تعهدات حاصله از آن معامله، محلی غیر از اقامتگاه حقیقی خود انتخاب کرده باشد نسبت به دعوی راجعه به آن معامله همان محلی که انتخاب شده است اقامتگاه او محسوب خواهد شد.» و برابر ماده ۷۸ ق.آ.د.م هر یک از اصحاب دعوا یا وکلای آنان می‌توانند محلی را برای ابلاغ اوراق اختاریه و ضمایم آن در شهری که مقرر دادگاه است، انتخاب نموده به دفتر دادگاه اعلام کنند.» ماده ۷۸ ق.آ.د.م نسبت به ماده ۱۰۱۰ ق.م مصداق ..... است.
- (۱) وارد
  - (۲) حاکم
  - (۳) مخصص
  - (۴) مقید (به کسر یاء)

گزینه ۴

- در این دو ماده اطلاق و تقیید داریم و نه عام و خاص؛ و سه گزینه ی اول؛ زمانی به کار می‌روند که یکی از دو قانون عام؛ و قانون دیگر خاص باشد.
- ۷۶ - مطابق ماده ۴ قانون روابط موجر و مستاجر مصوب ۱۳۵۶ حکم دادگاه در مورد تعدیل اجاره بهاء اماکن تجاری مشمول آن قانون قطعی است و برابر بند «ب» ماده ۳۳۱ ق.آ.د.م مصوبه ۱۳۷۹ کلیه احکام صادره در دعوی غیرمالی، قابل درخواست تجدیدنظر می‌باشد. در خصوص نسبت بین دو ماده مزبور کدام عبارت صحیح است؟
- (۱) ماده ۳۳۱ ق.آ.د.م، عام لاحق و ماده ۴ قانون موجر و مستاجر، خاص سابق است و چون عام لاحق ناسخ خاص سابق نمی‌باشد، حکم ماده ۴ همچنان معتبر شمرده می‌شود.

۲) ماده ۳۳۱ ق.آ.د.م خاص لاحق و ماده ۴ قانون موجر و مستاجر، عام سابق است و چون خاص لاحق، عام سابق را تخصیص می‌دهد، حکم ماده ۴ همچنان معتبر نمی‌باشد.

۳) ماده ۳۳۱ ق.آ.د.م. خاص لاحق و ماده ۴ قانون موجر و مستاجر، عام سابق است و چون خاص لاحق، عام سابق را نسخ می‌کند، حکم ماده ۴ دیگر معتبر نمی‌باشد.

۴) ماده ۳۳۱ ق.آ.د.م. عام لاحق و ماده ۴ قانون موجر و مستاجر، خاص سابق است و چون مطابق نظر مشهور خاص سابق، عام لاحق را در محدوده‌ی خود نسخ می‌کند، حکم ماده ۴ همچنان معتبر است.

گزینه ۱

منظور از عبارت معتبر نمی‌باشد یعنی نسخ شده است و منظور از عبارت معتبر می‌باشد یعنی نسخ نشده است. ۷۷ - برابر ماده ۱۹۷ ق.آ.د.م.: «اصل براءت است. بنابراین اگر کسی مدعی حق یا دینی بر دیگری باشد باید آن را اثبات کند...» و برابر ماده ۸۷۶ ق.م. «با شک در حیات حین ولادت، حکم وراثت نمی‌شود.» درباره این دو ماده، کدام عبارت صحیح است؟

۱) هر دو ماده مصداق استصحاب وجودی ولی موضوع مورد استصحاب در ماده اولی، پدیده‌ای حقوقی و در ماده دومی پدیده‌ای خارجی است.

۲) ماده اولی مصداق استصحاب وجودی و موضوع مورد استصحاب، پدیده‌ای حقوقی است و ماده دومی، مصداق استصحاب عدمی و موضوع مورد استصحاب پدیده‌ای خارجی است.

۳) ماده اولی، مصداق استصحاب عدمی و موضوع مورد استصحاب، یک پدیده حقوقی است و ماده دومی، مصداق استصحاب وجودی و موضوع مورد استصحاب، پدیده‌ای حقوقی است.

۴) ماده اولی، مصداق استصحاب عدمی و موضوع مورد استصحاب، یک پدیده حقوقی است و ماده دومی، مصداق استصحاب عدمی و موضوع مورد استصحاب، پدیده‌ای خارجی است.

گزینه ۴

۷۸ - در ماده ۳۳۸ قانون مدنی که می‌گوید: «بیع عبارت است از تملیک عین به عوض معلوم.» دلالت کلمه بیع بر «تملیک عین به عوض معلوم» مصداق کدام نوع دلالت است؟

- ۱) التزام
۲) مطابقه
۳) تضمین
۴) اقتضا

گزینه ۲

دلالت الفاظ بر معانی به سه طریق صورت می‌گیرد:

الف) مطابقی: مانند این که شخصی بگوید، کتابم را دزد برد، منظور او همه کتاب است.

ب) تضمینی: مانند این که شخصی بگوید کتابم پاره شد و منظورش چند صفحه از کتاب باشد.

ج) التزامی: مانند این که شخصی بگوید خانه ام را دزد برد، منظور خانه نیست بلکه اثاث آن است.

۷۹ - مطابق بند «الف» ماده ۳۳۱ ق.آ.د.م. «در دعاوی مالی که خواسته یا ارزش آن از سه میلیون ریال متجاوز باشد» حکم قابل درخواست تجدیدنظر می‌باشد. اگر اختلاف در این باشد که مثلاً دعوای ورشکستگی خواسته‌ای مالی است یا غیر مالی، چه شبهه‌ای پیش آمده است؟

- ۱) مفهومی
۲) موضوعی
۳) مصداقی
۴) حکمی

گزینه ۳

هر گاه یک ماهیت حقوقی دارای مفهوم روشنی باشد و از حیث مفهوم ایجاد شبهه ای نکند ولی از جهت تثبیت این مفهوم بر مصادیق و نمونه های خارجی شبهه ای ایجاد شود، آن شبهه را شبهه مصداقی گویند و خود آن نمونه خارجی را مصداق مشتبه می نامند.

۸۰ - برابر ماده ۱۰۴۳ قانون مدنی: «نکاح دختر باکره اگر چه به سن بلوغ رسیده باشد، موقوف به اجازه پدر یا جد پدری اوست...» اذن ولی ..... نکاح است.

- (۱) شرط
(۲) مقتضی
(۳) سبب
(۴) علت تامه

گزینه ۱

یکی از اقسام مقدمه، مقدمه ی شرط است. این مقدمه یعنی مقدمه ای که اگر نباشد، ذی المقدمه موجود نمی گردد اما اگر باشد، یقیناً ذی مقدمه را به وجود نمی آورد. اذن ولی، اگر نباشد؛ نکاح به وجود نمی آید ولی اگر باشد، یقیناً ذی المقدمه (یعنی نکاح) به وجود نمی آید و برای به وجود آمدن نکاح، علاوه بر اذن ولی، مقدمات دیگری هم لازم است.

کارآموزی وکالت ۱۳۹۰

۶۱ - از ماده ۶۹۱ قانون مدنی که می گوید: «ضمان دینی که هنوز سبب آن ایجاد نشده است، باطل است.» می فهمیم که ضمان دینی که سبب آن ایجاد شده، باطل نیست. این امر مصداق کدام یک از موارد زیر است؟

- (۱) مفهوم مخالف
(۲) مفهوم موافق
(۳) قیاس اولویت
(۴) قیاس مساوات

گزینه ۱

۶۲ - ماده ۳ قانون مجازات اسلامی می گوید: «قوانین جزایی درباره کلیه کسانی که در قلمرو حاکمیت زمینی، دریایی و هوایی جمهوری اسلامی ایران مرتکب جرم شوند اعمال می گردد مگر آنکه به موجب قانون، ترتیب دیگری مقرر شده باشد». این ماده، مصداق کدام یک از موارد زیر است؟

- (۱) عام بدلی
(۲) عام مجموعی
(۳) عام افرادی
(۴) مخصص منفصل

گزینه ۳

۶۳ - ماده ۸۷۱ قانون مدنی که می گوید: «هرگاه ورثه نسبت به اعیان ترکه معاملاتی نمایند مادام که دیون متوفی تادیه نشده است معاملات مزبوره نافذ نبوده و دیان می توانند آن را بر هم زنند.» مصداق کدام یک از اقسام مخصص متصل می باشد؟

- (۱) وصفی
(۲) شرطی
(۳) غایت
(۴) استثنایی

گزینه ۳

۶۴ - از حکم ماده ۳۶۰ قانون مدنی که می گوید: «هر چیزی که فروش آن مستقلاً جایز است استثنای آن از مبیع نیز جایز است.» برداشت می کنیم: «هر چیزی که مستقلاً قابل فروش نیست، استثنای آن از مبیع نیز جایز نیست (از قبیل حق ارتفاق)» این برداشت، مصداق کدام اصطلاح است؟

(۱) مفهوم موافق

(۲) مفهوم مخالف

(۳) مفهوم شرط

(۴) هر دو مورد ۲ و ۳

گزینه ۴

۶۵ - برابر ماده واحده قانون اصلاح مقررات مربوط به طلاق، داشتن گواهی عدم امکان سازش، لازمه اجرای صیغه طلاق است. گواهی مزبور مصداق کدام مقدمه است؟

(۱) مقدمه عقلی

(۲) مقدمه قانونی

(۳) مقدمه مقارن

(۴) هر دو مورد ۲ و ۳

گزینه ۲

۶۶ - ماده ۱۴۳ قانون مدنی می‌گوید: «هر کس از اراضی موات و مباحه، قسمتی را به قصد تملک احیاء کند، مالک آن قسمت می‌شود.» این ماده متضمن چه دلالتی است؟

(۱) تضمنی

(۲) اشاره

(۳) اقتضاء

(۴) تنبیه و ایما

گزینه ۴

منطوق دو حالت دارد: الف. منطوق صریح. ب. منطوق غیر صریح.

الف. منطوق صریح: معنایی است که یا ناشی از دلالت مطابقی یا ناشی از دلالت تضمنی باشد. یعنی هر جمله‌ای که دلالت مطابقی و یا تضمنی بر یک معنایی داشته باشد منطوق صریح نامیده می‌شود.

مثال: من می‌گویم کتابم سوخت. منظوم کل کتاب است. (منطوق مطابقی و صریح)

مثال: من می‌گویم کتابم پاره شد منظوم این است که یک صفحه آن پاره شده است. (منطوق تضمنی و صریح)

پس منطوق صریح یا مدلول مطابقی جمله است یا مدلول تضمنی

ب. منطوق غیر صریح: معنایی است که ناشی از دلالت التزامی جمله است. دلالت التزامی عبارت است از اینکه یک لفظ بر معنایی دلالت کند، بدون اینکه برای آن وضع شده باشد. پس اگر جمله‌ای داشتیم که دلالت بر معنای خارج از جمله داشته باشد دلالت التزامی است و به آن منطوق غیر صریح گویند.

منطوق غیر صریح که ناشی از دلالت التزامی است بر سه قسم می‌باشد:

۱. دلالت التزامی اقتضایی (اقتضاء)

۲. دلالت التزامی تنبیهی (تنبیه)

۳. دلالت التزامی اشاره‌ای (اشاره)

۱. **دلالت اقتضاء:** هرگاه در یک جمله راستی یا درستی آن مستلزم در تقدیر گرفتن کلمه‌ای باشد، آنرا دلالت اقتضاء می‌گویند.

مثال: وقتی گفته می‌شود خانه را دزد برده است منظور این است که اثاث خانه را دزد برده است. در اینجا اثاث در تقدیر گرفته شده است.

مثال: ماده ۹۵۴ قانون مدنی کلیه عقود جائزه به موت احد طرفین منفسخ می‌شود و همچنین به سفه درموردی که رشد معتبر است. (جنون نیز در تقدیر است)

۲. دلالت تنبیه و ایما: هر گاه در جمله حکم بیان شود ولی علت آن اظهار نگردد و ما از یکی از الفاظ در آن، علت حکم را در یابیم به آن الفاظ دلالت تنبیه گویند.

مثال: قاضی به هنگام عصبانیت نباید قضاوت کند. در این جمله می توان فهمید که دلیل قضاوت نکردن قاضی باید لفظ عصبانیت باشد.

مثال: فرض سوال ۶۶، در این مسئله دلیل مالکیت زمین موات احیاء آن است که در جمله بیان شده است.

۳. دلالت اشاره: اگر دو جمله داشته باشیم که هر یک حکمی را بیان نموده باشند. مثلاً اولی حکم الف و دومی حکم ب را گفته باشد. اگر از ترکیب جمله ها ما به یک حکم جدید برسیم به این دلالت اشارت گفته می شود.

مثال: آیه ۱۸۵ از سوره بقره می فرماید: قرآن در ماه رمضان نازل شده است. آیه ۱ سوره قدر می فرماید قرآن را در شب قدر نازل کردیم از ترکیب مفاد دو آیه متوجه می شویم که شب قدر در ماه رمضان است.

۶۷ - برابر ماده ۵۹۵ قانون مجازات اسلامی، توافق بین دو یا چند نفر مبنی بر دریافت و پرداخت ربا جرم است و طبق تبصره ۳ همان ماده، ربا بین پدر و فرزند یا زن و شوهر، مشمول مقررات این ماده نخواهد بود. بین ماده و تبصره مذکور چه نسبتی وجود دارد؟

- (۱) ورود
(۲) حکومت
(۳) تخصص
(۴) تخصیص

گزینه ۲

حکومت: عبارت است از خروج فردی از حکمی که برای موضوعی صادر شده است. به عبارتی حکومت عبارت است از تصرف یکی از دو دلیل در موضوع یا حکم دلیل دیگر به نحو توسعه یا تضیق. حکومت گرچه از یک جهت مانند تخصیص است؛ یعنی عبارت است از بیرون بردن فردی از حکمی که برای موضوع صادر شده است ولی از جهتی با آن فرق دارد و آن، این است که در تخصیص فرد یا افرادی از حکم خارج می شوند بدون تصرف و دخالت در موضوع؛ ولی در حکومت با تصرف و دخالت در موضوع، فرد یا افرادی از حکم خارج می شود. مثلاً پس از امر به احترام به همه علماء گفته شود: (عالم فاسق را احترام نکنید) این از باب تخصیص خواهد بود ولی اگر گفته شود (فاسق عالم نیست) از باب حکومت می باشد. البته ممکن است دلیل حاکم به جای تضییق در موضوع حکم، در آن توسعه دهد که در این صورت، نتیجه عکس تخصیص خواهد بود.

۶۸ - ماده ۱۰۲۳ قانون مدنی مقرر می دارد: «هرگاه یک سال از تاریخ اولین اعلان بگذرد و حیات غایب ثابت نشود، حکم موت فرضی او داده می شود.» ماده ۱۵۵ قانون امور حسبی می گوید: «جلسه رسیدگی به درخواست به فاصله یک سال از تاریخ نشر آخرین آگهی معین می گردد...» ماده اخیر از نظر احتساب اولین آگهی مذکور در ماده ۱۰۲۳ قانون مدنی:

- (۱) ناسخ آن است.
(۲) مخصص آن است.
(۳) مبین آن (به کسر یاء) است.
(۴) مقید آن (به کسر یاء) است.

گزینه ۱

۶۹ - عبارت ماده ۸۶۱ قانون مدنی که می گوید: «موجب ارث دو امر است: نسب و سب» مصداق کدام اصطلاح است؟

- (۱) نص
(۲) محکم
(۳) متشابه
(۴) هر دو مورد ۱ و ۲

گزینه ۴

۷۰ - طبق ماده ۱۹۵ قانون مدنی: «اگر کسی در حال مستی یا بیهوشی یا در خواب معامله نماید آن معامله به واسطه فقدان قصد باطل است» اگر با عنایت بدین ماده، درباره معامله مکره؛ وقتی که به سرحد فقدان قصد برسد، حکم به بطلان دهیم، این حکم مصداق چیست؟

- (۱) قیاس خفی
(۲) قیاس اولویت
(۳) قیاس مستنبط‌العله
(۴) قیاس منصوص‌العله

گزینه ۴

۷۱ - طبق ماده ۶۶۹ قانون مجازات اسلامی، کیفر تهدید، شلاق یا زندان است. چنین کیفری مصداق چه نوع تخییری است؟

(۱) تخییر بین محذورین
(۲) تخییر بین دو حکم متزاحم
(۳) تخییر بین دو دلیل متعارض
(۴) تخییر بین افراد واجب مختیر

گزینه ۴

۷۲ - ماده ۶۹۱ قانون مجازات اسلامی می‌گوید: «هر کس به قهر و غلبه داخل ملکی شود که در تصرف دیگری است اعم از آنکه محصور باشد یا نباشد... به یک تا شش ماه حبس محکوم می‌شود...» عبارات بعد از «اعم از اینکه» مصداق کدام یک از موارد زیر است؟

- (۱) مخصص
(۲) قرینه لفظیه
(۳) قرینه متصله
(۴) مبین (به فتح یاء)

گزینه ۴

۷۳ - ماده ۴۶ قانون مجازات اسلامی مقرر داشته است: «در جرایم قابل تعزیر هرگاه فعل واحد دارای عناوین متعدده جرم باشد، مجازات جرمی داده می‌شود که مجازات آن اشد است.» مجازات قصاص، حدود و دیات نسبت به این حکم چه رابطه‌ای دارد؟

- (۱) تقیید
(۲) ورود
(۳) تخصیص
(۴) تخصیص

گزینه ۳

تخصیص یا خروج موضوعی: یعنی یک فردی از ابتدا از حکم و موضوع خارج بوده است. اکرم‌العلماء شخصی می‌گوید جهال چطور: جواب می‌شنود آنها از ابتدا از موضوع خارج بودند.

۷۴ - ماده ۸۶۲ قانون مدنی می‌گوید: «اشخاصی که به موجب نسب ارث می‌برند سه طبقه‌اند: ۱ - پدر و مادر و اولاد و اولاد اولاد» کلمه «اولاد» در این بند نسبت به متوفی:

- (۱) صحت سلب دارد و مجاز است.
(۲) صحت سلب دارد و حقیقت است.
(۳) عدم صحت سلب دارد و مجاز است.
(۴) عدم صحت سلب دارد و حقیقت است.

گزینه ۴

۷۵ - طبق ماده ۶۷ قانون مدنی: «مالی که قبض و اقباض آن ممکن نیست، وقف آن باطل است...» حکم مندرج در این ماده:

(۱) حکم وضعی است چون مستقیماً ارتباط با افعال مکلفین ندارد.
(۲) حکم تکلیفی است چون مستقیماً با افعال مکلفین ارتباط دارد.
(۳) حکم ظاهری است چون ظهور عبارت در بطلان چنین عملی است.
(۴) حکم تکلیفی از نوع حرمت است چون هیچ کس نباید چنین مالی را وقف کند.

گزینه ۱

۷۶ - ماده ۴۴۵ قانون مدنی می‌گوید: «هر یک از خیارات بعد از فوت منتقل به وراث می‌شود.» عیوب زن و مرد در عقد نکاح نیز موجد خیار فسخ است. ماده مذکور، مطلق است یا مقید؟

(۱) چون قدر متیقن در مقام مخاطب وجود دارد، مطلق است.

(۲) چون انصراف لفظ «خیارات» به خیارات موجود در معاملات، انصراف بدوی است چنین انصرافی مانع اطلاق لفظ نمی‌شود. (مطلق است)

(۳) چون انصراف لفظ «خیارات» به خیارات موجود در معاملات به دلیل کثرت وجود مصداق در خارج می‌باشد این انصراف مانع اطلاق لفظ می‌شود. (مطلق نیست)

(۴) چون انصراف لفظ «خیارات» به خیارات موجود در معاملات، ناشی از کثرت استعمال لفظ در بعضی از مصادیق آن است، مانع اطلاق لفظ می‌شود. (مطلق نیست)

گزینه ۴

۷۷ - در صورتی که عقد نکاح پس از مقاربت زوجین منحل شده و زن در زمانی ازدواج مجدد کند که طفل متولد از او بتواند به هر یک از دو شوهر اول و دوم ملحق شود مطابق ماده ۱۱۶۰ قانون مدنی، طفل ملحق به شوهر دوم خواهد بود مگر آنکه امارات قطعیه بر خلاف آن، دلالت کند. این ماده متضمن کدام یک از موارد زیر است؟

(۱) تزاحم دو اماره فراش

(۲) اصل تاخر حادث

(۳) اصل عدم

(۴) هر دو مورد ۱ و ۲

گزینه ۴

۷۸ - ماده ۱۱۵۸ قانون مدنی می‌گوید: «طفل متولد در زمان زوجیت ملحق به شوهر است» ماده ۳۲۸ آن قانون نیز می‌گوید: «هر کس مال غیر را تلف کند ضامن آن است و باید مثل یا قیمت آن را بدهد» هر یک از این دو ماده به ترتیب مصداق کدام یک از موارد زیر است؟

(۱) دلیل قطعی و دلیل ظنی

(۲) حکم ظاهری و حکم واقعی

(۳) حکم واقعی و حکم ظاهری

(۴) دلیل اجتهادی و دلیل فقهاتی

گزینه ۲

۷۹ - ماده ۹۵۶ قانون مدنی، مرگ طبیعی را پایان اهلیت استحقاق انسان شمرده است ولی ماده ۱۰۱۸ همان قانون، تاریخ صدور حکم موت فرضی را (در مورد غایب مفقودالخبر) پایان آن اهلیت شمرده است. رابطه ماده ۱۰۱۸ نسبت به ماده ۹۵۶ قانون مزبور مصداق کدام مورد است؟

(۱) حکومت

(۲) ورود

(۳) تخصیص

(۴) تخصیص

گزینه ۲

۸۰ - ماده ۱۰۴۳ قانون مدنی می‌گوید: «نکاح دختر باکره اگر چه به سن بلوغ رسیده باشد موقوف به اجازه پدر یا جد پدری او است...» اجازه پدر نسبت به ازدواج دختر باکره مصداق کدام اصطلاح است؟

(۱) سبب

(۲) علت

(۳) شرط نفوذ

(۴) شرط صحت

گزینه ۳

کارآموزی وکالت ۱۳۸۹

۶۱ - عبارت «دائم» برای «نکاح» در ماده ۱۰۶۹ ق.م. که می‌گوید: «... در نکاح دائم، شرط خیار نسبت به صداق، جایز است...» مصداق کدام اصطلاح می‌باشد؟

- (۱) مطلق
(۲) مقید (به فتح یاء)
(۳) مقید (به کسر یاء)
(۴) خاص

گزینه ۳

۶۲ - طبق ماده ۳۵۳ ق.آ.د.م، دادگاه تجدیدنظر پس از نقض «قرار»، پرونده را برای رسیدگی ماهوی به دادگاه صادرکننده قرار عودت می‌دهد اما اگر «قرار رد دادخواست جلب شخص ثالث» که توأم با حکم راجع به اصل دعوا نسبت بدان تجدیدنظرخواهی شده - در مرحله تجدیدنظر فسخ شود، مطابق ذیل ماده ۱۴۰ همان قانون، رسیدگی به آن با دعوی اصلی در دادگاهی به عمل می‌آید که به عنوان تجدیدنظر رسیدگی می‌نماید. وضعیت یاد شده، مصداق کدام یک از موارد ذیل است؟

- (۱) ناسخ
(۲) مخصص متصل
(۳) مخصص منفصل لفظی
(۴) مخصص منفصل عقلی

گزینه ۳

۶۳ - اگر چه حاکم شرع، بدو حق اجبار کسی را بر مطلقه نمودن همسرش ندارد اما در صورت بروز عسر و حرج برای زوجه و مراجعه وی به حاکم، دادگاه می‌تواند مطابق ماده ۱۱۳۰ ق.م، زوج را اجبار به طلاق نماید. عدم جواز بدوی حاکم و جواز مذکور در ماده یاد شده به ترتیب مصداق کدام یک از موارد ذیل است؟

- (۱) حکم واقعی ثانوی - حکم ظاهری
(۲) حکم واقعی اولی - حکم ظاهری
(۳) حکم واقعی اولی - حکم واقعی ثانوی
(۴) حکم واقعی ثانوی - حکم واقعی اولی

گزینه ۳

۶۴ - ماده ۱۹۸ ق.آ.د.م. که می‌گوید: «در صورتی که حق یا دینی بر عهده کسی ثابت شد اصل بر بقای آن است مگر اینکه خلاف آن ثابت شود.» مصداق کدام مورد است؟

- (۱) اصل استصحاب
(۲) ابقاء ماکان
(۳) لانتقض الیقین بالشک بل انقضه بیقین آخر
(۴) هر سه مورد

گزینه ۴

۶۵ - ماده ۱۰۷۹ ق.م. که می‌گوید: «مهر باید بین طرفین تا حدی که رفع جهالت آنها بشود، معلوم باشد» مصداق کدام مورد است؟

- (۱) قطع
(۲) شک
(۳) علم تفصیلی
(۴) علم اجمالی

گزینه ۴

۶۶ - حذف و نمره سوال بین سایر پرسش‌ها تقسیم شد.

۶۷ - در ماده ۳۵۹ ق.م. که می‌گوید: «هرگاه دخول شیئی در مبیع عرفاً مشکوک باشد آن شیء داخل در بیع نخواهد بود مگر آنکه تصریح شده باشد.» کدام اصل اجرا شده است؟

- (۱) اصل عدم
(۲) استصحاب عدمی
(۳) استصحاب وجودی
(۴) هر سه مورد

گزینه ۴

۶۸ - از آنجا که مطابق ماده ۳۹ آیین‌نامه لایحه قانونی استقلال کانون وکلاء دادگستری، ادای سوگند بعد از حاضر شدن پروانه وکالت یعنی پس از اتمام دوره کارآموزی وکالت انجام می‌شود، مجازات مربوط به «تخلف از قسم»؛ موضوع بند ۳ ماده ۸۱ آن آیین‌نامه شامل حال کسی که مشغول گذراندن دوره کارآموزی است نمی‌گردد. این وضعیت مصداق کدام یک از موارد ذیل است؟

(۱) خروج تخصصی
(۳) حکومت

(۲) خروج تخصصی
(۴) موارد ۱ و ۳

گزینه ۱

۶۹ - ماده ۱۰۴۳ ق.م که می‌گوید: «نکاح دختر باکره اگرچه به سن بلوغ رسیده باشد موقوف به اجازه پدر یا جد پدری او است...»
مصادق کدام مورد است؟

(۱) عام افرادی
(۲) عام استغراقی
(۳) عام بدلی
(۴) عام مجموعی

گزینه ۳

۷۰ - حذف و نمره سوال بین سایر پرسش‌ها تقسیم شد.

۷۱ - ماده ۵۲۹ ق.آ.د.م که مقرر داشته: «از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، قانون آیین دادرسی مدنی مصوب سال ۱۳۱۸ و الحاقات و اصلاحات آن و مواد ۱۸، ۱۹، ۲۱، ۲۳ و ۳۱ قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب ۱۳۷۳ و سایر قوانین و مقررات در موارد مغایر ملغی می‌گردد...»

(۱) متضمن نسخ شخصی است.
(۲) متضمن نسخ نوعی است.
(۳) متضمن نسخ غیرصریح است.
(۴) متضمن نسخ صریح، شخصی و نوعی، هر سه است.

گزینه ۴

۷۲ - بند ۲ ماده ۵۱ ق.آ.د.م که اقامتگاه مدعی‌علیه را با قول مدعی احراز می‌کند مصادق کدام مورد است؟

(۱) دلیل به معنای اخص
(۲) اصل
(۳) اماره
(۴) موارد ۱ و ۳

گزینه ۳

۷۳ - برابر ماده ۶۵۰ ق.م: «مقتضی باید مثل مالی را که قرض کرده است رد کند اگرچه قیمتاً ترقی یا تنزل کرده باشد...» رد مثل مال مقروضه، چه نوع واجبی است؟

(۱) مشروط
(۲) مطلق
(۳) کفایی
(۴) تبعی

گزینه ۲

۷۴ - ماده ۷۷۸ ق.م که مقرر داشته: «اگر شرط شده باشد که مرتهن حق فروش عین مرهونه را ندارد باطل است.» مصادق کدام مورد است؟

(۱) مجمل
(۲) مبین (به فتح یاء)
(۳) محکم
(۴) مبین (به کسر یاء)

گزینه ۱

۷۵ - طبق ماده ۸۶۱ ق.م که می‌گوید: «موجب ارث دو امر است: نسب و سبب» و ماده ۹۴۰ ق.م که می‌گوید: «زوجین که زوجیت آنها دایمی بوده و ممنوع از ارث نباشند، از یکدیگر ارث می‌برند.» نکاح موجب ارث است. از این دو ماده استنباط می‌شود که نکاح نسبت به ارث، چه نوع مقدمه‌ای است؟

(۱) سبب
(۲) شرطی
(۳) نفوذ
(۴) وجود

گزینه ۱

۷۶ - ماده ۶۰۸ قانون مجازات اسلامی که مقرر داشته: توهین به افراد از قبیل فحاشی و استعمال الفاظ رکیک چنانچه موجب حد قذف نباشد به مجازات شلاق تا ۷۴ ضربه و یا پنجاه هزار ریال تا یک میلیون ریال جزای نقدی خواهد بود.» مصادق چه نوع واجبی است؟

(۲) تخییری

(۱) تعینی

(۴) عینی

(۳) کفایی

گزینه ۲

۷۷ - ماده ۷۹۵ ق.م می گوید: «هبه عقدی است که به موجب آن یک نفر مالی را مجاناً به کس دیگری تملیک می کند...» در میان احتمالات راجع به معنای این عبارت، معنایی که زودتر به ذهن می آید این است که تعریف ناظر به تملیک رایگان عین، دین و منفعت است و شامل انتقال رایگان حقوق (مثل حق انتفاع و ارتفاق و رهن و تحجیر) که مرتبه ای ضعیف تر از مالکیت می باشد نمی شود. دلالت ماده بر این معنا مصداق کدام مورد است؟

(۲) ظاهر

(۱) نص

(۴) متشابه

(۳) ماوَل

گزینه ۲

۷۸ - اصل ۲۵ قانون اساسی که مقرر داشته: «بازرسی و نرساندن نامه ها، ضبط و فاش کردن مکالمات تلفنی، افشای مخابرات تلگرافی و تلکس، سانسور، عدم مخابره و نرساندن آنها، استراق سمع و هرگونه تجسس ممنوع است مگر به حکم قانون.» بیانگر چه نوع مفهومی است؟

(۲) قیاس مساوات

(۱) حصر

(۴) قیاس اولویت

(۳) شرط

گزینه ۱

۷۹ - در ماده ۸۷۶ ق.م چنین آمده است: «با شک در حیات حین ولادت حکم وراثت نمی شود.» - وقتی در حیات حین ولادت طفل شبهه باشد، چه شبهه ای بوجود آمده است؟

(۲) موضوعیه

(۱) حکمیه

(۴) مفهومیه تحریمیه

(۳) مصداقیه تحریمیه

گزینه ۲

۸۰ - عام در ماده ۱۰۷۱ ق.م: «هر یک از زن و مرد می تواند برای عقد نکاح وکالت به غیر دهد.» عام ..... است.

(۲) بدلی

(۱) مجموعی

(۴) بدلی و افرادی

(۳) استغراقی

گزینه ۳

عام بدلی لاعلی التعیین است، بنابراین وکالت که با تعیین کردن به دست می آید استغراقی است، یعنی هر فرد از افراد عام را می توانیم به تعیین، وکیل خود در نکاح کنیم و لی تا وکیل را تعیین نکنیم وکالتی هم قابل تحقق نیست.

کارآموزی وکالت ۱۳۸۸

۶۱. برابر ماده ۲۷۷ قانون مدنی: "متعهد نمی تواند متعهدله را مجبور به قبول قسمتی از موضوع تعهد نماید ولی حاکم می تواند نظر به وضعیت مدیون مهلت عادلانه یا قرار اقساط بدهد"، عبارت "ولی حاکم می تواند..." چه عنوانی دارد؟

(۲) مخصص متصل استثنایی

(۱) مخصص منفصل لفظی

(۴) مخصص متصل شرطی

(۳) مخصص منفصل شرطی

گزینه ۲

۶۲. ماده ۱۲۵۷ قانون مدنی که می گوید: "هر کس مدعی حقی باشد باید آن را اثبات کند..." ریشه در چه اصلی دارد؟

(۲) اشتغال

(۱) استصحاب

(۴) عدم

(۳) صحت

گزینه ۴

۶۳. ماده ۳۷۷ قانون مدنی مقرر داشته: " هر یک از بايع و مشتري حق دارد از تسليم مبيع يا ثمن خودداري کند تا طرف ديگر حاضر به تسليم شود... " تسليم هر یک از عوضين چه نوع واجبي است؟

- (۱) واجب مضيق
(۲) واجب مشروط
(۳) واجب عيني تعبدی
(۴) واجب عيني توصلی

گزینه ۲

۶۴. هرگاه شخصی زوجه و پدري فقير دارد که بايد مخارج هر دو را مطابق مادتين ۱۱۰۶ و ۱۲۰۰ قانون مدنی بپردازد ولی تنها مخارج یک نفرشان را می تواند تامین کند. طبق ماده ۱۲۰۳ آن قانون پرداخت نفقه زوجه بر نفقه پدر مقدم است. این وضعیت مصداق چیست؟

- (۱) تعارض واقعی
(۲) تعارض ظاهري
(۳) تراحم
(۴) تخصیص

گزینه ۳

۶۵. بند ۳ ماده ۳۶۲ قانون مدنی می گوید: " عقد بيع بايع را به تسليم مبيع ملزم می نماید " این الزام مصداق چه نوع واجبي است؟

- (۱) اصلی
(۲) تبعی
(۳) تخيیری
(۴) تعبدی

گزینه ۱

۶۶. ماده ۸۷۴ قانون مدنی گوید: " اگر اشخاصی که بين آنها توارث باشد بميرند و تاريخ فوت یکی از آنها معلوم و ديگری از حيث تقدم و تاخر مجهول باشد فقط آنکه فوتش مجهول است از آن ديگری ارث می برد " حکم این ماده مبتنی بر چیست؟

- (۱) قاعده يقين با شک ساری
(۲) اصل استصحاب
(۳) اصل عدم قرينه
(۴) اصل تاخر حادث

گزینه ۴

۶۷. ماده ۶۷ قانون مدنی گوید: " مالی که قبض و اقباض آن ممکن نیست وقف آن باطل است " از این ماده نتیجه می گیریم که قبض در عقد وقف :

- (۱) مقدمه صحت است.
(۲) مقدمه علم است.
(۳) مقدمه نفوذ است.
(۴) مقدمه وجود است.

گزینه ۱

۶۸. برابر مادتين ۶۰۷ و ۶۲ قانون مجازات اسلامی مقاومت در برابر مامورين دولت حين انجام وظیفه جرم ولی مقاومت درمقابل تعرضات آنان جایز است. هر یک از این دو قسمت به ترتیب مصداق کدام گزینه است؟

- (۱) حکم واقعی ثانوی - حکم واقعی اولی
(۲) حکم ظاهري - حکم واقعی
(۳) حکم واقعی - حکم ظاهري
(۴) حکم واقعی اولی - حکم واقعی ثانوی

گزینه ۴

۶۹. اصل سیزدهم قانون اساسی که می گوید: " ایرانیان زرتشتی ، کليمی و مسیحی تنها اقلیت های دینی شناخته می شوند ... " بیانگر چه نوع مفهومی است؟

- (۱) غایت
(۲) وصف
(۳) شرط
(۴) حصر

گزینه ۴

۷۰. عبارت " غير مسلم " برای وصی در ماده ۱۱۹۲ قانون مدنی که می گوید: " ولی مسلم نمی تواند برای امور مولی علیه خود وصی غير مسلم معین کند " مصداق کدام اصطلاح است ؟

- (۱) مقید
(۲) مخصص
(۳) خاص
(۴) ناسخ

گزینه ۱

۷۱. ماده ۸۷۶ قانون مدنی گوید: "با شک در حیات حین ولادت حکم وراثت نمی شود" مبنای حکم این ماده چیست؟

- (۱) اصل عدم
- (۲) اصل برائت
- (۳) اصل استصحاب
- (۴) اصل احتیاط

گزینه ۱

۷۲. ماده ۲۴ قانون مدنی گوید: "هیچ کس نمی تواند طرق و شوارع عامه و کوچه ها بی را که آخر آنها مسدود نیست تملک نماید" از این ماده دو مطلب فهمیده می شود اول قابل تملک نبودن کوچه غیر مسدود، دوم قابل تملک بودن کوچه مسدود. هر یک از این دو حکم به ترتیب مصداق کدام اصطلاح است؟

- (۱) مفهوم موافق و مفهوم مخالف
- (۲) منطوق و مفهوم مخالف
- (۳) مفهوم موافق و منطوق
- (۴) منطوق و مفهوم موافق

گزینه ۲

۷۳. ماده ۱۸ قانون تخلفات اداری که می گوید: "کلیه وزارتخانه ها، سازمان ها و موسسات، شرکت های دولتی و ... مشمول این قانون هستند" واجد چه نوع عامی است؟

- (۱) بدلی
- (۲) مجموعی
- (۳) استغراقی
- (۴) موارد ۲ و ۳

گزینه ۳

۷۴. ماده ۹۶۱ قانون مدنی که بعضی از مواردی را که اتباع خارجه از حقوق مدنی متمتع نیستند بیان نموده، نسبت به ماده ۹۵۸ آن قانون که می گوید: "هر انسان متمتع از حقوق مدنی خواهد بود..." مصداق کدام گزینه است؟

- (۱) ناسخ
- (۲) مقید
- (۳) مخصص منفصل
- (۴) مخصص متصل

گزینه ۳

۷۵. کدام اصل در علم اجمالی جاری است؟

- (۱) احتیاط
- (۲) استصحاب
- (۳) برائت
- (۴) عدم

گزینه ۱

۷۶. ماده ۸۳۳ قانون مدنی که گوید: "ورثه موصی نمی تواند در موصی به تصرف کند مادام که موصی له رد یا قبول خود را به آنها اعلام نکرده است" دارای چه نوع مفهومی است؟

- (۱) مفهوم حصر
- (۲) مفهوم شرط
- (۳) مفهوم غایت
- (۴) مفهوم وصف

گزینه ۳

۷۷. حکم ماده ۳۳۱ قانون آیین دادرسی مدنی که مصادیق آرای قابل تجدید نظرخواهی را مشخص کرده است، چه حکمی است؟

- (۱) تخصیص اکثر است.
- (۲) مخصص منفصل عقلی است.
- (۳) مخصص منفصل لفظی است.
- (۴) مخصص متصل صفتی است.

گزینه ۱

اخراج بیشتر افراد عام از حکم آن، تخصیص اکثر است.

۷۸. اصله الصحه در ابواب معاملات به این معنی است که :

- (۱) اگر معامله ای عرفا واقع شود و تردید باشد که آیا دارای تمام شروط صحت بوده یا نه، باید قائل به صحت شد.
- (۲) اگر در شرطیت امری در صحت یکی از عقود و ایقاعات تردید شود، باید آن شرط رعایت نشود.

- (۳) معاملات اعم از عقود و ایقاعات بر طبق اصله الصحه باید دارای تمام شرایط و فاقد همه موانع صحت باشد.
 (۴) معاملات اصولاً صحیح انجام شود و در صورت تردید در صحت آن، اصل صحت رعایت نشده است.

گزینه ۱

۷۹. شرط در "اصطلاح علم اصول" عبارت است از :

- (۱) مقدمه ای که عدم آن مستلزم عدم ذی المقدمه گردیده ولی وجودش ملازم وجود ذی المقدمه نیست.
 (۲) جمله ای مرکب از دو جمله و ادات شرط.
 (۳) مقدمه ای که وجودش موجب پیدایش ذی المقدمه می گردد.
 (۴) تعهدات تبعی که در ضمن عقد قرارداد درج می گردد.

گزینه ۱

۸۰. ماده ۱۱۹۸ قانون مدنی گوید: "کسی ملزم به انفاق است که متمکن از دادن نفقه باشد ...". تمکن منفق نسبت به وجوب انفاق مصداق چه مقدمه ای است؟

- (۱) مقدمه صحت
 (۲) مقدمه وجوب
 (۳) مقدمه وجود
 (۴) مقدمه علم

گزینه ۲

کارآموزی وکالت ۱۳۸۷

۱۰۱- "صالح مرسله" مصالحي هستند که .....

- (۱) ادله صریح بر وجوب عدم رعایت آنها وجود دارد
 (۲) ادله صریح بر وجوب رعایت آنها وجود دارد
 (۳) ادله وجوب آنها ارسال شده اما به ما نرسیده است
 (۴) دلیل خاصی نه بر وجوب رعایت آنها رسیده و نه بر حرمت آنها

گزینه ۴

۱۰۲- "کلام" علم مطالعه ی موجودات است از طریق .....

- (۱) شرعی صرف
 (۲) استقرائی
 (۳) عقلی صرف
 (۴) شرعی و عقلی (تا جایی که عقل بر خلاف شرع نباشد)

گزینه ۴

۱۰۳- سنگی در وسط راه افتاده و مانع عبور مردم است. شخصی آن را برمی دارد و راه را باز می کند. این شخص یک واجب .....

- (۱) مجازی
 (۲) عینی
 (۳) کفائی
 (۴) استحبابی

گزینه ۳

گزینه ۱۱۰۴- مجمل کلامی است که .....

- (۱) بسیار زیبا و فصیح باشد
 (۲) بی معنا باشد
 (۳) معنای آن مردد بین دو یا چند احتمال باشد و بدانیم گوینده کدام یک را خواسته است.
 (۴) معنی آن مردد بین دو یا چند احتمال باشد و ندانیم گوینده کدام یک را خواسته است.

گزینه ۴

۱۰۵- کدام یک از عبارات ذیل صحیح است؟

- (۱) قرآن قطعی الصدور و قطعی الدلالت است
 (۲) قرآن قطعی الصدور و ظنی الدلالت است
 (۳) قرآن ظنی الصدور و قطعی الدلالت است
 (۴) قرآن ظنی الصدور و ظنی الدلالت است

گزینه ۴

۱۰۶- قیاسی که علت حکم در فرع قوی تر از اصل باشد قیاس ..... نامیده می شود

- (۱) قیاس مشکوک العله
(۲) قیاس مع الفارق
(۳) قیاس خفی
(۴) قیاس اولویت

گزینه ۴

۱۰۷- اطلاق لفظ منصرف است به فرد .....

- (۱) کامل
(۲) نادر
(۳) اکمل و اجلی
(۴) غایب

گزینه ۳

۱۰۸- استصحاب بقاء زوجیت در صورت تردید در وقوع طلاق، چه نوع استصحابی است؟ از نوع شک در:

- (۱) مقتضی است
(۲) بقاء مستصحاب است
(۳) رافعیت موجود است
(۴) وجود رافع است

گزینه ۴

۱۰۹- هرگاه دخول شی در مبیع عرفاً مشکوک باشد، آن شیء داخل در بیع نخواهد بود. این معنی ناشی از اصل ..... است.

- (۱) تاخر حادث
(۲) برائت
(۳) استصحاب
(۴) عدم

گزینه ۴

۱۱۰- استخراج علت احکام و تعمیم دادن آن را ..... گویند.

- (۱) استقراء
(۲) تنقیح مناط
(۳) قیاس اولویت
(۴) تقلید

گزینه ۲

۱۱۱- نتیجه تعارض اصل استصحاب با اصل برائت چه خواهد بود؟

- (۱) به لحاظ تعارض هر دو ساقط می شوند
(۲) برائت مقدم است
(۳) استصحاب مقدم است
(۴) حتی المقدور به هردو عمل می شود.

گزینه ۳

۱۱۲- دلالت اقتضاء و تنبیه و اشاره را ..... گویند.

- (۱) مفهوم صریح
(۲) منطوق صریح
(۳) مفهوم غیرصریح
(۴) منطوق غیرصریح

گزینه ۴

۱۱۳- مقدمه واجب به کدام دلیل واجب است؟

- (۱) اذن شی اذن در لوازم آن است.
(۲) به حکم عقل.
(۳) اگر مقدمه واجب نباشد دیگر وجوبی در کار نیست.
(۴) وجوب امری، عین وجوب مقدمات و اجزای آن واجب است.

گزینه ۲

۱۱۴- بازگشت اصول لفظیه به ..... است.

- (۱) اصالت صحت
(۲) اصالت ظهور
(۳) اصالت الاطلاق
(۴) اصالت عدم

گزینه ۲

۱۱۵- ..... عبارت از معنایی است که ..... از کلام فهمیده می شود و موضوع آن در جمله ذکر شده باشد.

- (۱) منطوق، مستقیماً
(۲) مفهوم موافق، صریحاً
(۳) مفهوم مخالف، صریحاً
(۴) مفهوم، صریحاً

گزینه ۱

۱۱۶- کدام گزینه نادرست است؟^{۸۳}

- (۱) اگر غایت داخل در مغیا باشد، حکم آن با حکم قضیه موافق است
- (۲) اگر غایت داخل در مغیا دانسته نشود، حکم آن مسکوت است
- (۳) اگر غایت داخل در مغیا دانسته شود، مدلل منطوقی است
- (۴) در مفهوم مخالف، حکم مفهوم با حکم منطوق مخالف است

گزینه ۳

۱۱۷- کدام یک از مواد قانونی زیر "مفهوم" ندارد:

- (۱) ضامنی که به قصد تبرع ضمانت کرده باشدحق رجوع ندارد(ماده ۷۲۰ قانون مدنی)
- (۲) وقف بر معدوم صحیح نیست مگر به تبع موجود(ماده ۶۹ قانون مدنی)
- (۳) هر معامله که واقع شود محمول بر صحت است(ماده ۲۴۴ قانون مدنی)
- (۴) اگر در بیع عین معین معلوم شود که مبیع وجود نداشته بیع باطل است(ماده ۳۶۱ قانون مدنی)

گزینه ۳

۱۱۸- مقدمه ای را که به تنهایی برای ایجاد ذی المقدمه کافی نیست، اما اگر نباشد آن به وجود نمی آید، ... گویند

- (۱) سبب
- (۲) مقتضی
- (۳) شرط
- (۴) معد

گزینه ۳

شرط در اصطلاح علم اصول عبارت است از مقدمه ای که عدم آن مستلزم عدم ذی المقدمه گردیده ولی وجودش ملازم وجود ذی المقدمه نیست. در واقع شرط چیزی است که اگر نباشد مشروط به وجود نمی آید، ولی اگر باشد ممکن است مشروط به وجود آید، و ممکن است مشروط به وجود نیاید. شرط و مشروط ملازمه عدمی دارند (ملازمه وجودی ندارد) یعنی از عدم شرط عدم مشروط لازم می آید ولی از وجود شرط وجود مشروط لازم نمی آید.

۱۱۹- شرط در ..... به معنای الزام و التزام است.^{۸۴}

- (۱) اصول
- (۲) ادبیات
- (۳) فقه
- (۴) لغت

گزینه ۳

۱۲۰- از نظر اصولی مهم ترین دلیل استنباط ..... است.

- (۱) اجماع
- (۲) سنت
- (۳) عقل
- (۴) قرآن

گزینه ۴

حقوق جزای عمومی و اختصاصی

^{۸۳}(اصلاحیه شماره ۴۴۹۵ مورخ ۱۳۸۷/۹/۲۳ - بین سایر سوالات تقسیم شود)

^{۸۴}(اصلاحیه شماره ۴۴۹۵ مورخ ۱۳۸۷/۹/۲۳ - بین سایر سوالات تقسیم شود)

کارآموزی وکالت ۱۳۹۳

۸۱ - «الف» با علم به این که «ب» (پسر چهارده ساله) قصد آتش زدن اتومبیل «ج» را دارد، حسب درخواست او بنزین به وی داده است. «ب» اتومبیل را آتش زده است. کدام مورد صحیح است؟

- (۱) «الف» سبب اقوی از مباشر است.
(۲) «الف» و «ب» شرکاء جرم هستند.
(۳) «الف» معاون جرم است.
(۴) «الف» مباشر معنوی جرم است.

گزینه ۳

ماده ۱۲۸ - هرکس از فرد نابالغ به عنوان وسیله ارتکاب جرم مستند به خود استفاده نماید به حداکثر مجازات قانونی همان جرم محکوم می گردد. همچنین هرکس در رفتار مجرمانه فرد نابالغی معاونت کند به حداکثر مجازات معاونت در آن جرم محکوم می شود.

۸۲ - «الف»، «ب» را برای ارتکاب جرم ساده تهدید کرده است، ولی «ب» مرتکب جرم مشدد شده است. کدام مورد صحیح است؟
(۱) «الف» مکره و «ب» مکره محسوب می شوند.
(۲) رفتار «الف» فاقد وصف جزایی است.
(۳) «الف» مرتکب معاونت در جرم مشدد است.
(۴) «الف» مرتکب معاونت در جرم ساده شده است.

گزینه ۴

ماده ۱۲۶ - اشخاص زیر معاون جرم محسوب می شوند: الف - هرکس، دیگری را ترغیب، تهدید، تطمیع، یا تحریک به ارتکاب جرم کند یا با دسیسه یا فریب یا سوءاستفاده از قدرت، موجب وقوع جرم گردد. ب - هرکس وسایل ارتکاب جرم را بسازد یا تهیه کند یا طریق ارتکاب جرم را به مرتکب ارائه دهد.
پ - هرکس وقوع جرم را تسهیل کند.

تبصره - برای تحقق معاونت در جرم، وحدت قصد و تقدم یا اقتران زمانی بین رفتار معاون و مرتکب جرم شرط است. چنانچه فاعل اصلی جرم، جرمی شدیدتر از آنچه مقصود معاون بوده است مرتکب شود، معاون به مجازات معاونت در جرم خفیفتر محکوم می شود.

۸۳ - «الف» مرتکب جرم تعزیری درجه شش شده است. به فاصله دو ماه از تاریخ قطعیت حکم و قبل از شروع به اجرای مجازات آن، مجدداً مرتکب جرم درجه چهار می شود. کدام مورد، در خصوص رفتار مرتکب صحیح است؟

- (۱) مشمول مقررات تکرار جرم نمی شود.
(۲) مشمول مقررات تکرار جرم می شود.
(۳) مشمول هیچ یک از مقررات تعدد و تکرار جرم نمی شود.
(۴) مشمول مقررات تعدد جرم می شود.

گزینه ۲

ماده ۱۳۷ - هر کس به موجب حکم قطعی به یکی از مجازاتهای تعزیری از درجه یک تا شش محکوم شود و از تاریخ قطعیت حکم تا حصول اعاده حیثیت یا شمول مرور زمان اجرای مجازات، مرتکب جرم تعزیری درجه یک تا شش دیگری گردد، به حداکثر مجازات تا یک و نیم برابر آن محکوم می شود.

۸۴ - در صورتی که از رفتار مجرمانه واحد، نتایج مجرمانه متعدد حاصل شود، کدام مورد صحیح است؟
(۱) از مصادیق عنوان خاص مجرمانه است.

- (۲) در جرایم تعزیری، از موارد تعدد معنوی ولی در حدود و قصاص، از موارد تعدد مادی است.
(۳) از موارد تعدد مادی است.
(۴) از موارد تعدد معنوی است.

گزینه ۳

ماده ۱۳۴- در جرائم موجب تعزیر هرگاه جرائم ارتكابی بیش از سه جرم نباشد دادگاه برای هر یک از آن جرائم حداکثر مجازات مقرر را حکم می کند و هرگاه جرائم ارتكابی بیش از سه جرم باشد، مجازات هر یک را بیش از حداکثر مجازات مقرر قانونی مشروط به اینکه از حداکثر به اضافه نصف آن تجاوز نکند، تعیین مینماید. در هر یک از موارد فوق فقط مجازات اشد قابل اجراء است و اگر مجازات اشد به یکی از علل قانونی تقلیل یابد یا تبدیل یا غیرقابل اجراء شود، مجازات اشد بعدی اجراء می گردد. در هر مورد که مجازات فاقد حداقل و حداکثر باشد، اگر جرائم ارتكابی بیش از سه جرم نباشد تا یک چهارم و اگر جرائم ارتكابی بیش از سه جرم باشد تا نصف مجازات مقرر قانونی به اصل آن اضافه می گردد.

تبصره ۱- در صورتیکه از رفتار مجرمانه واحد، نتایج مجرمانه متعدد حاصل شود، طبق مقررات فوق عمل می شود.

تبصره ۲- در صورتی که مجموع جرائم ارتكابی در قانون عنوان مجرمانه خاصی داشته باشد، مقررات تعدد جرم، اعمال نمی شود و مرتکب به مجازات مقرر در قانون محکوم می گردد.

تبصره ۳- در تعدد جرم در صورت وجود جهات تخفیف، دادگاه می تواند مجازات مرتکب را تا میانگین حداقل و حداکثر و چنانچه مجازات، فاقد حداقل و حداکثر باشد تا نصف آن تقلیل دهد.

تبصره ۴- مقررات تعدد جرم در مورد جرائم تعزیری درجههای هفت و هشت اجراء نمی شود. این مجازاتها با هم و نیز با مجازاتهای تعزیری درجه یک تا شش جمع می گردد.

آیا بین ماده ۱۳۱ قانون مجازات اسلامی^{۸۵} مصوب ۱/۲/۱۳۹۲ و تبصره یک ماده ۱۳۴ همین قانون تعارضی وجود دارد یا نه؟ در فرض منفی بودن پاسخ، مقررات این دو قسمت از قانون مذکور در چه مواردی قابل اعمال است؟

نظریه شماره ۷/۹۲/۱۸۰۳ - ۱۶/۹/۱۳۹۲

تبصره ۱ ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ نسخ ماده ۱۳۱ همین قانون نیست. اصولاً در مواد مختلف یک قانون موضوع نسخ و منسوخ بودن قابل توجیه نمی باشد. در هریک از دو مقررات (تبصره ۱ ماده ۱۳۴ و ماده ۱۳۱ قانون مجازات اسلامی) حکم خاصی وضع شده است. ماده ۱۳۱ راجع به تعدد معنوی می باشد که ناظر به فعل واحد است که عناوین متعدد جزایی دارد مثل فروش مال امانی که هم خیانت در امانت است و هم انتقال مال غیر؛ اما در تبصره ۱ ماده ۱۳۴ نتایج متعدد حاصله از فعل واحد مدنظر است مثل این که کسی با یک عبارت به دو نفر فحاشی کند.

۸۵ - انتشار حکم محکومیت در رسانه ملی یا در یکی از روزنامه های کثیرالانتشار، وقتی مال موضوع جرم یک میلیارد ریال یا بیش از آن باشد، در کدام یک از جرایم زیر، لازم است؟

- (۱) استفاده غیر مجاز از اموال دولتی
(۲) استفاده از اطلاعات نهانی
(۳) کلاهبرداری
(۴) اخذ پورسانت در معاملات داخلی

گزینه ۱

ماده ۳۶- حکم محکومیت قطعی در جرائم موجب حد محاربه و افساد فی الارض یا تعزیر تا درجه چهار و نیز کلاهبرداری بیش از یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال در صورتی که موجب اخلال در نظم یا امنیت نباشد در یکی از روزنامه های محلی در یک نوبت منتشر می شود.

تبصره - انتشار حکم محکومیت قطعی در جرائم زیر که میزان مال موضوع جرم ارتكابی، یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال یا بیش از آن باشد، الزامی است و در رسانه ملی یا یکی از روزنامه های کثیرالانتشار منتشر می شود:

^{۸۵} ماده ۱۳۱- در جرائم موجب تعزیر هرگاه رفتار واحد، دارای عناوین مجرمانه متعدد باشد، مرتکب به مجازات اشد محکوم می شود.

- الف- رشاء و ارتشاء
 ب- اعمال نفوذ برخلاف حق و مقررات قانونی در صورت تحصیل مال توسط مجرم یا دیگری
 ت- مداخله وزرا و نمایندگان مجلس و کارمندان دولت در معاملات دولتی و کشوری
 ث- تبانی در معاملات دولتی
 ج- اخذ پورسانت در معاملات خارجی
 چ- تعدیات مأموران دولتی نسبت به دولت
 خ- قاچاق کالا و ارز
 ذ- پولشویی
 ز- تصرف غیرقانونی در اموال عمومی یا دولتی

- ۸۶ - کدام مورد در خصوص اطفال کمتر از نه سال قمری، هرگاه مرتکب جرم تعزیری شوند، صحیح است؟
 (۱) اگر ماهیت جرم انجام شده و یا حرمت آن را درک نکنند و یا در رشد و کمال عقل آنان شبهه باشد، به اقدامات تأمینی و تربیتی محکوم نمی شوند.
 (۲) اگر ماهیت جرم انجام شده و یا حرمت آن را درک نکنند و یا در رشد و کمال عقل آنان شبهه باشد، به اقدامات تأمینی و تربیتی محکوم می شوند.
 (۳) به اقدامات تأمینی و تربیتی محکوم می شوند.
 (۴) به تحمل هیچ مجازات و اقدام تأمینی و تربیتی محکوم نمی شوند.

گزینه ۴

- ۸۷ - هرگاه برای دادگاه محرز شود که شخص حقوقی افزون بر فعالیت قانونی به فعالیتهای مجرمانه مستمری هم می پردازد، دادگاه کدام اقدام را انجام میدهد؟
 (۱) می تواند هر مجازات مختص شخص حقوقی، غیر از انحلال را اعمال کند.
 (۲) می تواند یک تا دو مورد از مجازاتهای مختص شخص حقوقی، غیر از انحلال و مصادره اموال را اعمال کند.
 (۳) حکم به انحلال شخص حقوقی یا مصادره اموال آن صادر می کند.
 (۴) حکم به انحلال شخص حقوقی و مصادره اموال آن صادر می کند.

گزینه ۲

ماده ۲۲- انحلال شخص حقوقی و مصادره اموال آن زمانی اعمال می شود که برای ارتکاب جرم، به وجود آمده یا با انحراف از هدف مشروع نخستین، فعالیت خود را منحصراً در جهت ارتکاب جرم تغییر داده باشد.

۸۸ - در خصوص مجازاتهای تکمیلی، کدام مورد، صحیح نیست؟

- (۱) در مورد اشخاص حقیقی و حقوقی، قابل اعمال است.
 (۲) اصولاً بیش از دو سال نیست.
 (۳) همراه با مجازات حدی مستوجب قصاص یا تعزیری، قابل اعمال است.
 (۴) باید متناسب با جرم ارتكابی و خصوصیات مجرم باشد.

گزینه ۱

ماده ۲۳- دادگاه می تواند فردی را که به حد، قصاص یا مجازات تعزیری از درجه شش تا درجه یک محکوم کرده است با رعایت شرایط مقرر در این قانون، متناسب با جرم ارتكابی و خصوصیات وی به یک یا چند مجازات از مجازاتهای تکمیلی زیر محکوم نماید:

....

۸۹ - «الف» در حالت مستی، مرتکب جرم ایراد جرح شده است. کدام مورد، صحیح است؟

- (۱) مرتکب قابل مجازات قصاص عضو نیست، ولی ضامن دیه است و به حبس نیز محکوم میشود.

- (۲) مرتکب قابل مجازات قصاص عضو نیست، ولی ضامن دیه است.
 (۳) اصل بر مجازات او است، مگر این که ثابت شود مرتکب حین ارتکاب، به طور کلی مسلوب اختیار بوده است.
 (۴) اصل بر عدم مجازات او است، مگر این که ثابت شود مستی به منظور ارتکاب جرم یا با علم به تحقق آن بوده است.

گزینه ۳

- ۹۰ - شروع به جرم، در کدام یک از جرایم زیر، جرم محسوب می شود؟
 (۱) معاونت در شروع به جرم قتل
 (۲) مصرف مسکر
 (۳) تعزیری درجه ۶ تا ۸
 (۴) عمل منافی عفت غیر از زنا

گزینه ۲

- ۹۱ - شخصی نوار و تصاویری که عفت و اخلاق عمومی را جریحه دار می نماید، فقط نگهداری می کند. عمل وی کدام است؟
 (۱) جرم محسوب می شود.
 (۲) تظاهر به عمل حرام
 (۳) معاونت در جرم ۴
 (۴) فاقد وصف جزایی است.

گزینه ۴

رای وحدت رویه شماره ۶۴۵ مورخ ۲۳/۹/۷۸ هیئت عمومی دیوان عالی کشور

نظر به اینکه بر طبق ماده ۶۴۰ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات) مصوب سال ۱۳۷۵ که به موجب ماده ۷۲۹ همان قانون کلیه مقررات مغایر با آن ملغی شده، (نگهداری طرح، نقاشی، نوار سینما و ویدیو یا بطور کلی هر چیزی که عفت و اخلاق عمومی را جریحه دار نماید در صورتیکه به منظور تجارت و توزیع باشد جرم محسوب می شود) فلذا صرف نگهداری وسایل مزبور در صورتیکه تعداد آن معد به امر تجاری و توزیع نباشد از شمول ماده ۶۴۰ قانون مذکور خارج بوده و فاقد جنبه جزایی است. بنابه مراتب دادنامه صادره از شعبه چهارم دادگاه تجدید نظر استان مرکزی (اراک) در حدی که با این نظر مطابقت دارد. بنظر اکثریت اعضاء هیئت عمومی دیوان عالی کشور تایید می شود.

البته باید توجه داشت که تبصره ۲ بند ب ماده ۳ قانون نحوه مجازات اشخاصی که در امور سمعی و بصری فعالیت‌های غیرمجاز می نمایند، مصوب ۱۳۸۶ اشعار می دارد: دارندگان نوارها و دیسک‌ها و لوحهای فشرده مستهجن و مبتذل موضوع این قانون به جزای نقدی از پانصد هزار (۵۰۰.۰۰۰) ریال تا پنج میلیون (۵.۰۰۰.۰۰۰) ریال و نیز ضبط تجهیزات محکوم می شوند و نوارها و دیسک‌ها و لوحهای فشرده مکشوفه امحاء می‌گردد.

که نهایتاً با توجه به کلمه فقط و کلید منتشر شده باید به رای وحدت رویه نظر داشت.

- ۹۲ - هرگاه مجنی علیه پس از وقوع جرم و قبل از مرگ، جانی را از قصاص عفو کند، در این صورت، کدام مورد صحیح است؟
 (۱) مرتکب به پرداخت دیه محکوم میشود.
 (۲) مرتکب قابل مجازات نیست.
 (۳) مرتکب تعزیر می شود.
 (۴) مرتکب قصاص می شود.

گزینه ۳

- ۹۳ - کارگر مکانیکی برخی از ابزار و آلات مکانیکی را که در دسترس او بوده، تصاحب کرده است. رفتار او چه وصفی دارد؟
 (۱) سرقت
 (۲) سوءاستفاده از شغل
 (۳) تحصیل مال نامشروع
 (۴) خیانت در امانت

گزینه ۱

- ۹۴ - اگر کسی اموال تاریخی- فرهنگی را از اماکن تاریخی که در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده، حسب تصادف به دست آورد، به کدام مورد محکوم می شود؟

- (۱) مجازات جرم سرقت
(۲) فقط به ضبط اموال مکشوفه
(۳) مجازات جرم تجاوز به اماکن تاریخی و مذهبی
(۴) مجازات حفاری و کاوش

گزینه ۲

- ۹۵ - بر اثر بی مبالاتی و عدم رعایت اصول حفاظتی توسط مأموران دولتی که مسئول امور حفاظتی و اطلاعاتی طبقه بندی شده میباشند، اسنادی توسط دشمنان ربوده می شود. جرم مأموران مذکور، کدام است؟
(۱) اهمال در نگهداری اسناد دولتی
(۲) فقط جرم انتظامی
(۳) جرم نیست.
(۴) تخلیه اطلاعاتی

گزینه ۱

- ۹۶ - « الف » با ارتکاب بزه اختلاس، وجوه حاصل را برای خرید منزل مصرف می کند. مرتکب به کدام نوع مجازات محکوم می شود؟
(۱) به علت تعدد معنوی، به مجازات اشد
(۲) مجازات اختلاس و ضبط مال
(۳) مجازات اختلاس و رد مال و برای جرم پولشویی به جزای نقدی به میزان یک چهارم عواید حاصل از جرم
(۴) مجازات جرم پولشویی و ضبط مال و منافع حاصل از آن

گزینه ۳

- ۹۷ - کسی، مرتکب جرم حدی مستوجب سلب حیات را بدون اجازه دادگاه به قتل میرساند. حکم او کدام است؟
(۱) پرداخت دیه و تعزیر
(۲) قصاص
(۳) معاف از مجازات است.
(۴) تعزیر می شود.

گزینه ۴

- ۹۸ - قاضی دادگاه با اخذ پول از شاکی، حکم به مجازاتی اشد از مجازات مقرر در قانون میدهد. قاضی به کدام مجازات محکوم می شود؟
(۱) فقط به مجازات مقدار زائدی که مورد حکم واقع شده
(۲) ارتشاء و مجازات مقدار زائدی که مورد حکم واقع شده
(۳) ارتشاء
(۴) سوءاستفاده از مقام

گزینه ۲

- ۹۹ - فرماندار یکی از شهرستان ها، با سوء استفاده از موقعیت خود، مالکی را به فروش ملک خود اکراه می کند. مجازات او کدام است؟
(۱) حبس و انفصال دائم از خدمات دولتی
(۲) رد مال، حبس و جزای نقدی
(۳) حبس و جزای نقدی
(۴) رد مال، حبس و یا جزای نقدی

گزینه ۴

- ۱۰۰ - کسی به طور غیر مجاز، از سامانه های رایانه‌ای یا مخابراتی، وجه مال یا منفعت یا امتیازات مالی تحصیل می کند. او مرتکب کدام جرم شده است؟
(۱) کلاهبرداری
(۲) سرقت
(۳) تحصیل مال نامشروع
(۴) دسترسی غیر مجاز

گزینه ۱

کارآموزی وکالت ۱۳۹۲

۸۱ - کدامیک از قوانین زیر نسبت به جرایم سابق بر وضع قانون فوراً اجرا نمی شود؟

- (۱) قوانین مربوط به مرور زمان
(۲) قوانین مربوط به تشکیلات قضایی و صلاحیت
(۳) قوانینی که برای مدت معین و یا موارد خاص وضع شده باشد (۴) قوانین مربوط به ادله اثبات دعوی تا قبل از اجرای حکم

گزینه ۳

۸۲ - در مورد تاثیر عفو بر مجازات های تبعی ناشی از حکم محکومیت، کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) عفو تاثیری بر مجازات تبعی ندارد
(۲) عفو سبب زوال مجازات های تبعی نیز می شود
(۳) عفو عمومی سبب زوال مجازات های تبعی می شود ولی عفو خصوصی تاثیری بر آنها ندارد
(۴) عفو خصوصی سبب زوال مجازات های تبعی می شود ولی عفو عمومی تاثیری بر آنها ندارد

گزینه ۳

۸۳ - در کدامیک از موارد زیر توبه مرتکب موجب سقوط مجازات است؟

- (۱) قذف
(۲) محاربه بعد از دستگیری
(۳) سرقت تعزیری درجه چهار
(۴) توهین تعزیری درجه شش

گزینه ۴

۸۴ - اگر کسی سند خانه اش را به دیگری داده و به او وکالت دهد که آن را اجاره دهد ولی وکیل، خانه را بفروشد:

- (۱) عمل او خیانت در امانت است.
(۲) عمل او انتفاع (انتقال) مال غیر است.
(۳) عمل او کلاهبرداری نسبت به خریدار است.
(۴) عمل او فاقد وصف مجرمانه و فقط موجب مسئولیت مدنی است.

گزینه ۲

به موجب ماده ۱ قانون راجع به انتقال مال غیر مصوب فروردین ۱۳۰۸، «کسی که مال غیر را، با علم به اینکه مال غیر است، به نحوی از انحاء عیناً یا منفعتاً بدون مجوز قانونی به دیگری منتقل کند کلاهبردار محسوب و مطابق ماده ۲۳۸ قانون مجازات عمومی [ماده ۱ قانون تشدید...] محکوم می شود؛ و همچنین است انتقال گیرنده که در حین معامله عالم به عدم مالکیت انتقال دهنده باشد...».

در گزینه سوم، از کلاهبرداری در خصوص فرض مسئله نام برده شده، که باتوجه به اینکه آن را به خریدار نسبت داده است، نمی تواند گزینه صحیح باشد، چراکه اساساً، به وسایل متقلبانه ای در مقابل خریدار متوسل نشده است. از سوی دیگر اگر این گزینه به خریدار نسبت داده نشده بود، باز هم نمی توانست گزینه صحیح قلمداد شود، چرا که به تصریح ماده مرقوم، انتقال مال غیر، از صور خاص این جرم یعنی در حکم کلاهبرداری است. لازم به ذکر است که در این جرم (یعنی انتقال مال غیر)، بر خلاف کلاهبرداری عام، اثبات هیچ حیل و تقلبی، و یا اثبات ورود ضرر دیگری، غیر از نفس انتقال مال غیر، ضرورت ندارد.^{۸۶}

در خصوص گزینه دوم باید گفت، اگرچه تصاحب کردن یکی از رفتارهای مجرمانه ی بزه خیانت در امانت است، اما نظر به خاص بودن جرم انتقال مال غیر، تنها گزینه صحیح همین گزینه دوم است. درست مانند صدور چک از حساب مسدود که به دلیل خاص بودن آن، نمی توان آن را کلاهبرداری دانست.

در تعریف خیانت در امانت گفته شده است: استعمال، تصاحب، تلف یا مفقود نمودن مالی که از طرف مالک یا متصرف قانونی به کسی سپرده شده، و بنا بر استرداد یا به مصرف معین رسانیدن آن بوده است.

«تردید وجود ندارد که تصاحب یک تجزیه و تحلیل ذهنی است، که بر اساس آن کسی مال دیگری را از آن خود انگاشته و به تبع آن) به خود اجازه می دهد که نسبت به اعمالی چون به فروش رسانیدن یا به گرو گذاشتن مال غیر و یا عدم استرداد آن اقدام نماید.»^{۸۷}

مرتبط

^{۸۶} تفصیل بیشتر، دکتر حسین میر محمد صادقی - جرایم علیه اموال چ ۳۵ ص ۱۳۶

^{۸۷} تفصیل بیشتر، دکتر حسین میر محمد صادقی - جرایم علیه اموال چ ۳۵ ص ۱۷۷ به بعد، به ویژه پاورقی شماره ۵ در صفحه ۱۷۸

اولاً، باتوجه به کلمه ی دیگری که در ماده تصریح شده است، انتقال به خود، انتقال به دیگری نیست و از شمول ماده خارج است. بنابراین می توان آن را مشمول ماده ۲ قانون تشدید یعنی تحصیل مال نامشروع دانست. ثانیاً، انتقال باید بدون مجوز قانونی و بدون اجازه مالک باشد، بنابراین تصاحب (نه صرف فروش) ثمن از جانب وکیل می تواند مشمول عنوان خیانت در امانت باشد، نه انتقال مال غیر. ثالثاً، منظور از انتقال، انتقال حقوقی است، نه انتقال فیزیکی. رابعاً، در معامله ی فضولی مال، به نام مالک انتقال می یابد، نه به نام انتقال دهنده، بنابراین معامله ای که به نام انتقال دهنده انجام گرفته معامله ی فضولی نبوده و انتقال مال غیر (در صورت احراز سوء نیت) است. خامساً، بنا به تصریح ماده قانونی، انتقال مال اعم است از انتقال عین یا منفعت. بنابراین، کسی که مال غیر را بدون مجوز قانونی اجاره می دهد نیز مشمول این حکم قرار می گیرد. لیکن اجاره دادن مجدد مال توسط موجر به مستاجر دوم، ظاهراً انتقال مال غیر نبوده، ولی می تواند، در صورت وجود سایر شرایط معامله معارض محسوب شود. یا ممکن است در چنین حالتی جرم کلاهبرداری علیه مستاجر دوم از سوی موجر ارتکاب یابد. (رهن را نمی توان، انتقال عین یا منافع دانست) سادساً، اداره حقوق قوه قضائیه در یک نظر مشوررتی، فروش مال مسروقه را مشمول مقررات راجع به انتقال مال غیر دانسته است. سابعاً، انتقال مال غیر، از جمله ی جرایم غیر قابل گذشت است.^{۸۸}

یکی دیگر از جرایمی که کمتر به آن پرداخته می شود، معرفی مال دیگری به عوض مال خود است.

به موجب ماده ۲ از «قانون مجازات اشخاصی که مال غیر را به عوض مال خود معرفی می نمایند» مصوب سی و یکم اردیبهشت ۱۳۰۸، «محکوم علیه یا مدیون یا ضامن یا کفیلی که بدون مجوز قانونی و با علم به اینکه مال متعلق به او نیست مال غیر را مال خود معرفی کرده و عملیاتی نسبت به آن مال شده باشد مطابق قسمت اخیر ماده ۲۳۸ قانون مجازات عمومی مجازات خواهد شد.»

ماده ۱ این قانون محکوم علیه یا داین یا طرفی را که مدعی به او تامین شده مسئول خسارت وارده بر صاحب مال ندانسته، بلکه معرفی کننده را ضامن جبران خسارت صاحب مال معرفی کرده است.

شاید بتوان با تفسیر نسبتاً موسعی از واژه مدیون، برای رهن گذاشتن مال متعلق به غیر، بر اساس این ماده، مجازات کلاهبرداری را تعیین کرد.

۸۵ - چنانچه اقدامات درمانی پزشک منطبق با مقررات پزشکی و موازین فنی بوده و وی مرتکب تقصیری هم نشده باشد لکن بیمار فوت نماید:

(۱) پزشک ضامن نیست

(۲) پزشک ضامن است

(۳) در صورتی ضامن نیست که پیش از معالجه براءت اخذ کرده باشد

(۴) پزشک ضامن نیست ولی دیه از بیت المال پرداخت می شود

گزینه ۱

اقدامات پزشک طبق مقررات و موازین فنی و بدون تقصیر ضامن آور نیست حتی اگر براءت اخذ نکرده باشد.

نظریه مشوررتی اداره حقوقی قوه قضائیه^{۸۹}

^{۸۸} تفصیل بیشتر، دکتر حسین میر محمد صادقی - جرایم علیه اموال ج ۳۵ ص ۱۳۵ الی ۱۴۴

^{۸۹} منتشر شده در روزنامه رسمی مورخ ۲۳ بهمن ۱۳۹۲

حسب ماده ۴۹۵ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱/۲/۱۳۹۲ هرگاه پزشک در معالجاتی که انجام می‌دهد موجب تلف یا صدمه بدنی گردد ضامن دیه است مگر آنکه... قبل از معالجه براءت گرفته باشد و مرتکب تقصیری هم نشود و چنانچه اخذ براءت از مریض به دلیل نابالغ یا مجنون بودن او معتبر نباشد و یا تحصیل براءت از او به دلیل بیهوشی و مانند آن ممکن نگردد براءت از ولی مریض تحصیل می‌شود. ماده ۴۹۷ همان قانون نیز اعلام می‌دارد در موارد ضروری که تحصیل براءت ممکن نباشد و پزشک برای نجات مریض طبق مقررات اقدام به معالجه نماید کسی ضامن تلف یا صدمات وارده نیست.

۱- آیا از مفهوم مخالف این دو مقرر می‌توان اینگونه استنباط کرد که در شرایط غیرضروری اخذ براءت توسط پزشک پیش از معالجه حسب مورد از بیمار یا ولی خاص یا عام او الزامی است به گونه‌ای که نقض این تکلیف قانونی صرف نظر از اینکه در معالجه خود مرتکب تقصیر (یا قصور) شده یا نشده باشد برای او ضمان آور است؟

۲- در صورت مثبت بودن پاسخ سؤال اول، این امر با منطق تبصره ۱ ماده ۴۹۵ که چنین بیان می‌دارد در صورت عدم قصور یا تقصیر پزشک در علم و عمل برای وی ضمان وجود ندارد هر چند براءت اخذ نکرده باشد و بند ج ماده ۱۵۸ قانون فوق که هر نوع عمل جراحی یا طبی مشروع را که با رضایت شخص یا اولیاء یا سرپرستان یا نمایندگان قانونی وی و با رعایت موازین فنی و علمی و نظامات دولتی انجام می‌شود، قابل مجازات نمی‌داند و در آن به ضرورت اخذ براءت اشاره نشده چگونه قابل جمع است؟

۳- با لحاظ مقررات مزبور در قانون مجازات اسلامی جدید اساساً چه اثر حقوقی عملی بر اخذ براءت پیش از اعمال درمانی بار است و آثار حقوقی آن چه تفاوتی با رضایت دارد؟

نظریه شماره ۱۰۷/۹۲/۱۸۰ - ۱۶/۹/۱۳۹۲

۱ و ۲- از ماده ۴۹۵ قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ و مفهوم مخالف آن استنباط نمی‌شود که اخذ براءت توسط پزشک در موارد غیرضروری پیش از معالجه الزامی است و آنچه از ماده مذکور و تبصره آن و همچنین ماده ۴۹۶ قانون مجازات اسلامی استنباط می‌شود این است که هرگاه اقدام پزشک مطابق مقررات پزشکی و موازین فنی باشد و هیچگونه قصور یا تقصیری نداشته باشد برای او ضمان وجود ندارد هر چند براءت اخذ نکرده و از موارد ضروری و فوری هم نباشد.

۳- کلمات «رضایت» و «براءت» مفهوم و آثار حقوقی متفاوتی دارند. اخذ رضایت برای اعمال جراحی و طبی مطابق ماده ۱۵۸ قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ باعث می‌شود این اعمال قابل مجازات نباشد. زیرا هیچ کس حتی پزشک حق ندارد بدون رضایت بیمار یا ولی وی با چاقوی جراحی در بدن او جراحی ایجاد کند و نفس این عمل صرف نظر از آثار و نتایج اگر بدون اخذ رضایت باشد جرم تلقی می‌شود مگر در موارد فوری مذکور در ذیل ماده یاد شده در حالی که اخذ «براءت» ناظر به عدم مسؤولیت پزشک برای پرداخت خسارت ناشی از نتایج معالجات وی است.

۸۶ - اگر یک ایرانی در خارج از ایران مرتکب جرمی شود و در دادگاه محل وقوع جرم محاکمه شود، در دادگاه کیفری ایران:

- (۱) در هر صورت قابل محاکمه مجدد نیست.
- (۲) در هر صورت قابل محاکمه مجدد است.
- (۳) به شرط آنکه عمل ارتكابی از تعزیرات باشد قابل محاکمه مجدد نیست.
- (۴) به شرط آنکه عمل ارتكابی از تعزیرات غیر منصوص شرعی باشد، قابل محاکمه مجدد نیست.

گزینه ۴

۸۷ - تصدیق نامه های خلاف واقع که توسط اشخاصی غیر از پزشک صادر می شوند، اصولاً:

- (۱) در صورتی که موجب ورود خسارت به شخص ثالث یا خزانه دولت گردد جرم است.
- (۲) در صورتی که موجب ورود خسارت به شخص ثالث و خزانه دولت گردد جرم است.
- (۳) در صورتی که موجب ورود خسارت به شخص ثالث یا خزانه دولت گردد و به دادگاه نیز ارائه شود جرم است.
- (۴) در صورتی که موجب ورود خسارت به شخص ثالث و خزانه دولت گردد و به دادگاه نیز ارائه شود جرم است.

گزینه ۱

ماده ۴۳۹ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات)، اشعار می دارد: هرگاه طبیب تصدیق نامه برخلاف واقع درباره شخصی برای معافیت از خدمت در ادارات رسمی یا نظام وظیفه یا برای تقدیم به مراجع قضایی بدهد به حبس از شش ماه تا دو سال یا به سه تا دوازده میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد.

و ماده ۵۴۰ اشعار می دارد: برای سایر تصدیق نامه های خلاف واقع که موجب ضرر شخص ثالثی باشد یا آنکه خسارتی به خزانه دولت وارد آورد مرتکب علاوه بر جبران خسارت وارده به شلاق تا (۷۴) ضربه یا به دویست هزار تا دو میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد.

بنابراین، جرم موضوع این ماده، برخلاف جرم موضوع ماده قبل، مقید است نه مطلق.^{۹۰} همین که طبیب، با آگاهی نسبت به نیت طرف، گواهی غیر واقع ارائه کند، برای مسئول شناختن او لازم و کافی است. حتی اعمال مجازات طبیب منوط به این نیست که طرف عملاً از این گواهی استفاده کند.^{۹۱}

۸۸ - اگر چک مربوط به حساب جاری شرکت به دلیل کسر موجودی برگشت بخورد ولی در زمان طرح شکایت کیفری امضا کننده ی آن دیگر سمتی در شرکت نداشته باشد:

(۱) چنین چکی فاقد جنبه ی کیفری است

(۲) امضا کننده دیگر قابل تعقیب کیفری نیست

(۳) امضا کننده قابل تعقیب کیفری است

(۴) امضا کننده قابل تعقیب کیفری است مگر در صورت استناد عدم پرداخت به اقدام فرد مسئول جدید امضا چک های شرکت

گزینه ۴

در حقوق جزا، وکالت در ارتکاب جرم را نمی توان پذیرفت. بنابراین، مطابق اصول کلی حقوق جزا امضاء کننده ی چک مسئولیت کیفری دارد، و برای رهایی از مجازات، باید ثابت نماید که عدم پرداخت مستند به فعل صاحب حساب و یا وکیل یا نماینده ی بعدی بوده است. (ماده ۱۹ قانون صدور چک)

نکته قابل ذکر در موارد مشابه این است که:

در صورتی که چک به یکی از دلایل مذکور در مواد ۳ و ۱۰ قانون صدور چک، که مستند به فعل صادر کننده است، پرداخت نگردد، دارنده می تواند علیه صادر کننده شکایت کند. اما هرگاه چک از هر لحاظ قابل پرداخت بوده ولی شخصی غیر از صادر کننده دستور عدم پرداخت وجه آن را به بانک داده باشد، دارنده مطابق ماده ۱۴ علیه کسی که دستور عدم پرداخت داده است شکایت می کند. هرگاه عدم پرداخت هم مستند به فعل صادر کننده و هم مستند به دستور عدم پرداخت توسط شخص دیگری باشد باید صادر کننده، که منشأ اولیه عدم پرداخت بوده است، تحت تعقیب کیفری قرار گیرد نه دستور دهنده ای که بر دستور وی هیچ اثری مترتب نبوده است.^{۹۲}

فرض کنید صادر کننده ای با سوء نیت چک بلا محلی صادر نماید. پس از دست به دست شدن های متعدد، چک مفقود شده یا به سرقت می رود، و یکی از کسانی که چک به نام او ظهر نویسی شده است دستور عدم پرداخت وجه آن را با استناد به م ۱۴ می دهد. حال اگر، مسئولیت کیفری را متوجه دستور دهنده بدانیم، نتیجه آن خواهد شد که وی بجای صادر کننده ای که سوء نیت داشته است با مشکلات مربوط به پی گیری دعوی کیفری دست به گریبان باشد، که این امر به هیچ وجه قابل توجیه نیست.

۸۹ - در صورت ضعیف بودن مداخله شریک در ارتکاب یک جرم تعزیری درجه شش:

(۱) دادگاه ملزم به تخفیف مجازات است.

(۲) دادگاه مخیر به تخفیف مجازات است.

(۳) دادگاه مخیر به تخفیف مجازات نیست.

(۴) دادگاه مخیر به تخفیف یا معافیت مرتکب از مجازات است.

^{۹۰} دکتر حسین میر محمد صادقی - جرایم علیه امنیت چ ۲۳ ص ۳۱۴

^{۹۱} دکتر حسین میر محمد صادقی - جرایم علیه امنیت چ ۲۳ ص ۳۱۲

^{۹۲} دکتر حسین میر محمد صادقی - جرایم علیه اموال چ ۳۵ ص ۴۵۶

گزینه ۲

بند ح از ماده ۳۸ قانون مجازات اسلامی

۹۰ - شخصی مرتکب یک جرم تعزیری درجه دو و یک جرم تعزیری درجه هفت شده است. در چارچوب مقررات تعدد جرم:

- (۱) جمع مجازات ها اعمال می شود.
- (۲) حد اکثر شدیدترین مجازات اعمال می شود.
- (۳) جمع مجازات ها بعلاوه نصف آنها اعمال می شود.
- (۴) حد اکثر شدیدترین مجازات بعلاوه نصف آنها اعمال می شود.

گزینه ۱

تبصره ۴ ماده ۱۳۴ قانون مجازات اسلامی، مصوب ۱۳۹۲، مقررات تعدد جرم در مورد جرائم تعزیری درجه های هفت و هشت اجراء نمی شود. این مجازات ها باهم و نیز با مجازات های تعزیری درجه یک تا شش جمع می گردد.

۹۱ - مجازات کدامیک از جرایم ذیل قابل تعلیق است؟

- (۱) معاونت در محاربه
- (۲) سرقت مقرون به آزار
- (۳) معاونت در سرقت مستوجب حد
- (۴) خرابکاری در تاسیسات آب و برق

گزینه ۳

ماده ۴۷ قانون مجازات اسلامی، مصوب ۱۳۹۲، بند ث معاونت در قتل عمدی و محاربه و افساد فی الارض قابل تعلیق نیست. ۹۲ - در موارد علم اجمالی به ارتکاب قتل توسط یک نفر از دو یا چند نفر معین، در صورت عدم وجود لوٹ و تقاضای صاحب حق برای ادای سوگند:

- (۱) در صورت ادای سوگند توسط متهمین، دیه از آنها اخذ می شود.
- (۲) در صورت ادای سوگند توسط متهمین، دیه از بیت المال پرداخت می شود.
- (۳) در صورت امتناع متهمین از ادای سوگند، دیه از بیت المال پرداخت می شود.
- (۴) در صورت امتناع متهمین از ادای سوگند، دیه به قید قرعه از یک نفر اخذ می شود.

گزینه ۲

۹۳ - در مواردی که رفتار مرتکب موجب آسیب و عیبی در بدن نشود و اثری هم برجای نگذارد: در هر صورت ضمان منتفی و مرتکب تعزیر می شود.

ضمان منتفی است ولی در صورت عمدی بودن و عدم مصالحه، مرتکب تعزیر می شود. در صورت عمدی بودن، عمل جرم قابل تعزیر بوده و با عدم مصالحه ارش تعیین می گردد. در هر صورت عمل جرم قابل تعزیر بوده و با عدم مصالحه ارش تعیین می گردد.

گزینه ۲

۹۴ - کارمندی پیش از وصول یک برگ چک در وجه حامل که به عنوان رشوه اخذ کرده، دستگیر می شود. عمل او:

- (۱) در حکم رشاء است.
- (۲) معاون (معاون) در رشاء است.
- (۳) شروع به ارتشاء است.
- (۴) در حکم ارتشاء است.

گزینه ۴

۹۵ - در صورتی که همه اولیای دم صغیر یا مجنون باشند:

- (۱) تا زمان بلوغ یا افاقه امر قصاص به تاخیر می افتد
- (۲) ولی امر در خصوص قصاص یا اخذ دیه تصمیم می گیرد
- (۳) ولی آنان با رعایت مصلحتشان حق قصاص یا صلح به دیه دارد
- (۴) ولی آنان با رعایت مصلحتشان حق قصاص، مصالحه و گذشت دارد و یا می تواند تا زمان بلوغ یا افاقه آنان منتظر بماند

گزینه ۴

ماده ۳۵۴ قانون مجازات اسلامی: اگر مجنی علیه یا همه اولیای دم یا برخی از آنان، صغیر یا مجنون باشند، ولی آنان با رعایت مصلحتشان حق قصاص، مصالحه و گذشت دارد و همچنین می تواند تا زمان بلوغ یا افاقه آنان منتظر بماند. اگر برخی از اولیای دم، کبیر و عاقل و خواهان قصاص باشند می توانند مرتکب را قصاص نمایند لکن در صورتی که ولی صغیر یا مجنون خواهان اداء یا تأمین سهم دیه مولی علیه خود از سوی آنها باشد باید مطابق خواست او عمل کنند. مفاد این ماده، در مواردی که حق قصاص به علت مرگ مجنی علیه یا ولی دم به ورثه آنان منتقل می شود نیز جاری است. این حکم در مورد جنایاتی که پیش از لازم الاجرا شدن این قانون واقع شده است نیز جاری است.

ماده ۳۵۵ در مورد ماده (۳۵۴) این قانون، جنین در صورتی ولی دم محسوب می شود که زنده متولد شود.

۹۶ - در دفاع مشروع چنانچه نفس دفاع صدق کند، لکن مدافع با تجاوز از مراتب دفاع، مرتکب قتل مهاجم شود:

- (۱) قصاص منتفی و مرتکب مستوجب دیه و تعزیر است
 (۲) مرتکب مستوجب قصاص است
 (۳) مرتکب ضامن دیه بوده ولی مستوجب تعزیر نیست
 (۴) مرتکب مستوجب تعزیر بوده ولی ضامن دیه نیست

گزینه ۱

- ۹۷ - مجازات شروع به جرم در جرایمی که مجازات قانونی آنها شلاق تعزیری است؛
 (۱) در قانون پیش بینی نشده است
 (۲) مجازات آن از نوع تعزیر درجه پنج است
 (۳) مجازات از نوع تعزیر درجه شش است^{۹۳}
 (۴) مجازات آن از نوع شلاق تعزیری درجه پنج است

گزینه ۱

- ۹۸ - در کدامیک از موارد زیر دادگاه می تواند متهم را به مجازات تکمیلی نیز محکوم نماید؟
 (۱) محکومیت به دیه
 (۲) محکومیت به حد
 (۳) محکومیت به تعزیر درجه ۷ و ۸
 (۴) همه مجازات ها

گزینه ۲

- ۹۹ - اعمال مجازات جایگزین حبس در قبال مرتکبان جرایم عمدی که حد اکثر مجازات قانونی آنها سه ماه حبس است؟
 (۱) الزامی است.
 (۲) اختیاری است.
 (۳) در صورت گذشت شاکی و وجود جهات تخفیف و سایر اوضاع و احوال اختیاری است.
 (۴) در صورت گذشت شاکی و وجود جهات تخفیف و سایر اوضاع و احوال الزامی است.

گزینه ۴

ماده ۶۴- مجازاتهای جایگزین حبس عبارت از دوره مراقبت، خدمات عمومی رایگان، جزای نقدی، جزای نقدی روزانه و محرومیت از حقوق اجتماعی است که در صورت گذشت شاکی و وجود جهات تخفیف با ملاحظه نوع جرم و کیفیت ارتکاب آن، آثار ناشی از جرم، سن، مهارت، وضعیت، شخصیت و سابقه مجرم، وضعیت بزه دیده و سایر اوضاع و احوال، تعیین و اجراء می شود. تبصره- دادگاه در ضمن حکم، به سنخیت و تناسب مجازات مورد حکم با شرایط و کیفیات مقرر در این ماده تصریح می کند. دادگاه نمی تواند به بیش از دو نوع از مجازاتهای جایگزین حکم دهد.

ماده ۶۵- مرتکبان جرایم عمدی که حداکثر مجازات قانونی آنها سه ماه حبس است به جای حبس به مجازات جایگزین حبس محکوم می گردند.^{۹۴}

۱۰۰ - کدامیک از مجازات های زیر فاقد مجازات تبعی است؟

- (۱) نفی بلد (۲) قصاص عضو (۳) شلاق تعزیری (۴) حبس تعزیری درجه چهار

^{۹۳} جدول شماره یک در انتها

^{۹۴} جدول شماره ۲؛ نحوه اعمال مجازات جایگزین حبس

کارآموزی وکالت ۱۳۹۱

۸۱ - رسیدگی به جرم واقع شده علیه تبعه ایران در داخل هواپیمای خارجی، طبق چه قانونی صورت می‌گیرد؟

- (۱) طبق قانون ایران
(۲) طبق قانون کشور صاحب پرچم هواپیما
(۳) طبق قانون کشور متبوع مجرم
(۴) طبق قانون کشوری که جرم در قلمرو هوایی آن واقع شده

گزینه ۱

مطابق بند ب از ماده ۳۱ قانون هواپیمایی مصوب ۱۳۲۸، در صورتی که متهم یا مجنی علیه تبعه ایران باشد محاکم ایرانی صالح به رسیدگی هستند.

۸۲ - عمل نابالغی که عمداً کسی را بکشد، مشمول کدام عنوان است؟

- (۱) قتل عمد
(۲) قتل در حکم عمد
(۳) قتل خطای محض
(۴) قتل در حکم خطای محض

گزینه ۴

چنانچه از ماده ۲۹۲ قانون مجازات اسلامی و تبصره ی ذیل ماده ی مرقوم بر می آید جنایت واقع شده در حکم خطای محض است. چرا که بند ب در تبصره استثنا شده است و تحت هیچ شرایطی نمی تواند مشمول تعریف جنایات عمدی واقع شود و از طرفی خطای محض زمانی محقق می شود که نه سوء نیت عام وجود داشته باشد و نه سوء نیت خاص از این رو صغیری که با سوء نیت (عام و خاص) رفتار می کند در قانون استثنا شده است پس جنایت واقع شده در حکم خطای محض است.

۸۳ - هرگاه طفل ممیزی طفل غیر ممیزی را اکراه به قتل کند، در این صورت:

- (۱) دیه از بیت‌المال پرداخت می‌شود.
(۲) عاقله طفل ممیز محکوم به پرداخت دیه می‌شود.
(۳) عاقله هر دو محکوم به پرداخت دیه می‌شوند.
(۴) عاقله طفل غیر ممیز محکوم به پرداخت دیه می‌شوند و طفل ممیز تعزیر می‌شود.

گزینه ۲

هرگاه اکراه شونده طفل غیر ممیز یا مجنون باشد، اکراه کننده سبب اقوی از مباشر و در واقع فاعل معنوی جرم است، و به موجب تبصره ۱ از ماده ۳۷۵ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ به قصاص محکوم می‌شود.^{۹۵} بنابراین مسئولیت اکراه شونده ای که آلت دست قرار گرفته منتفی است، ولی از آنجا که اکراه کننده نیز نابالغ است بنا بر تصریح بند ب ماده ۲۹۲ جنایت او در حکم خطای محض محسوب می‌شود و عاقله وی باید دیه مجنی علیه را بپردازد.

لازم به توضیح است که در جنایات نابالغ تنها در این فرض مسئله سبب اقوی می‌باشد

- اکراه کننده (طفل غیر ممیز) اکراه شونده (طفل ممیز) مباشر اقوی است
اکراه شونده (طفل غیر ممیز) مباشر اقوی است
اکراه کننده (طفل ممیز) اکراه شونده (طفل ممیز) مباشر اقوی است

^{۹۵} دکتر حسین میر محمد صادقی، جرایم علیه اشخاص؛ چاپ ۱۱، ص ۳۲۲

اکراه شونده (طفل غير ممیز) سبب اقوی از مباشر است

در حالتی هم که اکراه شونده طفل ممیز باشد و مرتکب اشتباه در هدف گیری شود، اما اکراه کننده انسان بالغی باشد نیز همین حکم جاری است. یعنی به دلیل اقوی بودن سبب از مباشر، مسئولیت مباشر منتفی و سبب (اکراه کننده) مسئول پرداخت دیه می باشد. دلیل این امر این است که نمی توان حکم ماده ۳۷۵ را جاری دانست (چرا که اکراه در قتل عمدی مجوز قتل نیست، بنا براین در قتل خطای محض مسئولیت متوجه عاقله ی اکراه کننده است)^{۹۶}

۸۴ - در کدام مورد شروع به سرقت قابل مجازات است؟

- (۱) شروع به سرقت های حدی
(۲) شروع به سرقت های حدی و تعزیری
(۳) شروع به سرقت های تعزیری
(۴) شروع به برخی سرقت های تعزیری توأم با عوامل مشدده

گزینه ۴

در حال حاضر باید حکم شروع به ارتکاب همه سرقت ها را در ماده ۱۲۲ قانون مجازات اسلامی، مصوب ۱۳۹۲، جست. ^{۹۷} تا قبل از تصویب قانون مجازات اسلامی، مصوب ۱۳۹۲، تنها شروع به سرقت های تعزیری توأم با عوامل مشدده قابل مجازات بود.

۸۵ - قاعده ی عطف بماسبق نشدن قانون، شامل کدام مورد نمی شود؟

- (۱) مجازات های بازدارنده
(۲) اقدامات تامینی و تربیتی
(۳) حدود و قصاص و دیات
(۴) مجازات های تعزیری و بازدارنده

گزینه ۳

رای وحدت رویه شماره ۴۵ مورخ ۱۳۶۵/۱۰/۲۵ هیئت عمومی دیوان عالی کشور

ماده ۶ قانون راجع به مجازات اسلامی [ماده ۱۰ قانون مجازات اسلامی، مصوب ۱۳۹۲] مصوب مهر ماه ۱۳۶۱ که مجازات و اقدامات تامینی و تربیتی را بر طبق قانونی قرار داده که قبل از وقوع جرم وضع شده باشد منصرف از قوانین و احکام الهی از جمله راجع به قصاص می باشد که از صدر اسلام تشریح شده اند. بنابراین، رای شعبه چهاردهم دیوان عالی کشور که حسب در خواست اولیای دم و به حکم آیه شریفه «و لکم فی القصاص حیات یا اولی الالباب» بر این مبنا به قصاص صادر گردیده صحیح تشخیص می شود.^{۹۸}

۸۶ - شخصی یک تخته قالی مستعمل را نزد سمسار گذاشته تا پس از فروش وجه آن را دریافت کند. سمسار از پرداخت وجه حاصل از فروش به صاحب قالی خودداری می کند. عمل سمسار مشمول کدام جرم است؟

- (۱) کلاهبرداری
(۲) خیانت در امانت
(۳) فروش مال غیر
(۴) تقلب در کسب و تجارت

گزینه ۲

وجه حاصل از فروش مالی که به امین سپرده شده است یا وجه حاصل از نقد کردن چک سپرده شده و یا عواید و منافع حاصل از مال سپرده شده، به تبع خود مال، سپرده شده ی به امین محسوب می گردند. و حتی فراتر از فرض مسئله مورد بحث برای این که مالی را سپرده شده به امین محسوب کنیم لازم نیست که عین مال به وی سپرده شده باشد.^{۹۹} فروش مال غیر را نمی توان محقق دانست چرا که مرتکب اذن در فروش داشته است.

^{۹۶} دکتر حسین میر محمد صادقی، جرایم علیه اشخاص؛ چاپ ۱۱، ص ۳۷۶

^{۹۷} دکتر حسین میرمحمد صادقی جرایم علیه اموال و مالکیت چاپ ۳۵ ص ۳۷۴

^{۹۸} جهت نقد این رای ر. ک. محمد علی اردبیلی ج نخست ویراست دوم زمستان ۹۲ ص ۲۳۶

^{۹۹} دکتر حسین میرمحمد صادقی جرایم علیه اموال و مالکیت چاپ ۲۴ ص ۱۵۷

۸۷ - هرگاه کسی از کارت بانکی دیگری که در خودپرداز جا مانده استفاده و از حساب صاحب کارت وجهی دریافت کند، عملش مشمول کدام عنوان است؟

- (۱) سرقت
(۲) خیانت در امانت
(۳) کلاهبرداری
(۴) تحصیل مال نامشروع

گزینه ۴

ماده ۲ قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء، اختلاس و کلاهبرداری: هرکس به نحوی از انحاء ... یا به طور کلی مالی یا وجهی تحصیل کند که طریق تحصیل آن فاقد مشروعیت قانونی بوده است مجرم محسوب و علاوه بر رد اصل مال به مجازات ۳ ماه تا ۲ سال حبس یا جریمه نقدی معادل دو برابر مال بدست آمده محکوم خواهد شد.

عنصر « سپردن » در خیانت در امانت، و « اغفال » در کلاهبرداری شرط است. سرقت نیز متضمن مفهوم غیبت یا غفلت قربانی است که باید در عرض عنصر ربایش در نظر گرفته شود.

نکته: مجازات جرایم تحصیل مال نامشروع و کلاهبرداری غیر قابل تعلیق است. و جرایم مشمول قانون مزبور غیر قابل تخفیف هستند، چرا که اعمال حداقل مجازات به معنی تخفیف نیست. (تبصره ۱ ماده ۱ قانون مزبور)

۸۸ - در کدام مورد، گذشت شاکی در مجازات مرتکب بی تاثیر است؟

- (۱) ترک انفاق
(۲) قصاص نفس در قتل عمدی
(۳) توهین به افراد عادی
(۴) حبس تعزیری در قتل عمدی

گزینه ۴

ماده ۱۰۳ قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ چنانچه قابل گذشت بودن جرمی در قانون تصریح نشده باشد، غیر قابل گذشت محسوب می شود مگر اینکه از حق الناس بوده و شرعاً قابل گذشت باشد.

ماده ۱۰۴ علاوه بر جرائم تعزیری مندرج در کتاب دیات و فصل حد قذف این قانون و جرائمی که به موجب قوانین خاص قابل گذشت می باشند، جرائم مندرج در قسمت اخیر ماده ۵۹۶، و مواد (۶۰۸)، (۶۲۲)، (۶۳۲)، (۶۳۳)، (۶۴۲)، (۶۴۸)، (۶۶۸)، (۶۶۹)، (۶۷۶)، (۶۷۷)، (۶۷۹)، (۶۸۲)، (۶۸۴)، (۶۸۵)، (۶۹۰)، (۶۹۲)، (۶۹۴)، (۶۹۷)، (۶۹۸)، (۶۹۹) و (۷۰۰) از کتاب پنجم (تعزیرات) نیز قابل گذشت محسوب می شوند.

قسمت اخیر م (۵۹۶)	سوء استفاده از ضعف نفس اشخاص توسط ولی، وصی یا قیم	م (۶۷۹)	تلف میوهان ملال گاوشت یا میوهانانی که شکار آنها ممنوع ست *
م (۶۰۸)	توهین به افراد عادی	م (۶۸۲)	تلف اسناد و اوراق غیر دولتی
م (۶۲۲)	سقط میلیون به واسطه ضرب یا اذیت و آزار (زن مامله) *	م (۶۸۴)	تفریب موصول، تاکستان، باغ میوه یا نفلستان متعلق به غیر
م (۶۳۲)	امتناع از طفل سپرده شده	م (۶۸۵)	از بین بردن اصل نطفه ی فرما
م (۶۳۳)	رها کردن طفل یا ششمی که قادر به محافظت از خود نمی باشد	م (۶۹۰)	زمین فواری تجاوز تصرف عدوانی مزاحمت یا ممانعت از حق تفریب محیط زیست
م (۶۴۲)	ترک انفاق (ماده مرقوم با قانون حمایت از خانواده نسخ)	م (۶۹۲)	تصرف عدوانی و منابع طبیعی

شده)			
۴۴۸) ع	افشاء اسرار مرفه ای	ع (۶۹۴)	ورود به عتف (غیر مجاز) یا تهدید
۴۴۸) ع	اکراه	ع (۶۹۷)	افترا
۴۶۹) ع	تهدید	ع (۶۹۸)	نشر اکاذیب
۴۷۶) ع	امراق اشياء منقول	ع (۶۹۹)	افترای عملی
۴۷۷) ع	تفریب اشياء منقول یا غیر منقول	ع (۷۰۰)	همو کردن یا انتشار همبویه

لازم به توضیح است که حتی در جرایم غیر قابل گذشت، گذشت شاکی از جهات تخفیف مجازات است.^{۱۰۰}

۸۹ - عفو عمومی از اختیارات کدام مرجع می باشد؟

- ۱) قانون گذار
 ۲) رئیس قوهی قضاییه
 ۳) مقام رهبری
 ۴) مقام رهبری پس از پیشنهاد عفو از طرف رئیس قوهی قضاییه

گزینه ۱

ماده ۹۷ قانون مجازات اسلامی، مصوب ۱۳۹۲

۹۰ - شکار یا صید حیوانات و جانوران وحشی .....

- ۱) عنوان مجرمانه ندارد.
 ۲) در صورتی که حفاظت شده باشند جرم است.
 ۳) در هر صورت جرم است.
 ۴) صرفاً در مورد حیوانات مذکور در قانون خاص جرم است.

گزینه ۲

ماده ۶۸۰ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات)

این نوع حیوانات به دلایلی مثل روبه انقراض بودن نسل آنها، دولت نه تنها شکار آنها را ممنوع اعلام کرده بلکه آنها را جزء گونه های حفاظت شده اعلام نموده است. البته منظور از وحشی در این ماده «غیر اهلی» و نه لزوماً درنده است.^{۱۰۱} لازم به توضیح است که کشتن یا مسموم یا تلف یا ناقص کردن حیواناتی که شکار آنها توسط دولت ممنوع اعلام شده نیز جرم است. (م ۶۷۹)

۹۱ - فردی برای بار اول به جرم آدم ربایی محکوم به ۱۵ سال حبس تعزیری شده است. این فرد .....

- ۱) نمی تواند از آزادی مشروط استفاده کند.
 ۲) می تواند پس از تحمل هفت سال و نیم حبس از آزادی مشروط استفاده کند و بعد از گذشتن هفت سال و نیم دیگر به آزادی قطعی نایل آید.
 ۳) می تواند پس از تحمل یک تا پنج سال حبس با تشخیص دادگاه از آزادی مشروط استفاده کند.
 ۴) می تواند پس از تحمل هفت سال و نیم حبس از آزادی مشروط استفاده کند و پس از گذشتن ۱ تا ۵ سال از زمان استفاده از آزادی مشروط به آزادی قطعی نائل شود.

گزینه ۴

^{۱۰۰} دکتر محمد علی اردبیلی، حقوق جزای عمومی؛ جلد نخست، ص ۲۷۵

^{۱۰۱} دکتر حسین میرمحمد صادقی جرایم علیه امنیت و آسایش عمومی چاپ ۲۳ ص ۲۲۱

نوع قرار	نوع جرم	سابقه محکومیت	افذ تامين	گذشت شای	(زمان اجرا	ق. ق
نظارت قضایی	۸ - ۷	-	لازم برای میران فساتر	-	مدت معین	۲۴۷ آذک
فود داری از تعقیب	۸ - ۷	فقد	التزام کتبی	گذشت		۸۰ آذک
ترک تعقیب	قابل گذشت	-	-	به درخواست	تا یک سال	۷۹ آذک
تعلیق تعقیب	۸ - ۷ - ۶	فقد	مناسب	موافقت	۶ ماه تا ۲ سال	۸۱ آذک
تعویق صدور حکم	۸ - ۷ - ۶	فقد	مناسب		۶ ماه تا ۲ سال	۱۰۴ ه.ا
تعلیق اجرای مجازات	۸ الی ۳	فقد			۱ الی ۵ سال	۱۰۶ ه.ا
نظام نیمه آزادی	۵ الی ۷	-	مناسب	گذشت		۵۷ ه.ا
آزادی مشروط	مبس تعزیری	-		-	بقیه مدت مجازات	۵۸ ه.ا
مجازات های بایگین				گذشت		
مبس						

حبس بیش از ۱۰ سال پس از تحمل نصف

آزادی مشروط نمی تواند کمتر از ۱ سال و بیشتر از ۵ سال باشد. (جز در مواردی که مدت باقی مانده کمتر از یک سال باشد)

تا نصف مدت مقرر در قرار به مدت تعویق

یک تا دو سال به مدت تعلیق افزوده

یک تا دو سال به آزادی مشروط افزوده می شود

۹۲ - مالک آپارتمانی قصد فروش آن را دارد و آپارتمان در اجاره غیر است، اما مدت اجاره منقضی شده ولی تصرفات مستاجر ادامه دارد، وی با کلید یدکی و همراه با خریدار و بدون رضایت مستاجر و در غیاب او وارد آپارتمان شده آن را به رویت خریدار می رساند. عمل مالک .....

(۱) جرم مزاحمت است.

(۲) جرم هتک حرمت منزل غیر است.

(۳) به علت فقدان عنصر معنوی سوء نیت لازم جرم نیست.

(۴) به علت فقدان عنصر مادی و تعلق آپارتمان به خود مالک و غاصبانه بودن تصرف مستاجر (به لحاظ انقضاء، مدت اجاره) جرم نیست.

گزینه ۲

نظریه شماره ۴۰۲/۷ مورخ ۱۳۸۲/۰۳/۱۲، با توجه به اینکه ورود اشخاص به منازل دیگران مستلزم کسب اجازه ورود به منزل می باشد، این ورود به منزل از مصادیق عنف تلقی می گردد، و عمل مرتکب مشمول ماده ۶۹۴ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات) می باشد.^{۱۰۲}

^{۱۰۲} تفصیل بیشتر: آقای نیا حسین - جرایم علیه اشخاص (حیثیت معنوی) ص ۱۹۳

هرگاه کسی به عنف یا تهدید وارد منزل خودش که دیگری آن را غضب کرده است شود، وی مشمول ماده ۶۹۴ نمی گردد، لیکن موجری که برای مجبور کردن مستاجر خود به تخلیه عین مستاجر به عنف [بدون اجازه] یا تهدید وارد آن می شود، مشمول این ماده خواهد شد.^{۱۰۳}

۹۳ - اجتماع و تبانی برای ارتکاب جرایم بر ضد امنیت داخلی یا خارجی کشور در چه صورتی جرم تلقی می شود؟

- (۱) به صورت مطلق و بدون هیچ قیدی جرم است.
(۲) در صورتی که مقدمات اجرایی را تدارک دیده باشند.
(۳) در صورتی که عملیات اجرایی را آغاز کرده باشند.
(۴) در صورتی که وسایل ارتکاب جرم را فراهم کرده باشند.

گزینه ۱

ماده ۶۱۰ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات)، هرگاه دو نفر یا بیشتر اجتماع و تبانی نمایند که جرایمی بر ضد امنیت داخلی یا خارجی کشور مرتکب شوند یا وسایل ارتکاب آن را فراهم نمایند در صورتی که عنوان محارب بر آنان صادق نباشد به دو تا پنج سال حبس محکوم می شوند.

لازم به توضیح است که اجتماع و تبانی برای ارتکاب جرایم علیه اعضاء یا نفوس یا اموال مردم در صورتی جرم تلقی می شود که مقدمات اجرایی را تدارک دیده باشند ولی بدون اراده ی خود موفق به اقدام نشوند. (این جرم اگرچه ماهیتی نظیر شروع به جرم دارد اما خود جرم مستقلی است که توسط قانونگذار جرم انگاری شده است)

۹۴ - استفاده از عناوین علمی دکتر و مهندس برای کسانی که فاقد این عناوین هستند .....

- (۱) عنوان مجرمانه ندارد.
(۲) در هر صورت و بدون هیچ گونه شرطی جرم است.
(۳) همراه با جعل مدارک جرم است.
(۴) صرفاً در صورت استفاده در مکاتبات اداری یا تبلیغ عمومی در وسایل ارتباط جمعی یا نطق در مجامع یا انتشار اوراق چاپی یا خطی جرم است.

گزینه ۴

قانون مجازات استفاده غیرمجاز از عناوین علمی

ماده واحده - استفاده از عناوین علمی دکتر، مهندس و مانند اینها که شرایط اخذ آن مطابق قوانین و مقررات مربوط تعیین می گردد توسط هر فرد برای خود مستلزم داشتن مدرک معتبر از مراکز علمی و دانشگاهی داخلی و یا خارجی مورد تأیید رسمی وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و شورای عالی انقلاب فرهنگی می باشد. مرتکبین استفاده غیر مجاز از عناوین علمی مذکور به مجازات ماده (۵۵۶) فصل هشتم کتاب پنجم قانون مجازات اسلامی محکوم خواهند شد. تبصره - استفاده غیرمجاز از عناوین فوق شامل استفاده در مکاتبات اداری یا در تبلیغ عمومی از طریق وسایل ارتباط جمعی مانند رادیو، تلویزیون، روزنامه، مجله، تارنما (سایت) یا نطق در مجامع و یا انتشار اوراق چاپی یا خطی خواهد بود. قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و یک تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ شانزدهم اسفندماه یکهزار و سیصد و هشتاد و هشت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۸/۱۲/۲۵ به تأیید شورای نگهبان رسید.

^{۱۰۳} دکتر حسین میرمحمد صادقی جرایم علیه اشخاص - چاپ ۱۱ ص ۵۴۸

ماده ۵۵۶ قانون مجازات اسلامی تعزیرات مصوب ۱۳۷۵، هرکس بدون مجوز و به صورت علنی لباسهای رسمی ماموران نظامی یا انتظامی جمهوری اسلامی ایران یا نشان‌ها، مدال‌ها یا سایر امتیازات دولتی را بدون تغییر یا با تغییر جزئی که موجب اشتباه شود مورد استفاده قرار دهد در صورتی که عمل او به موجب قانون دیگری مستلزم مجازات شدیدتری نباشد به حبس از سه ماه تا یک سال و یا جزای نقدی از یک میلیون و پانصد هزار ریال تا شش میلیون ریال محکوم خواهد شد. و در صورتی که از این عمل خود سوء استفاده کرده باشد به هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

تبصره - استفاده از البسه و اشیای مذکور در این ماده در اجرای هنرهای نمایشی مشمول مقررات این ماده نخواهد بود.

۹۵ - کلاهبرداری رایانه‌ای جرمی ..... است.

- ۱) مقید به تحصیل غیر مجاز داده‌های متعلق به دیگری
- ۲) مطلق است و صرف ورود، تغییر، محو، ایجاد یا توقف داده‌ها قابل مجازات
- ۳) مقید به ضرر بزه‌دیده و اختلاف در سیستم و سامانه و از بین رفتن داده‌ها
- ۴) مقید به تحصیل وجه یا مال یا منفعت یا خدمات یا امتیازات مالی برای خود یا دیگری

گزینه ۴

ماده ۷۴۱ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات، جرائم رایانه‌ای) مصوب ۱۳۸۸، هر کس به طور غیر مجاز از سامانه‌های رایانه‌ای یا مخابراتی با ارتکاب اعمالی از قبیل وارد کردن، تغییر، محو، ایجاد، یا متوقف کردن داده‌ها یا مختل کردن سامانه، وجه یا مال یا منفعت یا خدمات یا امتیازات مالی برای خود یا دیگری تحصیل کند علاوه بر رد مال به صاحب آن به حبس از یک تا پنج سال یا جزای نقدی از بیست میلیون ریال تا یکصد میلیون ریال یا هر دو مجازات خواهد شد.

۹۶ - کدام یک از شروط، شرط تحقق حالت اضطرار نیست؟

- ۱) بروز خطر شدید
- ۲) تناسب جرم با خطر موجود
- ۳) ضرورت ارتکاب عمل برای رفع خطر
- ۴) نداشتن وظیفه مقابله با خطر

گزینه ۴

۹۷ - اگر شریکی سهم خود را از مال مشاع نزد شریکش به امانت گذارد و شریک مذکور بدون اجازه آن را تصاحب کند، عمل شریک چه عنوانی دارد؟

- ۱) غصب
- ۲) خیانت در امانت
- ۳) تصرف عدوانی
- ۴) تحصیل مال نامشروع

گزینه ۲

ماده ۶۷۴ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات) هر گاه اموال منقول یا غیر منقول یا نوشته‌هایی از قبیل سفته و چک و قبض و نظایر آن به عنوان اجاره یا امانت یا رهن یا برای وکالت یا هر کار با اجرت یا بی اجرت به کسی داده شده و بنا بر این بوده است که اشیاء مذکور مسترد شود یا به مصرف معینی برسد و شخصی که آن اشیاء نزد او بوده آنها را به ضرر مالکین یا متصرفین آنها استعمال یا تصاحب یا تلف یا مفقود نماید به حبس از شش ماه تا سه سال محکوم خواهد شد.

وارد کردن اموال غیر منقول به دایره‌ی شمول جرم خیانت در امانت مشکلاتی در تشخیص جرایمی مانند تخریب و تصرف عدوانی از خیانت در امانت ایجاد می‌کند. که در بسیاری از اینگونه موارد به نظر می‌رسد که مشکل را باید به استناد قواعد راجع به تعدد معنوی حل کرد. (عمل واحدی که دارای عناوین مجرمانه‌ی متعدد است)

جرایم علیه اموال و مالکیت در اموال مشاع از موارد اختلافی است.

رای وحدت رویه هیئت عمومی دیوان عالی کشور به شماره ۱۰ مورخ ۱۳۵۵/۷/۲۱ در خصوص م ۲۶۲ قانون کیفر عمومی (م ۶۸۴ قانون مجازات اسلامی - تعزیرات) جرم تخریب را در اموال مشاع توسط شریک قابل تعقیب و مجازات می داند. م ۶۸۴ قانون مجازات اسلامی - تعزیرات: هرکس محصول دیگری را بچراند یا تاکستان یا باغ میوه یا نخلستان کسی را خراب کند یا محصول دیگری را قطع و درو نماید یا به واسطه ی سرقت یا قطع آبی که متعلق به آن است یا با اقدامات و وسایل دیگر خشک نماید یا باعث تضييع آن بشود یا آسیاب دیگری را از استفاده بیاندازد به حبس از شش ماه تا سه سال و شلاق تا ۷۴ ضربه محکوم می شود.^{۱۰۴}

تصرف عدوانی و غصب متضمن مفهوم قهر و غلبه می باشند در صورتی که خیانت در امانت متضمن عنصر سپردن است.

۹۸ - ماده ۵۱۲ قانون مجازات اسلامی به این شرح است: «هر کس مردم را به قصد بر هم زدن امنیت کشور به جنگ و کشتار با یکدیگر اغوا یا تحریک کند، صرف نظر از اینکه موجب قتل و غارت بشود یا نشود به یک تا پنج سال حبس محکوم می گردد.» اگر مردم با تحریک این فرد مبادرت به کشتار کنند، عنوان مجرمانه این فرد محرک چیست؟

- (۱) مباشر
(۲) معاون جرم
(۳) فاعل معنوی
(۴) سبب اقوی در جرم

گزینه ۱

ناگفته پیداست که هرگاه جرایمی به صورت خاص جرم انگاری شوند، مرتکب آن فعل در واقع مباشر آن است هرچند ماهیتی مانند معاونت داشته باشد.

«این مورد هم مثل ماده ۵۰۴ [تعزیرات]، از جمله مواردی است که در آن برای آنچه که ماهیتاً می تواند معاونت در جرم باشد مجازات خاصی پیش بینی شده است. البته تحقق یا عدم تحقق نتیجه در ماده ۵۱۲ از اهمیت برخوردار نیست، لیکن در صورت تحقق نتیجه، می توان عمل فرد تحریک کننده را، در صورت وجود سایر شرایط، معاونت در جرم ارتكابی دانسته و با استفاده از مقررات راجع به تعدد معنوی، مذکور در ماده ۱۳۱ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲، مجازات اشد را برای مرتکب بار کرد.»^{۱۰۵}

۹۹ - شروع به کدام جرم فاقد مجازات است؟

- (۱) راهزنی
(۲) اسید پاشی
(۳) آدم ربایی
(۴) استفاده از سند مجعول

گزینه ۴

تنها در برخی از سرقت های تعزیری توام با عوامل مشدده موضوع مواد ۶۵۱ تا ۶۵۴ شروع به جرم تصریح شده است از آن جمله (راهزنی) است.

شروع به جرایم ذیل در قوانین خاص پیش بینی شده بودند:

ارتشاء *	افتلاس	کلاهبرداری	کلاهبرداری یا صدور اعلامیه پذیره نویسی سهل یا اعلامیه انتشار اوراق
معمل و تزویر *	سرقت های تعزیری	آدم ربایی *	افعال در نظام اقتصادی کشور چنانچه به قصد ضربه زدن به نظام یا

۱۰۴ دکتر حسین میرمحمد صادقی جرایم علیه اموال و مالکیت چ ۲۴ ص ۱۴۴ به بعد

۱۰۵ دکتر حسین میر محمد صادقی - جرایم علیه امنیت و آسایش عمومی چ ۲۳ ص ۱۲۹

قصد مقابله با آن یا با علم به موثر بودن اقدام با نظام باشد

اقدام به فرار کردن اشیاء عتیقه هر چند منجر به فرار شدن نشود
قاپاق ممسوب می شود

قاپاق انسان و در مک
آن

اسید پاشی

قتل عمدی

تفریب و فرابکاری وسایل و تاسیسات مورد استفاده عمومی، مثل
شبهه آب، برق، گاز.

مرق عمارات، اشجار
باغ ها و انبار

سوء قصد به جان رهبر و هریک از روسای قوای سه گانه و مراجع بزرگ تقلید

۱. (شروع به رشا را شامل نمی شود حتی با وجود قانون جدید به دلیل قلت مجازات) ۲. (شروع به استفاده از سند مجعول را شامل نمی شود حتی با وجود قانون جدید قابل تصور نمی باشد) ۳. (نوزاد ربایی را شامل نمی شد)

نظریه شماره ۷/۹۲/۹۶۴ - ۲۶/۵/۹۲

سوال:

احتراما با توجه به لازم الاجراء شدن قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲:

- ۱- آیا مقررات شروع به جرم این قانون نسخ مواد شروع به جرم در قانون تعزیرات و یا قوانین متفرقه می باشد یا اینکه مقررات قانون تعزیرات و قوانین متفرقه همچنان به قوت خود باقی هستند؟
- ۲- با توجه به اینکه در قانون تعزیرات یا قوانین متفرقه شروع به ارتکاب بعضی از جرائم جرم تلقی شده درحالیکه در ماده ۱۲۲ قانون مجازات اسلامی سال ۹۲ شروع به ارتکاب بسیاری از جرائم جرم تلقی شده آیا بعد از لازم الاجراء شدن قانون جدید بایستی بر اساس ماده ۱۲۲ آن عمل نمود؟

پاسخ:

با توجه به اینکه مقنن در قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ در مقام ایجاد نظم خاصی برای مجازات "شروع به جرم" است لذا در تمام مواردی که مشمول ماده ۱۲۲ قانون مذکور است مجازات هایی به شرح بندهای ذیل این ماده تعیین نموده است. همچنین با توجه به لزوم یکسان سازی نحوه رسیدگی در امور قضائی که در بند ۷ سیاست های کلان مقام معظم رهبری مورد تأکید قرار گرفته است و با توجه به ماده ۷۲۸ قانون مزبور در خصوص لغو کلیه مقررات و قوانین مغایر با این قانون، به نظر این اطلاق شامل کلیه قوانین و مقررات خاص و عام در خصوص موضوع سوال است زیرا چنانچه قائل به عدم نسخ موارد خاص مندرج در قوانین جزائی در خصوص تعیین مجازات شروع به جرم باشیم، شاهد تفاوت و شدت و ضعف میزان مجازات وعدم تناسب آن خواهیم بود در نتیجه کلیه مقرراتی که در قانون به طور خاص برای "شروع به جرم" مجازات تعیین شده است با تصویب و لازم الاجراء شدن قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ ملغی و مجازات شروع به جرم در تمام جرائم مطابق بندهای ذیل ماده ۱۲۲ قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ با رعایت ماده ۱۰ همان قانون تعیین می شود.

۱۰۰ - کدام مورد را دادگاه کیفری نمی تواند به طور توأمان مورد حکم قرار دهد؟

- ۱) تعلیق مجازات و تعدد جرم
- ۲) تخفیف مجازات و تعدد جرم
- ۳) کیفیات مشدده قانونی و معاذیر قانونی
- ۴) کیفیات مخففه قانونی و تبدیل مجازات

گزینه ۱

مستنداً به ماده ی ۳۶ ق.م.ا تعلیق و تعدد جرم مانعه الجمع می باشند. در حالی که اصل بر قابل جمع بودن کیفیات مشدده و مخففه جرم است و غیر قابل بودن استثناء بوده و نیازمند تصریح مقنن است.

کارآموزی وکالت ۱۳۹۰

- ۸۱ - الف که فردی عاقل و بالغ است برای سرقت از آقای ب که ۱۴ سال تمام هجری شمسی دارد استفاده می کند. در این صورت:
- (۱) الف در حکم مباشر است.
  - (۲) الف در حکم مباشر و ب فاقد مسئولیت کیفری است.
  - (۳) الف معاون در جرم تلقی و ب نیز تعزیر می گردد.
  - (۴) الف در حکم مباشر نیست و ب نیز فاقد مسئولیت کیفری است.

گزینه ۵

بعد از اصلاحات صورت گرفته در مسئولیت اطفال و نوجوانان در قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲، مسئولیت کیفری اطفال ذکور افزایش یافت. در قانون سابق افراد ذکور کمتر از پانزده سال از مسئولیت کیفری مبرا بودند، چراکه طفل محسوب می شدند. اما در قانون جدید مجازات اسلامی در مواد ۸۸ و ۸۹، مجازات ها و اقدامات تامینی و تربیتی اطفال و نوجوانان ذکر گردیده، که به شرح ذیل است.

ماده ۸۸ - در باره اطفال و نوجوانانی که مرتکب جرائم تعزیری می شوند و سن آنها در زمان ارتکاب جرم، نه تا پانزده سال تمام شمسی است حسب مورد دادگاه یکی از تصمیمات زیر را اتخاذ می کند:

الف - تسلیم به والدین یا اولیاء یا سرپرست قانونی با اخذ تعهد به تأدیب و تربیت و مواظبت در حسن اخلاق طفل یا نوجوان. تبصره- هر گاه دادگاه مصلحت بداند می تواند حسب مورد از اشخاص مذکور در این بند تعهد به انجام اموری از قبیل موارد ذیل و اعلام نتیجه به دادگاه در مهلت مقرر نیز اخذ نماید:

۱. معرفی طفل یا نوجوان به مددکار اجتماعی یا روانشناس و دیگر متخصصان و همکاری با آنان.
۲. فرستادن طفل یا نوجوان به یک موسسه آموزشی و فرهنگی به منظور تحصیل یا حرفه آموزی.
۳. اقدام لازم جهت درمان یا ترک اعتیاد طفل یا نوجوان تحت نظر پزشک.
۴. جلوگیری از معاشرت و ارتباط مضر طفل یا نوجوان با اشخاص به تشخیص دادگاه.
۵. جلوگیری از رفت و آمد طفل یا نوجوان به محل های معین.

ب - تسلیم به اشخاص حقیقی یا حقوقی دیگری که دادگاه به مصلحت طفل یا نوجوان بداند با الزام به انجام دستور های مذکور در بند (الف) در صورت عدم صلاحیت والدین، اولیاء یا سرپرست قانونی طفل یا نوجوان یا عدم دسترسی به آنها با رعایت مقررات ماده (۱۱۷۳) قانون مدنی.

تبصره - تسلیم طفل به اشخاص واجد صلاحیت منوط به قبول آنان است.

پ - نصیحت به وسیله قاضی.

ت - اخطار و تذکر و یا تعهد کتبی به عدم تکرار جرم.

ث - نگهداری در کانون اصلاح و تربیت از سه ماه تا یک سال در مورد جرائم تعزیری درجه یک تا پنج.

تبصره ۱ - تصمیمات مذکور در بند های (ت) و (ث) فقط در باره اطفال و نوجوانان دوازده تا پانزده سال قابل اجراء است.

اعمال مقررات بند (ث) در مورد اطفال و نوجوانانی که جرائم موجب تعزیر درجه یک تا پنج را مرتکب شده اند، الزامی است.

تبصره ۲- هر گاه نابالغ^{۱۰۶} مرتکب یکی از جرائم موجب حد یا قصاص گردد در صورتی که دوازده تا پانزده سال تمام قمری داشته باشد به یکی از اقدامات مقرر در بندهای (ت) و (ث) محکوم می شود و در غیر این صورت به یکی از اقدامات مقرر در بند های (الف) تا (پ) این ماده در مورد آنها اتخاذ می گردد.

تبصره ۳- در مورد تصمیمات مورد اشاره در بند های (الف) و (ب) این ماده، دادگاه اطفال و نوجوانان می تواند با توجه به تحقیقات به عمل آمده و همچنین گزارش های مددکاران اجتماعی از وضع طفل یا نوجوان و رفتار او، هرچند بار که مصلح طفل یا نوجوان اقتضاء کند در تصمیم خود تجدید نظر نماید.

ماده ۸۹- در باره نوجوانانی که مرتکب جرم تعزیری می شوند، و سن آنها در زمان ارتکاب، بین پانزده تا هجده سال تمام شمسی است مجازات زیر اجراء می شود:

الف - نگهداری در کانون اصلاح و تربیت از دو تا پنج سال در مورد جرائمی که مجازات قانونی آنها تعزیر درجه یک تا سه است.

ب - نگهداری در کانون اصلاح و تربیت از یک تا سه سال در مورد جرائمی که مجازات قانونی آنها تعزیر درجه چهار است.

پ - نگهداری در کانون اصلاح و تربیت از سه ماه تا یک سال یا پرداخت جزای نقدی از ده میلیون ریال تا چهل میلیون ریال یا انجام یکصد و هشتاد تا هفتصد و بیست ساعت خدمات عمومی رایگان در مورد جرائمی که مجازات قانونی آنها تعزیر درجه پنج است.

ت - پرداخت جزای نقدی از یک میلیون ریال تا ده میلیون ریال یا انجام شصت تا یکصد و هشتاد ساعت خدمات عمومی رایگان در مورد جرائمی که مجازات قانونی آنها تعزیر درجه شش است.

ث - پرداخت جزای نقدی تا یک میلیون ریال در مورد جرائمی که مجازات قانونی آنها تعزیر درجه هفت و هشت است.

تبصره ۱- ساعات ارائه خدمات عمومی، بیش از چهار ساعت در روز نیست.

تبصره ۲- دادگاه می تواند با توجه به وضع متهم و جرم ارتكابی، به جای صدور حکم به مجازات نگهداری یا جزای نقدی موضوع بند های (الف) تا (پ) این ماده، به اقامت در منزل در ساعاتی که دادگاه معین می کند یا به نگهداری در کانون اصلاح و تربیت در دو روز آخر هفته حسب مورد برای سه ماه تا پنج سال حکم دهد.

ماده ۹۰- دادگاه می تواند با توجه به گزارش رسیده از وضع طفل یا نوجوان و رفتار او در کانون اصلاح و تربیت یک بار در رای خود تجدید نظر کند مدت نگهداری را تا یک سوم تقلیل دهد یا نگهداری را به تسلیم طفل یا نوجوان به ولی یا سرپرست قانونی او تبدیل نماید. تصمیم دادگاه مبنی بر تجدید نظر در صورتی اتخاذ می شود که طفل یا نوجوان حد اقل یک پنجم از مدت نگهداری در کانون اصلاح و تربیت را گذرانده باشد. رای دادگاه در این مورد قطعی است. این امر مانع استفاده از آزادی مشروط و سایر تخفیفات قانونی با تحقق شرایط آنها نیست.

ماده ۹۱- در جرائم موجب حد یا قصاص هرگاه افراد بالغ کمتر از هجده سال، ماهیت جرم انجام شده یا حرمت آن را درک نکنند و یا در رشد و کمال عقل آنان شبهه وجود داشته باشد، حسب مورد با توجه به سن آنها به مجازات های پیش بینی شده در این فصل محکوم می شوند.

تبصره - دادگاه برای تشخیص رشد و کمال عقل می تواند نظر پزشکی قانونی را استعلام یا از هر طریق دیگر که مقتضی بداند، استفاده کند.

ماده ۹۲- در جرائمی که مستلزم پرداخت دیه یا هرزمان مالی دیگری است، دادگاه اطفال و نوجوانان مطابق مقررات مربوط به پرداخت دیه و خسارت حکم می کند.

ماده ۹۳- دادگاه می تواند در صورت احراز جهات تخفیف، مجازات را نصف حداقل تقلیل دهد و اقدامات تامینی و تربیتی اطفال و نوجوانان را به اقدام دیگری تبدیل نماید.

ماده ۹۴- دادگاه می تواند در مورد تمام جرائم تعزیری ارتكابی توسط نوجوانان، صدور حکم را به تعویق اندازد یا اجرای مجازات را معلق کند.

ماده ۹۵- محکومیت کیفری اطفال و نوجوانان فاقد آثار کیفری است.

^{۱۰۶} این تبصره ویژه محکومین ذکور است، چراکه اناث در سن ۹ سالگی بالغ فرض می شوند.

باتوجه به مواد گفته شده جرایم تعزیری اطفال و نوجوانان به دو دسته تقسیم می شوند:

دسته اول) ۹ تا ۱۵ سال تمام شمسی		دسته دوم (۱۵ تا ۱۸ سال تمام شمسی	
۹ تا ۱۱ سال	۱۲ تا ۱۵ سال		
الف تا پ	درجه ۱ تا درجه ۵	درجه ۶ تا ۸	
	بند ث	الف الی ث	

در حدود و قصاص بعد از رسیدن به سن بلوغ شرعی مجازات کامل اجرا می شود، مگر در مورد ماده ۹۱ قانون جدید.

با توجه به مراتب مذکور: اولاً مجازات ها در خصوص جرایم تعزیری (به ویژه ردر خصوص نوجوانان اناث) از سطح مطلوب تری برخوردار شده است. و در خصوص جرایم موجب حد و قصاص دستاورد های قانون جدید با داده های جرم شناسی سازگار تر شده است. اما در خصوص جرایم اطفال مذکر سن مسئولیت کیفری در جرایم تعزیری کاهش یافته است.

با توجه به توضیحات ارائه شده، در خصوص فرض سوال، باید گفت مطابق قانون سابق مجازات اسلامی گزینه چهار صحیح بود. لیکن در حال حاضر شخص «ب» مسئولیت کیفری دارد و حتی با توجه به سن او که در حد فاصل بین ۱۲ تا ۱۵ سال است، نگهداری او در کانون اصلاح و تربیت (در صورتی که سرقت، تعزیری و از درجه یک تا پنج باشد) الزامی است.

۸۲ - تحریک یا ترغیب به خودکشی:

۱) جرم نیست.

۲) تسبیب در قتل تلقی می شود.

۳) معاونت در قتل به حساب می آید.

۴) در صورتی که از طریق سامانه های رایانه ای یا مخابراتی صورت گیرد جرم تلقی می گردد.

گزینه ۴

ماده ۷۴۳ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات، جرایم رایانه ای) مصوب ۱۳۸۸، هر کس از طریق سامانه های رایانه ای یا مخابراتی یا حامل داده مرتکب اعمال زیر شود، به ترتیب زیر مجازات خواهد شد:

الف) چنانچه به منظور دستیابی افراد به محتویات مستهجن، آنها را تحریک، ترغیب، تهدید، یا تطمیع کند یا فریب دهد یا شیوه دستیابی به آنها را تسهیل نموده یا آموزش دهد، به حبس از نود و یک روز تا یک سال یا جزای نقدی از پنج میلیون ریال تا بیست میلیون ریال یا هر دو مجازات محکوم خواهد شد. ارتکاب این اعمال در خصوص محتویات مبتذل موجب جزای نقدی از دو میلیون ریال تا پنج میلیون ریال است.

ب) چنانچه افراد را به ارتکاب جرائم منافی عفت یا استعمال مواد مخدر یا روان گردان یا خودکشی یا انحرافات جنسی یا اعمال خشونت آمیز تحریک یا ترغیب یا تهدید یا دعوت کرده یا فریب دهد یا شیوه ارتکاب یا استعمال آنها را تسهیل کند یا آموزش دهد، به حبس از نود و یک روز تا یک سال یا جزای نقدی از پنج میلیون ریال تا بیست میلیون ریال یا هر دو مجازات محکوم می شود.

تبصره مفاد این ماده و ماده ۷۴۲ شامل آن دسته از محتویاتی نخواهد شد که برای مقاصد علمی یا هر مصلحت عقلایی دیگر تهیه یا تولید یا نگهداری یا ارائه یا توزیع یا انتشار یا معامله می شود.

۸۳ - اگر شخصی داده ها یا علائم موجود در کارت های حافظه یا قابل پردازش در سامانه های رایانه ای یا مخابراتی یا تراشه ها را تغییر داده و یا اینکه داده های متقلبانه به آنها وارد کند، مرتکب چه جرمی شده است؟

- (۱) جعل
(۲) کلاهبرداری رایانه‌ای
(۳) تخریب داده‌های رایانه‌ای
(۴) دست‌کاری غیر مجاز در سیستم رایانه‌ای

گزینه ۱

ماده ۷۳۴ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات، جرایم رایانه‌ای) مصوب ۱۳۸۸، هرکس به طور غیر مجاز مرتکب اعمال زیر شود جاعل محسوب و به حبس از یک تا پنج سال یا جزای نقدی از بیست میلیون ریال تا یکصد میلیون ریال یا هر دو مجازات محکوم می‌شود:

الف) تغییر یا ایجاد داده‌های قابل استناد یا ایجاد یا وارد کردن متقلبانه داده به آنها
ب) تغییر داده‌ها یا علائم موجود در کارت‌های حافظه یا قابل پردازش در سامانه‌های رایانه‌ای یا مخابراتی یا تراشه‌ها یا ایجاد یا وارد کردن متقلبانه داده‌ها یا علائم به آنها.

ماده ۷۳۵، هرکس با علم به مجعول بودن داده‌ها یا کارت‌ها یا تراشه‌ها از آنها استفاده کند، به مجازات مندرج در ماده فوق محکوم خواهد شد.

۸۴ - جلسه مجمع عمومی فوق‌العاده یک شرکت سهامی خاص با حضور همگی سهامداران غیر از یک نفر تشکیل و در این جلسه توجه به ادعای یکی از سهامداران دایر بر خرید سهم سهامدار غایب چنین تصمیم گرفته می‌شود که سهامدار غایب با فروش سهم خود از شرکت خارج و سهامدار مدعی خرید وارد شرکت شود. بعد از اطلاع سهامدار غایب از این موضوع، وی اقدام به شکایت نموده؛ به نظر شما اقدام سهامداران:

- (۱) جعل است.
(۲) کلاهبرداری است.
(۳) جرم نمی‌باشد.
(۴) از جرایم خاص مندرج در قانون تجارت است.

گزینه ۳

۸۵ - کدام عبارت صحیح است؟

- (۱) شروع به سرقت در مناطق سیل یا زلزله زده یا جنگی، جرم محسوب می‌گردد.
(۲) شروع به سرقت از وسایل و متعلقات مربوط به تاسیسات مورد استفاده عمومی، جرم است.
(۳) شروع به راهزنی، جرم محسوب می‌گردد.
(۴) هر سه مورد صحیح است.

گزینه ۵

گزینه ۳ صحیح بود.

۸۶ - تعلیق اجرای مجازات در کدام یک از جرایم زیر امکان‌پذیر می‌باشد؟

- (۱) خرید مواد مخدر
(۲) معاونت در ساختن مواد مخدر
(۳) صدور چک از حساب مسدود
(۴) نگهداری مشروبات الکلی کمتر از بیست (۲۰) لیتر

گزینه ۵

گزینه ۱ صحیح بود.

ماده ۴۷- صدور حکم و اجرای مجازات در مورد جرائم زیر و شروع به آنها قابل تعویق و تعلیق نیست:

- الف- جرائم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور، خرابکاری در تأسیسات آب، برق، گاز، نفت و مخابرات
ب- جرائم سازمان یافته، سرقت مسلحانه یا مقرون به آزار، آدم ربایی و اسیدپاشی
پ- قدرت‌نمایی و ایجاد مزاحمت با چاقو یا هر نوع اسلحه دیگر، جرائم علیه عفت عمومی، تشکیل یا اداره مراکز فساد و فحشا
ت- قاچاق عمده مواد مخدر یا روانگردان، مشروبات الکلی و سلاح و مهمات و قاچاق انسان
ث- تعزیر بدل از قصاص نفس، معاونت در قتل عمدی و محاربه و افساد فی الارض
ج- جرائم اقتصادی، با موضوع جرم بیش از یکصد میلیون (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال

تبصره ۳ ماده ۷۰۳ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات) جرایم موضوع مواد ۷۰۲ و ۷۰۳ قابل تعلیق نیست.

ماده ۱۰: (اصلاحی ۱۱/۰۸/۱۳۷۲) هر کس با علم به بسته بودن حساب بانکی خود مبادرت به صدور چک نماید عمل وی در حکم صدور چک بی‌محل خواهد بود و به حداکثر مجازات مندرج در ماده ۷ محکوم خواهد شد و مجازات تعیین شده غیرقابل تعلیق خواهد بود.

۸۷ - آقای الف در خارج از کشور با تراشیدن چندین سکه مسی دوران سلجوقی از وزن آنها کاسته و سپس آنها را وارد کشور می‌نماید؛ عمل نامبرده:

- (۱) قلب سکه است.
- (۲) تخدیش سکه است.
- (۳) کلاهبرداری است.
- (۴) فاقد عنوان مجرمانه است.

گزینه ۴

ماده ۵۱۹ قانون مجازات اسلامی، کتاب تعزیرات؛ هر کس به قصد تقلب به هر نحو از قبیل تراشیدن، بریدن و نظایر آن از مقدار مسکوکات طلا یا نقره ایرانی یا خارجی بکاهد یا عالماً عامداً در ترویج این قبیل مسکوکات شرکت یا آن را داخل کشور نماید به حبس از یک تا سه سال محکوم می‌شود.

۸۸ - هرگاه در اثر برخورد دو وسیله نقلیه سرنشین یا سرنشینان آنها کشته شوند و کارشناس تصادفات یکی از رانندگان را ۶۰٪ و یکی را ۴۰٪ مقصر اعلام نماید:

- (۱) رانندگان به تناسب تقصیر خود مسئولیت دارند.
- (۲) در صورت فوت رانندگان، دیه از بیت‌المال پرداخت می‌گردد.
- (۳) تقصیر رانندگان به هر میزان که باشد مسئولیت آنها به طور مساوی خواهد بود.
- (۴) در صورت داشتن بیمه‌نامه، رانندگان به تناسب تقصیر خود مسئولیت دارند.

گزینه ۳

ماده ۱۲۵ قانون مجازات اسلامی هرکس با شخص یا اشخاص دیگری در عملیات اجرایی جرمی مشارکت کند و جرم مستند به رفتار همه آنها باشد خواه رفتار هریک به تنهایی برای وقوع جرم کافی باشد خواه نباشد و خواه اثر کار آنها مساوی باشد خواه متفاوت، شریک در جرم محسوب و مجازات او مجازات فاعل مستقل جرم است. در حقوق ایران پرداخت دیه به تناسب تاثیر موضوعیتی نداشته، بلکه باید همواره حکم به پرداخت دیه از سوی همه ی شرکاء بالسویه صادر شود.

برای مثال به رأی وحدت رویه شماره ۷۱۷ مورخ ۱۳۹۰/۲/۶ هیأت عمومی دیوان عالی کشور

برحسب مستفاد از ماده ۳۳۷ قانون مجازات اسلامی [سابق] هرگاه برخورد دو یا چند وسیله نقلیه منتهی به قتل سرنشین یا سرنشینان آنها گردد، مسؤولیت هر یک از رانندگان در صورت تقصیر - به هر میزان که باشد - به نحو تساوی خواهد بود، بنابراین رأی شعبه بیست و هفتم دیوان عالی کشور که مطابق این نظر صادرشده، به اکثریت آراء موافق قانون تشخیص و تأیید می‌گردد. این رأی طبق ماده ۲۷۰ قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور و کلیه دادگاهها لازم‌الاتباع است.

البته قانونگذار در ماده (۵۲۶) و ماده (۵۲۷) مسؤولیت به تناسب میزان تاثیر را پذیرفته که استثناً بر اصل تساوی مسؤولیت ها است. ماده ۵۲۶ در خصوص اجتماع سبب و مباشر و ماده ۵۲۷ در خصوص برخورد بی واسطه دو نفر با یکدیگر است.

نظر مشورتی منتشر شده در روزنامه رسمی مورخ ۱۷ تیر ۱۳۹۳

سؤال

با لازم الاجراءشدن قانون مجازات اسلامی جدید به خصوص مواد ۵۲۶ تا ۵۳۷ آن آیا رأی وحدت رویه به شماره ۷۱۷ مورخ ۶/۲/۱۳۹۰ هنوز قابلیت استناد و اجرا دارد یا اینکه نسخ شده است؟ به عبارت دیگر آیا در تصادفات رانندگی میان دو یا چند خودرو قاعده تساوی مسوولیت میان رانندگان حاکم است، یا اینکه بر حسب درجه تقصیر (تأثیر رفتار) مسوولیت خواهند داشت؟

نظریه شماره ۷/۹۲/۱۹۴۹ - ۸/۱۰/۱۳۹۲

مقررات مواد ۵۲۶ تا ۵۳۷ قانون مجازات اسلامی سال ۱۳۹۲ تعارضی با رأی وحدت رویه شماره ۷۱۷ مورخ ۶/۲/۱۳۹۰ هیأت عمومی دیوان عالی کشور ندارد. چنانچه در تصادفات رانندگی بین دو یا چند وسیله نقلیه، یک یا چند نفر از سرنشینان به قتل برسند، همه رانندگانی که در وقوع تصادف تقصیر داشته باشند به طور مساوی مسوول شناخته می‌شوند. مقررات ماده ۵۲۸ قانون یادشده مؤید تساوی مسوولیت مقصرین در تصادفات منتهی به قتل سرنشین یا سرنشینان می‌باشد.

۸۹ - آقای الف و خانم ب مرتکب رابطه نامشروع گردیده و مستند به ماده ۶۳۷ قانون مجازات اسلامی هر کدام به تحمل هشتاد تازیانه محکوم و حکم صادره قطعی و اجرا گردیده است؛ نامبردگان:

(۱) محرومیت از حقوق اجتماعی ندارند.

(۲) تا یک سال پس از صدور حکم قطعی از حقوق اجتماعی محروم می‌باشند.

(۳) تا دو سال پس از اجرای مجازات از بعضی از حقوق اجتماعی محروم می‌باشند.

(۴) تا یک سال پس از اجرای مجازات از بعضی از حقوق اجتماعی محروم می‌باشند.

گزینه ۱

ماده ۲۵ قانون مجازات اسلامی، مصوب ۱۳۹۲، محکومیت قطعی کیفری در جرائم عمدی، پس از اجرای حکم یا شمول مرور زمان در مدت زمان مقرر در این ماده محکوم را از حقوق اجتماعی به عنوان مجازات تبعی محروم می‌کند:

الف) هفت سال در محکومیت به مجازات های سالب حیات و حبس ابد از تاریخ توقف اجرای حکم اصلی.

ب) سه سال در محکومیت به قطع عضو، قصاص عضو در صورتی که دیه جنایت وارد شده بیش از نصف دیه مجنی علیه باشد نفی بلد و حبس تا درجه چهار.

پ) دو سال در محکومیت به شلاق حدی قصاص عضو در صورتی که دیه جنایت وارد شده نصف دیه مجنی علیه یا کمتر از آن باشد و حبس درجه پنج.

تبصره ۱ در غیر موارد فوق مراتب محکومیت در پیشینه کیفری محکوم درج می‌شود لکن در گواهی های صادره از مراجع ذی ربط منعکس نمی‌گردد مگر به در خواست مراجع قضایی برای تعیین یا بازنگری در مجازات.

تبصره ۲ در مورد جرائم قابل گذشت در صورتی که پس از صدور حکم قطعی با گذشت شاکی یا مدعی خصوصی اجرای مجازات موقوف شود اثر تبعی آن نیز رفع می‌شود.

تبصره ۳ در عفو و آزادی مشروط اثر تبعی محکومیت پس از گذشت مدت های فوق از زمان عفو یا اتمام آزادی مشروط رفع می‌شود. محکوم در مدت زمان آزادی مشروط و همچنین در زمان اجرای حکم نیز از حقوق اجتماعی محروم می‌گردد.

۹۰ - آقای الف به آقای ب مراجعه تا برای معافیت وی از خدمت نظام وظیفه گواهی پزشکی به اسم طبیب جعل نماید. فرد ب عمل موصوف را انجام می‌دهد، در این صورت:

(۱) عمل هر دو مباشرت تلقی می‌گردد.

(۲) آقای الف جاعل و آقای ب معاون محسوب می‌گردد.

(۳) آقای الف معاون و آقای ب جاعل محسوب می‌گردد.

(۴) آقای ب جاعل تلقی و عمل آقای الف فاقد وصف مجرمانه است.

گزینه ۱

۹۱ - آقای الف مبادرت به حمل ۳۰ لیتر مشروب الکلی با خودروی متعلق به پدرش نموده است:

(۱) خودروی مزبور به نفع دولت ضبط می‌گردد.

۲) خودروی مزبور به مالک آن مسترد می‌گردد.

۳) چنانچه حمل مشروب بدون اطلاع مالک باشد مرتکب به پرداخت معادل قیمت وسیله نقلیه محکوم می‌شود.

۴) چنانچه حمل مشروب با اطلاع مالک خودرو باشد، خودرو ضبط و مرتکب نیز به پرداخت معادل قیمت وسیله نقلیه محکوم می‌شود.

گزینه ۳

۹۲- آقای الف به اتهام قتل عمد و با توجه به گذشت اولیای دم در دادگاه کیفری استان به تحمل ۱۰ سال حبس تعزیری محکوم و این رای در نهایت مورد تایید دیوان عالی کشور قرار می‌گیرد. چنانچه پس از سپری شدن نیمی از مجازات حبس، تقاضای آزادی مشروط شود، این تقاضا در نهایت:

۱) مشمول آزادی مشروط نمی‌گردد.

۲) در دیوان عالی کشور مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۳) چنانچه سابقه قبلی محکومیت به حبس نداشته باشد در دیوان عالی کشور مورد بررسی قرار می‌گیرد.

۴) در دادگاه کیفری استان مورد بررسی قرار می‌گیرد.

گزینه ۴

۹۳- کدام یک از موارد زیر جزء شرایط لازم برای تحقق سقط جنین قانونی نمی‌باشد؟

۱) رضایت پدر و تجویز دادگاه

۲) وقوع سقط جنین قبل از ولوج روح

۳) ناقص‌الخلقه بودن جنین که موجب حرج مادر است.

۴) تشخیص قطعی سه پزشک و تایید پزشکی قانونی

گزینه ۱

قانون سقط درمانی ۱۰/۰۳/۱۳۸۴

ماده واحده - سقط درمانی با تشخیص قطعی سه پزشک متخصص و تأیید پزشکی قانونی مبنی بر بیماری جنین که به علت عقب افتادگی یا ناقص‌الخلقه بودن موجب حرج مادر است و یا بیماری مادر که با تهدید جانی مادر توأم باشد قبل از ولوج روح (چهار ماه) با رضایت زن مجاز می‌باشد و مجازات و مسؤولیتی متوجه پزشک مباشر نخواهد بود. متخلفین از اجرای مفاد این قانون به مجازاتهای مقرر در قانون مجازات اسلامی محکوم خواهند شد.

بنا بر ذیل ماده ۶۲۳ قانون مجازات اسلامی سقط جنین برای حفظ حیات مادر بعد از چهار ماهگی مجاز است اما موجب دیه می‌باشد در حالی که برابر این ماده واحده دیه نیز منتفی است.

مواد ۳ و ۵ و ۱۵، راهنمای صدور مجوز سقط درمانی و مصادیق آن

۳- در تشکیل پرونده به موارد ذیل توجه شود:

الف- اخذ رضایت کتبی از مادر (امضاء و اثر انگشت) و ضبط در پرونده.

ب- ضبط تصویر اوراق هویتی معتبر در پرونده.

ج- ضبط اصل یا تصویر برابر اصل مدارک پزشکی مورد استناد، در پرونده.

۵- چنانچه مادر مبتلا به بیماری روانی باشد در صورتی که دارای اهلیت (بالغ، عاقل، رشید) باشد رضایت کتبی از خود مادر اخذ می‌شود در غیر این صورت نیاز به اخذ رضایت کتبی از ولی او یا قیم قانونی یا نامه مرجع قضایی است.

۱۵- در مواردی که تشخیص ناهنجاری قطعی نیست یا ناهنجاری minor (مانند کوچک بودن بینی یا دیده نشدن آن) گزارش شده است، مادر می‌بایست تحت نظر پزشک معالج باشد تا در صورت رسیدن به تشخیص قطعی مبنی بر وجود ناهنجاری مشمول ماده واحد سقط و اندیکاسیون های موجود در لیست، قبل از ۱۹ هفتهگی به پزشکی قانونی ارجاع و موضوع بررسی شود.

- ۹۴ - احمد و مریم مبادرت به ازدواج دائم نموده پس از ثبت عقد به علت حدوث اختلاف، حکم طلاق صادر و ثبت می‌شود. احمد از طلاق رجوع لکن این رجوع را ثبت نمی‌کند:
- (۱) عمل زوجین جرم تلقی می‌شود.
  - (۲) تنها عمل احمد جرم تلقی می‌شود.
  - (۳) عمل نامبردگان فاقد وصف مجرمانه است.
  - (۴) در صورت شکایت مقامات ذیصلاح قابل تعقیب و رسیدگی است.

گزینه ۲

- ۹۵ - آقای الف در یکی از ماه‌های حرام اقدام به جرح غیرعمدی ب نموده که در نهایت موجب کوری کامل هر دو چشم مجنی‌علیه گردیده است، در این صورت مرتکب باید:
- (۱) دیه کامل پرداخت نماید.
  - (۲) دیه کامل به اضافه ارزش پرداخت نماید.
  - (۳) دیه کامل به اضافه نصف دیه پرداخت نماید.
  - (۴) دیه کامل به اضافه ثلث دیه کامل پرداخت نماید.

گزینه ۱

- ۹۶ - آقای الف که فاقد پروانه رانندگی است لکن تخلف دیگری مرتکب نشده است در محلی که عبور عابر پیاده ممنوع می‌باشد با عابری تصادف و باعث مرگ وی می‌شود، در این صورت:
- (۱) راننده ضامن نیست.
  - (۲) راننده ضامن است.
  - (۳) راننده ضامن است و به علت فقدان گواهینامه رانندگی مجازات وی تشدید می‌شود.
  - (۴) پرداخت دیه به عهده بیت‌المال و راننده فقط به مجازات رانندگی بدون پروانه محکوم می‌شود.

گزینه ۱

- ۹۷ - اگر زانی یا زانیه ادعا کنند به زنا اکراه شده‌اند:
- (۱) لازم است مدعیان اکراه، آن را به اثبات برسانند.
  - (۲) چنانچه دادگاه احتمال دهد این ادعا خلاف واقع است به آن ترتیب اثر نمی‌دهد.
  - (۳) صرف چنین ادعایی برای سقوط حد کافی است مگر یقین بر خلاف آن وجود داشته باشد.
  - (۴) چنانچه برای ادعای خود دلیل اقامه نمایند حد ساقط می‌شود.

گزینه ۳

- ۹۸ - آقای الف با علم به اینکه مقداری لوازم یدکی خودرو در نتیجه اختلاس حاصل گردیده، مبادرت به خرید اموال مذکور می‌نماید؛ عمل وی:
- (۱) وصف مجرمانه ندارد.
  - (۲) در هر حال جرم است.
  - (۳) چنانچه اموال مذکور از اموال نیروهای مسلح باشد، جرم است.
  - (۴) چنانچه خریدار حرفه خود را خرید اینگونه اموال قرار داده باشد، جرم تلقی می‌گردد.

گزینه ۲

مصوب ۱۳۸۶/۲/۱۱ **قانون مبارزه با پول شویی**

ماده ۲- جرم پولشویی عبارت است از:

- الف - تحصیل، تملک، نگهداری یا استفاده از عواید حاصل از فعالیت‌های غیرقانونی با علم به این که به طور مستقیم یا غیرمستقیم در نتیجه ارتکاب جرم به دست آمده باشد.
- ب - تبدیل، مبادله یا انتقال عوایدی به منظور پنهان کردن منشا غیرقانونی آن با علم به این که به طور مستقیم یا غیرمستقیم

ناشی از ارتکاب جرم بوده یا کمک به مرتکب به نحوی که وی مشمول آثار و تبعات قانونی ارتکاب آن جرم نگردد.
ج - اخفاء یا پنهان یا کتمان کردن ماهیت واقعی، منشا، منبع، محل، نقل و انتقال، جابه‌جایی یا مالکیت عوایدی که به طور مستقیم یا غیرمستقیم در نتیجه جرم تحصیل شده باشد.

ماده ۳ - عواید حاصل از جرم به معنای هر نوع مالی است که به طور مستقیم یا غیرمستقیم از فعالیتهای مجرمانه به دست آمده باشد.

ماده ۹ - مرتکبین جرم پولشویی علاوه بر استرداد درآمد و عواید حاصل از ارتکاب جرم مشتمل بر اصل و منافع حاصل (و اگر موجود نباشد، مثل یا قیمت آن) به جزای نقدی به میزان یک‌چهارم عواید حاصل از جرم محکوم می‌شوند که باید به حساب درآمد عمومی نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران واریز گردد.

تبصره ۱ - چنانچه عواید حاصل به اموال دیگری تبدیل یا تغییر یافته باشد، همان اموال ضبط خواهد شد.
تبصره ۲ - صدور و اجراء حکم ضبط دارایی و منافع حاصل از آن در صورتی است که متهم به لحاظ جرم منشا، مشمول این حکم قرار نگرفته باشد.

تبصره ۳ - مرتکبین جرم منشا، در صورت ارتکاب جرم پولشویی، علاوه بر مجازاتهای مقرر مربوط به جرم ارتكابی، به مجازاتهای پیش‌بینی شده در این قانون نیز محکوم خواهند شد.

۹۹ - آقای الف منزل مسکونی خود را جهت عمل زنا در اختیار دیگران قرار می‌دهد و موجبات آشنایی و برقراری ارتباط نامشروع و زنا را فراهم می‌آورد؛ عمل وی:

۱) مستوجب حد قوادی و تعزیر است.

۲) مستوجب حد قوادی است.

۳) مستوجب حد نیست و فقط تعزیر دارد.

۴) دارای دو عنوان مجرمانه حدی و تعزیری بوده و تعدد معنوی محسوب و تنها مجازات اشد اعمال می‌گردد.

گزینه ۱

ماده ۶۳۹ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات)؛ افراد زیر به حبس از یک تا ده سال محکوم می‌شوند و در مورد بند «الف» علاوه بر مجازات مقرر، محل مربوطه به طور موقت با نظر دادگاه بسته خواهد شد:

الف - کسی که مرکز فساد یا فحشا دایر یا اداره کند

ب - کسی که مردم را به فساد یا فحشا تشویق نموده یا موجبات آن را فراهم نماید.

تبصره - هر گاه بر عمل فوق عنوان قوادی صدق نماید علاوه بر مجازات مذکور به حد قوادی نیز محکوم می‌گردد.

۱۰۰ - کدام یک از عبارات زیر در مورد قسامه صحیح نیست؟

۱) می‌توان با آن نوع قتل را مشخص کرد.

۲) می‌توان با استناد به آن نوع جرح را مشخص کرد.

۳) می‌توان با استناد به آن معاونت در قتل را ثابت نمود.

۴) می‌توان با استناد به آن قصاص عضو را اثبات نمود.

گزینه ۴

کارآموزی وکالت ۱۳۸۸

۸۱. انجام کدام یک از اقدامات توسط مرتکب فاقد وصف مجرمانه است؟

۱) تحصیل نمودن مال مسروقه

۲) حمل نمودن مال مسروقه

۳) قبول نمودن مال مسروقه

۴) مخفی نمودن مال مسروقه

گزینه ۲

۸۲. در کدام مورد معاذیر قانونی خاص تخفیف دهنده مجازات‌ها است؟

- (۱) سرقت از مال مشترک
 (۲) اخفاء متهم از سوی والدین
 (۳) ضرورت
 (۴) جعل سندی که وجود واقعی داشته و دارنده آن نسخه دیگری از آن جعل کرده است.

گزینه ۲

تبصره ماده ۵۵۴ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات)

۸۳. کدام گزینه صحیح است؟
 (۱) عدم اعلام سرقت یا فقدان پلاک وسیله نقلیه موتور جرم است.
 (۲) عدم اعلام سرقت وسیله موتور جرم است.
 (۳) عدم اعلام سرقت وسیله موتور فقط از جانب مالک جرم است.
 (۴) موارد ۱ و ۲ صحیح است.

گزینه ۴

ماده ۷۲۲ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات)

۸۴. عدم ثبت کدام یک از وقایع زیر به موجب قانون مجازات اسلامی جرم نیست؟
 (۱) نکاح دائم و منقطع
 (۲) نکاح دائم
 (۳) نکاح منقطع و فسخ نکاح
 (۴) طلاق و رجوع و نکاح دائم

گزینه ۳

قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱

ماده ۲۰ ثبت نکاح دائم، فسخ و انفساخ آن، طلاق، رجوع و اعلام بطلان نکاح یا طلاق الزامی است.
 ماده ۲۱ نظام حقوقی جمهوری اسلامی ایران در جهت محوریت و استواری روابط خانوادگی، نکاح دائم را که مبنای تشکیل خانواده است مورد حمایت قرار می‌دهد. نکاح موقت نیز تابع موازین شرعی و مقررات قانون مدنی است و ثبت آن در موارد زیر الزامی است:
 ۱. باردارشدن زوجه ۲. توافق طرفین ۳. شرط ضمن عقد
 ماده ۴۹ چنانچه مردی بدون ثبت در دفاتر رسمی به ازدواج دائم، طلاق یا فسخ نکاح اقدام یا پس از رجوع تا یک ماه از ثبت آن خودداری یا در مواردی که ثبت نکاح موقت الزامی است از ثبت آن امتناع کند، ضمن الزام به ثبت واقعه به پرداخت جزای نقدی درجه پنج و یا حبس تعزیری درجه هفت محکوم می‌شود. این مجازات در مورد مردی که از ثبت انفساخ نکاح و اعلام بطلان نکاح یا طلاق استنکاف کند نیز مقرر است.

۸۵ - در صورتی که شخصی یک مال غیر منقول را در دو مرحله با سند رسمی به دو شخص مختلف منتقل کند عمل او دارای کدام عنوان جزائی است؟

- (۱) خیانت در امانت
 (۲) فروش مال غیر
 (۳) معامله معارض
 (۴) کلاهبرداری

گزینه ۳

۸۶. کدام یک از انواع ورشکستگی جنبه ی جزائی دارد؟

- (۱) منحصرأ ورشکستگی به تقصیر
 (۲) ورشکستگی به تقلب و به تقصیر
 (۳) ورشکستگی عادی و به تقلب و به تقصیر
 (۴) منحصرأ ورشکستگی به تقلب

گزینه ۲

۸۷. دادگاه برای چه کسانی می تواند مجازات تتمیمی تعیین کند؟

- (۱) محکومین به حد
(۲) محکومین به مجازات تعزیری
(۳) محکومین به مجازات تعزیری یا بازدارنده
(۴) محکومین به همه مجازات ها

گزینه ۳

ماده ۲۳ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲

ماده ۲۳- دادگاه می تواند فردی را که به حد، قصاص یا مجازات تعزیری از درجه شش تا درجه یک محکوم کرده است با رعایت شرایط مقرر در این قانون، متناسب با جرم ارتكابی و خصوصیات وی به یک یا چند مجازات از مجازاتهای تکمیلی زیر محکوم نماید:

الف- اقامت اوباری در ممل معین	ب- منع از اقامت در ممل یا مملهای معین
پ- منع از اشتغال به شغل، مرفه یا کار معین	ت- انفعال از خدمات دولتی و عموم
ث- منع از رانندگی با وسایل نقلیه موتوری و یا تمدی و سایل موتوری	ج- منع از داشتن دسته چک و یا اصدار اسناد تجارتي
ه- منع از ممل سلاح	ه- منع از فروغ اتباع ایران از کشور
و- افراج بیگانگان از کشور	د- الزام به خدمات عمومی
ز- منع از عضویت در احزاب، گروهها و دستجات سیاسی یا اجتماعی	ر- توقیف وسایل ارتكاب جرم یا رسانه یا مؤسسه دفیل در ارتكاب جرم
ح- الزام به یادگیری مرفه، شغل یا کار معین	ز- الزام به تمصیل
س- انتشار مکم مکتومیت قطعی	

تبصره ۱- مدت مجازات تکمیلی بیش از دوسال نیست مگر در مواردی که قانون به نحو دیگری مقرر نماید.

تبصره ۲- چنانچه مجازات تکمیلی و مجازات اصلی از یک نوع باشد، فقط مجازات اصلی مورد حکم قرار میگیرد.

۸۸. کدام یک از سرقت های ذیل سرقت مشدد محسوب نمی شود؟

- (۱) سرقت در راه ها و شرارع
(۲) سرقت در مناطق طوفان زده
(۳) سرقت در شب
(۴) سرقت در محل تصادف رانندگی

گزینه ۲

ماده ۶۵۸ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات) هرگاه سرقت در مناطق سیل یا زلزله زده یا جنگی یا آتش سوزی یا در محل تصادف رانندگی صورت پذیرد و حائز شرایط حد نباشد مرتکب به مجازات حبس از یک تا پنج سال و تا (۷۴) ضربه شلاق محکوم خواهد شد.^{۱۰۷}

۸۹. مهمترین تفاوت اختلاس و تصرف غیر قانونی در اموال دولتی در چیست ؟

- (۱) در نوع سپرده شدن اموال دولتی
(۲) منقول بودن یا نبودن اموال
(۳) در نوع اموال متعلق به سازمان ها
(۴) در وجود قصد تملک در اختلاس و عدم آن در تصرف غیر قانونی

گزینه ۴

۹۰. اگر الف با اسلحه پر و با تصور خالی بودن آن به طرف ب تیراندازی کند و او را به قتل رساند:
(۱) قتل عمد است.
(۲) قتل در حکم شبه عمد است
(۳) قتل در حکم عمد است
(۴) قتل شبه عمد است

^{۱۰۷} توضیح: موارد ذکر شده در ماده حصری است.

گزینه ۲

۹۱. کدام عبارت صحیح نیست؟
(۱) هرگاه بالغ نابالغ را بکشد قصاص نمی شود
(۲) قتل در حال مستی مستوجب قصاص است
(۳) اکراه در قتل مجوز قتل نیست
(۴) قتل عمدی توسط دیوانه موجب ضمان عاقله است

گزینه ۱

۹۲. عنوان قانونی اتهام مامور دولت که به واسطه بی مبالائی، اطلاعاتی را در اختیار دشمن قرار دهد، در حالی که او به آموزش لازم داده شده است عبارت است از :
(۱) جاسوسی
(۲) تخلیه اطلاعاتی
(۳) خیانت به کشور
(۴) قرار دادن اطلاعات در اختیار دشمن

گزینه ۲

۹۳. در کدام یک از جرایم زیر بدون شکایت شاکی تعقیب کیفری آغاز نمی شود؟
(۱) ربودن غیر مشمول عنوان سرقت
(۲) سرقت آب و برق و گاز و تلفن
(۳) دخالت در اموال مسروقه
(۴) سرقت اموال تاریخی و فرهنگی

گزینه ۴

- ماده ۵۶۷ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات) در کلیه جرایم مذکور در این فصل سازمان میراث فرهنگی یا سایر دوائر دولتی حسب مورد شاکی یا مدعی خصوصی محسوب می شود.
۹۴. در قطع لاله گوش در جنایت که موجب زوال شنوایی شود:
(۱) فقط دیه زوال شنوایی پرداخت می شود.
(۲) فقط دیه لاله گوش پرداخت می شود.
(۳) دو دیه کامل پرداخت می شود.
(۴) دو جنایت محسوب شده و برای هر جنایت دیه آن جنایت پرداخت می شود.

گزینه ۴

۹۵. کدام یک از جرایم زیر قابل تعلیق است؟
(۱) در معرض فروش قرار دادن مشروبات الکلی
(۲) معاونت در محاربه
(۳) صدور چک از حساب مسدود
(۴) ختلاس در صورتی مرتکب، قبل از حکم مال را مسترد کند.

گزینه ۴

- تبصره ۳ ماده ۵ قانون تشدید مجازات مرتکبین ... هرگاه مرتکب اختلاس قبل از صدور کیفرخواست تمام وجه یا مال مورد اختلاس را مسترد نماید دادگاه او را از تمام یا قسمتی از جزای نقدی معاف می نماید و اجراء مجازات حبس را معلق ولی حکم انفصال درباره او اجرا خواهد شد.
۹۶. دریافت ربا در چه صورتی قابل مجازات نیست؟
(۱) مسلمان از مسلمان
(۲) مسلمان از کافر
(۳) کافر از مسلمان
(۴) کافراز کافر

گزینه ۲

۹۷. کدام یک از اعمال زیر فاقد وصف جزایی است؟
(۱) قاجاق انسان
(۲) صدور چک وعده دار
(۳) قماربازی
(۴) تکدی گری

گزینه ۲

۹۸. کدام یک از موارد زیر از نظر قانون گذار، در مبحث سرقت، سلاح محسوب نمی شود:

(۱) اسید

(۲) نارنجک

(۳) پنجه بوکس

(۴) تفنگ ساچمه زنی

گزینه ۱

۹۹. هر یک از مسوولین و مستخدمین دولتی که زیاده بر مقدار مقرر قانونی مال یا وجهی را به نفع دولت اخذ کند:

(۱) علاوه بر اینکه باید وجوه اضافی مسترد شود مرتکب یا آمر مستوجب مجازات نیز می باشد

(۲) ملزم به استرداد وجوه اضافی به صاحب آن از مال خود است

(۳) ملزم به استرداد وجه به صاحب آن و معادل آن به دولت به عنوان جریمه است

(۴) دولت ملزم به استرداد وجوه اضافی است

گزینه ۱

۱۰۰. چنانچه مجازات جرمی به موجب قانون لاحق تخفیف پیدا کند و کسی در زمان اعتبار قانون سابق محکوم شده باشد:

(۱) فقط رئیس قوه قضاییه می تواند تقاضای تخفیف کند

(۲) دادگاه رأساً تخفیف را اعمال خواهد کرد

(۳) محکوم علیه باید درخواست اعاده دادرسی کند

(۴) دادستان تقاضای تخفیف می کند و دادگاه مکلف به قبول تقاضاست

گزینه ۵

در نظم حقوق کنونی برابر ماده ۱۰ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ نیازی به درخواست اعاده دادرسی نیست. ماده ۱۰- در مقررات و نظامات دولتی مجازات و اقدام تأمینی و تربیتی باید به موجب قانونی باشد که قبل از وقوع جرم مقرر شده است و مرتکب هیچ رفتاری اعم از فعل یا ترک فعل را نمیتوان به موجب قانون مؤخر به مجازات یا اقدامات تأمینی و تربیتی محکوم کرد لکن چنانچه پس از وقوع جرم، قانونی مبنی بر تخفیف یا عدم اجرای مجازات یا اقدام تأمینی و تربیتی یا از جهاتی مساعدتر به حال مرتکب وضع شود نسبت به جرائم سابق بروضع آن قانون تا صدور حکم قطعی، مؤثر است. هرگاه به موجب قانون سابق، حکم قطعی لازم الاجراء صادر شده باشد به ترتیب زیر عمل می شود:

الف- اگر رفتاری که در گذشته جرم بوده است به موجب قانون لاحق جرم شناخته نشود، حکم قطعی اجراء نمی شود و اگر در جریان اجراء باشد اجرای آن موقوف می شود. در این موارد و همچنین در موردی که حکم قبلاً اجراء شده است هیچگونه اثر کیفری بر آن مترتب نیست.

ب- اگر مجازات جرمی به موجب قانون لاحق، تخفیف یابد، قاضی اجرای احکام موظف است قبل از شروع به اجراء یا در حین اجراء از دادگاه صادرکننده حکم قطعی، اصلاح آن را طبق قانون جدید تقاضا کند. محکوم نیز می تواند از دادگاه صادرکننده حکم، تخفیف مجازات را تقاضا نماید. دادگاه صادرکننده حکم با لحاظ قانون لاحق، مجازات قبلی را تخفیف می دهد. مقررات این بند در مورد اقدام تأمینی و تربیتی که در مورد اطفال بزهکار اجراء می شود نیز جاری است. در این صورت ولی یا سرپرست وی نیز می تواند تخفیف اقدام تأمینی و تربیتی را تقاضا نماید.

تا قبل از تصویب این قانون گزینه ۳ صحیح بود.

کارآموزی وکالت ۱۳۸۷

۴۱- چنانچه کارمند دولت در مقام رشوه اتومبیل خود را به مقدار فاحشی گرانتر از قیمت سوقیه به دیگری بفروشد:

(۱) عمل مرتکب فاقد وصف کیفری است
(۲) عمل کارمند معاونت در ارتشاء است
(۳) عمل او شروع به ارتشاء است
(۴) عمل کارمند ارتشاء محسوب می شود

گزینه ۴

۴۲- کدام گزینه در مورد گذشت شاکی خصوصی پس از صدور حکم قطعی در جرم چک بلا محل صحیح است؟
(۱) اجرای حکم موقوف می گردد
(۲) از موجبات اعاده دادرسی است
(۳) اجرای حکم موقوف ولی یک دوازدهم وجه چک به نفع دولت وصول می شود
(۴) تاثیری به حال محکوم علیه ندارد

گزینه ۱

۴۳- تحصیل گواهی انحصار وراثتی که علاوه بر کلیه ورثه نام شخص دیگری غیر از وراث نیز در آن ذکر شده است:
(۱) در حکم خیانت در امانت است
(۲) اخذ گواهی خلاف واقع است
(۳) فاقد وصف کیفری است
(۴) در حکم کلاهبرداری است

گزینه ۳

به موجب ماده ۹ قانون تصدیق انحصار وراثت مصوب مهرماه ۱۳۰۹ هرکس با علم به عدم وراثت خود یا با علم به وجود وراثتی غیر از خود تصدیق انحصار وراثت تحصیل نماید کلاهبردار محسوب و علاوه بر ادای خسارت به مجازاتی که به موجب قانون برای این جرم مقرر است محکوم خواهد شد.^{۱۰۸}
بنا بر این عنصر مادی و فیزیکی این جرم در دو حالت متصور است:

۱. تحصیل تصدیق انحصار وراثت با علم به عدم استحقاق خود
۲. تحصیل تصدیق انحصار وراثت با علم به وجود وراثتی غیر از خود

۴۴- فردی که اتومبیل خود را سابقا با سند رسمی فروخته برای بار دوم آن را با سند عادی به فرد دیگری می فروشد عمل مرتکب:
(۱) کلاهبرداری است
(۲) معامله معارض است
(۳) تصرف عدوانی است
(۴) انتقال مال غیر است

گزینه ۴

۴۵- مردی بدون ثبت در دفتر رسمی ازدواج مبادرت به ازدواج موقت کرده است:
(۱) عمل مرتکب فاقد وصف کیفری است
(۲) در صورتی که همسر موقت دیگری داشته باشد عمل وی جرم است
(۳) حتی اگر همسر دیگری هم نداشته باشد عملش جرم است
(۴) اگر یک همسر دائمی نیز داشته باشد عملش جرم است

گزینه ۱

۴۶- اطلاع ندادن سرقت یا مفقود شدن پلاک وسیله نقلیه موتوری به نیروی انتظامی :
(۱) جرم محسوب می شود
(۲) فاقد وصف کیفری است
(۳) در صورت احراز سوء نیت جرم است
(۴) در صورتی که از پلاک مذکور سوء استفاده شود جرم است

گزینه ۱

۴۷- قذف عبارت است از :
(۱) نسبت دادن زنا یا لواط به دیگری
(۲) نسبت دادن زنا به دیگری
(۳) نسبت دادن لواط به دیگری
(۴) نسبت دادن هر نوع رابطه ای نا مشروع به دیگری

^{۱۰۸} دکتر حسین میر محمد صادقی؛ جرایم علیه اموال و مالکیت؛ چ ۳۵ ص ۱۵۵

گزینه ۱

۴۸- امر قانونی، ولی امر غیر قانونی است در صورت اجرای دستور :

- (۱) فقط امر مسئول است
(۲) فقط مامور مسئول است
(۳) در صورت شفاهی بودن امر، مامور مسئول است
(۴) امر و مامور هر دو مسئول هستند و مجازات می شوند

گزینه ۴

۴۹- عکس برداری از مدارک دولتی و عمومی در صورتی که موجب اشتباه با اصل شود در کدام مورد جعل است؟

- (۱) در صورتی که مورد استفاده واقع شوند
(۲) در صورتی که مدارک دو زبانه باشند
(۳) در صورتی که عکس رنگی باشد
(۴) در صورتی که مهر یا علامتی که نشان دهد آن مدارک رونوشت یا عکس هستند نداشته باشد

گزینه ۴

۵۰- سردفتر اسناد رسمی به لحاظ تبانی با خریدار حین تنظیم سند می نویسد: «تمام ثمن معامله نقداً پرداخت شده است» حال آنکه فقط نصف ثمن پرداخت شده بوده ، عمل سردفتر :

- (۱) جعل مفادی است
(۲) جعل معنوی است
(۳) جعل مادی است
(۴) گزینه ۱ و ۲ هر دو صحیح است

گزینه ۴

۵۱- معاون جرم در سرقت مستوجب حد :

- (۱) جلد می شود
(۲) به همان مجازات سارق محکوم می شود
(۳) مجازات ندارد
(۴) محکوم به حبس می شود

گزینه ۴

۵۲- حکم به آزادی مشروط در مورد کسانی صادر می شود که علاوه بر وجود سایر شرایط قانونی ..

- (۱) دو سوم مدت حبس را گذرانده باشند
(۲) ربع مدت حبس را گذرانده باشند
(۳) نصف مدت حبس را گذرانده باشند
(۴) ربع مدت حبس را گذرانده باشد و فاقد سابقه کیفری باشند

گزینه ۳

۵۳) چنانچه عمل واحد دارای عناوین مجرمانه متعدد باشد :

- (۱) مجازات جرمی داده می شود که مجازات آن اشد است
(۲) مجازاتها با هم جمع می شوند
(۳) فقط یک مجازات تعیین می گردد و در این صورت تعدد جرم می تواند از علل مشدده کیفر باشد
(۴) مجازاتها با هم جمع و مجموع آنها به تعداد عناوین مجرمانه تقسیم می شود

گزینه ۱

۵۴- هر گاه دو نفر عدوانا در وقوع جنایتی به نحو تسبیب دخالت داشته باشند چه کسی ضامن است؟

- (۱) سبب موخر در تاثیر ضامن است
(۲) هر دو ضامن هستند
(۳) سبب مقدم در تاثیر ضامن است
(۴) هیچ یک ضامن نیستند

گزینه ۳

۵۵- در کدام یک از جرائم ذیل دادگاه علی رغم وجود کیفیات مخففه نمی تواند از حداقل میزان مجازات پایین تر بیاید؟

- (۱) رانندگی بدون گواهینامه
(۲) سرقت مشمول تعزیر
(۳) کلاهبرداری
(۴) تمرد نسبت به مامورین دولت

گزینه ۳

رای وحدت رویه شماره ۶۲۸ مورخ ۱۳۷۷/۶/۳۱ هیأت عمومی دیوان عالی کشور

نظر به اینکه کیفر حبس مقرر در ماده یک قانون تشدید مجازات ارتشاء و اختلاس و کلاهبرداری مصوب ۱۳۶۷ مجمع تشخیص مصلحت نظام اسلامی حداقل یک سال و حداکثر ۷ سال تعیین شده و بموجب تبصره یک ماده مرقوم، در صورت وجود علل و کیفیات مخففه دادگاهها مجازند میزان حبس راتا حداقل مدت مقرر تخفیف دهند، تمسک به ماده ۲۲ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۷۰ مجلس شورای اسلامی و تعیین حبس کمتر از حد مقرر در مصوبه مجمع تشخیص مصلحت نظام اسلامی مغایر با موازین قانونی است، علیهذا رأی شعبه پنجم دادگاه تجدید نظر مرکز استان تهران که مطابق با این نظر می باشد، به نظر اکثریت اعضاء هیأت عمومی دیوان عالی کشور صحیح و موجه تشخیص و تأیید می شود. این رأی با استناد ماده ۳ از مواد اضافه شده به قانون آیین دادرسی کیفری مصوب تیرماه ۱۳۳۷ برای دادگاهها در موارد مشابه لازم الاتباع است.

۵۶- در کدام یک از موارد ذیل مرتکب قانوناً مشمول عنوان جرم صدور چک بلامحل قرار نمی گیرد؟^{۱۰۹}

- (۱) صدور چک پرداخت نشده به علت مسدود بودن حساب
(۲) صدور چک پرداخت نشده به دلیل دستور عدم پرداخت
(۳) صدور چک پرداخت نشده به علت نقص امضاء
(۴) صدور چک پرداخت نشده به دلیل قلم خوردگی در متن

گزینه ۱

۵۷ - شخصی به قصد بردن مال دیگری او را فریب داده و به جای شربت به او نوشیدنی بیهوش کننده می دهد و پس از بیهوشی وی اموال مورد نظر را می برد، عنوان جزائی عمل مرتکب چیست؟

- (۱) سرقت
(۲) کلاهبرداری و سرقت
(۳) اخذ مال به عنف
(۴) کلاهبرداری

گزینه ۱

وجود رابطه ی مستقیم و قاطع بین توسل به وسایل متقلبانه و اغفال قربانی با بردن مال او (بدون دخالت یک عامل ثالث مستقل) شرط ضروری تحقق جرم کلاهبرداری می باشد. (رابطه علیت موثر بین اغفال و فریب و بردن مال)

۵۸- کدام یک از موارد ذیل مصداق جعل نیست؟

- (۱) پاک کردن مهر (باطل شد) از روی سند
(۲) الحاق کلمه یا عبارتی به فتوکپی سند
(۳) قید تاریخ غیر واقعی در سند
(۴) الصاق تکه ای از یک سند به سند دیگر

گزینه ۲

۵۹- قرار تعلیق اجرای مجازات .....

- (۱) پس از قطعیت حکم محکومیت توسط دادگاه صادرکننده حکم قطعی صادر می شود
(۲) پس از قطعیت حکم محکومیت توسط قاضی اجرای احکام صادر می شود
(۳) ضمن حکم محکومیت توسط دادگاه صادرکننده حکم صادر می شود
(۴) پس از قطعیت حکم به پیشنهاد قاضی اجرای احکام توسط دادگاه صادر کننده حکم بدوی صادر می شود

گزینه ۳

قانون جدید مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ بررسی شود.

۶۰- فردی به دایر کردن یک قمار خانه به نحوی از انحاء کمک کرده است. مجازات او کدام است؟

- (۱) حداقل مجازات مباشر جرم
(۲) مجازات مباشر جرم
(۳) مجازات معاونت در جرم
(۴) مجازات ندارد

گزینه ۲

ماده ۷۱۰ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات).

^{۱۰۹} (اصلاحیه شماره ۴۴۵۸ مورخ ۱۳۸۷/۹/۱۶ - تقسیم نمره بین کل سوالات)

کارآموزی وکالت ۱۳۸۹

۸۱- در حقوق کیفری ایران، جهل حکمی:

- ۱) رافع مسئولیت کیفری است.
- ۲) رافع مسئولیت کیفری نیست.
- ۳) استثنائاً رافع مسئولیت کیفری است.
- ۴) استثنائاً رافع مسئولیت کیفری نیست.

گزینه ۳

ماده ۱۵۵ قانون مجازات اسلامی، مصوب ۱۳۹۲، جهل به حکم مانع از مجازات نیست مگر اینکه تحصیل علم عادتاً برای وی ممکن نباشد یا جهل به حکم شرعاً عذر محسوب شود.

تبصره جهل به نوع یا میزان مجازات مانع از مجازات نیست.

ماده ۲۱۷ قانون مجازات اسلامی، مصوب ۱۳۹۲، در جرائم موجب حد، مرتکب در صورتی مسئول است که علاوه بر داشتن علم، قصد و شرایط مسئولیت کیفری به حرمت شرعی رفتار ارتكابی نیز آگاه باشد.

۸۲- شخصی مرتکب چندین فقره سرقت و دو فقره خیانت در امانت شده است. مجازات وی:

- ۱) قابل تخفیف یا تبدیل می‌باشد.
- ۲) قابل تخفیف یا تبدیل نمی‌باشد.
- ۳) قابل تخفیف است ولی قابل تبدیل نیست.
- ۴) به کمتر از حداقل مقرر قابل تخفیف و تبدیل نیست.

گزینه ۱

۸۳- در حالت تعدد مادی جرایم مشابه:

- ۱) قاعده جمع مجازات‌ها اعمال می‌شود.
- ۲) جمع حداکثر مجازات‌ها اعمال می‌شود.
- ۳) مجازات واحد با وصف اختیار دادگاه در تشدید مجازات اعمال می‌شود.
- ۴) مجازات واحد با وصف تکلیف دادگاه در تعیین حداکثر مجازات اعمال می‌شود.

گزینه ۳

۸۴- در نظام کیفری ایران، اگر یک ایرانی، در خارج از ایران مورد کلاهبرداری قرار گیرد:

- ۱) دادگاه‌های ایران صالح به رسیدگی هستند.
- ۲) دادگاه‌های ایران صالح به رسیدگی نیستند.
- ۳) در صورت یافت شدن مجرم در ایران دادگاه‌های ایران صالح به رسیدگی اند.
- ۴) اگر در کشور محل وقوع جرم، مجازات نشده باشد، دادگاه‌های ایران صالح به رسیدگی اند.

گزینه ۲

۸۵- آیا مقنن می‌تواند با تصویب قانونی، جرم تعزیری یا بازدارنده را وضع کرده و در آن قانون تصریح به عطف بماسبق شدن آن نماید؟

- ۱) بستگی به نظر دادگاه صادر کننده حکم دارد.
- ۲) خیر، چنین مصوبه‌ای خلاف قانون اساسی است.
- ۳) آری، اگر جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور باشد.
- ۴) آری، یکی از استثنائات اصل عطف بماسبق نشدن قوانین ماهوی، تصریح مقنن است.

گزینه ۲

اصل یکصد و شصت و نهم: هیچ فعلی یا ترک فعلی به استناد قانونی که بعد از آن وضع شده است جرم محسوب نمی‌شود.

۸۶- اگر پزشکی به عمل جراحی مشروع با رضایت شخص و تحصیل اذن و براءت از او و یا اولیاء و سرپرستان وی اقدام کند، در صورت وقوع حادثه:

(۱) ضامن است.

(۲) ضامن نیست.

(۳) در صورت تقصیر ضامن است.

(۴) فاقد مسئولیت کیفری است.

گزینه ۳

۸۷- محکومیت به مجازات شلاق در جرایم تعزیری:

(۱) موجب هیچ‌گونه محرومیتی از حقوق اجتماعی نمی‌شود.

(۲) موجب محرومیت از حقوق اجتماعی برای مدت یک سال پس از اجرای حکم است.

(۳) موجب محرومیت از حقوق اجتماعی برای مدت دو سال پس از اجرای حکم است.

(۴) در صورت داشتن یک فقره سابقه محکومیت به مجازات شلاق حدی موجب محرومیت دو سال است.

گزینه ۱

۸۸- «الف» با تجاوز به عنف مرتکب ازاله بکارت و مرگ دختر هفت ساله‌ای می‌گردد، مجازات وی کدام است؟

(۱) به مجازات جرمی که اشد است محکوم می‌گردد.

(۲) صرفاً به مجازات جرم اول محکوم می‌گردد.

(۳) برای هر یک از دو جرم، مجازات جداگانه تعیین می‌گردد.

(۴) چون جرم اول مقدمه جرم دوم بوده فقط مجازات جرم دوم تعیین می‌گردد.

گزینه ۳

۸۹- شخصی، دیگری را تحریک به ارتکاب جرمی می‌کند، اما فرد اخیر جرم مورد نظر را انجام نمی‌دهد، تحریک‌کننده:

(۱) به عنوان معاون قابل مجازات است.

(۲) در هیچ حالتی قابل مجازات نیست.

(۳) به عنوان شروع به معاونت در جرم قابل مجازات است.

(۴) قابل مجازات نیست، مگر اینکه در قانون تصریح شده باشد.

گزینه ۴

۹۰- مبنای عامل موجهه به شمار آمدن دفاع مشروع چیست؟

(۱) زائل شدن رکن قانونی جرم

(۲) مخدوش شدن رکن روانی جرم

(۳) ضرورت حفظ نظم عمومی

(۴) وجوه انگیزه شرافتمندانه در ارتکاب جرم

گزینه ۱

۹۱- جرم پول‌شویی از حیث رکن مادی در حقوق کیفری ایران:

(۱) جرمی مرکب و مقید است.

(۲) جرمی ساده و مطلق است.

(۳) جرمی مرکب و مطلق است.

(۴) جرمی به عادت و مقید است.

گزینه ۲

قانون مبارزه با پول‌شویی مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۰۲

ماده ۲- جرم پول‌شویی عبارت است از:

الف - تحصیل، تملک، نگهداری یا استفاده از عواید حاصل از فعالیت‌های غیرقانونی با علم به این که به طور مستقیم یا غیرمستقیم در نتیجه ارتکاب جرم به دست آمده باشد.

ب - تبدیل، مبادله یا انتقال عوایدی به منظور پنهان کردن منشا غیرقانونی آن با علم به این که به طور مستقیم یا غیرمستقیم ناشی از ارتکاب جرم بوده یا کمک به مرتکب به نحوی که وی مشمول آثار و تبعات قانونی ارتکاب آن جرم نگردد.

ج - اخفاء یا پنهان یا کتمان کردن ماهیت واقعی، منشاء، منبع، محل، نقل و انتقال، جابه‌جایی یا مالکیت عوایدی که به طور مستقیم یا غیرمستقیم در نتیجه جرم تحصیل شده باشد.

ماده ۳- عواید حاصل از جرم به معنای هر نوع مالی است که به طور مستقیم یا غیرمستقیم از فعالیت‌های مجرمانه به دست آمده

باشد.

ماده ۹- مرتکبین جرم پولشویی علاوه بر استرداد درآمد و عواید حاصل از ارتکاب جرم مشتمل بر اصل و منافع حاصل (و اگر موجود نباشد، مثل یا قیمت آن) به جزای نقدی به میزان یک چهارم عواید حاصل از جرم محکوم می‌شوند که باید به حساب درآمد عمومی نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران واریز گردد.

تبصره ۱- چنانچه عواید حاصل به اموال دیگری تبدیل یا تغییر یافته باشد، همان اموال ضبط خواهد شد.

تبصره ۲- صدور و اجراء حکم ضبط دارایی و منافع حاصل از آن در صورتی است که متهم به لحاظ جرم منشاء، مشمول این حکم قرار نگرفته باشد.

تبصره ۳- مرتکبین جرم منشاء، در صورت ارتکاب جرم پولشویی، علاوه بر مجازاتهای مقرر مربوط به جرم ارتكابی، به مجازاتهای پیش‌بینی شده در این قانون نیز محکوم خواهند شد.

۹۲- شخصی به کرات از طریق دستکاری و مداخله در نحوه کار دستگاه های تلفن کارتی مبادرت به تماس تلفنی کرده است، بدون اینکه وجهی از کارت او کم شود. عمل نامبرده:

(۱) جعل است.

(۲) سرقت است.

(۳) کلاهبرداری است.

(۴) کلاهبرداری رایانه‌ای است.

گزینه ۴

ماده ۷۴۱ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات، جرائم رایانه ای) مصوب ۱۳۸۸، هر کس به طور غیر مجاز از سامانه های رایانه ای یا مخابراتی با ارتکاب اعمالی از قبیل وارد کردن، تغییر، محو، ایجاد، یا متوقف کردن داده ها یا مختل کردن سامانه، وجه یا مال یا منفعت یا خدمات یا امتیازات مالی برای خود یا دیگری تحصیل کند علاوه بر رد مال به صاحب آن به حبس از یک تا پنج سال یا جزای نقدی از بیست میلیون ریال تا یکصد میلیون ریال یا هر دو مجازات خواهد شد.

۹۳- «الف»، مشابه چندین عدد لوح تاریخی زمان شاه عباس صفوی را ساخته و آن‌ها را به قصد فروش به عنوان اصل نزد خود نگه می‌دارد، عمل نامبرده:

(۱) جرم جعل است.

(۲) فاقد عنوان مجرمانه است.

(۳) شروع به جرم کلاهبرداری است.

(۴) جرم ساختن نمونه تقلبی آثار فرهنگی - تاریخی است.

گزینه ۴

۹۴- «الف»، برای گرفتن انتقام از خانواده «ب»، به روستای «ب» رفته و با شلیک رگبار به منزل وی موجب ایجاد رعب و وحشت بین اهالی روستا می‌شود. اقدام وی:

(۱) محاربه است.

(۲) افساد فی الارض است.

(۳) شروع به جرم محاربه است.

(۴) دارای مجازات تعزیری است.

گزینه ۴

۹۵- اگر ولی دم بدون اذن ولی امر محکوم به قصاص را بکشد:

(۱) فاقد عنوان مجرمانه است.

(۲) مرتکب قتل موجب قصاص شده است.

(۳) مرتکب قتل در حکم شبه عمد گردیده است.

(۴) عاقله وی محکوم به پرداخت دیه می‌شود.

گزینه ۵

مطابق قانون جدید مجازات اسلامی؛ مصوب ۱۳۹۲ مرتکب تعزیر می‌شود.

ماده ۳۰۲- در صورتی که مجنی علیه دارای یکی از حالات زیر باشد، مرتکب به قصاص و پرداخت دیه، محکوم نمی‌شود:

الف- مرتکب جرم حدی که مستوجب سلب حیات است.

ب- مرتکب جرم حدی که مستوجب قطع عضو است، مشروط بر اینکه جنایت وارد شده، بیش از مجازات حدی او نباشد، در غیر این صورت، مقدار اضافه بر حد، حسب مورد، دارای قصاص و یا دیه و تعزیر است.

پ- مستحق قصاص نفس یا عضو، فقط نسبت به صاحب حق قصاص و به مقدار آن قصاص نمی شود.
ت - متجاوز و کسی که تجاوز او قریب الوقوع است و در دفاع مشروع به شرح مقرر در ماده (۱۵۶) این قانون جنایتی بر او وارد شود.
ث- زانی و زانیه در حال زنا نسبت به شوهر زانیه در غیر موارد اکراه و اضطرار به شرحی که در قانون مقرر است.

تبصره ۱- اقدام در مورد بندهای (الف)، (ب) و (پ) این ماده بدون اجازه دادگاه جرم است و مرتکب به تعزیر مقرر در کتاب پنجم «تعزیرات» محکوم می شود.

تبصره ۲- در مورد بند (ت) چنانچه نفس دفاع صدق کند ولی از مراتب آن تجاوز شود قصاص منتفی است، لکن مرتکب به شرح مقرر در قانون به دیه و مجازات تعزیری محکوم می شود.
قبل از لازم الاجرا شدن این قانون گزینه یک درست بود.

۹۶- فردی در ایران به نفع دولت پاکستان و به ضرر دولت افغانستان مرتکب یکی از جرایم جاسوسی می شود، عمل وی:

- (۱) به شرط معامله متقابل جرم است.
- (۲) در صورتی که تبعه ایران باشد، جرم است.
- (۳) در صورتی که به امنیت ملی ایران صدمه وارد کند، جرم است.
- (۴) در هر حالت عمل مزبور جرم و قابل مجازات است.

گزینه ۳

۹۷- کارمند دولت، بدون اینکه از وجوه دولتی در اختیار منتفع شده باشد، به علت اهمال، موجب تضییع اموال دولتی گردیده است.
عمل وی:

- (۱) فاقد عنوان مجرمانه است.
- (۲) در حکم خیانت در امانت است.
- (۳) در حکم تخریب است.
- (۴) در حکم جرم تصرف غیرقانونی در اموال دولتی است.

گزینه ۴

۹۸- کسی که موجبات تحقق ارتشاء از قبیل مذاکره، جلب موافقت، وصول یا ایصال وجه را فراهم می کند و خود ذینفع در ارتشاء نیست، عمل او:

- (۱) در حکم رشاء است.
- (۲) معاونت در ارتشاء است.
- (۳) معاونت در رشاء است.
- (۴) فاقد عنوان مجرمانه است.

گزینه ۱

ماده ۵۹۳ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات) مصوب ۱۳۷۵، هرکس عالماً و عامداً موجبات تحقق جرم ارتشاء از قبیل مذاکره، جلب موافقت، یا وصول یا ایصال وجه یا مال یا سند پرداخت وجه را فراهم نماید به مجازات راضی بر حسب مورد محکوم می شود.

۹۹- عکسبرداری از اوراق هویت شخصی، مانند گواهینامه رانندگی، در صورتی که موجب اشتباه با اصل شود، باید ممهور به مهر یا علامتی باشد که نشان دهد مدارک مزبور رونوشت یا عکس است، در غیر اینصورت:

- (۱) فاقد وصف جزایی است.
- (۲) در حکم جعل است.
- (۳) تصدیق خلاف واقع است.
- (۴) عمل مزبور جرم فریب مامورین دولتی است.

گزینه ۲

۱۰۰- شخصی ملک خود را با سند عادی به دیگری منتقل می کند. سپس همان ملک را با تفویض وکالت به ثالث می فروشد. شخص ثالث به استناد وکالت مذکور، ملک را به صورت رسمی به خود منتقل می کند. اقدام وی:

- (۱) کلاهبرداری است.
- (۲) انتقال مال غیر است.
- (۳) معامله معارض است.
- (۴) فاقد وصف جزایی است.

گزینه ۲

به موجب ماده ۱ قانون راجع به انتقال مال غیر مصوب فروردین ۱۳۰۸، «کسی که مال غیر را، با علم به اینکه مال غیر است، به نحوی از انحاء عیناً یا منفعتاً بدون مجوز قانونی به دیگری منتقل کند کلاهبردار محسوب و مطابق ماده ۲۳۸ قانون مجازات عمومی [ماده ۱ قانون تشدید...] محکوم می شود؛ و همچنین است انتقال گیرنده که در حین معامله عالم به عدم مالکیت انتقال دهنده باشد...».

عمل شخصی که به موجب سند رسمی یا عادی نسبت به عین یا منفعت مالی (اعم از منقول یا غیر منقول) حقی^{۱۱۰} به شخص یا اشخاصی داده و بعد نسبت به همان عین یا منفعت به موجب سند رسمی معامله یا تعهدی معارض با حق مزبور نماید، به موجب ماده ۱۱۷ قانون ثبت اسناد و املاک، موجب حبس از سه تا ده سال می شود.^{۱۱۱}

کلاهبرداری نیست چراکه، در واقع انتقال مال غیر از صور خاص جرم کلاهبرداری و در حکم آن است. معامله معارض صورت نگرفته، چراکه مطابق رای وحدت رویه شماره ۴۳ مورخ ۱۳۵۱/۸/۱۰ و ماده ۴۸ قانون ثبت شرط تحقق بزه موضوع ماده ۱۱۷ قانون ثبت، قابلیت تعارض دو معامله یا تعهد نسبت به یک مال است.^{۱۱۲} بنابراین با انتقال ملک، تفویض وکالت در فروش فاقد موضوع بوده و تعارضی صورت نگرفته.

ممکن است گفته شود؛ انتقال به غیر شرط است نه انتقال به خود، بنابراین انتقال به غیر هم صورت نگرفته است. اما باید توجه داشت که اقدام ثالث به وکالت صورت پذیرفته است. و در ماده یک قانون صدر الذکر عبارت به نحوی از انحاء بیانگر شمول ماده بر وکالت در انتقال نیز می باشد، که در این صورت موکل را می توان مرتکب جرم دانست نه وکیل (ثالث) را.

قضاوت ۱۳۹۳

بر اساس پاسفنامه موسسه آموزش عالی فاضل

۱۰۱ - مجرمیت متقابل در اصل صلاحیت مبتنی بر تابعیت بزه دیده، در جرایم مستوجب کدام مجازات، اعمال می شود؟

- (۱) تعزیرات غیر منصوص
(۲) تعزیرات منصوص و غیر منصوص
(۳) قصاص و تعزیرات
(۴) قصاص، دیات و تعزیرات

گزینه ۱

مستند صدر ماده ۷ ق.م.ا که حاکی از صلاحیت شخصی فعال یا مرتکب محور است گفته شده: "...هریک از اتباع ایران در خارج از کشور مرتکب جرمی شود..." پس عمل در محل وقوع جرم بوده و در ادامه در بند الف همان ماده گفته: "... الف- رفتار ارتكابی به موجب قانون جمهوری اسلامی ایران جرم باشد..."

همچنین در بند ب ماده ۸ ق.م.ا که بیانگر صلاحیت شخصی منفعل یا بزه دیده محور است گفته شده: "... ب- رفتار ارتكابی در جرائم موجب تعزیر به موجب قانون جمهوری اسلامی ایران و قانون محل وقوع، جرم باشد." که در هر دو ماده منظور مجرمیت متقابل است. از طرفی طبق تبصره ۲ ماده ۱۱۵ ق.م.ا منظور از تعزیر در این دو ماده تعزیر غیر منصوص شرعی است.

۱۰۲ - نیما به موجب حکم قطعی به حبس ابد محکوم می شود. این محکومیت، او را برای چه مدت از حقوق اجتماعی محروم می کند؟

- (۱) تا پایان عمر
(۲) دوازده سال از تاریخ توقف اجرای حکم

^{۱۱۰} انتقال حقوق به معنای انتقال عین مال نیست (به عنوان مثال نگاه کنید به: صلح حقوق ناشی از رهن به معنای انتقال عین مال مرهونه نیست؛ نقض رای اصراری در هیئت عمومی شعب حقوقی دیوان عالی کشور سه شنبه ۱۳۹۳/۰۴/۱۰).

^{۱۱۱} دکتر حسین میر محمد صادقی جرایم علیه اموال و مالکیت چ ۳۵ ص ۱۴۹

^{۱۱۲} دکتر حسین میر محمد صادقی جرایم علیه اموال و مالکیت چ ۳۵ ص ۱۵۰

۳) هفت سال از تاریخ توقف اجرای حکم

۴) پانزده سال از تاریخ توقف اجرای حکم

گزینه ۳

مستند بند الف ماده ۲۵ - محکومیت قطعی کیفری در جرائم عمدی، پس از اجرای حکم یا شمول مرور زمان، در مدت زمان مقرر در این ماده محکوم را از حقوق اجتماعی به عنوان مجازات تبعی محروم میکند:

الف- هفت سال در محکومیت به مجازات های سالب حیات و حبس ابد از تاریخ توقف اجرای حکم اصلی

ب- سه سال در محکومیت به قطع عضو، قصاص عضو در صورتی که دیه جنایت وارد شده بیش از نصف دیه مجنی علیه باشد، نفی بلد و حبس تا درجه چهار

پ- دو سال در محکومیت به شلاق حدی، قصاص عضو در صورتی که دیه جنایت وارد شده نصف دیه مجنی علیه یا کمتر از آن باشد و حبس درجه پنج

۱۰۳ - کدامیک از حدود، با شهادت ۲ مرد عادل اثبات می شود؟

- ۱) زنا
- ۲) مساحقه
- ۳) لواط
- ۴) محاربه

گزینه ۴

مستند ماده ۱۹۹ - نصاب شهادت در کلیه جرائم، دو شاهد مرد است مگر در زنا، لواط، تفضیح و مساحقه که با چهار شاهد مرد اثبات می گردد. برای اثبات زناى موجب حد جلد، تراشیدن و یا تبعید، شهادت دو مرد و چهار زن عادل نیز کافی است. زمانی که مجازات غیر از موارد مذکور است،

حداقل شهادت سه مرد و دو زن عادل لازم است. در این مورد هرگاه دومرد و چهار زن عادل به آن شهادت دهند تنها حد شلاق، ثابت می شود. جنایات موجب دیه با شهادت یک شاهد مرد و دو شاهد زن نیز قابل اثبات است.

۱۰۴ - مدیر یکی از شعب بانک، در راستای منافع بانک، مرتکب جرم جعل سند می شود. کدام مورد، صحیح است؟

۱) اگر ارتکاب جرم هم در راستای منافع بانک و هم به نام بانک باشد، علاوه بر شخص حقیقی، شخص حقوقی بانک نیز مسئولیت کیفری دارد و صرف اینکه جرم به نام بانک باشد، کافی نیست.

۲) جرم جعل از جمله جرائمی است که فقط توسط اشخاص حقیقی امکان ارتکاب آن وجود دارد و قابل انتساب به شخص حقوقی نیست.

۳) اگر مدیر، نماینده قانونی بانک محسوب شود و به نام بانک مرتکب جرم شود، مسئولیت کیفری علاوه بر شخص مرتکب، متوجه شخصیت حقوقی بانک نیز است.

۴) اگر مدیر، نماینده قانونی بانک باشد و به نام بانک مرتکب جرم شود، تنها شخص حقوقی منتفع از جرم مسئولیت کیفری دارد.

گزینه ۳

مستند ماده ۱۴۳ - در مسؤولیت کیفری اصل بر مسؤولیت شخص حقیقی است و شخص حقوقی در صورتی دارای مسؤولیت کیفری است که نماینده قانونی شخص حقوقی به نام یا در راستای منافع آن مرتکب جرمی شود. مسؤولیت کیفری اشخاص حقوقی مانع مسؤولیت اشخاص حقیقی مرتکب جرم نیست.

۱۰۵ - معیار شرکت در جرم چیست؟

۱) شرکت در عملیات اجرایی و استناد جرم به رفتار همه اشخاص

۲) شرکت همه اشخاص در عملیات مقدماتی جرم

۳) استناد جرم به همه اشخاص، تنها در جرایم عمدی

۴) انجام جرم به حساب و به نام همه اشخاص

گزینه ۱

مستند ماده ۱۲۵ - هر کس با شخص یا اشخاص دیگر در عملیات اجرائی جرمی مشارکت کند و جرم، مستند به رفتار همه آنها باشد خواه رفتار هر یک به تنهایی برای وقوع جرم کافی باشد خواه نباشد و خواه اثر کار آنان مساوی باشد خواه متفاوت، شریک در جرم محسوب و مجازات او مجازات فاعل مستقل آن جرم است. در مورد جرائم غیر عمدی نیز چنانچه جرم، مستند به تقصیر دو یا چند نفر باشد مقصران، شریک در جرم محسوب میشوند و مجازات هر یک از آنان، مجازات فاعل مستقل آن جرم است.

۱۰۶ - امید در جرم تعزیری درجه ۵ معاونت نموده است. مجازات وی کدام است؟

- (۱) در هر مورد، دو درجه کمتر از مجازات مباشر جرم
(۲) حبس تعزیری درجه ۶ یا ۷
(۳) معادل مجازات مباشر جرم
(۴) حداقل مجازات مباشر

گزینه ۲

ماده ۱۲۷ - در صورتی که در شرع یا قانون، مجازات دیگری برای معاون تعیین نشده باشد، مجازات وی به شرح زیر است:
الف- در جرائمی که مجازات قانونی آنها سلب حیات یا حبس دائم است، حبس تعزیری درجه دو یا سه
ب- در سرقت حدی و قطع عمدی عضو، حبس تعزیری درجه پنج یا شش
پ- در جرائمی که مجازات قانونی آنها شلاق حدی است سی و یک تا هفتاد و چهار ضربه شلاق تعزیری درجه شش
ت- در جرائم موجب تعزیر یک تا دو درجه پایین تر از مجازات جرم ارتكابی

۱۰۷ - مامور نیروی انتظامی از حدود وظیفه خود خارج شده است. اگر موجب تعرض به کدام مورد شود، نمی توان در برابر او مقاومت کرد؟

- (۱) مال
(۲) ناموس
(۳) آزادی تن
(۴) تمامیت جسمانی

گزینه ۳

مستند موارد مصرح در ماده ۱۵۷ - مقاومت در برابر قوای انتظامی و دیگر ضابطان دادگستری در مواقعی که مشغول انجام وظیفه خود باشند، دفاع محسوب نمی شود لکن هرگاه قوای مزبور از حدود وظیفه خود خارج شوند و حسب ادله و قرائن موجود خوف آن باشد که عملیات آنان موجب قتل، جرح، تعرض به عرض یا ناموس یا مال گردد، دفاع جایز است.
در این ماده آزادی تن ذکر نشده و مقاومت در برابر مامور دولت نسبت به سلب آزادی تن ترمذ محسوب می شود.

۱۰۸ - در خصوص مجازات تکمیلی، کدام مورد، صحیح نیست؟

- (۱) دادگاه می تواند محکومین به جرایم حدی را نیز به مجازات تکمیلی محکوم نماید.
(۲) در جرایم مستوجب تعزیر درجه شش تا یک می توان مجازات تکمیلی تعیین نمود.
(۳) اگر مجازات اصلی و تکمیلی از یک نوع باشد، فقط مجازات اصلی مورد حکم قرار می گیرد.
(۴) مدت مجازات تکمیلی، بین دو تا پنج سال است.

گزینه ۴

ماده ۲۳ - دادگاه می تواند فردی را که به حد، قصاص یا مجازات تعزیری از درجه شش تا درجه یک محکوم کرده است با رعایت شرایط مقرر در این قانون، متناسب با جرم ارتكابی و خصوصیات وی به یک یا چند مجازات از مجازات های تکمیلی زیر محکوم نماید.... در ادامه همین ماده در تبصره ۱ و ۲ گفته: "تبصره ۱ مدت مجازات تکمیلی بیش از دو سال نیست مگر در مواردی که قانون به نحو دیگری مقرر نماید.

تبصره ۲ چنانچه مجازات تکمیلی و مجازات اصلی از یک نوع باشد، فقط مجازات اصلی مورد حکم قرار می گیرد."

۱۰۹ - اگر مجازات جرمی ..... باشد، شروع به آن، قابل مجازات نیست.

(۱) سلب حیات و حبس دایم

(۲) تعزیر درجه ۶ تا ۸

(۳) قطع عضو

(۴) شلاق حدی

گزینه ۲

طبق ماده ۱۲۲ فقط شروع به جرم در حبس های تعزیری درجه ۱ تا ۵ جرم انگاری شده و شروع به جرم در جرایم تعزیری درجه ۶ تا ۸ جرم انگاری نشده و طبق اصل قانونی بودن جرم و مجازات، جرم دانستن یک رفتار و قابل مجازات بودن آن مستلزم تصریح قانون گذار طی مواد قانونی است.

۱۱۰ - کدام مورد، از شرایط دفاع مشروع نیست.

(۱) تناسب دفاع با حمله

(۲) تجاوز یا خطر فعلی یا قریب الوقوع

(۳) رعایت مراحل دفاع

(۴) مستند بودن دفاع به قراین معقول یا خوف عقلایی

گزینه ۱

مستند ماده ۱۵۶ - هرگاه فردی در مقام دفاع از نفس، عرض، ناموس، مال یا آزادی تن خود یا دیگری در برابر هرگونه تجاوز یا خطر فعلی یا قریب الوقوع با رعایت مراحل دفاع مرتکب رفتاری شود که طبق قانون جرم محسوب می شود، در صورت اجتماع شرایط زیر مجازات نمی شود:

الف- رفتار ارتكابی برای دفع تجاوز یا خطر ضرورت داشته باشد.

ب- دفاع مستند به قرائن معقول یا خوف عقلایی باشد.

پ- خطر و تجاوز به سبب اقدام آگاهانه یا تجاوز خود فرد و دفاع دیگری صورت نگرفته باشد.

ت- توسل به قوای دولتی بدون فوت وقت عملاً ممکن نباشد یا مداخله آنان در دفع تجاوز و خطر مؤثر واقع نشود.

براساس قانون مجازات اسلامی ۹۲ شرط تناسب دفاع با حمله حذف شده و بجای آن رعایت مراحل دفاع اضافه شده است.

۱۱۱ - کدام مورد، در خصوص محکومیت های کیفری اطفال و نوجوانان، صحیح است؟

(۱) محکومیت به جرایم حدی، موجب محرومیت دایم از اشتغال در دستگاههای دولتی می شود.

(۲) محکومیت در کلیه جرایم، سابقه کیفری موثر محسوب می شود

(۳) محکومیت به جرایم مستوجب حد یا قصاص، سوءپیشینه محسوب می شود.

(۴) فاقد آثار کیفری است.

گزینه ۴

مستند ماده ۹۵ - محکومیت های کیفری اطفال و نوجوانان فاقد آثار کیفری است.

۱۱۲ - سهراب اداره یک گروه مجرمانه را که اعضای آن مرتکب ده فقره قتل عمد شده اند، بر عهده دارد. مجازات وی کدام است؟

(۱) معاونت در قتل عمد

(۲) مجازات شدیدترین جرمی که اعضای گروه مرتکب شده اند.

(۳) حداکثر مجازات معاونت در قتل عمد

(۴) به عنوان سبب اقوی از مباشر، مسئولیت داشته و به قصاص محکوم می شود.

گزینه ۳

مستند ماده ۱۳۰ - هرکس سردستگی یک گروه مجرمانه را برعهده گیرد به حداکثر مجازات شدیدترین جرمی که اعضای آن گروه در راستای اهداف همان گروه مرتکب شوند، محکوم می گردد مگر آنکه جرم ارتكابی موجب حد یا قصاص یا دیه باشد که در این صورت به حداکثر مجازات معاونت در آن جرم محکوم می شود.

۱۱۳ - بهنام در حال تحمل مجازات زندان است که با وضع قانون جدید، عنوان مجرمانه عمل وی که باعث مجازاتش شده، زایل می

شود. زوال عنوان مجرمانه، کدام تاثیر زیر را بر وضعیت وی دارد.

- (۱) عدم تاثیر در اجرا و آثار کیفری
(۲) توقف اجرای مجازات و باقی ماندن آثار کیفری
(۳) عدم توقف مجازات و زوال آثار کیفری
(۴) توقف اجرای مجازات و زوال هر گونه اثر کیفری

گزینه ۴

مستند بند الف ماده ۱۰ - در مقررات و نظامات دولتی مجازات و اقدام تأمینی و تربیتی باید به موجب قانونی باشد که قبل از وقوع جرم مقرر شده است و مرتکب هیچ رفتاری اعم از فعل یا ترک فعل را نمیتوان به موجب قانون مؤخر به مجازات یا اقدامات تأمینی و تربیتی محکوم کرد لکن چنانچه پس از وقوع جرم، قانونی مبنی بر تخفیف یا عدم اجرای مجازات یا اقدام تأمینی و تربیتی یا از جهاتی مساعدتر به حال مرتکب وضع شود نسبت به جرائم سابق بوضع آن قانون تا صدور حکم قطعی، مؤثر است. هرگاه به موجب قانون سابق، حکم قطعی لازم الاجراء صادر شده باشد به ترتیب زیر عمل می شود:

الف- اگر رفتاری که در گذشته جرم بوده است به موجب قانون لاحق جرم شناخته نشود، حکم قطعی اجراء نمی شود و اگر در جریان اجراء باشد اجرای آن موقوف می شود. در این موارد و همچنین در موردی که حکم قبلاً اجراء شده است هیچ گونه اثر کیفری بر آن مترتب نیست.

۱۱۴ - تعویق صدور حکم، در کدام مورد، امکان پذیر است؟

- (۱) جرم تعزیری درجه شش
(۲) جرم تعزیری درجه پنج
(۳) صدور قرار تعویق به صورت غیابی
(۴) قبل از احراز مجرمیت

گزینه ۱

مستند ماده ۴۰ - در جرائم موجب تعزیر درجه شش تا هشت دادگاه می تواند پس از احراز مجرمیت متهم با ملاحظه وضعیت فردی، خانوادگی و اجتماعی و سوابق و اوضاع و احوالی که موجب ارتکاب جرم گردیده است در صورت وجود شرایط زیر صدور حکم را به مدت شش ماه تا دو سال به تعویق اندازد..... در ادامه در بند الف ماده ۴۱ گفته: "در تعویق ساده مرتکب به طور کتبی متعهد می گردد...." و حضور مرتکب را جهت تعهد کتبی لازم دانسته و امکان صدور این قرار را به صورت غیابی منتفی دانسته و در ادامه در تبصره ۱ همان ماده تصریح کرده است که: "...دادگاه نمی تواند قرار تعویق صدور حکم را به صورت غیابی صادر کند."

۱۱۵ - کدام مورد، از اختیارات قاضی در مقام تخفیف مجازات تعزیری است؟

- (۱) کاهش حبس به میزان چهار درجه
(۲) تبدیل مصادره اموال به جزای نقدی درجه چهار
(۳) تبدیل حبس به جزای نقدی درجه یک تا سه
(۴) تبدیل انفصال دائم به موقت به میزان دو تا چهار سال

گزینه ۲

مستند ماده ۳۷ - در صورت وجود یک یا چند جهت از جهات تخفیف، دادگاه می تواند مجازات تعزیری را به نحوی که به حال متهم مناسب تر باشد به شرح ذیل تقلیل دهد یا تبدیل کند:

- الف- تقلیل حبس به میزان یک تا سه درجه
ب- تبدیل مصادره اموال به جزای نقدی درجه یک تا چهار
پ- تبدیل انفصال دائم به انفصال موقت به میزان پنج تا پانزده سال
ت- تقلیل سایر مجازات های تعزیری به میزان یک یا دو درجه از همان نوع یا انواع دیگر

۱۱۶ - اسد در دفاع از اتهام سرقت مدعی می شود چون نوع و میزان مجازات جرم سرقت را نمی دانسته، مرتکب آن شده است.

حکم این دفاع کدام است؟

(۱) جهل به نوع مجازات، مانع از مجازات است ولی جهل به میزان، مانع مجازات نیست.

- (۲) جهل به نوع و میزان مجازات، مانع از مجازات نیست.
 (۳) اگر تحصیل علم عادتاً برای وی مقدور نبوده است، مجازات نمی شود.
 (۴) جهل مطلقاً از موانع مسئولیت کیفری است.

گزینه ۲

ماده ۱۵۵ - جهل به حکم، مانع از مجازات مرتکب نیست مگر اینکه تحصیل علم عادتاً برای وی ممکن نباشد یا جهل به حکم شرعاً عذر محسوب شود.
 تبصره- جهل به نوع یا میزان مجازات مانع از مجازات نیست.

۱۱۷ - فرهاد به مجازات کلاهبرداری، خیانت در امانت و تخریب محکوم شده است. کدام مجازات در مورد وی اجرا می شود؟

- (۱) حداکثر مجازات همه جرایم، به علاوه نصف کیفر اشد
 (۲) جمع و اجرای مجازات هر سه جرم
 (۳) مجازات اشد، به علاوه نصف مجازات دو جرم دیگر
 (۴) حداکثر مجازات اشد

گزینه ۴

ماده ۱۳۴ - در جرائم موجب تعزیر هرگاه جرائم ارتكابی بیش از سه جرم نباشد دادگاه برای هر یک از آن جرائم حداکثر مجازات مقرر را حکم میکند..... فقط مجازات اشد قابل اجراء است.

۱۱۸ - کدام جرم، از شمول تکرار جرم خارج است؟

- (۱) محاربه
 (۲) قاچاق مشروبات الکلی کمتر از ده میلیون ریال
 (۳) سیاسی
 (۴) مواد مخدر

گزینه ۳

مستند ماده ۱۳۸ - مقررات مربوط به تکرار جرم در جرائم سیاسی و مطبوعاتی و جرائم اطفال اعمال نمی شود.

۱۱۹ - خسرو به اتهام اسید پاشی تحت تعقیب دادسرا قرار گرفته است. پس از صدور کیفرخواست در جلسه محاکمه، ضمن پذیرش

اتهام، از دادگاه درخواست تعویق صدور حکم یا تعلیق اجرای آن را می کند. کدام مورد، در خصوص تعویق صدور حکم و تعلیق اجرای مجازات، صحیح است؟

- (۱) هر دو ممنوع است.
 (۲) اولی ممنوع و دومی بلامانع است.
 (۳) اولی مجاز و دومی ممنوع است.
 (۴) هر دو به تشخیص قاضی صادرکننده رای بستگی دارد.

گزینه ۱

مستند ماده ۴۷ - صدور حکم و اجرای مجازات در مورد جرائم زیر و شروع به آنها قابل تعویق و تعلیق نیست:

الف- جرائم علیه امنیت داخلی و خارجی کشور، خرابکاری در تأسیسات آب، برق، گاز، نفت و مخابرات ب- جرائم سازمان یافته، سرقت مسلحانه یا مقرون به آزار، آدمربایی و اسیدپاشی

پ- قدرتمایی و ایجاد مزاحمت با چاقو یا هر نوع اسلحه دیگر، جرائم علیه عفت عمومی، تشکیل یا اداره مراکز فساد و فحشا

ت- قاچاق عمده مواد مخدر یا روانگردان، مشروبات الکلی و سلاح و مهمات و قاچاق انسان

ث- تعزیر بدل از قصاص نفس، معاونت در قتل عمدی و محاربه و افساد فی الارض

ج- جرائم اقتصادی، با موضوع جرم بیش از یکصد میلیون (۱۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال

۱۲۰ - در خصوص تعویق و تعلیق مجازات اطفال و نوجوانان، کدام مورد، صحیح است؟

- (۱) امکان تعلیق اجرای مجازات یا تعویق صدور حکم در کلیه جرایم
 (۲) امکان تعویق صدور حکم یا تعلیق اجرای مجازات در کلیه جرایم تعزیری

- ۳) امکان تعویق صدور حکم و نه تعلیق اجرای مجازات در کلیه جرایم
 ۴) امکان تعلیق اجرای مجازات و نه تعویق صدور حکم در کلیه جرایم تعزیری

گزینه ۲

مستند ماده ۹۴ - دادگاه می تواند در مورد تمام جرائم تعزیری ارتكابی توسط نوجوانان، صدور حکم را به تعویق اندازد یا اجرای مجازات را معلق کند.

۱۲۱ - مهلت و نحوه پرداخت دیه در جنایت خطای محض، چگونه است؟

- ۱) سه سال شمسی از زمان وقوع و هر سال یک سوم دیه
 ۲) سه سال شمسی از زمان صدور حکم محکومیت، ولی مقدار مشخصی برای پرداخت سالیانه مقرر نشده است.
 ۳) سه سال قمری از زمان وقوع، ولی مقدار مشخصی برای پرداخت سالیانه مقرر نشده است.
 ۴) سه سال قمری از زمان وقوع و هر سال یک سوم دیه

گزینه ۴

مستند ماده ۴۸۸ - مهلت پرداخت دیه، از زمان وقوع جنایت به ترتیب زیر است مگر اینکه به نحو دیگری تراضی شده باشد:

- الف- در عمد موجب دیه، ظرف یک سال قمری
 ب- در شبه عمد، ظرف دو سال قمری
 پ- در خطای محض، ظرف سه سال قمری
 همچنین در ماده ماده ۴۸۹ گفته: "در جنایت خطای محض، پرداخت کننده باید ظرف هر سال، یک سوم دیه و در شبه عمدی، ظرف هر سال نصف دیه را بپردازد."

۱۲۲ - حد لواط برای فاعل و مفعول، در غیر موارد علف و اکراه، کدام است؟

- ۱) هر دو اعدام
 ۲) در صورتی که مفعول محصن باشد، هر دو اعدام
 ۳) فاعل صد ضربه شلاق، مفعول اعدام
 ۴) فاعل اعدام، مفعول صد ضربه شلاق

گزینه ۳

مستند ماده ۲۳۴ - حد لواط برای فاعل، در صورت علف، اکراه یا دارا بودن شرایط احصان، اعدام و در غیر این صورت (در غیر موارد علف و اکراه) صد ضربه شلاق است. حد لواط برای مفعول در هر صورت (وجود یا عدم احصان) اعدام است.

۱۲۳ - سینا به اتهام سرقت مشمول حد، پس از تعقیب در دادسرا در محضر بازپرس به جرم ارتكابی اقرار کرده لیکن در دادگاه منکر اقرار قبلی خود شده و ادعا می کند با تهدید، مجبور به اقرار شده است. کدام مورد، صحیح است؟

- ۱) ادعای او بدون نیاز به بینه و سوگند پذیرفته می شود.
 ۲) باید برای ادعای خود، بینه ارائه کند.
 ۳) تحت هیچ شرایطی، ادعای او پذیرفته نمی شود.
 ۴) صرف اداء سوگند، برای اثبات ادعایش کافی است.

گزینه ۱

مستند ماده ۲۱۸ - در جرائم موجب حد هرگاه متهم ادعای فقدان علم یا قصد یا وجود یکی از موانع مسؤولیت کیفری را در زمان ارتكاب جرم نماید در صورتی که احتمال صدق گفتار وی داده شود و اگر متهم ادعاء کند که اقرار او با تهدید و ارباب یا شکنجه گرفته شده است ادعای مذکور بدون نیاز به بینه و سوگند پذیرفته می شود.

۱۲۴ - پس از تیراندازی فرشید به سوی حمید و تحقق قتل، مشخص می شود مقتول فردی غیر از حمید و دارای محکومیت قطعی به ارتكاب جرم حدی مستوجب سلب حیات بوده است. حکم فرشید کدام است؟

- ۱) دیه و حبس تعزیری
 ۲) تعزیر

گزینه ۲

ماده ۲۹۴ - اگر کسی به علت اشتباه در هویت، مرتکب جنایتی بر دیگری شود در صورتی که مجنی علیه و فرد مورد نظر هر دو مشمول ماده (۳۰۲) این قانون نباشند، جنایت عمدی محسوب می شود.

همچنین در بند الف ماده ۳۰۲ مورد مذکور در متن سوال را بیان کرده در صورتی که مجنی علیه دارای یکی از حالات زیر باشد، مرتکب به قصاص و پرداخت دیه، محکوم نمی شود:

الف- مرتکب جرم حدی که مستوجب سلب حیات است.

ب- مرتکب جرم حدی که مستوجب قطع عضو است، مشروط بر اینکه جنایت وارد شده، بیش از مجازات حدی او نباشد، در غیر این صورت، مقدار اضافه بر حد، حسب مورد، دارای قصاص و یا دیه و تعزیر است.

پ- مستحق قصاص نفس یا عضو، فقط نسبت به صاحب حق قصاص و به مقدار آن قصاص نمی شود.

ت- متجاوز و کسی که تجاوز او قریب الوقوع است و در دفاع مشروع به شرح مقرر در ماده (۱۵۶) این قانون جنایتی بر او وارد شود.

ث- زانی و زانیه در حال زنا نسبت به شوهر زانیه در غیر موارد اکراه و اضطرار به شرحی که در قانون مقرر است.

۱۲۵- ساسان برای تسریع در صدور مجوز درخواستی، پرداخت مبلغی را به کارمند اداره پیشنهاد می کند. پس از توافق طرفین، وجه پرداخت ولی قبل از صدور مجوز، هر دو نفر دستگیر می شوند. کدام مورد، صحیح است؟

(۱) ساسان مرتکب جرم نشده، ولی کارمند شروع به ارتشاء کرده است.

(۲) چون مجوز صادر نشده، جرمی واقع نشده است.

(۳) ساسان در حکم راشی و کارمند در حکم مرتشی است.

(۴) اقدام هر دو نفر، در حد شروع به جرم رشاء و ارتشاء است.

گزینه ۳

ارتشاء یک جرم مطلق است و جرم ارتشا در صورتی محقق است که رشوه گیرنده از کارمندان دولت باشد همچنین برای تحقق رشاء و ارتشاء ارزش اقتصادی مالی که به عنوان رشوه داده می شود تاثیری در مسئولیت کیفری مرتکب ندارد. برای تحقق رشاء و ارتشاء جنبه مالی داشتن مال داده شده یا گرفته شده الزامی است و پیشنهاد یا وعده ی اعطاء یا اخذ وجه یا مال رشاء یا ارتشاء محسوب نمی شود.

۱۲۶ - اگر کسی دختر نابالغ باکره ای را اغفال کرده و با جلب رضایت او با وی زنا کند، مشمول کدام حکم است؟

(۱) اعدام و پرداخت مهر المتهه

(۲) صد ضربه شلاق و پرداخت ارش البکاره و مهر المثل

(۳) اعدام، پرداخت ارش البکاره و مهر المثل

(۴) صرفا پرداخت ارش البکاره و مهر المثل

گزینه ۳

مستند تبصره ۲ ماده ۲۲۴ هرگاه کسی با زنی که راضی به زنا با او نباشد در حال بیهوشی، خواب یا مستی زنا کند رفتار او در حکم زنا با بیعت است. در زنا از طریق اغفال و فریب دادن دختر نابالغ یا از طریق ربایش، تهدید و یا ترساندن زن اگرچه موجب تسلیم شدن او شود موجب محکومیت به مجازات اعدام است. و همچنین در ماده ۲۳۱ گفته است: "در موارد زنا با بیعت و در حکم آن، در صورتی که زن باکره باشد مرتکب علاوه بر مجازات مقرر به پرداخت ارش البکاره و مهرالمثل نیز محکوم می شود و در صورتی که باکره نباشد، فقط به مجازات و پرداخت مهرالمثل محکوم می گردد."

۱۲۷ - مسعود در حال رانندگی در جاده بوده که بر اثر جاری شدن سیل، خودروی وی واژگون و سرنشینان آن مصدوم می شوند. کدام مورد، صحیح است؟

(۱) مسعود ضامن دیه نیست.

۲) فقط در صورت عدم رعایت سرعت مجاز و نداشتن مهارت در رانندگی، ضامن دیه است.

۳) مسعود ضامن دیه کامل همه سرنشینان است.

۴) مسعود ضامن نصف دیه سرنشینان است.

گزینه ۱

مستند مفهوم مخالف ماده ۵۰۵ هرگاه هنگام رانندگی به سبب حوادثی مانند واژگون شدن خودرو و یا برخورد آن با موانع، سرنشینان خودرو مصدوم یا تلف شوند در صورتی که سبب حادثه، علل قهری همچون زلزله و سیل نبوده و مستند به راننده باشد، راننده ضامن دیه است. چنانچه وقوع حادثه مستند به شخص حقوقی یا حقیقی دیگری باشد آن شخص ضامن است.

۱۲۸ - یکی از کارکنان دادگستری، در غیر موارد جلب قانونی و بدون حکم قضایی، با جعل حکم قاضی دادگاه کیفری، شخصی را

توقیف می کند. اقدام او مشمول کدام مورد است؟

۱) تعدد نتایج و مستوجب مجازات اشد

۲) توقیف غیر مجاز از طریق جعل سند رسمی بوده و به یک مجازات محکوم می شود.

۳) تعدد معنوی و مستوجب مجازات اشد

۴) تعدد مادی و مستوجب تعدد مجازات

گزینه ۴

مستند ماده ۵۸۳ هر کس از مقامات یا مأمورین دولتی یا نیروهای مسلح یا غیر آن ها بدون حکمی از مقامات صلاحیت دار در غیر مواردی که در قانون جلب یا توقیف اشخاص را تجویز نموده، شخصی را توقیف یا حبس کند یا عنفاً در محلی مخفی نماید به یک تا سه سال حبس یا جزای نقدی از شش تا هجده میلیون ریال محکوم خواهد شد. و همچنین طبق ماده ۵۸۶ هر گاه مرتکب برای ارتکاب جرایم مذکور در ماده (۵۸۳) اسم یا عنوان مجعول یا اسم و علامت مأمورین دولت یا لباس منتسب به آنان را به تزویر اختیار کرده یا حکم جعلی ابراز نموده باشد علاوه بر مجازات ماده ی مزبور به مجازات جعل یا تزویر محکوم خواهد شد.

۱۲۹ - اگر غیر مسلمان در حال مستی، در اماکن عمومی ظاهر شود، چه مجازاتی دارد؟

۱) اساساً به مجازات محکوم نمی شود.

۲) تظاهر به عمل حرام

۴) حد مصرف مسکر و تظاهر به عمل حرام

۳) حد مصرف مسکر

گزینه ۲

ماده ۲۶۶ - غیر مسلمان تنها در صورت تظاهر به مصرف مسکر، محکوم به حد می شود.

تبصره- اگر مصرف مسکر توسط غیرمسلمان علنی نباشد لکن مرتکب در حال مستی در معابر یا اماکن عمومی ظاهر شود به مجازات مقرر برای تظاهر به عمل حرام محکوم می گردد.

۱۳۰ - کدام مورد، در خصوص جرم توقیف یا حبس غیر قانونی، صحیح است؟

۱) جرمی مستمر است که فقط توسط مقامات دولتی قابل ارتکاب است.

۲) جرمی آنی است که تنها در صورت نگاه داشتن فرد در یک مکان محصور توسط مقامات دولتی، قابل ارتکاب است.

۳) جرمی آنی است که توسط همه افراد، اعم از اینکه مقام دولتی داشته یا نداشته باشند، قابل ارتکاب است.

۴) جرمی مستمر است که مرتکب آن می تواند مقام دولتی یا غیر دولتی باشد.

گزینه ۴

ماده ۵۸۳ هر کس از مقامات یا مأمورین دولتی یا نیروهای مسلح یا غیر آنها بدون حکمی از مقامات صلاحیت دار در غیر مواردی که در قانون جلب یا توقیف اشخاص را تجویز نموده، شخصی را توقیف یا حبس کند یا عنفاً در محلی مخفی نماید به یک تا سه سال حبس یا جزای نقدی از شش تا هجده میلیون ریال محکوم خواهد شد.

۱۳۱ - بهزاد در حالیکه در خواب بوده، جنایتی بر امیر وارد کرده است. او پیش از خواب آگاه بوده که اقدام وی در خوابیدن در آن محل، نوعاً موجب جنایت می شود. جنایت از کدام نوع است؟

- (۱) عمد
(۲) خطای محض است ولی خودش باید دیه بپردازد.
(۳) شبه عمد
(۴) خطای محض است و عاقله باید دیه بپردازد

گزینه ۱

ماده ۲۹۲ - جنایت در موارد زیر خطای محض محسوب می شود:

- الف- در حال خواب و بیهوشی و مانند آنها واقع شود.
ب- به وسیله صغیر و مجنون ارتکاب یابد.
پ- جنایتی که در آن مرتکب نه قصد جنایت بر مجنی علیه را داشته باشد و نه قصد ایراد فعل واقع شده بر او را، مانند آنکه تیری به قصد شکار رها کند و به فردی برخورد نماید.
تبصره- در مورد بندهای (الف) و (پ) هرگاه مرتکب آگاه و متوجه باشد که اقدام او نوعاً موجب جنایت بر دیگری می گردد، جنایت عمدی محسوب می شود.

۱۳۲ - در صورت عدم تمکن مالی عاقله برای پرداخت دیه در مهلت مقرر، چگونه عمل می شود؟

- (۱) عاقله تا زمان پرداخت کامل دیه، حبس می شود.
(۲) توسط مرتکب پرداخت می شود و در صورت عدم تمکن، بیت المال می پردازد
(۳) توسط مرتکب پرداخت می شود و در صورت عدم تمکن حبس می شود.
(۴) از مال سایر خویشاوندان با رعایت الاقرب فالاقرب پرداخت می شود.

گزینه ۲

ماده ۴۷۰ - در صورتی که مرتکب، دارای عاقله نباشد، یا عاقله او به دلیل عدم تمکن مالی نتواند دیه را در مهلت مقرر بپردازد، دیه توسط مرتکب و در صورت عدم تمکن از بیت المال پرداخت می شود. در این مورد فرقی میان دیه نفس و غیر آن نیست.

۱۳۳ - در کدام جنایت، حکم تغلیظ دیه جاری نمی شود؟

- (۱) مادون نفس
(۲) قتل عمد که به علت عدم امکان قصاص، دیه پرداخت می شود.
(۳) وارده بر غیر مسلمان
(۴) علیه اشخاص نابالغ

گزینه ۱

ماده ۵۵۶ - در حکم تغلیظ دیه فرقی میان بالغ و غیربالغ، زن و مرد و مسلمان و غیرمسلمان نیست. سقط جنین نیز پس از پیدایش روح، مشمول حکم تغلیظ است. تغلیظ دیه، در مواردی که عاقله یا بیت المال پرداختکننده دیه باشد نیز جاری است. در قتل عمدی که به علت عدم امکان قصاص یا عدم جواز آن دیه پرداخت می شود نیز این حکم جاری است. و همچنین در ماده ۵۵۷ گفته شده تغلیظ دیه مخصوص قتل نفس است و در جنایت بر اعضاء و منافع جاری نیست.

۱۳۴ - فرشاد بطور غیر مجاز به داده های رایانه ای که به وسیله تدابیر امنیتی حفاظت شده، دسترسی یافته است. عمل او مشمول کدام جرم رایانه ای است؟

- (۱) تخریب
(۲) سرقت
(۳) دسترسی غیر مجاز
(۴) شنود غیر مجاز

گزینه ۳

ماده (۱) قانون جرایم رایانه ای ذیل عنوان دسترسی غیر مجاز گفته هرکس به طور غیرمجاز به داده ها یا سیستم های رایانه ای یا مخابراتی که به وسیله تدابیر امنیتی حفاظت شده است دسترسی یابد، به حبس از نود و یک روز تا یک سال یا جزای نقدی از پنج تا بیست میلیون ریال یا هر دو مجازات محکوم خواهد شد.

۱۳۵ - اگر در قتل عمدی موجب قصاص، قاتل فرار کرده و به او دسترسی نباشد، اولیای دم چه حقی دارند؟

(۱) تا زمان دسترسی به قاتل، حق قصاص و مطالبه دیه ندارند. (۲) حق مطالبه دیه دارند.

(۳) فقط حق قصاص دارند. (۴) اساسا تا زمان مرگ قاتل، حق مطالبه دیه ندارند.

گزینه ۲

ماده ۴۳۵ - هرگاه در جنایت عمدی، به علت مرگ یا فرار، دسترسی به مرتکب ممکن نباشد با درخواست صاحب حق، دیه جنایت از اموال مرتکب پرداخت می شود و در صورتی که مرتکب مالی نداشته باشد در خصوص قتل عمد، ولی دم می تواند دیه را از عاقله بگیرد و در صورت نبود عاقله یا عدم دسترسی به آنها یا عدم تمکن آنها، دیه از بیت المال پرداخت می شود و در غیر قتل، دیه بر بیت المال خواهد بود. چنانچه پس از اخذ دیه، دسترسی به مرتکب جنایت اعم از قتل و غیر قتل، ممکن شود در صورتی که اخذ دیه به جهت گذشت از قصاص نباشد، حق قصاص حسب مورد برای ولی دم یا مجنی علیه محفوظ است، لکن باید قبل از قصاص، دیه گرفته شده را برگرداند.

۱۳۶ - سمیرا توسط همسرش به قتل می رسد. کدام مورد صحیح است؟

(۱) می توان مهریه سمیرا با تفاضل دیه، تهاتر نمود و او را قصاص کرد.

(۲) مرد برای قتل زن قصاص نمی شود.

(۳) فرزندان سمیرا حق قصاص پدر را ندارند.

(۴) در قتل زوجه توسط زوج، تفاضل دیه پرداخت نمی شود.

گزینه ۱

۱۳۷ - سارقانی که دست به سلاح ببرند و موجب سلب امنیت مردم شوند، مشمول کدام عنوان هستند؟

(۱) بغی (۲) سرقت مسلحانه

(۳) محاربه (۴) سرقت حدی

گزینه ۳

ماده ۲۸۱ - راهزنان، سارقان و قاچاقچیان که دست به سلاح ببرند و موجب سلب امنیت مردم و راهها شوند محاربند.

۱۳۸ - شخصی به قصاص محکوم شده است، ولی صاحبان حق قصاص، غیبت طولانی داشته و امیدی به بازگشت آنها نیست. کدام

مورد صحیح است؟

(۱) محکوم، مدت ۵ سال در حبس مانده و در صورت عدم مراجعه صاحبان حق قصاص، با تامین مناسب آزاد می شود.

(۲) مقام رهبری به عنوان ولی غایب، به جای آنان تصمیم می گیرد.

(۳) محکوم تا مراجعه صاحبان حق قصاص، با اخذ تامین مناسب آزاد می شود.

(۴) قاضی صادرکننده حکم به عنوان ولی غایب، تصمیم به حبس یا قصاص یا آزادی با تامین مناسب می گیرد.

گزینه ۲

ماده ۴۲۴ - در هر حق قصاصی اگر بعضی از صاحبان آن، غائب باشند و مدت غیبت آنان کوتاه باشد صدور حکم تا آمدن غائب به تعویق می افتد و اگر غیبت طولانی باشد و یا امیدی به بازگشت آنان نباشد مقام رهبری به عنوان ولی غائب به جای آنان تصمیم می گیرد و چنانچه زمان بازگشت معلوم نباشد مقام رهبری برای آنها پس از گذشت زمان کوتاه و قبل از طولانی شدن زمان غیبت اتخاذ تصمیم مینماید، کسانی که حاضرند، میتوانند پس از تأمین سهم غائبان در دادگاه، قصاص کنند و اگر حاضران، گذشت کنند

یا با او مصالحه نمایند، حق قصاص غائبان محفوظ است و اگر آنان پس از حاضر شدن، خواهان قصاص باشند، باید نخست سهم دیه کسانی را که گذشت نموده اند یا با مرتکب مصالحه کرده اند به مرتکب بپردازند و سپس قصاص کنند.

۱۳۹ - کدام مورد جاسوسی رایانه ای است؟

- (۱) تغییر یا ایجاد داده های سری قابل استناد
(۲) ممانعت از دسترسی به داده های سری از طریق رمزنگاری
(۳) متوقف کردن داده های سری و اختلال در آنها
(۴) شنود غیر مجاز داده های سری در حال انتقال

گزینه ۴

ماده (۳) قانون جرایم رایانه ای ذیل عنوان جاسوسی رایانه ای گفته: "هرکس به طور غیرمجاز نسبت به داده ای سری در حال انتقال یا ذخیره شده در سیستم های رایانه ای یا مخابراتی یا حامل های داده مرتکب اعمال زیر شود، به مجازات های مقرر محکوم خواهد شد:

الف) دسترسی به داده ای مذکور یا تحصیل آنها یا شنود محتوای سری در حال انتقال، به حبس از یک تا سه سال یا جزای نقدی از بیست تا شصت میلیون ریال یا هر دو مجازات.

ب) در دسترس قرار دادن داده ای مذکور برای اشخاص فاقد صلاحیت، به حبس از دو تا ده سال.

ج) افشا یا در دسترس قرار دادن داده ای مذکور برای دولت، سازمان، شرکت یا گروه بیگانه یا عاملان آنها، به حبس از پنج تا پانزده سال.

۱۴۰ - آرمان ملک سینا را بدون سمت قانونی به جمشید منتقل کرده است، ولی سینا پس از اطلاع از وقوع معامله، هیچ عملی برای

مطلع کردن جمشید از مالکیت خود به عمل نمی آورد سینا تحت کدام عنوان قابل تعقیب است؟

- (۱) مالک بزه دیده بوده و مرتکب جرمی نشده است
(۲) معاونت در خیانت در امانت
(۳) تبانی برای تحصیل مال دیگری
(۴) معاونت در انتقال مال غیر بدون مجوز قانونی

گزینه ۴

ماده ۱ قانون راجع به انتقال مال غیر گفته: "کسی که مال غیر را با علم به اینکه مال غیر است به نحوی از انحاء عیناً یا منفعتاً بدون مجوز قانونی به دیگری منتقل کند کلاهبردار محسوب و مطابق ماده ۲۳۸ قانون عمومی محکوم می شود. و همچنین است انتقال گیرنده که در حین معامله عالم به عدم مالکیت انتقال دهنده باشد. اگر مالک از وقوع معامله مطلع شده و تا یک ماه پس از حصول اطلاع اظهاریه برای ابلاغ به انتقال گیرنده و مطلع کردن او از مالکیت خود به اداره ثبت اسناد یا دفتر بدایت یا صلحیه یا یکی از دوائر دیگر دولتی تسلیم ننماید معاون جرم محسوب خواهد شد."

ارشد ۱۳۹۳

۱۰۱ - با توجه به قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲، هر گاه اصل دفاع مشروع محرز باشد ولی رعایت شرایط آن محرز نباشد، .....

(۱) دیه از بیت المال پرداخت می گردد.

(۲) اثبات عدم رعایت شرایط دفاع به عهده مدافع است.

(۳) اثبات عدم رعایت شرایط دفاع به عهده دادستان است.

(۴) اثبات عدم رعایت شرایط دفاع به عهده مهاجم است.

گزینه ۴

۱۰۲ - فرد بیگانه در صورت ارتکاب کدام یک از جرایم ذیل در خارج از ایران طبق قانون مجازات اسلامی ایران، مجازات نمی شود؟

- (۱) جعل دستخط مقام رهبری.
(۲) جعل اسکناس رایج ایران.
(۳) جعل نوشته رسمی رئیس جمهور.
(۴) جعل نوشته رسمی یا غیر رسمی رئیس جمهور.

گزینه ۴

- ۱۰۳ - تمثیل جزیره متروک وسط چه کسی، در کدامیک از مکاتب کیفری و برای چه موضوعی مطرح شده است؟^{۱۱۳}
- (۱) کانت - عدالت مطلق - ثابت و لایتغیر بودن خاصیت سزاهندگی و اربابی کیفرها.
  - (۲) ژوزف دومستر - مکتب اخلاق گرایی - ثابت بودن کیفرها.
  - (۳) لومبرزو - مکتب تحقیقی - طرد بزه کاران مادر زاد.
  - (۴) گاروفالو - مکتب فایده گرا - تبعید مجرمین خطرناک.

گزینه ۱

- ۱۰۴ - بر اساس قواعد تفسیر قوانین کیفری کدام گزینه نادرست است؟
- تفسیر گسترده به ضرر متهم جایز نیست.
- تفسیر گسترده به ضرر متهم می تواند جایز باشد.
- قوانین کیفری در موارد ابهام به سود متهم تفسیر می شوند.
- قوانین کیفری در موارد اجمال به سود متهم تفسیر می شوند.

گزینه ۲

- ۱۰۵ - کدامیک از مکاتب حقوق کیفری برای نخستین بار شخصیت بزه کار را به طور جدی مورد توجه و مطالعه قرار داده است؟
- (۱) مکتب نئوکلاسیک
  - (۲) مکتب فایده اجتماعی
  - (۳) مکتب تحقیقی (اثباتی)
  - (۴) مکتب دفاع اجتماعی نوین

گزینه ۳

- ۱۰۶ - اگر شخص الف با میله ای به سمت شخص ب یورش ببرد و شخص ب میله را از دست او گرفته و سپس با همان وسیله شخص الف را مجروح کند. حکم مسئله بر اساس اصول و قواعد حقوق کیفری چگونه تعیین می شود؟
- (۱) مورد از موارد دفاع مشروع بوده و شخص ب مسئول نیست.
  - (۲) مورد از موارد حالت اضطرار است و شخص ب مسئول نیست.
  - (۳) مورد از موارد دفاع مشروع نیست ولی مجازات شخص ب به دلیل تجاوز شخص الف تخفیف می یابد.
  - (۴) مورد از موارد دفاع مشروع نیست زیرا دفاع باید برای جلوگیری از تجاوز باشد و پس از خلع سلاح الف، موردی برای دفاع نمانده است.

گزینه ۴

- ۱۰۷ - با توجه به اصول حقوق کیفری، کدام گزینه در خصوص رابطه میان انگیزه و قصد مجرمانه صحیح است؟
- (۱) انگیزه از قصد مجرمانه جداست و به طور کلی از ارکان عنصر معنوی جرم به شمار نمی رود.
  - (۲) انگیزه همان سوء نیت خاص در برخی جرایم عمدی است.
  - (۳) انگیزه همان سوء نیت عام در جرایم عمدی است.
  - (۴) انگیزه همان قصد مجرمانه در جرایم عمدی است.

گزینه ۱

- ۱۰۸ - هرگاه فردی، دیگری را به انجام سرقت ساده تحریک کند، ولی مباشر، مرتکب سرقت مشدد شود، مجازات فرد محرک چگونه تعیین می شود؟
- (۱) مجازات معاونت در سرقت مشدد
  - (۲) مجازات معاونت در سرقت ساده
  - (۳) به دلیل عدم وجود وحدت قصد مجازاتی ندارد.
  - (۴) حد اکثر مجازات معاونت در سرقت ساده.

^{۱۱۳} در آزمون وکالت از مکاتب کیفری سوال مطرح نمی شود.

گزینه ۲

- ۱۰۹ - اگر فردی پس از آتش زدن عمدی یک انبار برنج از محل فرار کرده و در حین فرار با اتومبیل خود عابری را زیر گرفته و به قتل برساند، آیا می تواند به حالت ضرورت استناد کند؟
- (۱) بله، چون امکان دفع خطر وجود نداشته است.
(۲) بله، چون خطر حادث شده شدید بوده است.
(۳) خیر چون خطر را عمداً ایجاد کرده است.
(۴) خیر چون امکان دفع خطر وجود داشته است.

گزینه ۳

- ۱۱۰ - مطابق مبانی و قواعد کلی شرکت در جرم در حقوق کیفری، کدام گزینه نادرست است؟
- (۱) در صورتی که شریکی از کیفیات تخفیف دهنده برخوردار باشد، این کیفیات در مورد سایر شرکاء نیز موثر است.
(۲) چنانچه هر یک از شرکاء به دلیلی کیفر پذیر نباشد، تاثیری در حق شریک دیگر نخواهد داشت.
(۳) کیفر شریک از دیدگاه نظری نمی تواند از کیفر فاعل جرم جدا باشد.
(۴) هر شریک مسئولیت کامل کلیه اقدامات را به سهم خود داراست.

گزینه ۱

- ۱۱۱ - در کدامیک از قوانین کیفری زیر در مورد «مستی» حکمی پیش بینی نشده بود؟
- (۱) قانون مجازات عمومی ۱۳۰۴
(۲) قانون مجازات عمومی اصلاحی ۱۳۵۲
(۳) قانون راجع به مجازات اسلامی ۱۳۶۱
(۴) قانون مجازات اسلامی ۱۳۷۰

گزینه ۱

- ۱۱۲ - همه جرایم ذیل مشمول مرور زمان نیستند، به جز:
- (۱) کلاهبرداری
(۲) جرم سرقت مشدد
(۳) جمع آوری اطلاعات طبقه بندی شده
(۴) داخل شدن به اماکن سیاسی یا نظامی یا امنیتی

گزینه ۲

- ۱۱۳ - مطابق قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲، مدت آزادی مشروط اصولاً چه میزان است؟
- (۱) ۲ تا ۴ سال
(۲) ۲ تا ۵ سال
(۳) ۱ تا ۵ سال
(۴) ۱ تا ۴ سال

گزینه ۳

- ۱۱۴ - مطابق نص قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ در مقررات تعدد جرم، در کدام جرم اگر بزه حدی از جنس بزه تعزیری باشد، مرتکب به هر دو کیفر محکوم می شود؟
- (۱) زنا
(۲) قذف
(۳) سرقت
(۴) روابط نامشروع

گزینه ۲

- ۱۱۵ - مقررات موضوعه مربوط به کدام یک از نهاد های حقوق کیفری طبق قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ به صراحت نسخ شده است؟
- (۱) کیفرهای اصلی
(۲) کیفرهای تکمیلی
(۳) کیفرهای تعزیری
(۴) اقدام های تامینی و تربیتی

گزینه ۴

- ۱۱۶ - هرگاه شریکی مال مشترک را سرقت نماید به ارتکاب چه جرمی محکوم خواهد شد؟
- (۱) چنانچه بیش از سهم خود سرقت کرده باشد و مازاد سهم او به حد نصاب برسد، مستوجب سرقت حد می باشد.
(۲) چنانچه قیمت کل مالی که سرقت کرده است به حد نصاب برسد جرم سرقت محقق می شود و مستوجب حد سرقت می باشد
(۳) حتی اگر بیش از سهم خود سرقت کرده باشد جرم سرقت محقق نمی شود ولی نسبت به مازاد سهم خود ضامن است و باید جبران نماید.

۴) حتی اگر بیش از سهم خود سرقت کرده باشد جرم سرقت محقق می شود ولی فقط مستوجب مجازات تعزیری خواهد بود

گزینه ۱

۱۱۷ - آقای «الف» که در ساحل دریا به حرفه نجات غریق اشتغال دارد، با مشاهده ی استمداد فردی در دریا در شرایطی که امکان کمک رسانی به او دارد، از نجات وی خود داری می کند. ترک فعل او بر اساس کدامیک از مبانی زیر جرم تلقی می شود؟

- (۱) ترک وظیفه ناشی از قانون یا قرارداد
(۲) ترک وظیفه ناشی از وجود رابطه ی خاص
(۳) ترک وظیفه ناشی از ایجاد خطر قبلی
(۴) ترک وظیفه ناشی از پذیرش اختیاری مسئولیت

گزینه ۱

۱۱۸ - اگر درمیان اولیای دم مقتول ولی دم صغیری وجود داشته باشد نسبت به سهم صغیر چه کسی حق تصمیم گیری دارد؟
(۱) ولی او فقط حق قصاص یا مصالحه دارد
(۲) ولی او حق قصاص مصالحه و گذشت
(۳) در هر حال مقام رهبری می تواند در مورد او تصمیم بگیرد
(۴) حتماً باید صبر کرد تا ولی دم بالغ شود و خود تصمیم بگیرد

گزینه ۲

ماده ۳۵۴ قانون مجازات اسلامی: اگر مجنیّ علیه یا همه اولیای دم یا برخی از آنان، صغیر یا مجنون باشند، ولی آنان با رعایت مصلحتشان حق قصاص، مصالحه و گذشت دارد و همچنین می تواند تا زمان بلوغ یا افاقه آنان منتظر بماند. اگر برخی از اولیای دم، کبیر و عاقل و خواهان قصاص باشند می توانند مرتکب را قصاص نمایند لکن در صورتی که ولی صغیر یا مجنون خواهان اداء یا تأمین سهم دیه مولی علیه خود از سوی آنها باشد باید مطابق خواست او عمل کنند. مفاد این ماده، در مواردی که حق قصاص به علت مرگ مجنیّ علیه یا ولی دم به ورثه آنان منتقل می شود نیز جاری است. این حکم در مورد جنایاتی که پیش از لازم الاجرا شدن این قانون واقع شده است نیز جاری است.
ماده ۳۵۵ در مورد ماده (۳۵۴) این قانون، جنین در صورتی ولی دم محسوب می شود که زنده متولد شود.

۱۱۹ - کدامیک از شرایط زیر برای مستوجب حد شدن سرقت ضروری است؟

- ۱- مخفیانه بودن ربایش
۲ - مخفیانه بودن هتک حرز
۳ - رسیدن سهم هر شریک به حد نصاب
۴ - رسیدن ارزش مال مسروق به حد نصاب بدون توجه به تعداد سارقان

- (۱) موارد ۱، ۲ و ۳
(۲) موارد ۱ و ۳
(۳) موارد ۱، ۳ و ۴
(۴) همه موارد

گزینه ۱

۱۲۰ - از نظر حقوق ایران کدامیک از موارد زیر می تواند رشا محسوب شود؟
۱ - دادن مال به کارمند دولت
۲ - انجام معامله با بهای غیر واقعی با کارمند دولت
۳ - توافق با کارمند دولت برای دادن مال به وی
۴ - دادن وعده ی اعطای مال به کارمند

- (۱) موارد ۱ و ۲
(۲) موارد ۱ و ۳
(۳) موارد ۱، ۲ و ۳
(۴) همه موارد

گزینه ۱

۱۲۱ - شخص «الف»، شخص «ب» را نادان خطاب می کند و «ب» نیز با ذکر واژه «خودتی» پاسخ او را می دهد، در صورتی که «ب» واقعا نادان باشد، کدامیک مرتکب جرم توهین کیفری شده اند؟
(۱) هر دو مرتکب توهین کیفری شده اند.
(۲) فقط شخص «ب»، زیرا سخن «الف» خلاف واقع نبوده است

- ۳) فقط شخص «الف»، زیرا پاسخ «ب» عرفاً توهین تلقی نمی شود
۴) فقط شخص «الف»، زیرا توهین شخص «ب» ارتجالی نبوده است

گزینه ۳

ارتجالی (ابتدایی) بودن توهین کیفری در قوانین بعد از انقلاب دیگر قابل طرح نیست، بنابراین شروع بدوی به توهین کیفری یا پاسخ دادن به آن، تفاوتی در سلب عنوان مجرمانه ندارد، و تنها به استناد بند «پ» ماده ۳۸ قانون مجازات اسلامی که گفتار و رفتار تحریک آمیز بزه دیده را یکی از جهات مخففه دانسته است، می توان موثر در تخفیف مجازات پاسخ دهنده دانست. اما در خصوص فرض مسئله جواب به توهین دیگری، به گفتن کلمه «خودتی» یا «آینه!» اساساً از نظر عرف توهین تلقی نمی شود و فاقد عنوان مجرمانه است.^{۱۱۴}

در توهین، (برخلاف افترا) اثبات صحت آنچه که به طرف مقابل نسبت داده شده است، رافع مسئولیت کیفری مرتکب نخواهد بود. بنابر این کسی که دیگری را احمق، کودن یا نادان خطاب کرده است، نمی تواند به استناد بهره هوشی پائین طرف مقابل از مسئولیت کیفری ناشی از آن بگریزد! همین طور صرف عدم امکان توجه توهین به طرف مقابل (برخلاف افترا) باعث سلب مسئولیت کیفری مرتکب جرم توهین نمی شود. بنابراین کسی که به شخص محترمی که خواهر ندارد در میان یک جمع با دادن فحش رکیکی به خواهر او دشنام می دهد، ممکن است به ارتکاب جرم توهین کیفری محکوم شود.^{۱۱۵}

۱۲۲ - مه دور الذم بودن مقتول در چه زمانی موجب عدم ثبوت قصاص نفس یا دیه نفس می شود؟

- (۱) در زمان محاکمه متهم
(۲) فقط در زمان ایراد ضربه
(۳) فقط در زمان وقوع مرگ
(۴) در زمان ایراد ضربه یا وقوع مرگ

گزینه ۴

۱۲۳ - در مورد جرم ساختن مسکوکات تقلبی، در فرایند احراز عنصر مادی کدام گزینه صحیح است؟

- (۱) شباهت سکه قلب و سکه اصلی ضروری نیست
(۲) سکه قلب باید عین سکه اصلی باشد
(۳) سکه قلب باید شبیه سکه اصلی باشد ولی شباهت ظاهری کافی است
(۴) حتی اگر سکه ساخته شده سکه شبیه هم نباشد همین که طرف مقابل را فریب دهد کفایت می کند

گزینه ۳

۱۲۴ - شخصی مال غیر را بدون اجازه مالک به مبلغ صد میلیون ریال اجاره داده که ده میلیون ریال آن را وصول کرده است. جزای نقدی او چند میلیون ریال خواهد بود؟

- (۱) ده
(۲) بیست
(۳) صد
(۴) دویست

گزینه ۱

انتقال مال غیر (عیناً یا منفعتاً) موضوع ماده ۱ قانون راجع به انتقال مال غیر مصوب فروردین ۱۳۰۸، از صور خاص جرم کلاهبرداری و در حکم آن است که با توجه به نسخ ماده ۲۳۸ قانون مجازات عمومی، باید مجازات ماده ۱ قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشاء اختلاس و کلاهبرداری را در این خصوص مجری دانست. که در این ماده ی اخیر الذکر، علاوه بر حبس (۱ تا ۷ سال) و رد اصل مال به صاحبش، پرداخت جزای نقدی معادل مال اخذ شده را برای محکوم در نظر گرفته است.^{۱۱۶} لازم به توضیح است که قانونگذار، «در ماده ۵ قانون تشدید مجازات...» برای جرم اختلاس که از صور خاص جرم خیانت در امانت است جزای نقدی معادل دو برابر مال اخذ شده (در صورتی که میزان اختلاس بیش از پنجاه هزار ریال باشد) در نظر گرفته است.

^{۱۱۴} دکتر حسین میر محمد صادقی - جرایم علیه اشخاص - ص ۴۸۷

^{۱۱۵} دکتر حسین میر محمد صادقی - جرایم علیه اشخاص - ص ۵۲۲

^{۱۱۶} دکتر حسین میر محمد صادقی - جرایم علیه اموال - ج ۳۵ - ص ۱۳۵

۱۲۵ - شخصی در نتیجه تاثیر مشترک یک ضربه ی چاقو و نیش سه حشره جان می سپارد. مسئولیت ضارب برای پرداخت دیه چه میزان است؟

۱. دیه کامل
۲. نصف دیه ی کامل
۳. یک سوم دیه ی کامل
۴. یک چهارم دیه ی کامل

گزینه ۲

ماده ۵۲۶ قانون مجازات اسلامی هر گاه دو یا چند عامل برخی به مباشرت و بعضی به تسبیب در وقوع جنایتی، تاثیر داشته باشند، عاملی که جنایت مستند به اوست ضامن است و چنانچه جنایت مستند به تمام عوامل باشد به طور مساوی ضامن می باشند مگر تاثیر رفتار مرتکبان متفاوت باشد که در این صورت هر یک به میزان تاثیر رفتارشان مسئول هستند.

مراد از استناد، استناد عرفی است، از این رو در فرض مسئله، نیش سه حشره مجموعاً اثر واحدی دارند، بنابراین عرفاً یک عامل محسوب می شوند.

«در مواردی که عوامل دیگری مثل حیوانات به همراه شخص جانی در وقوع جنایت موثر بوده اند باید تنها نیمی از دیه را از جانی مطالبه کرد. مثل این که کسی به دیگری زخمی وارد کند و بعد از آن حیوان درنده ای وی را گاز بگیرد و مجنی علیه در اثر سرایت هر دو زخم بمیرد.»

«بر اساس اینکه آیا جراحات وارده از سوی دو یا چند حیوان مجموعاً اثر واحد یا متفاوتی داشته باشند می توان پاسخ های متفاوتی ارائه کرد. حالت اول مثلاً نیش زدن دو یا چند زنبور، باید همه حیوانات را یک عامل محسوب کرد. ولی در حالت دوم، مثلاً گاز گرفتن دو عضو مجنی علیه تو سط دو حیوان، هر حیوان عرفاً عامل مجزایی محسوب می شود، و باید به طور جداگانه در احتساب میزان دیه ی قابل پرداخت از سوی جانی مد نظر قرار گیرد.»^{۱۱۷}

۱۲۶ - کدام گزینه در مورد جرایم رایانه ای که به نام شخص حقوقی و در راستای منافع آن صورت می گیرد صحیح است؟
(۱) هر گاه مدیر شخص حقوقی مرتکب جرایم رایانه ای شود، مجازات تنها متوجه او بوده و مسئولیتی متوجه شخص حقوقی نخواهد بود.

(۲) هر گاه کارمندان شخص حقوقی در اثر عدم نظارت مدیر شخص حقوقی مرتکب جرایم رایانه ای شوند، مسئولیت کیفری فقط متوجه شخص حقوقی خواهد بود.

(۳) هر گاه کارمندان شخص حقوقی با اطلاع مدیر و یا به دستور وی مرتکب جرایم رایانه ای شوند، مرتکبان مجازات می شوند و شخص حقوقی فقط ضامن خسارت وارده می باشد.

(۴) هر گاه مدیر شخص حقوقی مرتکب جرایم رایانه ای شود علاوه بر مجازات مدیر مزبور شخص حقوقی نیز مسئولیت کیفری خواهد داشت.

گزینه ۴

به موجب ماده ۷۴۷ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات)، مصوب ۱۳۷۵، در تمام فروض فوق شخص حقوقی مسئولیت کیفری دارد، و این مسئولیت مانع از مجازات مرتکب نخواهد بود. نکته قابل توجه در این ماده، واو عطف مابین «به نام شخص حقوقی» و «در راستای منافع آن» است، که در ماده ۱۴۳ موخرالتصویب قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲، به «یا» تبدیل شده است.

۱۲۷ - هر گاه در اثر رفتار مرتکب آسیب های متعدد در بدن بزه دیده ایجاد شده باشد کدام گزینه در مورد میزان دیه صحیح است؟

- (۱) چنانچه آسیب ها در اثر یک ضربه باشد تنها یک دیه دارد و اگر در اثر چند ضربه باشد چند دیه دارد.
- (۲) چنانچه همه آسیب ها در یک عضو بوده ولی نوع هر آسیب غیر از نوع دیگر باشد هر آسیب دیه جداگانه دارد.

^{۱۱۷} دکتر حسین میر محمد صادقی - جرایم علیه اشخاص - ص ۴۰۷

- (۳) چنانچه همه آسیب ها از یک نوع باشد تنها یک دیه دارد و اگر از چند نوع باشد برای هر آسیب دیه جداگانه تعیین می شود.
- (۴) چنانچه آسیب ها در اعضای مختلف باشد هر آسیب دیه جداگانه دارد و اگر همه آسیب ها در یک عضو باشد تنها یک دیه دارد.

گزینه ۲

- ۱۲۸ - کدام گزینه در مورد کسی که مرتکب قتل سارقی شود که محکوم به مجازات جرم سرقت گردیده، صحیح است؟
- (۱) چنانچه مجنی علیه سرقت تعزیری مرتکب شده باشد، قاتل وی قصاص می شود و اگر سرقت وی مستوجب هر حدی باشد قاتل وی فقط به پرداخت دیه محکوم می شود.
- (۲) چنانچه مجنی علیه سرقت مستوجب هر حدی مرتکب شده باشد، قاتل وی به قصاص و پرداخت دیه محکوم می شود.
- (۳) چنانچه مجنی علیه سرقت مستوجب هر حدی مرتکب شده باشد، قاتل وی قصاص ندارد ولی به پرداخت دیه محکوم می شود.
- (۴) چنانچه مجنی علیه سرقت مستوجب حد اعدام مرتکب شده باشد، قاتل وی به قصاص و پرداخت دیه محکوم نمی شود.

گزینه ۴

- ۱۲۹ - در جرم قتل در صورت وجود قصد در فعل ارتكابی کدام گزینه صحیح است؟
- (۱) اگر مرتکب شبهه موضوعیه نسبت به موضوع رفتار خود داشته باشد عمل وی مشمول قتل شبه عمدی می گردد.
- (۲) اگر مرتکب شبهه موضوعیه نسبت به موضوع رفتار خود داشته باشد تاثیری در ماهیت عمل او ندارد و فعل ارتكابی قتل عمدی محسوب می شود.
- (۳) اگر مرتکب شبهه موضوعیه نسبت به موضوع رفتار خود داشته باشد ولی فعل او نوعاً کشنده باشد قتل عمدی واقع شده والا قتل شبه عمدی خواهد بود.
- (۴) تنها در صورتی که مرتکب هم شبهه موضوعیه نسبت به موضوع رفتار خود و هم شبهه حکمیه نسبت به عمل ارتكابی داشته باشد قتل شبه عمدی است والا قتل عمدی محقق می شود.

گزینه ۱

- ۱۳۰ - اگر کسی به قصد نسبت دادن زنا یا لواط به دیگری، الفاظی به کار برد که صریح در انتساب زنا یا لواط به خواهر یا برادر مخاطب باشد، چه جرمی محقق شده است؟
- (۱) هم جرم قذف محقق شده و هم جرم توهین که در صورت شکایت مخاطب، مرتکب به هر دو مجازات جرم قذف و توهین محکوم می شود.
- (۲) فقط به جرم قذف نسبت به کسی که زنا یا لواط به او نسبت داده شده محقق شده است و به شرط شکایت وی به مجازات حد محکوم می شود.
- (۳) جرم قذف محقق نشده است ولی نسبت به مخاطب، اگر به علت این انتساب اذیت شده باشد، جرم توهین محقق شده است.
- (۴) نسبت به کسی که زنا یا لواط متوجه او شده جرم قذف و نسبت به مخاطب جرم توهین محقق شده است.

گزینه ۴

- ماده ۲۵۲ قانون مجازات اسلامی ۱۳۹۲ - کسی که به قصد نسبت دادن زنا یا لواط به دیگری، الفاظی غیر از زنا یا لواط به کار ببرد که صریح در انتساب زنا یا لواط به افرادی از قبیل همسر، پدر، مادر، خواهر یا برادر مخاطب باشد، نسبت به کسی که زنا یا لواط را به او نسبت داده است، محکوم به حد قذف و در باره مخاطب اگر به علت این انتساب اذیت شده باشد، به مجازات توهین محکوم می گردد.
- در فرض مسئله صراحت در انتساب یک نکته ی کلیدی است، بنابراین اگر کسی به زن خود بگوید تو باکره نبودی (م ۱۴۵ قانون سابق)، از موارد صریح در انتساب زنا نیست چنانکه ممکن است عدم بکارت ناشی از ازدواج دائم یا موقت قبلی زن بوده باشد. از این رو قذف محقق نگشته و در صورت آزار زن، بیان چنین سخنی می تواند مشمول ماده ۶۰۸ (توهین ساده) باشد.

- ۱۳۱ - شخصی به دیگری با دادن ابزاری برای ارتكاب کلاهبرداری ساده کمک می کند، ولی فرد دوم با استفاده از کمک شخص اول مرتکب کلاهبرداری مشدد می شود. شخص اول را به ارتكاب چه جرمی محکوم می کنند؟
- (۱) شرکت در کلاهبرداری مشدد
- (۲) معاونت در کلاهبرداری ساده

گزینه ۲

۱۳۲ - مطابق ضوابط عرفی راجع به سبب اقوی از مباشر، در کدام مورد، شخص مباشر را می توان مسئول صدمه وارد بر خویش قلمداد کرد؟

- ۱) دختری که برای فرار از تجاوز جنسی خود را از بلندی پرت می کند.
- ۲) خانمی که برای فرار از مزاحمت های جنسی راننده ی خودرو، در خودرو را باز کرده و به بیرون می پرد.
- ۳) کارگری که پس از ایجاد حریق در ساختمان تولیدی محل کارش، برای فرار از آتش، از پنجره به بیرون می پرد.
- ۴) خانمی که برای فرار از تعقیب ایدائی یک مرد متعرض، با دویدن در خیابان خود را زیر چرخ های یک اتومبیل در حال حرکت می اندازد.

گزینه ۴

«مثال های زیر را می توان از جمله مواردی دانست که در آنه سبب اقوی از مباشر محسوب می شود: زنی که توسط دیگری با خودرو روبرو شده است برای فرار از دست وی خود را از خودروی در حال حرکت به بیرون پرتاب می کند. (ص ۵۲)، زنی برای فرار از تهاجم و تعرض دیگری، خود را از طبقه بالا به پائین می اندازد. (ص ۵۲)، فرد گرفتار رد یک ساختمان منفجر شده توسط تروریستها برای فرار از آتش به بیرون می پرد. (ص ۵۵) لیکن هر گاه عکس العمل قربانی از نظر عرف کاملاً نامعقول و غیر متعارف باشد مثل اینکه دختری برای فرار از متلک گویی یک شخص مزاحم خود را زیر چرخ های خودروی در حال حرکت بیندازد، مرگ یا جراحت وارده را نمی توان به آن شخص مزاحم نسبت داد، زیرا در چنین حالتی سبب اقوی از مباشر محسوب نمی شود»^{۱۱۸}

۱۳۳ - قذف در چه صورتی مجازات حد ندارد؟

- ۱) تحریک شدن قاذف
- ۲) فرزند بودن قاذف نسبت به مقذوف
- ۳) نابالغ بودن بزه دیده یا پدر بودن قاذف نسبت به مقذوف
- ۴) فقط نسبت به قاذف بودن پدر نسبت به مقذوف

گزینه ۳

به موجب ماده ۲۵۳ قانون مجازات اسلامی زنا یا لواط در حال اکراه یا عدم بلوغ موجب حد نیست.

۱۳۴ - هرگاه قاضی دادگاهی به واسطه ارتشاء حکم به مجازاتی اشد از مجازات مقرر در قانون داده باشد، مجازات وی چگونه خواهد بود؟

- ۱) علاوه بر مجازات ارتشاء، در خصوص حکم بر مقدار زایدی که صادر کرده ضامن خسارت وارده به محکوم علیه خواهد بود.
- ۲) به یکی از دو مجازات ارتشاء یا مقدار زایدی که مورد حکم واقع شده است، هر کدام بیشتر باشد، محکوم خواهد شد.
- ۳) در خصوص اخذ رشوه، به مجازات ارتشاء و در خصوص حکم به مقدار زاید به مجازات انتظامی محکوم خواهد شد.
- ۴) به هر دو مجازات ارتشاء و مقدار زایدی که مورد حکم واقع شده است، محکوم خواهد شد.

گزینه ۴

ماده ۵۸۹ قانون مجازات اسلامی (تعزیرات)، مصوب ۱۳۷۵، اشعار می دارد: در صورتی که حکام محاکم به واسطه ارتشاء حکم به مجازاتی اشد از مجازات مقرر در قانون داده باشند، علاوه بر مجازات ارتشاء، حسب مورد به مجازات مقدار زائدی که مورد حکم واقع شده، محکوم خواهند شد.

۱۳۵ - ساختن نمونه تقلبی آثار فرهنگی تاریخی به قصد فروش آنه چه جرمی است؟

- ۱) جرم خاص است
- ۲) شروع به جرم کلاهبرداری محسوب می شود
- ۳) در حکم جرم قاچاق آثار فرهنگی است

^{۱۱۸} دکتر حسین میر محمد صادقی - جرایم علیه اشخاص - ص ۵۲ - ۵۵

۴) شروع به جرم تحصیل مال از طریق نامشروع محسوب می شود

گزینه ۱

آیین دادرسی کیفری

کارآموزی وکالت ۱۳۹۳

- ۱۰۱ - شخصی در مرحله تحقیقات مقدماتی، از سوی بازپرس به عنوان مطلع احضار شده و پس از تحقیق، در مضان اتهام مبنی بر ارتکاب جرمی قرار می گیرد. کدام مورد، صحیح است؟
- ۱) در صورت اعلام مراتب به دادستان و موافقت او، در همان جلسه تفهیم اتهام به عمل می آید.
  - ۲) چنانچه تحقیق از مطلع در حضور وکیل او صورت گرفته باشد، تفهیم اتهام جایز است.
  - ۳) بازپرس مجاز به تفهیم اتهام به او نیست و باید طبق مقررات و به عنوان متهم، برای وقت دیگر احضار شود.
  - ۴) نیازی به استعلام نظر دادستان نیست و بازپرس مجاز است در همان جلسه، به او تفهیم اتهام کند.

گزینه ۳

- ۱۰۲ - در جرم غیر قابل گذشت که مجازات آن از نوع تعزیری درجه شش و قابل تعلیق است، مقام قضایی برای حصول سازش، موضوع را با توافق طرفین به میانجیگری ارجاع میدهد. در اثر میانجیگری، شاکی گذشت میکند و متهم نیز فاقد سابقه محکومیت کیفری مؤثر است. کدام قرار صادر میشود؟
- ۱) موقوفی تعقیب پس از اخذ موافقت شاکی
  - ۲) تعلیق تعقیب پس از اخذ موافقت متهم
  - ۳) بایگانی کردن پرونده پس از اخذ موافقت شاکی
  - ۴) ترک تعقیب پس از اخذ موافقت متهم

گزینه ۲

- ۱۰۳ - اشخاصی که در جریان تحقیقات مقدماتی و دادرسی به هر علتی بازداشت میشوند و متعاقباً حکم برائت یا قرار منع تعقیب آنان صادر میشود، میتوانند تقاضای جبران خسارت خود را صرف چه مدت از تاریخ ابلاغ رأی قطعی و به کدام مرجع ارائه دهند؟
- ۱) شش ماه - کمیسیون استانی
  - ۲) یک سال - دیوان عالی کشور
  - ۳) شش ماه - کمیسیون ملی جبران خسارت، مشروط به این که بازداشت ناشی از خودداری متهم در ارائه اسناد یا مدارک و ادله بی گناهی نباشد.
  - ۴) یک سال - رئیس کل دادگستری استان مربوط

گزینه ۱

- ۱۰۴ - متهمی در طول مدت تعلیق تعقیب، به ارتکاب جرم مستوجب تعزیر درجه هفت و بالاتر و یا برخی جرایم شدیدتر متهم شده و کیفرخواست صادر میشود. کدام مورد صحیح است؟
- ۱) قرار تعلیق لغو و با رعایت مقررات مربوط به تعدد جرم، تعقیب به عمل می آید.
  - ۲) القای قرار تعلیق برای دادستان الزامی نیست و به تشخیص و نظر او واگذار شده است.
  - ۳) مدت تعلیق تعقیب، به تشخیص دادستان افزایش مییابد.
  - ۴) مدت تعلیق دو برابر میشود و بر شرایط تعلیق افزوده میگردد.

گزینه ۱

- ۱۰۵ - در مواردی که قانوناً تعقیب و رسیدگی به تخلفات مقامات و مسئولان کشوری بر عهده دیوان عالی کشور است، انجام تحقیقات و اقدامات مقدماتی، توسط کدام مرجع انجام میشود؟

(۱) دادسرای تهران
(۲) دادسرای محل وقوع جرم
(۳) دادسرای مرکز استان محل وقوع جرم
(۴) دادسرای دیوان عالی کشور

گزینه ۴

۱۰۶ - کدام مورد، در خصوص حقوق دفاعی متهم در جرایم علیه امنیت داخلی یا خارجی کشور، صحیح است؟
(۱) وکیل متهم حق حضور در جلسه بازپرسی و دسترسی به پرونده را دارد و بازپرس در هیچ شرایطی نمی تواند مانع این حقوق شود.
(۲) وکیل متهم حق حضور در جلسه بازپرسی را دارد، اما بازپرس با ذکر دلیل و با صدور قرار عدم دسترسی، می تواند وکیل را از دسترسی به تمام یا برخی از اوراق پرونده منع نماید.
(۳) امکان حضور یا عدم حضور وکیل متهم در مرحله تحقیقات مقدماتی، کلاً بنا به تشخیص بازپرس است.
(۴) چنانچه از حضور وکیل متهم بیم فساد برود، بازپرس میتواند قرار عدم امکان حضور وکیل را صادر نماید.

گزینه ۲

۱۰۷ - کنترل ارتباطات مخابراتی فرماندار مرکز استان که متهم به ارتکاب یکی از جرایم مستوجب حبس ابد شده است، منوط به تأیید کدام مرجع است و تفویض اختیار به سایرین، چه وضعیتی دارد؟
(۱) رئیس کل دادگستری استان - قابل تفویض است.
(۲) رئیس کل دادگستری استان - قابل تفویض نیست.
(۳) رئیس قوه قضائیه - قابل تفویض است.
(۴) رئیس قوه قضائیه - قابل تفویض نیست.

گزینه ۴

۱۰۸ - در صورتی که متهم بخواهد به جای معرفی کفیل وثیقه بسپارد، کدام مورد صحیح است؟
(۱) بازپرس تکلیفی در قبول این تقاضا ندارد و قرار رد آن را صادر میکند. اما متهم حق دارد ظرف ده روز از قرار رد نسبت به آن اعتراض کن.
(۲) بازپرس مکلف به قبول آن است، ولی نوع قرار تغییری نکرده و قرار قبولی کفالت صادر میکند.
(۳) بازپرس مکلف به قبول آن است و قرار را به قرار وثیقه تبدیل می کند. اما متهم می تواند در هر زمان با معرفی کفیل، آزادی وثیقه را تقاضا کند.
(۴) چون انتخاب نوع قرار تأمین و متناسب بودن آن با اتهام وارده از اختیارات بازپرس است، متهم حق ندارد به جای معرفی کفیل، وثیقه بسپارد.

گزینه ۳

۱۰۹ - مرور زمان شکایت در جرایم قابل گذشت، چه مدت است؟
(۱) یک سال از تاریخ اطلاع از وقوع جرم
(۲) شش ماه از تاریخ اطلاع از وقوع جرم
(۳) یک سال از تاریخ وقوع جرم
(۴) شش ماه از تاریخ وقوع جرم

گزینه ۱

۱۱۰ - در صورت بروز اختلاف بین دادستان و بازپرس در امر صلاحیت، حل اختلاف با کدام مرجع است؟
(۱) دادگاه کیفری یکی که دادسرا در معیت آن انجام وظیفه میکند.
(۲) دادگاه کیفری دویی که دادسرا در معیت آن انجام وظیفه میکند.
(۳) بازپرس ناگزیر از تبعیت نظر دادستان است.
(۴) دادگاه انقلابی که دادسرا در معیت آن انجام وظیفه میکند.

گزینه ۲

۱۱۱ - در کدام مورد، گزارش ضابطان دادگستری معتبر است؟
(۱) با امضاء دو نفر از ضابطان خاص باشد.
(۲) مورد ثقة قاضی باشد.
(۳) برخلاف اوضاع و احوال و قراین مسلم قضیه نباشد.
(۴) فقط در جرایم واقع در صلاحیت دادگاه کیفری دو

گزینه ۳

۱۱۲ - تحقیقات مقدماتی در جرائم غیر قابل گذشت، چگونه است؟

- (۱) غیر علنی، سری و توافقی
(۲) غیر علنی، توافقی، کتبی و سری
(۳) کتبی، توافقی، سری و علنی
(۴) غیر توافقی و کتبی

گزینه ۴

۱۱۳ - هرگاه طفلی با مشارکت اشخاص بزرگسال مرتکب جرمی شود که تحقق آن منوط به فعل چند نفر نیست، مرجع رسیدگی به جرایم آنان کدام است؟

- (۱) به جرایم همه متهمان، در دادگاه کیفری محل وقوع جرم، طبق آیین دادرسی اطفال
(۲) صرفاً به جرایم طفل در دادگاه اطفال و به جرایم اشخاص بزرگسال در مرجع قضایی صالح
(۳) به جرایم همه متهمان، در دادگاه اطفال و نوجوانان
(۴) به جرایم همه متهمان، توأمان در دادگاه کیفری یک یا دو، حسب مورد

گزینه ۲

۱۱۴ - در دادگاههای کیفری یک و دو، هر یک از طرفین دعوی، حداکثر چند نفر وکیل میتواند معرفی نمایند؟

- (۱) در تمامی دادگاهها، حداکثر دو نفر
(۲) در تمامی دادگاهها، فقط یک نفر
(۳) در دادگاههای کیفری یک، حداکثر سه نفر و در دادگاههای کیفری دو، حداکثر دو نفر
(۴) در تمامی دادگاهها، حداکثر سه نفر که حضور دو نفر از آنها برای تشکیل دادگاه و رسیدگی کافی است.

گزینه ۳

۱۱۵ - ضرر و زیان معنوی ناشی از جرم، در کدام مورد، قابل مطالبه است؟

- (۱) فقط در جرایم تعزیری درجه شش، هفت و هشت.
(۲) در کلیه جرایم با هر میزان، به استثنای جرایم مستوجب تعزیرات شرعی و دیه.
(۳) در کلیه جرایم ارتكابی و با هر میزان.
(۴) فاقد وجاهت قانونی است و قابل مطالبه نیست.

گزینه ۲

۱۱۶ - یک تبعه ایرانی در خارج از کشور، مرتکب کلاهبرداری شده و قبل از تعقیب کیفری، فرار کرده و به ایران آمده است. رسیدگی به جرم او، در صلاحیت محلی کدام دادگاه است؟

- (۱) محل اقامت متهم در ایران
(۲) محل اقامت شاکی در ایران
(۳) تهران
(۴) محل دستگیری

گزینه ۴

۱۱۷ - کدام یک از آرای کیفری زیر، قطعی است؟

- (۱) مستلزم پرداخت دیه یا ارض، اگر میزان یا جمع آنها کمتر از یک دهم دیه کامل باشد.
(۲) مستلزم پرداخت دیه یا ارض، اگر میزان یا جمع آنها کمتر از یک چهارم دیه کامل باشد.
(۳) مستلزم پرداخت دیه کمتر از ثلث دیه
(۴) مستلزم پرداخت دیه کمتر از خمس دیه

گزینه ۱

۱۱۸ - چنانچه دادستان از حکم محکومیت متهم تقاضای تجدید نظر نکرده باشد و محکوم علیه نیز پیش از پایان مهلت تجدید نظرخواهی با مراجعه به دادگاه صادر کننده حکم، حق تجدیدنظرخواهی خود را اسقاط نماید و درخواست تخفیف کند، دادگاه چه اقدامی انجام میدهد؟

- (۱) در وقت فوق العاده و با حضور دادستان، فقط در محکومیت‌های تعزیری، مجازات او را تا یک چهارم تخفیف میدهد.
- (۲) الزامی به تخفیف مجازات علیرغم درخواست محکوم علیه ندارد و در صورت لزوم، میتواند مجازات تا نصف تقلیل دهد.
- (۳) در کلیه محکومیتها و بدون نیاز به حضور دادستان، مجازات را به نصف تقلیل میدهد.
- (۴) در وقت فوقالعاده و باحضور دادستان، در کلیه محکومیتها مجازات را تا یک چهارم تخفیف میدهد.

گزینه ۱

۱۱۹ - چنانچه از قرار صادر شده از دادگاه کیفری، تجدیدنظرخواهی به عمل آید و مرجع تجدیدنظر عقیده به نقض قرار داشته باشد، کدام مورد صحیح است؟

- (۱) پرونده را برای نقض قرار، به دادگاه صادر کننده قرار ارسال میدارد.
- (۲) وارد ماهیت شده و رأی مورد نظر رات صادر کند.
- (۳) پس از نقض قرار، پرونده را برای رسیدگی خارج از نوبت به دادگاه صادر کننده قرار، اعاده نماید.
- (۴) پرونده را به شعبه هم عرض دادگاه صادر کننده قرار، برای نقض قرار ارسال می دارد.

گزینه ۳

۱۲۰ - چنانچه دادرسی ایراد رد را نپذیرد، مکلف به کدام اقدام است؟

- (۱) ظرف یک هفته، قرار رد ایراد را صادر کند و به رسیدگی ادامه دهد.
- (۲) به رسیدگی ادامه دهد و به علت عدم پذیرش ایراد، نیازی به صدور قرار نیست.
- (۳) قرار رد ایراد را صادر و تا قطعیت قرار، از رسیدگی امتناع کند.
- (۴) ظرف سه روز، قرار ایراد رد را صادر کند و به رسیدگی ادامه دهد.

گزینه ۴

کارآموزی وکالت ۱۳۹۲

- ۱۰۱ - چنانچه رای توسط دادگاهی که فاقد صلاحیت محلی بوده، صادر شده باشد، مرجع تجدید نظر:
- (۱) رای را نقض و پرونده را به مرجع صالح ارجاع می نماید.
  - (۲) به لحاظ عدم ارتباط با نظم عمومی، رسیدگی و حکم صادر می کند.
  - (۳) در صورت طرح ایراد از سوی هر یک از طرفین، رای را نقض و پرونده را به مرجع صالح ارجاع می نماید.
  - (۴) در صورت طرح ایراد از سوی محکوم علیه، رای را نقض و پرونده را به مرجع صالح ارجاع می نماید.

گزینه ۳

۱۰۲ - کدام یک از موارد زیر از موجبات صدور قرار موقوفی تعقیب نیست؟

- (۱) عفو عمومی
- (۲) فوت متهم یا محکوم علیه
- (۳) نسخ مجازات قانونی پس از ارتکاب جرم
- (۴) گذشت شاکی خصوصی در جرم غیر قابل گذشت

گزینه ۴

ماده ۱۳ قانون آئین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، تعقیب امر کیفری که طبق قانون شروع شده است و همچنین اجرای مجازات موقوف نمی‌شود، مگر در موارد زیر:

- الف - فوت متهم یا محکوم علیه
- ب - گذشت شاکی یا مدعی خصوصی در جرایم قابل گذشت
- پ - شمول عفو
- ت - نسخ مجازات قانونی
- ث - شمول مرور زمان در موارد پیش‌بینی شده در قانون
- ج - توبه متهم در موارد پیش‌بینی شده در قانون
- چ - اعتبار امر مختوم

تبصره ۱- درباره دیه مطابق قانون مجازات اسلامی عمل می‌گردد.
تبصره ۲- ...

۱۰۳- گذشت مشروط و معلق شاکی خصوصی:

(۱) مطلقاً بی‌تاثیر است.

(۲) در صورتی که شرط یا معلق علیه تحقق یابد موثر است.

(۳) در صورتی که شرط یا معلق علیه، قبل از صدور حکم تحقق یابد موثر است.

(۴) در صورتی که شرط یا معلق علیه قبل از اجرای حکم تحقق یابد موثر است.

گزینه ۲

۱۰۴- در کدام یک از موارد زیر امکان تحقق اختلاف بین دادستان و بازپرس وجود نداشته و باز پرس مکلف به تبعیت از نظر دادستان است؟

(۱) تشخیص نوع جرم

(۲) صلاحیت ملی

(۳) نقص تحقیقات بازپرس

(۴) صلاحیت ذاتی

گزینه ۳

۱۰۵- فرماندار شهرستان لاهیجان در اثر تخلف در امر رانندگی در آن شهرستان، عابر پیاده را مصدوم می‌کند. مرجع صالح برای تحقیقات و رسیدگی کدام است؟

(۱) دادسرای تهران دادگاه کیفری استان تهران

(۲) دادسرا و دادگاه عمومی جزایی لاهیجان

(۳) دادسرای لاهیجان و دادگاه کیفری استان تهران

(۴) دادسرای لاهیجان و دادگاه مرکز استان گیلان

گزینه ۱

قانون آئین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲،

۱۰۶- تشدید مجازات تعزیری مقرر در حکم بدون توسط مرجع تجدید نظر:

(۱) با توجه به اوضاع و احوال به نظر مرجع تجدید نظر بستگی دارد.

(۲) ممنوع است مگر اینکه مجازات کمتر از حداقل تعیین شده باشد.

(۳) در صورتی که دادستان یا شاکی خصوصی درخواست تشدید مجازات کرده باشد، بلامانع است.

(۴) در صورتی که دادستان یا شاکی خصوصی درخواست تجدید نظر کرده باشد، بلامانع است.

گزینه ۴

۱۰۷- در صورتیکه شخص متهم به قتل عمدی، قبل از صدور حکم قطعی مبتلا به جنون شود:

(۱) تعقیب کیفری موقوف خواهد شد.

(۲) تعقیب کیفری تا زمانی افاقه متوقف خواهد شد.

(۳) تعقیب کیفری ادامه خواهد یافت.

(۴) با در خواست دادستان و موافقت دادگاه فقط برای یک بار تعقیب متوقف خواهد شد.

گزینه ۵

گزینه ۳ صحیح بود؛ اما درحال حاضر تبصره ۲ ماده ۱۳ قانون آئین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، اشعار می‌دارد: هرگاه مرتکب جرم پیش از صدور حکم قطعی مبتلا به جنون شود، تا زمان افاقه، تعقیب و دادرسی متوقف می‌شود. مگر آنکه ادله اثبات جرم به نحوی باشد که فرد در حالت افاقه نیز نمی‌توانست از خود رفع اتهام کند. در این صورت به ولی یا قیم وی ابلاغ می‌شود که ظرف مهلت پنج روز نسبت به معرفی وکیل اقدام نماید. در صورت عدم معرفی، صرف نظر از نوع جرم ارتكابی و میزان مجازات آن وفق مقررات برای وی وکیل تسخیری تعیین می‌شود و تعقیب و دادرسی ادامه می‌یابد.

۱۰۸- کدام یک از مجموعه جرائم زیر در صلاحیت دادگاه کیفری استان [دادگاه کیفری یک] است؟

(۱) جرائم مستوجب قصاص نفس، رجم، اعدام، حبس تعزیری درجه ۵ توسط نماینده مجلس

- ۲) جرائم مستوجب حد قصاص نفس، قصاص عضو، رجم، حبس ابد
 ۳) جرائم مستوجب قصاص نفس، قطع عضو، قصاص عضو، رجم، اعدام
 ۴) جرائم مستوجب حد قصاص نفس، قصاص عضو، اعدام، حبس ابد

گزینه ۵

گزینه ۱ صحیح بود؛ اما در حال حاضر ماده ۳۰۲ قانون آئین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، اشعار می دارد؛ به جرایم زیر در دادگاه کیفری یک رسیدگی می شود:

- الف- جرایم موجب مجازات سلب حیات
 ب- جرایم موجب حبس ابد
 پ- جرایم موجب مجازات قطع عضو و جنایات عمدی علیه تمامیت جسمانی با میزان ثلث دیه کامل یا بیش از آن
 ت- جرایم موجب مجازات تعزیری درجه چهار و بالاتر
 ث- جرایم سیاسی و مطبوعاتی

- ۱۰۹- در صورتی تعارض بین ادله کیفری، در تشخیص ادله اولی و برتر، کدام گزینه صحیح است؟
 ۱) اول اقرار، دوم علم قاضی، سوم شهادت، چهارم قسامه و سوگند
 ۲) اول علم قاضی، دوم اقرار، سوم شهادت، چهارم قسامه و سوگند
 ۳) اول شهادت، دوم اقرار، سوم قسامه و سوگند، چهارم علم قاضی
 ۴) اول اقرار، دوم شهادت، سوم علم قاضی، چهارم قسامه و سوگند

گزینه ۴

- ۱۱۰- شهادت شرعی عبارت است از:
 ۱) شهادتی که در شرع مقدس تعداد آن معین شده و موجد علم باشد.
 ۲) شهادتی که شارع آن را معتبر و دارای حجیت دانسته است، قطع نظر از تعداد آن.
 ۳) شهادتی که شارع آن را معتبر و دارای حجیت دانسته و مفید علم باشد.
 ۴) شهادتی که شارع آن را معتبر و دارای حجیت دانسته، خواه مفید علم باشد یا نباشد.

گزینه ۴

۱۱۱- پس از صدور حکم محکومیت قطعی، قانون جدیدی وضع می شود که مجازات مقرر در قانون سابق را تخفیف می دهد. در این صورت:

- ۱) محکوم علیه می تواند تقاضای اعاده دادرسی نماید.
 ۲) محکوم علیه می تواند از دادگاه صادر کننده حکم قطعی درخواست تخفیف نماید
 ۳) محکوم علیه می تواند از دادگاه صادر کننده حکم بدوی درخواست عفو نماید
 ۴) با توجه به قطعیت حکم، راهی برای نقض و تغییر آن باقی نمانده است.

گزینه ۵

گزینه ۲ صحیح بود؛ تغییر قانون.

- ۱۱۲- اعلام جرم در صورتی موجبی برای تعقیب دعوای عمومی است که؛
 ۱) جرم غیر قابل گذشت بوده و اعلام کننده ناظر وقوع جرم باشد.
 ۲) جرم غیر قابل گذشت بوده و در عین حال مشهود باشد.
 ۳) اعلام کننده ناظر وقوع جرم بوده و دلایل دیگری هم برای انجام تحقیقات موجود باشد.
 ۴) اعلام کننده ناظر وقوع جرم باشد، جرم خواه قابل گذشت و خواه غیر قابل گذشت باشد.

گزینه ۱

۱۱۳ - اگر پس از اجرای قسامه و صدور حکم قطعی براساس آن، معلوم شود که برخی از اداء کننده گان سوگند به دروغ سوگند خورده اند؛

(۱) با توجه به قطعیت حکم، چاره ای جز قبول و اجرای آن وجود ندارد.

(۲) مورد از جهات اعاده دادرسی محسوب می شود.

(۳) قای دا دگاه می تواند از طریق رئیس قوه قضائیه درخواست عفو او از مقام رهبری بنماید.

(۴) رئیس قوه قضائیه می تواند با اختیارات خود، موضوع را جهت رسیدگی مجدد به شعبه همعرض ارجاع نماید

گزینه ۲

۱۱۴ - در مورد کدام یک از اتهامات زیر، تحقیقات مقدماتی باید منحصرًا توسط بازپرس انجام می شود:

(۱) سرقت مستوجب حد شرعی

(۲) زناى به عنف توسط فرد بالغ زیر هجده سال تمام

(۳) افتراء از طریق هفته نامه اقتصادی

(۴) کلاهبرداری بیش از یک میلیارد

گزینه ۵

گزینه ۳ صحیح بود؛ تغییر قانون.

۱۱۵ - یک نفر نظامی با درجه سرتیپی یا بالاتر، در ارتباط با وظیفه خدمتی خود در شهرستان کاشان در استان اصفهان مرتکب جرم می شود مرجع صالح به رسیدگی به جرم مزبور کدام است؟

(۱) دادسرا و دادگاه نظامی تهران

(۲) دادسرای نظامی اصفهان و دادگاه کیفری استان تهران

(۳) دادسرای عمومی و انقلاب کاشان و دادگاه نظامی تهران

(۴) دادسرای عمومی و انقلاب کاشان و دادگاه کیفری استان اصفهان

گزینه ۵

گزینه ۱ صحیح بود؛ تغییر قانون.

۱۱۶ - شخصی متهم به ارتکاب سرقت تعزیری وزناى به عنف تواما می باشد، مرجع بدوی و تجدید نظر رسیدگی به اتهامات مزبور کام است؟

(۱) مرجع رسیدگی بدوی هر دو اتهام، دادگاه عمومی جزایی و مرجع تجدید نظر نیز دادگاه تجدید نظر استان.

(۲) مرجع بدوی و تجدید نظر هر دو اتهام به ترتیب دادگاه کیفری استان و دیوان عالی کشور است.

(۳) مرجع رسیدگی بدوی هر دو اتهام، دادگاه کیفری استان و مرجع تجدیدنظر هر دو اتهام دادگاه تجدید نظر استان

(۴) مرجع رسیدگی بدوی و تجدید نظر در مورد اتهام سرقت تعزیری به ترتیب دادگاه عمومی جزایی و دادگاه تجدید نظر استان و در مورد اتهام زناى به عنف به ترتیب دادگاه کیفری استان و دیوان عالی کشور.

گزینه ۲

۱۱۷ - اگر بازپرس راسا در مورد متهم قرار بازداشت موقت صادر و دادستان با قرار مزبور موافقت نکند:

(۱) متهم بازداشت و پرونده جهت حل اختلاف به دادگاه ارسال می شود.

(۲) بازپرس مکلف به تبعیت است و قرار تامین مورد نظر دادستان را صادر می کند.

(۳) بازپرس مکلف به تبعیت از دادستان است و در مورد متهم قرار تامین دیگری صادر می شود.

(۴) در مورد متهم قرار تامین دیگری صادر و پرونده جهت حل اختلاف به دادگاه ارسال می شود.

گزینه ۵

گزینه ۳ صحیح بود؛ تغییر قانون.

۱۱۸ - در امور کیفری منظور از رای غیابی چیست؟

(۱) متهم یا شاکی یا وکیل آن ها در هیچ یک از جلسات دادگاه حاضر نشده ویا لایحه دفاعیه نفرستاده باشد

(۲) متهم یا وکیل او در هیچ یک از جلسات دادگاه حاضر نشده و یا لایحه دفاعیه نفرستاده باشد

(۳) متهم یا وکیل او در هیچ یک از جلسات دادسرا و دادگاه حاضر نشده ویا لایحه دفاعیه نفرستاده باشد

۴) وقت رسیدگی به متهم ابلاغ واقعی نشده و متهم یا وکیل او در هیچ یک از جلسات دادگاه حاضر نشده ویا لایحه دفاعیه نفرستاده باشد

گزینه ۲

۱۱۹ - انواع مرور زمان کیفری کدام یک از موارد زیر است؟

- ۱) مرور زمان تعقیب، مرور زمان دادرسی، مرور زمان اجرای مجازات، مرور زمان شکایت
- ۲) مرور زمان شکایت، مرور زمان تعقیب، مرور زمان صدور حکم، مرور زمان اجرای مجازات
- ۳) مرور زمان دادرسی، مرور زمان صدور حکم، مرور زمان اجرای مجازات، مرور زمان شکایت
- ۴) مرور زمان دادرسی، مرور زمان تعقیب، مرور زمان مجازات، مرور زمان شکایت

گزینه ۴

۱۲۰ - کدام یک از موارد زیر از موجبات اعاده دادرسی نیست؟

- ۱) خلاف واقع بودن شهادت شهود
- ۲) عدم تناسب کیفر تعیین شده با جرم
- ۳) گذشت شاکی خصوصی در جرم غیر قابل گذشت بعد از صدور حکم قطعی
- ۴) واقعه جدیدی بعد از صدور حکم که دلالت بر بی گناهی محکوم علیه کند.

گزینه ۳

کارآموزی وکالت ۱۳۹۱

۱۰۱ - در دادگاه ویژه روحانیت صدور قرار بازداشت موقت ..... .

- ۱) در هیچ موردی تجویز نشده و ممنوع است.
- ۲) در موارد مخصوص در آیین نامه اجباری است و رسیدگی به اعتراض متهم در صلاحیت دادستان کل ویژه روحانیت است.
- ۳) در همه موارد اختیاری است و به تشخیص قاضی دادرسی یا دادگاه مربوط وابسته است.
- ۴) در برخی موارد مخصوص در آیین نامه (اصلاحی ۱۳۸۴) اجباری است و اعتراض به قرار در یکی از شعب دادگاه ویژه مورد رسیدگی واقع می شود.

گزینه ۲

تبصره م ۲ قانون نظارت بر رفتار قضات مصوب ۹۰، به تخلفات انتظامی قضات دادگاه و دادرسی ویژه روحانیت، مطابق آیین نامه دادرسی و دادگاههای ویژه روحانیت رسیدگی می شود.

۱۰۲ - کسانی که حضور آنان در معاینه و تحقیق محلّی ضروری است، چنانچه بدون عذر موجه بعد از دعوت شدن حاضر نشوند، فقط ..... جلب می شوند.

- ۱) در آتّهام قتل عمدی
- ۲) در جرایم محلّ امنیّت و محیط زیست
- ۳) در جرایم چک بلامحلّ و کلاهبرداری
- ۴) در جرایم محلّ امنیّت و خلاف نظم عمومی

گزینه ۴

۱۰۳ - تسلیم رونوشت دادنامه پیش از امضاء .....

- ۱) کاملاً مجاز است.
- ۲) ممنوع است و ضمانت اجرای کیفری دارد.
- ۳) ممنوع است ولی فاقد هر گونه ضمانت اجراست.
- ۴) ممنوع است و فقط ضمانت اجرای انضباطی دارد.

گزینه ۵

در حال حاضر ممنوع است و موجب تخلف انتظامی است، پیش از این گزینه دو صحیح بود.

ماده ۳۷۹ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، پیش از امضای دادنامه، اعلام مفاد و تسلیم رونوشت یا تصویر آن ممنوع است. متخلف از این امر، حسب مورد، به موجب حکم دادگاه انتظامی قضات یا هیأت رسیدگی به تخلفات اداری به سه ماه تا یکسال انفصال از خدمات دولتی محکوم می شود.

۱۰۴ - در صورت اعطای نیابت قضایی، قاضی معطی نیابت .....

- (۱) مجاز به تعیین نوع تأمین است ولی باید نظر دادستان متبوع خود را جلب کند.
- (۲) مجاز به تعیین نوع تأمین نیست و باید تشخیص تناسب قرار را بر عهده قاضی مجری نیابت قرار دهد.
- (۳) می تواند نوع تأمین را معین کرده و یا آن را به نظر قاضی مجری نیابت واگذار کند.
- (۴) مکلف است چنانچه تأمین از نوع قرار بازداشت موقت باشد آن را تعیین و مورد تصریح قرار دهد و مجاز نیست آن را به نظر قاضی مجری نیابت واگذار کند.

گزینه ۳

ماده ۱۲۱ - بازپرس در هنگام صدور قرار نیابت قضایی می تواند نوع تأمین را معین یا اختیار أخذ تأمین و نوع آن را به نظر بازپرسی که تحقیق از او خواسته شده، واگذار کند. چنانچه بازپرسی که تحقیق از او درخواست شده با توجه به دفاع متهم و ادله ابرازی وی احراز کند که تأمین خواسته شده نامتناسب است به نظر خودت تأمین متناسبی أخذ می کند. همچنین در موردی که تقاضای أخذ تأمین نشده باشد، وی می تواند در صورت توجه اتهام با نظر خود تأمین مناسب أخذ کند.

۱۰۵ - چنانچه شخص ثالثی اقدام به توثیق وثیقه به نام متهم کرده باشد، در صورت امتناع یا عدم حضور متهم نزد مقامات قضایی در موارد قانونی و محکومیت او، وثیقه ضبط و ..... از آن پرداخت می شود.

- (۱) فقط جزای نقدی
- (۲) ضررو زیان مدعی خصوصی یا جزای نقدی به تشخیص دادستان
- (۳) جزای نقدی و ضررو زیان مدعی خصوصی
- (۴) هم جزای نقدی و هم ضرر و زیان مدعی خصوصی با موافقت وثیقه گذار

گزینه ۳

۱۰۶ - فاصله بین ابلاغ احضاریه و موعد احضار حداقل ..... است.

- (۱) سه روز جز در موارد استثنایی
- (۲) یک هفته با لحاظ ایام تعطیل
- (۳) سه روزدر همه موارد و بدون استثناء
- (۴) پنج روز در همه موارد و بدون استثناء

ماده ۳۴۳ و ۱۷۱ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲؛ ماده ۱۷۱، فاصله میان ابلاغ اوراق احضاریه و زمان حضور نزد بازپرس نباید کمتر از پنج روز باشد. ماده ۳۴۳، فاصله بین ابلاغ احضاریه تا جلسه رسیدگی نباید کمتر از یک هفته باشد. هر گاه متهم عذر موجهی داشته باشد جلسه رسیدگی به وقت مناسبی موکول می شود.

۱۰۷ - چنانچه یکی از اتباع ایرانی که در خارج از قلمرو حاکمیت جمهوری اسلامی ایران مرتکب جرمی شده در ایران دستگیر شود، ..... محاکمه می شود.

- (۱) در دادگاهی که در حوزه آن دستگیر شده است
- (۲) در دادگاههای کیفری عمومی یا کیفری استان تهران
- (۳) در مراجع قضایی تهران در صورتی که تابعیت خارجی تحصیل نکرده باشد
- (۴) فقط در صورت ارتکاب جرایم مستوجب حدّ یا قصاص و آن نیز مشروط به عدم کسب تابعیت خارجی، در مراجع کیفری تهران.

گزینه ۱

ماده ۳۱۶ قانون آیین دادرسی کیفری، مصوب ۱۳۹۲، به اتهامات اشخاصی که در خارج از قلمرو حاکمیت جمهوری اسلامی ایران مرتکب جرم می شوند و مطابق قانون، دادگاههای ایران صلاحیت رسیدگی به آنها را دارند، چنانچه از اتباع ایران باشند، حسب مورد در دادگاه محل دستگیری و چنانچه از اتباع بیگانه باشند حسب مورد، در دادگاه تهران رسیدگی می شود.

۱۰۸ - افراد دارای مجوز از نیروی مقاومت بسیج می توانند ..... به عنوان ضابط اقدام کنند.

- (۱) فقط در موارد اعلام نیاز سایر ضابطین
- (۲) در جرایم غیر مشهود و غیر آن به دستور مقامات مافوق
- (۳) در همه جرایم اعم از مشهود و غیر مشهود
- (۴) در جرایم مشهود در صورت عدم حضور سایر ضابطین و یا عدم اقدام آنها

گزینه ۴

۱۰۹ - رسیدگی به تخلفات افراد صنفی در مواردی که واجد عناوین کیفری نباشد در ..... انجام می پذیرد.

- (۱) سازمان تعزیرات حکومتی
- (۲) انجمن حمایت از حقوق مصرف کننده
- (۳) سازمان نظام صنفی
- (۴) محاکم عمومی

گزینه ۱

۱۱۰ - اعمال نظارت قضایی دادستان بر ضابطان دادگستری .....

- (۱) مستلزم هماهنگی با سلسله مراتب فرماندهی آنهاست.
- (۲) ملازمه با هماهنگی با سلسله مراتب فرماندهی آنها ندارد.
- (۳) منحصرأ در خصوص نیروی انتظامی نیازمند هماهنگی با سلسله مراتب فرماندهی است.
- (۴) در قوانین پیش بینی نگردیده و دادستان منحصرأ ریاست اداری بر ضابطان دادگستری دارد.

گزینه ۲

ماده ۳۲ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، ریاست و نظارت بر ضابطان دادگستری از حیث وظایفی که به عنوان ضابط به عهده دارند با دادستان است. سایر مقامات قضایی نیز در اموری که به ضابطان ارجاع می دهند، حق نظارت دارند.

۱۱۱ - رسیدگی به جرایم مطبوعاتی در کدام یک از مراجع قضایی صورت می گیرد؟

- (۱) دادگاه کیفری استان^{۱۱۹}
- (۲) منحصرأ محاکم عمومی محل انتشار نشریه
- (۳) منحصرأ محاکم عمومی مراکز استانها
- (۴) محاکم عمومی یا انقلاب یا سایر مراجع قضایی محل انتشار نشریه

گزینه ۱

ماده ۳۰۲ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲؛ به جرایم زیر در دادگاه کیفری یک رسیدگی می شود:

الف - جرایم موجب مجازات سلب حیات؛

۱۱۹ ماده ۲۹۶ تبصره ۳، قانون آیین دادرسی کیفری، مصوب ۱۳۹۲، دادگاه های کیفری استان و عمومی جزائی موجود به ترتیب به دادگاه های کیفری یک و دو تبدیل می شوند. جرائمی که تا تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون در دادگاه ثبت شده است از نظر صلاحیت رسیدگی تابع مقررات زمان ثبت است و سایر مقررات رسیدگی طبق این قانون در همان شعب مرتبط انجام می شود. این تبصره در مورد دادگاه انقلاب و دادگاه های نظامی نیز جاری است.

ب- جرایم موجب حبس ابد؛

پ- جرایم موجب مجازات قطع عضو و رنایات عمدی علیه تمامیت رسمانی با میزان ثلث ديه کامل یا بیش از آن؛

ت- جرایم موجب مجازات ت زیری دره چهار و بالاتر؛

ث- جرایم سیاسی و مطبوعاتی.

۱۱۲ - صدور دستور ضبط وثیقه از اختیارات ..... است و رسیدگی به اعتراض نسبت به دستور ضبط وثیقه در صلاحیت ..... قرار دارد.

(۱) دادستان- دادگاه عمومی

(۲) رئیس حوزه قضایی - دادگاه عمومی

(۳) دادستان - دادگاه تجدید نظر استان

(۴) رئیس حوزه قضایی - دادگاه تجدید نظر استان

گزینه ۱

در نظم حقوق کنونی، دادستان / دادگاه کیفری دو، ماده ۲۳۰ و ۲۳۵ قانون آیین دادرسی کیفری ماده ۲۳۰ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲؛ متهمی که برای او قرار تأمین صادر و خود ملتزم شده یا وثیقه گذاشته است، در صورتی که حضورش لازم باشدت احضار می شود و هرگاه ثابت شود بدون عذر موجه حاضر نشده است، در صورت ابلاغ واقعی اختاریه، وجه التزام تعیین شده به دستور دادستان أخذ و یا از وثیقه سپرده شده معادل وجه قرار ضبط می شود. چنانچه متهم کفیل معرفی کرده یا شخص دیگری برای او وثیقه سپرده باشد به کفیل یا وثیقه گذار اخطار می شود که ظرف یک ماه متهم را تحویل دهد. در صورت ابلاغ واقعی اختاریه و عدم تحویل متهم، به دستور دادستان، حسب مورد، وجه الكفاله أخذ و یا از وثیقه معادل وجه قرار، ضبط می شود. دستور دادستان پس از قطعیت، بدون صدور اجرائیه در اجرای احکام کیفری و مطابق مقررات اجرای احکام مدنی اجرا می شود.

تبصره- مبلغ مازاد بر وجه قرار وثیقه پس از کسر هزینه های ضروری مربوط به اجرای دستور، به وثیقه گذار مسترد می شود. ماده (۲۳۵) متهم، کفیل و وثیقه گذار می توانند در موارد زیر ظرف ده روز از تاریخ ابلاغ دستور دادستان، درباره أخذ وجه التزام، وجه الكفاله و یا ضبط وثیقه اعتراض کنند. مرجع رسیدگی به این اعتراض، دادگاه کیفری دو است: الف) هرگاه مدعی شوند در أخذ وجه التزام و وجه الكفاله و یا ضبط وثیقه مقررات مربوط رعایت نشده است. ب) هرگاه مدعی شوند متهم در موعد مقرر حاضر شده یا او را حاضر کرده اند یا شخص ثالثی متهم را حاضر کرده است. پ) هرگاه مدعی شوند به جهات مذکور در ماده (۱۷۳) این قانون، متهم نتوانسته حاضر شود یا کفیل و وثیقه گذار به یکی از آن جهات نتوانسته اند متهم را حاضر کنند. ت) هرگاه مدعی شوند پس از صدور قرار قبولی کفالت یا التزام معسر شده اند. ث) هرگاه کفیل یا وثیقه گذار مدعی شوند تسلیم متهم، به علت فوت او در مهلت مقرر ممکن نبوده است.

تبصره ۱) دادگاه در تمام موارد فوق، خارج از نوبت و بدون رعایت تشریفات دادرسی به شکایت رسیدگی می کند. رأی دادگاه قطعی است.

تبصره ۲) مرجع رسیدگی به اعتراض نسبت به دستور رییس یا دادرس دادگاه عمومی بخش، دادگاه کیفری دو نزدیکترین شهرستان آن استان است.

تبصره ۳) در خصوص بند (ت)، دادگاه به ادعای اعسار متهم یا کفیل رسیدگی و در صورت احراز اعسار آنان، به معافیت آنان از پرداخت وجه التزام یا وجه الكفاله حکم می کند.

۱۱۳ - چنانچه دادگاه کیفری استان^{۱۲۰} پس از رسیدگی به اتهام قتل عمد، جنایت واقع شده را غیرعمد تشخیص دهد که رسیدگی به آن در صلاحیت محاکم عمومی است .....

- (۱) پرونده را مستقیماً به دادگاه عمومی جزایی محل وقوع جرم ارجاع می‌دهد.
- (۲) پرونده را جهت صدور کیفرخواست و سپس ارجاع به دادگاه عمومی جزایی محل وقوع جرم به دادسرای مرکز استان ارسال می‌کند.
- (۳) به این بزه رسیدگی و پس از اعلام ختم دادرسی حکم مقتضی را صادر می‌کند.
- (۴) پرونده را جهت صدور کیفرخواست و سپس ارجاع به دادگاه عمومی جزایی محل وقوع جرم به دادسرای محل وقوع جرم ارسال می‌کند.

گزینه ۳

ماده ۴۰۳ قانون آیین دادرسی کیفری، مصوب ۱۳۹۲، دادگاه کیفری یک با رعایت صلاحیت ذاتی، پس از شروع به رسیدگی نمی‌تواند قرار عدم صلاحیت صادر کند و به هر حال باید رأی مقتضی را صادر نماید.

رأی شماره ۷۰۹-۱/۱۱/۱۳۸۷ وحدت رویه هیأت عمومی

مستفاد از اصول کلی حقوقی و مواد ۵۴ و ۱۸۳ قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری، هرگاه متهم به ارتکاب چند جرم از درجات مختلف باشد دادگاهی باید به اتهامات او رسیدگی نماید که صلاحیت رسیدگی به مهم‌ترین جرم را دارد. با این ترتیب به نظر اکثریت اعضاء هیأت عمومی دیوان عالی کشور در صورتی که یکی از اتهامات متهم از جرایمی باشد که رسیدگی به آن در صلاحیت دادگاه کیفری استان است، این دادگاه باید به اتهامات دیگر او نیز که در صلاحیت دادگاه عمومی است رسیدگی نماید. همچنین چنانچه بزهی به اعتبار ترتب یکی از مجازات‌های مندرج در تبصره الحاقی به ماده ۴ اصلاحی قانون تشکیل دادگاه‌های عمومی و انقلاب مصوب ۲۸/۷/۱۳۸۱ در دادگاه کیفری استان مطرح گردد و دادگاه پس از رسیدگی تشخیص دهد عمل ارتكابی عنوان مجرمانه دیگری دارد که رسیدگی به آن در صلاحیت دادگاه عمومی جزایی است، این امر موجب نفی صلاحیت دادگاه نخواهد بود و باید به این بزه رسیدگی و حکم مقتضی صادر نماید. آراء دادگاه کیفری استان در موارد فوق قابل تجدیدنظر در دیوان عالی کشور^{۱۲۱} است. این رأی طبق ماده ۲۷۰ قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاه‌ها لازم‌الاتباع است.

۱۱۴ - پس از تایید حکم محکومیت کیفری در دیوان عالی کشور، مشخص می‌شود محکوم علیه دارای محکومیت‌های قطعی دیگر بوده که مشمول مقررات تعدد جرم می‌باشد، دیوان عالی کشور، با طی تشریفات قانونی، کلیه احکام صادره را نقض کرده و پرونده را جهت صدور حکم واحد به ..... ارجاع می‌دهد.

^{۱۲۰} ماده ۲۹۶ تبصره ۳، قانون آیین دادرسی کیفری، مصوب ۱۳۹۲، دادگاه‌های کیفری استان و عمومی جزائی موجود به ترتیب به دادگاه‌های کیفری یک و دو تبدیل می‌شوند. جرائمی که تا تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون در دادگاه ثبت شده است از نظر صلاحیت رسیدگی تابع مقررات زمان ثبت است و سایر مقررات رسیدگی طبق این قانون در همان شعب مرتبط انجام می‌شود. این تبصره در مورد دادگاه انقلاب و دادگاه‌های نظامی نیز جاری است.

^{۱۲۱} ماده ۴۲۸ قانون آیین دادرسی کیفری، مصوب ۱۳۹۲، آرای صادره درباره جرایمی که مجازات قانونی آنها سلب حیات قطع عضو، حبس ابد و یا تعزیر درجه چهار و بالاتر است و جنایات عمدی علیه تمامیت جسمانی که میزان دیه آنها ثلث دیه کامل مجنی علیه یا بیش از آن است و آرای صادره درباره جرایم سیاسی و مطبوعاتی، قابل فرجام خواهی در دیوانعالی کشور است.

- (۱) دادگاه بدوی صادر کننده آخرین حکم
(۲) دادگاه صادر کننده آخرین حکم قطعی
(۳) شعبه هم عرض دادگاه صادر کننده آخرین حکم قطعی
(۴) شعبه هم عرض دادگاه بدوی صادر کننده آخرین حکم

گزینه ۱

- ۱۱۵ - دادگاه پس از رسیدن تقاضای واخواهی .....
(۱) مکلف است با تعیین وقت رسیدگی طرفین را دعوت نماید. در این وضعیت عدم حضور شاکی یا مدعی خصوصی مانع ادامه رسیدگی نخواهد بود.
(۲) در صورت لزوم با تعیین وقت رسیدگی طرفین را دعوت می‌نماید. در این وضعیت عدم حضور شاکی با مدعی خصوصی مانع رسیدگی خواهد بود.
(۳) مکلف است یا تعیین وقت رسیدگی طرفین را دعوت نماید. در این وضعیت، عدم حضور شاکی یا مدعی خصوصی مانع ادامه رسیدگی خواهد بود.
(۴) در صورت لزوم با تعیین وقت رسیدگی طرفین را دعوت می‌نماید. در این وضعیت عدم حضور شاکی یا مدعی خصوصی مانع ادامه رسیدگی نخواهد بود.

گزینه ۴

- ماده ۲۰۷ قانون آیین دادرسی کیفری، مصوب ۱۳۹۲، دادگاه پس از واخواهی، با تعیین وقت رسیدگی طرفین را دعوت می‌کند و پس از بررسی ادله و دفاعیات وخواه تصمیم مقتضی اتخاذ می‌نماید. عدم حضور طرفین یا هریک از آنها مانع رسیدگی نیست.
آیا در نظم حقوق کنونی دادگاه مکلف به تعیین وقت است؟
۱۱۶ - حذف و نمره سوال بین سایر پرسش ها تقسیم شد.
۱۱۷ - دادگاه کیفری استان تهران صلاحیت رسیدگی به جرایم ..... دارد.

- (۱) مشاوران وزرا
(۲) مدیران کل اطلاعات استانها
(۳) شهرداران مراکز استانها
(۴) نظامی افسران از درجه سرتیپ به بالا

گزینه ۵

- ماده ۳۰۷ قانون آیین دادرسی کیفری، مصوب ۱۳۹۲، رسیدگی به اتهامات رؤسای قوای سه‌گانه و معاونان و مشاوران آنان، رییس و اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام، اعضای شورای نگهبان، نمایندگان مجلس شورای اسلامی و خبرگان رهبری، وزیران و معاونان وزیران، دارندگان پایه قضایی، رییس و دادستان دیوان محاسبات، سفیران، استانداران، فرمانداران مراکز استان و جرایم عمومی افسران نظامی و انتظامی از درجه سرتیپ و بالاتر و یا دارای درجه سرتیپ دومی شاغل در محل‌های سرلشکری و یا فرماندهی تیپ مستقل، حسب مورد، در صلاحیت دادگاه‌های کیفری تهران است، مگر آنکه رسیدگی به این جرایم به موجب قوانین خاص در صلاحیت مراجع دیگری باشد.
تبصره ۱- شمول این ماده بر دارندگان پایه قضایی و افسران نظامی و انتظامی در صورتی است که حسب مورد، در قوه قضاییه یا نیروهای مسلح انجام وظیفه کنند.
تبصره ۲- رسیدگی به اتهامات افسران نظامی و انتظامی موضوع این ماده که در صلاحیت سازمان قضایی نیروهای مسلح می‌باشد، حسب مورد در صلاحیت دادگاه نظامی یک یا دو تهران است.
ماده ۳۰۸- رسیدگی به اتهامات مشاوران وزیران، بالاترین مقام سازمان‌ها، شرکتها و مؤسسه‌های دولتی و نهادها و مؤسسه‌های عمومی غیردولتی، مدیران کل، فرمانداران، مدیران مؤسسه‌ها، سازمان‌ها، ادارات دولتی و نهادها و مؤسسه‌های عمومی غیردولتی استان‌ها و شهرستان‌ها، رؤسای دانشگاهها و مراکز آموزش عالی، شهرداران مراکز شهرستانها و بخشداران، حسب مورد، در صلاحیت دادگاه‌های کیفری مرکز استان محل وقوع جرم است، مگر آنکه رسیدگی به این اتهامات به موجب قوانین خاص در صلاحیت مراجع دیگری باشد.

ماده ۳۰۹- صلاحیت دادگاه برای رسیدگی به جرایم اشخاص موضوع مواد (۳۰۷) و (۳۰۸) این قانون، اعم از آن است که در زمان تصدی سمت‌های مذکور یا قبل از آن مرتکب جرم شده باشند. تا قبل از لازم الاجراء شدن این قانون گزینه ۲ صحیح بود.

۱۱۸ - در حوزه قضایی بخش که دادسرا تشکیل نمی‌شود، وظایف دادستان بر عهده کیست؟

- (۱) رئیس حوزه قضایی
(۲) دادستان مرکز شهرستان
(۳) دادرس علی‌البدل
(۴) دادستان نزدیکترین حوزه قضایی

گزینه ۱

ماده ۲۴ قانون آیین دادرسی کیفری، مصوب ۱۳۹۲، در حوزه قضایی بخش، وظایف دادستان بر عهده رییس حوزه قضایی و در غیاب وی بر عهده دادرس علی‌البدل دادگاه است. تا قبل از تصویب این قانون گزینه سه صحیح بود.

۱۱۹ - کدام یک از اشخاص، حق درخواست اعاده دادرسی را ندارند؟

- (۱) وکیل محکوم علیه
(۲) رئیس حوزه قضایی
(۳) دادستان کل کشور
(۴) رئیس دیوان عالی کشور

گزینه ۴

ماده ۴۷۵ قانون آیین دادرسی کیفری، مصوب ۱۳۹۲، اشخاص زیر حق درخواست اعاده دادرسی دارند:

- الف - محکوم علیه یا وکیل یا نماینده قانونی او و در صورت فوت یا غیبت محکوم علیه، همسر و وراث قانونی و وصی او؛
ب- دادستان کل کشور؛
پ- دادستان مجری حکم.

۱۲۰ - کدام مورد از موارد احاله نیست؟

- (۱) محل وقوع جرم از دادگاه صالح دور باشد.
(۲) بیشتر شهود و شکات در حوزه دادگاه دیگری اقامت داشته باشند.
(۳) بیشتر متهمین در حوزه دادگاه دیگری اقامت داشته باشند.
(۴) به تشخیص رئیس قوه قضائیه یا دادستان کل کشور، به منظور حفظ نظم و امنیت احاله لازم باشد.

گزینه ۲

ماده ۴۱۹ قانون آیین دادرسی کیفری، مصوب ۱۳۹۲، احاله در موارد زیر صورت می‌گیرد:

۱. متهم یا بیشتر متهمان در حوزه دیگری اقامت داشته باشند.
۲. محل وقوع جرم از دادگاه صالح دور باشد، به نحوی که دادگاه دیگر به علت نزدیک بودن به محل وقوع آن، آسان تر بتواند به موضوع آن رسیدگی کند.
تبصره احاله پرونده نباید به کیفیتی باشد که موجب عسر و حرج شاکی یا مدعی خصوصی شود.
ماده ۴۲۰ علاوه بر موارد مذکور در ماده قبل به منظور حفظ نظم و امنیت عمومی، بنا به پیشنهاد رئیس قوه قضائیه یا دادستان کل کشور و تجویز دیوان عالی کشور، رسیدگی به حوزه قضایی دیگر احاله می‌شود.
تبصره در جرایم در صلاحیت سازمان قضایی نیروهای مسلح، رئیس این سازمان می‌تواند به منظور حفظ نظم و امنیت عمومی و رعایت مصالح نیروهای مسلح، پرونده را به حوزه قضایی دیگر احاله دهد.

کارآموزی وکالت ۱۳۹۰

- ۱۰۱ - رسیدگی به اتهامات قاچاقچیان بین‌المللی مواد مخدر که در چارچوب موافقت‌نامه‌های قانونی دو یا چند جانبه در خاک ایران دستگیر می‌شوند در مرحله دادرسی به عهده کدام مرجع قضایی می‌باشد؟
- ۱) یکی از مراجع قضایی، به انتخاب رئیس دادستان کل کشور
  - ۲) یکی از مراجع قضایی، به انتخاب رئیس قوه قضائیه
  - ۳) یکی از مراجع قضایی، به انتخاب رئیس دیوان عالی کشور
  - ۴) یکی از مراجع قضایی تهران به انتخاب رئیس قوه قضائیه

گزینه ۱

- ۱۰۲ - پیشگیری و مقابله با جرایم سازمان یافته امنیتی در مقام ضابط دادگستری به عهده کدام یک از مراجع زیر است؟
- ۱) وزارت اطلاعات
  - ۲) نیروی انتظامی
  - ۳) نیروی مقاومت بسیج
  - ۴) سپاه پاسداران انقلاب اسلامی

گزینه ۱

- ۱۰۳ - رسیدگی به اتهام اشخاصی که مبادرت به تهیه فیلم یا عکس از محل‌های اختصاصی بانوان نظیر حمام‌ها و استخرها نموده و اقدام به تکثیر و توزیع آنها می‌کنند در صلاحیت کدام مرجع قضایی است؟
- ۱) دادگاه انقلاب
  - ۲) دادگاه کیفری استان
  - ۳) دادگاه عمومی جزایی
  - ۴) حسب مورد دادگاه عمومی جزایی یا انقلاب

گزینه ۱

ماده ۱۱ قانون نحوه مجازات اشخاصی که در امور سمعی و بصری فعالیت‌های غیر مجاز می‌نمایند، مصوب ۱۳۸۶، رسیدگی به جرائم مشروحه موضوع این قانون در صلاحیت دادگاه انقلاب است.

ماده ۳۰۲ قانون آئین دادرسی کیفری، مصوب ۱۳۹۲، جرایم زیر در دادگاه انقلاب رسیدگی می‌شود:

الف) جرایم علیه امنیت داخلی و خارجی، محاربه و افساد فی الارض، بغی، تباہی و اجتماع علیه جمهوری اسلامی ایران یا اقدام مسلحانه یا احراق، تخریب و اتلاف اموال به منظور مقابله با نظام.

ب) توهین به مقام بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران و مقام رهبری.

پ) تمام جرایم مربوط به مواد مخدر، روان گردان و پیش سازهای آن و قاچاق اسلحه، مهمات و اقلام و مواد تحت کنترل.

ت) سایر مواردی که به موجب قوانین خاص در صلاحیت این دادگاه است.

بعضی از موارد خاص:

۱. ماده ۴۴ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲؛ رسیدگی به جرائم قاچاق کالا و ارز سازمان یافته و حرفه‌ای، قاچاق کالاهای ممنوع و قاچاق کالا و ارز مستلزم حبس و یا انفصال از خدمات دولتی در صلاحیت دادسرا و دادگاه انقلاب است.^{۱۲۲}

^{۱۲۲} ادامه ماده؛ سایر پرونده‌های قاچاق کالا و ارز، تخلف محسوب و رسیدگی به آن در صلاحیت سازمان تعزیرات حکومتی است. چنانچه پرونده‌ای، متهمان متعدد داشته و رسیدگی به اتهام یکی از آنان در صلاحیت مرجع قضائی باشد، به اتهامات سایر اشخاص نیز در این مراجع رسیدگی می‌شود.

تبصره- در صورتی که پس از ارجاع پرونده به سازمان تعزیرات حکومتی و انجام تحقیقات محرز شود رسیدگی به جرم ارتكابی در صلاحیت مرجع قضائی است، شعبه مرجوع‌البیه مکلف است بلافاصله قرار عدم صلاحیت خود را صادر نماید و پرونده را به مرجع قضائی ذیصلاح ارسال نماید.

۲. قانون نحوه مجازات اشخاصی که در امور سمعی و بصری فعالیت های غیر مجاز می نمایند.
۳. طبق تبصره ۶ الحاقی ۱۳۷۴/۱/۲۹ ماده ۳ قانون مربوط به مقررات امور پزشکی و دارویی و مواد خوردنی و آشامیدنی رسیدگی به جرائم موضوع ماده ۱۸ این قانون در صلاحیت دادگاه انقلاب اسلامی است.
۴. دعاوی راجع به اصل ۴۹ قانون اساسی

۱۰۴ - احمد ساکن شهریار از طریق تلفن ثابت شرکت خود واقع در کرج اقدام به ایجاد مزاحمت تلفنی برای رضا ساکن تهران می نماید. بدین نحو که به کرات با محل کار رضا در قزوین تماس گرفته و به وی توهین می نماید. به پرونده اتهامی مذکور در کدام حوزه قضایی رسیدگی می شود؟

- (۱) کرج
(۲) تهران
(۳) قزوین
(۴) شهریار

گزینه ۳

در مزاحمت تلفنی زمانی جرم محقق می شود که شخص مخاطب گوشی تلفن را بردارد.

رأی وحدت رویه شماره ۷۲۱ مورخ ۲۱/۴/۱۳۹۰ هیأت عمومی دیوان عالی کشور

وقوع بزه مزاحمت برای اشخاص به وسیله تلفن یا دستگاه های مخابراتی دیگر - موضوع ماده ۶۴۱ قانون مجازات اسلامی - منوط به آن است که نتیجه آن که مقصود مرتکب است محقق گردد، بنابراین در مواردی که اجرای مزاحمت از یک حوزه قضایی شروع و نتیجه آن در حوزه قضایی دیگر حاصل شود، محل حدوث نتیجه مزبور، محل وقوع جرم محسوب و مناط صلاحیت دادگاه رسیدگی کننده نیز همین امر خواهد بود. بر این اساس رأی شماره ۱۰۴۵-۲۰/۷/۱۳۸۵-۱ شعبه بیست و هفتم دیوان عالی کشور که با این نظر مطابقت دارد به اکثریت آراء صحیح و منطبق با موازین قانون تشخیص می گردد. این رأی طبق ماده ۲۷۰ قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب در امور کیفری در موارد مشابه برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاه های سراسر کشور لازم الاتباع است.

۱۰۵ - دارنده چک بلامحل بر علیه صادر کننده آن شکایت و پس از رسیدگی در دادگاه عمومی جزایی حکم محکومیت غیابی مبنی بر تحمل یک سال حبس تعزیری صادر می شود. پس از ابلاغ دادنامه، محکوم علیه اقدام به واخواهی می نماید و شاکی پرونده نیز قبل از اعلام ختم دادرسی در مرحله واخواهی مبادرت به تقدیم دادخواست ضرر و زیان می کند؛ در این صورت:

- (۱) دادگاه به دعوی ضرر و زیان رسیدگی نموده و حکم مقتضی صادر می کند.
- (۲) دادخواست به جهت عدم تقدیم تا پایان جلسه اول دادرسی رد می شود.
- (۳) دادگاه با صدور قرار رسیدگی توأمان به موضوع رسیدگی و حکم مقتضی صادر می نماید.
- (۴) چون دادخواست پس از اعلام ختم دادرسی مرحله بدوی تقدیم شده است رد می شود.

گزینه ۴

این قرار پس از تأیید مقام مافوق شعبه در سازمان تعزیرات حکومتی و یا در صورت عدم اعلام نظر آن مقام ظرف یک هفته، قطعی است. مقررات این تبصره از شمول ماده (۲۸) قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب (در امور مدنی) مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱ مستثنی است.

۱۰۶ - به جرایم امنیتی مسئولین و کارکنان اداره کل اطلاعات استان در کدام مرجع قضایی رسیدگی می‌شود؟

(۱) دادگاه کیفری استان تهران

(۲) محاکم انقلاب شهرستان مرکز استان

(۳) حسب مورد دادگاه کیفری استان تهران - محاکم انقلاب استان تهران

(۴) حسب مورد دادگاه کیفری استان تهران - محاکم انقلاب شهرستان مرکز استان

گزینه ۴

۱۰۷ - شخصی به موجب مدارک و مستندات کافی در سال ۱۳۷۵ مرتکب قاچاق کالا شده و به علت متواری بودن در سال ۱۳۸۶ دستگیر گردیده است. مرجع قضایی صالحه در خصوص اتهام وارده به وی، کدام یک از تصمیمات قضایی ذیل را اتخاذ می‌نماید؟

(۱) قرار مجرمیت

(۲) قرار منع تعقیب

(۳) قرار موقوفی تعقیب

(۴) قرار ترک تعقیب در صورت استرداد کالای قاچاق

گزینه ۳

۱۰۸ - رسیدگی به کدام یک از جرایم زیر در صلاحیت دادگاه‌های سیار قرار دارد؟

(۱) جرایمی که کیفر قانونی آنها شلاق حدی است.

(۲) جرایمی که کیفر قانونی آنها حداکثر تا دو سوم دیه کامل است.

(۳) جرایمی که کیفر قانونی آنها حداکثر تا ۱۵ سال حبس می‌باشد.

(۴) جرایمی که کیفر قانونی آنها حداکثر تا سی میلیون ریال جزای نقدی است.

گزینه ۱

۱۰۹ - حذف و نمره سوال بین سایر پرسش‌ها تقسیم شد.

۱۱۰ - احمد درجه‌دار نظامی مرتکب سرقت از منزل مسکونی در شهر ساری می‌شود و پس از تعقیب قضایی برای وی به اتهام سرقت مستوجب حد کیفرخواست صادر و از دادگاه تقاضای اعمال مجازات قطع ید می‌گردد. در این صورت به پرونده مذکور در کدام مرجع قضایی رسیدگی می‌شود؟

(۱) دادگاه نظامی

(۲) دادگاه انقلاب

(۳) دادگاه عمومی جزایی

(۴) دادگاه کیفری استان

گزینه ۳

۱۱۱ - انتشار خلاصه متن حکم محکومیت قطعی کیفری در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار و عنداللزوم محلی در کدام یک از موارد زیر و حسب دستور چه مرجعی لازم می‌باشد؟

(۱) جرم علیه حقوق مالی شخص حقوقی به شرط آنکه عواید حاصل از جرم بیش از یک میلیارد ریال باشد - دادستان

(۲) جرم علیه حقوق مالی شخص حقیقی به شرط آنکه عواید حاصل از جرم بیش از یکصد میلیون ریال باشد - دادستان

(۳) جرم علیه حقوق مالی دولت به شرط آنکه عواید حاصل از جرم یک میلیارد ریال یا بیشتر باشد - دادگاه صادر کننده رای قطعی

(۴) جرم علیه حقوق مالی دولت به شرط آنکه عواید حاصل از جرم یکصد میلیون ریال یا بیشتر باشد - دادگاه صادر کننده رای

قطعی

گزینه ۴

۱۱۲ - شخصی در سال ۱۳۸۷ به جهت استفاده غیرمجاز و بدون پرداخت حق انشعاب از برق به استناد ماده ۶۶۰ قانون مجازات اسلامی به تحمل یک سال حبس محکوم و دادگاه تجدیدنظر استان نیز رای مزبور را تایید نموده است. قبل از اجرای حکم مذکور

در نیمه دوم سال ۱۳۸۷ ماده یاد شده قانون مجازات اسلامی اصلاح و مجازات حبس به جزای نقدی تبدیل گردیده است؛ در این صورت محکوم علیه چه اقدامی می تواند انجام دهد؟

- (۱) تقاضای اعاده دادرسی از دیوان عالی کشور
- (۲) تقاضای اعاده دادرسی از دادگاه تجدیدنظر استان
- (۳) تقاضای تخفیف مجازات از دادگاه تجدیدنظر استان
- (۴) تقاضای تخفیف مجازات از دادگاه بدوی

گزینه ۱

۱۱۳ - چنانچه محکومین به مجازات های مستوجب حد به لحاظ حصول توبه مشمول عفو مقام رهبری قرار گیرند؛ در این صورت:

- (۱) مجازات حدی ساقط و پرونده مختومه می شود.
- (۲) مجازات حدی ساقط شده و دادگاه ملزم به تعیین مجازات تعزیری است.
- (۳) مجازات حدی ساقط شده و آثار محکومیت کیفری نیز به طور کامل زایل می شود.
- (۴) مجازات حدی ساقط شده و در صورت صلاحدید دادگاه، تعیین مجازات تعزیری جایز است.

گزینه ۴

۱۱۴ - با فرض قوی بودن دلایلی که محکوم علیه اقامه نموده، آثار و تبعات احکام قطعی مورد تقاضای اعاده دادرسی در چه مرحله ای نسبت به محکوم علیه متوقف می شود؟

- (۱) بلافاصله پس از تقاضای اعاده دادرسی
- (۲) بلافاصله پس از پذیرش درخواست اعاده دادرسی
- (۳) بلافاصله پس از شروع به رسیدگی مجدد به پرونده توسط دادگاه هم عرض
- (۴) بلافاصله پس از صدور رای از دادگاه هم عرض مبنی بر نقض دادنامه مورد تقاضای اعاده دادرسی

گزینه ۳

۱۱۵ - دادگاه نظامی یک به جرمی که حداکثر مجازات قانونی آن پنج سال حبس می باشد رسیدگی نموده و حکم محکومیت صادر کرده است. مرجع تجدیدنظر از حکم مذکور کدام است؟

- (۱) دیوان عالی کشور
- (۲) دادگاه تجدیدنظر استان
- (۳) دادگاه کیفری استان تهران
- (۴) دادگاه نظامی یک هم عرض

گزینه ۴

۱۱۶ - مرجع رسیدگی به درخواست تجدیدنظر در جرایم آدم ربایی و مصادره اموال در غیر از جرایم مربوط به مواد مخدر کدام است؟

- (۱) هر دو دیوان عالی کشور
- (۲) هر دو دادگاه تجدیدنظر استان
- (۳) دادگاه تجدیدنظر استان - دیوان عالی کشور
- (۴) دیوان عالی کشور - دادگاه تجدیدنظر استان

گزینه ۲

۱۱۷ - کدام یک از قرارهای زیر قطعی و غیر قابل اعتراض است؟

- (۱) قرار تامین خواسته صادره از دادگاه
- (۲) قرار موقوفی تعقیب صادره از دادگاه
- (۳) قرار تامین خواسته صادره از دادسرا
- (۴) قرار عدم صلاحیت صادره از دادسرا

گزینه ۱

۱۱۸ - اجرای احکام قطعی صادره از دادگاه کیفری استان به عهده کدام یک از مراجع زیر می‌باشد؟

- ۱) اجرای احکام کیفری دادسرای شهرستان مرکز استان.
- ۲) اجرای احکام کیفری دادسرای شهرستان محل وقوع جرم.
- ۳) مرجعی که توسط دادگاه صادر کننده رای تعیین می‌شود.
- ۴) اجرای احکام کیفری دادسرای که در خصوص پرونده کیفرخواست صادر کرده است.

گزینه ۱

۱۱۹ - حذف و نمره سوال بین سایر پرسش‌ها تقسیم شد.

۱۲۰ - مرجع صالح برای رسیدگی به اختلاف صلاحیت میان دادسرای نظامی با دادسرای عمومی و انقلاب واقع در شهرستان مرکز استان کدام است؟

- ۱) دیوان عالی کشور
- ۲) دادستان کل کشور
- ۳) دادگاه تجدیدنظر استان
- ۴) دادسرای دیوان عالی کشور

گزینه ۱

ماده ۳۱۷ قانون آیین دادرسی کیفری، مصوب ۱۳۹۲، حل اختلاف در صلاحیت در امور کیفری، مطابق مقررات آیین دادرسی مدنی است و حل اختلاف بین دادرها مطابق قواعد حل اختلاف دادگاههایی است که دادرها در معیت آن قرار دارد.

کارآموزی وکالت ۱۳۸۹

۱۰۱ - دادگاه عمومی کیفری متهمی را به حبس تعزیری و پرداخت هزینه دادرسی محکوم می‌نماید، در زمان اجرای حکم، محکوم‌علیه فوت می‌نماید، هزینه دادرسی:

- ۱) از شخص ورثه مطالبه می‌شود.
- ۲) از بیت‌المال دریافت می‌گردد.
- ۳) از ماترک محکوم‌علیه وصول می‌شود.
- ۴) به علت فوت محکوم‌علیه منتفی است.

گزینه ۳

ماده ۵۶۵ قانون آیین دادرسی کیفری، مصوب ۱۳۹۲، هر گاه شخصی که به موجب حکم دادگاه مسوول پرداخت هزینه دادرسی است، فوت کند، هزینه مذکور از ماترک وی وصول می‌شود.

ماده ۵۳۵ هرگاه محکوم به پرداخت دیه فوت کند، قاضی اجرای احکام در صورت تقاضای محکوم له مطابق مقررات مربوط، دیه را از ماترک محکوم علیه استیفاء می‌کند.

۱۰۲ - شخصی در شهر بابک به اتهام قاچاق کالا و ارز دستگیر می‌شود، در شهر بابک دادگاه انقلاب اسلامی تشکیل نگردیده است، دادگاه صالح برای رسیدگی:

- ۱) دادگاه عمومی کیفری کرمان است.
- ۲) دادگاه عمومی کیفری شهر بابک است.
- ۳) دادگاه کیفری استان کرمان است.
- ۴) دادگاه انقلاب اسلامی کرمان (نزدیکترین دادگاه انقلاب محل وقوع جرم) است.

گزینه ۲

۱۰۳ - بازپرس قرار تامین کیفری وثیقه صادر می‌کند که به لحاظ عجز از تودیع وثیقه منجر به بازداشت متهم می‌شود، دادستان به این قرار اعتراض و با نظر بازپرس مخالفت می‌کند، در این صورت:

- ۱) حل اختلاف با دادگاه تجدیدنظر استان است.
- ۲) بازپرس مکلف به تبعیت از نظر دادستان می‌باشد.

۳) از موارد اختلاف بوده و حل اختلاف با دادگاه عمومی کیفری است.
۴) از موارد اختلافی نیست و بازپرس مکلف به تبعیت از نظر دادستان نمی‌باشد.

گزینه ۵

تا قبل از لازم الجرا شدن قانون آیین دادرسی کیفری، مصوب ۱۳۹۲، گزینه چهار صحیح بود. اما در نظم حقوق کنونی، مواد مربوط به شرح زیر است:

ماده ۲۴۴ - دادستان در جریان تحقیقات مقدماتی تا پیش از تنظیم کیفرخواست می‌تواند تشدید یا تخفیف تأمین را از بازپرس درخواست کند. هرگاه بین بازپرس و دادستان موافقت حاصل نشود، پرونده برای رفع اختلاف به دادگاه ارسال می‌شود و بازپرس طبق نظر دادگاه اقدام می‌کند. پس از تنظیم کیفرخواست نیز دادستان می‌تواند حسب مورد، از دادگاهی که پرونده در آن مطرح است، درخواست تشدید یا تخفیف تأمین کند. متهم نیز می‌تواند تخفیف تأمین را درخواست کند. تقاضای فرجامخواهی نسبت به حکم، مانع از آن نیست که دادگاه صادرکننده حکم، به این درخواست رسیدگی کند. در صورت رد درخواست، مراتب رد در پرونده ثبت می‌شود. تصمیم دادگاه در این موارد قطعی است.

تبصره ۱- تقاضای دادستان یا متهم به شرح مقرر در این ماده، در مورد تشدید یا تخفیف نمی‌تواند بیش از یکبار مطرح شود.

تبصره ۲- چنانچه به نظر دادگاه، قرار تأمین صادره متناسب نباشد، نسبت به تخفیف یا تشدید آن اتخاذ تصمیم می‌نماید.

ماده ۲۴۰ - قرار بازداشت متهم باید فوری نزد دادستان ارسال شود. دادستان مکلف است حداکثر ظرف بیست و چهار ساعت نظر خود را به طور کتبی به بازپرس اعلام کند. هرگاه دادستان با قرار بازداشت متهم موافق نباشد، حل اختلاف با دادگاه صالح است و متهم تا صدور رأی دادگاه در این مورد که حداکثر از ده روز تجاوز نمی‌کند، بازداشت می‌شود.

۱۰۴ - شخصی در تهران مرتکب رباخواری گردیده است، مرجع صالح برای رسیدگی به این بزه، کدام یک از مراجع ذیل است؟

۱) دادگاه عمومی کیفری تهران

۲) دادگاه انقلاب اسلامی تهران

۳) سازمان تعزیرات حکومتی تهران

۴) دادگاه کیفری استان تهران

گزینه ۴

رأی وحدت رویه شماره ۶۸۲ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۱۶ هیأت عمومی دیوان عالی کشور

بموجب بند ۶ ماده ۵ قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب، رسیدگی به دعاوی مربوط به اصل ۴۹ قانون اساسی^{۱۳۳} از جمله ثروت‌های ناشی از ربا، در صلاحیت دادگاه انقلاب می‌باشد. و بر طبق ماده ۵۹۵ قانون مجازات اسلامی رسیدگی به جرم رباخواری در صلاحیت محاکم عمومی است. بنابه مراتب رأی شعبه ۲۷ دیوان عالی کشور که بر همین اساس صدور یافته، به نظر اکثریت اعضاء هیأت عمومی دیوان عالی کشور منطبق با قانون تشخیص می‌شود. این رأی به استناد ماده ۲۷۰ قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاهها لازم‌الاتباع است.

۱۰۵ - قرار منع تعقیب متهمی از سوی دادسرا صادر گردیده، شاکی به قرار صادره اعتراض و دادگاه عمومی کیفری پس از رسیدگی، قرار منع تعقیب را تایید کرده است. رأی دادگاه عمومی کیفری:

۱) قابل تجدیدنظرخواهی نیست.

۲) قابل تجدیدنظرخواهی در دادگاه کیفری استان است.

۳) قابل تجدیدنظرخواهی در دادگاه تجدیدنظر استان است.

۴) با موافقت دادستان کل کشور قابل تجدیدنظرخواهی می‌باشد.

گزینه ۱

^{۱۳۳} اصل چهل نهم

دولت موظف است ثروت های ناشی از ربا، غصب، رشوه، اختلاس، سرقت، قمار، سوء استفاده از موقوفات، سوء استفاده از مقاطعه کاری و معاملات دولتی، فروش زمین های موات ومباحات اصلی، دایر کردن اماکن فساد و سایر موارد غیر مشروع را گرفته و به صاحب حق رد کند و در صورت معلوم نبودن او به بیت المال بدهد. این حکم باید با رسیدگی و تحقیق و ثبوت شرعی به وسیله دولت اجراء شود.

۱۰۶ - راننده اتوبوسی که از شیراز عازم تهران بوده، دستگاه ثبت سرعت وسیله نقلیه خود را عمداً تغییر داده است تا دستگاه سرعتی کمتر از سرعت واقعی را نشان دهد، مجازات بزه مذکور حبس از ۱۰ روز تا ۲ ماه و یا جزای نقدی از پنجاه تا پانصد هزار ریال یا هر دو مجازات است. مرجع صالح برای رسیدگی به این جرم:

- (۱) شورای حل اختلاف تهران است.
(۲) اداره راهنمایی و رانندگی تهران است.
(۳) دادسرا و دادگاه عمومی کیفری تهران است.
(۴) دادسرای دادگاه انقلاب اسلامی تهران است.

گزینه ۱

۱۰۷ - آقای «الف» به اتهام کلاهبرداری به تحمل حبس تعزیری محکوم گردیده است، پس از قطعیت حکم، شاکی از شکایت خود صرف نظر نموده است. (حکم دادگاه بدوی در دادگاه تجدیدنظر عیناً تأیید گردیده است) در این صورت محکوم علیه می تواند با ارائه رضایت نامه:

- (۱) از دادگاه بدوی صدور حکم برائت خود را تقاضا کند.
(۲) از دادگاه صادر کننده رای قطعی برائت خود را تقاضا کند.
(۳) از دادگاه صادر کننده حکم قطعی تخفیف مجازات را تقاضا کند.
(۴) در جرم کلاهبرداری باتوجه به نص صریح قانون گذشت شاکی پس از قطعیت حکم تأثیری در تخفیف مجازات حبس ندارد.

گزینه ۳

۱۰۸ - در پرونده کیفری محکوم علیه پس از صدور حکم دادگاه بدوی حق تجدیدنظرخواهی خود را ساقط نموده است، در این صورت با درخواست محکوم علیه:

- (۱) در کلیه جرایم موجب تخفیف مجازات می باشد.
(۲) در برخی از جرایم دادگاه مجازات مندرج در حکم را تخفیف می دهد.
(۳) چون تجدیدنظرخواهی از قواعد آمره بوده، اساساً قابل اسقاط نمی باشد.
(۴) در تعدادی از جرایم و با گذشت شاکی از موجبات تخفیف مجازات می باشد.

گزینه ۲

۱۰۹ - آقای «الف» به علت ارتکاب جرمی به تحمل حبس تعزیری و پرداخت ضرر و زیان ناشی از جرم محکوم شده و متعاقب این محکومیت تقاضای تجدیدنظرخواهی نموده است، در خصوص ضرر و زیان ناشی از جرم:

- (۱) هزینه دادرسی را باید بپردازد.
(۲) از پرداخت هزینه دادرسی معاف است.
(۳) می تواند تقاضای تقسیط هزینه دادرسی را از دادگاه بنماید.
(۴) مطابق قواعد مندرج در قانون آیین دادرسی مدنی رفتار می شود.

گزینه ۲

۱۱۰ - دادگاه رسیدگی کننده به جرایم اطفال، پس از صدور حکم:

- (۱) می تواند در تصمیمات قبلی خود یکبار تجدیدنظر نماید.
(۲) با توجه به قاعده فراغ دادرسی حق تغییر تصمیم قبلی خود را ندارد.
(۳) فقط در صورت تجدیدنظرخواهی دادستان یکبار حق تغییر تصمیم قبلی خود را دارد.
(۴) فقط در صورت تجدیدنظرخواهی ولی یا سرپرست طفل یکبار حق تغییر تصمیم قبلی خود را دارد.

گزینه ۱

۱۱۱ - آقای «الف» که ایرانی است در فرانسه مرتکب قتل عمد مسلمانی شده است، اولیاء دم مقتول که اهل و ساکن شیراز هستند در آنجا شکایت خود را مطرح می نمایند، متهم پس از مراجعت به ایران در آبادان دستگیر می شود، در این صورت دادگاه صالح به رسیدگی به جرم وی:

- (۱) دادگاه عمومی کیفری آبادان است.
(۲) دادگاه کیفری استان تهران است.
(۳) دادگاه کیفری استان فارس است.
(۴) دادگاه کیفری استان خوزستان است.

گزینه ۴

ماده ۳۱۶ قانون آیین دادرسی کیفری، مصوب ۱۳۹۲، به اتهامات اشخاصی که در خارج از قلمرو حاکمیت جمهوری اسلامی ایران مرتکب جرم می شوند و مطابق قانون، دادگاههای ایران صلاحیت رسیدگی به آنها را دارند، چنانچه از اتباع ایران باشند، حسب مورد در دادگاه محل دستگیری و چنانچه از اتباع بیگانه باشند حسب مورد، در دادگاه تهران رسیدگی می شود.

- ۱۱۲ - آقای «الف» که فردی نظامی است مرتکب بزه فرار از خدمت شده است، دادگاه نظامی در حال رسیدگی است که بزه کلاهبرداری نامبرده نیز کشف می گردد، دادگاه نظامی به جرم اخیر نیز رسیدگی می نماید. وکیل متهم به صلاحیت دادگاه نظامی در رسیدگی به جرم کلاهبرداری اعتراض دارد، اعتراض وکیل:
- (۱) وارد نیست و دادگاه نظامی می تواند به هر دو جرم رسیدگی نماید.
  - (۲) وارد است و دادگاه نظامی حق رسیدگی به جرایم عمومی را ندارد.
  - (۳) وارد نیست چرا که اصولاً تشخیص صلاحیت با خود دادگاه می باشد.
  - (۴) وارد است و هر دو جرم باید در دادگاه عمومی که جرم مهمتر در صلاحیت او می باشد رسیدگی شود.

گزینه ۱

۱۱۳ - رسیدگی به جرم وارد کردن و نگهداری مشروبات الکلی در صلاحیت کدام مرجع است؟

- (۱) دادگاه انقلاب اسلامی
- (۲) دادگاه عمومی کیفری
- (۳) اتهام وارد کردن مشروبات الکلی در صلاحیت دادگاه انقلاب و حمل آن در دادگاه عمومی کیفری است.
- (۴) اتهام وارد کردن مشروبات الکلی در صلاحیت تعزیرات حکومتی یا گمرک حسب مورد و نگهداری در صلاحیت رسیدگی دادگاه کیفری عمومی است.

گزینه ۵

ماده ۴۴ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲؛ رسیدگی به جرائم قاچاق کالا و ارز سازمان یافته و حرفه ای، قاچاق کالاهای ممنوع و قاچاق کالا و ارز مستلزم حبس و یا انفصال از خدمات دولتی در صلاحیت دادسرا و دادگاه انقلاب است.

تبصره ۴ ماده ۲۲ همان قانون؛ مشروبات الکلی، اموال تاریخی- فرهنگی، تجهیزات دریافت از ماهواره به طور غیرمجاز، آلات و وسایل قمار و آثار سمعی و بصری مبتذل و مستهجن از مصادیق کالای ممنوع است.

تبصره ۱ ماده ۲۲ همان قانون؛ حکم ماده (۷۰۲) قانون مجازات اسلامی اصلاحی مصوب ۱۳۸۷/۸/۲۲ فقط شامل مشروبات الکلی تولید شده در داخل کشور است.

تا قبل از تصویب این قانون گزینه ۲ صحیح بود.

۱۱۴ - آقای «الف» که فردی نظامی است با ارتکاب جرم خاص نظامی باعث ورود خسارت به اموال متعلق به نیروهای مسلح شده است، در خصوص ایراد خسارت مذکور کدام مورد صحیح است؟

- (۱) دادگاه نظامی بدون نیاز به تقدیم دادخواست صالح به رسیدگی می باشد.
- (۲) دادگاه نظامی فقط با تقدیم دادخواست صالح به رسیدگی می باشد.
- (۳) دادگاه نظامی در هیچ شرایطی صالح به رسیدگی نمی باشد.
- (۴) دادگاه صالح اصولاً دادگاه عمومی حقوقی می باشد.

مطابق پاسخنامه منتشره از اتحادیه سراسری کانون های وکلای دادگستری ایران (اسکودا) گزینه یک صحیح است. قوانین اخیر التصویب بررسی شود.

۱۱۵ - حذف و نمره سوال بین سایر پرسش ها تقسیم شد.

۱۱۶ - کدام یک از موارد ذیل جزء موارد اعاده دادرسی در امر کیفری می باشد؟

(۱) نسخ مجازات قانونی

(۲) در صورتی که حداقل دو تن از شهود از شهادت خود عدول نمایند.

(۳) رسیدگی دادگاه کیفری بدون توجه به اعتبار امر مختومه

(۴) جعلی بودن اسناد که مبنای حکم صادر شده بوده است، ثابت گردد.

گزینه ۴

ماده ۴۷۴ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲؛ درخواست اعاده دادرسی در مورد احکام محکومی قطعی دادگاهها اعم از آنکه حکم مذکور به اجرا گذاشته شده یا نشده باشد در موارد زیر پذیرفته می شود: الف - کسی به اتهام قتل شخصی محکوم شود و سپس زنده بودن وی محرز گردد. ب- چند نفر به اتهام ارتکاب جرمی محکوم شوند و ارتکاب آن جرم به گونه ای باشد که نتوان بیش از یک مرتکب برای آن قائل شد. پ- شخصی به علت انتساب جرمی محکوم شود و فرد دیگری نیز به موجب حکمی از مراجع قضایی به علت انتساب همان جرم محکوم شده باشد به طوری که از تعارض و تضاد مفاد دو حکم بی گناهی یکی از آنان احراز گردد. ت- درباره شخصی به اتهام واحد احکام متفاوتی صادر شود. ث- در دادگاه صالح ثابت شود که اسناد جعلی یا شهادت خلاف واقع گواهان مبنای حکم بوده است. ج- پس از صدور حکم قطعی واقعه جدیدی حادث و یا ظاهر یا ادله جدیدی ارائه شود که موجب اثبات بیگناهی محکوم علیه یا عدم تقصیر وی باشد. چ- عمل ارتكابی جرم نباشد و یا مجازات مورد حکم بیش از مجازات مقرر قانونی باشد.

۱۱۷ - بازپرس در خصوص قتل عمد برای متهم قرار منع تعقیب صادر نموده و این قرار مورد مخالفت دادستان قرار گرفته است، مرجع حل اختلاف:

(۱) دادگاه عمومی کیفری است.

(۲) دادگاه کیفری استان می باشد.

(۳) بازپرس مکلف به تبعیت از نظر دادستان می باشد.

(۴) با توجه به اهمیت بزه حل اختلاف با دیوانعالی کشور است.

گزینه ۵

ماده ۲۷۱ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲؛ مرجع حل اختلاف بین دادستان و بازپرس و رسیدگی به اعتراض شاکی یا متهم نسبت به قرارهای قابل اعتراض با دادگاهی است که صلاحیت رسیدگی به آن اتهام را دارد. چنانچه دادگاه انقلاب یا دادگاه کیفری یک در حوزه قضایی دادسرا تشکیل نشده باشد دادگاه کیفری دو محل صالح به رسیدگی است. ماده ۲۷۲- در صورت اختلاف دادستان و بازپرس در صلاحیت، نوع جرم یا مصادیق قانونی آن، حل اختلاف با دادگاه کیفری دویی است که دادسرا در معیت آن انجام وظیفه می کند. تا قبل از لازم الاجرا شدن این قانون گزینه یک صحیح بود.

۱۱۸ - چنانچه دادگاه قرار اناطه صادر نماید و ذینفع در موعد قانونی گواهی طرح دعوی در مرجع صالح را به دادگاه صادرکننده قرار اناطه ارائه نکند:

(۱) دادگاه پرونده را بایگانی می کند.

(۲) دادگاه تصمیم مقتضی خواهد گرفت.

(۳) دادگاه قرار ترک تعقیب صادر می نماید.

(۴) قرینه ای خواهد بود بر بی گناهی متهم و حکم برائت صادر خواهد شد.

گزینه ۲

ماده ۲۱ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲؛ هرگاه احراز مجرمیت متهم منوط به اثبات مسائلی باشد که رسیدگی به آنها در صلاحیت مرجع کیفری نیست و در صلاحیت دادگاه حقوقی است با تعیین ذینفع و با صدور قرار اناطه تا هنگام صدور رأی قطعی از

مرجع صالح تعقیب متهم معلق و پرونده به صورت موقت بایگانی می شود. در اینصورت هرگاه ذینفع ظرف یکماه از تاریخ ابلاغ قرار اناطه بدون عذر موجه به دادگاه صالح رجوع نکند و گواهی آن را ارائه ندهد مرجع کیفری به رسیدگی ادامه می دهد و تصمیم مقتضی اتخاذ می کند.

تبصره ۱ در مواردی که قرار اناطه توسط بازپرس صادر می شود باید ظرف سه روز به نظر دادستان برسد. در صورتیکه دادستان با این قرار موافق نباشد حل اختلاف طبق ماده (۲۷۱) این قانون به عمل می آید.
تبصره ۲ اموال منقول از شمول این ماده مستثنی هستند.

۱۱۹ - در صورت حدوث اختلاف بین مراجع قضایی و غیرقضایی در امر صلاحیت، کدام عبارت صحیح است؟

- ۱) مرجع غیرقضایی مکلف به تبعیت از تصمیم مرجع قضایی است.
- ۲) پرونده جهت حل اختلاف به دادگاه تجدیدنظر استان ارسال می شود.
- ۳) چنانچه مرجع غیرقضایی خود را صالح نداند پرونده را جهت تصمیم گیری به دیوانعالی کشور ارسال می دارد.
- ۴) چنانچه مرجع قضایی خود را صالح نداند پرونده را جهت تصمیم گیری به دیوانعالی کشور ارسال می دارد.

گزینه ۴

۱۲۰ - کدام یک از قرارهای ذیل قطعی و غیر قابل اعتراض است؟

- ۱) قرار اناطه
- ۲) قرار ترک محاکمه
- ۳) قرار رد ایراد رد دادرس
- ۴) قرار عدم خروج متهم از کشور

گزینه ۲

رأی وحدت رویه شماره ۶۴۰ مورخ ۱۳۷۸.۸.۱۸ هیئت عمومی دیوان عالی کشور^{۱۲۴}

از بند ب ماده ۱۹ قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب چنین مستفاد می شود که قرارهای مذکور در ماده یاد شده مربوط به امور حقوقی است نه کیفری ضمناً از نظر تنقیح مناط مستنبط از ماده ۱۷۱ قانون آئین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۰ که قرار اناطه

۱۲۴ ماده ۲۱ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲- هرگاه احراز مجرمیت متهم منوط به اثبات مسائلی باشد که رسیدگی به آنها در صلاحیت مرجع کیفری نیست، و در صلاحیت دادگاه حقوقی است، با تعیین ذی نفع و با صدور قرار اناطه، تا هنگام صدور رأی قطعی از مرجع صالح، تعقیب متهم، معلق و پرونده به صورت موقت بایگانی می شود. در این صورت، هرگاه ذی نفع ظرف یکماه از تاریخ ابلاغ قرار اناطه بدون عذر موجه به دادگاه صالح رجوع نکند و گواهی آن را ارائه ندهد، مرجع کیفری به رسیدگی ادامه می دهد و تصمیم مقتضی اتخاذ می کند.

تبصره ۱- در مواردی که قرار اناطه توسط بازپرس صادر می شود، باید ظرف سه روز به نظر دادستان برسد. در صورتی که دادستان با این قرار موافق نباشد حل اختلاف طبق ماده (۲۷۱) این قانون به عمل می آید.

تبصره ۲- اموال منقول از شمول این ماده مستثنی هستند.

تبصره ۳- مدتی که پرونده به صورت موقت بایگانی می شود، جزء مواعد مرور زمان محسوب نمی شود.

ماده ۴۲۷- آرای دادگاههای کیفری جز در موارد زیر که قطعی محسوب می شود، حسب مورد در دادگاه تجدیدنظر استان همان حوزه قضایی قابل تجدیدنظر و یا در دیوان عالی کشور قابل فرجام است:

الف- جرایم تعزیری درجه هشت باشد.

ب- جرایم مستلزم پرداخت دیه یا ارش، در صورتی که میزان یا جمع آنها کمتر از یک دهم دیه کامل باشد.

تبصره ۱- در مورد مجازاتهای جایگزین حبس، معیار قابلیت تجدیدنظر، همان مجازات قانونی اولیه است.

تبصره ۲- آراء قابل تجدیدنظر، اعم از محکومیت، برائت، یا قرارهای منع و موقوفی تعقیب، اناطه و تعویق صدور حکم است. قرار رد درخواست واخواهی یا تجدیدنظرخواهی، در صورتی مشمول این حکم است که رأی راجع به اصل دعوی، قابل تجدیدنظرخواهی باشد.

را جزء قرارهای قابل شکایت دانسته و نیز با توجه به ماده ۷ قانون تشکیل دادگاههای عمومی و انقلاب که صرفاً احکام را قطعی اعلام نموده و اصل بر قابل اعتراض بودن قرارهایی است که اصدار آنها موجبات اضرار به حقوق اصحاب دعوی را فراهم می‌سازد و با توجه به این که معمولاً قرارهای قطعی در قانون ذکر می‌شود و چنین امری در ماده ۱۳ قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری در خصوص قرار اناطه بیان نشده، به نظر اکثریت اعضای هیئت عمومی دیوان عالی کشور رأی شعبه ۱۸ دادگاه تجدیدنظر استان تهران دایر بر قابل تجدید نظر بودن قرار اناطه منطبق با موازین قانونی تشخیص می‌شود این رأی بر طبق ماده ۲۷۰ قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری برای شعب دیوان عالی کشور و دادگاهها در موارد مشابه لازم الاتباع است.

کارآموزی وکالت ۱۳۸۸

۱۰۱. قرار عدم خروج متهم از کشور ...

(۱) ظرف مدت ۱۰ روز قابل اعتراض در دادگاه تجدید نظر استان است.

(۲) ظرف مدت ۲۰ روز قابل اعتراض در دادگاه صادر کننده قرار است.

(۳) قابل اعتراض نیست.

(۴) ظرف ۲۰ روز قابل اعتراض در دادگاه تجدید نظر استان است.

گزینه ۵

ماده ۲۴۷ - بازپرس می تواند متناسب با جرم ارتكابی علاوه بر صدور قرار تأمین قرار نظارت قضایی را که شامل یک یا چند مورد از دستورهای زیر است برای مدت معین صادر کند: الف - معرفی نوبه ای خود به مراکز یا نهادهای تعیین شده توسط بازپرس؛ ب - منع رانندگی با وسایل نقلیه موتوری؛ پ - منع اشتغال به فعالیتهای مرتبط با جرم ارتكابی؛ ت - ممنوعیت از نگهداری سلاح دارای مجوز؛ ث - ممنوعیت خروج از کشور.

تبصره ۱ - در جرایم تعزیری درجه هفت و هشت در صورت ارائه تضمین لازم برای جبران خسارات وارده مقام قضایی می تواند فقط به صدور قرار نظارت قضایی اکتفاء کند.

تبصره ۲ - قرارهای موضوع این ماده ظرف ده روز قابل اعتراض در دادگاه صالح است. چنانچه این قرار توسط دادگاه صادر شود ظرف ده روز قابل اعتراض در دادگاه تجدیدنظر استان می باشد. تا قبل از لازم الجرا شدن این قانون گزینه چهار صحیح بود.

۱۰۲ - حضور هیات منصفه در جرایم مطبوعاتی ...

(۱) در تحقیقات مقدماتی و صدور قرارهای قانونی لازم است.

(۲) در تحقیقات مقدماتی لازم نیست ولی در صدور قرارهای قانونی لازم است.

(۳) در تحقیقات مقدماتی و صدور قرارهای قانونی لازم نیست.

(۴) در تحقیقات مقدماتی لازم است ولی در صدور قرارهای قانونی لازم نیست.

گزینه ۳

۱۰۳. در مراکز استان چه کسی بر داسرا نظارت و ریاست اداری دارد؟

(۱) دادستان

(۲) دادستان کل کشور

(۳) رییس دادگستری شهرستان مرکز استان

(۴) رئیس کل دادگستری استان

گزینه ۵

تا قبل از لازم الجرا شدن قانون جدید گزینه چهار صحیح بود.

۱۰۴. درخواست صدور قرار ترک محاکمه از سوی چه کسی مقدور است؟

(۱) از سوی دادستان

(۲) از سوی وکیل متهم

(۳) از سوی مدعی

(۴) از سوی متهم

گزینه ۳

۱۰۵. قرار بازداشت موقت صادر شده از سوی بازپرس چه زمانی معتبر خواهد بود؟ زمانی که :

(۱) به تایید دادستان محل برسد.

(۲) به تایید دادگاه عمومی برسد.

(۳) به تایید دادگاه کیفری استان برسد.

(۴) نیازی به تایید نمی باشد.

گزینه ۱

۱۰۶. هرگاه فردی متهم به ارتکاب جرم زنا محصنه و آدم ربایی باشد به اتهامات وی در چه دادگاهی رسیدگی می شود و مرجع تجدیدنظر از آراء صادره کدام است؟

(۱) به اتهام زنا محصنه در دادگاه کیفری استان و آدم ربایی در دادگاه عمومی - دیوان عالی کشور و دادگاه تجدید نظر استان

(۲) به اتهام زنا محصنه در دادگاه کیفری استان و آدم ربایی در دادگاه عمومی - دیوان عالی کشور

(۳) به هر دو اتهام در دادگاه کیفری استان - دیوان عالی کشور

(۴) به هر دو اتهام در دادگاه کیفری استان - دیوان عالی کشور و دادگاه تجدید نظر استان

گزینه ۳

ماده ۳۰۲ - به جرایم زیر در دادگاه کیفری یک رسیدگی می شود: الف - جرایم موجب مجازات سلب حیات؛ ب- جرایم موجب حبس ابد؛ پ- جرایم موجب مجازات قطع عضو و جنایات عمدی علیه تمامیت جسمانی با میزان ثلث دیه کامل یا بیش از آن؛ ت- جرایم موجب مجازات تعزیری درجه چهار و بالاتر؛ ث- جرایم سیاسی و مطبوعاتی.

۱۰۷. ضرر و زیان قابل مطالبه توسط مدعی خصوصی در قانون آیین دادرسی کیفری عبارت است از ...

(۱) ضرر و زیان مادی و عدم النفع

(۲) ضرر و زیان مادی و معنوی

(۳) ضرر و زیان مادی و منافع ممکن الحصول

(۴) ضرر و زیان مادی ، عدم النفع و منافع ممکن الحصول

گزینه ۵

ماده ۱۴ - شاکی می تواند جبران تمام ضرر و زیانهای مادی و معنوی و منافع ممکن الحصول ناشی از جرم را مطالبه کند. تا قبل از لازم الجرا شدن قانون جدید گزینه ۳ صحیح بود.

۱۰۸. رسیدگی به دعاوی مربوط به اصل ۴۹ قانون اساسی در صلاحیت کدام دادگاه است؟

(۱) انقلاب

(۲) نظامی

(۳) عمومی

(۴) کیفری استان

گزینه ۱

۱۰۹. چنانچه وکیل تسخیری متهم که از طرف دادگاه تعیین شده برادرزاده متهم باشد ...::

(۱) متهم حق درخواست تغییر او را ندارد

(۲) متهم حق درخواست تغییر او را دارد و در صورت موافقت ، دادگاه وکیل تسخیری دیگری تعیین خواهد کرد.

(۳) با موافقت وکیل تسخیری دادگاه وکیل دیگری برای متهم انتخاب خواهد کرد.

(۴) متهم حق درخواست تغییر او را دارد و در این صورت دادگاه مکلف است تقاضای او را بپذیرد و وکیل دیگری تعیین نماید.

گزینه ۵

تبصره ۳ ماده ۳۴۸ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، تقاضای تغییر وکیل تسخیری از سوی متهم فقط برای یکبار قابل پذیرش است.

ماده ۳۴۹ - وجود یکی از جهات رد دادرسی بین وکیل تسخیری با طرف مقابل، شرکاء و معاونان جرم یا وکلای آنان موجب ممنوعیت از انجام وکالت در آن پرونده است.^{۱۲۵}

^{۱۲۵} تا قبل از تصویب قانون جدید گزینه چهار صحیح بود.

۱۱۰. کدام یک از موارد ذیل از موارد موقوفی تعقیب نیست؟

- (۱) فوت متهم
(۲) گذشت شاکی یا مدعی خصوصی در جرایم غیرقابل گذشت
(۳) نسخ مجازات قانونی
(۴) مرور زمان در مجازاتهای بازدارنده

گزینه ۲

۱۱۱. قرار منع پیگرد صادر شده از جانب بازپرس، مورد مخالفت دادستان قرار می گیرد، مرجع حل اختلاف کدام است؟

- (۱) دیوان عالی کشور
(۲) دادگاه عمومی حقوقی
(۳) دادگاه عمومی جزائی
(۴) دادگاه تجدیدنظر استان

گزینه ۳

۱۱۲. رسیدگی به جرایم قتل ارتكابی از سوی اطفال در صلاحیت کدام مرجع است؟^{۱۲۶}

- (۱) دادگاه اطفال
(۲) دادگاه عمومی
(۳) دادگاه کیفری استان
(۴) دادگاه تجدید نظر

گزینه ۳

۱۱۳. فردی که متهم به ارتكاب قتل عمدی و سرقت تعزیری است:

- (۱) به هر دو اتهام در دادگاه عمومی رسیدگی می شود.
(۲) به هر دو اتهام وی در دادگاه کیفری استان رسیدگی می شود.
(۳) ابتداً به سرقت در دادگاه عمومی و به قتل در دادگاه کیفری استان رسیدگی می شود.
(۴) بدواً به قتل در دادگاه کیفری استان و سپس به سرقت در دادگاه عمومی رسیدگی می شود.
گزینه ۲

۱۱۴. رسیدگی به جرایم اسید پاشی در صلاحیت کدام دادگاه است؟

- (۱) عمومی محل
(۲) کیفری استان
(۳) انقلاب
(۴) نظامی

گزینه ۲

۱۱۵. اگر بیشتر متهمین در حوزه قضائی دادگاه کیفری دیگری مقیم باشند، چه قراری از دادگاه صالح به رسیدگی ممکن است صادر شود؟

- (۱) قرار احاله دادرسی
(۲) قرار اناطه
(۳) قرار عدم صلاحیت
(۴) قرار امتناع از رسیدگی

گزینه ۱

۱۱۶. رسیدگی به اتهام غیبت از خدمت وظیفه عمومی در صلاحیت کدام دادگاه است؟

- (۱) انقلاب
(۲) نظامی ۲
(۳) نظامی ۱
(۴) عمومی جزایی

گزینه ۴

۱۱۷. در کدام یک از موارد زیر حکم نقض بلا ارجاع می شود؟

- (۱) اشتباه قاضی در تعیین مجازات
(۲) نقص تحقیقات
(۳) مرور زمان
(۴) عدم رعایت صلاحیت از سوی دادگاه صادر کننده رای

گزینه ۳

شق ۱ از بند ب ماده ۴۶۹ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲؛ اگر عملی که محکوم علیه به اتهام ارتكاب آن محکوم شده به فرض ثبوت جرم نبوده یا به لحاظ شمول عفو عمومی و یا سایر جهات قانونی متهم قابل تعقیب نباشد، رأی صادره نقض بلا ارجاع می شود.

^{۱۲۶} (این سوال حذف و نمره آن بین سایر سوالات درس آیین دادرسی کیفری تقسیم شد.)

۱۱۸. مبدا مرور زمان کیفری در جرائم مشمول مرور زمان چه تاریخی است؟

- (۱) تاریخ صدور کیفرخواست
(۲) حسب مورد تاریخ وقوع جرم یا اولین اقدام تعقیبی
(۳) از تاریخ آخرین اقدام تعقیبی
(۴) تاریخ اعلام شکایت
- گزینه ۲

۱۱۹. در صورتی که بازپرس قرار اناطه کیفری صادر کند این قرار:

- (۱) از طرف دادستان، شاکی و متهم قابل اعتراض است.
(۲) فقط از طرف متهم قابل اعتراض است.
(۳) از طرف دادستان و شاکی قابل اعتراض است.
(۴) قابل اعتراض نیست.

گزینه ۳

ماده ۲۱ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲؛ هرگاه احراز مجرمیت متهم منوط به اثبات مسائلی باشد که رسیدگی به آنها در صلاحیت مرجع کیفری نیست و در صلاحیت دادگاه حقوقی است با تعیین ذینفع و با صدور قرار اناطه تا هنگام صدور رأی قطعی از مرجع صالح تعقیب متهم معلق و پرونده به صورت موقت بایگانی می شود. در اینصورت هرگاه ذینفع ظرف یکماه از تاریخ ابلاغ قرار اناطه بدون عذر موجه به دادگاه صالح رجوع نکند و گواهی آن را ارائه ندهد مرجع کیفری به رسیدگی ادامه می دهد و تصمیم مقتضی اتخاذ می کند.

تبصره ۱ در مواردی که قرار اناطه توسط بازپرس صادر می شود باید ظرف سه روز به نظر دادستان برسد. در صورتیکه دادستان با این قرار موافق نباشد حل اختلاف طبق ماده (۲۷۱) این قانون به عمل می آید.
تبصره ۲ اموال منقول از شمول این ماده مستثنی هستند.
ماده ۲۷۰ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، علاوه بر موارد مقرر در این قانون، قرارهای بازپرس در موارد زیر قابل اعتراض است:

الف - قرار منع و موقوفی تعقیب و اناطه به تقاضای شاکی؛

ب- قرار بازداشت موقت، ابقاء و تشدید تأمین به تقاضای متهم؛

پ- قرار تأمین خواسته به تقاضای متهم.

تبصره- مهلت اعتراض به قرارهای قابل اعتراض، برای اشخاص مقیم ایران ده روز و برای افراد مقیم خارج از کشور یکماه از تاریخ ابلاغ است.

۱۲۰. در محاکم کیفری متهم می تواند:

- (۱) هر چند نفر وکیل که بخواهد داشته باشد.
(۲) دو نفر وکیل مدافع داشته باشد.
(۳) منحصرأ یک وکیل مدافع داشته باشد.
(۴) سه نفر وکیل مدافع داشته باشد.

گزینه ۱

کارآموزی وکالت ۱۳۸۷

۶۱- شخصی که در شیراز مقیم است در تهران مرتکب جرم شده و در تبریز دستگیر می شود، مرجع صالح از نظر صلاحیت محلی برای رسیدگی به اتهام او ..... است.

- (۱) تبریز
(۲) تهران
(۳) شیراز
(۴) همه موارد

گزینه ۲

۶۲- فردی نظامی با همکاری نوجوانی ۱۷ ساله متهمند به ارتکاب قتل عمدی، کدام مرجع قضایی صالح به رسیدگی است.

- (۱) دادگاه کیفری استان
(۲) دادگاه اطفال
(۳) دادگاه نظامی ۱
(۴) برای نوجوان دادگاه اطفال و برای نظامی دادگاه نظامی ۱

گزینه ۲

تغییر قانون

- ۶۳- چنانچه پس از صدور دستور قضایی مبنی بر اخذ وجه الكفاله یا ضبط وثیقه، متهم دستگیر شود وجه الكفاله یا وثیقه .....
(۱) مسترد می شود
(۲) مسترد نمی شود
(۳) وجه الكفاله مسترد و وثیقه ضبط می شود
(۴) وثیقه مسترد و وجه الكفاله ضبط می شود

گزینه ۲

۶۴- کدامیک از آراء ذیل قابل تجدید نظر نیست؟

- (۱) محکومیت به پرداخت دیه ی یک انگشت معادل ۱۰ شتر
(۲) محکومیت به مصادره اموال به میزان پانصد هزار ریال
(۳) محکومیت به قصاص یک انگشت
(۴) همه موارد

گزینه ۱

تغییر قانون

۶۵- کدامیک از قرارهای ذیل قابل اعتراض است؟

- (۱) اناطه
(۲) وثیقه ای که منتهی به بازداشت متهم شود
(۳) امتناع از رسیدگی
(۴) منع خروج از کشور

گزینه ۱^{۱۳۷}

تغییر قانون

۶۶- تفتیش و بازرسی منازل .....

- (۱) همواره در روز به عمل می آید
(۲) مطلقاً در شب به عمل می آید
(۳) منوط به نظر ضابطین دادگستری است
(۴) هنگام شب در صورتی انجام می گیرد که به تشخیص قاضی ضرورت اقتضا کند.

گزینه ۴

۶۷- مطابق قانون آئین دادرسی کیفری فعلی دادرسی و صدور حکم محکومیت غیابی در کدامیک از جرایم ذیل ممنوع است؟

- (۱) مستوجب حد(حق الله)
(۲) تعزیری
(۳) مستوجب قصاص
(۴) امنیتی

گزینه ۱

ماده ۴۰۶ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲؛ در تمام جرایم، به استثنای جرایمی که فقط جنبه حق الهی دارند، هرگاه متهم یا وکیل او در هیچ یک از جلسات دادگاه حاضر نشود یا لایحه دفاعیه نفرستاده باشد، دادگاه پس از رسیدگی، رأی غیابی صادر می کند. در اینصورت، چنانچه رأی دادگاه مبنی بر محکومیت متهم باشد، ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ واقعی، قابل واخواهی در همان دادگاه است و پس از انقضای مهلت واخواهی برابر مقررات حسب مورد قابل تجدیدنظر یا فرجام است. مهلت واخواهی برای اشخاص مقیم خارج از کشور، دو ماه است.

۱۳۷ (اصلاحیه شماره ۴۴۵۸ مورخ ۱۳۸۷/۹/۱۶ - گزینه ۱ و گزینه ۴ هر دو قابل قبول است)

تبصره ۱- هرگاه متهم در جلسه رسیدگی حاضر و در فاصله تنفس یا هنگام دادرسی بدون عذر موجه غایب شود، دادگاه رسیدگی را ادامه می دهد. در اینصورت حکمی که صادر می شود، حضوری است.

تبصره ۲- حکم غیابی که ظرف مهلت مقرر از آن واخواهی نشود، پس از انقضای مهلت های واخواهی و تجدیدنظر یا فرجام به اجرا گذاشته می شود. هرگاه حکم دادگاه ابلاغ واقعی نشده باشد، محکوم علیه می تواند ظرف بیست روز از تاریخ اطلاع واخواهی کند که در این صورت اجرای رأی، متوقف و متهم تحت الحفظ به همراه پرونده به دادگاه صادرکننده حکم اعزام می شود. این دادگاه در صورت اقتضاء نسبت به أخذ تأمین یا تجدیدنظر در تأمین قبلی اقدام می کند.

تبصره ۳- در جرایمی که فقط جنبه حق الهی دارند، هرگاه محتویات پرونده، مجرمیت متهم را اثبات نکند و تحقیق از متهم ضروری نباشد، دادگاه می تواند بدون حضور متهم، رأی بر برائت او صادر کند.

۶۸- مرجع رسیدگی به اعتراض نسبت به قراربازداشت موقت صادره از دادرسی عمومی و انقلاب کدام است؟

- ۱) فقط دادگاه عمومی جزایی
- ۲) دادگاه تجدید نظر استان
- ۳) فقط دادگاه انقلاب
- ۴) حسب مورد دادگاه عمومی جزایی یا انقلاب

گزینه ۴

۶۹- تاسیس دادگاههای عمومی و انقلاب در حوزه قضایی و تعیین قلمرو محلی و تعداد شعب دادگاههای مزبور به تشخیص کیست؟

- ۱) وزیر دادگستری
- ۲) رئیس قوه قضائیه
- ۳) رئیس حوزه قضایی استان
- ۴) رئیس دیوان عالی کشور

گزینه ۲

۷۰- شرکا و معاونین جرم در کدام دادگاه محاکمه می شوند؟

- ۱) پرونده هر یک از شرکا و معاونین جرم تفکیک و به مرجع ذیصلاح ارسال می گردد.
- ۲) در دادگاهی محاکمه می شوند که در محل وقوع جرم ارتكابی آنان مستقر می باشد
- ۳) در دادگاهی محاکمه می شوند که صلاحیت رسیدگی به اتهام مجرم اصلی را دارد
- ۴) دادگاه محل اقامتشان

گزینه ۳

۷۱- بعد از صدور و قطعیت کدامیک از قرارهای زیر می توان پس از کشف دلایل جدید برای یک مرتبه متهم را به اتهام قبلی تعقیب کرد؟ قرار منع تعقیب به .....

- ۱) علت عدم کفایت دلیل
- ۲) علت جرم نبودن عمل
- ۳) دلیل عدم وقوع جرم
- ۴) علت نسخ مجازات قانونی

گزینه ۱

۷۲- صدور کدامیک از قرارهای زیر مانع از طرح شکایت مجدد نیست؟

- ۱) موقوفی تعقیب
- ۲) منع تعقیب
- ۳) امتناع از رسیدگی
- ۴) ترک تعقیب

گزینه ۴

۷۳- کدامیک از موارد زیر چنانچه مستند رای دادگاه باشد استماع آن توسط قاضی صادر کننده حکم الزامی است؟

- ۱) اقرار
- ۲) شهادت
- ۳) شهادت بر شهادت
- ۴) همه موارد

گزینه ۴

۷۴- متهمینی که محل اقامت یا شغل و کسب آنها معین نبوده و اقدامات قاضی برای دستیابی به متهم به نتیجه نرسیده باشد:

- ۱) بدون ارسال احضاریه جلب می شوند
- ۲) پس از ۲ بار احضار جلب می شوند

۳) پس از آگهی در جراید جلب می شوند

۴) در مورد آنها قرار تعلیق تعقیب صادر می شود

گزینه ۱

۷۵- اجرای حکم در هر حال با کدام دادگاه است؟

- ۱) واحد اجرای احکام که مستقلاً حکم را اجرا می کند
۲) دادگاه صادر کننده حکم قطعی
۳) دادگاه تجدید نظر تائید کننده حکم قطعی
۴) دادگاه بدوی صادر کننده حکم

گزینه ۴

۷۶- کدام دسته از ماموران ذیل ضابط دادگستری نیستند؟

- ۱) ماموران وزارت اطلاعات
۲) پرسنل انجمن حمایت از حقوق خانواده زندانیان
۳) نیروی مقاومت بسیج
۴) ماموران اداره آگاهی

گزینه ۲

۷۷- شاکی خصوصی چه زمانی مدعی خصوصی می شود؟

- ۱) وقتی برای طرفش (مشتکی عنه) قرار منع تعقیب صادر شده باشد
۲) وقتی در دادگاه حقوقی (مدنی) دعوا مطرح کرده باشد
۳) وقتی در دعوی کیفری مطالبه ضرر و زیان کند
۴) وقتی که طرف او هم شکایت متقابل مطرح کند

گزینه ۳

۷۸- درخواست اعاده دادرسی کیفری تا چه زمانی قابل پذیرش است؟

- ۱) ده روز
۲) بیست روز
۳) برای افراد مقیم ایران بیست روز و برای افراد مقیم خارج از کشور دو ماه
۴) مهلت ندارد و مقید به مدت نیست

گزینه ۴

۷۹- احراز وجود اعتبار امر مختومه در امور کیفری موجب صدور..... می شود.

- ۱) دستور بایگانی شدن پرونده
۲) قرار موقوفی تعقیب
۳) قرار منع تعقیب
۴) حکم مجدد

گزینه ۲

۸۰ - چنانچه فردی مرتکب جرائم مختلف در مکان های مختلف شود، کدام دادگاه صلاحیت رسیدگی دارد؟

- ۱) دادگاهی که مهم ترین جرم در حوزه ی آن واقع شده به همه جرائم رسیدگی می کند
۲) دادگاهی که متهم در حوزه ی آن دستگیر شده به همه جرائم رسیدگی کند
۳) دادگاه محل وقوع هر جرم صلاحیت رسیدگی به همان جرم را دارد
۴) دادگاهی که اولین جرم در حوزه ی آن واقع شده به همه جرائم رسیدگی می کند

گزینه ۱

قضاوت ۱۳۹۳

بر اساس پاسفنامه مؤسسه آموزش عالی فاضل

۸۱ - اجرای حکم قصاص ، وظیفه کدام مرجع است ؟

- (۱) دادگاه بدوی صادر کننده حکم
(۲) دادگاه کیفری استان
(۳) دادگاه تجدید نظر صادر کننده حکم قطعی
(۴) دادسرا

گزینه ۴

مستند بند الف ماده ۳ قانون تشکیل دادگاه های عمومی و انقلاب.

۸۲ - کدام قرار بازپرس ، قطعی و غیر قابل اعتراض است ؟

- (۱) تشدید تامین
(۲) تامین خواسته
(۳) اخذ وثیقه
(۴) عدم صلاحیت محلی

گزینه ۳

فقط قرار تامین بازداشت موقت قابل اعتراض است.

۸۳ - در ساختار کدام دادسرا ، نهاد بازپرس پیش بینی نشده است ؟

- (۱) انقلاب شهرستان مرکز استان
(۲) ویژه روحانیت
(۳) انقلاب
(۴) نظامی

گزینه ۲

ماده ۶ آیین نامه ویژه روحانیت- تشکیلات هر دادسرا عبارت است از : دادستان ، معاون ارشاد ، تحقیقات و امور اجرائی ، مدیر اداری و مالی و به تعداد کافی دادیار و کادر اداری.

۸۴ - معاینه محلی، توسط کدام اشخاص انجام می شود ؟

- (۱) فقط ضابط دادگستری مورد وثوق به دستور قاضی
(۲) فقط کارشناس مورد وثوق به دستور قاضی
(۳) قاضی و یا کارشناس مورد وثوق به دستور او
(۴) قاضی شخصا

گزینه ۳

ماده ۷۸ ق.آ.د.ک - معاینه محل توسط قاضی دادگاه و یا قاضی تحقیق و یا به دستور آنان توسط ضابطین دادگستری و یا اهل خبره مورد وثوق قاضی ، انجام می شود. هنگام معاینه محل اشخاصی که در امر جزایی شرکت دارند می توانند حاضر شوند لکن عدم حضور آنان مانع از انجام معاینه نخواهد بود.

۸۵ - مریم شکایت کرده است که آرمان به عنف با او زنا کرده است. رسیدگی مقدماتی، در صلاحیت کدام مرجع است؟

- (۱) دادگاه کیفری استان
(۲) دادستانی
(۳) بازپرسی
(۴) دادگاه عمومی جزایی

گزینه ۱

تبصره ماده ۴ ق.ت.د.ع.ا. و م ۲۰ ق.ت.د.ع.ا. تبصره ۱ - رسیدگی به جرائمی که مجازات قانونی آنها قصاص عضو یا قصاص نفس یا اعدام یا رجم یا صلب و یا حبس ابد باشد و نیز رسیدگی به جرائم مطبوعاتی و سیاسی ابتدائاً" در دادگاه تجدیدنظر استان به عمل خواهد آمد و در این مورد، دادگاه مذکور (دادگاه کیفری استان) نامیده می شود

۸۶ - سینا به قتل رسیده و جسد وی در تهران کشف می شود، ولی معلوم نیست که محل وقوع قتل کجا است تکلیف دادسرا و دادگاه تهران کدام است ؟

(۱) کلیه مراحل تحقیق و تعقیب را انجام میدهند و اگر محل وقوع جرم مشخص نشود، پرونده را برای صدور رای نذر رئیس حوزه قضایی خود می فرستند.

(۲) کلیه مراحل تحقیق و تعقیب و حتی صدور رای را انجام می دهند ، هر چند در حین مراحل ، محل وقوع جرم مشخص شود.

(۳) کلیه مراحل تحقیق و تعقیب را تا صدور رای انجام می دهند و اگر محل وقوع جرم مشخص نشود، پرونده تا مشخص شدن آن بایگانی می شود.

(۴) کلیه مراحل تحقیق و تعقیب را انجام می دهند و اگر محل وقوع جرم مشخص نشود ، اقدام به صدور رای نیز می کنند.

گزینه ۴

ماده ۵۳ ق.آ.د.ک- چنانچه جرمی در محلی کشف شود ولی محل وقوع آن معلوم نباشد دادگاه به تحقیقاتی که شروع کرده ادامه می دهد تا وقتی که تحقیقات ختم و یا محل وقوع جرم معلوم شود ، چنانچه محل وقوع جرم مشخص نگردد ، دادگاه رسیدگی را ادامه داده و اقدام به صدور رای می نماید.

- ۸۷ - احمد علیه بهرام شکایت کیفری مطرح میکند. در کدام صورت ، بازپرس می تواند بهرام را احضار کند ؟
(۱) دارای سابقه کیفری باشد
(۲) دلایل کافی برای احضار موجود باشد
(۳) فراری باشد
(۴) مشهور به فساد باشد

گزینه ۲

۸۸ - کدام مورد ، در خصوص دادگاه عمومی ویژه رسیدگی به جرایم اطفال ، صحیح است ؟
(۱) اگر مصلحت طفل اقتضا کند که رسیدگی در قسمتی از مراحل در غیاب طفل انجام شود، رای دادگاه حضوری محسوب می شود
(۲) رسیدگی به جرایم اطفال طبق نظر قاضی دادگاه ، می تواند علنی یا غیر علنی باشد
(۳) در صورت مشارکت طفل و بزرگسال در ارتکاب جرم ، به اتهام هر دو نفر ، دادگاه اطفال رسیدگی می کند
(۴) پس از رسیدگی و اتخاذ تصمیم ، حق تجدید نظر در تصمیم قبلی را ندارد

گزینه ۱

ماده ۲۲۶ - در صورتی که مصلحت طفل اقتضاء نماید رسیدگی در قسمتی از مراحل دادرسی در غیاب متهم انجام خواهد گرفت و در هر حال رای دادگاه حضوری محسوب می شود.

- ۸۹ - کدام مورد، در خصوص تقاضای اعاده دادرسی به دیوان عالی کشور، صحیح است ؟
(۱) اجرای حکم را در صورت عدم اجرا تا اعاده دادرسی و صدور حکم مجدد ، به تعویق می اندازد
(۲) به تشخیص دادستان ، اجرای حکم را به تعویق می اندازد
(۳) به دستور رئیس دیوان عالی کشور ، اجرای حکم رابه تعویق می اندازد
(۴) تاثیری در اجرای حکم ندارد

گزینه ۴

ماده ۲۷۵ - رای دیوان عالی کشور در خصوص پذیرش اعاده دادرسی ، اجرای حکم را در صورت عدم اجراء تا اعاده دادرسی و صدور حکم مجدد به تعویق خواهد انداخت لیکن به منظور جلوگیری از فرار یا مخفی شدن محکوم علیه چنانچه تامین متناسب از متهم اخذ نشده باشد یا تامین ماخوذه منتفی شده باشد تامین لازم اخذ می شود.

- ۹۰ - امیر علیه سینا ، شکایتی دایر به فروش یک دستگاه خودرو متعلق به خود، مطرح کرده است. سینا با ارائه یک استشهادیه، مدعی مالکیت خودرو است. بازپرس باید کدام تصمیم را اتخاذ کند ؟
(۱) صدور قرار منع تعقیب به علت حقوقی بودن موضوع
(۲) ارشاد شاکی برای تقدیم دادخواست به دادگاه حقوقی
(۳) صدور قرار مجرمیت در صورت احراز مالکیت شاکی
(۴) صدور قرار اناطه به علت اختلاف در مالکیت

گزینه ۳

صدور قرار اناطه در خصوص اختلاف در مالکیت اموال منقول ممنوع است و در دادگاه کیفری رسیدگی می شود.

- ۹۱ - بازپرس ، محسن را برای بازجویی احضار کرده است. او سکونت می کند. وظیفه بازپرس چیست ؟
(۱) حمل سکوت او بر بی گناهی
(۲) حمل سکوت بر توجه اتهام به وی
(۳) درج سکوت در صورت جلسه
(۴) وادار کردن وی به بیان مطالب ، به هر طریق ممکن

گزینه ۳

ماده ۱۲۹ - قاضی ابتدا هویت و مشخصات متهم (اسم ، اسم پدر ، شهرت ، فامیل ، سن ، شغل ، عیال ، اولاد و تابعیت) و همچنین آدرس (شهر ، بخش دهستان ، روستا ، خیابان ، کوچه و شماره منزل) او را دقیقاً" سؤال نموده به نحوی که ابلاغ احضاریه وسایر اوراق به آسانی مقدور باشد و متذکر می شود که مواظب اظهارات خود باشد و سپس موضوع اتهام و دلایل آن را به صورت صریح به متهم تفهیم می کند آنگاه شروع به تحقیق می نماید. سئوالات باید مفید و روشن باشد. سئوالات تلقینی یا اغفال یا اکراه و اجبار متهم ممنوع است. چنانچه مت هم ازدادن پاسخ امتناع نماید امتناع او در صورت مجلس قید می شود.

۹۲ - تحقیق از گواهان در دادسرا و دادگاه ، به ترتیب چگونه انجام می شود؟

- (۱) جمعی - جداگانه
(۲) جداگانه - جداگانه
(۳) جداگانه - جمعی
(۴) جمعی - جمعی

گزینه ۲

باید دقت داشت که در دادسرا بازجویی از گواهان غیر علنی و در دادگاه علنی است اما در هر دو انفرادی است و در صورت نیاز به مواجهه می شود جمعی باشد.

۹۳ - فرهاد متهم به قتل عمد در تهران و بزه ترک انفاق در کرج است. به اتهامات وی در کدام دادگاه رسیدگی می شود؟

- (۱) به هر دو اتهام دادگاه کیفری استان تهران
(۲) به هر دو اتهام ، دادگاهی که متهم در حوزه آن دستگیر شده است
(۳) به هر دو اتهام ، دادگاهی که زودتر رسیدگی را شروع کرده است
(۴) قتل عمد ، دادگاه کیفری استان تهران و ترک انفاق دادگاه عمومی جزایی کرج

گزینه ۱

در صورتی که فردی مرتکب جرمی در صلاحیت دادگاه عمومی و جرمی در صلاحیت کیفری استان شود بر اساس صلاحیت اضافی به هر دو جرم در دادگاه کیفری استان رسیدگی می شود.

۹۴ - رای دیوان عالی کشور در خصوص پذیرش اعاده دادرسی در امور کیفری چه اثری دارد؟

- (۱) تاثیری در اجرای حکم ندارد
(۲) بنا به نظر قاضی رسیدگی کننده ، اجرای حکم به تعویق می افتد
(۳) حکم را در صورت عدم اجرا به تعویق می اندازد
(۴) اگر امکان جلوگیری از فرار محکوم علیه باشد ، اجرای حکم به تعویق می افتد

گزینه ۳

ماده ۲۷۵ - رای دیوان عالی کشور در خصوص پذیرش اعاده دادرسی، اجرای حکم را در صورت عدم اجراء تا اعاده دادرسی و صدور حکم مجدد به تعویق خواهد انداخت لیکن به منظور جلوگیری از فرار یا مخفی شدن محکوم علیه چنانچه تامین متناسب از متهم اخذ نشده باشد یا تامین ماخوذه منتفی شده باشد تامین لازم اخذ می شود.

۹۵ - خسرو مرتکب حمل هروئین به میزان یک کیلوگرم شده که مجازات آن اعدام است . کدام دادگاه ، صلاحیت رسیدگی دارد؟

- (۱) انقلاب
(۲) کیفری استان
(۳) عمومی کیفری مرکز استان
(۴) عمومی کیفری محل دستگیری خسرو

گزینه ۱

مطابق رای وحدت رویه ۶۶۴ مقررات تبصره الحاقی به م ۴ ق.ت.د.ع.ا که به موجب آن رسیدگی به جرایمی که مجازات قانونی آنها اعدام می باشد در صلاحیت دادگاه کیفری استان می باشد منصرف از موارد صلاحیت ذاتی دادگاه های انقلاب است.

- ۹۶ - کدام مورد، در خصوص اعلان حکم برائت متهم در جراید کثیرالانتشار، صحیح است ؟
- (۱) در جرم اختلاس ، در صورتی که مبلغ مورد اتهام بالای یکصد میلیون ریال باشد، به دستور قاضی انجام می شود
  - (۲) به درخواست و هزینه شخصی وی انجام می شود
  - (۳) فقط در صورت تصریح در حکم دادگاه ، انجام می شود
  - (۴) بر عهده قاضی مجری حکم است

گزینه ۲

- ماده ۲۹۸ - حکم برائت متهم در صورت درخواست او با هزینه خودش در جراید کثیرالانتشار اعلان می شود.
- ۹۷ - سهیلا علیه همسرش شکایت کرده که نفقه او را نمی دهد. همسرش منکر زوجیت اوست. کدام اقدام ، صورت می گیرد ؟
- (۱) رسیدگی به شکایت بدون توجه به دفاع زوج
  - (۲) صدور قرار منع تعقیب
  - (۳) صدور قرار موقوفی تعقیب
  - (۴) صدور قرار اناطه

گزینه ۴

- در صورت اختلاف در زوجیت قرار اناطه صادر می شود.
- ۹۸ - به جرایم ربا نگهداری اسلحه گرم و قاچاق مشروبات الکلی، به ترتیب در کدام دادگاه رسیدگی می شود ؟
- (۱) انقلاب ، انقلاب ، انقلاب
  - (۲) عمومی ، عمومی ، عمومی
  - (۳) انقلاب ، انقلاب ، عمومی
  - (۴) عمومی ، عمومی ، انقلاب

گزینه ۴

در رسیدگی به اموال ناشی از ربا در دادگاه و انقلاب و رسیدگی به خود جرم ربا در دادگاه عمومی جزایی انجام میشود. در مورد حمل و نگهداری اسلحه نیز طبق رای وحدت رویه ۷۲۷ در صلاحیت دادگاه عمومی جزایی است. ماده ۳۹ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز مصوب ۱۳۹۲ ماده ۷۰۳ کتاب تعزیرات را در خصوص مرجع صالح قاچاق مشروبات الکلی نسخ کرده است.

- ۹۹ - علنی بودن دادگاه ، به کدام معنی است؟
- (۱) مانعی برای حضور مردم و خبرنگاران در دادگاه ایجاد نشود
  - (۲) خبرنگاران با اجازه دادگاه می توانند حضور یافته و از جریان رسیدگی ، فیلم و عکس تهیه کنند
  - (۳) حضور مردم نیاز به اجازه دادگاه ندارد ، ولی حضور خبرنگاران مستلزم اجازه است
  - (۴) حضور خبرنگاران و مردم ، موکول به تشخیص دادگاه است

گزینه ۱

مستند تبصره ۱ م ۱۸۸ - منظور از علنی بودن محاکمه، عدم ایجاد مانع جهت حضور افراد در جلسات رسیدگی است. خبرنگاران رسانه ها می توانند با حضور در دادگاه از جریان رسیدگی گزارش مکتوب تهیه کرده و بدون ذکر نام یا مشخصاتی که معرف هویت فردی یا موقعیت اداری و اجتماعی شاکی و مشتکی عنه باشد منتشر نمایند. تخلف از حکم قسمت اخیر این تبصره در حکم افترا است

۱۰۰ - کدام شخص حق واخواهی از حکم را دارد ؟

- (۱) شاکی خصوصی
- (۲) رئیس دادگستری شهرستان یا استان
- (۳) دادستان
- (۴) متهمی که محکوم شده است

گزینه ۴

ماده ۲۱۷ - در کلیه جرائم مربوط به حقوق الناس و نظم عمومی که جنبه حق الهی ندارند هرگاه متهم یا وکیل او در هیچ یک از جلسات دادگاه حاضر نشده و یا لایحه نفرستاده باشند دادگاه رای غیابی صادر می نماید ، این رای پس از ابلاغ واقعی ظرف ده روز قابل واخواهی در دادگاه صادرکننده رای می باشد و پس از انقضای مهلت واخواهی برابر قانون تجدیدنظر احکام دادگاهها قابل تجدیدنظر است.

مجازات های تعزیری

۱	مبس بیش از ۲۵ سال	۲	مبس بیش از ۱۵ سال تا ۲۵ سال
	جزای نقدی بیش از ۱ میلیارد ریال		جزای نقدی بیش از ۵۵۰ میلیون ریال تا ۱ میلیارد ریال
	مصادره کل اموال	-	-
	انزال شفص مقوقی	-	-
۳	مبس بیش از ۱۰ سال تا ۱۵ سال	۴	مبس بیش از ۵ سال تا ۱۰ سال
	جزای نقدی بیش از ۳۶۰ تا ۵۵۰ میلیون ریال		جزای نقدی بیش از ۱۸۰ تا ۳۶۰ میلیون ریال
	-		انفصال دائم از فدمات دولتی و عمومی
۵	مبس بیش از ۲ تا ۵ سال	۶	مبس بیش از ۶ ماه تا ۲ سال
	جزای نقدی بیش از ۸۰ تا ۱۸۰ میلیون ریال		جزای نقدی بیش از ۲۰ تا ۸۰ میلیون ریال
	ممرومت از مقوق اجتماعی بیش از ۵ سال تا ۵ سال		ممرومت از مقوق اجتماعی بیش از ۶ ماه تا ۵ سال
	دائم ممنوعیت از دعوت عمومی برای افزایش سرمایه برای اشفاص مقوقی		ممنوعیت از دعوت عمومی برای افزایش سرمایه برای اشفاص مقوقی حداکثر تا مدت ۵ سال
	دائم ممنوعیت از یک یا چند فصالیت شغلی یا اجتماعی برای اشفاص مقوقی		ممنوعیت از یک یا چند فصالیت شغلی یا اجتماعی برای اشفاص مقوقی حداکثر تا مدت ۵ سال
	-		ممنوعیت از اصدار برقی از اسناد تجاری توسط اشفاص مقوقی حداکثر تا مدت ۵ سال
	-		شلاق از ۳۱ تا ۷۴ ضربه و تا ۹۹ ضربه در جرائم منافی عفت
	-		انتشار مکج قطعی در رسانه ها
۷	مبس از ۹۱ (۹۰) تا ۶ ماه	۸	مبس تا ۳ ماه
	جزای نقدی بیش از ۱۰ میلیون ریال تا ۲۰ میلیون ریال		جزای نقدی تا ۱۰ میلیون ریال
	شلاق از ۱۱ تا ۳۰ ضربه		شلاق تا ۱۰ ضربه
	ممرومت از مقوق اجتماعی تا ۶ ماه		-

بجول شماره ۲

مد اکثر ۳ ماه	۹۱ روز تا ۶ ماه	۶ ماه تا ۱ سال	بیش از ۱ سال	جرایم عمدی
اجباری	در صورت وجود شرایط اختصاصی (اجباری)	در صورت وجود شرایط اختصاصی (اختیاری)	ممنوع است	علاوه بر شرایط عمومی

جرایم غیر عمدی**بیش از ۲ سال (اختیاری)****تا دو سال (اجباری)**

تنها شرایط عمومی

-

-

شرایط عمومی: ماده ۶۴- مجازاتهای جایگزین حبس عبارت از دوره مراقبت، خدمات عمومی رایگان، جزای نقدی، جزای نقدی روزانه و محرومیت از حقوق اجتماعی است که در صورت گذشت شاکی و وجود جهات تخفیف یا ملاحظه نوع جرم و کیفیت ارتکاب آن، آثار ناشی از جرم، سن، مهارت، وضعیت، شخصیت و سابقه مجرم، وضعیت بزه دیده و سایر اوضاع و احوال، تعیین و اجراء می شود.

شرایط اقتصاصی ویژه جرایم عمدی: ماده ۶۶- مرتکبان جرائم عمدی که حداکثر مجازات قانونی آنها نود و یک روز تا شش ماه حبس است به جای حبس به مجازات جایگزین حبس محکوم می گردند مگر اینکه به دلیل ارتکاب جرم عمدی دارای سابقه محکومیت کیفری به شرح زیر باشند و از اجرای آن پنج سال نگذشته باشد:

الف- بیش از یک فقره سابقه محکومیت قطعی به حبس تا شش ماه یا جزای نقدی بیش از ده میلیون (۱۰٬۰۰۰٬۰۰۰) ریال یا شلاق تعزیری

ب- یک فقره سابقه محکومیت قطعی به حبس بیش از شش ماه یا حد یا قصاص یا پرداخت بیش از یک پنجم دیه

ماده ۶۷- دادگاه می تواند مرتکبان جرائم عمدی را که حداکثر مجازات قانونی آنها بیش از شش ماه تا یکسال حبس است به مجازات جایگزین حبس محکوم کند، در صورت وجود شرایط ماده (۶۶) این قانون اعمال مجازاتهای جایگزین حبس ممنوع است.

جدول شماره ۱۰

مستند	ممل رسیدگی	نوع جرم	مرمله تمقیقات
تبصره ۱ م ۲۸۵ ق آذک	مستقیماً در دادگاه مطرح می شود	افراد زیر پانزده سال	تمقیقات مقدماتی جرایم
م ۳۰۶ ق آذک	مستقیماً در دادگاه مطرح می شود	جرایم منافی عفت	تمقیقات مقدماتی جرایم
م ۳۱۶ ق آذک	مستقیماً در دادگاه مطرح می شود	درجه ۷ و ۸	تمقیقات مقدماتی جرایم

این مجموعه بروز رسانی و تکمیل فواید شد

برای دریافت بروز رسانی به [سایت حقوقی اکتبار](#) مراجعه کنید

جهت ارسال نظرات و پیشنهادات:

Sadeq.shaqayeqi@yahoo.com